

Documents per a l'organització i la gestió dels centres

Currículum. Curs 2016-2017

03/05/2017

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament

Índex

Cicles de formació professional. Curs per a l'accés al grau mitjà i curs de preparació per a la incorporació als cicles formatius de grau superior	35
1 Cicles de formació professional inicial	35
1.1 Desenvolupament, concreció i aplicació dels currículums	35
1.2 Currículums i programació dels cicles de formació professional inicial	35
1.2.1 Estructura dels cicles formatius	35
1.2.2 Organització curricular	35
1.2.3 Durada dels mòduls professionals i de les unitats formatives. Hores de lliure disposició del centre	36
1.2.4 Incorporació de la llengua anglesa als cicles formatius	38
1.2.5 Planificació i programació dels cicles formatius	38
1.3 Avaluació dels cicles formatius	39
1.4 Acreditació d'estudis	44
1.5 Documentació acadèmica en els cicles formatius de formació professional	45
1.5.1 Documents oficials d'avaluació	45
1.5.2 Certificats acadèmics	45
1.5.3 Actes d'avaluació	46
1.5.4 Trasllat d'un alumne entre centres sense haver finalitzat un cicle formatiu	46
1.5.5 Simultaneïtat de matrícula presencial i no presencial en un cicle formatiu	46
2 Convalidacions i correspondències d'estudis dels cicles de formació professional	47
2.1 Alumnes procedents de sistemes educatius estrangers	47
2.2 Convalidacions per a alumnes provinents del pla d'estudis del cicle formatiu LOGSE corresponent	47
2.3 Convalidacions de mòduls professionals o unitats formatives de cicles de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (LOE)	48

2.4 Correspondències entre la formació de programes de qualificació professional inicial i unitats formatives dels cicles formatius de grau mitjà	50
2.5 Convalidacions de mòduls professionals pel fet de tenir unitats de competència acreditades	51
2.6 Efectes acadèmics del programa "Qualifica't" i el reconeixement acadèmic dels aprenentatges assolits mitjançant l'experiència laboral o en activitats socials	51
2.7 Reconeixement de crèdits d'estudis universitaris	51
3 Accés als cicles formatius de formació professional	52
3.1 Accés als cicles formatius de grau mitjà	52
3.1.1 Accés mitjançant titulació o altres requisits acadèmics	52
3.1.2 Accés mitjançant prova	53
3.2 Accés als cicles formatius de grau superior	53
3.2.1 Accés mitjançant titulació o altres requisits acadèmics	53
3.2.2 Accés mitjançant prova	54
3.3 Incorporació d'alumnes que han superat tots els mòduls professionals d'un cicle formatiu en les proves d'obtenció del títol	54
4 Cicles formatius de grau mitjà i de grau superior de formació professional inicial	54
4.1 Cicles formatius de grau mitjà	55
4.2 Cicles formatius de grau superior	57
4.3 Prioritat en l'admissió d'alumnes per cursar cicles formatius de grau superior LOE en funció de la modalitat de batxillerat cursada	61
5 Compleció d'ensenyaments extingits de formació professional	64
6 Renúncia a la matrícula	64
7 Reclamacions motivades per les qualificacions	65
8 Organització dels cicles de formació professional	66
8.1 Calendari i assistència	66
8.2 Distribució de l'horari lectiu i del mòdul professional en centres de treball	67
8.2.1 Distribució ordinària	67

8.2.2 Distribució extraordinària	67
8.2.3 Distribució del mòdul professional de formació en centres de treball	68
8.2.4 Característiques de flexibilitat de l'horari dels professors i dels tutors	68
8.2.5 Atribució docent dels professors	69
8.3 Mesures flexibilitzadores de l'oferta de formació professional	69
8.4 Servei d'assessorament i reconeixement acadèmic en la formació professional	71
8.5 Criteris per a la coordinació docent a la formació professional	72
9 Acció tutorial i informació als alumnes dels cicles formatius de formació professional	72
9.1 Acció tutorial en la formació professional	72
9.2 Informació als alumnes dels cicles formatius de formació professional	73
10 Modificacions curriculars en la formació professional	74
10.1 Aspectes generals	74
10.2 Elaboració i tramitació de les modificacions curriculars	75
11 Cicles formatius de formació professional (FP LOGSE)	76
11.1 Desenvolupament, concreció i aplicació dels currículums (FP LOGSE)	76
11.2.1 Durada dels cicles formatius i distribució per cursos	77
11.2.2 Distribució de les hores de currículum de lliure disposició	77
11.2.3 Organització i programació del cicle formatiu	77
11.3 Avaluació i promoció de curs (FP LOGSE)	78
11.4 Acreditació d'estudis (FP LOGSE)	84
11.5 Documentació acadèmica en els cicles formatius de formació professional (FP LOGSE)	84
11.5.1 Documents oficials d'avaluació	84
11.5.2 Models	84
11.5.3 Trasllet d'un alumne entre centres sense haver finalitzat un cicle formatiu	85

11.5.4 Contingut de l'informe d'avaluació individualitzat	85
11.6 Convalidacions i correspondències d'estudis (FP LOGSE)	86
11.7 Cicles formatius de grau mitjà i de grau superior de formació professional específica (FP LOGSE)	87
11.7.1 Cicles formatius de grau mitjà	87
11.7.2 Cicles formatius de grau superior	88
11.8 Prioritat en l'admissió d'alumnes per cursar cicles formatius de grau superior LOGSE en funció de la modalitat de batxillerat cursada	89
12 Curs de formació específic per a l'accés als cicles de grau mitjà i curs de preparació per a la incorporació als cicles de grau superior	89
12.1 Curs de formació específic per a l'accés als cicles de grau mitjà	90
12.1.1 Calendari	91
12.1.2 Avaluació i convocatòries	91
12.1.3 Repetició de curs	91
12.2 Curs de preparació per a la incorporació als cicles formatius de grau superior	92
12.2.1 Calendari	94
12.2.2 Avaluació i convocatòries	94
12.2.3 Repetició de curs	94
12.3 Aspectes comuns al curs de formació específic per a l'accés al grau mitjà i al curs de preparació per a la incorporació als cicles formatius de grau superior	94
12.3.1 Prova d'accés a cicles formatius	94
12.3.2 Temaris i criteris d'avaluació	95
12.3.3 Efectes	95
13 Normativa d'aplicació (cicles de formació professional LOGSE i LOE. Curs per a l'accés al grau mitjà i curs de preparació per a la incorporació als cicles formatius de grau superior)	96
Cicles esportius LOGSE i LOE	99
1 Consideracions prèvies	99
2 Cicles d'ensenyaments esportius LOGSE	99

2.1 Desenvolupament, denominació, concreció i aplicació dels currículums dels cicles d'ensenyaments esportius LOGSE	99
2.2 Avaluació dels cicles d'ensenyaments esportius LOGSE	100
2.2.1 Criteris generals	100
2.2.2 Junta d'avaluació	100
2.2.3 Sessions d'avaluació	100
2.2.4 Informació als alumnes	101
2.2.5 Avaluació dels crèdits	101
2.2.6 Avaluació del projecte final	102
2.2.7 Avaluació del bloc de formació pràctica (BFP)	102
2.2.8 Recuperació dels crèdits	102
2.2.9 Avaluació final	103
2.2.10 Valoració del curs	103
2.2.11 Qualificacions	103
2.2.12 Repetició de crèdits	106
2.2.13 Centres amb procés rotatori de matriculació de cicles	106
2.3 Incorporació d'alumnes als cicles d'ensenyaments esportius LOGSE	106
2.4 Convalidació d'estudis	107
2.4.1 Convalidacions entre ensenyaments conduents a l'obtenció de titulacions oficials	107
2.4.2 Reconeixement de crèdits d'estudis universitaris	107
2.5 Documentació acadèmica dels cicles d'ensenyaments esportius LOGSE	107
2.5.1 Documents oficials d'avaluació	108
2.5.2 Models	108
2.5.3 Trasllat d'un alumne entre centres sense haver finalitzat un cicle	108
2.5.4 Contingut de l'informe d'avaluació individualitzat	109
2.6 Cicles d'ensenyaments esportius LOGSE (taules)	109
2.6.1 Modalitat: esports d'hivern	109
2.6.1.1 Esquí alpí	109

2.6.1.2 Esquí de fons	110
2.6.1.3 Surf de neu	111
2.6.2 Modalitat: futbol i futbol sala	112
2.6.2.1 Futbol	112
2.6.2.2 Futbol sala	112
2.6.3 Modalitat: handbol	113
2.6.4 Modalitat: muntanya i escalada	113
2.6.4.1 Primer nivell del grau mitjà de les especialitats d'escalada, muntanya mitjana, descens de barrancs i alta muntanya i grau superior d'escalada	113
2.6.4.2 Segon nivell del grau mitjà de l'especialitat de muntanya mitjana i segon nivell del grau mitjà de l'especialitat de descens de barrancs	114
2.6.4.3 Segon nivell del grau mitjà de l'especialitat d'alta muntanya i grau superior d'alta muntanya	115
2.6.4.4 Grau superior d'esquí de muntanya	116
3 Cicles d'ensenyaments esportius LOE	117
3.1 Desenvolupament, denominació, concreció i aplicació dels currículums dels cicles d'ensenyaments esportius LOE	117
3.2 Avaluació dels cicles d'ensenyaments esportius LOE	117
3.2.1 Criteris generals	117
3.2.2 Junta d'avaluació	118
3.2.3 Sessions d'avaluació	118
3.2.4 Informació als alumnes	118
3.2.5 Avaluació de les unitats formatives	119
3.2.6 Avaluació dels mòduls d'ensenyaments esportius	119
3.2.7 Avaluació del mòdul de projecte	119
3.2.8 Avaluació del mòdul de formació pràctica (MFP)	119
3.2.9 Recuperació de les unitats formatives	120
3.2.10 Avaluació final	120
3.2.11 Valoració del curs	120
3.2.12 Qualificacions	120

3.2.13 Repetició de mòduls	123
3.2.14 Centres amb procés rotatori de matriculació de cicles	123
3.3 Incorporació d'alumnes als cicles d'ensenyaments esportius LOE	123
3.4 Convalidació d'estudis	123
3.4.1 Convalidacions entre ensenyaments conduents a l'obtenció de titulacions oficials	124
3.4.2 Convalidacions de mòduls d'ensenyaments esportius pel fet de tenir unitats de competència acreditades	124
3.4.3 Reconeixement de crèdits d'estudis universitaris	124
3.5 Documentació acadèmica dels cicles d'ensenyaments esportius LOE	124
3.5.1 Documents oficials d'avaluació	124
3.5.2 Models	125
3.5.3 Trasllet d'un alumne entre centres sense haver finalitzat un cicle	125
3.5.4 Contingut de l'informe d'avaluació individualitzat	125
3.6 Cicles d'ensenyaments esportius LOE (taules)	126
3.6.1 Modalitat: atletisme	126
3.6.2 Modalitat: bàsquet	128
3.6.3 Modalitat: busseig esportiu	129
3.6.4 Modalitat: esgrima	130
3.6.5 Modalitat: espeleologia	132
3.6.6 Modalitat: hípica	133
3.6.7 Modalitat: judo i defensa personal	137
3.6.8 Modalitat: piragüisme	138
3.6.9 Modalitat: salvament i socorrisme	141
3.6.10 Modalitat: vela	142
4 Aspectes comuns als cicles d'ensenyaments esportius LOGSE i LOE	145
4.1 Accés als cicles d'ensenyaments esportius	145
4.1.1 Accés al primer nivell o cicle inicial del grau mitjà d'ensenyaments esportius de qualsevol especialitat esportiva	145

4.1.2 Accés al segon nivell o cicle final del grau mitjà d'ensenyaments esportius de qualsevol especialitat esportiva	146
4.1.3 Accés al cicle de grau superior d'ensenyaments esportius de qualsevol especialitat esportiva	147
4.1.4 Exempció de la prova específica d'accés	148
4.2 Organització curricular dels cicles d'ensenyaments esportius	148
4.2.1 Calendari	148
4.2.2 Característiques de flexibilitat de l'horari dels professors i dels tutors	150
4.2.3 Atribució docent dels professors	151
4.2.4 Trets específics del bloc/mòdul de formació pràctica (BFP/MFP)	151
4.2.5 Durada dels cicles d'ensenyaments esportius i distribució dels crèdits/mòduls	153
4.2.6 Matriculació parcial	154
4.2.7 Organització i programació dels continguts dels cicles d'ensenyaments esportius LOGSE	156
4.2.8 Organització i programació dels continguts dels cicles d'ensenyaments esportius LOE	157
4.3 Informació als alumnes dels cicles d'ensenyaments esportius	159
4.3.1 Organització del cicle	159
4.3.2 Avaluació del cicle	159
4.3.3 Informació als alumnes de cicles de grau mitjà	159
4.3.4 Informació als alumnes de cicles de grau superior	160
4.4 Reclamacions motivades per les qualificacions	160
4.5 Aplicació dels preus públics	161
4.6 Renúncia a la matrícula	161
4.7 Acreditació d'estudis	162
4.7.1 Acreditació per a l'expedició de la titulació obtinguda al final de l'estudi d'un cicle	162
4.7.2 Acreditació d'estudis per a l'accés a estudis universitaris	162
4.7.3 Altres acreditacions d'estudis cursats i superats completament	163
4.7.4 Acreditació d'estudis cursats i/o superats parcialment	163

5 Propostes organitzatives de compatibilitat dels estudis amb altres activitats	164
6 Normativa d'aplicació (cicles esportius LOGSE i LOE)	164
Concreció i desenvolupament del currículum de l'educació infantil i primària	166
1 Orientacions per a l'organització del currículum	167
2 Competències bàsiques: identificació i desplegament	168
3 Programació	168
4 Avaluació	169
4.1 Criteris generals	169
4.2 Promoció dels alumnes	170
4.3 Activitats de reforç d'estiu	170
4.4 Prova diagnòstica	171
4.5 Proves de 6è	171
5 Lectura i escriptura	171
6 Coordinació entre l'educació primària i l'educació secundària obligatòria	174
7 Atenció a la diversitat	174
7.1 Mesures i suports universals	175
7.1.1 Programació i metodologia de treball a l'aula	175
7.1.2 Organització del centre: intervenció dels tutors i d'altres docents i del personal educador i auxiliar	176
7.1.3 Acció tutorial	176
7.1.4 Carta de compromís educatiu	177
7.1.5 Projecte de convivència	177
7.1.6 Pla d'acollida	178
7.1.7 Comissió d'atenció a la diversitat	178
7.2 Mesures i suports addicionals	179
7.2.1 Suport escolar personalitzat (SEP)	180

7.2.2 Atenció als alumnes nouvinguts i als alumnes de procedència estrangera que necessiten suport lingüístic i social per accedir al currículum	180
7.2.3 Atenció als alumnes que pateixen malalties prolongades	189
7.3 Mesures i suports intensius per als alumnes amb necessitats educatives especials	190
7.3.1 Plans Individualitzats (PI)	190
7.3.2 Unitats de suport a l'educació especial (USEE)	191
7.3.3 Escolaritat compartida i participació en programes de suport del centre ordinari i del centre d'educació especial	192
9 Normativa d'aplicació (concreció i desenvolupament del currículum de l'educació infantil i primària)	193
Concreció i desenvolupament del currículum del batxillerat	194
1 Currículum del batxillerat	194
1.1 Concrecions per al curs 2016-2017	194
1.2 Estructura	194
1.2.1 Matèries comunes d'opció	195
1.2.2 Matèries de modalitat	196
1.2.3 Matèries específiques	197
1.3 Configuració del currículum dels alumnes	197
1.4 Matèries que es poden cursar a l'IOC	199
1.5 Especificacions relatives al currículum de diverses matèries	200
1.5.1 Matèries comunes d'opció	200
1.5.2 Matèries de modalitat	201
1.5.3 Matèries específiques	202
1.6 Treball de recerca	203
1.7 Premis Extraordinaris de Batxillerat	204
1.8 Doble titulació de batxillerat i "baccalauréat"	204
1.9 Batxillerat en règim nocturn	205
1.9.1 Matèries del batxillerat en règim nocturn	205

1.9.2 Organització	206
1.9.3 Requisits per a la incorporació al batxillerat en règim nocturn	209
1.9.4 Acció tutorial en el batxillerat en règim nocturn	209
1.9.5 Permanència en el batxillerat nocturn	209
1.9.6 Canvi del règim de batxillerat	209
2 Orientació educativa i plans individuals	209
2.1 Orientació educativa i acció tutorial	209
2.1.1 Transició entre educació secundària obligatòria i batxillerat	210
2.1.2 Seguiment dels alumnes	211
2.2 Plans individuals	211
2.2.1 Criteris generals	211
2.2.2 Alumnes amb necessitats educatives específiques (NEE)	212
2.2.3 Alumnes amb trastorns d'aprenentatge (TA). Certificat de l'alumne dislèctic per al Tribunal Ordinari Específic (TOE) de les PAU	212
2.2.4 Alumnes amb altes capacitats	213
2.2.5 Modificació de la durada del batxillerat	213
2.2.6 Alumnes nous o de procedència estrangera	214
2.2.7 Alumnes que presenten altres circumstàncies singulars	214
2.2.8 Simultaneïtat d'estudis de batxillerat i de música o de dansa	215
2.2.9 Simultaneïtat d'estudis de batxillerat i la pràctica intensiva de l'esport	216
3 Exempcions i convalidacions	216
3.1 Consideracions generals	216
3.2 Exempció de matèries	216
3.2.1 Exempció de la qualificació de la matèria de llengua catalana i literatura	216
3.2.2 Exempció del treball de recerca	218
3.2.3 Exempció de matèries per causa de discapacitat, trastorns de salut o trastorns greus d'aprenentatge	219
3.3 Convalidacions de matèries	219

3.3.1 Convalidacions de matèries de batxillerat per als alumnes que cursen simultàniament estudis professionals de música o dansa	219
3.3.2 Convalidacions de matèries de batxillerat per als alumnes que compaginen els estudis de batxillerat amb la pràctica intensiva de l'esport	220
3.3.3 Convalidacions per a l'estada a l'empresa	221
3.3.4 Convalidacions per als alumnes que cursen batxillerat procedents de cicles formatius	221
4 Avaluació d'alumnes	222
4.1 Reclamacions motivades per les qualificacions del batxillerat	225
4.2 Promoció de curs i permanència d'un any més en el mateix curs de batxillerat	227
5 Matriculacions al batxillerat i canvis en el currículum	229
5.1 Incorporació d'alumnes al batxillerat	229
5.1.1 Incorporació d'alumnes al primer curs de batxillerat	230
5.1.2 Incorporació d'alumnes al segon curs de batxillerat	230
5.1.3 Obtenció del títol de batxillerat per part dels tècnics de formació professional	231
5.2 Canvis en el currículum dels alumnes	231
5.2.1 Canvi de matèries sense canvi de modalitat	231
5.2.2 Canvi de modalitat	232
5.2.3 Canvi de centre sense canvi de règim d'estudis	233
5.2.4 Canvi de règim (amb canvi de centre o sense)	234
5.2.5 Reconeixement d'una altra modalitat	234
5.3 Anul·lació de matrícula i matrícula extraordinària en el batxillerat	235
6 Normativa d'aplicació (concreció i desenvolupament del currículum del batxillerat)	235
Concreció i desenvolupament del currículum competencial i l'orientació educativa a l'ESO	237
1 Currículum de l'ESO	237
1.1 Concreció del currículum 2016-2017	237

1.1.1 Organització de primer a tercer. Assignació horària de les matèries	239
1.1.2 Organització de quart curs. Assignació horària de les matèries	240
1.2 Especificacions sobre matèries comunes	242
1.2.1 Llengua i literatura	242
1.2.2 Llengües estrangeres	243
1.2.3 Ciències de la naturalesa	243
1.2.4 Religió	244
1.2.5 Cultura i valors ètics	244
1.2.6 Matemàtiques	244
1.2.7 Servei comunitari (3r i/o 4t d'ESO)	244
1.2.8 Treball de síntesi de 1r, 2n i 3r d'ESO	246
1.2.9 Projecte de recerca de 4t	246
1.3 Especificacions sobre matèries optatives	247
1.3.1 Matèries optatives de 1r, 2n i 3r d'ESO	247
1.3.2 Matèries optatives de 4t d'ESO	249
1.3.3 Matèries optatives que es poden cursar a l'IOC	250
1.4 Gestió del projecte educatiu de centre	251
1.4.1 Organitzacions curriculars que no requereixen autorització	251
1.4.2 Organitzacions curriculars que requereixen l'autorització del Departament	252
2 L'orientació educativa, l'acció tutorial i l'atenció a la diversitat	252
2.1 Marc general de l'orientació educativa	253
2.2 Orientació acadèmica i professional	254
2.2.1 Recursos per a l'orientació acadèmica i professional	255
2.3 Marc general de l'acció tutorial	255
2.3.1 Documents de centre de registre i comunicació del procés d'aprenentatge de l'alumne	256
2.3.2 Les funcions de l'orientador o orientadora en el centre	258
2.3.2 La coordinació de l'orientador o orientadora i l'assessor o assessora psicopedagògic de l'EAP	261

2.4 Atenció a la diversitat a l'ESO	262
2.4.1 Comissió d'atenció a la diversitat (CAD) o òrgan equivalent	264
2.4.2 Mesures generals	265
2.4.3 Mesures específiques	266
2.4.4 Mesures extraordinàries	269
2.4.5 Plans Individualitzats (PI)	270
2.4.6 Alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu (NESE)	271
3 Les transicions	272
3.1 Mesures de coordinació per optimitzar el procés de transició a l'inici de l'educació secundària obligatòria i entre cursos	272
3.2 Mesures de coordinació per optimitzar el procés de transició de l'educació secundària obligatòria a la postobligatòria	275
4 Avaluació de l'ESO	275
4.1 Avaluació d'alumnes de l'etapa d'ESO	276
4.2 Càlcul de la qualificació mitjana de l'ESO	277
4.3 Reclamacions motivades per les qualificacions de l'ESO	278
4.4 Proves externes d'avaluació de les competències bàsiques	280
5 Concreció de les mesures d'atenció a la diversitat	281
5.1 Programa intensiu de millora (PIM)	281
5.2 Programes de diversificació curricular (PDC)	284
5.3 Alumnes de procedència estrangera	290
5.3.1 Alumnes nous	290
5.3.2 Alumnes que necessiten suport lingüístic i social	294
5.4 Alumnes amb altes capacitats	298
5.5 Unitats d'escolarització compartida (UEC)	299
5.6 Unitats de suport a l'educació especial (USEE)	303
5.7 Plans Individualitzats (PI)	306
5.7.1 Criteris generals	307
5.7.2 Avaluació, promoció i acreditació de l'alumne	308
5.7.3 PI prescriptiu	310

5.7.4 PI per a alumnes amb NESE o alumnes en circumstàncies singulars	311
5.7.5 PI per reconeixement de matèries per a alumnes que simultaniegen ESO amb música, dansa o esport	313
5.8 Necessitats específiques de suport educatiu (NESE)	315
5.8.1 Alumnes amb NESE a l'ESO	316
5.8.2 Identificació de les NESE	317
6 Normativa d'aplicació (concreció i desenvolupament del currículum competencial i l'orientació educativa a l'ESO)	318
Currículum del primer cicle de l'educació infantil	319
1 El primer cicle de l'educació infantil	319
2 Currículum i orientacions. Educació infantil. Primer cicle	320
3 L'observació, l'avaluació i la documentació pedagògica com a pràctica quotidiana	320
4 Els criteris d'intervenció: la programació de les activitats	321
5 Implicació i participació de les famílies: Carta de compromís educatiu	321
6 Atenció a la diversitat	322
7 Normativa d'aplicació (currículum del primer cicle de l'educació infantil)	323
Currículum dels ensenyaments d'idiomes	324
1 Organització dels ensenyaments a les escoles oficials d'idiomes (EOI)	324
2 Avaluació dels alumnes	324
2.1 Avaluacions de curs	324
2.2 Certificats	325
2.3 Reclamacions motivades per les qualificacions	326
3 Cursos especials	326
3.1 Cursos monogràfics	326
3.2 Cursos de llengua instrumental	327
3.3 Autorització i reconeixement dels cursos especials	327

3.4 Certificats	328
4 Normativa d'aplicació (currículum dels ensenyaments d'idiomes)	329
Ensenyaments artístics superiors	330
1 Documents dels centres superiors d'ensenyaments artístics	330
2 Ensenyaments artístics superiors: títols superiors de grau	330
2.1 Verificació dels plans d'estudis	330
2.2 Publicació al DOGC dels plans d'estudis	331
2.3 Informe anual de seguiment del títol (IST)	331
2.4 Plans docents	332
2.5 Accés	332
2.6 Reconeixement, validació de crèdits i homologació de títols	332
2.6.1 Reconeixement de crèdits acadèmics	332
2.6.2 Reconeixement de crèdits per validació	333
2.6.3 Homologació de títols de fora de l'espai europeu d'educació superior	333
2.7 Canvi d'especialitat	333
2.8 Permanència	333
2.9 Suplement europeu al títol	334
3 Títols de màster en ensenyaments artístics	334
4 Còpia o plagi i honestat acadèmica	334
5 Normativa d'aplicació (ensenyaments artístics superiors)	335
Ensenyament de la religió	337
1 Aspectes generals	337
2 Segon cicle d'educació Infantil	337
3 Educació primària	338
4 Educació secundària obligatòria	338
5 Batxillerat	338
6 Docència de la religió en els centres públics	339
7 Normativa d'aplicació (ensenyament de la religió)	339

Ensenyaments de dansa de grau professional	339
1 Documents de gestió	340
2 Incorporació dels alumnes als ensenyaments de dansa de grau professional	340
2.1 Proves específiques d'accés	340
2.2 Adjudicació de places	341
3 Simultaneïtat d'estudis d'ESO o de batxillerat amb estudis de dansa	341
4 Avaluació dels ensenyaments de dansa de grau professional. Promoció i permanència	342
5 Matrícula en més d'un curs acadèmic en un any	343
6 Anul·lació i suspensió de matrícula	343
7 Tutoria i orientació	344
8 Documents d'avaluació dels ensenyaments de dansa de grau professional	344
9 Altres funcions del conservatori i dels centres de dansa de grau professional	346
10 Normativa d'aplicació (ensenyaments de dansa de grau professional)	346
Ensenyaments de música de grau professional	347
1 Documents de gestió	347
2 Incorporació dels alumnes als ensenyaments de música de grau professional	348
2.1 Proves específiques d'accés	348
2.2 Adjudicació de places	349
3 Simultaneïtat d'estudis d'ESO o de batxillerat amb estudis de música	351
4 Avaluació dels ensenyaments de música de grau professional. Promoció i permanència	352
5 Matrícula en més d'un curs acadèmic. Doble especialitat / doble instrument. Assignatures optatives	352
6 Anul·lació i suspensió de matrícula	353

7 Tutoria i orientació	354
8 Documents d'avaluació dels ensenyaments professionals de música	354
9 Institut de referència	357
10 Normativa d'aplicació (ensenyaments de música de grau professional)	357
Ensenyaments en els centres d'adults	358
1 Oferta educativa	358
1.1 L'educació general i l'accés al sistema educatiu (taules)	358
1.2 L'educació per adquirir competències transprofessionals (taules)	359
1.2.1 Ensenyaments de llengües estrangeres (llengua anglesa i llengua francesa)	359
1.2.2 Ensenyaments de COMPETIC (taules)	359
1.3 L'educació per a la cohesió i la participació social (ensenyaments bàsics / taules)	360
1.3.1 Ensenyaments de llengües	360
1.3.2 Formació instrumental	360
2 L'educació general i l'accés al sistema educatiu	361
2.1 Educació secundària per a adults	361
2.2 Curs de formació específic per a l'accés a cicles de grau mitjà (CAM)	362
2.3 Preparació per a les proves d'accés	363
3 L'educació per adquirir competències transprofessionals	363
3.1 Ensenyaments de llengües estrangeres	363
3.2 Ensenyaments de COMPETIC	364
4 L'educació per a la cohesió i la participació social (ensenyaments bàsics)	366
4.1 Llengua catalana, llengua castellana i llengua occitana, denominada aranès a l'Aran	366
4.2 Cicle de formació instrumental	367
5 Autoformació integrada	367
6 Certificacions dels centres d'ensenyaments d'adults	368

7 Previsió de l'oferta per al curs 2017-2018	369
8 Normativa d'aplicació (ensenyaments en els centres d'adults)	369
Ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny: aspectes curriculars	370
1 Aspectes curriculars del projecte educatiu	370
2 Dret a la informació i deure d'assistència dels alumnes	371
2.1 Informació als alumnes	371
2.2 Assistència dels alumnes	372
3 Desenvolupament, concreció i aplicació dels currículums dels cicles formatius d'arts plàstiques i disseny ordenats per la LOGSE	373
3.1 Mòduls formatius	373
3.1.1 Mòduls formatius. Definició i organització	373
3.1.2 Mòduls formatius. Programació	374
3.1.3 Mòduls formatius. Unitats de programació	374
3.2 Desplegament del currículum	374
3.3 Obra final o projecte final	374
3.3.1 Objectiu i contingut	374
3.3.2 Proposta de l'obra/projecte final	375
3.3.3 Elaboració i termini d'execució	375
3.4 Avaluació	376
3.4.1 Criteris generals	376
3.4.2 Avaluació final de cada mòdul	376
3.4.3 Avaluació de la formació pràctica en centres de treball (FCT)	377
3.4.4 Avaluació de l'obra/projecte final	377
3.4.5 Avaluació final del cicle	377
3.5 Convalidacions LOGSE en accedir a un cicle	378
3.5.1 Mòduls comuns a diversos cicles	378
3.5.2 Altres convalidacions	378
3.5.3 Registre i efectes de les convalidacions	379
3.6 Organització dels cicles formatius d'arts plàstiques i disseny	379

3.7 Cicles de formació específica de grau mitjà i de grau superior d'arts plàstiques i disseny (LOGSE)	379
3.7.1 Cicles de formació específica de grau mitjà d'arts plàstiques i disseny regulats per la LOGSE	380
3.7.2 Cicles de formació específica de grau superior d'arts plàstiques i disseny regulats per la LOGSE	380
4 Desenvolupament, concreció i aplicació dels currículums dels cicles formatius d'arts plàstiques i disseny ordenats per la LOE	382
4.1 Sistema europeu de crèdits ECTS en els cicles formatius de grau superior LOE	383
4.2 Mòduls formatius. Unitats formatives	383
4.2.1 Mòduls formatius. Definició	383
4.2.2 Mòduls formatius. Organització	384
4.2.3 Mòduls formatius. Programació	384
4.2.4 Unitats formatives. Definició	384
4.2.5 Unitats formatives. Organització	385
4.2.6 Unitats formatives. Programació	385
4.2.7 Resultats d'aprenentatge. Definició	385
4.2.8 Continguts. Definició	386
4.2.9 Criteris d'avaluació. Definició	386
4.3 Desplegament del currículum	386
4.3.1 Hores i crèdits de lliure disposició	386
4.3.2 Incorporació de la llengua anglesa als cicles formatius	387
4.4 Obra final o projecte integrat	387
4.4.1 L'obra final del cicle formatiu de grau mitjà	387
4.4.2 El projecte integrat del cicle formatiu de grau superior	388
4.4.3 La tutoria de l'obra final/projecte integrat	391
4.5 Avaluació dels cicles formatius d'arts plàstiques i disseny	391
4.5.1 Avaluació del cicle formatiu	391
4.5.2 Avaluació del mòdul formatiu	391
4.5.3 Avaluació de la unitat formativa dels títols propis	392

4.5.4 Convocatòries	392
4.5.5 Promoció de curs	393
4.5.6 Procediment per a la mobilitat	394
4.5.7 Convalidacions de cicles LOE	394
4.5.8 Exempció de mòduls formatius determinats i de la fase de formació pràctica per la seva correspondència amb l'experiència laboral	395
4.5.9 Reconeixement d'estudis i crèdits ECTS	396
4.6 Organització dels cicles formatius d'arts plàstiques i disseny a les escoles d'art	397
4.7 Cicles de formació específica de grau mitjà i de grau superior d'arts plàstiques i disseny (LOE)	398
4.7.1 Cicles de formació específica de grau mitjà d'arts plàstiques i disseny regulats per la LOE	398
4.7.2 Cicles de formació específica de grau superior d'arts plàstiques i disseny regulats per la LOE	398
5 Aspectes comuns als cicles de grau mitjà i grau superior d'arts plàstiques i disseny	400
5.1 Fase de formació pràctica en empreses, estudis i tallers (FCT)	400
5.1.1 Característiques generals de l'FCT	400
5.1.2 Finalitats de l'FCT	401
5.1.3 Objectius de l'FCT	401
5.1.4 Programació de l'FCT: pla d'activitats	401
5.1.5 Avaluació de l'FCT	402
5.1.6 Exempcions de l'FCT	402
5.1.7 Accés a l'FCT	402
5.1.8 Homologació d'empreses	402
5.1.9 Seguiment de l'FCT	403
5.1.10 Proposta d'extinció del conveni per cursar l'FCT en una determinada empresa o entitat	403
5.2 Avaluació contínua	403
5.3 La junta d'avaluació	404

5.4 Matrícula d'honor	405
5.5 Còpia o plagi i honestedat acadèmica	405
5.6 Participació de les escoles d'art en els projectes dels convenis de col·laboració del Departament d'Ensenyament	405
6 Accés als cicles formatius d'arts plàstiques i disseny	406
6.1 Grau mitjà	406
6.2 Grau superior	407
7 Compleció dels ensenyaments dels cicles de la família de disseny gràfic LOGSE que s'extingeixen	407
7.1 Procés de compleció	408
7.2 Informació als alumnes	408
8 Reclamacions motivades per les qualificacions	409
8.1 Reclamacions per qualificacions obtingudes al llarg del curs	409
8.2 Reclamacions per qualificacions finals de curs o d'obra/projecte final o projecte integrat	409
9 Trasllat d'expedient a un altre centre	410
10 Anul·lació de la matrícula	410
11 Documentació acadèmica dels cicles formatius	411
12 Acreditació dels cicles formatius	412
13 Titulació dels cicles formatius	413
13.1 Tècnic o tècnica d'arts plàstiques i disseny	413
13.2 Tècnic o tècnica superior d'arts plàstiques i disseny	413
14 Convalidació de matèries de batxillerat per als alumnes procedents de cicles formatius	414
15 Calendari	415
16 Distribució ordinària de l'horari lectiu	415
17 Característiques de flexibilitat de l'horari dels professors i dels tutors	416
18 Acció tutorial. Horari dels tutors (centres públics). Tutors dels grups d'alumnes dels cicles formatius	416
19 Mesures per a l'adaptació del currículum	416
20 Normativa d'aplicació (ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny: aspectes curriculars)	417

Formació professional en alternança (dual i simple)	419
1 Aspectes comuns a la formació professional en alternança	419
1.1 Modalitats i característiques generals de la formació professional en alternança	419
1.1.1 Actuacions prèvies al procés d'alternança simple o dual	420
1.2 Desenvolupament de la formació en alternança: convenis i acords formatius	421
1.2.1 Comissió de seguiment de convenis	422
1.2.2 Acords formatius individuals	423
1.3 Alumnes treballadors de les empreses i entitats col·laboradores	423
1.4 Calendari i límit horari de la formació en alternança	424
1.5 Informació de la formació en alternança als alumnes	425
1.5.1 Certificat negatiu del registre central de delinqüents sexuals	425
1.6 Certificat de la formació en alternança	426
1.7 Àrea de formació i orientació laboral en l'alternança	426
1.8 Formació professional en alternança i mobilitat internacional	427
1.9 Tutoria d'empresa	427
1.9.1 Formació dels tutors d'empresa	427
1.10 Memòria del projecte i activitat d'innovació dels professors	428
1.11 Coordinació, suport i formació als centres educatius participants	428
1.12 Organització de l'equip d'alternança als centres	429
2 Alternança dual	429
2.1 Procediment d'implantació o d'autorització de la formació en alternança dual	429
2.1.1 Formació en alternança dual seguint el model de referència d'organització curricular	430
2.1.2 Formació en alternança dual amb altres propostes d'organització curricular	430
2.1.3 Altres aspectes de la tramitació	431
2.1.4 Implantació o autorització	431

2.1.5 Terminis de presentació de sol·licituds i comunicacions	432
2.2 Procediment de no-continuitat del projecte en alternança dual	432
2.3 Estada en alternança dual a l'empresa o entitat	432
2.4 Currículum i reconeixement acadèmic de la formació en alternança dual	434
2.5 Organització de la formació en alternança dual	435
2.5.1 Model A	436
2.5.2 Model B	437
2.5.3 Altres organitzacions curriculars	438
2.6 Seguiment i avaluació en l'alternança dual	438
2.6.1 Model A	439
2.6.2 Model B	439
2.7 Trasllat d'expedient	440
2.8 Convalidació en l'alternança dual	440
3 Alternança simple	440
3.1 Procediment d'implantació o d'autorització de la formació en alternança simple	440
3.3 Terminis de presentació de sol·licituds en alternança simple	441
3.4 Procediment de no-continuitat del projecte en alternança simple	441
3.5 Estada en alternança simple a l'empresa o entitat	441
3.6 Currículum i organització de l'alternança simple	442
3.7 Seguiment i avaluació de l'alternança simple	442
4 Normativa d'aplicació (formació professional en alternança, dual i simple)	444
L'educació bàsica als centres d'educació especial	445
1 Introducció	445
2 Currículum	445
3 Pla individualitzat	446
4 Avaluació	446

5 Alumnes que comparteixen recursos dels centres d'educació especial i dels centres ordinaris	447
6 Programes de diversificació curricular per a la transició a la vida adulta en centres d'educació especial	448
7 Programes de formació i inserció adreçats específicament a alumnes amb necessitats educatives especials	450
8 Centres d'educació especial proveïdors de serveis i recursos (CEEPSIR)	450
9 Normativa d'aplicació (l'educació bàsica als centres d'educació especial)	451
Programacions i recursos didàctics	452
1 Programacions didàctiques	452
1.1 Aspectes generals	452
1.2 Educació primària	454
1.3 Educació secundària	454
1.4 Educació d'adults	455
1.5 Ensenyaments d'idiomes	455
1.6 Formació professional inicial	456
1.7 Ensenyaments d'arts plàstiques i disseny	456
1.8 Ensenyaments esportius	456
2 Recursos didàctics	456
2.1 Tecnologies per a l'aprenentatge i el coneixement	456
2.1.1 Serveis digitals	457
2.1.2 Pla TAC de centre	458
2.2 Biblioteca escolar	458
2.3 Llibres de text i material didàctic	460
3 Normativa d'aplicació (programacions i recursos didàctics)	460
Programes de formació i inserció: desenvolupament i aplicació	461
1 Finalitats i objectius dels programes de formació i inserció (PFI)	461

1.1 Finalitats	461
1.2 Objectius	462
2 Modalitats	462
3 Implantació i autorització	462
4.1 Estructura dels currículums dels programes de formació i inserció	463
4.2 Mòduls de formació general	464
4.3 Mòduls de formació professional	465
4.4 Mòdul de formació en centres de treball	465
4.5 Mòdul de projecte integrat	465
4.6 Planificació dels programes de formació i inserció	466
5 Atenció personalitzada i tutoria dels alumnes	466
6 Destinataris, accés i permanència	467
6.1 Destinataris	467
6.2 Accés	467
6.2.1 Centres públics	467
6.2.2 Centres privats i establiments de formació	467
6.3 Matrícula	467
6.4 Trasllet de matrícula	467
6.5 Permanència	468
7 Aspectes organitzatius	468
7.1 Configuració de grups	468
7.2 Durada	468
7.3 Calendari i horaris	469
7.4 Cobertura de l'assistència sanitària i assegurances	469
7.5 Drets i deures dels alumnes	469
7.6 Personal que imparteix els programes de formació i inserció	470
8 Avaluació dels aprenentatges	470
8.1 Regulació	470
8.2 Documentació de l'avaluació	470
8.2.1 Centres educatius	471
8.2.2 Establiments de formació	471

8.3 Qualificacions	471
8.4 Certificació	472
9 Reconeixement de la formació. Efectes de la realització d'un programa de formació i inserció	472
9.1 Reconeixement de la formació en les proves d'accés a cicles formatius de grau mitjà	472
9.2 Formació professional bàsica	472
9.3 Acreditació d'unitats de competència	473
9.4 Accés als centres de formació d'adults	473
10 Informe anual per a l'avaluació dels programes	473
11 Normativa d'aplicació (programes de formació i inserció: desenvolupament i aplicació)	473
Servei d'assessorament i servei de reconeixement acadèmic dels aprenentatges a la formació professional	474
1 Servei d'assessorament en la formació professional del sistema educatiu	474
1.1 Centres educatius (Ass.)	475
1.1.1 Comunicació del servei d'assessorament (Ass.)	475
1.1.2 Carta de compromís de qualitat del centre educatiu (Ass.)	475
1.1.3 Sistema de gestió de qualitat i millora contínua (Ass.)	476
1.1.4 Supervisió de la Inspecció (Ass.)	476
1.1.5 Actuacions del servei d'assessorament (Ass.)	477
1.2 Destinataris (Ass.)	477
1.3 Les sessions d'assessorament (Ass.)	477
1.4 Els assessors (Ass.)	478
1.5 La coordinació del servei d'assessorament (Ass.)	479
1.6 Dedicació dels professors en centres dependents del Departament d'Ensenyament (Ass.)	479
1.6.1 Compensació econòmica (Ass.)	479
1.7 Preu del servei (Ass.)	480
1.7.1 Responsabilitat del pagament del servei (Ass.)	480

1.7.2 Quantitats obtingudes pel centre derivades de la prestació del servei d'assessorament (Ass.)	480
1.8 Informació, difusió i coordinació de l'oferta entre la població, les empreses, els agents socials i les entitats (Ass.)	480
1.8.1 La informació i la difusió als webs dels centres educatius (Ass.)	481
1.8.2 Informació al web del Departament d'Ensenyament (Ass.)	481
1.9 Calendari, actuacions i gestió del servei d'assessorament (Ass.)	481
1.9.1 Sol·licituds (Ass.)	481
1.9.2 Termini i publicació de les sol·licituds	482
1.9.3 Criteris d'admissió (Ass.)	482
1.9.4 Reclamacions contra la llista d'admesos a la preinscripció (Ass.)	482
1.9.5 Publicació de les llistes definitives d'admesos, de la llista d'espera i pagament del preu (Ass.)	483
1.9.6 Prestació del servei en col·laboració amb altres centres (Ass.)	483
1.10 Enquestes de satisfacció (Ass.)	483
1.11 Memòria anual (Ass.)	484
1.12 Coordinació del servei d'assessorament (Ass.)	484
1.13 Seguiment del servei d'assessorament (Ass.)	485
1.14 Arxiu, custòdia i gestió de la documentació (Ass.)	485
1.15 Tractament de les dades personals (Ass.)	485
1.16 El servei d'assessorament a demanda d'empreses, entitats, associacions o administracions (Ass.)	486
1.16.1 Els assessors (Ass.)	486
1.16.2 Funcions dels assessors (Ass.)	486
1.16.3 Exempció de l'aplicació del preu públic (Ass.)	487
1.16.4 Coordinació de les actuacions d'assessorament per part del centre (Ass.)	487
2 Servei de reconeixement acadèmic dels aprenentatges assolits mitjançant l'experiència laboral o en activitats socials	487
2.1 Centres educatius (Rec.)	488
2.1.1 Comunicació del servei de reconeixement acadèmic dels aprenentatges (Rec.)	489

2.1.2 Supervisió de la Inspecció (Rec.)	489
2.1.3 Actuacions (Rec.)	489
2.1.4 Junta de reconeixement (Rec.)	489
2.1.5 Funcions de la junta de reconeixement (Rec.)	489
2.2 Destinataris i requisits per sol·licitar el servei (Rec.)	490
2.3 Servei de reconeixement acadèmic dels aprenentatges assolits mitjançant l'experiència laboral o en activitats socials (Rec.)	491
2.4 Professors del servei de reconeixement (Rec.)	491
2.5 La coordinació del servei de reconeixement (Rec.)	492
2.6 Dedicació dels professors en centres dependents del Departament d'Ensenyament (Rec.)	492
2.6.1 Compensació econòmica (Rec.)	493
2.7 Preu del servei (Rec.)	493
2.7.1 Responsabilitat del pagament del servei (Rec.)	494
2.7.2 Quantitats obtingudes pel centre derivades de la prestació del servei (Rec.)	494
2.8 Informació, difusió i coordinació de l'oferta entre la població, les empreses, els agents socials i les entitats (Rec.)	494
2.8.1 La informació i la difusió als webs dels centres (Rec.)	494
2.8.2 Informació i difusió al web del Departament d'Ensenyament (Rec.)	495
2.9 Calendari, actuacions i gestió (Rec.)	495
2.9.1 Sol·licituds (Rec.)	495
2.9.2 Criteris d'admissió (Rec.)	496
2.9.3 Reclamacions contra la llista provisional d'admesos al servei (Rec.)	497
2.9.4 Publicació de les llistes definitives d'admesos al servei, places de reserva i lliurament de la documentació (Rec.)	497
2.9.5 Publicació dels resultats provisionals (Rec.)	498
2.9.6 Reclamacions als resultats provisionals (Rec.)	498
2.9.7 Publicació dels resultats definitius (Rec.)	498
2.9.8 Certificació (Rec.)	499

2.9.9 Registre de dades (Rec.)	499
2.9.10 Accions amb requisits d'accés al cicle formatiu (Rec.)	499
2.10 Enquestes de satisfacció (Rec.)	500
2.11 Memòria anual (Rec.)	500
2.12 Coordinació del servei de reconeixement acadèmic dels aprenentatges assolits mitjançant l'experiència laboral o en activitats socials (Rec.)	501
2.13 Seguiment i avaluació del servei de reconeixement acadèmic dels aprenentatges assolits mitjançant l'experiència laboral o en activitats socials (Rec.)	501
2.14 Arxiu, custòdia i gestió de la documentació (Rec.)	501
2.15 Tractament de dades personals (Rec.)	502
2.16 Servei de reconeixement acadèmic dels aprenentatges assolits mitjançant l'experiència laboral o en activitats socials a demanda d'empreses, entitats i associacions (Rec.)	502
2.16.1 Compensació econòmica (Rec.)	503
3 Normativa d'aplicació (servei d'assessorament i servei de reconeixement acadèmic dels aprenentatges a la formació professional)	503
Simultaneïtat d'estudis d'ESO o de batxillerat amb estudis de dansa	504
1 Simultaneïtat d'estudis d'ESO amb estudis de dansa	504
1.1 Alumnes d'ESO que cursen estudis de dansa en un conservatori o en un centre professional	505
1.2 Alumnes d'ESO que cursen estudis de dansa en una escola de dansa autoritzada	506
2 Simultaneïtat d'estudis de batxillerat amb estudis de dansa	508
2.1 Alumnes de batxillerat que cursen estudis de dansa en un conservatori o en un centre professional	509
2.2 Alumnes de batxillerat que cursen estudis de dansa en una escola de dansa autoritzada	510

2.3 Convalidació de determinades matèries de batxillerat de la modalitat d'arts amb determinades matèries dels ensenyaments professionals de dansa	512
2.4 Simultaneïtat d'estudis de batxillerat amb ensenyaments de cinquè o sisè curs de grau professional de dansa	514
2.5 Treball de recerca d'alumnes que cursen simultàniament estudis de batxillerat amb ensenyaments de cinquè i sisè de grau professional de dansa	515
3 Quadres de simultaneïtat dels estudis de dansa amb l'ESO i el batxillerat	516
4 Normativa d'aplicació (simultaneïtat d'estudis d'ESO o de batxillerat amb estudis de dansa)	518
Simultaneïtat d'estudis d'ESO o de batxillerat amb estudis de música	519
1 Simultaneïtat d'estudis d'ESO amb estudis de música	519
1.1 Alumnes d'ESO que cursen estudis de música en un conservatori o en un centre professional	519
1.2 Alumnes d'ESO que cursen estudis de música en una escola de música autoritzada	521
2 Simultaneïtat d'estudis de batxillerat amb estudis de música	523
2.1 Alumnes de batxillerat que cursen estudis de música en un conservatori o en un centre professional	523
2.2 Alumnes de batxillerat que cursen estudis de música en una escola de música autoritzada	524
2.3 Convalidació de determinades matèries de batxillerat de la modalitat d'arts amb determinades matèries dels ensenyaments professionals de música	526
2.4 Simultaneïtat d'estudis de batxillerat amb ensenyaments de cinquè o sisè curs de grau professional de música	527
2.5 Treball de recerca d'alumnes que cursen simultàniament estudis de batxillerat amb ensenyaments de cinquè i sisè de grau professional de música	529
3 Quadres de simultaneïtat dels estudis de música amb l'ESO i el batxillerat	529

4 Centres amb horari adaptat als ensenyaments de música de grau professional (centres de referència)	531
4.1 Prioritat de matrícula	531
4.2 Característiques específiques dels centres de referència	532
5 Alumnes amb altes capacitats en música	532
6 Normativa d'aplicació (simultaneïtat d'estudis d'ESO o de batxillerat amb estudis de música)	532
Títols propis: CFGM d'animació en circ i CFGS en tècniques d'actuació teatral	533
1 Introducció dels títols propis	533
2 Documentació del centre	534
3 Distribució del cicle	534
3.1 Hores de lliure disposició	535
4 Promoció i permanència	535
5 Programació i característiques dels mòduls formatius	536
6 Seguiment, assistència i avaluació	536
6.1 Seguiment, assistència i avaluació dels mòduls formatius	536
6.2 Avaluació de la unitat formativa dels títols propis	537
6.3 Seguiment i avaluació del projecte i representació (grau mitjà) i del projecte final (grau superior)	537
6.4 Seguiment i avaluació de l'FCT	538
6.5 Avaluació final del cicle	538
6.6 La comissió avaluadora dels títols propis	539
7 Incorporació de la llengua anglesa als cicles formatius dels títols propis	539
8 Exempció de mòduls formatius determinats i de la fase de formació pràctica per la correspondència amb l'experiència laboral	540
9 Homologació d'empreses i extinció del conveni per cursar l'FCT	540
10 Matrícula en mòduls solts o unitats formatives soltes	540
11 Còpia o plagi i honestat acadèmica	541
12 Canvi d'itinerari en el cicle formatiu de grau mitjà d'animació en circ	541

13 Reclamacions motivades per les qualificacions dels títols propis	541
14 Trasllet d'expedient a un altre centre dels títols propis	542
15 Anul·lació de la matrícula dels títols propis	542
16 Certificat dels títols propis	543
17 Calendari dels títols propis	543
18 Distribució ordinària de l'horari lectiu dels títols propis	543
19 Drets i deures dels alumnes dels títols propis	543
20 Normativa d'aplicació (Títols propis: CFGM d'animació en circ i CFGS en tècniques d'actuació teatral)	544

Cicles de formació professional. Curs per a l'accés al grau mitjà i curs de preparació per a la incorporació als cicles formatius de grau superior

1 Cicles de formació professional inicial

Aquest apartat es refereix als cicles formatius desplegats a partir de la [Llei orgànica 2/2006](#), de 3 de maig, d'educació (LOE), i del [Decret 284/2011](#), d'1 de març, i del [Decret 28/2014](#), de 4 de març, d'ordenació general dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny, i de modificació del Decret 284/2011, d'1 de març, d'ordenació general de la formació professional inicial.

1.1 Desenvolupament, concreció i aplicació dels currículums

La denominació de cada cicle formatiu, el currículum, la durada màxima i mínima de cada un dels mòduls professionals, l'organització, l'estructura i les hores mínimes que cal fer de formació en centres de treball (FCT) s'estableixen en els decrets o ordres que despleguen el currículum de cada cicle formatiu, les referències normatives dels quals s'indiquen en l'apartat *Cicles formatius de grau mitjà i de grau superior de formació professional inicial*.

1.2 Currículums i programació dels cicles de formació professional inicial

1.2.1 Estructura dels cicles formatius

En els cicles formatius s'han de distingir dos aspectes: el perfil professional i el currículum.

El perfil professional queda determinat per la competència general, les competències professionals, personals i socials i les capacitats clau que s'han d'adquirir, i per la relació de qualificacions del Catàleg de qualificacions professionals de Catalunya incloses en el títol.

El currículum comprèn els objectius generals i els mòduls professionals que s'organitzen en unitats formatives.

La denominació, durada i norma bàsica que en defineix el títol per a cadascun dels cicles formatius LOE és en l'apartat *Cicles formatius de grau mitjà i de grau superior de formació professional inicial*.

1.2.2 Organització curricular

Mòduls professionals

El currículum dels cicles formatius s'estructura en mòduls professionals, que poden ser de diferents tipus:

- Mòduls professionals associats a una o més unitats de competència.
- Mòduls professionals de suport, que contenen formació de base o transversal a diferents cicles formatius.
- Mòduls professionals comuns a tots els cicles: mòdul professional de formació i orientació laboral, mòdul professional d'empresa i iniciativa emprenedora i mòdul professional de formació en centres de treball.
- Mòdul professional d'anglès tècnic en tots els cicles formatius de grau mitjà.
- Mòdul de síntesi en tots els cicles formatius de grau mitjà.
- Mòdul de projecte en tots els cicles formatius de grau superior.

Unitats formatives

Per tal de facilitar l'aprenentatge al llarg de la vida, la integració dels sistemes de formació professional i la incorporació de la població adulta a la formació, els mòduls professionals s'organitzen en unitats més petites de formació i avaluació, anomenades unitats formatives.

La unitat formativa és una agrupació de resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació i continguts d'un mòdul professional, relacionats generalment amb unes activitats de treball i continguts amb coherència didàctica per a l'aprenentatge.

El currículum i l'atribució docent dels mòduls professionals i unitats formatives dels cicles formatius a què es refereix aquest apartat estan publicats al web de la XTEC > Ensenyaments professionals > [Formació professional](#).

1.2.3 Durada dels mòduls professionals i de les unitats formatives. Hores de lliure disposició del centre

Durada

La durada dels mòduls professionals i de les unitats formatives de cada cicle formatiu està publicada al web de la XTEC.

Les hores que els centres destinin a altres activitats (viatges, activitats extraordinàries, etc.) no es poden incloure en aquests mínims.

En els cicles formatius, les hores dedicades a activitats de tutoria no es computen com a hores lectives de currículum dels alumnes.

Hores de lliure disposició

Alguns mòduls professionals tenen assignades hores de lliure disposició, la finalitat de les quals és completar el currículum establert i adequar-lo a les necessitats específiques del sector i/o a l'àmbit socioeconòmic del centre. Les hores de lliure disposició s'han d'assignar amb caràcter general dins del mòdul professional que les conté. Per distribuir-les es poden seguir un o més dels criteris següents:

- Assignar les hores a una o més de les unitats formatives del mateix mòdul professional.
- Dissenyar una nova unitat formativa en el mòdul professional, que tingui relació amb els seus continguts. En aquest cas caldrà definir els resultats d'aprenentatge, els criteris d'avaluació i els continguts de la nova unitat formativa.
- Generar un o més mòduls professionals nous. Les hores de lliure disposició assignades als diferents mòduls professionals es poden utilitzar, en la seva totalitat o parcialment, per generar un o més mòduls professionals nous, en el marc d'un projecte del centre, amb comunicació a la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial, dels nous mòduls professionals introduïts pel centre. En aquest cas el centre ha de definir la unitat o unitats formatives del/s nou/s mòdul/s, així com els resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació i continguts de cadascuna d'aquestes.

Mòduls professionals nous creats amb hores de lliure disposició

El centre pot crear mòduls professionals nous amb hores de lliure disposició donant resposta a les necessitats de l'entorn productiu, sempre que estiguin relacionades amb el perfil professional, no siguin repetició de continguts referits a competències assolides en etapes educatives anteriors i es corresponguin amb el nivell de qualificació del cicle formatiu.

La comunicació de la creació de nous mòduls professionals amb les hores de lliure disposició (tercera de les possibilitats enumerades anteriorment), que ha de tenir almenys 33 hores, l'ha de fer el director o directora del centre en un escrit raonat als serveis territorials o al Consorci d'Educació de Barcelona i ha de detallar, almenys, la informació següent:

- Nom i durada del nou mòdul professional i de la o les unitats formatives que el componen.
- Nom dels mòduls professionals dels quals s'han utilitzat les hores de lliure disposició.
- Justificació de la creació del mòdul professional nou.
- Calendari d'impartició.
- Especialitat o requisits acadèmics que reuneixen els professors als quals s'assigna.
- Resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació i continguts de la o les unitats

formatives que el componen.

Els serveis territorials o el Consorci d'Educació de Barcelona trametran la comunicació del centre, juntament amb l'informe de la Inspecció d'Educació, a la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial, als efectes de coneixement i constància.

1.2.4 Incorporació de la llengua anglesa als cicles formatius

Les necessitats d'un mercat de treball integrat a la Unió Europea fan que la llengua anglesa esdevingui fonamental en la inserció laboral dels alumnes dels cicles formatius. D'altra banda, cal donar resposta al compromís amb els objectius educatius sobre l'anglès plantejats per als propers anys per la mateixa Unió Europea. Amb la finalitat d'incorporar i normalitzar l'ús de la llengua anglesa en situacions professionals habituals i en la presa de decisions en l'àmbit laboral, s'han de dissenyar activitats d'ensenyament i aprenentatge que incorporin la utilització de la llengua anglesa en almenys un dels mòduls del cicle, a excepció dels mòduls d'anglès o de segona llengua estrangera, d'acord amb els resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació establerts en el document d'orientacions de cada cicle formatiu publicat a l'apartat [Formació professional](#) del web de la XTEC.

El centre educatiu ha d'establir el mòdul o mòduls professionals i les unitats formatives en què es desenvoluparan activitats en llengua anglesa.

1.2.5 Planificació i programació dels cicles formatius

El centre ha de garantir l'elaboració, per part de l'equip docent, de manera conjunta i coordinada, de la proposta de planificació del cicle formatiu i els criteris generals de desenvolupament curricular, que en tot cas esdevindrà complement del projecte educatiu.

Planificació del cicle formatiu

La planificació del cicle ha d'incloure, almenys, els aspectes següents:

- Distribució dels mòduls professionals i/o unitats formatives al llarg del cicle i els professors que les impartiran.
- Criteris seguits per a l'assignació de les hores de lliure disposició.
- Mòduls professionals o unitats formatives en les quals es desenvoluparan activitats d'ensenyament i aprenentatge en llengua anglesa.
- Criteris per determinar el contingut i l'organització del mòdul professional de síntesi, en el cas dels cicles de grau mitjà, i del mòdul professional de projecte, en el cas dels cicles de grau superior.
- Criteris generals sobre l'avaluació i la recuperació dels mòduls professionals i/o

unitats formatives.

- Espais docents i recursos que es dediquen al desenvolupament del cicle.

En relació amb el mòdul de formació en centres de treball (FCT), cal concretar el següent:

- Els criteris per a l'organització de la formació en centres de treball (FCT).
- Els criteris per avaluar i qualificar el mòdul professional d'FCT.
- Si escau, les condicions dels espais, equipaments i recursos per desenvolupar el mòdul professional.
- Els alumnes per grup, les exempcions totals i parcials i la proposta de centres de treball per fer-hi les pràctiques.

Programació dels mòduls professionals

La programació de cada mòdul professional ha d'incloure, almenys:

- La relació de les unitats formatives i la temporalització, fent-hi constar el nombre d'hores totals, la data prevista d'inici i de finalització i el nombre d'hores setmanals.
- Les estratègies metodològiques i d'organització del mòdul professional.
- Els criteris de qualificació del mòdul professional a partir de les qualificacions de les unitats formatives.

Programació de les unitats formatives i de les activitats d'ensenyament i aprenentatge

Per a cada unitat formativa, en la programació cal especificar:

- Resultats d'aprenentatge proposats, criteris d'avaluació i continguts convenientment contextualitzats.
- Activitats d'ensenyament i aprenentatge i la seva relació amb els resultats d'aprenentatge proposats, criteris d'avaluació i continguts.
- Enunciat dels nuclis formatius en què s'agrupen les activitats d'ensenyament i aprenentatge, si escau.
- L'avaluació i qualificació de la unitat formativa.

Així mateix, de cada activitat d'ensenyament i aprenentatge, cal especificar el següent:

- Denominació i durada prevista.
- Breu descripció de les tasques que cal fer en l'activitat.
- Els continguts que es desenvolupen.
- Activitats d'avaluació, si escau.
- Resultats d'aprenentatge als quals va adreçada l'activitat.

1.3 Avaluació dels cicles formatius

Criteris generals

L'avaluació dels aprenentatges dels alumnes dels cicles formatius és contínua, ha d'atendre l'organització modular i s'ha de fer per unitats formatives per tal de permetre una millor capitalització de la formació.

A l'inici del curs el centre ha d'informar els alumnes dels continguts del currículum formatiu, de l'estructura per mòduls professionals i unitats formatives, de les competències professionals, personals i socials i dels objectius generals del cicle i la seva relació amb els mòduls professionals, així com dels criteris generals d'avaluació, promoció de curs i superació del cicle.

El centre ha de mantenir a disposició de la Inspecció d'Educació els registres de l'avaluació continuada i la documentació que hagi contribuït a avaluar els diferents mòduls professionals i unitats formatives (enunciats de proves escrites, graelles d'observació i altres).

Junta d'avaluació

L'equip docent, integrat per tots els professors que imparteixen el cicle formatiu, constitueix la junta d'avaluació, que s'encarrega de fer el seguiment dels aprenentatges i de prendre les decisions que en resultin. L'organització i la presidència de la junta d'avaluació corresponen al tutor o tutora del cicle, com també la formalització de les actes corresponents.

Sessions de la junta d'avaluació

En les sessions, la junta d'avaluació ha d'analitzar, per a cada alumne, l'aprenentatge en el conjunt dels mòduls professionals i les unitats formatives corresponents al cicle formatiu en relació amb les competències professionals, personals i socials i amb els objectius generals establerts en el currículum.

Les sessions d'avaluació tenen per objectiu:

- Valorar el desplegament del cicle i la seqüenciació i adequació de la programació a les necessitats formatives i l'actitud i motivació general de l'alumne.
- Coordinar l'equip docent.
- Proposar actuacions i adoptar decisions per corregir les deficiències observades en el procés d'ensenyament i aprenentatge.
- Valorar de manera col·legiada el grau d'assoliment per part de l'alumne dels resultats d'aprenentatge treballats durant el període d'avaluació.
- Valorar de manera col·legiada el grau d'assoliment per part de l'alumne de les competències professionals, personals i socials i dels objectius generals del cicle formatiu.
- Qualificar l'alumne amb relació a les unitats formatives finalitzades i als mòduls corresponents.

- Valorar la programació desenvolupada al llarg del període que és objecte d'avaluació i proposar, si escau, actuacions correctores del procés d'ensenyament i aprenentatge.

En les sessions d'avaluació es prenen les decisions pertinents, que han de constar en l'acta de la sessió. Els alumnes no formen part de la junta d'avaluació. Tanmateix, és possible que participin en les sessions d'avaluació, i s'han d'atendir al que determinin les normes d'organització i funcionament del centre.

La junta d'avaluació ha de fer durant el curs acadèmic un mínim de tres sessions d'avaluació i pot reunir-se, quan calgui, per avaluar i proposar la certificació dels alumnes que es matriculen per mòduls solts o unitats formatives.

En cada sessió de la junta d'avaluació s'han de qualificar les unitats formatives o mòduls professionals que hagin finalitzat i s'hi ha d'incorporar, si escau, les qualificacions que corresponguin a les segones convocatòries.

Pel que fa a les unitats formatives iniciades i no finalitzades en el moment de la sessió de la junta d'avaluació, cal donar-ne una informació orientativa sobre la progressió dels aprenentatges.

Les qualificacions s'han de reflectir a l'acta d'avaluació d'acord amb el model "Actes d'avaluació. Formació professional inicial" i traslladar-les a l'expedient acadèmic. A l'inici de cada cicle formatiu, abans de la primera sessió d'avaluació, s'ha de fer una avaluació inicial del cicle formatiu que té per objectiu avaluar globalment la incorporació de l'alumne al cicle, ajustar la programació prevista i reorientar-la, si escau.

Informació als alumnes

El tutor o tutora del cicle formatiu ha d'informar per escrit cada alumne, o els seus representants legals, dels acords de cada sessió d'avaluació que l'afectin, incloent-hi les qualificacions obtingudes, si n'hi ha. També l'ha d'informar per escrit, individualment i periòdicament, en els termes acordats per la junta d'avaluació, respecte al seu aprofitament i aprenentatge, amb referència als resultats d'aprenentatge que cal assolir i sobre la qualificació obtinguda de les unitats formatives avaluades.

Avaluació de les unitats formatives

L'avaluació es fa tenint en compte els resultats d'aprenentatge i els criteris d'avaluació de les unitats formatives. Els centres han de generar registres d'avaluació on s'indiqui l'assoliment dels resultats d'aprenentatge de les unitats formatives a partir de les activitats programades.

Avaluació dels mòduls professionals

La superació del mòdul professional s'obté amb la superació de les unitats formatives que el componen.

Els mòduls professionals superats acrediten les unitats de competència als quals estan associats, d'acord amb la relació establerta en el perfil professional del títol.

Avaluació dels mòduls professionals de síntesi i de projecte

L'equip docent que hagi participat en la impartició del mòdul professional de síntesi, en els cicles de grau mitjà, i del mòdul professional de projecte, en els cicles de grau superior, l'ha d'avaluar de manera col·legiada.

Els mòduls professionals de síntesi i de projecte s'avaluen positivament quan l'equip docent aprecii que l'alumne ha assolit en un grau suficient els resultats d'aprenentatge en relació amb els objectius generals del cicle formatiu. En cas contrari, l'avaluació és negativa.

Avaluació del mòdul professional de formació en centres de treball (FCT)

L'avaluació del mòdul professional d'FCT correspon a la junta d'avaluació del centre educatiu, i és continuada durant l'estada de l'alumne a l'empresa. S'ha de fer tenint en compte la valoració de l'entitat col·laboradora i prenent com a referència els resultats d'aprenentatge, els criteris d'avaluació i les activitats formatives de referència acordades amb l'empresa o entitat col·laboradora.

El tutor o tutora de pràctiques del centre docent i el tutor o tutora d'empresa han de tenir en compte la valoració que l'alumne fa de la formació en el centre de treball, a l'hora de determinar-ne la idoneïtat i corregir-ne, si cal, les possibles deficiències, la qual cosa s'ha de constatar en el quadern de pràctiques.

En acabar l'FCT, la persona responsable de la formació a l'empresa ha de valorar l'evolució de l'alumne, mitjançant un informe que s'ha d'incorporar al quadern de pràctiques.

L'equip docent, a proposta del tutor o tutora del cicle formatiu, fa l'avaluació final del mòdul professional de formació en centres de treball, tenint presents els informes esmentats i la informació recollida en el quadern de pràctiques.

Qualificacions

La qualificació de les unitats formatives i dels mòduls professionals és numèrica, entre l'1 i el 10, sense decimals, a excepció del mòdul professional de formació en centres de treball, que es qualifica com a "Apte/a" o "No apte/a". La qualificació d'aquest últim ha d'anar acompanyada d'una valoració orientadora del nivell d'assoliment de les competències professionals recollides en el quadern de pràctiques, en els termes de "Molt bona", "Bona o Bé" o "Suficient" en el cas de "Apte/a" i de "Passiva" o "Negativa" en el cas de "No apte/a", en què es poden afegir observacions.

La qualificació final de cada mòdul professional s'obté com a mitjana ponderada de les qualificacions de cada unitat formativa, en funció del pes (ponderació) que es dóna a cadascuna d'aquestes, d'acord amb la decisió prèvia adoptada per l'equip docent.

Les unitats formatives i els mòduls professionals se superen amb una qualificació de 5 punts o superior.

Les unitats formatives i els mòduls professionals superats mantenen la qualificació. No es pot aplicar cap mesura per modificar una qualificació positiva atorgada; és a dir, no es poden repetir unitats formatives ja superades per millorar-ne les qualificacions, ni es poden establir fórmules (presentació a segones convocatòries de recuperació ni

d'altres) per incrementar-ne la qualificació positiva.

Els mòduls professionals o unitats formatives convalidats es qualifiquen amb un 5 a l'efecte d'obtenció de la qualificació mitjana del cicle.

En el cas de mòduls professionals o unitats formatives superats que tinguin la mateixa denominació i currículum, i que siguin comuns a diversos cicles, es trasllada la qualificació obtinguda en el primer cicle en el qual s'ha cursat.

En el cas d'haver obtingut l'exempció total del mòdul de formació en centres de treball, aquest es qualifica amb l'expressió "Exempt/a" (Xm). En el cas d'haver obtingut l'exempció parcial del mòdul de formació en centres de treball, aquest es qualifica com a "Apte/a" o "No apte/a", segons el que correspongui.

La superació del cicle formatiu requereix la superació de tots els mòduls professionals que el componen. La qualificació final del cicle formatiu, que s'expressa amb dos decimals, s'obté com a mitjana aritmètica de les qualificacions de cada mòdul professional, ponderades en funció del nombre d'hores assignat a cadascun d'aquests.

En el càlcul de la qualificació final del cicle formatiu no es tindran en compte les qualificacions de "Apte/a", "Exempt/a".

Valoració final del cicle formatiu. Superació del cicle

En l'avaluació final, l'equip docent del cicle formatiu ha de valorar, per a cada alumne, el grau d'assoliment dels objectius generals amb relació a les competències definides en el perfil professional. També n'ha de valorar l'historial acadèmic i, per acord d'un mínim dels dos terços dels membres de la junta d'avaluació, es podrà determinar la superació de les unitats formatives pendents i atorgar, a les unitats, la qualificació que es decideixi. En aquest cas cal fer constar a l'acta, juntament amb la qualificació de la unitat formativa, un asterisc (*), i al peu de l'acta s'hi ha d'escriure l'expressió "(*) "Requalificat per la junta d'avaluació".

Matrícula d'honor

Si un alumne obté una qualificació final del cicle formatiu de grau superior igual o superior a 9 se li pot consignar la menció de "Matrícula d'honor" (MH) en les observacions de l'acta de qualificacions finals, en l'expedient acadèmic i en el certificat d'estudis complets. Sobre el total d'alumnes avaluats del darrer curs del cicle formatiu es pot concedir una menció matrícula d'honor per cada vint alumnes, i una altra si en resulta una fracció sobrant. Amb aquests efectes, s'entén per alumnes avaluats del darrer curs tots els que han cursat els mòduls necessaris per completar el cicle, els hagin superat o no.

La menció de matrícula d'honor té els efectes econòmics previstos en les taxes i preus públics per a la matriculació en els ensenyaments artístics superiors.

Convocatòries

L'alumne pot ser avaluat d'una unitat formativa, com a màxim, en quatre convocatòries ordinàries, excepte en el mòdul professional de formació en centres de treball, que només pot ser avaluat en dues convocatòries. Amb caràcter excepcional, l'alumne pot

sol·licitar una cinquena convocatòria extraordinària per motius de malaltia, discapacitat o altres que condicionin o impedeixin el desenvolupament dels estudis, que el director o directora del centre l'ha de resoldre.

Amb cada matrícula a les unitats formatives l'alumne disposa del dret a dues convocatòries. L'alumne que hagi perdut el dret a l'avaluació continuada o que abandoni, perd la primera convocatòria. La presentació a la segona convocatòria és voluntària. Si l'alumne no s'hi presenta no se li comptarà aquesta segona convocatòria a l'efecte del còmput màxim i constarà com a "No presentat/ada" (NP).

Els professors del centre han d'establir el calendari i les estratègies de recuperació de la segona convocatòria, que poden consistir en activitats puntuals o continuades, i han d'estar previstes en la programació de la unitat formativa. En tot cas, els alumnes han d'estar informats de les activitats que han de dur a terme per recuperar les unitats formatives suspeses, així com del període i les dates en què es faran les activitats d'avaluació corresponents a les segones convocatòries.

Promoció de curs

L'alumne que hagi superat un nombre d'unitats formatives amb càrrega horària superior al 60% del conjunt planificat en el primer curs, pot matricular-se en el segon curs del cicle i ha de cursar també les unitats formatives no superades del primer curs. En cas contrari, s'ha de matricular en les unitats formatives no superades del primer curs del cicle i, opcionalment, de les unitats formatives del segon curs que no presentin incompatibilitat horària o curricular de manera significativa, segons el projecte del centre i la disponibilitat de places.

Tanmateix, les normes d'organització i funcionament del centre poden determinar en quines circumstàncies excepcionals, relacionades amb incompatibilitats curriculars o horàries, un alumne ha de matricular-se només de les unitats formatives de primer curs, malgrat haver superat el 60% de la durada horària del conjunt d'unitats formatives de primer curs.

1.4 Acreditació d'estudis

Acreditació per expedició de la titulació obtinguda

Els centres autoritzats a impartir cicles formatius han de tramitar, quan l'interessat ho sol·liciti, l'expedició del títol de tècnic o tècnica, per als cicles formatius de grau mitjà, i de tècnic superior o de tècnica superior, per als cicles formatius de grau superior, d'acord amb l'[Ordre FDC/216/2005](#), de 4 de maig.

Acreditació d'estudis de tècnic superior o de tècnica superior als efectes d'accés a la universitat

Els centres han de certificar els cicles formatius de grau superior superats d'acord amb el model de certificat "Certificat d'estudis de tècnic/a superior per a l'accés a estudis universitaris", en què consti la qualificació mitjana obtinguda en el cicle formatiu calculada amb tres decimals. Els centres també han d'emetre aquest model de certificat

als alumnes de promocions anteriors que ho sol·licitin i tinguin l'expedient acadèmic en el centre.

Així mateix, i als efectes de matrícula a la part específica de les proves d'accés a la universitat, els centres han d'expedir el certificat als alumnes que ho sol·licitin, d'acord amb el model "Certificat d'estudis per a la matrícula a la fase específica de les proves d'accés a la universitat (PAU)".

1.5 Documentació acadèmica en els cicles formatius de formació professional

1.5.1 Documents oficials d'avaluació

Els documents preceptius d'avaluació dels ensenyaments de formació professional (cicles LOE) són l'expedient acadèmic de l'alumne, les actes d'avaluació i els informes d'avaluació individualitzats.

Els informes d'avaluació i els certificats acadèmics són els documents preceptius per garantir la mobilitat de l'alumne.

1.5.2 Certificats acadèmics

Els certificats acadèmics s'expedeixen en els formularis normalitzats, prèvia sol·licitud de la persona interessada, i que són els següents:

- "Certificat de cicle formatiu finalitzat. Formació professional inicial." És un certificat acadèmic d'estudis complets. Conté la denominació i qualificació dels mòduls professionals, la qualificació final del cicle formatiu amb dos decimals i la relació de qualificacions professionals i unitats de competència que inclou el títol.
- "Certificat de qualificacions de mòduls professionals, unitats formatives i unitats de competència. Formació professional inicial." Conté la denominació i qualificació, positiva o negativa, dels mòduls professionals i/o unitats formatives cursades, amb expressió de les convocatòries ja utilitzades, i de les unitats de competència. Aquest certificat s'emet quan l'alumne es trasllada a un altre centre o deixa el centre sense haver finalitzat els estudis.
- "Certificat de mòduls professionals superats i d'unitats de competència acreditades. Formació professional inicial." Conté informació de les unitats de competència acreditades, d'acord amb els mòduls professionals superats, amb la qualificació obtinguda i la convocatòria en què s'ha superat. També és un document informatiu per a les empreses i permet sol·licitar el certificat de professionalitat, si escau.

Els certificats per a l'accés a la universitat dels cicles formatius de grau superior són:

- "Certificat d'estudis de tècnic/a superior per a l'accés a estudis universitaris." Conté la qualificació final del cicle formatiu calculada amb tres decimals.

- "Certificat d'estudis per a la matrícula a la fase específica de les proves d'accés a la universitat (PAU)." Conté la referència normativa que permet la matrícula a les proves als alumnes que disposen de les condicions establertes.

1.5.3 Actes d'avaluació

En les actes d'avaluació hi ha de constar la qualificació de les unitats formatives finalitzades i avaluades i dels mòduls professionals finalitzats i avaluats.

Les actes d'avaluació s'han d'ajustar als models d'"Actes d'avaluació. Formació professional inicial".

1.5.4 Trasllet d'un alumne entre centres sense haver finalitzat un cicle formatiu

Quan un alumne es traslladi a un altre centre sense haver finalitzat el cicle formatiu, el centre d'origen ha de trametre al de destinació, quan aquest ho sol·liciti, un certificat de l'expedient acadèmic de l'alumne segons el model "Expedient acadèmic de l'alumne. Formació professional inicial". Juntament amb aquest certificat s'han de trametre l'informe d'avaluació individualitzat i el certificat segons el model "Certificat de qualificacions de mòduls professionals, unitats formatives i unitats de competència. Formació professional inicial".

El centre de destinació ha de traslladar, a l'expedient acadèmic de l'alumne, les qualificacions i la durada de totes les unitats formatives o mòduls superats en el centre d'origen.

L'alumne que es trasllada de centre ha de superar, en el centre de destinació, tots els mòduls pendents i, si n'hi ha, els mòduls derivats de les hores de lliure disposició del centre, per poder demanar el títol corresponent.

L'alumne que hagi superat tots els mòduls del cicle formatiu, excepte el mòdul de formació en centres de treball, en el centre d'origen o bé mitjançant les proves d'obtenció de títols o en l'ensenyament a distància, només cal que cursi el mòdul de formació en centres de treball per completar el cicle formatiu en el centre de destinació.

1.5.5 Simultaneïtat de matrícula presencial i no presencial en un cicle formatiu

En el mateix curs acadèmic es poden cursar mòduls o unitats formatives del mateix cicle formatiu distribuïdes entre la modalitat presencial i no presencial.

La custòdia i gestió de l'expedient acadèmic de l'alumne que simultàniament cursa en modalitat presencial i no presencial un mateix cicle formatiu en centres diferents, és responsabilitat del centre on està matriculat de manera presencial.

2 Convalidacions i correspondències d'estudis dels cicles de formació professional

2.1 Alumnes procedents de sistemes educatius estrangers

L'alumne que prové de sistemes educatius estrangers que vol incorporar-se a un cicle formatiu cal que, en el moment de la matrícula, tingui homologats els estudis que en permeten l'accés o n'hagi iniciat els tràmits d'homologació o convalidació, llevat que accedeixi per superació de la prova d'accés. L'homologació s'acredita mitjançant la credencial d'homologació corresponent o bé, si encara està en tràmit, presentant el document amb efectes de volant per a la inscripció condicional en centres educatius.

En l'apartat [Homologació i convalidació de títols](#) del web del Departament i als portals de centre hi ha la informació sobre el tràmit d'aquest procés, on s'especifica la documentació que s'ha de presentar.

La sol·licitud d'aquesta homologació o convalidació s'ha de presentar telemàticament, mitjançant la qual el sol·licitant obté un document per presentar la documentació requerida per al tràmit. Aquest document específic de presentació de documentació, un cop segellat pel registre, té efectes de volant i li permetrà participar en exàmens oficials o inscriure's en un centre amb caràcter condicional, per un termini de temps determinat i sota la seva responsabilitat, en els mateixos termes que si l'homologació o la convalidació s'haguessin concedit.

Aquesta sol·licitud la resol la Direcció General d'Atenció a la Família i Comunitat Educativa, mitjançant l'expedició d'una credencial d'homologació o convalidació que, quan escaigui, incorpora la qualificació mitjana reconeguda.

Quan la sol·licitud no és telemàtica, en presentar-la, cal demanar aquest volant.

Un cop feta la inscripció condicional, aquesta serà vigent només per al curs acadèmic corresponent, fins a la data de signatura de l'acta d'avaluació final. Si per problemes no imputables a l'interessat l'homologació o la convalidació encara no s'ha resolt, es pot considerar prorrogada la vigència del volant i fer constar les avaluacions finals amb caràcter provisional. En cap cas no s'ha de tramitar el títol d'un cicle dels alumnes que tenen pendent de convalidar estudis estrangers a partir dels quals hagin fet la inscripció condicional.

A finals d'octubre, els centres que tenen alumnes de cicles matriculats de forma condicional amb el volant han de fer arribar a la Direcció General d'Atenció a la Família i Comunitat Educativa la llista d'alumnes que es troben en aquesta situació, i fer-ne un seguiment amb l'esmentada Direcció General.

2.2 Convalidacions per a alumnes provinents del pla d'estudis del cicle formatiu LOGSE corresponent

Als alumnes, presencials o a distància –provinents de les convocatòries de proves per a l'obtenció de títols, d'acreditació de competències, o provinents del programa "Qualifica't" o del reconeixement acadèmic dels aprenentatges assolits mitjançant l'experiència laboral o en activitats socials–, que no hagin finalitzat el pla d'estudis d'un cicle formatiu LOGSE ja extingit, se'ls aplica l'[Ordre EDU/362/2009](#), de 17 de juliol, per la qual s'estableix el procediment per completar els ensenyaments de formació professional que s'extingeixen, i la [Llei orgànica 1/1990](#), de 3 d'octubre, d'ordenació general del sistema educatiu (LOGSE), que determina les activitats de recuperació i avaluació i les proves d'avaluació que permeten completar el pla d'estudis iniciat.

També poden optar per matricular-se en el nou cicle formatiu corresponent (derivat de la LOE). En aquests casos el centre educatiu ha d'aplicar les convalidacions entre els mòduls professionals superats i els que corresponen al pla d'estudis del nou títol, d'acord amb les taules de correspondències que s'estableixen per a cada títol i que estan publicades a l'apartat [Formació professional](#) del web de la XTEC. Aquestes convalidacions no es poden aplicar en cap cas als alumnes matriculats en un cicle formatiu LOE que ja disposi del títol del cicle formatiu LOGSE equivalent.

2.3 Convalidacions de mòduls professionals o unitats formatives de cicles de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (LOE)

Criteri general

Amb caràcter general s'aplica l'[Ordre ECD/2159/2014](#).

Els mòduls professionals o unitats formatives convalidats es qualifiquen amb un 5 a l'efecte d'obtenció de la qualificació mitjana del cicle.

En el cas de mòduls o unitats formatives superats que tinguin la mateixa denominació i currículum, i que siguin comuns a diversos cicles, es trasllada la qualificació obtinguda en el primer cicle en el qual s'ha cursat.

En els mòduls professionals "formació i orientació laboral" i "empresa i iniciativa emprenedora", tot i ser contextualitzats en cadascun dels cicles formatius, es convaliden i es qualifiquen amb un 5 a l'efecte d'obtenció de la qualificació mitjana del cicle.

Els mòduls professionals que hagin estat prèviament convalidats no podran convalidar-se de nou amb altres mòduls professionals.

Convalidacions del mòdul professional de formació i orientació laboral (FOL)

La superació del crèdit FOL d'un títol LOGSE del mateix o diferent nivell convalida la unitat formativa "UF1. Incorporació al treball" del mòdul de "formació i orientació laboral" d'un títol LOE.

El fet de tenir el certificat de nivell bàsic en prevenció de riscos laborals, que s'estableix al [Reial decret 39/1997](#), de 17 de gener, pel qual s'aprova el Reglament dels serveis de prevenció, convalida la unitat formativa "UF2. Prevenció de riscos laborals" del mòdul professional FOL. El centre educatiu ha de convalidar la "UF2. Prevenció de riscos laborals" als alumnes que justifiquin tenir un certificat de formació en prevenció de riscos laborals, que habilita per desenvolupar les funcions de nivell bàsic, amb els requisits següents:

- Denominació i segell de l'entitat certificadora, i signatura de la persona responsable.
- Nom i cognoms de la persona que ha cursat la formació.
- Denominació i durada del curs.
- Localitat i data d'expedició del certificat.
- Text en què s'indica: "capacita per al desenvolupament de funcions de nivell bàsic segons el Reial decret 39/1997 (segons el contingut de l'annex IV A o IV B)".

Convalidacions de la unitat formativa del mòdul d'"empresa i iniciativa emprenedora"

La superació del crèdit "administració, gestió i comercialització en la petita empresa" d'un títol LOGSE del mateix o diferent nivell convalida la unitat formativa "empresa i iniciativa emprenedora" d'un títol LOE.

Altres convalidacions a partir d'estudis de formació professional

Les possibles convalidacions entre estudis de formació professional i les unitats formatives dels cicles de formació professional inicial (LOE) que no s'hagin enumerat en els tres apartats anteriors s'han de resoldre com a convalidacions singulars d'acord amb l'article 7 de l'[Ordre ENS/58/2003](#), de 12 de febrer. A aquest efecte, el centre educatiu ha de trametre la sol·licitud a la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial amb una còpia compulsada del títol o del certificat acadèmic dels estudis cursats i l'informe justificatiu del director o directora del centre.

Convalidacions a partir d'estudis universitaris

Els alumnes matriculats en un dels cicles formatius de formació professional inicial (LOE) que tinguin aprovats un mínim de 30 crèdits d'un estudi universitari o 12 crèdits ECTS poden sol·licitar la convalidació d'un o més dels mòduls professionals o unitats formatives següents: "UF1. Incorporació al treball", del mòdul professional de "formació i orientació laboral", el mòdul professional "empresa i iniciativa emprenedora", o unitats formatives creades pel centre amb les hores de lliure disposició.

Per determinar aquesta convalidació cal aplicar el barem següent:

- Entre 30 i 40 crèdits universitaris o un mínim de 12 crèdits ECTS dels estudis de grau aprovats: convalidació d'unitats formatives del cicle formatiu, sempre que la suma de les quals no sigui superior a 66 hores lectives.
- Entre 41 i 50 crèdits universitaris o un mínim de 16 crèdits ECTS dels estudis de grau aprovats: convalidació d'unitats formatives del cicle formatiu, sempre que la suma de les quals no sigui superior a 132 hores lectives.
- Més de 50 crèdits universitaris o més de 20 crèdits ECTS dels estudis de grau aprovats: convalidació d'unitats formatives del cicle formatiu, sempre que la suma de les quals no sigui superior a 198 hores lectives.

En cap cas no es poden convalidar parts d'unitats formatives.

La tutoria del cicle formatiu ha de garantir a l'alumne l'orientació suficient sobre les possibilitats de convalidació en funció del currículum universitari que hagi aprovat i la tipologia de les unitats formatives del cicle formatiu en què s'ha matriculat.

Correspon a la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial resoldre les sol·licituds d'aquestes convalidacions. Amb aquest efecte, el director o directora del centre ha d'enviar a la Direcció General la sol·licitud de l'alumne amb les unitats formatives del cicle formatiu que demana convalidar i un informe on constin les dades següents: dades personals de l'alumne, nom de l'estudi universitari cursat, nom de la universitat i població, assignatures universitàries aprovades i crèdits, i any de superació de cada assignatura.

Així mateix, es poden sol·licitar convalidacions d'altres unitats formatives del cicle formatiu LOE que tinguin una relació d'afinitat amb els crèdits universitaris aprovats. En aquest cas, a la sol·licitud, s'han d'adjuntar el pla d'estudis universitari cursat i el certificat acadèmic personal expedit pel centre universitari, amb indicació de les hores de les diferents matèries i el programa de les matèries en què es fonamenta la petició de convalidació.

2.4 Correspondències entre la formació de programes de qualificació professional inicial i unitats formatives dels cicles formatius de grau mitjà

La [Resolució ENS/102/2011](#), de 4 de gener, estableix amb caràcter experimental diversos perfils professionals dels programes de qualificació professional inicial (PQPI).

Per tal de facilitar la capitalització de la formació superada per l'alumne, i atesa la coincidència de continguts entre els perfils definits i determinats cicles formatius, s'han establert correspondències entre els mòduls formatius del programa de qualificació professional inicial i determinades unitats formatives de cicles formatius de grau mitjà afins. El centre ha d'aplicar les correspondències a l'alumne que ho sol·liciti, en els

casos que preveu la Resolució ENS/102/2011, o en d'altres perfils professionals que posteriorment es publiquin.

2.5 Convalidacions de mòduls professionals pel fet de tenir unitats de competència acreditades

Els alumnes que tinguin acreditades oficialment, per administracions laborals o educatives, alguna unitat de competència que formi part del Catàleg nacional de qualificacions professionals tindran convalidats els mòduls professionals corresponents que s'estableixen en la norma que regula cada títol.

La sol·licitud d'aquesta convalidació s'ha d'adreçar al centre educatiu i cal aportar algun dels documents següents:

- Certificat de professionalitat emès per l'administració laboral competent.
- Certificat d'acreditació parcial d'unitats de competència del certificat de professionalitat emès per l'administració laboral competent.
- Resolució d'expedició d'un certificat de professionalitat o d'un certificat d'acreditació parcial d'unitats de competència d'un certificat de professionalitat, emesa per l'administració laboral competent.
- Certificat d'acreditació de competències d'acord amb el procediment que s'estableix en el [Reial decret 1224/2009](#), de 17 de juliol, de reconeixement de les competències professionals adquirides per experiència laboral.

Es poden consultar els certificats de professionalitat, les unitats de competència que el componen i el nivell de qualificació professional al web del [Servei Públic d'Ocupació Estatal](#).

2.6 Efectes acadèmics del programa "Qualifica't" i el reconeixement acadèmic dels aprenentatges assolits mitjançant l'experiència laboral o en activitats socials

S'aplica el que estableix l'[Ordre EDU/336/2009](#), de 30 de juny, que establia el programa experimental "Qualifica't" en els ensenyaments de formació professional del sistema educatiu, per a cada una de les accions dutes a terme: oferta de formació a col·lectius singulars, validació de la formació impartida per empreses o entitats i validació dels aprenentatges assolits mitjançant l'experiència laboral.

S'aplica el que estableix la [Resolució ENS/1891/2012](#), de 23 d'agost, d'organització de diverses mesures flexibilitzadores i actuacions en la formació professional inicial, per al reconeixement acadèmic dels aprenentatges assolits mitjançant l'experiència laboral o en activitats socials. Les unitats formatives reconegudes i convalidades es qualifiquen amb un 5.

2.7 Reconeixement de crèdits d'estudis universitaris

El Departament d'Ensenyament (mitjançant la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial), el Departament d'Empresa i Ocupació (per mitjà de la Secretaria d'Universitats i Recerca) i les universitats de Catalunya tenen establert un acord per al reconeixement de crèdits d'estudis universitaris als alumnes que accedeixen a estudis universitaris havent cursat ensenyaments de cicles formatius de grau superior: la Secretaria General del Consell Interuniversitari de Catalunya s'encarrega de publicar la relació de tots els reconeixements de crèdits vigents durant el curs (reconeixement de crèdits de cicles formatius de grau superior).

3 Accés als cicles formatius de formació professional

D'acord amb el que disposa el [Decret 284/2011](#), d'1 de març, d'ordenació general de la formació professional inicial, i el [Reial decret 1147/2011](#), de 29 de juliol, pel qual s'estableix l'ordenació general de la formació professional del sistema educatiu, s'accedeix als cicles formatius mitjançant la titulació suficient o per la prova d'accés o pel curs de formació específic per a l'accés als cicles de grau mitjà, establert en la [Resolució ENS/1245/2012](#), de 13 de juny, segons els criteris d'assignació i procediments d'admissió establerts en la [Resolució ENS/1004/2016](#), de 18 d'abril, per la qual es determinen el calendari i els aspectes específics de la preinscripció per al curs 2016-2017.

En aquells casos en què, per les circumstàncies que sigui, el centre matriculi alumnes fora de termini, caldrà elaborar un pla específic que garanteixi que l'alumne podrà seguir els estudis d'acord amb la programació prevista.

A continuació s'indiquen els diversos supòsits de requisits suficients per accedir a aquests ensenyaments.

3.1 Accés als cicles formatius de grau mitjà

3.1.1 Accés mitjançant titulació o altres requisits acadèmics

Poden accedir als cicles formatius de grau mitjà els alumnes que disposin d'alguna de les acreditacions acadèmiques següents:

- Títol de graduat o graduada en educació secundària obligatòria o d'un nivell acadèmic superior.
- Títol professional bàsic
- Títol de tècnic o tècnica auxiliar (FP1).
- Títol de tècnic o tècnica.

- Haver superat els dos primers cursos del batxillerat unificat i polivalent (BUP) o bé tenir un màxim de dues matèries pendents en el conjunt d'aquests dos cursos.
- Haver superat el primer cicle d'ensenyament secundari experimental (cicle 14-16).
- Haver superat un mòdul professional 2 experimental.
- Haver superat, dins els ensenyaments d'arts aplicades i oficis artístics, el tercer curs del pla de 1963 o el segon curs de comuns experimental.
- Haver superat altres estudis declarats equivalents a algun dels anteriors, a efectes acadèmics.
- Haver superat el curs de formació específic d'accés a cicles formatius de grau mitjà.
- Haver superat els mòduls obligatoris d'un programa de qualificació professional inicial (PQPI).

3.1.2 Accés mitjançant prova

Poden accedir als cicles formatius de grau mitjà els alumnes que acreditin haver superat les proves esmentades en algun dels ítems següents:

- Proves d'accés a cicles formatius de grau mitjà.
- Proves d'accés per a qualsevol cicle formatiu de grau superior.
- Proves de caràcter general d'accés als ensenyaments esportius de grau mitjà o de grau superior.
- Proves d'accés als cicles de formació específica d'arts plàstiques i disseny, de grau mitjà o superior (o haver-ne superat la part comuna).
- Proves d'accés a la universitat per a més grans de 25 anys.
- Prova d'accés als mòduls professionals experimentals.

Les persones que hagin superat les proves d'accés a la universitat per a més grans de 45 anys o tinguin l'accés a la universitat per haver acreditat experiència laboral o professional i tinguin 40 anys o més, estan exemptes de fer la prova d'accés a cicles formatius de grau mitjà.

3.2 Accés als cicles formatius de grau superior

3.2.1 Accés mitjançant titulació o altres requisits acadèmics

Poden accedir als cicles formatius de grau superior els alumnes que disposin d'alguna de les acreditacions acadèmiques següents:

- Títol de batxillerat.
- Títol de tècnic o tècnica especialista (FP2).
- Títol de tècnic o tècnica superior.

- Títol de tècnic o tècnica.
- Títol equivalent, a efectes acadèmics, a algun dels anteriors.
- Titulació universitària o equivalent.
- Certificat d'haver superat els ensenyaments substitutoris de la prova d'accés, per a determinats cicles formatius de grau superior.
- Haver superat el segon curs del batxillerat experimental, de qualsevol modalitat.
- Haver superat el curs d'orientació universitària (COU) o el curs preuniversitari.

3.2.2 Accés mitjançant prova

Poden accedir als cicles formatius de grau superior els alumnes que acreditin haver superat les proves esmentades en algun dels ítems següents:

- Proves d'accés per al cicle formatiu de grau superior que vulguin cursar.
- Proves d'accés a la universitat per a més grans de 25 anys.
- Prova d'accés corresponent als mòduls professionals 3, d'acord amb l'annex 8 de la [Resolució ENS/310/2002](#), de 31 de gener.

Les persones que hagin superat les proves d'accés per a més grans de 45 anys o tinguin l'accés a la universitat per haver acreditat experiència laboral o professional i tinguin 40 anys o més, estan exemptes de fer la prova d'accés a cicles formatius de grau superior.

3.3 Incorporació d'alumnes que han superat tots els mòduls professionals d'un cicle formatiu en les proves d'obtenció del títol

Els alumnes que mitjançant les proves d'obtenció del títol tinguin superats tots els mòduls professionals del cicle formatiu i hagin de cursar el mòdul de formació en centres de treball s'han de matricular únicament en aquest mòdul per completar el cicle formatiu; en formalitzar la matrícula cal que acreditin també el requisit d'accés al cicle formatiu corresponent.

Es recorda que, sigui quin sigui el supòsit d'accés als ensenyaments dels cicles formatius, el personal, ja sigui docent o no docent, no pot cursar cicles formatius en el mateix centre educatiu on presti serveis.

4 Cicles formatius de grau mitjà i de grau superior de formació professional inicial

A continuació s'indiquen la denominació, durada i norma bàsica que en defineix el títol per a cadascun dels cicles formatius LOE.

4.1 Cicles formatius de grau mitjà

Cicles formatius de grau mitjà		
Reial decret	Denominació	Durada
Administració i gestió		
1631/2009, 30 d'octubre	Gestió administrativa Decret 159/2015, 14 de juliol	2.000 hores
Agrària		
1071/2012, 13 de juliol	Aprofitament i conservació del medi natural	2.000 hores
1129/2010, 10 de setembre	Jardineria i floristeria Decret 241/2013, 22 d'octubre	2.000 hores
1633/2009, 30 d'octubre	Producció agroecològica Decret 228/2013, 1 d'octubre	2.000 hores
1634/2009, 30 d'octubre	Producció agropecuària Decret 233/2013, 15 d'octubre	2.000 hores
Arts gràfiques		
1590/2011, 4 de novembre	Impressió gràfica	2.000 hores
1683/2011, 18 de novembre	Postimpresió i acabats gràfics	2.000 hores
1586/2011, 4 de novembre	Preimpresió digital	2.000 hores
Comerç i màrqueting		
1688/2011, 18 novembre	Activitats comercials	2.000 hores
Edificació i obra civil		
1575/2011, 4 de novembre	Construcció Decret 224/2015, 20 d'octubre	2.000 hores
1689/2011, 18 de novembre	Obres d'interior, decoració i rehabilitació Decret 193/2015, 1 de setembre	2.000 hores
Electricitat i electrònica		
1632/2009, 30 d'octubre	Instal·lacions de telecomunicacions Decret 217/2013, 27 d'agost	2.000 hores
177/2008, 8 de febrer	Instal·lacions elèctriques i automàtiques Decret 125/2012, 9 d'octubre	2.000 hores
Energia i aigua		
	Xarxes, instal·lacions i estacions de tractament d'aigua Decret 15/2014, 11 de febrer	2.000 hores
Fabricació mecànica		
387/2011, 18 de març	Conformació per emmotllament de metalls i polímers	2.000 hores
1398/2007, 29 d'octubre	Mecanització Decret 119/2012, 9 d'octubre	2.000 hores
1692/2007, 14 de desembre	Soldadura i caldereria Decret 112/2012, 2 d'octubre	2.000 hores
Fusta, moble i suro		

1128/2010, 10 de setembre	Fusteria i moble Decret 253/2013, 19 de novembre	2.000 hores
880/2011, 24 de juny	Instal·lació i moblament Decret 221/2015, 6 d'octubre	2.000 hores
Hoteleria i turisme		
1396/2007, 29 d'octubre	Cuina i gastronomia Decret 52/2013, 22 de gener	2.000 hores
1690/2007, 14 de desembre	Serveis de restauració Decret 117/2013, 19 de febrer	2.000 hores
Imatge i so		
556/2012, 23 de març	Vídeo, discjòquei i so	2.000 hores
Imatge personal		
256/2011, 28 de febrer	Estètica i bellesa	2.000 hores
1588/2011, 4 de novembre	Perruqueria i cosmètica capil·lar	2.000 hores
Indústries alimentàries		
452/2010, 16 d'abril	Elaboració de productes alimentaris Decret 265/2013, 10 de desembre	2.000 hores
1399/2007, 29 d'octubre	Forneria, pastisseria i confiteria Decret 126/2012, 16 d'octubre	2.000 hores
1798/2008, 3 de novembre	Olis d'oliva i vins Decret 177/2013, 4 de juny	2.000 hores
Indústries extractives		
1592/2011, 4 de novembre	Excavacions i sondatges	2.000 hores
Informàtica i comunicació		
1691/2007, 14 de desembre	Sistemes microinformàtics i xarxes Decret 193/2013, 9 de juliol	2.000 hores
Instal·lació i manteniment		
1792/2010, 30 de desembre	Instal·lacions de producció de calor Ordre ENS/61/2016, 17 de març	2.000 hores
1793/2010, 30 de desembre	Instal·lacions frigorífiques i de climatització Decret 200/2015, 15 de setembre	2.000 hores
1589/2011, 4 de novembre	Manteniment electromecànic	2.000 hores
Maritimopesquera		
254/2011, 28 de febrer	Cultius aquícoles	2.000 hores
1144/2012, 27 de juliol	Navegació i pesca de litoral	2.000 hores
1072/2012, 13 de juliol	Manteniment i control de la maquinària de vaixells i embarcacions	2.000 hores
1073/2012, 13 de juliol	Operacions subaquàtiques i hiperbàriques	2.000 hores
Química		
554/2012, 23 de març	Operacions de laboratori	2.000 hores
178/2008, 8 de febrer	Planta química Decret 109/2012, 2 d'octubre	2.000 hores
Sanitat		

1397/2007, 29 d'octubre	Emergències sanitàries Decret 123/2012, 9 d'octubre	2.000 hores
1689/2007, 14 de desembre	Farmàcia i parafarmàcia Decret 124/2012, 9 d'octubre	2.000 hores
Seguretat i medi ambient		
	Prevenició, extinció d'incendis i salvaments Decret 102/2012, 25 de setembre	2.000 hores
907/2013, de 22 de novembre	Emergències i protecció civil	2.000 hores
Serveis socioculturals i a la comunitat		
1593/2011, 4 de novembre	Atenció a persones en situació de dependència	2.000 hores
Tèxtil, confecció i pell		
955/2008, 6 de juny	Confecció i moda	2.000 hores
1591/2011, 4 de novembre	Fabricació i ennobliment de productes tèxtils	2.000 hores
Transport i manteniment de vehicles		
176/2008, 8 de febrer	Carrosseria Decret 189/2013, 2 de juliol	2.000 hores
255/2011, 28 de febrer	Electromecànica de maquinària Ordre ENS/81/2016, 12 d'abril	2.000 hores
453/2010, 16 d'abril	Electromecànica de vehicles automòbils Decret 185/2015, 25 d'agost	2.000 hores
1145/2012, 27 de juliol	Manteniment de material rodant ferroviari	2.000 hores

4.2 Cicles formatius de grau superior

Cicles formatius de grau superior		
Reial decret	Denominació	Durada
Administració i gestió		
1584/2011, de 4 de novembre	Administració i finances	2.000 hores
1582/2011, de 4 de novembre	Assistència a la direcció	2.000 hores
Agrària		
260/2011, de 28 de febrer	Gestió forestal i del medi natural	2.000 hores
259/2011, de 28 de febrer	Paisatgisme i medi rural Decret 215/2015, 15 de setembre	2.000 hores
1585/2012, de 23 de novembre	Ramaderia i assistència en sanitat animal	2.000 hores
Arts gràfiques		
175/2013, de 8 de març	Disseny i gestió de la producció gràfica	2.000 hores
174/2013, de 8 de març	Disseny i edició de publicacions impreses i multimèdia	2.000 hores

Comerç i màrqueting		
1574/2011, de 4 de novembre	Comerç internacional	2.000 hores
1573/2011, de 4 de novembre	Gestió de vendes i espais comercials	2.000 hores
1571/2011, de 4 de novembre	Màrqueting i publicitat	2.000 hores
1572/2011, de 4 de novembre	Transport i logística	2.000 hores
Edificació i obra civil		
690/2010, 20 de maig	Projectes d'edificació	2.000 hores
386/2011, de 18 de març	Decret 169/2013, 28 de maig	2.000 hores
636/2015, 10 de juliol	Projectes d'obra civil Organització i control d'obres de construcció	2.000 hores
Electricitat i electrònica		
1581/2011, de 4 de novembre	Automatització i robòtica industrial	2.000 hores
1578/2011, de 4 de novembre	Decret 220/2015, 6 d'octubre	2.000 hores
883/2011, de 24 de juny	Manteniment electrònic	2.000 hores
1127/2010, 10 de setembre	Decret 219/2015, 6 d'octubre	2.000 hores
838/2015, 21 de setembre	Sistemes de telecomunicacions i informàtics	2.000 hores
258/2011, de 28 de febrer	Decret 192/2015, 1 de setembre	2.000 hores
1177/2008, 11 de juliol	Sistemes electrotècnics i automatitzats	2.000 hores
385/2011, de 18 de març	Decret 26/2014, 25 de febrer	2.000 hores
1630/2009, 30 d'octubre	Electromedicina clínica	2.000 hores
Energia i aigua		
174/2008, 8 de febrer	Centrals elèctriques	2.000 hores
1630/2009, 30 d'octubre	Eficiència energètica i energia solar tèrmica	2.000 hores
882/2011, de 24 de juny	Decret 14/2014, 4 de febrer	2.000 hores
1687/2007, 14 de desembre	Energies renovables	2.000 hores
1630/2009, 30 d'octubre	Decret 195/2015, 8 de setembre	2.000 hores
Fabricació mecànica		
174/2008, 8 de febrer	Construccions metàl·liques	2.000 hores
1630/2009, 30 d'octubre	Decret 185/2013, 25 de juny	2.000 hores
882/2011, de 24 de juny	Disseny en fabricació mecànica	2.000 hores
1687/2007, 14 de desembre	Decret 70/2014, 20 de maig	2.000 hores
1630/2009, 30 d'octubre	Programació de la producció en emmotllament de metalls i polímers	2.000 hores
882/2011, de 24 de juny	Programació de la producció en fabricació mecànica	2.000 hores
1687/2007, 14 de desembre	Decret 55/2014, 22 d'abril	2.000 hores
Fusta, moble i suro		
1579/2011, de 4 de novembre	Disseny i moblament	2.000 hores
1579/2011, de 4 de novembre	Decret 225/2015, 20 d'octubre	2.000 hores
Hoteleria i turisme		
1686/2007, 14 de desembre	Gestió d'allotjament turístic	2.000 hores
1686/2007, 14 de desembre	Decret 126/2013, 5 de març	2.000 hores

1255/2009, 24 de juliol	Guia, informació i assistència turística	2.000 hores
1254/2009, 24 de juliol	Decret 30/2014, 11 de març Agències de viatges i gestió d'esdeveniments	2.000 hores
687/2010, 20 de maig	Decret 163/2013, 7 de maig Direcció de cuina	2.000 hores
688/2010, 20 de maig	Decret 50/2014, 8 d'abril Direcció de serveis de restauració	2.000 hores
Imatge personal		
1685/2011, de 18 novembre	Decret 210/2015, 22 de setembre Assessoria d'imatge personal i corporativa	2.000 hores
881/2011, de 24 de juny	Estètica integral i benestar	2.000 hores
1577/2011, de 4 de novembre	Estilisme i direcció de perruqueria	2.000 hores
553/2012, de 23 de març	Caracterització i maquillatge professional	2.000 hores
Imatge i so		
1583/2011, de 4 de novembre	Animacions en 3D, jocs i entorns interactius	2.000 hores
1686/2011, de 18 de novembre	Ordre ENS/31/2016, 17 de febrer Il·luminació, captació i tractament d'imatge	2.000 hores
1681/2011, de 18 de novembre	Decret 197/2015, 8 de setembre Producció d'audiovisuals i espectacles	2.000 hores
1680/2011, de 18 de novembre	Realització de projectes d'audiovisuals i espectacles	2.000 hores
1682/2011, de 18 de novembre	So per a audiovisuals i espectacles Decret 196/2015, 8 de setembre	2.000 hores
Indústries alimentàries		
451/2010, 16 d'abril	Processos i qualitat en indústries alimentàries	2.000 hores
1688/2007, 14 de desembre	Decret 37/2014, 18 de març Vitivinicultura	2.000 hores
Informàtica i comunicació		
1629/2009, 30 d'octubre	Administració de sistemes informàtics a la xarxa	2.000 hores
450/2010, de 16 d'abril	Decret 197/2013, 23 de juliol Desenvolupament d'aplicacions multiplataforma	2.000 hores
686/2010, 20 de maig	Decret 260/2013, 3 de desembre Desenvolupament d'aplicacions per a web	2.000 hores
	Decret 199/2015, de 15 de setembre	
Instal·lació i manteniment		

219/2008, 15 de febrer	Desenvolupament de projectes d'instal·lacions tèrmiques i de fluids	2.000 hores
220/2008, 15 de febrer	Decret 120/2012, 9 d'octubre Manteniment d'instal·lacions tèrmiques i de fluids	2.000 hores
1576/2011, de 4 de novembre	Decret 242/2013, 22 d'octubre Mecatrònica industrial	2.000 hores
Maritimopesquera		
1585/2011, de 4 de novembre	Aqüicultura	2.000 hores
1691/2011, de 18 de novembre	Transport marítim i pesca d'altura	2.000 hores
1075/2012, de 13 de juliol	Organització del manteniment de la maquinària de vaixells i embarcacions	2.000 hores
Química		
1395/2007, 29 d'octubre	Laboratori d'anàlisi i de control de qualitat	2.000 hores
175/2008, 8 de febrer	Decret 121/2012, 9 d'octubre Química industrial	2.000 hores
832/2014, de 3 d'octubre	Decret 115/2012, 9 d'octubre Fabricació de productes farmacèutics, biotecnològics i afins	2.000 hores
Sanitat		
767/2014, de 12 de setembre	Anatomia patològica i citodiagnòstic	2.000 hores
1685/2007, 14 de desembre	Audiologia protètica	2.000 hores
768/2014, de 12 de setembre	Decret 114/2012, 9 d'octubre Documentació i administració sanitàries	2.000 hores
769/2014, de 12 de setembre	Higiene bucodental	2.000 hores
770/2014, de 12 de setembre	Imatge per al diagnòstic i medicina nuclear	2.000 hores
771/2014, de 12 de setembre	Laboratori clínic i biomèdic	2.000 hores
905/2013, de 22 de novembre	Ortopròtesi i productes de suport	2.000 hores
1687/2011, de 18 de novembre	Pròtesis dentals	2.000 hores
772/2014, de 12 de setembre	Radioteràpia i dosimetria	2.000 hores
Seguretat i medi ambient		
906/2013, de 22 de novembre	Coordinació d'emergències i protecció civil	2.000 hores
384/2011, de 14 d'abril	Educació i control ambiental	2.000 hores
Serveis socioculturals i a la comunitat		
1684/2011, de 18 de novembre	Animació sociocultural i turística	2.000 hores
1394/2007, 29 d'octubre	Educació infantil	2.000 hores
1074/2012, de 13 de juliol	Decret 244/2013, 5 de novembre Integració social	2.000 hores
831/2014, de 3 d'octubre	Mediació comunicativa	2.000 hores
779/2013, d'11 d'octubre	Promoció d'igualtat de gènere	2.000 hores
Tèxtil, confecció i pell		

1580/2011, de 4 de novembre	Disseny tècnic en tèxtil i pell	2.000 hores
954/2008, 6 de juny	Patronatge i moda	2.000 hores
1679/2011, de 18 de novembre	Vestuari a mida i d'espectacles	2.000 hores
Transport i manteniment de vehicles		
1796/2008, 3 de novembre	Automoció Decret 188/2013, 2 de juliol	2.000 hores
Vidre i ceràmica		
1797/2008, de 3 de novembre	Desenvolupament i fabricació de productes ceràmics	2.000 hores

4.3 Prioritat en l'admissió d'alumnes per cursar cicles formatius de grau superior LOE en funció de la modalitat de batxillerat cursada

Per a l'admissió a cicles formatius de grau superior LOE tenen prioritats els alumnes que han cursat determinades modalitats de batxillerat que es recullen en la taula següent.

Cicle formatiu de grau superior LOE	Modalitat del batxillerat LOE	Modalitat del batxillerat LOGSE
Administració i gestió		
Administració i finances	HS	HCS
Assistència a la direcció	HS	HCS
Agrària		
Gestió forestal i del medi natural	CT	CNS TEC
Paisatgisme i medi rural	CT	CNS TEC
Ramaderia i assistència en sanitat animal	CT	CNS TEC
Arts gràfiques		
Disseny i gestió de la producció gràfica	CT ART	CNS TEC ART
Disseny i edició de publicacions impreses i multimèdia	CT ART	CNS TEC ART
Comerç i màrqueting		
Comerç internacional	HS	HCS
Gestió de vendes i espais comercials	HS	HCS
Màrqueting i publicitat	HS	HCS
Transport i logística	HS	HCS
Edificació i obra civil		
Organització i control d'obres de construcció	CT	CNS TEC
Projectes d'edificació	CT ART	CNS TEC ART
Projectes d'obra civil	CT ART	CNS TEC ART
Electricitat i electrònica		
Automatització i robòtica industrial	CT	CNS TEC
Electromedicina clínica	CT	CNS TEC
Manteniment electrònic	CT	CNS TEC

Sistemes electrotècnics i automatitzats	CT	CNS TEC
Sistemes de telecomunicacions i informàtics	CT	CNS TEC
Energia i aigua		
Centrals elèctriques	CT	CNS TEC
Eficiència energètica i energia solar tèrmica	CT	CNS TEC
Energies renovables	CT	CNS TEC
Fabricació mecànica		
Construccions metàl·liques	CT	CNS TEC
Disseny en fabricació mecànica	CT	CNS TEC
Programació de la producció en fabricació mecànica	CT	CNS TEC
Programació de la producció en l'emmotllament de metalls i polímers	CT	CNS TEC
Fusta, moble i suro		
Disseny i moblament	CT ART	CNS TEC ART
Hoteleria i turisme		
Agències de viatges i gestió d'esdeveniments	HS	HCS
Direcció de cuina	CT	CNS TEC
Direcció de serveis de restauració	CT	CNS TEC
Gestió d'allotjaments turístics	HS	HCS
Guia, informació i assistències turístiques	HS	HCS
Imatge i so		
Animacions en 3D, jocs i entorns interactius	CT	CNS TEC
Il·luminació, captació i tractament d'imatge	CT	CNS TEC
Producció d'audiovisuals i espectacles	CT	CNS TEC
Realització de projectes d'audiovisuals i espectacles	CT	CNS TEC
So per a audiovisuals i espectacles	CT	CNS TEC
Imatge personal		
Assessoria d'imatge personal i corporativa	CT HS	CNS TEC HCS
Estètica integral i benestar	CT	CNS TEC
Estilisme i direcció de perruqueria	CT HS	CNS TEC HCS
Caracterització i maquillatge professional	CT HS	CNS TEC HCS
Indústries alimentàries		
Processos i qualitat en indústries alimentàries	CT	CNS TEC
Vitivinicultura	CT	CNS TEC

Informàtica i comunicació		
Administració de sistemes informàtics a la xarxa	CT	CNS TEC
Desenvolupament d'aplicacions multiplataforma	CT	CNS TEC
Desenvolupament d'aplicacions per a web	CT	CNS TEC
Instal·lació i manteniment		
Desenvolupament de projectes d'instal·lacions tèrmiques i de fluids	CT	CNS TEC
Manteniment d'instal·lacions tèrmiques i de fluids	CT	CNS TEC
Mecatrònica industrial	CT	CNS TEC
Maritimopesquera		
Aqüicultura	CT	CNS TEC
Transport marítim i pesca d'altura	CT	CNS TEC
Organització del manteniment de la maquinària de vaixells i embarcacions	CT	CNS TEC
Química		
Fabricació de productes farmacèutics, biotecnològics i afins	CT	CNS TEC
Laboratori d'anàlisi i de control de qualitat	CT (tenen prioritat els alumnes que han superat química)	CNS TEC
Química industrial	CT (tenen prioritat els alumnes que han superat química)	CNS TEC
Sanitat		
Anatomia patològica i citodiagnòstic	CT	CNS TEC
Audiologia protètica	CT	CNS TEC
Documentació i administració sanitàries	CT HT	CNS TEC HCS
Higiene bucodental	CT	CNS TEC
Imatge per al diagnòstic i medicina nuclear	CT	CNS TEC
Laboratori clínic i biomèdic	CT	CNS TEC
Ortopròtesi i productes de suport	CT	CNS TEC
Pròtesis dentals	CT	CNS TEC
Radioteràpia i dosimetria	CT	CNS TEC
Seguretat i medi ambient		
Coordinació d'emergències i protecció civil	CT	CNS TEC
Educació i control ambiental	CT	CNS TEC
Serveis socioculturals a la comunitat		
Educació infantil	HS	HCS

Animació sociocultural i turística	HS	HCS
Integració social	HS	HCS
Mediació comunicativa	HS	HCS
Promoció d'igualtat de gènere	HS	HCS
Tèxtil, confecció i pell		
Patronatge i moda	CT	CNS TEC
Disseny tècnic en tèxtil i pell	CT ART	CNS TEC ART
Vestuari a mida i d'espectacles	ART HS	ART HCS
Transport i manteniment de vehicles		
Automoció	CT	CNS TEC
Vidre i ceràmica		
Desenvolupament i fabricació de productes ceràmics	CT	CNS TEC

Modalitats de batxillerat LOGSE	Modalitats de batxillerat LOE
CNS: Ciències de la naturalesa i de la salut TEC: Tecnologia HCS: Humanitats i ciències socials ART: Arts	CT: Ciències i tecnologia HS: Humanitats i ciències socials ART: Arts

5 Compleció d'ensenyaments extingits de formació professional

Els alumnes que han estat matriculats en el centre o bé que provenen de les convocatòries de proves d'obtenció de títols o d'acreditació de competències dels cicles formatius LOGSE ja extingits, poden completar el pla d'estudis iniciat mitjançant les activitats de recuperació i les proves d'avaluació que el centre determini, d'acord amb el que s'estableix en l'[Ordre EDU/362/2009](#), de 17 de juliol, i la [Resolució EDU/3982/2010](#), de 10 de desembre.

6 Renúncia a la matrícula

L'alumne, o qui en tingui la pàtria potestat si és menor, pot sol·licitar, per qualsevol de les causes que s'indiquen a continuació, la renúncia total o parcial a la matrícula de determinats mòduls professionals o unitats formatives del cicle formatiu, per escrit i per una sola vegada, al director o directora del centre.

Són causes suficients, si es justifiquen documentalment, per acceptar la renúncia total o parcial a la matrícula les que generen una absència prolongada de classe, com ara:

- malaltia o accident de l'alumne o de familiars
- atenció a familiars

- maternitat o paternitat
- canvi de condicions en el treball o incorporació a un lloc de treball
- altres circumstàncies personals de caràcter extraordinari

En els supòsits d'acceptació de la renúncia a la matrícula, l'alumne afectat:

- conserva el dret de reserva de plaça per al curs següent (centres públics i centres privats sostinguts amb fons públics);
- no perd la qualificació obtinguda en els mòduls professionals o unitats formatives superats;
- no se li computen les convocatòries dels mòduls professionals o unitats formatives no qualificats;
- en el cas d'haver iniciat la formació en centres de treball (FCT) sense completar-la en anul·lar la matrícula, es computen les hores de formació en centres de treball efectivament realitzades i valorades positivament.

7 Reclamacions motivades per les qualificacions

D'acord amb l'[article 21.2 \(apartats d i e\)](#) de la Llei 12/2009, d'educació, i el [Decret 279/2006](#), l'alumne o els pares o tutors legals, en el cas que sigui menor d'edat, té dret a sol·licitar aclariments per part dels professors respecte de les qualificacions d'activitats parcials o finals de curs, així com a reclamar contra les decisions i qualificacions que, com a resultat del procés d'avaluació, s'adoptin al final d'una unitat formativa.

Les reclamacions respecte de les qualificacions obtingudes i comunicades a l'alumne al final de cada unitat formativa o mòdul professional, si no les resol directament la junta d'avaluació, cal adreçar-les per escrit al director o directora del centre en el termini de dos dies lectius. El director o directora ha de traslladar la reclamació al departament o òrgan equivalent que correspongui per tal que, en reunió convocada a aquest efecte, estudiï si la qualificació s'ha atorgat d'acord amb els criteris d'avaluació establerts i formuli la proposta pertinent. Si consta tan sols d'un o dos membres, l'òrgan s'ha d'ampliar, fins a tres, amb els professors que el director o directora designi (entre els professors d'altres matèries del mateix àmbit o entre els càrrecs directius).

A la vista de la proposta que formuli i de l'acta de la junta d'avaluació, el director o directora ha de resoldre la reclamació. L'existència de la reclamació i la resolució adoptada s'han de fer constar a l'acta d'avaluació corresponent i notificar per escrit a la persona interessada. En la notificació cal indicar els terminis i el procediment per recórrer que s'indica a continuació.

Si l'alumne (o els pares o tutors legals si és menor d'edat) no està d'acord amb la resolució, pot reiterar la reclamació, en el termini de cinc dies, mitjançant un escrit, que ha de presentar al centre, adreçat al director o directora dels serveis territorials o, a la

ciutat de Barcelona, al o a la gerent del Consorci d'Educació; cal que segueixi el procediment que es detalla tot seguit:

- El centre ha de trametre l'escrit, en els tres dies hàbils següents, als serveis territorials (o al Consorci d'Educació de Barcelona), conjuntament amb una còpia de les actes d'avaluació i la documentació complementària, a fi que la Inspecció d'Educació n'emeti l'informe. Aquest informe inclourà tant els aspectes procedimentals seguits en el tractament de la reclamació com el fons de la qüestió reclamada.
- Quan de l'informe i de la documentació es desprèn la conveniència de revisar la qualificació o el procediment d'avaluació, si el director o directora dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, l'òrgan competent del Consorci d'Educació ho considera necessari, pot encarregar aquesta tasca a una comissió integrada per un professor o professora del centre que no hagi participat en l'avaluació, un professor o professora d'un altre centre i un inspector o inspectora proposat per la Inspecció d'Educació.
- Vist l'informe de la Inspecció i, si escau, de la comissió, el director o directora dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, l'òrgan competent del Consorci d'Educació resol definitivament amb notificació a l'interessat, per mitjà del director o directora del centre. El que resulti de la resolució final de la reclamació s'ha d'incorporar, amb la diligència corresponent, a l'acta d'avaluació a què es refereixi.

8 Organització dels cicles de formació professional

8.1 Calendari i assistència

La impartició dels ensenyaments de cicles formatius ha d'atenir-se al calendari escolar aprovat amb caràcter general per als centres educatius d'ensenyaments no universitaris. Excepcionalment, la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial pot autoritzar distribucions extraordinàries del calendari escolar als centres i cicles formatius de formació professional que participin en un projecte de mobilitat o en els casos en què l'aplicació de les mesures establertes en el capítol 8, "Flexibilització de l'oferta de formació professional", del [Decret 284/2011](#), d'1 de març, d'ordenació general de la formació professional inicial, ho facin aconsellable. L'autorització requereix la petició prèvia escrita i raonada del centre per a cada cas, que cal presentar als serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, al Consorci d'Educació, que hi ha d'afegir l'informe de la Inspecció d'Educació abans de trametre-la, amb proposta de resolució, a la Direcció General.

Amb caràcter general, es recorda que l'assistència dels alumnes és obligatòria en totes les hores presencials de les unitats formatives o mòduls professionals, incloses les hores de presència en els centres de treball on es cursa l'FCT. En cas de manca d'assistència reiterada sense justificació, es perd el dret a l'avaluació continuada i són

d'aplicació les normes que el centre tingui establertes a aquest efecte, d'acord amb l' [article 37](#) de la Llei 12/2009, d'educació, i els articles [24 i 25](#) del Decret 102/2010, d'autonomia dels centres educatius, que la desplega.

No obstant això, de manera excepcional, el centre pot determinar les unitats formatives en les quals l'assistència no sigui obligatòria per a aquells alumnes que estiguin matriculats en el segon curs i hagin de repetir algunes unitats formatives de primer curs.

8.2 Distribució de l'horari lectiu i del mòdul professional en centres de treball

8.2.1 Distribució ordinària

La distribució ordinària de l'horari lectiu ha de tenir en compte, com a norma general, els criteris següents:

- La distribució de l'horari lectiu s'ha de fer de dilluns a divendres.
- La sessió de classe és de 60 minuts, en els quals s'inclou el canvi de classe. Per criteris didàctics poden programar-se sessions de durada diferent sempre que el temps lectiu total per crèdit no variï.
- No s'han de fer més de tres hores lectives seguides sense un esbarjo mínim de vint minuts.
- Un mateix grup d'alumnes no ha de fer ni més de sis hores lectives diàries, en horari de matí o tarda, ni més de set hores lectives en horari de matí i tarda, amb el benentès que la interrupció entre matí i tarda ha de ser almenys d'una hora.

De manera general l'horari dels grups d'alumnes s'ha de desenvolupar al matí (entre les 8 hores i les 15 hores), o a la tarda (entre les 15 hores i les 22 hores), o entre el matí i la tarda (sempre començant a les 8 hores o més tard i acabant a les 22 hores o abans).

Dins de les possibilitats organitzatives del centre s'ha de procurar fer una oferta intensiva d'aquells crèdits que puguin tenir interès per als adults, per tal de facilitar-ne la incorporació a la formació. A aquest efecte, els centres han de fer publicitat del calendari d'inici i de finalització dels crèdits i de l'horari en què es desenvolupen.

En tot cas, correspon al consell escolar del centre aprovar l'horari tipus dels diferents cursos (hores d'entrada, de sortida, nombre d'hores lectives al matí, a la tarda, al vespre, etc.).

8.2.2 Distribució extraordinària

Excepcionalment, els serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, el Consorci d'Educació, poden autoritzar distribucions extraordinàries de l'horari lectiu, amb la

petició prèvia escrita i raonada per a cada cas o en aquells casos en què la participació en un projecte de mobilitat o bé l'aplicació de les mesures establertes en el [capítol 8](#), "Flexibilització de l'oferta de formació professional", del Decret 284/2011, d'1 de març, ho facin aconsellable.

En tot cas cal respectar els límits màxims de sis hores lectives diàries i de trenta hores lectives setmanals, si es tracta d'horari intensiu de matí, tarda o vespre, o de set hores i trenta-cinc hores, respectivament, si es tracta d'horari partit entre matí i tarda.

8.2.3 Distribució del mòdul professional de formació en centres de treball

Les indicacions i instruccions sobre la formació en centres de treball són objecte d'una normativa específica que es desenvolupa en la resolució de la Direcció General Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial que estableix les instruccions d'aplicació de la [normativa de la formació en centres de treball](#) (FCT).

Com a novetat s'explica el procediment d'acreditació davant l'empresa de la certificació negativa del registre central de delinqüents sexuals ([Llei 26/2015](#), de 28 de juliol) que han de tenir els alumnes de cicles formatius que facin les pràctiques en centres de treball i que impliquin un contacte habitual amb menors.

8.2.4 Característiques de flexibilitat de l'horari dels professors i dels tutors

Flexibilitat d'horari dels professors

En funció de la planificació al llarg del curs dels mòduls professionals o unitats formatives dels cicles formatius, es pot assignar als professors la impartició d'un nombre variable d'hores lectives setmanals, respectant, en tot cas, el còmput total anual d'hores. Se suggereix que, si s'incrementen les hores lectives en determinats períodes, es faci al començament del cicle, per facilitar el desenvolupament de la formació pràctica en centres de treball en els altres trimestres i possibilitar la participació dels alumnes en projectes de mobilitat amb altres països.

En els centres que, a més de la formació professional, imparteixen el batxillerat i/o l'educació secundària obligatòria (ESO), cal preveure globalment la distribució horària pel que fa a les matèries del batxillerat i/o de l'ESO que puguin o hagin de ser impartides per professors que també tenen atribució docent en la formació professional.

Horari del tutor o tutora (centres públics)

Com a norma general, els tutors dels grups d'alumnes dels cicles formatius han de dedicar, dintre del seu horari setmanal, una hora lectiva setmanal per fer les tasques d'orientació del procés formatiu dels alumnes i d'acció tutorial.

Per fer les tasques de programació, seguiment, avaluació i control de la formació pràctica en centres de treball, els tutors dels centres de titularitat del Departament d'Ensenyament disposen d'una hora lectiva setmanal per cada cinc alumnes o fracció de cinc que hagin de cursar l'FCT.

Segons la planificació de l'FCT al llarg del curs, pot disposar-se d'una distribució diferent de les hores a què es refereixen els dos paràgrafs anteriors, respectant, en tot cas, el còmput total anual d'hores.

La dedicació total d'hores lectives a les tasques a què es refereixen els paràgrafs anteriors que resultin de la proporció que s'hi estableix correspon a cada cicle, independentment del fet que es despleguin en el primer curs, en el segon o en ambdós cursos. En aquest darrer cas els centres han de preveure el còmput i la distribució del conjunt d'hores lectives de tutoria d'FCT.

En els cicles formatius que es distribueixen en més d'un curs el tutor o tutora del cicle formatiu ho ha de ser al llarg dels cursos de la promoció, llevat que es produeixin circumstàncies excepcionals que ho impedeixin.

8.2.5 Atribució docent dels professors

Com a criteri general, en els centres públics de titularitat del Departament d'Ensenyament les especialitats que tenen atribució docent sobre els mòduls professionals o crèdits en què s'estructuren els cicles formatius són les que s'estableixen en la normativa que els desenvolupa.

En la resta de centres, l'atribució docent es regeix pels criteris de titulació exigible als professors. Els professors especialistes poden impartir els mòduls professionals que, en el seu cas, estiguin previstos en l'annex III A) del respectiu real decret que crea el títol.

L'atribució als professors d'hores en concepte dels mòduls professionals de síntesi o de projecte i d'hores curriculars de lliure disposició del centre s'ha de fer en funció de l'atribució docent que es preveu en el decret o ordre curricular o les especificacions corresponents del cicle formatiu, a proposta dels departaments o àmbits equivalents de coordinació didàctica del centre. Correspon al director o directora, escoltades les propostes, assignar als professors les hores i els mòduls professionals o unitats formatives que els corresponguin de l'especialitat docent, d'acord amb el currículum que s'aplica i les necessitats del centre, i tenint en compte el criteri d'especialitat especificat en el document "Personal docent".

8.3 Mesures flexibilitzadores de l'oferta de formació professional

A fi de donar resposta a la diversitat de necessitats de les persones i de les empreses,

els centres han de promoure mesures flexibilitzadores de l'oferta dels ensenyaments de formació professional, d'acord amb el [Decret 284/2011](#). Les mesures s'han d'aplicar per iniciativa del centre o bé dels serveis territorials (a la ciutat de Barcelona, del Consorci d'Educació), o de la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial, dins les possibilitats organitzatives i d'utilització dels espais i equipaments del centre educatiu.

La [Resolució ENS/1891/2012](#), de 23 d'agost, d'organització de diverses mesures flexibilitzadores i actuacions en la formació professional inicial, modificada per la [Resolució ENS/261/2014](#), de 4 de febrer, i el [Decret 28/2014](#), de 4 de març, d'ordenació general dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny, i de modificació del Decret 284/2011, d'1 de març, d'ordenació general de la formació professional inicial, estableixen les següents:

1. Matrícula semipresencial. Té com a finalitat facilitar l'accés als ensenyaments de formació professional i va adreçada a persones que acreditin la incompatibilitat amb l'horari lectiu per motius de treball, cura d'altres persones o qualsevol altra circumstància excepcional. Cal assistir presencialment almenys a la meitat de les hores previstes per a la unitat formativa.
2. Oferta de cicles en zones de baixa densitat de població. Té per objecte estalviar a les persones el desplaçament per cursar determinats cicles formatius i combina els continguts impartits de manera presencial amb els continguts impartits a distància.
3. Ofertes de formació professional a col·lectius singulars. Poden comprendre totes o una part de les unitats formatives o dels mòduls professionals del cicle formatiu. La finalitat és atendre les necessitats d'inserció o reinserció laboral, promoció, reciclatge o adaptació professional, o les derivades dels alumnes amb més dificultats, amb risc d'exclusió social i/o amb discapacitats.

La [Resolució ENS/1204/2012](#), de 25 de maig, d'organització de la formació en alternança en els ensenyaments de formació professional inicial estableix dues modalitats: alternança simple i alternança en formació dual. En ambdues modalitats l'alumne combina el temps de formació en el centre educatiu i el temps d'activitat a l'empresa. Les indicacions i instruccions sobre l'organització i gestió de la formació en alternança es recullen en el document "Formació professional en alternança (dual i simple)"

Altres mesures organitzatives i curriculars són:

1. Impartició parcial de cicles. Consisteix en l'oferta d'algunes unitats formatives o mòduls professionals que componen un cicle amb la finalitat de facilitar l'accés a la formació de les persones interessades a cursar parcialment el cicle.
2. Distribucions temporals extraordinàries. Consisteix en la distribució temporal del

cicle formatiu de manera diferent de la que s'estableix amb caràcter ordinari, amb la finalitat de facilitar l'accés a la formació de les persones les disponibilitats horàries de les quals no s'ajusten a la distribució ordinària dels cicles formatius.

3. Distribucions conjuntes. Consisteixen en la combinació de dos cicles formatius afins, bé sigui de tots o d'una part dels mòduls, que pot permetre a l'alumne obtenir dues titulacions o una formació complementària amb estalvi de temps.
4. Matriculació parcial. La finalitat d'aquesta modalitat de matrícula és permetre fer itineraris formatius a un ritme diferent del que segueixen els alumnes que cursen l'oferta ordinària dels cicles. Cal distingir entre:
 - Matriculació parcial per oferta de places vacants. Els centres públics i privats sostinguts amb fons públics, un cop finalitzat el procés ordinari de matrícula, han d'oferir la matrícula parcial de les unitats formatives o dels mòduls professionals de cicles formatius on restin places vacants.
 - Matriculació parcial amb oferta específica. Consisteix en l'oferta específica d'alguns mòduls professionals o unitats formatives d'un o més cicles formatius, per tal de respondre a una necessitat de formació, identificada prèviament, d'un col·lectiu específic de persones, que pot derivar, entre altres, de la necessitat de qualificació, requalificació o readaptació professionals.
5. Col·laboracions per impartir unitats formatives o mòduls professionals en entorns laborals. La finalitat és poder disposar dels espais, les instal·lacions i els productes més idonis per a l'aprenentatge dels alumnes en els diversos cicles.
6. Orientació del currículum a necessitats d'adequació del perfil professional. Té per objecte incorporar resultats d'aprenentatge i/o continguts no inclosos en el currículum que permetin donar resposta a necessitats específiques d'un determinat sector professional relacionat amb el cicle formatiu, utilitzant fins al 10% de les hores de durada del cicle formatiu. Aquesta mesura requereix una autorització de la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial.

8.4 Servei d'assessorament i reconeixement acadèmic en la formació professional

D'acord amb la [Resolució ENS/1891/2012](#), de 23 d'agost, d'organització de diverses mesures flexibilitzadores i actuacions en la formació professional inicial, modificada per la [Resolució ENS/261/2014](#), de 4 de febrer, s'organitzen les següents actuacions:

1. Servei d'assessorament en la formació professional del sistema educatiu. Es

presta a sol·licitud de la persona interessada, de manera personalitzada, i consisteix en la identificació i l'anàlisi detallada de les capacitats i expectatives professionals, i conclou amb un informe d'assessorament.

2. Reconeixement acadèmic dels aprenentatges assolits mitjançant l'experiència laboral o en activitats socials. Permet a les persones adultes posar en valor els aprenentatges adquirits i obtenir-ne la correspondència amb els ensenyaments de formació professional.
3. Reconeixement acadèmic de la formació impartida en empreses o entitats. Permet el reconeixement acadèmic en la formació professional de formació impartida en empreses o entitats segons acords o convenis subscrits entre el Departament d'Ensenyament o el o la titular del centre educatiu i l'empresa o entitat.

Les indicacions i instruccions sobre l'organització i gestió del servei d'assessorament i sobre el reconeixement acadèmic es recullen en el document "Servei d'assessorament i servei de reconeixement acadèmic dels aprenentatges a la formació professional".

8.5 Criteris per a la coordinació docent a la formació professional

Els centres, mitjançant els òrgans unipersonals i col·lectius de coordinació previstos als [articles 40 i 41](#) del Decret 102/2010, d'autonomia dels centres educatius, han d'assegurar la coordinació dels professors de les respectives especialitats i dels professors especialistes, si és el cas.

Els centres han de preveure també la coordinació i l'elaboració de recursos d'informació i orientació professional adreçades a possibles alumnes, col·lectius de treballadors o col·lectius singulars, la coordinació de processos d'assessorament i reconeixement dels aprenentatges acadèmics, el disseny d'itineraris de formació, mitjançant mòduls professionals i unitats formatives dels cicles formatius, la coordinació i elaboració de recursos d'informació i orientació professional general adreçats a persones i col·lectius relacionats amb itineraris de formació i qualificació que poden desenvolupar-se amb el sistema de formació professional (proves d'accés, proves d'obtenció del títol, formació semipresencial, formació a distància, matrícula parcial, i totes les relacionades amb les mesures flexibilitzadores de la formació professional i les modalitats de formació en alternança i dual).

9 Acció tutorial i informació als alumnes dels cicles formatius de formació professional

9.1 Acció tutorial en la formació professional

L'acció tutorial en aquests ensenyaments va adreçada a potenciar les capacitats personals de l'alumne, la seva autonomia i iniciativa personal. Pel que fa a les activitats d'orientació acadèmica i professional, és important incidir en els hàbits de treball i el coneixement del món laboral, així com proporcionar als alumnes els recursos i l'orientació necessaris per accedir al món laboral o per continuar el seu itinerari formatiu.

En la formació professional l'acció tutorial es concreta indicativament en una hora lectiva setmanal a càrrec dels tutors dels grups d'alumnes. En aquest temps es fan les tasques d'orientació del procés formatiu dels alumnes i l'acció tutorial. En els cicles formatius, convé que el tutor o tutora del cicle formatiu ho sigui al llarg dels dos cursos de la promoció.

9.2 Informació als alumnes dels cicles formatius de formació professional

A l'inici del curs el centre ha d'informar els alumnes de manera suficient, tant pel que fa al desplegament del cicle com a després de cursar-lo. Cal informar, almenys, dels continguts del currículum formatiu, de l'estructura, la durada i continguts dels mòduls professionals i les unitats formatives, dels objectius generals, dels criteris de qualificació dels mòduls professionals i de les unitats formatives, així com de les unitats de competència i qualificacions a què fa referència el perfil professional.

Les característiques i continguts mínims d'aquesta informació, així com altres dades d'interès que s'hi relacionen, es recullen a continuació:

Organització del cicle formatiu

- Perfil professional del cicle.
- Organització i distribució al llarg del curs dels mòduls professionals i les unitats formatives.
- La formació pràctica en centres de treball (FCT) i, en particular:
 - els objectius de les pràctiques;
 - la previsió del calendari;
 - les empreses o institucions col·laboradores;
 - la possibilitat i les condicions per a les exempcions total i parcial de l'FCT, així com la documentació necessària per obtenir-les.

Avaluació del cicle formatiu

- Avaluacions trimestrals i avaluació final (calendari i procés).
- Criteris d'avaluació i qualificació dels mòduls professionals i les unitats formatives.
- Criteris d'avaluació i qualificació del mòdul professional de síntesi i del mòdul professional de projecte.

- Criteris d'avaluació i qualificació de la formació en centres de treball.
- Determinació de la qualificació final del cicle.
- Criteris de promoció de curs.

Promoció acadèmica i professional

Informació als alumnes de cicles formatius de grau mitjà

- Titulació que s'obté.
- Formacions complementàries.
- Cicles formatius de grau mitjà afins.
- Possibilitat de continuar els estudis en el batxillerat i les convalidacions aplicables.
- Accés als cicles formatius de grau superior (prova d'accés o altres).
- Adreces que poden ser útils: Departament d'Empresa i Ocupació, serveis locals d'ocupació o inserció, etc.

Informació als alumnes de cicles formatius de grau superior

- Titulació que s'obté.
- Formacions complementàries.
- Cicles formatius de grau superior afins.
- Adreces que poden ser útils: Departament d'Empresa i Ocupació, serveis locals d'ocupació o inserció, etc.
- Accés a la universitat: condicions, possibilitat d'incrementar la qualificació a partir de les PAU (vegeu l'apartat Preinscripció universitària del web del [Consell Interuniversitari de Catalunya](#)) i la informació del Departament d'Empresa i Ocupació.
- Notes de tall exigides per cada facultat o escola universitària en els darrers cursos per accedir-hi des de la formació professional.

10 Modificacions curriculars en la formació professional

10.1 Aspectes generals

El [Decret 284/2011](#), d'1 de març, d'ordenació general de la formació professional inicial determina, en l'article 15, que el Departament d'Ensenyament ha d'establir el marc reglamentari de les modificacions curriculars que facilitin l'assoliment dels objectius establerts per a la formació professional inicial per a alumnes amb necessitats educatives específiques.

La modificació pot ser proposada pel mateix alumne, o pels seus pares o tutor o tutora legal si és menor d'edat, o pel centre educatiu, a proposta de l'equip docent, vistes les necessitats educatives específiques i les competències professionals que ha assolir en el cicle formatiu.

Per sol·licitar una modificació curricular d'un cicle formatiu, el director o directora del centre ha de trametre al director o directora dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, al o a la gerent del Consorci d'Educació la documentació següent:

- Sol·licitud signada per l'alumne, o pel pare, la mare o el tutor o tutora legal si és menor d'edat.
- Documentació acreditativa de les causes que motiven la petició: certificat del centre d'atenció a les persones amb discapacitat (CAD) i certificat mèdic, on consti el caràcter permanent o temporal de la malaltia, lesió o trastorn.
- Crèdits o unitats formatives que es proposa modificar.

10.2 Elaboració i tramitació de les modificacions curriculars

Correspon al centre, amb la col·laboració de l'EAP, si escau, i amb l'assessorament de la Inspecció d'Educació, elaborar la proposta de modificació curricular. En relació amb el cicle que es proposa modificar, la proposta ha d'indicar: per a cada unitat formativa, els resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació, o per a cada crèdit, els objectius i/o continguts, que a parer del centre s'haurien de suprimir o modificar.

El director o directora dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, l'òrgan competent del Consorci d'Educació ha de trametre la documentació, amb l'informe de la Inspecció d'Educació que reculli si s'ha seguit el procediment establert, a la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial perquè dicti resolució.

La modificació curricular s'ha de fonamentar, per una banda, en les condicions de l'alumne d'acord amb la documentació acreditativa de les causes que motiven la petició i, per l'altra, en el nivell de modificació amb relació al grau d'assoliment dels objectius, els continguts i la temporalització dels crèdits o mòduls professionals o unitats formatives.

La Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial pot resoldre dos tipus d'autoritzacions:

- a. Modificacions curriculars que puguin garantir l'assoliment de la competència general del cicle formatiu i conduir, una vegada superat el cicle, a l'obtenció del títol de tècnic o tècnica, o tècnic o tècnica superior. La modificació curricular pot comportar canvis en els objectius i continguts dels crèdits o en els criteris d'avaluació i continguts de les unitats formatives, o bé en alguns resultats d'aprenentatge d'unitats formatives no directament relacionades amb les unitats de competència. Així mateix, també pot comportar canvis en la distribució ordinària del cicle formatiu o, en casos excepcionals, la supressió total d'algun crèdit o unitat formativa no relacionada directament amb les unitats de competència professional del títol.

- b. Modificacions curriculars que no puguin garantir l'assoliment de la competència general del cicle, però sí conduir a l'obtenció d'un certificat d'estudis parcial. Aquestes modificacions curriculars poden preveure la supressió total d'algun o alguns crèdits, mòduls o unitats formatives, la modificació de la distribució ordinària del cicle i la modificació, si cal, dels objectius terminals i continguts dels crèdits o dels resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació de les unitats formatives que ho necessitin. El centre ha d'expedir un certificat d'estudis parcials dels crèdits, mòduls o unitats formatives superades d'acord amb la modificació feta i, si escau, el certificat de competències professionals acreditades, emprant els models que hi ha a documentació acadèmica per a la formació professional als catàlegs del [Portal de centre del Departament](#) i del [Portal de centres d'altres titularitats](#).

La resolució de la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial, per la qual es concedeix la modificació curricular, s'ha d'incorporar a l'expedient de l'alumne, i el director o directora del centre ha de comunicar-ne per escrit a l'alumne, el pare, la mare o tutor o tutora legal la concessió, fent constar que la resolució es pot recórrer en alçada davant el conseller o consellera d'Ensenyament en el termini d'un mes des de la seva notificació. Si la modificació curricular que es necessita no permet garantir la consecució d'un mínim dels objectius generals del cicle ni cap de les competències professionals, la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial denegarà la modificació sol·licitada i emetrà un informe en el qual orienti l'alumne a estudis més adients a les seves possibilitats.

11 Cicles formatius de formació professional (FP LOGSE)

En els darrers anys, com a conseqüència de l'aplicació de la Llei orgànica d'educació (LOE) s'han anat substituint la major part dels currículums dels cicles formatius de formació professional. Malgrat això, per alguns dels cicles formatius, encara són vigents els currículums establerts a la LOGSE.

Mentre coexisteixin els dos models de formació professional reglada, cal diferenciar els aspectes d'ordenació que s'han d'aplicar en cada cas.

En aquest apartat es desenvolupen les indicacions generals de la formació professional que afecten els cicles formatius LOGSE encara vigents.

En tots els aspectes que no s'hi esmenten expressament, són d'aplicació les indicacions i orientacions que corresponen als cicles formatius LOE, esmentades a l'apartat *Cicles formatius de formació professional inicial*.

11.1 Desenvolupament, concreció i aplicació dels currículums (FP LOGSE)

La denominació de cada cicle formatiu, el currículum, la durada mínima de cada un dels crèdits, l'organització, l'estructura i les hores mínimes que cal fer de formació pràctica en centres de treball (FCT) s'estableixen en els decrets que despleguen el currículum de cada cicle formatiu, les referències normatives dels quals s'indiquen a l'apartat *Cicles formatius de grau mitjà i de grau superior de formació professional específica (FP LOGSE)*.

11.2.1 Durada dels cicles formatius i distribució per cursos

Les hores mínimes d'impartició efectiva dels cicles formatius són les que determinen els decrets dels diferents currículums.

Amb caràcter ordinari, els cicles formatius es distribueixen de la manera següent:

- Cicles amb una durada total de 1.300 o 1.400 hores: s'imparteixen en un curs acadèmic. La formació pràctica en centres de treball (FCT) es pot fer en el mateix curs acadèmic i començar una vegada finalitzada la primera avaluació. També es pot fer al curs següent. En aquest cas l'alumne ha de formalitzar una matrícula parcial en el crèdit d'FCT, però aquesta inscripció no es comptabilitzarà en la confecció dels grups d'alumnes en el centre, ja que aquests alumnes no ocupen plaça.
- Cicles amb una durada total de 1.700 o 2.000 hores: es distribueixen en dos cursos acadèmics. La formació pràctica en centres de treball s'ha de fer prioritàriament en el segon curs. En cas d'iniciar-se en el primer curs, pot començar una vegada finalitzada la segona avaluació.

En qualsevol cas, la formació pràctica en centres de treball es pot fer simultàniament amb les hores lectives o bé de manera intensiva.

11.2.2 Distribució de les hores de currículum de lliure disposició

Les hores de currículum de lliure disposició del centre tenen per finalitat completar el currículum establert i adequar-lo a l'àmbit socioeconòmic del centre. Els centres educatius poden distribuir les hores en un o més dels crèdits previstos per a cada cicle, o bé programar més crèdits segons els criteris del projecte del centre. En el cas de programar més crèdits, la durada mínima de cada crèdit és de 35 hores.

11.2.3 Organització i programació del cicle formatiu

La concreció de la proposta d'organització del cicle formatiu ha d'incloure, almenys, els aspectes següents:

- La distribució de crèdits al llarg del cicle, fent-hi constar, per a cada crèdit, la data prevista d'inici i d'acabament, la durada en hores, el nombre d'hores setmanals i els professors que els impartiran.
- Els espais docents i els recursos que caldrà usar en el desenvolupament del cicle.
- Els criteris per a l'assignació de les hores de lliure disposició del centre.
- En els cicles que contenen el crèdit de síntesi, els criteris per determinar-ne el contingut i l'organització.

En relació amb el mòdul de formació en centres de treball (FCT) cal concretar:

- Els criteris per a l'organització de la formació en centres de treball (FCT).
- Els criteris per avaluar i qualificar el crèdit d'FCT.
- Els alumnes per grup, les exempcions totals i parcials i la proposta de centres de treball per fer-hi les pràctiques.

Programació dels crèdits

La programació de cada crèdit ha d'incloure, almenys:

- El conjunt d'unitats didàctiques en què s'organitza el crèdit, la durada de cadascuna i la seqüència d'impartició.
- Les estratègies metodològiques que s'han d'aplicar en el desenvolupament del crèdit.
- Els criteris i instruments d'avaluació que s'han d'emprar.

Programació de les unitats didàctiques

De cada unitat didàctica s'han d'especificar:

- Els objectius terminals o criteris d'avaluació.
- Els continguts que s'hi desenvoluparan, convenientment contextualitzats en la unitat didàctica, si escau.
- L'enunciat dels diversos nuclis d'activitat en què s'agrupen les activitats d'ensenyament i aprenentatge que es desenvoluparan.

11.3 Avaluació i promoció de curs (FP LOGSE)

Criteris generals

L'avaluació de l'aprenentatge dels alumnes de cicles formatius és continuada, integrada en el procés d'aprenentatge, té en compte l'organització modular i es fa per crèdits. De manera general, l'avaluació dels alumnes de cicles formatius es fa a partir de la

constatació de l'assoliment de les capacitats expressades en els objectius generals del cicle.

A l'inici del curs el centre ha d'informar l'alumne dels continguts del currículum formatiu, de l'estructura per crèdits, dels objectius generals del cicle i dels objectius terminals o criteris d'avaluació de cada crèdit, així com dels criteris generals d'avaluació, promoció de curs i superació del cicle.

El centre ha de mantenir a disposició de la Inspecció d'Educació els registres de l'avaluació continuada i la documentació que hagi contribuït a avaluar els diferents crèdits (enunciats de proves escrites, graelles d'observació i altres).

Junta d'avaluació

L'equip docent, integrat per tots els professors que imparteixen el cicle formatiu, constitueix la junta d'avaluació, encarregada de fer el seguiment dels aprenentatges i de prendre les decisions que en resultin. L'organització i la presidència de la junta d'avaluació corresponen al tutor o tutora del cicle, com també la formalització de les actes corresponents.

Sessions d'avaluació

En les sessions, la junta d'avaluació ha d'analitzar, per a cada alumne, l'aprenentatge en el conjunt dels objectius terminals o criteris d'avaluació dels crèdits impartits durant el període d'avaluació i dels objectius generals del cicle formatiu.

Durant el curs acadèmic s'ha de fer un mínim de tres sessions d'avaluació ordinàries, a més de l'avaluació final. Els resultats de les avaluacions s'han de reflectir a l'acta d'avaluació, d'acord amb el model "Acta d'avaluació. Formació professional específica". A l'inici de cada cicle formatiu, abans de la primera avaluació trimestral ordinària, s'ha de fer una avaluació inicial del cicle formatiu, que té per objectiu avaluar globalment la incorporació de l'alumne al cicle, ajustar la programació prevista i reorientar-la, si escau.

El tutor o tutora del cicle formatiu ha d'informar per escrit cada alumne, o els seus representants legals, dels acords de cada sessió d'avaluació que l'afectin, incloent-hi les qualificacions obtingudes, si n'hi ha.

Avaluació dels crèdits

L'avaluació dels crèdits s'ha de fer a partir del grau d'assoliment de les capacitats expressades pels objectius terminals o criteris d'avaluació previstos en cadascun dels crèdits. Els objectius s'assoleixen mitjançant els continguts de fets, conceptes i sistemes conceptuals, així com els de procediments i els d'actituds.

A mesura que avanci el procés d'aprenentatge, el professor o professora ha

d'enregistrar, per a cada alumne i crèdit, l'assoliment d'aquests objectius terminals.

Avaluació del crèdit de síntesi

L'equip docent que imparteix el crèdit ha d'avaluar i qualificar de manera col·legiada el crèdit de síntesi de cada alumne en els cicles en què estigui previst. El crèdit de síntesi s'avalua positivament quan l'equip docent que l'hagi impartit aprecii que l'alumne ha assolit en un grau suficient els objectius terminals propis d'aquest crèdit i els objectius generals del cicle formatiu que s'hi recullen. En cas contrari, l'avaluació és negativa.

Avaluació del crèdit de formació en centres de treball

L'avaluació del crèdit de formació en centres de treball (FCT) correspon a la junta d'avaluació, tenint en compte la valoració feta per l'empresa i prenent com a referència els objectius terminals o criteris específics d'avaluació, les activitats formatives de referència i els criteris generals d'avaluació determinats en el decret pel qual s'estableix el currículum corresponent al cicle.

L'avaluació del crèdit de formació en centres de treball és continuada durant l'estada de l'alumne a l'empresa.

Recuperació de crèdits

Els alumnes disposen d'una convocatòria extraordinària de recuperació, d'acord amb la planificació de les activitats de recuperació establertes pel centre en la programació curricular del cicle formatiu. La presentació a les convocatòries extraordinàries és voluntària. L'alumne que no s'hi presenti no perdrà la convocatòria a efectes del còmput màxim, i constarà a l'efecte d'avaluació final com a "No presentat/ada" (NP).

Cada professor o professora ha d'establir les estratègies de recuperació, que poden consistir en activitats puntuals o continuades, previstes en la programació de cada crèdit. En tot cas, l'alumne ha de ser informat de les activitats que ha de dur a terme per recuperar els crèdits suspesos, així com del període i les dates en què es faran les avaluacions extraordinàries corresponents.

Avaluació final

La sessió d'avaluació final de tots els alumnes es desenvolupa en acabar les activitats lectives dels darrers crèdits. S'ha de fer també una sessió d'avaluació extraordinària per als alumnes que, d'acord amb la sessió d'avaluació final, hagin de superar crèdits pendents. En el moment que un alumne tingui la totalitat dels crèdits del cicle formatiu superats, té dret a sol·licitar l'expedició del títol corresponent.

Valoració del curs

Finalitzat el curs, l'equip docent ha de valorar el funcionament general del curs pel que

fa al desplegament curricular (programacions, desplegament del currículum, distribució de les hores a disposició del centre, organització del cicle en crèdits i crèdit de síntesi, si n'hi ha), desenvolupament de la formació en centres de treball, instal·lacions i equipaments, horaris, qualificacions i tots aquells aspectes que es considerin pertinents. D'aquesta valoració, l'equip docent n'ha de fer un informe de proposta de millores, per incorporar-les, si escau, a la planificació del cicle formatiu del curs següent.

Qualificacions

En els paràgrafs següents es donen indicacions sobre els diversos aspectes de l'avaluació i la qualificació dels alumnes en els cicles formatius. Les qualificacions obtingudes per cada alumne es recullen necessàriament en l'expedient acadèmic, sens perjudici d'emplenar les actes de les sessions d'avaluació.

Qualificació final dels crèdits. Inalterabilitat de les qualificacions positives

L'expressió de l'avaluació final de cada un dels crèdits que componen el cicle formatiu es fa en forma de qualificacions numèriques de l'1 al 10, sense decimals. Es consideren positives les qualificacions iguals o superiors a 5, i negatives les altres. Si l'alumne abandona algun dels crèdits es fa constar com a "No presentat/ada" (NP) als registres de qualificacions i consumeix convocatòria.

Els crèdits superats mantenen la qualificació. No es pot aplicar cap mesura per modificar una qualificació positiva atorgada; és a dir, no es poden repetir crèdits ja superats per millorar-ne les qualificacions, ni es poden establir fórmules (presentació a les convocatòries extraordinàries ni d'altres) per incrementar-ne la qualificació positiva.

Qualificació del crèdit de formació en centres de treball

La qualificació del crèdit de formació en centres de treball s'expressa en els termes "Apte/a" o "No apte/a". Ha d'anar acompanyada d'una valoració orientadora del nivell d'assoliment de les competències professionals recollides en el quadern de pràctiques, en els termes de "Molt bona", "Bona o Bé", "Suficient" en el cas de "Apte/a", i de "Passiva" o "Negativa" en el cas de "No apte/a", i s'hi poden afegir observacions.

Crèdits convalidats

Els crèdits convalidats per haver superat altres cicles formatius, formació professional de segon grau o estudis universitaris afins es qualifiquen amb l'expressió "Convalidat/ada" (C). El procediment de convalidacions s'especifica a l'apartat Convalidacions i correspondències d'estudis dels cicles de formació professional.

Crèdits exempts

En el cas d'haver obtingut l'exempció total del crèdit de formació en centres de treball

(FCT), aquest s'ha de qualificar amb l'expressió "Exempt/a" (Xm). En el cas d'haver obtingut l'exempció parcial del crèdit FCT, aquest s'ha de qualificar com a "Apte/a" o "No apte/a" segons el que correspongui.

Així mateix, els crèdits associats a una unitat de competència professional acreditada per mitjà de les convocatòries d'acreditació de competències dels títols LOGSE de tècnic o tècnica i tècnic o tècnica superior es qualifiquen com a "Exempts" (Xm).

Qualificació dels mòduls

La qualificació dels mòduls s'ha d'ajustar a les regles següents:

- La qualificació dels mòduls que en el desplegament curricular s'estructuren en un sol crèdit és directament la del crèdit, és a dir, de l'1 al 10, sense decimals.
- La qualificació dels mòduls estructurats en dos o més crèdits, segons la correspondència establerta en el Decret que regula el currículum corresponent, és la mitjana ponderada de les qualificacions dels crèdits que el componen.

La ponderació es fa segons el total d'hores que estableixi el desplegament curricular del centre per a cada crèdit. En aquest cas, la qualificació del mòdul és també d'1 a 10, sense decimals, i cal ajustar-la, per defecte, fins a 49 centèsims, al nombre enter inferior i, per excés, a partir de 50 centèsims, al nombre enter superior.

Per tal que la qualificació del mòdul sigui considerada positiva cal que tots els crèdits que el componen estiguin superats.

Valoració final del cicle formatiu. Superació del cicle

En l'avaluació final, l'equip docent del cicle formatiu ha de valorar, per a cada alumne, el grau d'assoliment dels objectius generals amb relació a les competències definides en el perfil professional. També n'ha de valorar l'historial acadèmic i, per acord d'un mínim dels dos terços dels membres de la junta d'avaluació, es podrà determinar la superació dels crèdits pendents, atorgant-los la qualificació que es decideixi. En aquest cas cal fer constar a l'acta, juntament amb la qualificació del crèdit, un asterisc (*), i al peu de l'acta escriure l'expressió "(*) Requalificat per la junta d'avaluació".

Per superar el cicle formatiu cal que tots els crèdits i tots els mòduls professionals tinguin qualificació positiva i cal, a més, haver obtingut la valoració de "Apte/a" en el crèdit FCT.

Qualificació final del cicle

La qualificació final del cicle s'expressa amb dues xifres decimals. Aquesta qualificació és la mitjana ponderada per les hores respectives de les qualificacions que tinguin expressió numèrica dels mòduls i dels crèdits que no s'integren en cap dels mòduls que componen el cicle. En conseqüència, en el càlcul de la qualificació final del cicle no es

tenen en compte les qualificacions de "Apte/a", "Exempt/a" o "Convalidat/ada".

Matrícula d'honor

A l'alumne que obtingui una qualificació final del cicle formatiu de grau superior igual o superior a 9 se li pot consignar la menció de "Matrícula d'honor" (MH) en les observacions de l'acta de qualificacions finals, en l'expedient acadèmic i en el certificat d'estudis complets. Sobre el total d'alumnes avaluats del darrer curs del cicle formatiu es pot concedir una menció de matrícula d'honor per cada vint alumnes, i una altra si en resulta una fracció sobrant. Amb aquests efectes, s'entén per alumnes avaluats del darrer curs tots els que han cursat els mòduls necessaris per completar el cicle, els hagin superat o no.

La menció matrícula d'honor té els efectes econòmics previstos en les taxes i preus públics per a la matriculació en els ensenyaments artístics superiors.

Repetició de crèdits i promoció de curs

L'alumne pot cursar cada crèdit un màxim de tres vegades, en el mateix centre i en un mateix cicle formatiu, a excepció del crèdit d'FCT, que es pot avaluar un màxim de dues vegades. Pot presentar-se a les convocatòries d'avaluació i qualificació d'un mateix crèdit un màxim de quatre vegades, i computen tant les ordinàries com les extraordinàries. Un cop exhaurides les quatre convocatòries, per motius o circumstàncies de caràcter excepcional, l'alumne pot sol·licitar una cinquena convocatòria, de caràcter extraordinari, al director o directora del centre, que l'ha de resoldre mantenint el criteri de cursar un crèdit un màxim de tres vegades.

La presentació a les convocatòries extraordinàries és voluntària. A l'alumne que no s'hi presenti no se li comptarà la convocatòria extraordinària a l'efecte del còmput màxim, i constarà a efectes d'avaluació final com a "No presentat/ada" (NP).

En els cicles formatius que es distribueixen en un sol any, l'alumne que tingui algun o alguns crèdits pendents un cop passada la convocatòria extraordinària, ha de matricular-se només en el crèdit o els crèdits no superats.

En els cicles formatius que es distribueixen en més d'un any, l'alumne que, un cop feta la convocatòria extraordinària, hagi superat un nombre de crèdits amb càrrega horària superior al 60% de la durada horària del conjunt dels crèdits del primer any, pot matricular-se en el segon curs del cicle i ha de cursar els crèdits pendents del primer any. En cas contrari, s'ha de matricular en els crèdits no superats del primer curs del cicle i opcionalment en els crèdits del segon any que no presentin incompatibilitat horària significativa o curricular, segons el projecte del centre i la disponibilitat de places.

Tanmateix, les normes d'organització i funcionament del centre poden determinar en quines circumstàncies excepcionals, relacionades amb incompatibilitats curriculars o

horàries, un alumne ha de matricular-se només en els crèdits de primer curs, malgrat haver superat el 60% de la durada horària del conjunt de crèdits de primer curs.

Per als alumnes matriculats a segon curs amb crèdits pendents de primer no es computa la convocatòria dels crèdits que no han pogut iniciar.

L'alumne de segon curs que tingui algun o alguns crèdits pendents un cop passada la convocatòria extraordinària, ha de repetir només el crèdit o els crèdits no superats.

11.4 Acreditació d'estudis (FP LOGSE)

Tant en l'acreditació per expedició de la titulació obtinguda com en l'acreditació d'estudis de tècnic o tècnica superior als efectes d'accés a la universitat cal seguir els procediments detallats a l'apartat *Acreditació d'estudis*.

11.5 Documentació acadèmica en els cicles formatius de formació professional (FP LOGSE)

11.5.1 Documents oficials d'avaluació

Són documents oficials d'avaluació o documentació acadèmica oficial referida a l'alumne:

- l'expedient acadèmic
- les actes d'avaluació
- l'informe d'avaluació individualitzat
- els certificats oficials de continguts de l'expedient acadèmic

11.5.2 Models

L'expedient acadèmic de l'alumne s'ha d'ajustar al model "Expedient acadèmic de l'alumne. Formació professional específica".

Les actes d'avaluació s'han d'ajustar al model "Acta d'avaluació. Formació professional específica".

Els informes d'avaluació individualitzats s'han d'ajustar al que s'indica més avall.

Els certificats oficials de continguts de l'expedient acadèmic s'han d'ajustar al model "Expedient acadèmic de l'alumne. Formació professional específica" o als models de "Certificats d'estudis. Formació professional específica", segons escaigui.

Els certificats per a l'accés a la universitat dels cicles formatius de grau superior són:

- "Certificat d'estudis de tècnic/a superior per a l'accés a estudis universitaris". Conté la qualificació final del cicle formatiu calculada amb tres decimals.
- "Certificat d'estudis per a la matrícula a la fase específica de les proves d'accés a la universitat (PAU)". Conté la referència normativa que permet la matrícula a les proves als alumnes que disposen de les condicions establertes.

11.5.3 Trasl·lat d'un alumne entre centres sense haver finalitzat un cicle formatiu

Quan un alumne es trasllada a un altre centre sense haver finalitzat el cicle formatiu, el centre d'origen ha de trametre al de destinació, quan aquest ho sol·liciti, un certificat de l'expedient acadèmic segons el model "Expedient acadèmic de l'alumne. Formació professional específica". Juntament amb aquest certificat s'han de trametre l'informe d'avaluació individualitzat i el certificat d'estudis parcials de grau mitjà o de grau superior, segons el cas, d'acord amb el model que hi ha a "Certificats d'estudis parcials. Formació professional específica" al catàleg de models del [Portal de centres del Departament](#) o al [Portal de centres d'altres titularitats](#). El centre de destinació ha de traslladar a l'expedient acadèmic de l'alumne les qualificacions i la durada de tots els crèdits superats en el centre d'origen i ha de posar l'informe a disposició del tutor o tutora del cicle formatiu al qual s'incorpori l'alumne.

Així mateix, perquè l'alumne que es trasllada pugui completar els estudis del cicle, el centre receptor ha de tenir en compte el següent:

- L'alumne que es trasllada de centre ha d'aprovar tots els crèdits no superats que componguin el cicle formatiu del nou centre, per tal de superar-lo i poder demanar el títol corresponent.
- Els crèdits derivats de les hores a disposició del centre per al desplegament del currículum que l'alumne hagi superat en el centre d'origen s'han de fer constar en l'expedient acadèmic del centre de destinació i s'han de tenir en compte en calcular la qualificació final d'aquest cicle en el nou centre.
- L'alumne que es trasllada de centre ha de superar en el centre d'arribada, si n'hi ha d'establerts, els crèdits derivats de les hores a disposició del centre per al desplegament del currículum que constin en la seva programació.
- L'alumne que hagi superat tots els crèdits del cicle formatiu, excepte el crèdit de formació en centres de treball, en el centre d'origen o bé mitjançant les proves d'obtenció de títols o en l'ensenyament a distància, només cal que cursi el crèdit de formació en centres de treball per completar el cicle formatiu en el centre de destinació. En aquest cas s'ha de tenir en especial consideració l'informe d'avaluació individualitzat emès pel centre d'origen.

11.5.4 Contingut de l'informe d'avaluació individualitzat

Per garantir la continuïtat del procés d'aprenentatge de l'alumne, el tutor o tutora del cicle formatiu n'ha d'elaborar l'informe d'avaluació individualitzat a partir de les dades facilitades pels professors dels crèdits. Aquest informe ha de contenir, almenys, els elements següents:

- apreciació sobre el grau de consecució de les capacitats enunciades en els objectius generals del cicle;
- apreciació sobre el grau d'assimilació dels continguts dels diferents crèdits o mòduls;
- qualificacions parcials o valoracions de l'aprenentatge, si n'hi ha;
- mesures educatives complementàries aplicades, si escau.

11.6 Convalidacions i correspondències d'estudis (FP LOGSE)

Els detalls de les condicions, procediments i altres indicacions en aquesta matèria són a l'apartat *Convalidacions i correspondències d'estudis dels cicles de formació professional*. Els trets específics pels cicles formatius LOGSE es detallen a continuació.

Amb caràcter general, s'aplica l'[Ordre ENS/58/2003](#), de 12 de febrer, per la qual es determinen les convalidacions dels ensenyaments de formació professional específica, i l'[Ordre ECD/2159/2014](#), de 7 de novembre, per la qual s'estableixen convalidacions entre mòduls professionals de formació professional del sistema educatiu espanyol i mesures per a la seva aplicació i es modifica l'Ordre de 20 de desembre de 2001, per la qual es determinen convalidacions d'estudis de formació professional específica derivada de la Llei orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, d'ordenació general del sistema educatiu.

Les sol·licituds de convalidacions singulars que hagi de resoldre la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial s'han de trametre conjuntament amb l'informe justificatiu del director o directora del centre.

Es consideren també convalidacions singulars les que afectin al cicle formatiu de prevenció de riscos professionals, excepte els crèdits de FOL (formació i orientació laboral) i RAT (relacions en l'àmbit de treball), als quals cal aplicar les convalidacions que s'estableixen en l'Ordre ENS/58/2003.

Els alumnes que estiguin matriculats en un cicle formatiu i que tinguin finalitzats ensenyaments de formació professional de segon grau, que no hagin estat declarats equivalents a efectes acadèmics i professionals amb el cicle en què estan matriculats (annex III del [Reial decret 777/1998](#), de 30 d'abril) i que sol·licitin una convalidació singular, d'acord amb l'article 7 de l'[Ordre ENS/58/2003](#), cal que hi adjuntin una còpia compulsada del títol dels estudis cursats.

Les convalidacions per estudis de sistemes educatius estrangers no universitaris s'han de resoldre segons el procediment que s'indica en l'apartat *Alumnes procedents de sistemes educatius estrangers*.

Convalidació a partir d'estudis universitaris en cursar un cicle formatiu LOGSE

Els alumnes matriculats en un cicle formatiu que tinguin aprovats un mínim de 30 crèdits d'un estudi universitari o 12 crèdits ECTS poden sol·licitar la convalidació d'un o més dels crèdits no relacionats amb les unitats de competència següents: formació i orientació laboral; relacions en l'equip de treball; relacions en l'àmbit de treball; administració, gestió i comercialització en la petita empresa, i crèdits organitzats pel centre amb les hores de lliure disposició.

Per determinar aquesta convalidació cal aplicar el barem següent:

- Entre 30 i 40 crèdits universitaris o un mínim de 12 crèdits ECTS dels estudis de grau aprovats: convalidació de crèdits del cicle formatiu la suma dels quals no ha de ser superior a 60 hores lectives.
- Entre 41 i 50 crèdits universitaris o un mínim de 16 crèdits ECTS dels estudis de grau aprovats: convalidació de crèdits del cicle formatiu la suma dels quals no ha de ser superior a 120 hores lectives.
- Més de 50 crèdits universitaris o més de 20 crèdits ECTS dels estudis de grau aprovats: convalidació de crèdits del cicle formatiu la suma dels quals no ha de ser superior a 180 hores lectives.

En cap cas no es poden convalidar parts de crèdits.

Correspon al tutor o tutora del cicle formatiu orientar les possibilitats de convalidació en funció del currículum universitari aprovat i la tipologia dels crèdits del cicle formatiu en què l'alumne s'ha matriculat.

El director o directora del centre ha de trametre a la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial la sol·licitud de l'alumne amb els crèdits del cicle formatiu que vol convalidar i un informe on constin les dades següents: dades personals de l'alumne; nom de l'estudi universitari cursat; nom de la universitat i població; assignatures universitàries aprovades i crèdits, i any de superació de cada assignatura.

Si els crèdits universitaris aprovats tenen una relació d'afinitat amb altres crèdits del cicle formatiu diferents dels esmentats, també se'n pot sol·licitar la convalidació; en aquest cas s'ha d'adjuntar el pla d'estudis cursat i el certificat acadèmic personal expedit pel centre universitari, amb indicació de les hores de les diferents matèries i el programa de les matèries en què es fonamenta la petició de convalidació.

11.7 Cicles formatius de grau mitjà i de grau superior de formació professional específica (FP LOGSE)

11.7.1 Cicles formatius de grau mitjà

Reial decret	Currículum (decret i data)	DOGC	Denominació	Total	Durada lect.	FCT	Crèdit de síntesi	
							Mín.	Màx.
Activitats físiques i esportives								
2048/96	118/1999, 19.4	19.5.99	Conducció d'activitats físicoesportives en el medi natural	1.400	990	410	60	120
Sanitat								
546/95	203/1997, 30.7	28.8.97	Cures auxiliars d'infermeria	1.400	990	410	60	120

11.7.2 Cicles formatius de grau superior

Reial decret	Currículum (decret i data)	DOGC	Denominació	Total	Durada lect.	FCT	Crèdit de síntesi	
							Mín.	Màx.
Activitats físiques i esportives								
2048/96	40/1999, 23.2	4.3.99	Animació d'activitats físiques i esportives	2.000	1.590	410	60	120
Edificació i obra civil								
2210/93	56/1998, 3.3	23.4.98	Realització i plans d'obres	1.700	1.230	410	60	120
Fabricació mecànica								
370/01	237/2002, 25.9	9.10.02	Òptica d'ullera	2.000	1.650	350	60	120
Manteniment de vehicles autopropulsats								
625/95	136/2000, 20.3	10.4.00	Manteniment aeromecànic	2.000	1.590	410	—	—
626/95	134/2000, 20.3	7.4.00	Manteniment d'aviònica	2.000	1.590	410	—	—
1116/01	365/2004, 24.8	26.8.04	Prevenició de riscos professionals	2.000	1.610	390	60	120
Química								
812/93	312/1995, 7.11	30.11.95	Química ambiental	1.400	960	440	60	120
Sanitat								
536/95	50/1998, 3.3	20.4.98	Dietètica	2.000	1.590	410	60	120
540/95	318/2004, 22.6	25.6.04	Salut ambiental	2.000	1.590	410	60	120

11.8 Prioritat en l'admissió d'alumnes per cursar cicles formatius de grau superior LOGSE en funció de la modalitat de batxillerat cursada

Cicles formatius de grau superior LOGSE	Modalitat del batxillerat LOGSE	Modalitat del batxillerat LOE
Activitats físiques i esportives		
Animació d'activitats físiques i esportives	Qualsevol modalitat	Qualsevol modalitat
Fabricació mecànica		
Òptica d'ullera	CNS TEC	CT
Manteniment de vehicles autopropulsats		
Manteniment aeromecànic	CNS TEC	CT
Manteniment d'aviònica	CNS TEC	CT
Manteniment i serveis a la producció		
Prevençió de riscos professionals	CNS TEC HCS	CT HS
Química		
Química ambiental	CNS TEC	CT
Sanitat		
Dietètica	CNS	CT
Salut ambiental	CNS TEC	CT

Modalitats del batxillerat LOGSE	Modalitats del batxillerat LOE
CNS: Ciències de la naturalesa i de la salut TEC: Tecnologia HCS: Humanitats i ciències socials ART: Arts	CT: Ciències i tecnologia HS: Humanitats i ciències socials ART: Arts

12 Curs de formació específic per a l'accés als cicles de grau mitjà i curs de preparació per a la incorporació als cicles de grau superior

La [Resolució ENS/1245/2012](#), de 13 de juny, estableix els cursos de formació específics per a l'accés a cicles formatius. La [Resolució ENS/1626/2016](#), de 28 de juny, modifica l'anterior i ordena el nou curs de preparació per a la incorporació als cicles de grau superior. Els temaris i criteris d'avaluació del curs estan publicats al [web del Departament](#).

Les matèries del curs han de ser impartides per professors que en tinguin atribució docent. La matèria de tutoria i orientació l'ha d'impartir qualsevol professor o professora

del curs, que ha de tenir assignada una hora lectiva setmanal.

El nombre màxim d'alumnes per grup és de 35. Els cursos s'han de desenvolupar d'acord amb el calendari escolar vigent. Les activitats lectives es porten a terme un mínim de quatre dies a la setmana, compresos entre dilluns i divendres, en horari intensiu, de matí o tarda. Cada centre determina l'horari del curs.

Els cursos de formació específic i de preparació són presencials. No es pot expedir el certificat d'haver superat el curs si no s'hi ha assistit, almenys, al vuitanta per cent del conjunt de les hores de les activitats lectives i de la tutoria.

A l'efecte únicament de la inclusió en el règim de l'assegurança escolar, els alumnes del curs de formació específic per a l'accés als cicles formatius de grau mitjà i i del curs de preparació per a la incorporació als cicles formatius de grau superior es consideren alumnes, respectivament, dels cicles formatius de grau mitjà o superior de formació professional.

El nombre d'alumnes del curs de formació específic i del de preparació computa a l'efecte de determinar el nombre total d'alumnes del centre.

Les persones que s'han matriculat en els cursos de formació específics que no poden dur a terme en el centre la formació de les matèries opcionals de la part específica de grau superior, poden seguir la formació d'aquestes matèries a distància a l'Institut Obert de Catalunya.

Als alumnes dels cursos de formació específic i de preparació els és d'aplicació la normativa vigent sobre els drets i deures dels alumnes i la regulació de la convivència en els centres educatius no universitaris de Catalunya.

12.1 Curs de formació específic per a l'accés als cicles de grau mitjà

Poden accedir-hi les persones que no tinguin el títol de graduat en educació secundària obligatòria ni cap requisit acadèmic d'accés als cicles formatius de grau mitjà. Per a la matrícula al curs es requereix tenir, almenys, disset anys, complerts en l'any d'inici del curs d'accés, segons estableix l'article 15.2 del [Reial decret 1147/2011](#), de 29 de juliol, d'ordenació general de la formació professional del sistema educatiu.

Té una durada mínima de 600 hores i s'estructura en tres àmbits: àmbit de comunicació (COM), àmbit social (SOC) i àmbit tecnològic (TEC). La distribució de les matèries per àmbits i l'atribució horària setmanal és:

Obligatòries	Comunicació en llengua catalana i llengua castellana (5 h) (1)	18 hores/set
	Llengua anglesa (3 h)	
	Ciències socials i ciutadania (3 h)	
	Tutoria i orientació (1 h)	

	Matemàtiques (3 h)	
Opcionals	Tecnologia (3 h) (2)	
	Ciències de la naturalesa (3 h) (2)	

(1) Les matèries de llengua catalana i llengua castellana s'organitzen amb la distribució horària següent:

Llengua catalana: 2 hores/setmana

Llengua castellana: 2 hores/setmana

Estructures lingüístiques comunes a les dues llengües: 1 hora/setmana. S'avalua conjuntament amb llengua catalana.

(2) El centre tria la matèria opcional que ofereix.

La qualificació de cada matèria ha de ser numèrica entre l'1 i el 10, sense decimals. La qualificació de cada àmbit és la mitjana de les qualificacions de les matèries que el componen ponderades per les respectives hores lectives setmanals.

La qualificació de cada àmbit ha de ser numèrica entre l'1 i el 10, expressada en dos decimals amb arrodoniment al mil·lèsim, de manera que si el mil·lèsim és més gran que 4 s'han d'incrementar els centèsims en una unitat.

La nota final del curs ha de ser la mitjana aritmètica de les qualificacions dels àmbits expressada amb dos decimals, i és positiva la qualificació de 5 punts o superior.

Cal obtenir un mínim de 4 punts en cadascun dels àmbits per fer la mitjana. Si no hi ha cap àmbit amb qualificació inferior a 4, la qualificació final del curs ha de ser la mitjana aritmètica dels àmbits i s'ha d'expressar amb dos decimals, amb arrodoniment al mil·lèsim, de manera que si el mil·lèsim és més gran que 4 s'han d'incrementar els centèsims en una unitat.

12.1.1 Calendari

El centre estableix les dates de finalització del curs tenint en compte que l'alumne ha de disposar dels certificats de superació del curs, si és el cas, en la data límit establerta en el procés de preinscripció als cicles formatius de formació professional de grau mitjà.

12.1.2 Avaluació i convocatòries

L'avaluació de l'aprenentatge de l'alumne és continuada i integrada en el procés d'aprenentatge. S'han de fer tres avaluacions al llarg del curs i una avaluació final. L'alumne que no hagi superat el curs al mes de juny, disposa d'una segona convocatòria al mes de setembre per a les matèries amb una qualificació inferior a 5.

12.1.3 Repetició de curs

Si no se supera el curs, es pot repetir una sola vegada, però sense reserva de plaça: l'alumne repetidor ha de participar en el procés ordinari de matrícula. En el curs de formació específic d'accés al grau mitjà cal repetir el curs sencer.

12.2 Curs de preparació per a la incorporació als cicles formatius de grau superior

Poden accedir-hi les persones que tenen un títol de tècnic o tècnica i les persones que estiguin cursant un cicle de grau mitjà de formació professional inicial.

Té una durada mínima de 700 hores. El curs s'organitza en dues parts, la comuna i l'específica. La part específica té quatre opcions: científicotecnològica (CT), humanística i social (HS), artística (AR) i esportiva (EE).

Les matèries del curs amb la seva atribució horària setmanal són:

Part	Matèries			Opcions				Durada
				C	H	A	E	
				T	S	R	E	
Comuna	Comunicació en llengua catalana	3h	Obligatòries	X	X	X	X	20 hores/set
	Comunicació en llengua castellana	3h		X	X	X	X	
	Comunicació en llengua estrangera	5h		X	X	X	X	
Específica	Matemàtiques aplicades	4h	Obligatòria	X	X	X	X	
	Física-Tecnologia	4h	Cal triar-ne una	X		X		
	Química-Biologia	4h		X			X	
	Economia d'empresa	4h			X			
	Psicologia i sociologia	4h			X			
	Expressió gràfica i plàstica	4h				X		
	Ciències de l'esport (1)	4h					X	
Tutoria (2)	1h	Obligatòria	X	X	X	X		

- (1) Matèria vàlida també per a la família professional d'activitats físiques i esportives.
 (2) No avaluable.

L'alumne ha de cursar totes les matèries de la part comuna i dues matèries de la part

específica, una de les quals ha de ser matemàtiques aplicades. Els centres han d'oferir almenys una opció: totes les matèries de la part comuna i, almenys, matemàtiques aplicades i una altra matèria de la part específica.

La qualificació de cada matèria ha de ser numèrica entre l'1 i el 10, sense decimals. Cal obtenir un mínim de 4 punts en cadascuna de les matèries per fer la mitjana. Si no hi ha cap matèria amb qualificació final inferior de 4, la qualificació de final de curs és la mitjana de les matèries, expressada amb dos decimals, amb arrodoniment al mil·lèsim, de manera que si el mil·lèsim és més gran de 4 s'han d'incrementar els centèsims en una unitat. Són positives les qualificacions de 5 punts o superior. Si no es compleix aquest requisit, el centre pot emetre un certificat de qualificacions.

Per a l'alumne que no es presenti a la convocatòria de setembre, s'hi ha de fer constar "No presentat/ada" (NP) i no es podrà fer la mitjana.

En la taula següent es detallen les opcions considerades prioritàries per accedir a cada família professional.

Ensenyaments	Opcions del curs de preparació per a la incorporació als CFGS			
	CT	HS	AR	EE
Famílies professionals de formació professional				
Activitats físiques i esportives	X	X		X
Administració i gestió		X		
Agrària	X			
Arts gràfiques	X		X	
Arts i artesanies			X	
Comerç i màrqueting		X		
Edificació i obra civil	X			
Electricitat i electrònica	X			
Energia i aigua	X			
Fabricació mecànica	X			
Fusta, moble i suro	X		X	
Hoteleria i turisme	X	X		
Imatge i so	X	X		
Imatge personal	X	X		
Indústries alimentàries	X			
Indústries extractives	X			
Informàtica i comunicacions	X			
Instal·lació i manteniment	X			
Maritimopesquera	X			
Química	X			
Sanitat	X			
Seguretat i medi ambient	X	X		
Serveis socioculturals i a la comunitat		X		
Tèxtil, confecció i pell	X			

Transport i manteniment de vehicles	X			
Vidre i ceràmica	X			
Cicles formatius d'arts plàstiques i disseny	X		X	
Ensenyaments esportius	X	X		X

12.2.1 Calendari

El centre estableix les dates de finalització del curs tenint en compte que l'alumne ha de disposar dels certificats de superació del curs, si és el cas, en la data límit establerta en el procés de preinscripció als cicles formatius de formació professional de grau superior.

12.2.2 Avaluació i convocatòries

L'avaluació de l'aprenentatge de l'alumne és continuada i integrada en el procés d'aprenentatge. Es fan tres avaluacions al llarg del curs i una avaluació final. L'alumne que no hagi superat el curs al mes de juny, disposa d'una segona convocatòria al mes de setembre per a les matèries amb una qualificació inferior a 5.

12.2.3 Repetició de curs

Si no se supera el curs, es pot repetir una sola vegada, però sense reserva de plaça: l'alumne repetidor ha de participar en el procés ordinari de matrícula. En el curs de formació específic d'accés al grau mitjà cal repetir el curs sencer. En el curs de preparació per a la incorporació als cicles formatius de grau superior, l'alumne repetidor que tingui superada la part comuna o l'específica pot demanar que se li conservin totes les qualificacions obtingudes en totes les matèries d'una de les parts. No es poden conservar qualificacions d'una o més matèries soltes. La repetició de la part comuna o de la part específica implica la repetició de totes les matèries d'aquesta part.

12.3 Aspectes comuns al curs de formació específic per a l'accés al grau mitjà i al curs de preparació per a la incorporació als cicles formatius de grau superior

12.3.1 Prova d'accés a cicles formatius

La matrícula al curs específic d'accés als cicles de grau mitjà o al curs de preparació per a la incorporació als cicles de grau superior no impedeix la inscripció de l'alumne a les proves d'accés als cicles formatius.

La superació d'una de les parts del curs de preparació per a la incorporació als cicles formatius de grau superior no té cap reconeixement acadèmic en les proves d'accés de cicles formatius de formació professional ni de grau mitjà ni de grau superior.

La superació d'una de les parts de la prova d'accés a cicles formatius de grau superior no té cap reconeixement acadèmic en el curs de preparació per a la incorporació als cicles formatius de grau superior.

La superació del curs de formació específic d'accés a cicles de grau mitjà dóna l'exempció de la prova general d'accés a ensenyaments esportius de règim especial de grau mitjà.

La superació del curs de preparació per a la incorporació als cicles formatius de grau superior dóna l'exempció de la prova general d'accés a ensenyaments esportius de règim especial de grau mitjà i de grau superior.

La superació del curs de formació específic d'accés a cicles de grau mitjà dóna l'exempció de la part general de la prova d'accés a ensenyaments d'arts plàstiques i disseny de grau mitjà.

La superació del curs de preparació per a la incorporació als cicles formatius de grau superior dóna l'exempció de la part general de la prova d'accés a ensenyaments d'arts plàstiques i disseny de grau mitjà i de grau superior.

12.3.2 Temaris i criteris d'avaluació

L'estructura dels cursos i els temaris de les matèries estan disponibles al web de la XTEC: Currículum i orientació > Ensenyaments professionals > [Curs d'accés als cicles formatius de grau mitjà i curs de preparació per a la incorporació als cicles formatius de grau superior](#).

12.3.3 Efectes

La superació de les matèries del curs de formació específic d'accés per als cicles de grau mitjà permet l'accés directe a qualsevol cicle de grau mitjà dels cicles de formació professional.

La superació del curs de preparació per a la incorporació als cicles formatius de grau superior tindrà efectes en els procediments d'admissió als cicles formatius de grau superior a partir del curs 2017-2018: atorgarà prioritat en els procediments d'admissió, d'acord amb la normativa vigent en el moment d'aplicar-los.

13 Normativa d'aplicació (cicles de formació professional LOGSE i LOE. Curs per a l'accés al grau mitjà i curs de preparació per a la incorporació als cicles formatius de grau superior)

Assistència dels alumnes

- [Llei 12/2009](#), del 10 de juliol, d'educació (DOGC núm. 5422, de 16.07.2009)
- [Decret 102/2010](#), de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius (DOGC núm. 5686, de 5.8.2010)

Reclamacions de les qualificacions

- [Llei 12/2009](#), del 10 de juliol, d'educació (DOGC núm. 5422, de 16.07.2009)
- [Decret 279/2006](#), de 4 de juliol, sobre drets i deures de l'alumnat i regulació de la convivència en els centres educatius no universitaris de Catalunya (DOGC núm. 4670, de 6.7.2006)

Accés a cicles formatius

- [Reial decret 1147/2011](#), de 29 de juliol, pel qual s'estableix l'ordenació general de la formació professional del sistema educatiu (BOE núm. 182, de 30.7.2011)
- [Decret 284/2011](#), d'1 de març, d'ordenació general de la formació professional inicial (DOGC núm. 5830, de 3.3.2011)
- [Resolució ENS/1245/2012](#), de 13 de juny, per la qual s'organitza el curs de formació específic per a l'accés als cicles de grau mitjà i el curs de formació específic per a l'accés als cicles de grau superior (DOGC núm. 6158, de 27.6.2012)
- [Resolució ENS/1626/2016](#), de 28 de juny, de modificació de la Resolució ENS/1245/2012, de 13 de juny, per la qual s'organitza el curs de formació específic per a l'accés als cicles de grau mitjà i el curs de formació específic per a l'accés als cicles de grau superior DOGC núm. 7154, de 4.7.2016)

Expedició de títols de formació professional

- [Ordre EDC/216/2005](#), de 4 de maig, per la qual es desenvolupa el procediment d'expedició dels títols acadèmics i professionals no universitaris de Catalunya (DOGC núm. 4385, de 17.5.2005).

Condicions d'accés als ensenyaments universitaris

- [Ordre EDU/3242/2010](#), de 9 de desembre, per la qual es determina el contingut de la fase específica de la prova d'accés a la universitat que poden realitzar els qui tenen un títol de tècnic superior de formació professional, de tècnic superior d'arts plàstiques i disseny o de tècnic esportiu superior i equivalents (BOE núm. 306, de 17.12.2010)

Convalidacions dels ensenyaments de formació professional

- [Reial decret 777/1998](#), de 30 d'abril, pel qual es desenvolupen determinats aspectes de l'ordenació de la formació professional en l'àmbit del sistema educatiu (BOE núm. 110, de 8.5.1998)
- [Reial decret 1224/2009](#), de 17 de juliol, de reconeixement de les competències professionals adquirides per experiència laboral (BOE núm. 205, de 25.08.2009)
- [Resolució ENS/102/2011](#), de 4 de gener, per la qual s'estableixen amb caràcter experimental diversos perfils professionals dels programes de qualificació professional inicial (DOGC núm. 5804, de 26.1.2011)
- [Resolució ENS/1891/2012](#), de 23 d'agost, d'organització de diverses mesures flexibilitzadores i actuacions en la formació professional inicial (DOGC núm. 6220, de 26.09.2012)
- [Ordre ENS/58/2003](#), de 12 de febrer, per la qual es determinen les convalidacions dels ensenyaments de formació professional específica. (Correcció d'errada en el DOGC núm. 3829, pàg. 3801, de 24.2.2003)
- [Ordre EDU/336/2009](#), de 30 de juny, per la qual s'estableix el programa experimental Qualifica't en els ensenyaments de formació professional del sistema educatiu, i s'obre convocatòria de selecció de centres per al curs acadèmic 2009-2010. (Correcció d'errades en el DOGC núm. 5423, pàg. 57335, de 17.7.2009) (DOGC núm. 5415, de 7.7.2009)
- [Ordre ECD/2159/2014](#), de 7 de novembre, per la qual s'estableixen convalidacions entre mòduls professionals de formació professional del sistema educatiu espanyol i mesures per a la seva aplicació i es modifica l'Ordre de 20 de desembre de 2001, per la qual es determinen convalidacions d'estudis de formació professional específica derivada de la Llei orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, d'ordenació general del sistema educatiu (BOE núm. 281, de 20.11.2014)

Ordenació curricular de cicles formatius de formació professional inicial (LOE)

- [Llei orgànica 2/2006](#), de 3 de maig, d'educació (BOE núm. 106, de 4.5.2006)
- [Reial decret 1147/2011](#), de 29 de juliol, pel qual s'estableix l'ordenació general de la formació professional del sistema educatiu (BOE núm. 182, de 30.7.2011)
- [Decret 284/2011](#), d'1 de març, d'ordenació general de la formació professional inicial (DOGC núm. 5830, de 3.3.2011)
- [Decret 28/2014](#), de 4 de març, d'ordenació general dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny, i de modificació del Decret 284/2011, d'1 de març, d'ordenació general de la formació professional inicial (DOGC núm. 6576, de 06.03.2014)
- [Resolució ENS/310/2002](#), de 31 de gener, per la qual es convoca la realització de la prova d'accés als cicles formatius de grau mitjà i de grau superior de formació professional específica i la prova de caràcter general dels ensenyaments de règim especial que condueixen a les titulacions oficials de tècnic d'esport i tècnic superior d'esport, corresponents a l'any 2002. (Correcció d'errada en el DOGC núm. 3583,

pàg. 3573, de 26.2.2002) (DOGC núm. 3581, de 22.2.2002)

Compleció dels ensenyaments de formació professional que s'extingeixen

- [Llei orgànica 1/1990](#), de 3 d'octubre, d'ordenació general del sistema educatiu (LOGSE) (BOE núm. 238, de 4.10.1990), que determina les activitats de recuperació i avaluació i les proves d'avaluació que permeten completar el pla d'estudis iniciat.
- [Ordre EDU/362/2009](#), de 17 de juliol, del procediment per completar els ensenyaments de formació professional que s'extingeixen, de la Llei orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, d'ordenació general del sistema educatiu (DOGC núm. 5431, de 29.7.2009)
- [Resolució EDU/3982/2010](#), de 10 de desembre, de modificació de la Resolució EDU/3571/2010, de 2 de novembre, per la qual es fa pública la relació de cicles formatius de la Llei orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, d'ordenació general del sistema educatiu, que s'extingeixen (DOGC núm. 5778, de 20.12.2010)

Nivell bàsic de prevenció de riscos laborals

- [Reial decret 39/1997](#), de 17 de gener, pel qual s'aprova el Reglament dels serveis de prevenció (BOE núm. 27, de 31.1.1997)

Mesures flexibilitzadores

- [Decret 28/2014](#), de 4 de març, d'ordenació general dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny, i de modificació del Decret 284/2011, d'1 de març, d'ordenació general de la formació professional inicial (DOGC núm. 6576, de 06.03.2014)
- [Resolució ENS/1891/2012](#), de 23 d'agost, d'organització de diverses mesures flexibilitzadores i actuacions en la formació professional inicial (DOGC núm. 6220, de 26.09.2012)
- [Resolució ENS/1204/2012](#), de 25 de maig, d'organització de la formació en alternança en els ensenyaments de formació professional inicial (DOGC núm.6155, de 22.6.2012)
- [Resolució ENS/261/2014](#), de 4 de febrer, per la qual es modifica la Resolució ENS/1891/2012, de 23 d'agost, d'organització de diverses mesures flexibilitzadores i actuacions en la formació professional inicial (DOGC núm 6562, de 14.2.2014)

Formació en centres de treball

- [Ordre ENS/241/2015](#), de 27 de juliol, de la formació en centres de treball (DOGC núm. 6928, de 5.8.2015)

Curs de formació específic per a l'accés als cicles de grau mitjà i de grau superior

- [Resolució ENS/1245/2012](#), de 13 de juny, per la qual s'organitza el curs de formació específic per a l'accés als cicles de grau mitjà i el curs de formació

específic per a l'accés als cicles de grau superior (DOGC núm. 6158, de 27.6.2012)

Cicles esportius LOGSE i LOE

1 Consideracions prèvies

La regulació dels cicles d'ensenyaments esportius de règim especial es troba en procés de canvi a conseqüència de l'aplicació de la [Llei orgànica d'educació](#) (LOE). Els cicles de les diverses especialitats esportives que s'han regulat en el marc de la LOGSE continuen vigents excepte els de les especialitats d'atletisme i de bàsquet, alhora que es regulen cicles d'especialitats noves en el marc de la LOE. Mentrestant, coexisteixen els dos models de cicles d'ensenyaments esportius i, per tant, cal diferenciar els aspectes d'ordenació que s'han d'aplicar en cada cas.

En l'apartat *Cicles d'ensenyaments esportius LOGSE* es desenvolupen les indicacions dels cicles d'ensenyaments esportius que afecten els cicles LOGSE. En l'apartat *Cicles d'ensenyaments esportius LOE* es desenvolupen les indicacions per als nous cicles d'ensenyaments esportius desenvolupats a partir de la LOE que ja s'han implantat a Catalunya. En tots els aspectes no esmentats en l'apartat dedicat als cicles LOE són d'aplicació les indicacions definides per als cicles LOGSE en l'apartat corresponent.

Finalment, en l'apartat *Aspectes comuns als cicles d'ensenyaments esportius LOGSE i LOE* s'incorporen els aspectes comuns a tots els cicles d'ensenyaments esportius; cal tenir en compte que els professors d'ensenyaments esportius que imparteixen el bloc específic corresponent als títols de tècnics esportius i tècnics esportius superiors han de tenir el certificat de formació pedagògica o de l'experiència docent que estableix la normativa vigent.

A més a més, per a tots els aspectes que no es regulen pels cicles d'ensenyaments esportius són d'aplicació els apartats establerts pels cicles formatius de formació professional inicial.

2 Cicles d'ensenyaments esportius LOGSE

2.1 Desenvolupament, denominació, concreció i aplicació dels currículums dels cicles d'ensenyaments esportius LOGSE

La denominació de cada cicle, el currículum, la durada de cada crèdit, l'organització, l'estructura i les hores destinades al bloc de formació pràctica (BFP) són els que s'especifiquen en l'apartat *Cicles d'ensenyaments esportius LOGSE (taules)*.

Amb caràcter general, es recorda que l'assistència dels alumnes és obligatòria a totes les hores presencials dels crèdits que es cursen, incloses totes les hores establertes per al bloc de formació pràctica. En cas de manca d'assistència reiterada sense justificació, l'alumne perd el dret a l'avaluació continuada i s'apliquen les normes que el centre tingui establertes en matèria d'assistència, d'acord amb l'[article 37](#) de la Llei

12/2009, d'educació, i els [articles 24 i 25](#) del Decret 102/2010, d'autonomia dels centres educatius, que la desplega.

2.2 Avaluació dels cicles d'ensenyaments esportius LOGSE

2.2.1 Criteris generals

L'avaluació de l'aprenentatge dels alumnes dels cicles d'ensenyaments esportius és continuada, integrada en el procés d'aprenentatge, té en compte l'organització modular i es fa per crèdits. De manera general, l'avaluació dels alumnes de cicles d'ensenyaments esportius es fa a partir de la constatació de l'assoliment de les capacitats expressades en els objectius generals del cicle.

A l'inici de curs el centre ha d'informar els alumnes dels continguts del currículum formatiu, de l'estructura per crèdits, dels objectius generals del cicles i dels objectius terminals o criteris d'avaluació de cada crèdit, així com dels criteris generals d'avaluació, promoció de curs i superació del cicle.

El centre ha de mantenir a disposició de la Inspecció d'Educació els registres de l'avaluació continuada i la documentació que ha contribuït a avaluar els diferents crèdits (enunciats de proves escrites, graelles d'observació i altres).

2.2.2 Junta d'avaluació

L'equip docent, integrat per tots els professors que imparteixen els cicles d'ensenyaments esportius, constitueix la junta d'avaluació que s'encarrega de fer el seguiment dels aprenentatges i de prendre les decisions que en resultin. L'organització i la presidència de la junta d'avaluació corresponen al tutor o tutora del grup d'alumnes, així com la formalització de les actes corresponents.

2.2.3 Sessions d'avaluació

Les sessions d'avaluació tenen per objectiu el següent:

valorar el desplegament dels ensenyaments i la seqüenciació i adequació de la programació a les necessitats formatives i valorar l'actitud i motivació general dels alumnes;

coordinar l'equip docent;

proposar actuacions per corregir les deficiències observades en el procés d'ensenyament i aprenentatge;

valorar de manera col·legiada el grau d'assoliment per part dels alumnes dels objectius terminals o criteris d'avaluació dels crèdits impartits durant el període d'avaluació;

valorar de manera col·legiada el grau d'assoliment per part dels alumnes dels objectius generals dels cicles d'ensenyaments esportius;

qualificar l'alumne en relació amb els crèdits finalitzats i els mòduls corresponents;

valorar la programació desenvolupada al llarg del període que és objecte d'avaluació i proposar, si escau, actuacions correctores del procés d'ensenyament i aprenentatge.

En les sessions d'avaluació s'han de prendre les decisions pertinents, que han de constar en l'acta de la sessió. Els alumnes no formen part de la junta d'avaluació però és possible la seva participació en les sessions d'avaluació i s'han d'atènyer al que determinin les normes d'organització i funcionament de cada centre.

Durant el curs acadèmic s'ha de fer un mínim de tres sessions d'avaluació ordinàries, a més de l'avaluació final, amb excepció dels cicles que es cursen de manera intensiva. En aquests casos, l'equip docent del cicle ha de determinar el nombre de sessions d'avaluació ordinàries (com a mínim han de ser dues, una a l'inici i una altra al final). D'altra banda, la junta d'avaluació pot reunir-se quan calgui per avaluar i proposar la certificació de l'alumne que es matricula per mòduls solts o unitats formatives. Els resultats de les avaluacions s'han de reflectir a l'acta d'avaluació, d'acord amb el model "Acta d'avaluació. Ensenyaments esportius" LOGSE.

A l'inici de cada curs, abans de la primera avaluació ordinària, s'ha de fer una avaluació inicial del grup, que té per objectiu avaluar globalment la incorporació dels alumnes a la modalitat esportiva, ajustar la programació prevista i reorientar-la, si escau.

2.2.4 Informació als alumnes

El tutor o tutora del cicle d'ensenyaments esportius ha d'informar per escrit a cada alumne o als seus representants legals dels acords de cada sessió d'avaluació que l'afecten, incloent-hi les qualificacions obtingudes, si n'hi ha. També l'ha d'informar per escrit, individualment i periòdicament, en els termes acordats per la junta d'avaluació, respecte al seu aprofitament i aprenentatge, amb referència als objectius que cal assolir i sobre la qualificació obtinguda dels crèdits avaluats.

2.2.5 Avaluació dels crèdits

L'avaluació dels crèdits s'ha de fer a partir del grau d'assoliment de les capacitats expressades pels objectius terminals o criteris d'avaluació previstos en cadascun dels crèdits. Els objectius s'assoleixen mitjançant els continguts de fets, conceptes i sistemes conceptuals, així com els de procediments i els d'actituds.

A mesura que avança el procés d'aprenentatge, els professors han d'enregistrar per a cada alumne i crèdit l'assoliment dels objectius terminals.

2.2.6 Avaluació del projecte final

L'equip docent, de manera col·legiada, ha d'avaluar i qualificar el projecte final de cada alumne inclòs en els cicles del grau superior d'ensenyaments esportius. El mòdul de projecte final s'avalua positivament quan l'equip docent integrat per un mínim de tres professors que han impartit en el centre els ensenyaments corresponent al grau superior de l'especialitat esportiva que es tracti, aprecii que l'alumne ha assolit en un grau suficient els resultats d'aprenentatge en relació amb els objectius generals del cicle. En cas contrari, l'avaluació és negativa.

2.2.7 Avaluació del bloc de formació pràctica (BFP)

L'avaluació del BFP correspon a la junta d'avaluació, tenint en compte la valoració feta per l'entitat, empresa o institució on s'ha dut a terme, i prenent com a referència els objectius terminals o criteris específics d'avaluació, les activitats formatives de referència i els criteris generals d'avaluació determinats en el decret pel qual s'estableix el currículum corresponent del cicle.

L'avaluació del BFP és continuada durant l'estada de l'alumne a l'entitat, empresa o institució. A l'hora de determinar la idoneïtat de l'alumne, el tutor o tutora del grup i la persona responsable d'aquesta formació a l'entitat, empresa o institució han de tenir en compte la valoració que l'alumne en fa, i corregir-ne, si cal, les possibles deficiències, la qual cosa quedarà recollida en el quadern de practiques en el pla d'activitats Qbid.

En acabar el BFP, la persona responsable de la formació a l'entitat, empresa o institució valora l'evolució de l'alumne mitjançant un informe que s'ha d'incorporar al quadern de pràctiques en el pla d'activitats Qbid.

L'equip docent, a proposta del tutor o tutora del grup, determina l'avaluació final del bloc de formació pràctica, tenint presents els informes esmentats i la informació recollida en el quadern de practiques en el pla d'activitats Qbid.

El centre ha d'haver impartit l'especialitat esportiva que es proposa avaluar.

2.2.8 Recuperació dels crèdits

Els alumnes disposen d'una convocatòria extraordinària de recuperació, d'acord amb la planificació de les activitats de recuperació establertes pel centre en la programació curricular del cicle d'ensenyaments esportius. La presentació a les convocatòries extraordinàries és voluntària. L'alumne que no s'hi presenti no perd la convocatòria a efectes del còmput màxim i consta a efectes d'avaluació final com a "no presentat"

(NP).

Cada professor o professora ha d'establir les seves estratègies de recuperació, que poden ser activitats puntuals o continuades, previstes en la programació de cada crèdit. En tot cas, s'ha d'informar els alumnes de les activitats que han de dur a terme per recuperar els crèdits suspesos, així com del període i les dates de les avaluacions extraordinàries corresponents.

2.2.9 Avaluació final

La sessió d'avaluació final dels alumnes s'ha de desenvolupar en acabar les activitats lectives de tots els crèdits. Cal fer també una sessió d'avaluació extraordinària per als alumnes que, d'acord amb la sessió d'avaluació final, han de superar crèdits pendents. En el moment que l'alumne ha superat tots els crèdits del cicle té dret a sol·licitar l'expedició del títol corresponent.

2.2.10 Valoració del curs

Finalitzat el curs, l'equip docent ha de valorar el funcionament general del curs pel que fa al desplegament curricular (programacions, organització del cicle en crèdits i projecte final, si n'hi ha), el desenvolupament del bloc de formació pràctica, les instal·lacions i equipaments, els horaris, les qualificacions i tots els aspectes que es considerin pertinents. D'aquesta valoració, l'equip docent n'ha de fer un informe de proposta de millores per incorporar-les, si escau, a la planificació del cicle d'ensenyaments esportius del curs següent.

2.2.11 Qualificacions

En els paràgrafs següents es donen indicacions sobre diversos aspectes de l'avaluació i la qualificació dels alumnes. Les qualificacions obtingudes per cada alumne es recullen necessàriament a l'expedient acadèmic, sens perjudici d'emplenar les actes de les sessions d'avaluació.

La nota final del cicle de grau superior s'expressa amb un sol decimal i queda conformada en un 80% pel valor de la qualificació corresponent al conjunt dels diferents crèdits i en un 20% per la nota obtinguda en el projecte final. La qualificació corresponent al conjunt dels diferents crèdits s'expressa amb un sol decimal i serà la que resulti d'obtenir la mitjana aritmètica simple de les notes assolides per l'alumne en els diferents crèdits del bloc comú, el bloc específic i el bloc complementari. La nota obtinguda en el projecte final s'expressa també amb un sol decimal.

- a. Qualificació final dels crèdits. Inalterabilitat de les qualificacions positives

L'expressió de l'avaluació final de cada un dels crèdits es fa en forma de

qualificacions numèriques de l'1 al 10, sense decimals. Es consideren positives les qualificacions iguals o superiors a 5 i negatives les restants. Si l'alumne abandona algun dels crèdits es fa constar com a "no presentat" (NP) als registres de qualificacions i consumeix convocatòria.

Els crèdits superats mantenen la qualificació. No es pot aplicar cap mesura per modificar una qualificació positiva atorgada; és a dir, no es poden repetir crèdits ja superats per millorar-ne les qualificacions, ni es poden establir fórmules (presentació a les convocatòries extraordinàries ni d'altres) per incrementar-ne la qualificació positiva.

b. Qualificació del bloc de formació pràctica (BFP)

La qualificació del BFP s'expressa en els termes "apte" o "no apte". Ha d'anar acompanyada d'una valoració orientadora del nivell d'assoliment de les competències professionals recollides en el quadern de practiques, del pla d'activitats Qbid en els termes de "molt bona", "bona o bé", "suficient" en el cas d'"apte", i de "passiva" o "negativa" en el cas de "no apte", i s'hi poden afegir observacions.

c. Crèdits convalidats

Els crèdits convalidats per haver superat altres estudis s'han de qualificar amb l'expressió "convalidat" (C). El procediment de convalidacions s'especifica en l'apartat *Convalidacions entre ensenyaments conduents a l'obtenció de titulacions oficials*.

d. Crèdits exempts

En el cas d'haver obtingut l'exempció total del crèdit o bloc de formació pràctica (BFP) en centres de treball, aquest es qualifica amb l'expressió "exempt" (xm). En el cas d'haver obtingut l'exempció parcial del crèdit BFP, aquest es qualifica com a "apte" o "no apte", segons el que correspongui.

e. Qualificació dels mòduls

La qualificació dels mòduls s'ha d'ajustar a les regles següents:

- La qualificació dels mòduls que en el desplegament curricular s'estructuren en un sol crèdit és directament la del crèdit, és a dir, de l'1 al 10, sense decimals.
- La qualificació dels mòduls estructurats en dos o més crèdits, segons la

correspondència establerta en el decret que regula el currículum corresponent, és la mitjana aritmètica simple de les qualificacions dels crèdits que el componen.

En aquest cas, la qualificació del mòdul és també d'1 a 10, sense decimals, i cal ajustar-la, per defecte fins a 49 centèsims, al nombre enter inferior i, per excés a partir de 50 centèsims, al nombre enter superior. Perquè la qualificació del mòdul sigui considerada positiva cal que tots els crèdits que el componen estiguin superats.

f. Valoració i qualificació final del grau mitjà i del grau superior dels cicles d'ensenyaments esportius

En l'avaluació final del nivell o del grau, l'equip docent i del cicle ha de valorar, per a cada alumne, el grau d'assoliment dels objectius generals en relació amb les competències definides en el perfil professional. També en valora l'historial acadèmic i, per acord d'un mínim de dos terços dels membres de la junta d'avaluació, es pot determinar la superació dels crèdits pendents, atorgant-los la qualificació que es decideixi. En aquest cas cal fer constar a l'acta, juntament amb la qualificació del crèdit, una crida (*) i, al peu de l'acta, al costat d'aquesta, s'hi ha d'escriure l'expressió "requalificat per la junta d'avaluació".

Per superar el nivell o el grau cal que tots els crèdits i tots els mòduls tinguin qualificació positiva i cal, a més, haver obtingut la valoració d'"apte" en el bloc de formació pràctica.

En el càlcul de la qualificació final del nivell o grau no s'han de tenir en compte les qualificacions "apte", "exempt" o "convalidat".

La nota final del cicle de grau mitjà s'expressa amb un sol decimal i és la que resulta d'obtenir la mitjana aritmètica simple de les notes assolides per l'alumne en els diferents crèdits del bloc comú, el bloc específic i el bloc complementari.

El càlcul de la nota final del primer nivell del grau mitjà s'ha de fer pel mateix procediment que el de la nota final del cicle de grau mitjà.

g. Matrícula d'honor

L'alumne que obté una qualificació final del cicle formatiu de grau superior igual o superior a 9 pot obtenir la menció de "matrícula d'honor" (MH) en les observacions de l'acta de qualificacions finals, en l'expedient acadèmic i en el certificat d'estudis

complets. Es pot concedir una matrícula d'honor per cada vint alumnes sobre el total d'alumnes avaluats del darrer curs del cicle formatiu, i una altra si en resulta una fracció sobrant. Amb aquests efectes, s'entén per alumnes avaluats del darrer curs tots els que han cursat els mòduls necessaris per completar el cicle, els hagin superat o no.

La menció "matrícula d'honor" té els efectes econòmics previstos en les taxes i preus públics per a la matriculació en els ensenyaments artístics superiors.

2.2.12 Repetició de crèdits

Els alumnes poden presentar-se a les convocatòries d'avaluació i qualificació d'un mateix crèdit un màxim de quatre vegades, a excepció del BFP, que es pot avaluar un màxim de dues vegades. Computen tant les convocatòries ordinàries com les extraordinàries. La presentació a les convocatòries extraordinàries és voluntària. A l'alumne que no s'hi presenti no se li compta la convocatòria a efectes del còmput màxim i consta a efectes d'avaluació final com a "no presentat" (NP).

Un cop exhaurides les quatre convocatòries, per motius o circumstàncies de caràcter excepcional, l'alumne pot sol·licitar dues convocatòries addicionals, de caràcter extraordinari, al director o directora del centre, el qual ha de resoldre aquestes sol·licituds de manera motivada.

En el cas d'esgotar les sis convocatòries, si l'alumne vol finalitzar els estudis disposa d'una sola oportunitat per superar el crèdit, davant un tribunal designat, previ informe del centre.

2.2.13 Centres amb procés rotatori de matriculació de cicles

Els centres que tinguin autoritzat un procés rotatori de matriculació en alguns cicles d'ensenyaments esportius han d'informar l'alumne d'aquesta peculiaritat, abans que es matriculi, especialment del fet que els crèdits no superats que no s'imparteixin durant el curs següent els haurà de cursar en un altre centre o esperar que es tornin a impartir.

2.3 Incorporació d'alumnes als cicles d'ensenyaments esportius LOGSE

L'accés al grau mitjà i al grau superior dels ensenyaments esportius es regula d'acord amb el [Decret 25/2014](#), de 25 de febrer, pel qual s'estableix l'ordenació general dels ensenyaments esportius de règim especial. A aquests ensenyaments s'hi accedeix amb la titulació acadèmica suficient i la prova específica d'accés.

L'alumne pot cursar els crèdits del bloc comú i del bloc complementari de qualsevol titulació LOGSE sempre que disposi dels requisits d'accés corresponents a alguna de

les titulacions LOGSE.

Es recorda que, sigui quin sigui el supòsit d'accés als cicles d'ensenyaments esportius, el personal, ja sigui docent o no docent, no pot cursar cicles en el mateix centre educatiu on presta serveis.

2.4 Convalidació d'estudis

2.4.1 Convalidacions entre ensenyaments conduents a l'obtenció de titulacions oficials

Els centres han d'aplicar les convalidacions establertes en l'[Ordre ECI/3830/2005](#), de 18 de novembre, per la qual es modifica l'[Ordre ECI/3341/2004](#), de 21 de setembre, per la qual s'estableixen convalidacions a efectes acadèmics entre determinats ensenyaments conduents a l'obtenció de titulacions oficials en l'àmbit de l'activitat física i l'esport amb les corresponents del bloc comú de tècnics esportius, i l'Ordre ECI/3341/2004, de 8 d'octubre, on es publiquen els annexos que completen l'[Ordre ECI/3224/2004](#).

Durant el període de preinscripció o de matrícula, l'alumne ha de presentar al centre on vol cursar els ensenyaments la documentació que acredita que disposa de les titulacions corresponents.

Un cop el centre hagi resolt les convalidacions, es pot fer efectiva la matrícula.

En els centres públics del Departament d'Ensenyament, l'alumne tan sols ha d'abonar el preu públic corresponent als crèdits que cursa.

Quan l'alumne sol·licita altres convalidacions no establertes en l'Ordre esmentada, cal que les trameti al Consell Superior d'Esports.

2.4.2 Reconeixement de crèdits d'estudis universitaris

El Departament d'Ensenyament (mitjançant la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial), el Departament d'Economia i Coneixement (per mitjà de la Direcció General d'Universitats) i les universitats de Catalunya tenen establert un acord per al reconeixement de crèdits d'estudis universitaris als alumnes que accedeixen a estudis universitaris havent cursat ensenyaments de cicles de grau superior; la Secretaria General del Consell Interuniversitari de Catalunya s'encarrega de publicar la relació de tots els reconeixements de crèdits vigents durant el curs, que es pot consultar en l'enllaç [Reconeixement de crèdits de cicles formatius de grau superior](#).

2.5 Documentació acadèmica dels cicles d'ensenyaments esportius LOGSE

2.5.1 Documents oficials d'avaluació

Són documents oficials d'avaluació o documentació acadèmica oficial referida a l'alumne:

- l'expedient acadèmic
- les actes d'avaluació
- l'informe d'avaluació individualitzat
- els certificats oficials de continguts de l'expedient acadèmic

2.5.2 Models

L'expedient acadèmic de l'alumne s'ha d'ajustar al model "Expedient acadèmic. Ensenyaments esportius". S'hi ha de fer constar, entre altres dades, les qualificacions obtingudes per l'alumne, d'acord amb les actes de les sessions d'avaluació en què s'atorguen qualificacions finals a crèdits, mòduls i/o projecte.

Les actes d'avaluació s'han d'ajustar al model "Acta d'avaluació. Ensenyaments esportius".

Els informes d'avaluació individualitzats s'han d'ajustar al que s'indica més avall.

Els certificats oficials de continguts de l'expedient acadèmic s'han d'ajustar al model "Expedient acadèmic. Ensenyaments esportius" o al model "Certificats d'estudis. Ensenyaments esportius", segons escaigui.

Els models de documents es troben al [Portal de centre centres del Departament](#), o al [Portal de centres d'altres titularitats](#).

2.5.3 Trasllet d'un alumne entre centres sense haver finalitzat un cicle

Quan un alumne es trasllada a un altre centre sense haver finalitzat el nivell o el grau, el centre d'origen ha de trametre al de destinació, quan aquest ho sol·liciti, un certificat de l'expedient acadèmic segons el model "Expedient acadèmic. Ensenyaments esportius". Juntament amb aquest certificat s'ha de trametre l'informe d'avaluació individualitzat i el certificat d'estudis parcials de grau mitjà o de grau superior, segons el cas, d'acord amb el model "Certificats d'estudis. Ensenyaments esportius".

El centre de destinació ha de traslladar a l'expedient acadèmic de l'alumne les qualificacions i la durada de tots els crèdits/mòduls superats en el centre d'origen i ha de posar l'informe d'avaluació individualitzat a disposició del tutor o tutora del cicle al qual s'incorpori l'alumne.

Així mateix, perquè l'alumne que es trasllada pugui completar els estudis del cicle, el centre receptor ha de tenir en compte el següent:

- L'alumne que es trasllada de centre ha d'aprovar tots els crèdits no superats del cicle del nou centre, per tal de superar-lo i poder demanar el títol corresponent.
- L'alumne que ha superat la totalitat dels crèdits del cicle, excepte el bloc de formació pràctica, en el centre d'origen, només cal que cursi aquest bloc per completar el cicle formatiu en el centre de destinació sempre que en aquest centre s'imparteixi la mateixa especialitat esportiva. En aquest cas s'ha de tenir en especial consideració l'informe d'avaluació individualitzat emès pel centre d'origen.

2.5.4 Contingut de l'informe d'avaluació individualitzat

Per garantir la continuïtat del procés d'aprenentatge, l'informe d'avaluació individualitzat, que correspon elaborar al tutor o tutora a partir de les dades facilitades pels professors dels crèdits/mòduls, ha de contenir, almenys, els elements següents:

- apreciació sobre el grau de consecució dels objectius terminals dels crèdits o mòduls;
- apreciació sobre el grau d'assimilació dels continguts dels crèdits o mòduls;
- qualificacions parcials o valoracions de l'aprenentatge, si se n'han produït;
- mesures educatives complementàries aplicades, si escau.

2.6 Cicles d'ensenyaments esportius LOGSE (taules)

Per a cada cicle d'ensenyaments esportius s'indica la denominació, la durada, l'estructura i l'organització del currículum, la relació d'alumnes i professors en les hores de pràctiques, i l'estructura de les hores destinades al bloc de formació pràctica (BFP), excepte d'aquells cicles s'hagi publicat al DOGC el decret de currículum.

2.6.1 Modalitat: esports d'hivern

2.6.1.1 Esquí alpí

Modalitat: esports d'hivern de grau mitjà

[Decret 281/2002](#), de 5 de novembre, pel qual s'estableixen els currículums i es regulen les proves d'accés específiques dels títols de tècnic d'esport en les disciplines dels esports d'hivern següents: esquí alpí, esquí de fons i surf de neu. (DOGC núm. 3764 de 19.11.2002)

Grau superior d'esquí alpí

Denominació: Grau superior d'esquí alpí

Relació professors/alumnes de les hores pràctiques: 1 professor/a per cada 12 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Crèdits	Hores teòriques	Hores pràctiques	Total d'hores
Bloc comú			
Biomecànica de l'esport	20	10	30
Entrenament d'alt rendiment	30	20	50
Fisiologia de l'esforç	25	15	40
Gestió de l'esport	45		45
Psicologia de l'esport d'alt rendiment	25		25
Sociologia de l'esport d'alt rendiment	10		10
Nombre total d'hores del bloc	155	45	200
Bloc específic			
Desenvolupament professional III	20	10	30
Material d'esquí alpí III	25	25	50
Metodologia de l'ensenyament i de l'entrenament de l'esquí alpí (*)	70	80	150
Optimització de les tècniques i tàctiques de l'esquí alpí (*)	70	90	160
Seguretat esportiva III	25	15	40
Nombre total d'hores del bloc	210	220	430
Bloc complementari			
Els esports d'hivern adaptats	10	10	20
Aplicacions informàtiques i mitjans multimèdia en els esports d'hivern	5	15	20
Nombre total d'hores del bloc	15	25	40
Nombre d'hores del projecte			60
Nombre d'hores del bloc de formació pràctica			200
Durada del grau superior d'esquí alpí			930

(*) Crèdits que només es poden cursar després dels crèdits del bloc comú.

2.6.1.2 Esquí de fons

Modalitat: esports d'hivern de grau mitjà

[Decret 281/2002](#), de 5 de novembre, pel qual s'estableixen els currículums i es regulen les proves d'accés específiques dels títols de tècnic d'esport en les disciplines dels esports d'hivern següents: esquí alpí, esquí de fons i surf de neu. (DOGC núm. 3764 de 19.11.2002)

Grau superior d'esquí de fons

Denominació: Grau superior d'esquí de fons

Relació professors/alumnes de les hores pràctiques: 1 professor/a per cada 12 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Crèdits	Hores	Hores	Total

	teòriques	pràctiques	d'hores
Bloc comú			
Biomecànica de l'esport	20	10	30
Entrenament d'alt rendiment	30	20	50
Fisiologia de l'esforç	25	15	40
Gestió de l'esport	45		45
Psicologia de l'esport d'alt rendiment	25		25
Sociologia de l'esport d'alt rendiment	10		10
Nombre total d'hores del bloc	155	45	200
Bloc específic			
Desenvolupament professional III	20	10	30
Material d'esquí de fons III	15	20	35
Metodologia de l'ensenyament i de l'entrenament de l'esquí de fons (*)	60	70	130
Optimització de les tècniques i tàctiques de l'esquí de fons (*)	50	70	120
Seguretat esportiva III	25	15	40
Nombre total d'hores del bloc	170	185	355
Bloc complementari			
Els esports d'hivern adaptats	10	10	20
Aplicacions informàtiques i mitjans multimèdia en els esports d'hivern	5	15	20
Nombre total d'hores del bloc	15	25	40
Nombre d'hores del projecte			60
Nombre d'hores del bloc de formació pràctica			200
Durada del grau superior d'esquí de fons			855

(*) Crèdits que només es poden cursar després dels crèdits del bloc comú.

2.6.1.3 Surf de neu

Modalitat: esports d'hivern de grau mitjà

[Decret 281/2002](#), de 5 de novembre, pel qual s'estableixen els currículums i es regulen les proves d'accés específiques dels títols de tècnic d'esport en les disciplines dels esports d'hivern següents: esquí alpí, esquí de fons i surf de neu. (DOGC núm. 3764 de 19.11.2002)

Grau superior de surf de neu

Denominació: Grau superior de surf de neu

Relació professors/alumnes de les hores pràctiques: 1 professor cada 12 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Crèdits	Hores teòriques	Hores pràctiques	Total d'hores
Bloc comú			
Biomecànica de l'esport	20	10	30

Entrenament d'alt rendiment	30	20	50
Fisiologia de l'esforç	25	15	40
Gestió de l'esport	45		45
Psicologia de l'esport d'alt rendiment	25		25
Sociologia de l'esport d'alt rendiment	10		10
Nombre total d'hores del bloc	155	45	200
Bloc específic			
Desenvolupament professional III	20	10	30
Material de surf de neu III	15	20	35
Metodologia de l'ensenyament i de l'entrenament del surf de neu (*)	40	60	100
Optimització de les tècniques i tàctiques del surf de neu (*)	40	50	90
Seguretat esportiva III	25	15	40
Nombre total d'hores del bloc	140	155	295
Bloc complementari			
Els esports d'hivern adaptats	10	10	20
Aplicacions informàtiques i mitjans multimèdia en els esports d'hivern	5	15	20
Nombre total d'hores del bloc	15	25	40
Nombre d'hores del projecte			60
Nombre d'hores del bloc de formació pràctica			200
Durada del grau superior de surf de neu			795

(*) Crèdits que només es poden cursar després dels crèdits del bloc comú.

2.6.2 Modalitat: futbol i futbol sala

2.6.2.1 Futbol

Modalitat: futbol i futbol sala

Grau mitjà

[Decret 281/2006](#), de 4 de juliol, pel qual s'estableixen els currículums i es regulen les proves d'accés específiques dels títols de tècnic/tècnica d'esport en les especialitats de futbol i futbol sala.(DOGC núm. 4671 de 7/7/2006)

Grau superior de futbol

[Decret 24/2015](#), de 24 de febrer, pel qual s'estableix el currículum dels títols de grau superior dels ensenyaments esportius en les especialitats de futbol i futbol sala. (DOGC núm. 6820 de 27/2/2016)

2.6.2.2 Futbol sala

Modalitat: futbol i futbol sala

Grau mitjà

[Decret 281/2006](#), de 4 de juliol, pel qual s'estableixen els currículums i es regulen les proves d'accés específiques dels títols de tècnic/tècnica d'esport en les especialitats de futbol i futbol sala.(DOGC núm. 4671 de 7/7/2006)

Grau superior de futbol

[Decret 24/2015](#), de 24 de febrer, pel qual s'estableix el currículum dels títols de grau superior dels ensenyaments esportius en les especialitats de futbol i futbol sala. (DOGC núm. 6820 de 27/2/2016)

2.6.3 Modalitat: handbol

Primer nivell del grau mitjà d'handbol

Grau mitjà

[Decret 285/2007](#), de 24 de desembre, pel qual s'estableix el currículum i es regula la prova específica d'accés del títol de tècnic/o tècnica d'esport en l'especialitat d'handbol. (DOGC núm. 5037 de 28.12.2007)

Grau superior d'handbol

[Decret 23/2015](#), de 24 de febrer, pel qual s'estableix el currículum del títol de grau superior dels ensenyaments esportius en l'especialitat d'handbol.(DOGC núm. 6820 de 27.2.2015)

2.6.4 Modalitat: muntanya i escalada

2.6.4.1 Primer nivell del grau mitjà de les especialitats d'escalada, muntanya mitjana, descens de barrancs i alta muntanya i grau superior d'escalada

Modalitat: muntanya i escalada

Grau mitjà

[Decret 243/2003](#), de 8 d'octubre, pel qual s'estableixen els currículums i es regulen les proves d'accés específiques dels títols de tècnic/tècnica d'esport en les especialitats dels esports de muntanya i escalada següents: alta muntanya, descens de barrancs, escalada i muntanya mitjana.(DOGC núm. 3994 de 23/10/2003)

Grau superior d'escalada

Denominació: grau superior d'escalada

Relació professors/alumnes de les hores pràctiques: 1 professor cada 18 alumnes, excepte en el crèdit següent, en què cal aplicar la relació que s'especifica:

Optimització de les tècniques de l'escalada	1 professor/a per cada 4 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Crèdits	Hores teòriques	Hores pràctiques	Total d'hores
Bloc comú			
Biomecànica de l'esport	20	10	30
Entrenament d'alt rendiment	30	20	50
Fisiologia de l'esforç	25	15	40
Gestió de l'esport	45		45
Psicologia de l'esport d'alt rendiment	25		25
Sociologia de l'esport d'alt rendiment	10		10
Nombre total d'hores del bloc	155	45	200
Bloc específic			
Desenvolupament professional III	20	10	30
Conducció en l'escalada	10	50	60
Entrenament de l'escalada (*)	15	70	85
Optimització de les tècniques de l'escalada (*)	20	60	80
Nombre total d'hores del bloc	65	190	255
Bloc complementari			
Els esports de muntanya i escalada adaptats	10	10	20
Aplicacions informàtiques i mitjans multimèdia en els esports de muntanya i escalada	5	15	20
Nombre total d'hores del bloc	15	25	40
Nombre d'hores del projecte			60
Nombre d'hores del bloc de formació pràctica			200
Durada del grau superior d'escalada			755

(*) Crèdits que només es poden cursar després dels crèdits del bloc comú.

2.6.4.2 Segon nivell del grau mitjà de l'especialitat de muntanya mitjana i segon nivell del grau mitjà de l'especialitat de descens de barrancs

Segon nivell del grau mitjà de l'especialitat de muntanya mitjana

[Decret 243/2003](#), de 8 d'octubre, pel qual s'estableixen els currículums i es regulen les proves d'accés específiques dels títols de tècnic/tècnica d'esport en les especialitats dels esports de muntanya i escalada següents: alta muntanya, descens de barrancs, escalada i muntanya mitjana. (DOGC núm. 3994 de 23/10/2003)

Segon nivell del grau mitjà de l'especialitat de descens de barrancs

[Decret 243/2003](#), de 8 d'octubre, pel qual s'estableixen els currículums i es regulen les proves d'accés específiques dels títols de tècnic/tècnica d'esport en les especialitats dels esports de muntanya i escalada següents: alta muntanya, descens de barrancs, escalada i muntanya mitjana.(DOGC núm. 3994 de 23/10/2003)

2.6.4.3 Segon nivell del grau mitjà de l'especialitat d'alta muntanya i grau superior d'alta muntanya

Segon nivell del grau mitjà de l'especialitat d'alta muntanya

[Decret 243/2003](#), de 8 d'octubre, pel qual s'estableixen els currículums i es regulen les proves d'accés específiques dels títols de tècnic/tècnica d'esport en les especialitats dels esports de muntanya i escalada següents: alta muntanya, descens de barrancs, escalada i muntanya mitjana.(DOGC núm. 3994 de 23/10/2003)

Grau superior d'alta muntanya

Denominació: grau superior d'alta muntanya

Relació professors/alumnes de les hores pràctiques: 1 professor cada 18 alumnes, excepte en els crèdits següents, en què cal aplicar la relació que s'especifica en cada cas:

Formació tècnica de l'esquí de muntanya	1 professor/a per cada 8 alumnes
Optimització de les tècniques de l'alpinisme	1 professor/a per cada 4 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Crèdits	Hores teòriques	Hores pràctiques	Total d'hores
Bloc comú			
Biomecànica de l'esport	20	10	30
Entrenament d'alt rendiment	30	20	50
Fisiologia de l'esforç	25	15	40
Gestió de l'esport	45		45
Psicologia de l'esport d'alt rendiment	25		25
Sociologia de l'esport d'alt rendiment	10		10
Nombre total d'hores del bloc	155	45	200
Bloc específic			
Desenvolupament professional III	20	10	30
Conducció en l'alpinisme i l'esquí de muntanya II	10	35	45
Entrenament de l'alpinisme (*)	10	55	65
Formació tècnica de l'esquí de muntanya II (*)	5	40	45
Optimització de les tècniques de l'alpinisme (*)	20	50	70
Nombre total d'hores del bloc	65	190	255
Bloc complementari			

Els esports de muntanya i escalada adaptats	10	10	20
Aplicacions informàtiques i mitjans multimèdia en els esports de muntanya i escalada	5	15	20
Nombre total d'hores del bloc	15	25	40
Nombre d'hores del projecte			60
Nombre d'hores del bloc de formació pràctica			200
Durada del grau superior d'alta muntanya			755

(*) Crèdits que només es poden cursar després dels crèdits del bloc comú.

2.6.4.4 Grau superior d'esquí de muntanya

Grau superior d'esquí de muntanya

Denominació: grau superior d'esquí de muntanya

Relació professors/alumnes de les hores pràctiques: 1 professor cada 18 alumnes, excepte en els crèdits següents, en què cal aplicar la relació que s'especifica en cada cas:

Formació tècnica de l'esquí de muntanya	1 professor/a per cada 8 alumnes
Optimització de les tècniques de l'esquí de muntanya	1 professor/a per cada 8 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Crèdits	Hores teòriques	Hores pràctiques	Total d'hores
Bloc comú			
Biomecànica de l'esport	20	10	30
Entrenament d'alt rendiment	30	20	50
Fisiologia de l'esforç	25	15	40
Gestió de l'esport	45		45
Psicologia de l'esport d'alt rendiment	25		25
Sociologia de l'esport d'alt rendiment	10		10
Nombre total d'hores del bloc	155	45	200
Bloc específic			
Desenvolupament professional III	20	10	30
Conducció en l'alpinisme i l'esquí de muntanya II	10	35	45
Formació tècnica de l'esquí de muntanya II (*)	5	40	45
Entrenament de l'esquí de muntanya (*)	20	50	70
Optimització de les tècniques de l'esquí de muntanya (*)	10	55	65
Nombre total d'hores del bloc	65	190	255
Bloc complementari			
Els esports de muntanya i escalada adaptats	10	10	20
Aplicacions informàtiques i mitjans multimèdia en els esports de muntanya i escalada	5	15	20

Nombre total d'hores del bloc	15	25	40
Nombre d'hores del projecte			60
Nombre d'hores del bloc de formació pràctica			200
Durada del grau superior d'esquí de muntanya			755

(*) Crèdits que només es poden cursar després dels crèdits del bloc comú.

3 Cicles d'ensenyaments esportius LOE

3.1 Desenvolupament, denominació, concreció i aplicació dels currículums dels cicles d'ensenyaments esportius LOE

La denominació de cada cicle, el currículum, la durada de cada un dels crèdits, l'organització, l'estructura i les hores destinades al mòdul de formació pràctica són els que s'especifiquen en l'apartat *Cicles d'ensenyaments esportius LOE (taules)*.

Amb caràcter general, es recorda que l'assistència dels alumnes és obligatòria en totes les hores presencials de les unitats formatives, incloses les hores de presència en els centres de treball on es cursa el mòdul de formació pràctica. En cas de manca d'assistència reiterada sense justificació, es perd el dret a l'avaluació continuada i són d'aplicació, en matèria d'assistència, les normes que el centre tingui establertes a aquest efecte, d'acord amb l'[article 37](#) de la Llei 12/2009, d'educació, i els [articles 24 i 25](#) del Decret 102/2010, d'autonomia dels centres educatius, que la desplega.

3.2 Avaluació dels cicles d'ensenyaments esportius LOE

3.2.1 Criteris generals

L'avaluació dels aprenentatges dels alumnes dels cicles d'ensenyaments esportius és contínua, ha d'atendre l'organització modular i s'ha de fer per unitats formatives, per permetre una millor capitalització de la formació.

De manera general, l'avaluació dels alumnes de cicles d'ensenyaments esportius es fa a partir de la constatació de l'assoliment de les capacitats expressades en la competència general i en les competències professionals, personals i socials.

A l'inici del curs el centre ha d'informar els alumnes dels continguts del currículum formatiu, de l'estructura per mòduls i unitats formatives, dels objectius generals del cicle i dels resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació de cada mòdul i unitat formativa, així com dels criteris generals d'avaluació, promoció de curs i superació del cicle.

El centre ha de mantenir a disposició de la Inspecció d'Educació els registres de l'avaluació continuada i la documentació que hagi contribuït a avaluar els diferents mòduls i unitats formatives (enunciats de proves escrites, graelles d'observació i altres).

3.2.2 Junta d'avaluació

L'equip docent, integrat per tots els professors que imparteixen el cicle d'ensenyaments esportius, constitueix la junta d'avaluació, encarregada de fer el seguiment dels aprenentatges i de prendre les decisions que en resultin. L'organització i la presidència de la junta d'avaluació corresponen al tutor o tutora del cicle, com també la formalització de les actes corresponents.

3.2.3 Sessions d'avaluació

En les seves sessions, la junta d'avaluació ha d'analitzar, per a cada alumne, l'aprenentatge en el conjunt dels mòduls professionals i les unitats formatives corresponents al cicle d'ensenyaments esportius en relació amb les competències professionals, personals i socials i amb els objectius generals establerts en el currículum.

La junta d'avaluació ha de fer durant el curs acadèmic un mínim de tres sessions d'avaluació ordinàries, a més de l'avaluació final, amb excepció dels cicles que es cursen de manera intensiva. En aquests casos, l'equip docent del cicle ha de determinar el nombre de sessions d'avaluació ordinàries, que com a mínim ha de ser de dues, una a l'inici i una altra al final. D'altra banda, la junta d'avaluació pot reunir-se quan calgui per avaluar i proposar la certificació dels alumnes que es matriculen per mòduls solts o unitats formatives.

En cada sessió de junta d'avaluació s'han de qualificar les unitats formatives/mòduls d'ensenyaments esportius que hagin finalitzat i s'hi ha d'incorporar, si és el cas, les qualificacions que corresponguin a les segones convocatòries de recuperació.

Les qualificacions s'han de reflectir a l'acta d'avaluació d'acord amb el model "Actes d'avaluació. Ensenyaments esportius" i s'han de traslladar a l'expedient acadèmic.

En el cas de les unitats formatives iniciades i no finalitzades en el moment de la reunió de la junta, en la sessió de la junta d'avaluació es podrà donar informació orientativa sobre la progressió dels aprenentatges de l'alumne.

3.2.4 Informació als alumnes

El tutor o tutora del cicle d'ensenyaments esportius ha d'informar per escrit a cada alumne, o als seus representants legals, dels acords de cada sessió d'avaluació que l'afecten, incloent-hi les qualificacions obtingudes, si n'hi ha. També l'ha d'informar per escrit, individualment i periòdicament, en els termes acordats per la junta d'avaluació, respecte al seu aprofitament i aprenentatge, amb referència als objectius que cal assolir i sobre la qualificació obtinguda dels crèdits avaluats.

3.2.5 Avaluació de les unitats formatives

L'avaluació s'ha de fer tenint en compte els resultats d'aprenentatge i els criteris d'avaluació de les unitats formatives. Els centres han de generar registres d'avaluació on es concreti, per a cada alumne, el grau d'assoliment de cada resultat d'aprenentatge de les unitats formatives. Aquests registres, com la resta de documentació acadèmica, han d'estar a disposició de la Inspecció d'Educació.

3.2.6 Avaluació dels mòduls d'ensenyaments esportius

La superació del mòdul d'ensenyaments esportius s'obté amb la superació de les unitats formatives que el componen.

Els mòduls superats acrediten les unitats de competència a les quals estan associats, d'acord amb la relació establerta en el perfil professional del títol.

3.2.7 Avaluació del mòdul de projecte

L'equip docent, de manera col·legiada, integrat per un mínim de tres professors que hagin impartit en el centre els ensenyaments corresponents el grau superior de l'especialitat esportiva que es tracti, ha d'avaluar i qualificar el projecte final de cada alumne inclòs en els cicles del grau superior d'ensenyaments esportius.

El mòdul de projecte s'avalua positivament quan l'equip docent aprecii que l'alumne ha assolit en un grau suficient els resultats d'aprenentatge en relació amb els objectius generals del cicle. En cas contrari, l'avaluació ha de ser negativa.

3.2.8 Avaluació del mòdul de formació pràctica (MFP)

L'avaluació del mòdul de formació pràctica correspon a la junta d'avaluació del centre educatiu. L'avaluació del mòdul de formació pràctica és continuada durant l'estada de l'alumne a l'empresa, entitat o institució.

En acabar aquest mòdul, la persona responsable de la formació a l'empresa, entitat o institució, valora l'evolució de l'alumne, mitjançant un informe que ha d'incorporar al quadern de pràctiques.

L'avaluació del mòdul de formació pràctica ha de tenir en compte la valoració feta per l'empresa, entitat o institució, i prendre com a referència els resultats d'aprenentatge, els criteris d'avaluació i les activitats formatives de referència acordades amb l'empresa, entitat o institució col·laboradora.

A l'hora de determinar la idoneïtat de l'alumne, el tutor o tutora del cicle i la persona

responsable d'aquesta formació a l'empresa han de tenir en compte la valoració que l'alumne en fa, i corregir-ne, si cal, les possibles deficiències, la qual cosa ha de quedar recollida en el quadern de practiques del pla d'activitats Qbid.

El centre ha d'haver impartit l'especialitat esportiva de la qual es proposa avaluar.

3.2.9 Recuperació de les unitats formatives

Els alumnes disposen d'una convocatòria extraordinària de recuperació, d'acord amb la planificació de les activitats de recuperació establertes pel centre en la programació curricular del cicle d'ensenyaments esportius. La presentació a les convocatòries extraordinàries és voluntària. L'alumne que no s'hi presenti no perdrà la convocatòria a efectes del còmput màxim i constarà a efectes d'avaluació final com a "No presentat" (NP).

Cada professor o professora ha d'establir les estratègies de recuperació, que poden consistir en activitats puntuals o continuades, previstes en la programació de cada unitat formativa. En tot cas, els alumnes han de ser informats de les activitats que han de dur a terme per recuperar les unitats formatives suspeses, així com del període i les dates en què es faran les avaluacions extraordinàries corresponents.

3.2.10 Avaluació final

La sessió d'avaluació final dels alumnes s'ha de desenvolupar en acabar les activitats lectives de tots els mòduls. S'ha de fer també una sessió d'avaluació extraordinària per als alumnes que, d'acord amb la sessió d'avaluació final, hagin de superar unitats formatives pendents. En el moment que un alumne tingui superats tots els mòduls del cicle té dret a sol·licitar l'expedició del títol corresponent.

3.2.11 Valoració del curs

Finalitzat el curs, l'equip docent ha de valorar el funcionament general del curs, pel que fa al desplegament curricular (programacions, desplegament del currículum, organització del cicle i projecte final, si n'hi ha), desenvolupament del mòdul de formació pràctica, instal·lacions i equipaments, horaris, qualificacions i tots aquells aspectes que es considerin pertinents. D'aquesta valoració, l'equip docent n'ha de fer un informe de proposta de millores per incorporar-les, si escau, a la planificació del cicle d'ensenyaments esportius del curs següent.

3.2.12 Qualificacions

En els paràgrafs següents es donen indicacions sobre els diversos aspectes de

l'avaluació i la qualificació dels alumnes dels cicles d'ensenyaments esportius. Les qualificacions obtingudes per cada alumne es recullen necessàriament a l'expedient acadèmic, sens perjudici d'emplenar les actes de les sessions d'avaluació.

a. Qualificació final de les unitats formatives. Inalterabilitat de les qualificacions positives

Les unitats formatives i els mòduls d'ensenyaments esportius superats mantenen la qualificació. No es pot aplicar cap mesura per modificar una qualificació positiva atorgada; és a dir, no es poden repetir unitats formatives ja superades per millorar-ne les qualificacions, ni es poden establir fórmules (presentació a segones convocatòries de recuperació ni d'altres) per incrementar-ne la qualificació positiva.

b. Qualificació del mòdul de formació pràctica (MFP)

La qualificació del MFP s'expressa en els termes "apte" o "no apte". Ha d'anar acompanyada d'una valoració orientadora del nivell d'assoliment de les competències professionals recollides en el quadern de pràctiques en el pla d'activitats del Qbid en els termes de "molt bona", "bona o bé", "suficient" en el cas de "apte", i de "passiva" o "negativa" en el cas de "no apte", i s'hi poden afegir observacions.

c. Mòduls convalidats

Els mòduls convalidats per haver superat altres estudis s'han de qualificar amb l'expressió "convalidat" (C). El procediment de convalidacions s'especifica en l'apartat *Convalidació d'estudis*.

d. Crèdits exempts

En el cas d'haver obtingut l'exempció total del mòdul de formació pràctica (MFP) en centres de treball, aquest s'ha de qualificar amb l'expressió "exempt" (xm). En el cas d'haver obtingut l'exempció parcial del mòduls d'FP, aquest s'ha de qualificar com a "apte" o "no apte", segons el que correspongui. Així mateix, els mòduls associats a una unitat de competència professional acreditada per mitjà de les convocatòries d'acreditació de competències dels títols de tècnic/a o tècnic/a superior s'han de qualificar com a "exempts" (xm).

e. Qualificació dels mòduls

La qualificació final de cada mòdul d'ensenyaments esportius s'obté, amb un decimal, com a mitjana ponderada de les qualificacions de cada unitat formativa,

en funció del pes (ponderació) que es dóna a cadascuna de les unitats d'acord amb la decisió prèvia adoptada per l'equip docent. Es consideren positives les qualificacions iguals o superiors a 5 i negatives les restants. Si l'alumne abandona algun dels mòduls es fa constar com a "no presentat" (NP) als registres de qualificacions i consumeix convocatòria.

f. Valoració i qualificació final del grau mitjà i del grau superior dels cicles d'ensenyaments esportius

Per superar el cicle d'ensenyaments esportius cal superar tots els mòduls que el componen. La qualificació final del cicle d'ensenyaments esportius, que s'expressa amb dos decimals, s'obté com a mitjana ponderada, en funció de la càrrega lectiva, de les qualificacions de cada mòdul d'ensenyaments esportius. La qualificació final del grau mitjà és la mitjana ponderada, en funció de la càrrega lectiva, de les qualificacions obtingudes en el cicle inicial i en el cicle final del grau mitjà.

En el càlcul de la qualificació final del nivell o grau no s'han de tenir en compte les qualificacions "apte", "exempt" o "convalidat".

La nota final del cicle de grau superior s'expressa amb un sol decimal i queda conformada en un 80% pel valor de la qualificació corresponent al conjunt dels diferents mòduls i en un 20% per la nota obtinguda en el projecte final. La qualificació corresponent al conjunt dels diferents mòduls s'expressa amb un sol decimal i és la que resulti d'obtenir la mitjana ponderada de les notes assolides per l'alumne en els diferents mòduls. La nota obtinguda en el projecte final s'expressa també amb un sol decimal.

En el cas de mòduls o unitats formatives superats que tinguin la mateixa denominació i currículum, i que siguin comuns a diversos cicles, la qualificació obtinguda en el primer cicle en el qual s'ha cursat es traslladarà als altres.

g. Matrícula d'honor

A l'alumne que obtingui una qualificació final del cicle de grau superior igual o superior a 9 se li pot consignar la menció de "matrícula d'honor" (MH) en les observacions de l'acta de qualificacions finals, en l'expedient acadèmic i en el certificat d'estudis complets. Es pot concedir una matrícula d'honor per cada vint alumnes sobre el total d'alumnes avaluats del darrer curs del cicle de grau superior, i una altra si en resulta una fracció sobrant. Amb aquests efectes, s'entén per alumnes avaluats del darrer curs tots els que han cursat els mòduls necessaris per completar el cicle, els hagin superat o no.

La menció matrícula d'honor té els efectes econòmics previstos en les taxes i preus públics per a la matriculació en els ensenyaments artístics superiors.

3.2.13 Repetició de mòduls

Els alumnes poden presentar-se a les convocatòries d'avaluació i qualificació d'un mateix mòdul un màxim de quatre vegades, a excepció del MFP, que es pot avaluar un màxim de dues vegades. Computen tant les convocatòries ordinàries com les extraordinàries. La presentació a les convocatòries extraordinàries és voluntària. A l'alumne que no s'hi presenti no se li comptarà la convocatòria a efectes del còmput màxim i constarà a efectes d'avaluació final com a "no presentat" (NP).

Un cop exhaurides les quatre convocatòries, per motius o circumstàncies de caràcter excepcional l'alumne pot sol·licitar dues convocatòries addicionals, de caràcter extraordinari, al director o directora del centre; el director ha de resoldre aquestes sol·licituds de manera motivada.

En el cas d'esgotar les sis convocatòries, si l'alumne vol finalitzar els seus estudis disposarà d'una sola oportunitat per superar la unitat formativa, davant un tribunal designat, previ informe del centre.

3.2.14 Centres amb procés rotatori de matriculació de cicles

Els centres que tinguin autoritzat un procés rotatori de matriculació en alguns cicles d'ensenyaments esportius han d'informar l'alumne d'aquesta peculiaritat abans que es matriculi, especialment del fet que les unitats formatives no superades que no s'imparteixin durant el curs següent els haurà de cursar en un altre centre o esperar que es tornin a impartir.

3.3 Incorporació d'alumnes als cicles d'ensenyaments esportius LOE

L'accés al grau mitjà i al grau superior dels ensenyaments esportius es regula d'acord amb el que disposa el [Decret 25/2014](#), de 25 de febrer, pel qual s'estableix l'ordenació general dels ensenyaments esportius de règim especial. A aquests ensenyaments s'hi accedeix amb la titulació acadèmica de suficient i la prova específica d'accés o el mèrit esportiu. Tanmateix, la casuística de situacions singulars que permeten l'accés als ensenyaments esportius és molt diversa i s'ha sistematitzat en l'apartat *Accés als cicles d'ensenyaments esportius*.

L'alumne pot cursar els mòduls del bloc comú i de qualsevol titulació LOE sempre que disposi dels requisits d'accés corresponents a alguna dels títols LOE.

Es recorda que sigui quin sigui el supòsit d'accés als cicles d'ensenyaments esportius, el personal, ja sigui docent o no docent, no pot cursar cicles en el mateix centre educatiu on presti serveis.

3.4 Convalidació d'estudis

3.4.1 Convalidacions entre ensenyaments conduents a l'obtenció de titulacions oficials

Quan l'alumne sol·liciti convalidacions cal que les trameti al Consell Superior d'Esports.

3.4.2 Convalidacions de mòduls d'ensenyaments esportius pel fet de tenir unitats de competència acreditades

Els alumnes que tinguin acreditada oficialment, per administracions laborals Servei d'ocupació de Catalunya o educatives, alguna unitat de competència que formi part del Catàleg nacional de qualificacions professionals tindran convalidats els mòduls professionals corresponents que s'estableixen en la norma que regula cada títol.

La sol·licitud d'aquesta convalidació s'ha d'adreçar al centre educatiu i cal aportar algun dels documents següents:

- Certificat de professionalitat emès per l'administració laboral competent.
- Certificat d'acreditació parcial d'unitats de competència del certificat de professionalitat emès per l'administració laboral competent.
- Notificació de resolució d'unitats de competència acreditades del certificat de professional emès per l'administració laboral competent.
- Certificat d'acreditació de competències d'acord amb el procediment que s'estableix en el [Reial decret 1224/2009](#), de 17 de juliol, de reconeixement de les competències professionals adquirides per experiència laboral.

3.4.3 Reconeixement de crèdits d'estudis universitaris

El Departament d'Ensenyament (mitjançant la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial), el Departament d'Economia i Coneixement (per mitjà de la Direcció General d'Universitats) i les universitats de Catalunya tenen establert un acord per al reconeixement de crèdits d'estudis universitaris als alumnes que accedeixen a estudis universitaris havent cursat ensenyaments de cicles de grau superior; la Secretaria General del Consell Interuniversitari de Catalunya s'encarrega de publicar la relació de tots els reconeixements de crèdits vigents durant el curs, que es pot consultar en el següent enllaç: [Reconeixement de crèdits de cicles formatius de grau superior](#).

3.5 Documentació acadèmica dels cicles d'ensenyaments esportius LOE

3.5.1 Documents oficials d'avaluació

Són documents oficials d'avaluació o documentació acadèmica oficial referida a l'alumne:

- l'expedient acadèmic
- les actes d'avaluació
- l'informe d'avaluació individualitzat
- els certificats oficials de continguts de l'expedient acadèmic

3.5.2 Models

L'expedient acadèmic de l'alumne s'ha d'ajustar al model "Expedient acadèmic. Ensenyaments esportius". S'hi ha de fer constar, entre altres dades, les qualificacions obtingudes per l'alumne, d'acord amb les actes de les sessions d'avaluació en què s'atorguen qualificacions finals a crèdits, mòduls i/o projecte.

Les actes d'avaluació s'han d'ajustar al model "Acta d'avaluació. Ensenyaments esportius". Els informes d'avaluació individualitzats s'han d'ajustar al que s'indica més avall.

Els certificats oficials de continguts de l'expedient acadèmic s'han d'ajustar al model "Expedient acadèmic. Ensenyaments esportius" o al model "Certificats d'estudis. Ensenyaments esportius", segons escaigui.

3.5.3 Trasllet d'un alumne entre centres sense haver finalitzat un cicle

Quan un alumne es traslladi a un altre centre sense haver finalitzat el nivell o el grau, el centre d'origen ha de trametre al de destinació, quan aquest ho sol·liciti, un certificat de l'expedient acadèmic segons el model "Expedient acadèmic. Ensenyaments esportius". Juntament amb aquest certificat s'han de trametre l'informe d'avaluació individualitzat i el certificat d'estudis parcials de grau mitjà o de grau superior, segons el cas, d'acord amb el model "Certificats d'estudis. Ensenyaments esportius".

El centre de destinació ha de traslladar a l'expedient acadèmic de l'alumne les qualificacions i la durada de tots els crèdits/mòduls superats en el centre d'origen i ha de posar l'informe d'avaluació individualitzat a disposició del tutor o tutora del cicle al qual s'incorpori l'alumne.

3.5.4 Contingut de l'informe d'avaluació individualitzat

Per tal de garantir la continuïtat del procés d'aprenentatge, l'informe d'avaluació

individualitzat que correspon elaborar al tutor o tutora a partir de les dades facilitades pels professors dels crèdits/mòduls ha de contenir, almenys, els elements següents:

- apreciació sobre el grau de consecució dels objectius terminals dels diferents crèdits o mòduls;
- apreciació sobre el grau d'assimilació dels continguts dels diferents crèdits o mòduls;
- qualificacions parcials o valoracions de l'aprenentatge, si se n'han produït;
- mesures educatives complementàries aplicades, si escau.

3.6 Cicles d'ensenyaments esportius LOE (taules)

Per a cada cicle d'ensenyaments esportius s'indica la denominació, la durada, l'estructura i l'organització del currículum, la relació d'alumnes i professors en les hores de pràctiques, i l'estructura de les hores destinades al mòdul de formació pràctica.

3.6.1 Modalitat: atletisme

Cicle inicial de grau mitjà d'atletisme

Denominació: Cicle inicial de tècnic/a en atletisme

Relació de professors/alumnes per impartir continguts amb resultats d'aprenentatge de caràcter procedimental: 1 professor cada 30 alumnes.

Durada i estructura del currículum:

Mòduls	Total d'hores
Prova específica d'accés	120
Bloc comú	
Bases del comportament esportiu	30
Primers auxilis	30
Activitat física adaptada i discapacitat	10
Organització esportiva	10
Nombre total d'hores del bloc	80
Bloc específic	
Metodologia de l'ensenyament de l'atletisme (*)	100
Organització d'activitats d'iniciació en l'atletisme (*)	15
Formació pràctica	115
Nombre total d'hores del bloc	230
Durada del cicle inicial d'atletisme	430

(*) Mòduls que només es poden cursar després dels crèdits del bloc comú.

Cicle final de grau mitjà d'atletisme

Denominació: Cicle final de tècnic/a en atletisme

Relació professors/alumnes per impartir continguts amb resultats d'aprenentatge de caràcter procedimental: 1 professor cada 30 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Mòduls	Total d'hores
Bloc comú	
Bases de l'aprenentatge esportiu	60
Bases de l'entrenament esportiu	70
Esport adaptat i discapacitat	20
Organització i legislació esportiva	20
Gènere i esport	10
Nombre total d'hores del bloc	180
Bloc específic	
Perfeccionament tècnic en carreres i marxes (*)	50
Perfeccionament tècnic de salts (*)	45
Perfeccionament tècnic en llançament i proves combinades (*)	55
Reglament	15
Entrenament condicional en l'atletisme (*)	40
Organització en l'atletisme	20
Atletisme adaptat	20
Formació pràctica	150
Nombre total d'hores del bloc	395
Durada del cicle final d'atletisme	575

(*) Mòduls que només es poden cursar després dels crèdits del bloc comú.

Cicle de grau superior d'atletisme

Denominació: Cicle de tècnic/a esportiu superior en atletisme

Relació professors/alumnes per impartir continguts amb resultats d'aprenentatge de caràcter procedimental: 1 professor cada 30 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Mòduls	Total d'hores
Bloc comú	
Factors fisiològics de l'alt rendiment	70
Factors psicosocials de l'alt rendiment	50
Formació de formadors esportius	50
Organització i gestió aplicada a l'alt rendiment	50
Nombre total d'hores del bloc	220
Bloc específic	
Tècnica i entrenament en velocitat, relleus i tanques (*)	40
Tècnica i entrenament en mig fons, fons i obstacles (*)	40
Tècnica i entrenament en llançament i proves combinades (*)	95
Tècnica i entrenament en salts (*)	60
Planificació tècnica i condicional en l'atletisme (*)	60
Organització i gestió en l'atletisme	30

Projecte (*)	60
Formació pràctica	190
Nombre total d'hores del bloc	575
Durada del cicle de grau superior d'atletisme	795

(*) Mòduls que només es poden cursar després dels mòduls del bloc comú.

3.6.2 Modalitat: bàsquet

Cicle inicial de grau mitjà de bàsquet

Denominació: Cicle inicial de tècnic/a esportiu en bàsquet.

Relació de professors/alumnes per impartir continguts amb resultats d'aprenentatge de caràcter procedimental: 1 professor cada 30 alumnes.

Durada i estructura del currículum:

Mòduls	Total d'hores
Prova específica d'accés	105
Bloc comú	
Bases del comportament esportiu	30
Primers auxilis	30
Activitat física adaptada i discapacitat	10
Organització esportiva	10
Nombre total d'hores del bloc	80
Bloc específic	
Formació del jugador en etapes inicials	32
Direcció d'equips en etapes inicials	22
Ensenyament del bàsquet	23
Tàctica d'atac i defensa en etapes inicials	18
Formació pràctica	150
Nombre total d'hores del bloc	245
Durada del cicle inicial de bàsquet	430

Cicle final de grau mitjà de bàsquet

Denominació: Cicle final de tècnic/a esportiu en bàsquet

Relació professors/alumnes per impartir continguts amb resultats d'aprenentatge de caràcter procedimental: 1 professor cada 30 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Mòduls	Total d'hores
Bloc comú	
Bases de l'aprenentatge esportiu	60
Bases de l'entrenament esportiu	70
Esport adaptat i discapacitat	20
Organització i legislació esportiva	20
Gènere i esport	10

	Nombre total d'hores del bloc	180
Bloc específic		
	Nombre total d'hores del bloc	395
Durada del cicle final de bàsquet		575

Grau superior de bàsquet

Denominació: Cicle de tècnic/a esportiu superior en bàsquet

Relació professors/alumnes per impartir continguts amb resultats d'aprenentatge de caràcter procedimental: 1 professor cada 30 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Mòduls	Total d'hores
Factors fisiològics de l'alt rendiment	70
Factors psicosocials de l'alt rendiment	50
Formació de formadors esportius	50
Organització i gestió aplicada a l'alt rendiment	50
Nombre total d'hores del bloc	220
Bloc complementari	
Nombre total d'hores del bloc	575
Durada del cicle de grau superior de bàsquet	
	755

3.6.3 Modalitat: busseig esportiu

Cicle inicial de grau mitjà de busseig esportiu amb escafandre autònom

Denominació: Cicle inicial de tècnic/a esportiu en busseig esportiu amb escafandre autònom

Relació de professors/alumnes per impartir continguts amb resultats d'aprenentatge de caràcter procedimental: 1 professor cada 30 alumnes, excepte en els mòduls següents, en què cal aplicar la relació que s'especifica en cada cas:

Organització d'activitats de descobriment i conducció de busseig esportiu	1 professor/a per cada 6 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Mòduls	Total d'hores
Prova específica d'accés	240
Bloc comú	
Bases del comportament esportiu	30
Primers auxilis	30
Activitat física adaptada i discapacitat	10
Organització esportiva	10
Nombre total d'hores del bloc	80
Bloc específic	
Entorn natural del busseig esportiu	10

Organització d'activitats de descobriment i conducció de busseig esportiu	23
Conducció subaquàtica(*)	32
Formació pràctica	140
Nombre total d'hores del bloc	205
Durada del cicle inicial de busseig esportiu amb escafandre autònom	525

(*) Mòduls que només es poden cursar després dels crèdits del bloc comú.

Cicle final de grau mitjà de busseig esportiu amb escafandre autònom

Denominació: Cicle final de tècnic/a esportiu en busseig esportiu amb escafandre autònom

Relació professors/alumnes per impartir continguts amb resultats d'aprenentatge de caràcter procedimental: 1 professor cada 30 alumnes, excepte en els mòduls següents, en què cal aplicar la relació que s'especifica en cada cas:

Programació de la formació de busseig esportiu	1 professor/a per cada 15 alumnes
Instrucció en el nivell bàsic de busseig esportiu	1 professor/a per cada 8 alumnes
Instrucció en el nivell avançat de busseig esportiu	1 professor/a per cada 8 alumnes
Seguretat en els cursos de busseig esportiu	1 professor/a cada 8 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Mòduls	Total d'hores
Bloc comú	
Bases de l'aprenentatge esportiu	60
Bases de l'entrenament esportiu	70
Esport adaptat i discapacitat	20
Organització i legislació esportiva	20
Gènere i esport	10
Nombre total d'hores del bloc	180
Bloc específic	
Escola de busseig esportiu	30
Programació de la formació en el busseig esportiu	30
Instrucció en el nivell bàsic de busseig esportiu (*)	50
Instrucció en el nivell avançat de busseig esportiu (*)	60
Seguretat en els cursos de busseig esportiu	25
Preparació física del bussejador esportiu (*)	15
Formació pràctica	210
Nombre total d'hores del bloc	420
Durada del cicle final de busseig esportiu amb escafandre autònom	600

(*) Mòduls que només es poden cursar després dels crèdits del bloc comú.

3.6.4 Modalitat: esgrima

Cicle inicial de grau mitjà d'esgrima

Denominació: Cicle inicial de tècnic/a esportiu/iva en esgrima

Relació professors/alumnes per impartir continguts amb resultats d'aprenentatge de caràcter procedimental: 1 professor cada 30 alumnes, excepte en els mòduls següents, en què cal aplicar la relació que s'especifica en cada cas:

Tècnica d'espasa	1 professor/a per cada 20 alumnes
Tècnica de floret	1 professor/a per cada 20 alumnes
Tècnica de sabre	1 professor/a per cada 20 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Mòduls	Total d'hores
Prova específica d'accés	70
Bloc comú	
Bases del comportament esportiu	30
Primers auxilis	30
Activitat física adaptada i discapacitat	10
Organització esportiva	10
Nombre total d'hores del bloc	80
Bloc específic	
Tècnica d'espasa (*)	30
Tècnica de floret (*)	30
Tècnica de sabre (*)	30
Didàctica en la iniciació en l'esgrima (*)	20
Reglament, història i material	15
Organització d'esdeveniments	10
Formació pràctica	115
Nombre total d'hores del bloc	250
Durada del cicle inicial d'esgrima	400

(*) Mòduls que només es poden cursar després dels crèdits del bloc comú.

Cicle final de grau mitjà d'esgrima

Denominació: Cicle final de tècnic/a esportiu en esgrima

Relació professors/alumnes per impartir continguts amb resultats d'aprenentatge de caràcter procedimental: 1 professor cada 30 alumnes.

Durada i estructura del currículum:

Mòduls	Total d'hores
Bloc comú	
Bases de l'aprenentatge esportiu	60
Bases de l'entrenament esportiu	70
Esport adaptat i discapacitat	20

Organització i legislació esportiva	20
Gènere i esport	10
Nombre total d'hores del bloc	180
Bloc específic	
Escola de l'esgrima	20
Preparació física de l'esgrimidor (*)	20
Esgrima adaptada	30
Organització d'esdeveniments	20
Tècnica d'espasa (*)	45
Tècnica de floret (*)	45
Tècnica de sabre (*)	45
Formació pràctica	200
Nombre total d'hores del bloc	425
Durada del cicle final d'esgrima	605

(*) Mòduls que només es poden cursar després dels crèdits del bloc comú.

3.6.5 Modalitat: espeleologia

Cicle inicial de grau mitjà d'espeleologia

Denominació: Cicle inicial de tècnic/a esportiu en espeleologia

Relació professors/alumnes per impartir continguts amb resultats d'aprenentatge de caràcter procedimental: 1 professor cada 30 alumnes, excepte en els mòduls següents, en què cal aplicar la relació que s'especifica en cada cas:

Conducció per itineraris d'iniciació en l'espeleologia	1 professor/a per cada 6 alumnes
Materials i instal·lacions d'espeleologia	1 professor/a per cada 6 alumnes
Metodologia de l'ensenyament de l'espeleologia	1 professor/a per cada 15 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Mòduls	Total d'hores
Prova específica d'accés	120
Bloc comú	
Bases del comportament esportiu	30
Primers auxilis	30
Activitat física adaptada i discapacitat	10
Organització esportiva	10
Nombre total d'hores d'aquest bloc	80
Bloc específic	
Conducció per itineraris d'iniciació en l'espeleologia (*)	40
Materials i instal·lacions d'espeleologia	40
Metodologia de l'ensenyament de l'espeleologia (*)	0
Organització d'activitats i esdeveniments	10
Formació pràctica	120
Nombre total d'hores d'aquest bloc	250
Durada del cicle inicial d'espeleologia	450

(*) Mòduls que només es poden cursar després dels crèdits del bloc comú.

Cicle final de grau mitjà d'espeleologia

Denominació: Cicle final de tècnic/a esportiu en espeleologia

Relació professors/alumnes per impartir continguts amb resultats d'aprenentatge de caràcter procedimental: 1 professor cada 30 alumnes, excepte en els mòduls següents, en què cal aplicar la relació que s'especifica en cada cas:

Escola d'espeleologia	1 professor/a per cada 15 alumnes
Perfeccionament tècnic de l'espeleologia	1 professor/a per cada 6 alumnes
Disseny d'itineraris i organització d'esdeveniments de tecnificació	1 professor/a per cada 15 alumnes
Conducció i guiatge per cavitats amb curs hídric actiu	1 professor/a per cada 6 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Mòduls	Total d'hores
Prova específica d'accés	90
Bloc comú	
Bases de l'aprenentatge esportiu	60
Bases de l'entrenament esportiu	70
Esport adaptat i discapacitat	20
Organització i legislació esportiva	20
Gènere i esport	10
Nombre total d'hores d'aquest bloc	180
Bloc específic	
Escola d'espeleologia	30
Perfeccionament tècnic de l'espeleologia (*)	60
Preparació física de l'espeleòleg (*)	30
Disseny d'itineraris i organització d'esdeveniments de tecnificació	70
Conducció i guiatge per cavitats amb curs hídric actiu (*)	60
Formació pràctica	170
Nombre total d'hores d'aquest bloc	420
Durada del cicle final d'espeleologia	690

(*) Mòduls que només es poden cursar després dels crèdits del bloc comú.

3.6.6 Modalitat: hípica

Cicle inicial d'hípica

Denominació: Cicle inicial de tècnic/a esportiu en disciplines hípiques de salt, doma i concurs complet i disciplines hípiques de resistència, orientació i turisme

Relació professors/alumnes per impartir continguts amb resultats d'aprenentatge de

caràcter procedimental: 1 professor cada 30 alumnes, excepte en els mòduls següents, en què cal aplicar la relació que s'especifica en cada cas:

Transport i manteniment físic del cavall a terra	1 professor/a per cada 15 alumnes
Hipologia	1 professor/a per cada 15 alumnes
Metodologia de l'ensenyament de l'hípica	1 professor/a per cada 15 alumnes
Acompanyament per itineraris a cavall	1 professor/a per cada 15 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Mòduls	Total d'hores
Prova específica d'accés	240
Bloc comú	
Bases del comportament esportiu	30
Primers auxilis	30
Activitat física adaptada i discapacitat	10
Organització esportiva	10
Nombre total d'hores del bloc	80
Bloc específic	
Transport i manteniment físic del cavall a terra	30
Hipologia	30
Metodologia de l'ensenyament de l'hípica (*)	70
Acompanyament per itineraris a cavall (*)	50
Esdeveniments hípics	20
Formació pràctica	100
Nombre total d'hores del bloc	300
Durada del cicle inicial d'hípica	620

(*) Mòduls que només es poden cursar després dels crèdits del bloc comú.

Cicle final de grau mitjà de disciplines hípiques de salt, doma i concurs complet

Denominació: Cicle final de tècnic/a esportiu en disciplines hípiques de salt, doma i concurs complet

Relació professors/alumnes per impartir continguts amb resultats d'aprenentatge de caràcter procedimental: 1 professor cada 30 alumnes, excepte en els mòduls següents, en què cal aplicar la relació que s'especifica en cada cas:

Ensenyament i tecnificació hípica	1 professor/a per cada 15 alumnes
Bases de l'entrenament esportiu del cavall	1 professor/a per cada 15 alumnes
Preparació física del genet	1 professor/a per cada 15 alumnes
Paraeqüestre	1 professor/a per cada 10 alumnes
Perfeccionament tècnic en salt	1 professor/a per cada 15 alumnes
Perfeccionament tècnic en doma	1 professor/a per cada 15 alumnes
Perfeccionament tècnic en concurs complet	1 professor/a per cada 15 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Mòduls	Total d'hores
Prova específica d'accés	180

Bloc comú	
Bases de l'aprenentatge esportiu	60
Bases de l'entrenament esportiu	70
Esport adaptat i discapacitat	20
Organització i legislació esportiva	20
Gènere i esport	10
Nombre total d'hores del bloc	180
Bloc específic	
Ensenyament i tecnificació hípica (*)	30
Bases de l'entrenament esportiu del cavall (*)	30
Preparació física del genet (*)	15
Paraeqüestre	25
Organització d'esdeveniment hípics	15
Perfeccionament tècnic en salt (*)	50
Perfeccionament tècnic en doma (*)	50
Perfeccionament tècnic en concurs complet (*)	45
Formació pràctica	210
Nombre total d'hores del bloc	470
Durada del cicle final de disciplines hípiques de salt, doma i concurs complet	830

(*) Mòduls que només es poden cursar després dels crèdits del bloc comú.

Cicle final de grau mitjà de disciplines hípiques de resistència, orientació i turisme eqüestre

Denominació: Cicle final de tècnic/a esportiu en disciplines hípiques de resistència, orientació i turisme eqüestre

Relació professors/alumnes per impartir continguts amb resultats d'aprenentatge de caràcter procedimental: 1 professor cada 30 alumnes, excepte en els mòduls següents, en què cal aplicar la relació que s'especifica en cada cas:

Ensenyament i tecnificació hípica	1 professor/a per cada 15 alumnes
Bases de l'entrenament esportiu del cavall	1 professor/a per cada 15 alumnes
Preparació física del genet	1 professor/a per cada 15 alumnes
Paraeqüestre	1 professor/a per cada 10 alumnes
Perfeccionament tècnic en raid	1 professor/a per cada 15 alumnes
Perfeccionament tècnic en trec	1 professor/a per cada 15 alumnes
Organització d'itineraris eqüestres	1 professor/a per cada 15 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Mòduls	Total d'hores
Bloc comú	
Bases de l'aprenentatge esportiu	60
Bases de l'entrenament esportiu	70
Esport adaptat i discapacitat	20
Organització i legislació esportiva	20
Gènere i esport	10

Nombre total d'hores del bloc	180
Bloc específic	
Ensenyament i tecnificació hípica (*)	30
Bases de l'entrenament esportiu del cavall (*)	30
Preparació física del genet (*)	15
Paraeqüestre	25
Organització d'esdeveniments hípics	15
Perfeccionament tècnic en raid (*)	45
Perfeccionament tècnic en trec (*)	45
Organització d'itineraris eqüestres	45
Medi natural	20
Formació pràctica	210
Nombre total d'hores del bloc	480
Durada del cicle final de disciplines hípiques de resistència, orientació i turisme eqüestre	660

(*) Mòduls que només es poden cursar després dels crèdits del bloc comú.

Cicle de grau superior d'hípica

Denominació: tècnic/a esportiu superior en hípica.

Relació professors/alumnes per impartir continguts amb resultats d'aprenentatge de caràcter procedimental: 1 professor cada 30 alumnes, excepte en els mòduls següents, en què cal aplicar la relació que s'especifica en cada cas:

Preparació física del genet o de l'amazona	1 professor/a per cada 15 alumnes
Entrenament esportiu/condicional del cavall d'alt rendiment esportiu	1 professor/a per cada 15 alumnes
Entrenament tècnic i tàctic en hípica	1 professor/a per cada 15 alumnes
Direcció tècnica en competicions hípiques d'alt rendiment esportiu	1 professor/a per cada 15 alumnes
Projecte	1 professor/a per cada 15 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Mòduls	Total d'hores
Prova específica d'accés	200
Bloc comú	
Factors fisiològics de l'alt rendiment	70
Factors psicosocials de l'alt rendiment	50
Formació de formadors esportius	50
Organització i gestió aplicada a l'alt rendiment	50
Nombre total d'hores del bloc	220
Bloc específic	
Planificació i programació de l'alt rendiment en hípica	40
Preparació física del genet o de l'amazona (*)	40

Entrenament esportiu/condicional del cavall d'alt rendiment esportiu (*)	100
Direcció i gestió d'un centre eqüestre	20
Entrenament tècnic i tàctic en híptica (*)	100
Direcció tècnica en competicions hípiques d'alt rendiment esportiu (*)	100
Organització de competicions hípiques d'alt rendiment esportiu	40
Projecte (*)	60
Formació pràctica	230
Nombre total d'hores del bloc	730
Durada del cicle de grau superior d'híptica	1.150

(*) Mòduls que només es poden cursar després dels mòduls del bloc comú.

3.6.7 Modalitat: judo i defensa personal

Cicle inicial de grau mitjà de judo i defensa personal

Denominació: Cicle inicial de tècnic/a esportiu en judo i defensa personal

Relació professors/alumnes per impartir continguts amb resultats d'aprenentatge de caràcter procedimental: 1 professor cada 30 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Mòduls	Total d'hores
Requisit específic d'accés: tenir acreditació cinturó negre primer Dan de judo	360
Bloc comú	
Bases del comportament esportiu	30
Primers auxilis	30
Activitat física adaptada i discapacitat	10
Organització esportiva	10
Nombre total d'hores del bloc	80
Bloc específic	
Ensenyament de judo i defensa personal (*)	65
Organització d'activitats i esdeveniments de judo i defensa personal	15
Formació pràctica	150
Nombre total d'hores del bloc	230
Durada del cicle inicial de judo i defensa personal	670

(*) Mòduls que només es poden cursar després dels crèdits del bloc comú.

Cicle final de grau mitjà de judo i defensa personal

Denominació: Cicle final de tècnic/a esportiu/iva en judo i defensa personal

Relació professors/alumnes per impartir continguts amb resultats d'aprenentatge de caràcter procedimental: 1 professor cada 30 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Mòduls	Total d'hores

Requisit específic d'accés: tenir l'acreditació de cinturó negre segon Dan de judo	240
Bloc comú	
Bases de l'aprenentatge esportiu	60
Bases de l'entrenament esportiu	70
Esport adaptat i discapacitat	20
Organització i legislació esportiva	20
Gènere i esport	10
Nombre total d'hores del bloc	180
Bloc específic	
Formació i tecnificació en judo i defensa personal (*)	60
Judo adaptat	30
Entrenament en judo i defensa personal (*)	80
Organització i gestió d'activitats de judo i defensa personal	30
Defensa personal (*)	30
Formació pràctica	220
Nombre total d'hores del bloc	450
Durada del cicle final de judo i defensa personal	870

(*) Mòduls que només es poden cursar després dels crèdits del bloc comú.

Cicle de grau superior de judo i defensa personal

Denominació: tècnic/a esportiu/iva superior en judo i defensa personal

Relació de professors/alumnes per impartir continguts amb resultats d'aprenentatge de caràcter procedimental: 1 professor/a per cada 30 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Mòduls	Total d'hores
Requisit específic d'accés: tenir l'acreditació de cinturó negre segon Dan de judo	360
Bloc comú	
Factors fisiològics de l'alt rendiment	70
Factors psicosocials de l'alt rendiment	50
Formació de formadors esportius	50
Organització i gestió aplicada a l'alt rendiment	50
Nombre total d'hores del bloc	220
Bloc específic	
Nombre total d'hores del bloc	555
Durada del cicle final de judo i defensa personal	1.135

3.6.8 Modalitat: piragüisme

Cicle inicial de piragüisme

Denominació: Cicle inicial de tècnic/a esportiu en piragüisme

Relació professors/alumnes per impartir continguts amb resultats d'aprenentatge de caràcter procedimental: 1 professor cada 30 alumnes, excepte en els mòduls següents, en què cal aplicar la relació que s'especifica en cada cas:

Tècnic en aigües braves	1 professor/a per cada 10 alumnes
Tècnic de caiac polo	1 professor/a per cada 15 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Mòduls	Total d'hores
Prova específica d'accés	120
Bloc comú	
Bases del comportament esportiu	30
Primers auxilis	30
Activitat física adaptada i discapacitat	10
Organització esportiva	10
Nombre total d'hores del bloc	80
Bloc específic	
Nombre total d'hores del bloc	250
Durada del cicle inicial de piragüisme	450

Cicle final de grau mitjà de piragüisme en aigües braves

Denominació: Cicle final de tècnic/a esportiu en piragüisme en aigües braves

Relació professors/alumnes per impartir continguts amb resultats d'aprenentatge de caràcter procedimental: 1 professor cada 30 alumnes, excepte en els mòduls següents, en què cal aplicar la relació que s'especifica en cada cas:

Perfeccionament tècnic en piragüisme d'aigües braves	1 professor/a per cada 15 alumnes
Seguretat, lectura i material tècnic en piragüisme d'aigües braves	1 professor/a per cada 15 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Mòduls	Total d'hores
Prova específica d'accés	120
Bloc comú	
Bases de l'aprenentatge esportiu	60
Bases de l'entrenament esportiu	70
Esport adaptat i discapacitat	20
Organització i legislació esportiva	20
Gènere i esport	10
Nombre total d'hores del bloc	180
Bloc específic	
Nombre total d'hores del bloc	430
Durada del cicle final de piragüisme en aigües braves	730

Cicle final de grau mitjà de piragüisme en aigües tranquil·les

Denominació: Cicle final de tècnic/a esportiu en piragüisme en aigües tranquil·les

Relació professors/alumnes per impartir continguts amb resultats d'aprenentatge de caràcter procedimental: 1 professor cada 30 alumnes, excepte en els mòduls següents, en què cal aplicar la relació que s'especifica en cada cas:

Maneig d'embarcacions d'esbarjo	1 professor/a per cada 15 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Mòduls	Hores totals
Bloc comú	
Bases de l'aprenentatge esportiu	60
Bases de l'entrenament esportiu	70
Esport adaptat i discapacitat	20
Organització i legislació esportiva	20
Gènere i esport	10
Nombre total d'hores del bloc	180
Bloc específic	
Nombre total d'hores del bloc	420
Durada del cicle final de piragüisme en aigües tranquil·les	600

Cicle final de grau mitjà de piragüisme guia recreatiu en aigües braves

Denominació: Cicle final de tècnic/a esportiu en piragüisme guia recreatiu en aigües braves.

Relació professors/alumnes per impartir continguts amb resultats d'aprenentatge de caràcter procedimental: 1 professor cada 30 alumnes, excepte en els mòduls següents, en què cal aplicar la relació que s'especifica en cada cas:

Perfeccionament tècnic en caiac	1 professor/a per cada 10 alumnes
Expedició, logística i materials	1 professor/a per cada 15 alumnes
Seguretat en itineraris guiats	1 professor/a per cada 15 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Mòduls	Total d'hores
Prova específica d'accés	240
Bloc comú	
Bases de l'aprenentatge esportiu	60
Bases de l'entrenament esportiu	70
Esport adaptat i discapacitat	20
Organització i legislació esportiva	20
Gènere i esport	10
Nombre total d'hores del bloc	180
Bloc específic	
Nombre total d'hores del bloc	500
Durada del cicle final de piragüisme guia recreatiu en aigües braves	920

3.6.9 Modalitat: salvament i socorrisme

Cicle inicial de grau mitjà de salvament i socorrisme

Denominació: Cicle inicial de tècnic/a esportiu en salvament i socorrisme

Relació professors/alumnes per impartir continguts amb resultats d'aprenentatge de caràcter procedimental: 1 professor cada 30 alumnes excepte en els mòduls següents, en què cal aplicar la relació que s'especifica en cada cas:

Seguretat i intervenció en instal·lacions aquàtiques	1 professor/a per cada 20 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Mòduls	Total d'hores
Prova específica d'accés	120
Bloc comú	
Bases del comportament esportiu	30
Primers auxilis	30
Activitat física adaptada i discapacitat	10
Organització esportiva	10
Nombre total d'hores del bloc	80
Bloc específic	
Instal·lacions aquàtiques i materials	20
Metodologia de salvament i socorrisme (*)	65
Organització d'esdeveniments d'iniciació en salvament i socorrisme	25
Seguretat i intervenció en instal·lacions aquàtiques	65
Formació pràctica	115
Nombre total d'hores del bloc	295
Durada del cicle inicial de salvament i socorrisme	495

(*) Mòduls que només es poden cursar després dels crèdits del bloc comú.

Cicle final de grau mitjà de salvament i socorrisme

Denominació: Cicle final de tècnic/a esportiu en salvament i socorrisme

Relació professors/alumnes per impartir continguts amb resultats d'aprenentatge de caràcter procedimental: 1 professor cada 30 alumnes, excepte en els mòduls següents, en què cal aplicar la relació que s'especifica en cada cas:

Seguretat i intervenció en espais aquàtics naturals	1 professor/a per cada 20 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Mòduls	Total d'hores
Bloc comú	
Bases de l'aprenentatge esportiu	60

Bases de l'entrenament esportiu	70
Esport adaptat i discapacitat	20
Organització i legislació esportiva	20
Gènere i esport	10
Nombre total d'hores del bloc	180
Bloc específic	
Escola de salvament i socorrisme	30
Preparació física del socorrista (*)	30
Perfeccionament tècnic en salvament i socorrisme (*)	50
Organització d'esdeveniments de tecnificació en salvament i socorrisme	30
Espais aquàtics i materials	60
Seguretat i intervenció en espais aquàtics naturals	90
Formació pràctica	190
Nombre total d'hores del bloc	480
Durada del cicle final de salvament i socorrisme	660

(*) Mòduls que només es poden cursar després dels crèdits del bloc comú.

Cicle de grau superior de salvament i socorrisme

Denominació: tècnic/a esportiu superior en salvament i socorrisme.

Relació professors/alumnes per impartir continguts amb resultats d'aprenentatge de caràcter procedimental: 1 professor cada 30 alumnes.

Durada i estructura del currículum:

Mòduls	Total d'hores
Bloc comú	
Factors fisiològics de l'alt rendiment	70
Factors psicosocials de l'alt rendiment	50
Formació de formadors esportius	50
Organització i gestió aplicada a l'alt rendiment	50
Nombre total d'hores del bloc	220
Bloc específic	
Planificació i programació de l'alt rendiment en salvament i socorrisme	60
Entrenament en salvament i socorrisme (*)	70
Gestió del centre de salvament i socorrisme	80
Organització d'esdeveniments de salvament i socorrisme (*)	95
Projecte (*)	100
Formació pràctica	250
Nombre total d'hores del bloc	655
Durada del cicle de grau superior de salvament i socorrisme	875

(*) Mòduls que només es poden cursar després dels mòduls del bloc comú.

3.6.10 Modalitat: vela

Cicle inicial de grau mitjà de vela amb aparell fix i aparell lliure

Denominació: Cicle inicial de tècnic/a esportiu/iva en vela amb aparell fix i aparell lliure
Relació professors/alumnes per impartir continguts amb resultats d'aprenentatge de caràcter procedimental: 1 professor cada 30 alumnes, excepte en els mòduls següents, en què cal aplicar la relació que s'especifica en cada cas:

Seguretat de navegació i conservació de materials	1 professor/a per cada 6 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Mòduls	Hores totals
Prova específica d'accés	220
Bloc comú	
Bases del comportament esportiu	30
Primers auxilis	30
Activitat física adaptada i discapacitat	10
Organització esportiva	10
Nombre total d'hores del bloc	80
Bloc específic	
Formació tècnica (*)	45
Seguretat de navegació i conservació de materials	35
Metodologia de la vela i la iniciació a la competició (*)	40
Formació pràctica	80
Nombre total d'hores del bloc	200
Durada del cicle inicial de vela amb aparell fix i lliure	500

(*) Mòduls que només es poden cursar després dels crèdits del bloc comú.

Cicle final de grau mitjà de vela amb aparell fix

Denominació: Cicle final de tècnic/a esportiu en vela amb aparell fix
Relació professors/alumnes per impartir continguts amb resultats d'aprenentatge de caràcter procedimental: 1 professor cada 30 alumnes excepte en els mòduls següents, en què cal aplicar la relació que s'especifica en cada cas:

Seguretat en la navegació a vela	1 professor/a per cada 6 alumnes
Vela adaptada	1 professor/a per cada 6 alumnes
Perfeccionament tècnic i tàctic en vela amb aparell fix	1 professor/a per cada 15 alumnes
Preparació del material d'aparell fix	1 professor/a per cada 6 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Mòduls	Total d'hores
Bloc comú	
Bases de l'aprenentatge esportiu	60
Bases de l'entrenament esportiu	70
Esport adaptat i discapacitat	20

Organització i legislació esportiva	20
Gènere i esport	10
Nombre total d'hores del bloc	180
Bloc específic	
Escola de vela	50
Competicions i esdeveniments de vela	15
Seguretat en la navegació a vela	80
Preparació física del regatista (*)	30
Vela adaptada	15
Perfeccionament tècnic i tàctic en vela amb aparell fix (*)	40
Preparació del material d'aparell fix	40
Formació pràctica	150
Nombre total d'hores del bloc	420
Durada del cicle final de vela en aparell fix	600

(*) Mòduls que només es poden cursar després dels crèdits del bloc comú.

Cicle final de grau mitjà de vela amb aparell lliure

Denominació: Cicle final de tècnic/a esportiu en vela amb aparell lliure

Relació professors/alumnes per impartir continguts amb resultats d'aprenentatge de caràcter procedimental: 1 professor cada 30 alumnes, excepte en els mòduls següents, en què cal aplicar la relació que s'especifica en cada cas:

Seguretat en la navegació a vela	1 professor/a per cada 6 alumnes
Vela adaptada	1 professor/a per cada 6 alumnes
Perfeccionament tècnic i tàctic en vela amb aparell lliure	1 professor/a per cada 15 alumnes
Preparació del material d'aparell lliure	1 professor/a per cada 6 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Mòduls	Hores totals
Bloc comú	
Bases de l'aprenentatge esportiu	60
Bases de l'entrenament esportiu	70
Esport adaptat i discapacitat	20
Organització i legislació esportiva	20
Gènere i esport	10
Nombre total d'hores del bloc	180
Bloc específic	
Escola de vela	50
Competicions i esdeveniments de vela	15
Seguretat en la navegació a vela	80
Preparació física del regatista (*)	30
Vela adaptada	15

Perfeccionament tècnic i tàctic en vela amb aparell lliure (*)	40
Posada a punt del material d'aparell lliure	40
Formació pràctica	150
Nombre total d'hores del bloc	420
Durada del cicle final de vela en aparell lliure	600

(*) Mòduls que només es poden cursar després dels crèdits del bloc comú.

4 Aspectes comuns als cicles d'ensenyaments esportius LOGSE i LOE

4.1 Accés als cicles d'ensenyaments esportius

L'accés als cicles de grau mitjà i de grau superior dels ensenyaments esportius es regula d'acord amb el que disposa el [Decret 25/2014](#), de 25 de febrer, pel qual s'estableix l'ordenació general dels ensenyaments esportius de règim especial. A aquests ensenyaments s'hi accedeix amb la titulació acadèmica suficient i la prova específica d'accés o el mèrit esportiu.

4.1.1 Accés al primer nivell o cicle inicial del grau mitjà d'ensenyaments esportius de qualsevol especialitat esportiva

Per accedir al primer nivell o cicle inicial d'aquests ensenyaments cal disposar del requisit acadèmic i del requisit esportiu.

a. Requisit acadèmic

Per accedir al primer nivell o cicle inicial de grau mitjà dels ensenyaments esportius l'alumne ha de tenir alguna de les acreditacions acadèmiques següents:

- Títol de graduat/ada en educació secundària obligatòria
- Títol de tècnic/a auxiliar (FP1)
- Títol de tècnic/a
- Haver superat els dos primers cursos del batxillerat unificat i polivalent (BUP) o bé tenir un màxim de dues matèries pendents en el conjunt d'aquests dos cursos
- Haver superat el primer cicle d'ensenyament secundari experimental (cicle 14-16).
- Haver superat un mòdul professional 2 o 3 experimental.
- Haver superat, dins els ensenyaments d'arts aplicades i oficis artístics, el tercer curs del pla de 1963 o el segon curs de comuns experimental.
- Haver superat el curs específic per a l'accés als cicles formatius de grau mitjà (CAS).
- Haver superat altres estudis declarats equivalents a efectes acadèmics amb algun dels anteriors.
- Qualsevol de les acreditacions acadèmiques que s'estableixen per a l'accés als cicles de grau superior d'ensenyaments esportius.

L'alumne també pot acreditar coneixements acadèmics per a l'accés al primer nivell o cicle inicial de grau mitjà dels ensenyaments esportius per la superació d'una de les proves següents:

- Prova d'accés de caràcter general als ensenyaments de grau mitjà de tècnic esportiu i a les formacions esportives de nivell 1, que regula l'[Ordre ECD/158/2014](#), de 5 de febrer.
- Prova d'accés de caràcter general als ensenyaments de grau superior de tècnic esportiu superior i a les formacions esportives de nivell 3, que regula l'Ordre ECD/158/2014, de 5 de febrer.
- Prova d'accés als cicles formatius de grau mitjà de formació professional o d'arts plàstiques i disseny (o haver-ne superat la part comuna) o haver superat el curs de formació específic per a l'accés a cicles formatius de grau mitjà i de grau superior, que té l'efecte de l'exempció d'aquesta prova d'accés.
- Prova d'accés als cicles formatius de grau superior de formació professional o d'arts plàstiques i disseny o haver superat les parts comunes d'aquesta prova.
- Prova d'accés a la universitat per a més grans de 25 anys (superació total de la prova).
- Prova d'accés als mòduls professionals 2 o 3.

b. Requisit esportiu

Haver superat la prova específica d'accés al primer nivell o cicle inicial o disposar del requisit esportiu d'accés als ensenyaments esportius de la modalitat o l'especialitat esportiva, que es regula en el decret de currículum corresponent.

4.1.2 Accés al segon nivell o cicle final del grau mitjà d'ensenyaments esportius de qualsevol especialitat esportiva

Per accedir al segon nivell o cicle final d'aquests ensenyaments cal complir un requisit acadèmic i, en els casos en què s'estableixi, un requisit o mèrit esportiu.

a. Requisit acadèmic

Haver superat el primer nivell o cicle inicial del grau mitjà de la modalitat o especialitat esportiva corresponent.

b. Requisit esportiu

En els casos en què s'estableixi, haver superat la prova específica d'accés al segon nivell o cicle final o disposar del requisit esportiu d'accés als ensenyaments esportius de la modalitat o l'especialitat esportiva, que es regula en el decret de currículum corresponent.

4.1.3 Accés al cicle de grau superior d'ensenyaments esportius de qualsevol especialitat esportiva

Per accedir al grau superior d'aquests ensenyaments cal reunir un requisit acadèmic i, en els casos en què s'estableixi, un requisit esportiu.

a. Requisit acadèmic

Per accedir al grau superior dels ensenyaments esportius cal tenir el títol de grau mitjà de tècnic esportiu de l'especialitat esportiva corresponent. A més d'aquest requisit, cal disposar de l'acreditació acadèmica corresponent (accés mitjançant titulació) o bé acreditar la superació d'una prova (accés mitjançant prova).

L'accés mitjançant titulació és possible si la persona té alguna de les acreditacions acadèmiques següents:

- Títol de batxillerat.
- Títol de tècnic/a especialista (FP2).
- Títol de tècnic/a superior.
- Títol equivalent, a efectes acadèmics, a algun dels anteriors.
- Haver superat el segon curs del batxillerat experimental, de qualsevol modalitat.
- Haver superat el curs d'orientació universitària (COU) o preuniversitari.
- Titulació universitària o equivalent (diplomatura, llicenciatura, grau o postgrau).
- Haver superat el curs específic per a l'accés.
- Certificat d'haver superat els ensenyaments substituïtoris de la prova d'accés per a determinats cicles formatius de grau superior.

També pot acreditar coneixements acadèmics per a l'accés als cicles de grau superior dels ensenyaments esportius per la superació d'una de les proves següents:

- Prova d'accés de caràcter general als ensenyaments de grau superior de tècnic superior d'esport i a les formacions esportives de nivell 3, que regula l'[Ordre ECD/158/2014](#), de 5 de febrer.
- Prova d'accés als cicles formatius de grau superior de la formació professional específica o d'arts plàstiques i disseny (haver superat les parts comunes d'aquesta prova) o haver superat el curs de formació específica per a l'accés a cicles formatius de grau superior, que té l'efecte de l'exempció d'aquesta part de la prova.
- Prova d'accés a la universitat per a més grans de 25 anys (superació total de la prova).

b. Requisit esportiu

En els casos que s'estableixi, haver superat la prova específica d'accés al

grau superior o disposar del requisit esportiu d'accés als ensenyaments esportius de la modalitat o l'especialitat esportiva, que es regula en el decret de currículum o en el reial decret que estableix el títol corresponent.

4.1.4 Exempció de la prova específica d'accés

D'acord amb l'article 32 del [Decret 25/2014](#), de 25 de febrer, les persones que acrediten la condició d'esportista d'alt nivell en la mateixa modalitat, disciplina o especialitat esportiva estan exemptes de fer la prova de caràcter específic i dels requisits esportius que es puguin establir en qualsevol dels nivells en què s'organitzen aquests ensenyaments.

Aquest mateix benefici el poden tenir les persones que acrediten la condició d'esportista d'alt rendiment, d'acord amb la normativa catalana que ho regula.

També són d'aplicació les exempcions que es regulen en la normativa següent:

- Disposició transitòria segona del [Reial decret 1363/2007](#), de 24 d'octubre, pel qual s'estableix l'ordenació general dels ensenyaments esportius de règim especial.
- [Reial decret 971/2007](#), de 13 de juliol, sobre esportistes d'alt nivell i d'alt rendiment.
- Els decrets de currículum o els reials decrets que estableixen els títols d'ensenyaments esportius.

La sol·licitud d'exempció de la prova de caràcter específic s'ha de presentar, juntament amb la documentació que acredita el compliment de les condicions establertes en les normatives corresponents, a la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial, d'acord amb el model "Sol·licitud d'exempció de les proves específiques o dels requisits d'accés als ensenyaments esportius".

A l'apartat [exempcions](#) es poden consultar les exempcions que es poden demanar per a cada especialitat esportiva. També s'hi inclou la documentació que cal aportar i el tràmit que s'ha de fer.

4.2 Organització curricular dels cicles d'ensenyaments esportius

Els apartats *Calendari*, *Característiques de flexibilitat de l'horari dels professors i dels tutors*, *Atribució docent dels professors*, *Trets específics del bloc mòdul de formació pràctica*, *Durada dels cicles d'ensenyaments esportius i la distribució per crèdits/mòduls*, i *Matriculació parcial* s'apliquen tant als cicles d'ensenyaments esportius LOGSE com als cicles LOE.

4.2.1 Calendari

Els cicles dels ensenyaments esportius han d'atènyer-se al calendari escolar aprovat amb caràcter general per als centres educatius d'ensenyaments no universitaris. Tenint en compte les característiques organitzatives i climàtiques que condicionen la impartició d'aquests ensenyaments, el director o directora dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, l'òrgan competent del Consorci d'Educació poden autoritzar la distribució de les hores lectives fora del calendari escolar, prèvia petició escrita i raonada del centre per a cada cas i amb l'informe de la Inspecció d'Educació.

En tot cas, correspon al director o directora, prèvia consulta al consell escolar del centre, aprovar l'horari tipus dels diferents cursos (hores d'entrada i de sortida, nombre d'hores lectives al matí i a la tarda, etc.), tenint en compte les prescripcions següents:

a. Distribució horària ordinària

Com a norma general s'han de tenir en compte els criteris següents:

- La distribució de l'horari lectiu s'ha de fer de dilluns a divendres entre les 8 h i les 22 h.
- La sessió de classe és de seixanta minuts (s'hi inclou el canvi de classe). Per criteris didàctics poden programar-se sessions de durada diferent sempre que el temps lectiu total per crèdit/mòdul no es modifiqui.
- No s'han de fer més de tres hores lectives seguides sense una pausa mínima de vint minuts.
- Un mateix grup d'alumnes no ha de fer ni més de sis hores lectives diàries, en horari de matí o tarda, ni més de set hores lectives en horari de matí i tarda, amb el benentès que la interrupció entre matí i tarda ha de ser almenys d'una hora.
- L'horari dels grups d'alumnes s'ha de fer al matí (entre les 8 hores i les 15 hores), a la tarda (entre les 15 hores i les 22 hores) o entre el matí i la tarda. El centre pot sol·licitar als serveis territorials o al consorci d'educació autorització per a una ampliació d'aquest horari.

b. Distribució de l'horari lectiu del bloc específic

Atesa la seva peculiaritat, la distribució de l'horari lectiu del bloc específic es pot fer de dilluns a diumenge, respectant en tot cas els criteris anteriors i prèvia notificació als serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, al Consorci d'Educació.

En les modalitats esportives que requereixen fer les hores pràctiques en el medi natural, els serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, el Consorci d'Educació, poden autoritzar la realització d'un màxim de 8 hores diàries, prèvia sol·licitud raonada del centre.

c. Distribució de les hores corresponents al bloc de formació pràctica

La distribució del bloc de formació pràctica es fixa a cada centre i segueix, amb caràcter general, el calendari escolar. El bloc de formació pràctica s'ha de fer dins

el període comprès entre les 8 hores i les 22 hores.

El bloc de formació pràctica es pot dur a terme en un període o més. Es poden fer fins a 4 hores diàries si concorren en el mateix dia hores lectives dels ensenyaments. Es poden fer fins a 7 hores diàries, en la modalitat intensiva, si no concorren en el mateix dia amb les hores lectives dels ensenyaments.

La Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial pot autoritzar altres distribucions del bloc de formació pràctica amb la petició prèvia escrita del director o directora del centre, raonada en cada cas i presentada als serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, al Consorci d'Educació.

d. Pendants d'avaluació

Si per completar el període de pràctiques es depassen les dates previstes per a l'avaluació final del cicle, cal fer constar en l'acta d'avaluació final el bloc/mòdul de formació pràctica com a "pendent d'avaluació" (PA). Un cop finalitzat el bloc/mòdul de formació pràctica cal fer la sessió d'avaluació corresponent i qualificar aquest bloc/mòdul en convocatòria ordinària.

4.2.2 Característiques de flexibilitat de l'horari dels professors i dels tutors

a. Flexibilitat d'horari dels professors

En funció de la planificació al llarg del curs dels mòduls professionals/unitats formatives o dels crèdits dels cicles d'ensenyaments esportius, es pot assignar als professors la impartició d'un nombre variable d'hores lectives setmanals, respectant, en tot cas, el còmput total anual d'hores.

En els centres que, a més dels cicles d'ensenyaments esportius, imparteixen cicles de formació professional, el batxillerat i/o l'educació secundària obligatòria (ESO), cal preveure globalment la distribució horària pel que fa als crèdits/mòduls de formació professional i a les matèries del batxillerat i/o de l'ESO que puguin o hagin de ser impartides per professors que també tenen atribució docent en els cicles d'ensenyaments esportius.

b. Horari del tutor o tutora

Com a norma general, els tutors dels grups d'alumnes dels cicles d'ensenyaments esportius han de dedicar, dintre del seu horari setmanal, una hora lectiva setmanal a les tasques d'orientació del procés formatiu dels alumnes i d'acció tutorial.

Per fer les tasques de programació, seguiment, avaluació i control de la formació pràctica en centres de treball, els tutors dels centres de titularitat del Departament d'Ensenyament disposen d'una hora lectiva setmanal per cada cinc alumnes o fracció de cinc que hagin de cursar el bloc/mòdul de formació pràctica.

Segons la planificació del BFP/MFP al llarg del curs, podrà disposar-se d'una distribució diferent de les hores a què es refereixen els dos paràgrafs anteriors, respectant, en tot cas, el còmput total anual d'hores.

En els cicles que es distribueixin en més d'un curs, tinguin la durada que tinguin, el tutor o tutora del cicle ho ha de ser al llarg dels cursos de la promoció, llevat que es produeixin circumstàncies excepcionals que ho impedeixin.

4.2.3 Atribució docent dels professors

Com a criteri general, en els centres públics de titularitat del Departament d'Ensenyament les especialitats que tenen atribució docent sobre els mòduls d'ensenyaments esportius o crèdits en què s'estructuren els cicles són les que s'estableixen en la normativa que els desenvolupa. En la resta de centres, l'atribució docent es regeix pels criteris de titulació exigible als professors.

Els professors d'ensenyaments esportius que imparteixen bloc específic corresponent als títols de tècnics i tècnics esportius superiors han de disposar del certificat de formació pedagògica o de l'experiència docent que estableix la normativa vigent.

4.2.4 Trets específics del bloc/mòdul de formació pràctica (BFP/MFP)

a. Finalitats i objectius

Són finalitats del BFP/MFP:

- desenvolupar estratègies que portin cap a un acostament entre l'estructura acadèmica, l'esportiva i la laboral;
- integrar dins el currículum de l'alumne totes aquelles accions que estan dins del camp de la transició cap al món laboral;
- facilitar tant a l'alumne com a l'empresa o institució la possibilitat de dur a la pràctica aquestes accions.

Són objectius generals del BFP/MFP:

- orientar l'alumne perquè pugui tenir un coneixement més clar de les pròpies capacitats i interessos;
- facilitar la inserció i la qualificació professional dins el món laboral i esportiu.

Són objectius específics del BFP/MFP:

- Millorar aspectes de qualificació de l'alumne, com ara:
 - fer un aprenentatge significatiu dels coneixements i tecnologies actuals en un ambient real de treball d'empresa o institució;
 - adquirir nous coneixements professionals;

- desenvolupar, en el context laboral i esportiu, els coneixements curriculars apresos.
- Treballar aspectes d'inserció laboral, com ara:
 - comprendre el procés productiu, les tasques de serveis i el sistema esportiu i participar-hi;
 - adquirir hàbits de relacions humanes a l'empresa o institució.

b. Accés al BFP/MPF

El director o directora del centre, d'acord amb l'equip docent responsable de la impartició del cicle d'ensenyaments esportius, pot establir que per iniciar el bloc/mòdul de formació pràctica (BFP/MPF) calgui l'avaluació positiva de tots els crèdits/mòduls lectius cursats fins al moment d'iniciar-la, o bé una valoració individualitzada per a aquells alumnes que no els haguessin superats tots, del grau d'assoliment dels objectius dels crèdits/mòduls cursats, de les possibilitats raonables de recuperació i del previsible aprofitament que l'alumne pugui obtenir del BFP/MPF.

c. Homologació d'empreses

Per resolució comunicada relativa a la formació pràctica en centres de treball, la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial regula els sistemes d'homologació de les empreses i entitats que han d'acollir alumnes per fer la formació en centres de treball, per tal de garantir les condicions adequades i la qualitat requerida.

d. Seguiment del BFP/MPF

El seguiment de l'alumne que cursa el BFP/MPF el fa el tutor o tutora de pràctiques. El centre educatiu i l'empresa o entitat col·laboradora poden acordar l'ús de diferents mitjans de seguiment, més enllà de les visites del tutor o tutora de pràctiques del centre educatiu al centre de treball.

e. Proposta d'extinció del conveni per cursar el BFP/MPF en una determinada empresa o entitat

L'equip docent responsable de la impartició del cicle d'ensenyaments esportius, a proposta del tutor o tutora del grup, pot proposar al director o directora del centre educatiu l'extinció del conveni per a la realització del BFP/MPF amb l'entitat o empresa col·laboradora. La proposta d'extinció pot fonamentar-se en comportaments o actituds inadequats o en capacitats notòriament no idònies de l'alumne que, per la seva permanència o intensitat, impedeixin o dificultin el normal desenvolupament de la formació pràctica, o en l'incompliment per l'empresa de les condicions que assegurin el caràcter formatiu del BFP/MPF o de les normes de seguretat reglamentàries, o per haver estat sancionada per l'autoritat laboral en els sis mesos anteriors.

En els supòsits anteriors, l'equip docent del cicle d'ensenyaments esportius, a proposta del tutor o tutora, pot decidir l'avaluació negativa del bloc/mòdul de formació pràctica, tot i que no s'hagi completat el nombre d'hores previstes, o bé diferir la realització de les hores de formació pràctica pendents.

f. Exempció del bloc/mòdul de formació pràctica

Les indicacions i instruccions sobre la formació en centres de treball (FCT) són objecte d'una normativa específica que es desenvolupa en la resolució de la Direcció General Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial, mitjançant la qual s'estableixen les instruccions d'aplicació de la "[Normativa de la formació pràctica en centres de treball](#)" i els criteris per resoldre l'exempció, total o parcial, del BFP/MFP per als alumnes que acreditin experiència laboral, experiència formativa i/o experiència esportiva.

La sol·licitud de l'alumne i la resolució de les exempcions per part del director o directora del centre s'han d'ajustar als models que hi ha a "Sol·licitud i resolució d'exempció de la formació pràctica".

Les resolucions del director o directora del centre educatiu relatives a les exempcions poden ser objecte de recurs davant la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial.

4.2.5 Durada dels cicles d'ensenyaments esportius i distribució dels crèdits/mòduls

Les hores mínimes d'impartició efectiva dels diferents cicles són les que determinen els decrets dels diferents currículums. Les hores que els centres destinen a altres activitats (viatges, activitats extraordinàries, etc.) no es poden incloure en aquests mínims.

Així mateix, les hores que es dediquen a activitats de tutoria no es computen com a hores lectives dels alumnes d'aquests ensenyaments.

En qualsevol cas, la formació pràctica en centres de treball es pot fer simultàniament amb les hores lectives o bé de manera intensiva.

a. Distribució dels cicles d'ensenyaments esportius de grau mitjà

L'alumne ha d'haver cursat els crèdits/mòduls del bloc comú del primer nivell LOGSE o del cicle inicial LOE següents, abans de cursar els crèdits del bloc específic del primer nivell marcats amb un asterisc (*) en els apartats *Cicles d'ensenyaments esportius LOGSE (taules)* i *Cicles d'ensenyaments esportius LOE (taules)*.

- Crèdits del bloc comú LOGSE:
 - Bases anatòmiques i fisiològiques de l'esport I
 - Bases psicopedagògiques de l'ensenyament i de l'entrenament I
 - Entrenament esportiu I

- Mòduls del bloc comú LOE:
 - Bases del comportament esportiu

L'alumne ha d'haver cursat els crèdits/mòduls del bloc comú del segon nivell LOGSE o del cicle final LOE següents abans de cursar els crèdits del bloc específic del segon nivell marcats amb un asterisc (*) en els apartats *Cicles d'ensenyaments esportius LOGSE (taules)* i *Cicles d'ensenyaments esportius LOE (taules)*.

- Crèdits del bloc comú LOGSE:
 - Bases anatòmiques i fisiològiques de l'esport II
 - Bases psicopedagògiques de l'ensenyament i de l'entrenament II
 - Entrenament esportiu II

- Mòduls del bloc comú LOE:
 - Bases de l'aprenentatge esportiu
 - Bases de l'entrenament esportiu

b. Distribució dels cicles d'ensenyaments esportius de grau superior

L'alumne ha d'haver cursat els crèdits/mòduls del bloc comú del grau superior LOGSE o del grau superior LOE següents, abans de cursar els crèdits del bloc específic del grau superior marcats amb un asterisc (*) en els apartats *Cicles d'ensenyaments esportius LOGSE (taules)* i *Cicles d'ensenyaments esportius LOE (taules)*.

- Crèdits del bloc comú LOGSE:
 - Biomecànica esportiva
 - Entrenament de l'alt rendiment esportiu
 - Fisiologia de l'esport

- Mòduls del bloc comú LOE:
 - Factors fisiològics de l'alt rendiment
 - Factors psicosocials de l'alt rendiment

c. Matriculació d'alumnes fora de termini

Quan el centre matriculi alumnes fora de termini, cal que elabori un pla específic que els garanteixi poder seguir els estudis d'acord amb la programació prevista.

4.2.6 Matriculació parcial

S'estableix quatre períodes de preinscripció i matrícula segons el calendari que es publica en el DOGC.

Si després del procés ordinari de matrícula resten vacants, els centres han d'obrir un període de matriculació parcial per crèdits/mòduls. Aquesta matriculació parcial està subjecta a les normes de preinscripció i matrícula aprovades per a aquests ensenyaments a la [Resolució ENS/1004/2016](#), de 18 d'abril.

Només es poden matricular de crèdits/mòduls solts les persones que compleixin tots els requisits d'accés a la modalitat esportiva corresponent.

Estipulacions relatives a la matriculació parcial per crèdits/mòduls

- Orientació sobre l'itinerari formatiu

El centre ha d'orientar els alumnes sobre el possible itinerari formatiu que poden seguir en la matriculació per crèdits/mòduls solts, d'acord amb la distribució dels diferents crèdits/mòduls de les titulacions de tècnic/a esportiu/iva i de tècnic/a esportiu/iva superior.

- Tutoria

El seguiment de l'alumne matriculat de crèdits/mòduls solts correspon al tutor o tutora del nivell coincident amb aquests crèdits/mòduls.

- Anul·lació de la matrícula

L'alumne pot sol·licitar l'anul·lació de tots o d'alguns dels crèdits/mòduls en què està matriculat, per causa justificada, per escrit i per una sola vegada, al director o directora del centre. En aquest cas s'ha d'aplicar el que s'estableix amb caràcter general per a l'anul·lació de matrícula en la matriculació en els ensenyaments esportius en règim presencial ordinari.

- Efectes de la no-superació de crèdits/mòduls solts

El centre pot garantir plaça per al curs següent, per tornar a cursar el crèdit/mòdul o crèdits/mòduls, a l'alumne de matrícula parcial que no hagi superat algun dels crèdits/mòduls únicament en el cas de poder tornar a oferir vacants per a matriculació parcial una vegada finalitzat el procés ordinari de matriculació. En aquest cas, es considera que es fa una nova matrícula i, per tant, ha d'abonar el preu públic corresponent al crèdit/mòdul o crèdits/mòduls dels quals es matriculi.

- Certificació d'estudis parcials

L'alumne ha de rebre, en finalitzar el curs, un certificat d'estudis parcials de la titulació que corresponent, que s'ha d'ajustar al model que es troba a "Certificats d'estudis. Ensenyaments esportius".

4.2.7 Organització i programació dels continguts dels cicles d'ensenyaments esportius LOGSE

a. Nombre d'alumnes

El nombre màxim d'alumnes de les sessions teòriques de tots els crèdits és de trenta-cinc. El nombre màxim d'alumnes de les sessions pràctiques és el que s'especifica, per a cada modalitat i, si escau, per a cada crèdit, en l'apartat *Cicles d'ensenyaments esportius LOGSE (taules)*.

b. Organització dels continguts

Correspon a l'equip docent, format pels professors assignats per impartir aquests ensenyaments, l'elaboració de la proposta d'organització dels ensenyaments i els criteris generals de desenvolupament curricular que ha de complementar el projecte educatiu del centre. La concreció de la proposta d'organització ha d'incloure, almenys, els aspectes següents:

- distribució de crèdits, fent-hi constar, per a cada crèdit, la data prevista d'inici i d'acabament, la durada en hores, el nombre d'hores setmanals i els professors que els impartiran;
- espais docents i els recursos que cal usar en el desenvolupament d'aquests ensenyaments;
- criteris seguits en l'organització del bloc de formació pràctica;
- criteris seguits per determinar el contingut i l'organització del projecte final, en el cas dels ensenyaments de grau superior.

c. Programació dels crèdits

La programació de cada crèdit ha d'incloure, almenys:

- el contingut de les unitats didàctiques en què s'organitza cada crèdit, fent-hi constar la durada de cadascuna i la seqüència d'impartició;
- les estratègies metodològiques que cal aplicar;
- els criteris i instruments d'avaluació que s'han d'emprar.

En la programació de cada unitat didàctica cal especificar:

- els objectius terminals o criteris d'avaluació;
- els continguts que s'hi desenvoluparan, convenientment contextualitzats en la unitat, si escau;
- l'enunciat dels diversos nuclis d'activitats en què s'agrupen les activitats

d'ensenyament i aprenentatge que es desenvoluparan.

4.2.8 Organització i programació dels continguts dels cicles d'ensenyaments esportius LOE

a. Nombre d'alumnes

El nombre màxim d'alumnes en les sessions teòriques de tots els mòduls és de trenta. El nombre màxim d'alumnes en les sessions pràctiques és el que s'especifica, per a cada modalitat i, si escau, per a cada mòdul, en l'apartat *Cicles d'ensenyaments esportius LOE (taules)*.

b. Estructura dels cicles d'ensenyaments esportius

Els cicles d'ensenyaments esportius LOE s'estructuren en dues parts: el perfil professional i el currículum. El perfil professional descriu la competència general, les competències professionals, personals i socials, les qualificacions i les unitats de competència del Catàleg de qualificacions professionals vigent.

El currículum comprèn els objectius generals i els mòduls professionals organitzats en unitats formatives.

c. Organització dels continguts

El currículum dels cicles formatius s'estructura en mòduls d'ensenyaments esportius, que poden ser de diferents tipus:

- Mòduls associats a una o més unitats de competència.
- Mòduls que contenen formació de base o transversal a diferents cicles.
- Mòduls comuns a tots els cicles, inclosos en el bloc comú dels diferents títols.
- Mòdul de projecte: inclòs en tots els cicles de grau superior.

Unitats formatives:

Per tal de facilitar l'aprenentatge al llarg de la vida, la integració dels sistemes de formació professional i la incorporació de la població adulta a la formació, els mòduls d'ensenyaments esportius s'organitzen en unitats més petites de formació i avaluació, anomenades unitats formatives.

La unitat formativa és una agrupació de resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació i continguts d'un mòdul d'ensenyaments esportius, relacionat generalment amb unes activitats de treball i continguts amb coherència didàctica per a l'aprenentatge.

d. Planificació del cicle

El centre ha de garantir l'elaboració per part de l'equip docent, de manera conjunta i coordinada, de la proposta de planificació del cicle i els criteris generals de desenvolupament curricular, que en tot cas esdevindrà complement del

projecte educatiu.

La planificació del cicle ha d'incloure, almenys, els aspectes següents:

- Distribució dels mòduls i/o unitats formatives al llarg del cicle i els professors que les impartiran.
- Criteris per determinar el contingut i l'organització del mòdul de projecte en el cas dels cicles de grau superior.
- Criteris generals sobre l'avaluació i la recuperació dels mòduls i/o unitats formatives.
- Espais docents i recursos que es dediquen al desenvolupament del cicle.

En relació amb el mòdul de formació pràctica (MFP) cal concretar:

- Els criteris per a l'organització de la formació en centres de treball (FCT).
- Els criteris per avaluar i qualificar el mòdul de formació pràctica.
- Si escau, les condicions dels espais, equipaments i recursos per desenvolupar el mòdul.
- Els alumnes per grup, les exempcions totals i parcials i la proposta de centres de treball per fer-hi les pràctiques.

e. Programació dels mòduls

La programació de cada mòdul ha d'incloure, almenys:

- La relació de les unitats formatives i temporització, fent-hi constar el nombre total d'hores, la data prevista d'inici i de finalització i el nombre d'hores setmanals.
- Les estratègies metodològiques i d'organització del mòdul.
- Els criteris de qualificació del mòdul a partir de les qualificacions de les unitats formatives.

f. Programació de les unitats formatives i de les activitats d'ensenyament i aprenentatge

Per a cada unitat formativa, en la programació cal especificar:

- Resultats d'aprenentatge proposats, criteris d'avaluació i continguts convenientment contextualitzats.
- Activitats d'ensenyament i aprenentatge i la seva relació amb els resultats d'aprenentatge proposats, criteris d'avaluació i continguts.
- Enunciat dels nuclis formatius en què s'agrupen les activitats d'ensenyament i aprenentatge, si escau.
- L'avaluació i qualificació de la unitat formativa a partir de les qualificacions dels resultats d'aprenentatge.

Així mateix, de cada activitat d'ensenyament i aprenentatge, cal especificar-ne el següent:

- Denominació i durada prevista.

- Breu descripció de les tasques que cal fer en l'activitat.
- Els continguts que es desenvolupen.
- Activitats d'avaluació, si escau.
- Resultats d'aprenentatge als quals va adreçada l'activitat.

4.3 Informació als alumnes dels cicles d'ensenyaments esportius

Els alumnes han de disposar d'informació suficient, pel que fa al desplegament del cicle i per després de cursar-lo. Les característiques i continguts mínims d'aquesta informació es relacionen a continuació.

4.3.1 Organització del cicle

- Perfil professional del cicle.
- Organització i distribució al llarg del curs dels mòduls i les unitats formatives o dels crèdits i les unitats didàctiques.
- La formació pràctica en centres de treball (FCT) i, en particular:
 - els objectius de les pràctiques;
 - la previsió del calendari;
 - les empreses o institucions col·laboradores;
 - la possibilitat i les condicions per a les exempcions total i parcial de l'FCT, així com la documentació necessària per obtenir-les.

4.3.2 Avaluació del cicle

- Avaluacions trimestrals i avaluació final (calendari i procés).
- Criteris d'avaluació i qualificació dels mòduls i les unitats formatives o dels crèdits.
- Criteris d'avaluació i qualificació del crèdit o mòdul de projecte final.
- Criteris d'avaluació i qualificació de la formació pràctica en centres de treball.
- Determinació de la qualificació final del cicle.

4.3.3 Informació als alumnes de cicles de grau mitjà

- Titulació que s'obté.
- Formacions complementàries.
- Cicles d'ensenyaments esportius de grau mitjà afins.
- Possibilitat de continuar els estudis en el batxillerat.
- Accés als cicles formatius de grau superior mitjançant la prova d'accés o altres

formacions.

- Adreces útils: Departament d'Empresa i Ocupació, serveis locals d'ocupació o inserció, etc.

4.3.4 Informació als alumnes de cicles de grau superior

- Titulació que s'obté.
- Formacions complementàries.
- Cicles formatius de grau superior afins.
- Adreces útils: Departament d'Empresa i Ocupació, serveis locals d'ocupació o inserció, etc.
- Accés a la universitat: condicions, possibilitat d'incrementar la qualificació a partir de les PAU (vegeu l'apartat [Accés i admissió a la universitat](#) del Consell Interuniversitari de Catalunya i la informació del [Departament d'Economia i Coneixement](#)).
- Notes de tall exigides per cada facultat o escola universitària en els darrers cursos per accedir-hi des de cicles d'ensenyaments esportius.

4.4 Reclamacions motivades per les qualificacions

D'acord amb l'[article 21.2d i e](#) de la Llei 12/2009, d'educació, i el [Decret 279/2006](#), l'alumne, o els seus pares o tutors legals en el cas que sigui menor d'edat, té dret a sol·licitar aclariments per part dels professors respecte de les qualificacions d'activitats parcials o finals de curs, així com a reclamar contra les decisions i qualificacions que, com a resultat del procés d'avaluació, s'adoptin al final d'un crèdit o mòdul.

Les reclamacions respecte a les qualificacions obtingudes i comunicades a l'alumne al final de cada crèdit o mòdul, si no les resol directament la junta d'avaluació, caldrà adreçar-les per escrit al director o directora del centre en el termini de dos dies lectius. El director o directora traslladarà la reclamació al departament o òrgan equivalent que correspongui per tal que, en reunió convocada a aquest efecte, estudiï si la qualificació s'ha atorgat d'acord amb els criteris d'avaluació establerts i formuli la proposta pertinent. Si consta tan sols d'un o dos membres, l'òrgan s'ha d'ampliar, fins a tres, amb els professors que el director o directora designi (entre els professors d'altres matèries del mateix àmbit o entre els càrrecs directius). A la vista de la proposta que formuli i de l'acta de la junta d'avaluació, el director o directora ha de resoldre la reclamació. L'existència de la reclamació i la resolució adoptada s'han de fer constar a l'acta d'avaluació corresponent i s'han de notificar per escrit a la persona interessada. En la notificació cal indicar els terminis i el procediment per recórrer que s'indica a continuació.

Si l'alumne (o els seus pares o tutors legals si és menor d'edat) no està d'acord amb la

resolució, pot reiterar la reclamació, en el termini de cinc dies, mitjançant un escrit, que cal presentar al centre, adreçat al director o directora dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, al gerent del Consorci d'Educació, i cal seguir el procediment que es detalla tot seguit:

- El centre el trametrà, en els tres dies hàbils següents, als serveis territorials (o al Consorci d'Educació de Barcelona) juntament amb una còpia de les actes d'avaluació i la documentació complementària, a fi que la Inspecció d'Educació n'emeti informe. Aquest informe ha d'incloure tant els aspectes procedimentals seguits en el tractament de la reclamació com el fons de la qüestió reclamada.
- Quan de l'informe i de la documentació es desprèn la conveniència de revisar la qualificació o el procediment d'avaluació, el director o directora dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, l'òrgan competent del Consorci d'Educació pot encarregar la tasca a una comissió integrada per un professor o professora del centre que no hagi participat en l'avaluació, un professor o professora d'un altre centre i un inspector o inspectora proposat per la Inspecció d'Educació.
- Vist l'informe de la Inspecció i, si escau, de la comissió, el director o directora dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, l'òrgan competent del Consorci d'Educació resoldrà definitivament amb notificació a l'interessat per mitjà del director o directora del centre. El que resulti de la resolució final de la reclamació cal que s'incorpori, amb la diligència corresponent, a l'acta d'avaluació a què es refereixi.

4.5 Aplicació dels preus públics

Són d'aplicació als cicles d'ensenyaments esportius les següents normatives:

- [Ordre EDU/417/2008](#), de 9 de setembre, per la qual es creen i es modifiquen diversos preus públics dels ensenyaments d'esports de règim especial que condueixen a les titulacions oficials de tècnic d'esport i tècnic superior d'esport.
- [Ordre EDU/467/2010](#), de 27 de setembre, per la qual es creen i es modifiquen preus públics per la matriculació en els ensenyaments esportius de règim especial que condueixen a les titulacions oficials de tècnic esportiu i tècnic esportiu superior.
- [Ordre ENS 307/2012](#), de 3 d'octubre, per la qual es creen diversos preus públics dels ensenyaments esportius de règim especial que condueixen a les titulacions oficials de tècnic esportiu.
- [Ordre ENS/75/2014](#), de 27 de febrer, per la qual es creen diversos preus públics dels ensenyaments esportius de règim especial que condueixen a les titulacions oficials de tècnic esportiu.

4.6 Renúncia a la matrícula

L'alumne, o qui en tingui la pàtria potestat si és menor, pot sol·licitar la renúncia total a la matrícula i el retorn del preu públic abonat dels crèdits o mòduls que no hagi començat a cursar, per escrit i per una sola vegada, al director o directora del centre.

Per acceptar la renúncia a la matrícula són causes suficients, si es justifiquen documentalment, les que generen una absència prolongada, com ara:

- malaltia o accident de l'alumne o de familiars
- atenció a familiars
- maternitat o paternitat
- canvi de condicions de treball o incorporació a un lloc de treball
- altres circumstàncies personals de caràcter extraordinari

En els supòsits d'acceptació de la renúncia a la matrícula, l'alumne afectat:

- rep del centre el retorn del preu públic pagat corresponent als crèdits o mòduls que deixi de cursar i que no hagi iniciat;
- conserva el dret de reserva de plaça per al curs següent (centres públics i centres privats sostinguts amb fons públics);
- no perd la qualificació obtinguda en els crèdits superats;
- no se li computen les convocatòries dels crèdits no qualificats;
- en el cas d'haver-se iniciat, sense completar-la en anul·lar la matrícula, la formació en centres de treball del bloc de formació pràctica (BFP), se li computen les hores de formació en centres de treball efectivament realitzades i conserva el dret de reserva de plaça d'aquest bloc de formació per al curs vinent. En aquest cas el centre no li retornarà el preu públic corresponent a aquest bloc.

4.7 Acreditació d'estudis

4.7.1 Acreditació per a l'expedició de la titulació obtinguda al final de l'estudi d'un cicle

Els centres autoritzats a impartir els ensenyaments han de tramitar, quan la persona interessada ho sol·liciti, l'expedició del títol de tècnic esportiu o de tècnic esportiu superior, d'acord amb el procediment general de tramitació de l'expedició de títols acadèmics no universitaris.

Cal recordar que el títol de tècnic dóna dret a accedir a totes les modalitats del batxillerat i a més, segons l'article 6.5 de l'[Ordre EDU/554/2008](#), a la convalidació de les matèries optatives i del treball de recerca.

4.7.2 Acreditació d'estudis per a l'accés a estudis universitaris

Atès que el [Reial decret 412/2014](#), de 6 de juny, ha establert noves condicions per a l'accés als ensenyaments universitaris que s'apliquen des de l'any acadèmic 2014-2015, els centres han de certificar els cicles d'ensenyaments esportius de grau superior superats d'acord amb el nou model que es troba a "Certificat d'estudis de tècnic/a superior per a l'accés a estudis universitaris", en què consti la qualificació mitjana obtinguda en el cicle calculada amb tres decimals. També han d'emetre el model de certificat per als alumnes de promocions anteriors que ho sol·licitin i tinguin l'expedient acadèmic en el centre.

Així mateix, i als efectes de matrícula a la part específica de les proves d'accés a la universitat, els centres han d'expedir el certificat a l'alumne que ho sol·liciti, d'acord amb el model "Certificat d'estudis per a la matrícula a la fase específica de les proves d'accés a la universitat (PAU)".

4.7.3 Altres acreditacions d'estudis cursats i superats completament

Certificat de primer nivell o cicle inicial del grau mitjà dels ensenyaments esportius. Els centres autoritzats per impartir els ensenyaments esportius han d'expedir, quan l'interessat ho sol·liciti, el corresponent certificat de primer nivell o cicle inicial, segons el model que es troba a "Certificats d'estudis. Ensenyaments esportius".

Certificat d'estudis complets del grau mitjà dels ensenyaments esportius:

Els centres han de certificar el grau mitjà d'acord amb el model que es troba a "Certificats d'estudis. Ensenyaments esportius".

Certificat d'estudis complets del grau superior dels ensenyaments esportius:

Els centres han de certificar el grau superior d'acord amb el model que es troba a "Certificats d'estudis. Ensenyaments esportius", llevat del supòsit de certificació per a l'accés a estudis universitaris, esmentat anteriorment.

4.7.4 Acreditació d'estudis cursats i/o superats parcialment

Certificat d'estudis parcials del grau mitjà dels ensenyaments esportius. Els centres ho han de certificar d'acord amb el model que es troba a "Certificats d'estudis. Ensenyaments esportius", excepte quan correspongui emetre el certificat del primer nivell o cicle inicial del grau mitjà.

Certificat d'estudis parcials del grau superior dels ensenyaments esportius. Els centres ho han de certificar d'acord amb el model que es troba a "Certificats d'estudis. Ensenyaments esportius".

5 Propostes organitzatives de compatibilitat dels estudis amb altres activitats

- Es pot portar a terme la formació semipresencial dels crèdits o dels mòduls del bloc comú i dels que estableix el títol de tècnic esportiu o tècnic esportiu superior en la corresponent modalitat esportiva, sempre que l'alumne faci una sol·licitud que acrediti incompatibilitat amb l'horari lectiu per motius de treball, cura d'altres persones, o qualsevol altra circumstància excepcional. Cal assistir presencialment almenys a la meitat de les hores previstes per al crèdit o mòdul. Si l'alumne per motius justificats no pot fer el bloc comú abans del bloc específic, ho ha de sol·licitar al centre que, prèvia autorització de la Direcció general de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial pot preveure aquest canvi.
- Els centres autoritzats que imparteixen la modalitat esportiva corresponent i estiguin dins del programa de qualitat i millora dels ensenyaments esportius podran fer el servei de reconeixement acadèmic de la formació rebuda anteriorment i de l'experiència professional, seguint les instruccions que, per a cada modalitat esportiva, estableixi el Departament d'Ensenyament.

6 Normativa d'aplicació (cicles esportius LOGSE i LOE)

- [Llei orgànica 2/2006](#), de 3 de maig, d'educació (BOE núm. 106, de 4.5.2006)
- [Llei 12/2009](#), del 10 de juliol, d'educació (DOGC núm. 5422, de 16.7.2009)
- [Reial decret 971/2007](#), de 13 de juliol, sobre esportistes d'alt nivell i d'alt rendiment (BOE núm. 177, de 25.7.2007)
- [Reial decret 1363/2007](#), de 24 d'octubre, pel qual s'estableix l'ordenació general dels ensenyaments esportius de règim especial (BOE núm. 268, de 8.11.2007)
- [Reial decret 1224/2009](#), de 17 de juliol, de reconeixement de les competències professionals adquirides per experiència laboral (BOE núm. 205, de 25.8.2009)
- [Reial decret 558/2010](#), de 7 de maig, pel qual es modifica el Reial decret 1892/2008, de 14 de novembre, pel qual es regulen les condicions per a l'accés als ensenyaments universitaris oficials de grau i els procediments d'admissió a les universitats públiques espanyoles (BOE núm. 113, de 8.5.2010)
- [Decret 169/2002](#), d'11 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació general dels ensenyaments de règim especial que condueixen a les titulacions oficials de tècnic d'esport i tècnic superior d'esport (DOGC núm. 3660, de 19.6.2002)
- [Decret 279/2006](#), de 4 de juliol, sobre drets i deures de l'alumnat i regulació de la convivència en els centres educatius no universitaris de Catalunya (DOGC núm. 4670, de 6.7.2006)
- [Decret 102/2010](#), de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius (DOGC núm. 5686, de 5.8.2010)

- [Decret 25/2014](#), de 25 de febrer, d'ordenació general dels ensenyaments esportius de règim especial (DOGC núm. 6571, de 27.2.2014)
- [Ordre ECI/3224/2004](#), de 21 de setembre, per la qual s'estableixen convalidacions a efectes acadèmics entre determinats ensenyaments conduents a l'obtenció de títols oficials en l'àmbit de l'activitat física i de l'esport amb les corresponents del bloc comú de Tècnics Esportius establertes pel Reial decret 1913/1997, de 19 de desembre (BOE núm. 243, de 8.10.2004)
- [Ordre ECI/3341/2004](#), de 8 d'octubre, per la qual es corregeixen errors de l'Ordre ECI/3224/2004, de 21 de setembre, per la qual s'estableixen convalidacions a efectes acadèmics entre determinats ensenyaments conduents a l'obtenció de títols oficials en l'àmbit de l'activitat física i de l'esport amb les corresponents del bloc comú de tècnics esportius, establertes pel Reial decret 1913/1997, de 19 de desembre (BOE núm. 249, de 15.10.2004)
- [Ordre ECI/3830/2005](#), de 18 de novembre, per la qual es modifica l'Ordre ECI/3224/2004, de 21 de setembre, per la qual s'estableixen convalidacions a efectes acadèmics entre determinats ensenyaments conduents a l'obtenció de títols oficials en l'àmbit de l'activitat física i de l'esport amb les corresponents del bloc comú de tècnics esportius establertes pel Reial decret 1913/1997, de 19 de desembre, així com l'Ordre ECI/3341/2004, de 8 d'octubre, que completa aquella (BOE núm. 294, de 9.12.2005)
- [Ordre EDU/417/2008](#), de 9 de setembre, per la qual es creen i es modifiquen diversos preus públics dels ensenyaments d'esports de règim especial que condueixen a les titulacions oficials de tècnic d'esport i tècnic superior d'esport (DOGC núm. 5220, de 22.9.2008)
- [Ordre EDU/554/2008](#), de 19 de desembre, per la qual es determinen el procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació i diversos aspectes organitzatius del batxillerat i la seva adaptació a les particularitats del batxillerat a distància i del batxillerat nocturn (DOGC núm. 5287, de 30.12.2008)
- [Ordre EDU/467/2010](#), de 27 de setembre, per la qual es creen i es modifiquen preus públics per la matriculació en els ensenyaments esportius de règim especial que condueixen a les titulacions oficials de tècnic esportiu i tècnic esportiu superior (DOGC núm. 5729, de 6.10.2010)
- [Ordre EDU/3242/2010](#), de 9 de desembre, per la qual es determina el contingut de la fase específica de la prova d'accés a la universitat que poden realitzar els qui tenen un títol de tècnic superior de formació professional, de tècnic superior d'arts plàstiques i disseny o de tècnic esportiu superior i equivalents (BOE núm. 306, de 17.12.2010)
- [Ordre EDU/2645/2011](#), de 23 de setembre, per la qual s'estableix la formació equivalent a la formació pedagògica i didàctica exigida per a les persones que estant en possessió d'una titulació declarada equivalent als efectes de docència no poden realitzar els estudis de màster. (BOE núm. 240, de 5 d'octubre de 2011).

- [Ordre ENS/62/2012](#), de 15 de març, de modificació de l'Ordre EDU/554/2008, de 19 de desembre, per la qual es determinen el procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació i diversos aspectes organitzatius del batxillerat i la seva adaptació a les particularitats del batxillerat a distància i del batxillerat nocturn (DOGC núm. 6094, de 23.3.2012)
- [Ordre ENS/307/2012](#), de 3 d'octubre, per la qual es creen diversos preus públics dels ensenyaments esportius de règim especial que condueixen a les titulacions oficials de tècnic esportiu (DOGC núm. 6234, de 17.10.2012)
- [Ordre ECD/1058/2013](#), de 7 de juny, per la qual es modifica l'Ordre EDU/2645/2011, de 23 de setembre, per la qual s'estableix la formació equivalent a la formació pedagògica i didàctica exigida per a les persones que estant en possessió d'una titulació declarada equivalent als efectes de docència no poden realitzar els estudis de màster. (BOE núm. 140, de 12/06/2013).
- [Ordre ENS/75/2014](#), de 27 de febrer, per la qual es creen diversos preus públics dels ensenyaments esportius de règim especial que condueixen a les titulacions oficials de tècnic esportiu (DOGC núm.6589, de 25.3.2014)
- [Ordre ECD/158/2014](#), de 5 de febrer, per la qual es regulen els aspectes curriculars, els requisits generals i els efectes de les activitats de formació esportiva, als quals es refereix la disposició transitòria primera del Reial decret 1363/2007, de 24 d'octubre (BOE núm. 34 de 8.2.2014)
- [Ordre ECD/499/2015](#), de 16 de març, per la qual es regula el règim de l'ensenyament a distància dels ensenyaments esportius de règim especial, en l'àmbit del Ministeri d'Educació, Cultura i Esport (BOE núm. 71, de 24.3.2015)
- [Resolució ENS/1574/2013](#), de 4 d'abril, d'organització de diverses actuacions en els ensenyaments esportius de règim especial (DOGC núm. 6422, de 22.7.2013)
- [Resolució ENS/1068/2013](#), de 14 de maig, per la qual es determinen les institucions educatives que poden oferir la formació equivalent a la formació pedagògica i didàctica exigida per a aquelles persones que, estant en possessió d'una titulació declarada equivalent a efectes de docència, no poden realitzar els estudis de màster (DOGC nú.,. 6381, de 23/05/2013)
- [Resolució ENS/1004/2016](#), de 18 d'abril, per la qual es determinen el calendari i els aspectes específics de la preinscripció per al curs 2016-2017 per als ensenyaments de batxillerat, batxillerat integrat amb música o dansa, cicles formatius de formació professional de grau mitjà i de grau superior, cursos d'accés a aquests cicles, programes de formació i inserció, cicles formatius d'arts plàstiques i disseny de grau mitjà i de grau superior, artístics superiors (art dramàtic, música, dansa, disseny i conservació i restauració de béns culturals), d'idiomes en escoles oficials d'idiomes, esportius, i els impartits en centres i aules de formació d'adults (DOGC núm. 7105, de 22.4.2016)

Concreció i desenvolupament del currículum de l'educació

infantil i primària

1 Orientacions per a l'organització del currículum

Per a l'organització del currículum del segon cicle de l'educació infantil és d'aplicació el [Decret 181/2008](#), de 9 de setembre, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments del segon cicle de l'educació infantil.

Al web de la XTEC, secció Currículum i orientació > [Educació infantil](#), hi ha un recull de recursos i materials relatius a l'organització curricular d'aquest cicle.

El Govern de la Generalitat de Catalunya, mitjançant el Departament d'Ensenyament, estableix i desenvolupa el [Decret 119/2015](#), de 23 de juny, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària, d'acord amb l'Estatut d'autonomia de Catalunya 6/2006, de 19 de juliol; la [Llei 12/2009](#), del 10 de juliol, d'educació; les directrius de la Unió Europea, i tenint en compte el currículum bàsic de l'educació primària.

El currículum de l'educació primària comprèn els objectius de l'etapa, les competències bàsiques pròpies de cada àmbit que han d'assolir els alumnes, els continguts i els criteris d'avaluació de les diverses àrees i les orientacions metodològiques i d'avaluació de cada àmbit.

El currículum s'organitza en àmbits que agrupen les àrees de coneixement, que s'han d'impartir en cada nivell de l'etapa, deixant a opció de les famílies l'àrea de valors socials i cívics o l'àrea de religió, que també han de ser avaluades com les altres àrees.

És la guia de les activitats educatives escolars, n'explicita les intencions i proporciona línies d'acció adequades als mestres, que tenen la responsabilitat última a l'hora de concretar-ne l'aplicació, procurant desvetllar la motivació, la curiositat i la imaginació dels nens. Combina una cultura general àmplia amb el treball de les àrees necessàries perquè tots els alumnes adquireixin els aprenentatges, per poder actuar amb una capacitat reforçada d'autonomia, criteri i responsabilitat personal.

El Departament d'Ensenyament posa a disposició dels centres els documents de desenvolupament de les competències pròpies de cada àmbit, les dimensions i les competències de cadascuna d'aquestes. Aquests documents es poden consultar a l'apartat [Currículum i orientació](#) del web de la XTEC.

L'etapa d'educació primària compta amb 5.250 hores lectives: d'aquestes, 525 hores corresponen a l'esbarjo i les 4.725 hores restants es destinen als àmbits de coneixement (es computen 35 setmanes lectives per curs escolar a raó de 25 hores setmanals, inclòs l'esbarjo).

La distribució horària mínima i global d'etapa per a cadascun dels àmbits s'estableix en l'annex 4 del [Decret 119/2015](#), de 23 de juny, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària.

D'acord amb el principi d'escola inclusiva, la concreció i el desenvolupament del currículum han de garantir la coordinació de l'equip docent amb l'objectiu de coordinar les actuacions educatives, tant en l'atenció a la diversitat com en els processos

d'avaluació. La publicació [De l'escola inclusiva al sistema inclusiu](#) dona orientacions per a docents i professionals d'atenció educativa dels centres d'educació infantil i primària.

2 Competències bàsiques: identificació i desplegament

Per a l'organització del currículum de l'educació primària s'aplica el [Decret 119/2015](#), de 23 de juny, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària.

Al web del Departament d'Ensenyament, apartat Departament > [Publicacions](#) i al web de la XTEC, apartat Currículum i orientació > [Educació primària](#), es poden trobar els documents d'identificació i desplegament a l'educació primària, quant a:

- [competències bàsiques de l'àmbit lingüístic](#),
- [competències bàsiques de l'àmbit matemàtic](#),
- [competències bàsiques de l'àmbit digital](#),
- [competències bàsiques de l'àmbit lingüístic de llengües estrangeres](#),
- [competències bàsiques de l'àmbit de coneixement del medi natural, social i cultural](#),
- [competències bàsiques de l'àmbit d'educació en valors](#),
- [competències bàsiques de l'àmbit artístic \(educació visual i plàstica, educació musical i dansa\)](#).

En breu s'hi afegiran els documents d'identificació i desplegament referents a:

- competències bàsiques de l'àmbit d'educació física,
- competències bàsiques de l'àmbit d'aprendre a aprendre,
- competències bàsiques de l'àmbit d'autonomia, iniciativa personal i emprenedoria.

Aquests documents es presenten amb altres recursos i materials de suport als centres per a la millora de l'adquisició de les competències bàsiques dels alumnes. Els documents identifiquen i despleguen les competències bàsiques de diferents àmbits que els centres han de conèixer i incorporar en les programacions, en la presa de decisions metodològiques i en el disseny de les activitats d'avaluació.

3 Programació

El [Decret 119/2015](#), de 23 de juny, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària fixa com a principal objectiu l'aprofundiment en el model competencial per tal de garantir l'adquisició de les competències bàsiques dels alumnes en acabar l'etapa obligatòria.

Cal planificar, en la programació, el procés d'assoliment de les competències, avaluar-ne el procés, reconduint-lo si cal, i valorar-ne periòdicament el grau aconseguit. Per això cal fer una bona selecció dels continguts, establir les estratègies metodològiques que portin a un coneixement d'aquests continguts d'una manera més contextualitzada,

més conscient i més raonada, així com prendre decisions en aspectes d'organització del temps, de les agrupacions d'alumnes i de les interaccions que s'estableixen.

[El currículum a l'escola i a l'aula](#) és una eina per a la reflexió pedagògica i la programació a l'educació primària.

4 Avaluació

4.1 Criteris generals

En el segon cicle de l'educació infantil, el procediment d'avaluació dels alumnes i els documents i requisits formals del procés es regulen a l'[Ordre EDU/484/2009](#), de 2 de novembre.

En l'educació primària, el procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació, es regulen a l'[Ordre ENS/164/2016](#), de 14 de juny.

L'avaluació dels processos d'aprenentatge dels alumnes en l'educació primària ha de ser contínua i global, amb una observació sistemàtica de l'assoliment dels objectius educatius, integradora de les valoracions de totes les àrees, amb una visió globalitzada del procés d'aprenentatge al llarg de l'etapa i centrada en el desenvolupament i la consolidació de les competències bàsiques. Ha de ser, també, formadora i formativa, amb la finalitat de detectar les dificultats tan bon punt es produeixen, esbrinar-ne les causes i prendre les mesures necessàries a fi que l'alumne pugui continuar amb èxit el seu aprenentatge.

L'alumne ha d'estar informat en tot moment del seu progrés per orientar el seu rendiment cap a l'èxit escolar i poder prendre, amb l'ajut dels mestres, decisions per millorar. De la mateixa manera, les famílies han de tenir informació sobre el procés d'aprenentatge dels fills, amb referència al nivell exigut, i rebre orientacions per ajudar-los a millorar.

Els referents per a l'avaluació són les competències bàsiques i els criteris d'avaluació de les àrees, que mostren el grau d'assoliment de les competències bàsiques de cada àmbit, i s'estableixen a l'[article 15](#) del Decret 119/2015, de 23 de juny, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària.

Els alumnes per als quals es consideri que per a l'assoliment de les competències bàsiques de l'etapa són insuficients les adaptacions incorporades en la programació ordinària i les mesures de reforç o ampliació previstes, es pot prendre la decisió d'utilitzar criteris d'avaluació inferiors o superiors als del nivell que els corresponen, com a referent per avaluar-los. En aquests casos s'ha d'elaborar un pla individualitzat (PI) que ha d'identificar, com a mínim, els àmbits o les àrees per als quals s'utilitzaran aquests criteris d'avaluació inferiors o superiors als del nivell corresponent com a referents per a l'avaluació de l'alumne. Aquests criteris d'avaluació s'han d'especificar, i informar-ne a la família.

Després de cada sessió trimestral de la comissió d'avaluació, el tutor o tutora ha

d'informar per escrit els pares o els tutors legals de l'alumne. Els informes escrits són l'element habitual de comunicació. Cada centre ha d'elaborar-ne un model propi on s'han de reflectir els resultats obtinguts en l'avaluació del procés d'aprenentatge de l'alumne, els aspectes personals i evolutius que es considerin oportuns esmentar, les mesures complementàries o de reforç adoptades o previstes, i les orientacions qualitatives que permetin a les famílies i als alumnes trobar, en col·laboració amb els docents, estratègies per aconseguir millorar-ne els aprenentatges.

Al final de cada un dels sis cursos de l'etapa s'ha d'avaluar el procés d'assoliment de les competències bàsiques dels alumnes.

Altres informacions sobre el seguiment de l'alumne es poden vehicular per mitjà d'entorns virtuals.

4.2 Promoció dels alumnes

Generalment, en finalitzar el curs escolar, els alumnes passen al curs següent, i a l'etapa d'educació secundària obligatòria en finalitzar el sisè curs de l'educació primària. En algun cas la comissió d'avaluació pot decidir que un alumne romangui en el mateix curs si els aprenentatges adquirits o el grau de maduresa no li permeten seguir amb profit els aprenentatges del curs superior.

Aquesta decisió només es pot adoptar una vegada al llarg de l'etapa, o dues en el cas dels alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu, en què s'ha de valorar el procés d'assoliment de les competències bàsiques i les repercussions positives i negatives previsibles que pugui tenir aquesta decisió per a l'alumne, així com l'opinió dels pares o tutors legals. Els alumnes amb altes capacitats intel·lectuals poden flexibilitzar la permanència en un nivell en tota l'etapa quan el ritme personal d'aprenentatge i el grau de maduresa adequat així ho aconsellin.

Cal garantir que el o la cap d'estudis o membre que designi l'equip directiu assisteixi a les reunions finals de la comissió d'avaluació de sisè, ja que aquest és el curs on es valoren els aprenentatges de tota l'etapa.

Així mateix, a partir de l'anàlisi dels resultats globals del grup i del centre, i dels resultats de les proves d'avaluació facilitades pel Departament d'Ensenyament, es prendran, si escau, decisions de millora sobre els objectius, la gestió organitzativa i les estratègies d'ensenyament i aprenentatge que cal aplicar.

4.3 Activitats de reforç d'estiu

L'equip de mestres ha de garantir que l'alumne de sisè que en el curs següent iniciï l'etapa d'educació secundària obligatòria i no hagi assolit satisfactòriament les competències pròpies de l'àrea de llengua i de matemàtiques, faci, durant l'estiu, activitats de reforç d'aquestes àrees. Al web de la XTEC, secció Currículum i orientació, hi ha el document [Orientacions per a les activitats de reforç d'estiu](#). A l'inici del curs

següent l'alumne ha de lliurar les activitats de reforç d'estiu al tutor o tutora de primer d'ESO per tal que es tinguin en compte en l'avaluació inicial i en les posteriors actuacions de reforç.

4.4 Prova diagnòstica

Durant l'etapa, en el tercer curs d'educació primària, s'ha de fer una prova d'avaluació diagnòstica elaborada pel Departament d'Ensenyament. Per al curs 2016-2017 s'aplicaran des del 28 de febrer al 13 de març de 2017.

La prova té un caràcter orientador i formatiu per als centres i no determina l'expedient acadèmic dels alumnes. L'avaluació diagnòstica mesura el nivell d'assoliment de les competències bàsiques. Els resultats de la prova i l'informe corresponent de què ha de disposar cada centre, conjuntament amb altres indicadors, ajuden els centres a analitzar, valorar i reorientar, si cal, la pràctica docent per tal que els alumnes assoleixin les competències i els aprenentatges que estableix el currículum. Per ampliar-ne la informació consulteu el web del Departament d'Ensenyament: [Prova d'avaluació diagnòstica d'educació primària](#).

4.5 Proves de 6è

Les proves d'avaluació de l'educació primària sisè curs s'aplicaran el 4 i 5 de maig de 2017 amb l'objectiu d'avaluar les competències i coneixements bàsics que han d'haver adquirit els alumnes al final de l'educació primària per poder seguir amb normalitat el currículum previst per a l'ESO. El resultat de la prova no tindrà efecte ni en l'avaluació final dels alumnes ni en les decisions de pas de curs.

Per aquest motiu, el centre no programarà per als alumnes de 6è curs cap activitat que s'hagi de fer fora del centre durant aquests dies. Es pot trobar informació complementària a la pàgina web del Departament d'Ensenyament creada a aquest efecte: [Prova d'avaluació de sisè curs d'educació primària](#).

5 Lectura i escriptura

Per a aquesta legislatura, el Departament d'Ensenyament ha establert com a objectiu estratègic la millora de l'èxit escolar de tots els alumnes. La concreció d'aquest compromís s'ha materialitzat, entre d'altres, en el desenvolupament de dues iniciatives: l'[Estratègia d'impuls a la lectura](#) (ILEC) i el programa [araESCRIC](#).

La competència lectora i escrita són a la base de la majoria d'aprenentatges i, per tant, es relacionen directament amb l'èxit acadèmic, alhora que representen un requisit per participar amb èxit en bona part dels àmbits de la vida adulta.

En el marc del Pla nacional de lectura, l'ILEC ha tingut un impacte important tant

quantitativament, ja que ha suposat el compromís de prop d'un miler de centres i de 12.000 docents en un cicle de tres cursos de formació en centre, com qualitativament, com assenyalen els indicadors de la Inspecció d'Educació i les proves censals de competències bàsiques.

Per la seva part, el programa "araESCRIC" es proposa facilitar la millora dels resultats de la competència escrita dels alumnes mitjançant processos de reflexió del centre, orientats a la millora de la fonamentació i la coherència, conceptual i metodològica, de la didàctica de l'escriptura. Es planteja per assolir els objectius següents:

- Valorar l'escriptura com a eina de construcció de coneixement i d'aprenentatge.
- Reconèixer l'escriptura com una estratègia transversal per millorar el rendiment escolar a totes les àrees curriculars.
- Identificar el valor de la competència escrita per iniciar el recorregut cap a la participació en els diversos àmbits socials al llarg de la vida.
- Fomentar l'hàbit de l'escriptura personal i del plaer d'escriure per gaudir i créixer.

El programa s'ha articulats al voltant de dues fases: una primera de sensibilització, per compartir amb els professors els elements bàsics del procés d'escriptura, i una segona, que es caracteritzarà per la seva flexibilitat a l'hora d'atendre les necessitats dels centres.

Al llarg del curs 2015-2016 es va desenvolupar una edició de la primera fase, concretada en un cicle de sis conferències, simultànies a totes les unitats territorials d'Ensenyament. En aquesta edició de la primera fase hi han participat 5.264 docents en representació de 993 escoles. Per al curs escolar 2016-2017 s'ha previst una segona edició de les conferències.

En el cicle s'aprofundeix en els elements clau de l'ensenyament i l'aprenentatge de l'escriptura i s'ofereixen elements per a la coordinació entre les diferents llengües, matèries i etapes educatives:

- Aprenentatge inicial de l'escriptura
- Funcionalitat de l'escriptura
- Procés de composició d'un text
- Les propietats textuais i la reflexió sobre la llengua
- L'escriptura a les àrees
- L'escriptura creativa i literària

Un tractament didàctic adequat de la lectura i l'escriptura exigeix plantejar l'ensenyament, i l'aprenentatge, des d'una triple dimensió:

Aprendre a llegir i a escriure

En aquesta dimensió cal incloure-hi, entre d'altres:

- L'aprenentatge inicial del codi escrit (codificació i descodificació).
- La descoberta del sentit, els usos i la funcionalitat de la lectura i l'escriptura amb relació als diversos gèneres textuais.

- Els procés lector i el de composició escrita; la reflexió sobre la llengua, les estratègies de comprensió i les de composició escrita relacionades amb les diverses fases del procés.

Llegir i escriure per aprendre

La competència lingüística, en general, i la comprensió lectora i la capacitat de fixar el coneixement per escrit, en particular, són a la base de qualsevol aprenentatge. En el nostre sistema educatiu el domini d'aquestes dimensions és cabdal per a l'èxit escolar, ja que la lectura i l'escriptura representen dues de les eines més efectives per aprendre i per construir coneixement i, per tant, com a estratègies transversals, faciliten la millora del rendiment escolar en totes les matèries del currículum.

En la didàctica d'aquestes dimensions els centres haurien d'estendre la perspectiva de l'aprenentatge. Els objectius han de ser d'aprenentatge: l'alumne ha de ser conscient, tothora, què se li demana i quines evidències li indicaran que assolix els objectius. El centres han de posar les condicions per desenvolupar l'ús de les estratègies de comprensió lectora i de composició textual a través de l'augment del nombre d'experiències lectores i d'escriptura dels alumnes.

Considerar la lectura i l'escriptura de manera sistemàtica en totes les àrees i matèries del currículum, i al llarg de tots els nivells de l'escolaritat obligatòria, permetrà els alumnes experimentar i valorar-ne la importància en el seu procés d'aprenentatge.

Llegir i escriure per gust

De la mateixa manera que facilitar entorns i temps diari per promoure, i desenvolupar, l'hàbit lector dels alumnes són decisions que faciliten la millora de la competència lectora, planificar un temps setmanal d'escriptura serà també una estratègia imprescindible per millorar la competència escrita. En aquest temps s'han de combinar activitats col·lectives, liderades pel o per la docent, i també activitats d'escriptura lliure i personal dels alumnes. Aquests temps setmanals d'escriptura permetran els alumnes experimentar els seus progressos i reforçar l'autoconcepte com a escriptors.

L'equip directiu ha d'assegurar la coherència metodològica i didàctica dels diversos cicles i nivells per a l'ensenyament de la lectura i l'escriptura. A l'espai [Aprenentatge inicial de la lectura](#) hi ha recursos i reflexions que donen suport als mestres sobre l'aprenentatge inicial de la lectura, i que han de facilitar la metodologia i el treball a les aules d'aquesta habilitat. S'han d'establir acords, a l'educació infantil i a l'educació primària, pel que fa a la planificació de les activitats de lectura i d'escriptura; a l'ensenyament de la comprensió lectora i de la composició escrita; als processos inicials d'aprenentatge del codi, i també a les eines, estratègies i activitats d'avaluació, en les quals els alumnes haurien de tenir un paper important.

A l'espai del [Pla d'impuls de la lectura](#) del web de la XTEC, els mestres trobaran adreces d'interès, orientacions, recursos, materials didàctics i bones pràctiques, que els permetran actualitzar i sistematitzar l'ensenyament i l'aprenentatge de la lectura.

El programa "araESCRIC" també disposa d'un lloc web on hi ha vídeos, presentacions electròniques, eines de diagnosi i altres recursos per facilitar l'inici dels processos de

treball col·legiat, que estan orientats a la millora de la qualitat i la coherència pedagògiques de la didàctica de l'escriptura.

El Departament també posa a disposició dels centres propostes de Formació interna de centre (FIC). Per a centres d'educació infantil i primària, en l'àmbit de la lectura, s'ofereix "La lectura en un centre educatiu" i, en el de l'expressió escrita, Escriure a l'escola: escriure des de les àrees i Escriure a l'escola: parlar per escriure. Per a l'educació secundària es proposen Escriure a l'institut: escriure des de les matèries, Escriure a l'institut: escriure a les classes de llengua i "Escriure a partir dels textos literaris".

6 Coordinació entre l'educació primària i l'educació secundària obligatòria

Amb la finalitat de garantir una adequada transició dels alumnes entre l'etapa d'educació primària i la d'educació secundària obligatòria, els equips directius dels instituts i de les escoles d'on procedeixi l'alumne han de planificar la realització de les sessions de coordinació necessàries, per tal d'assegurar la continuïtat i la coherència del procés educatiu i de l'itinerari formatiu, i acordar criteris d'actuació comuns i compartits.

En el marc d'aquesta coordinació, si escau, l'EAP lliura als centres de secundària l'informe psicopedagògic d'aquells alumnes per als quals, per l'especificitat de les necessitats educatives, el centre de secundària hagi d'elaborar un pla individualitzat que doni continuïtat a la intensitat i les característiques de les mesures i suports que hagin necessitat al llarg de l'educació primària i que es prevegi que continuaran necessitant.

7 Atenció a la diversitat

L'atenció a la diversitat i l'assoliment de les competències que permetin el desenvolupament personal i escolar de tots els alumnes és un principi comú en totes les etapes de l'educació obligatòria.

En els documents de gestió del centre s'han de concretar els acords que fan referència als objectius d'èxit educatiu per a tots els alumnes i a l'atenció a la diversitat els quals s'hauran de veure reflectits en l'organització del centre i en la pràctica professional dels mestres.

L'atenció a les necessitats educatives de tots els alumnes s'ha de plantejar des de la perspectiva global del centre i ha de facilitar la participació de tots els alumnes en els entorns ordinaris de treball.

Els centres han de planificar les mesures i els suports educatius a partir de l'observació dels alumnes i de les seves necessitats, a fi de donar a cadascú la intensitat de suport adequat per millorar-ne el nivell competencial.

Totes les mesures i suports han de permetre flexibilitzar el context d'aprenentatge,

proporcionar als alumnes estratègies per minimitzar les barreres de l'entorn, i garantir la convivència i el compromís de tota la comunitat educativa.

La concreció de les mesures i suports ha de quedar recollida en els documents del centre, en les programacions d'aula i, si escau, en els plans individualitzats (PI). En aquests ha de constar una previsió temporal de les mesures i els suports, i en la planificació cal preveure els indicadors d'avaluació que n'orientaran la retirada.

La planificació de l'atenció a l'alumne a partir de la intensitat de mesures i suports parteix del model de "resposta a la intervenció" i es concreta en:

- Mesures i suports universals
- Mesures i suports addicionals
- Mesures i suports intensius per als alumnes amb necessitats educatives especials

La planificació d'aquestes mesures i suports en un context d'inclusió comporta:

- Planificar i coordinar les mesures i els suports adoptats pel centre per a l'atenció de tots els alumnes.
- L'adopció de mesures i suports addicionals i intensius per a l'atenció a les necessitats específiques de suport educatiu que presenten els alumnes, entre les quals s'han de destacar les derivades del desavantatge educatiu de necessitats educatives especials, de trastorns d'aprenentatge, de malalties prolongades i de les altes capacitats.
- Les decisions que s'han adoptar en la incorporació d'alumnes procedents de sistemes educatius estrangers, en especial quan ja presenten el domini assolit d'alguna llengua curricular impartida en el sistema educatiu de Catalunya.

7.1 Mesures i suports universals

S'inclouen en aquest apartat les mesures i suports que s'adrecen a tots els alumnes, a partir del que estableix el [Decret 119/2015](#), d'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària.

Aquestes mesures es recullen en el projecte educatiu del centre i en les seves normes d'organització i funcionament (NOFC), i han de quedar concretades en el pla d'acollida de l'alumne i dels professors, en el pla d'acció tutorial i en les programacions d'aula.

7.1.1 Programació i metodologia de treball a l'aula

Les programacions generals de les àrees i les estratègies metodològiques de treball a l'aula han d'assegurar la participació amb aprofitament del nombre més gran possible d'alumnes. El document "Programacions i recursos didàctics" recull orientacions per elaborar-les.

Les estratègies i actuacions educatives, quant a l'atenció de tots els alumnes en l'aula,

poden ser: el treball cooperatiu, el treball per projectes, la resolució participativa dels problemes relacionals i dels conflictes, l'ensenyament multinivell, la docència compartida, la tutoria entre iguals, els suports tecnològics, el treball per racons i els tallers dins l'aula, els tallers o activitats internivells i el treball en petits grups dins l'aula, entre d'altres.

7.1.2 Organització del centre: intervenció dels tutors i d'altres docents i del personal educador i auxiliar

Les escoles han d'organitzar els recursos humans per atendre tots els alumnes, les mesures de treball per a tot el grup classe, per al suport escolar personalitzat o per a l'atenció als alumnes amb necessitats educatives especials. Un cop cobertes les prescripcions horàries establertes al currículum dels diferents nivells segons el projecte educatiu del centre, s'han d'utilitzar les hores restants que quedin disponibles per donar suport als alumnes que tenen més dificultats per aprendre.

Les escoles han de prioritzar que els mestres d'educació especial i els mestres d'audició i llenguatge facin atenció directa als alumnes amb necessitats educatives especials i en el context de l'aula ordinària. Excepcionalment poden portar a terme les actuacions intensives personalitzades dins o fora de l'aula que es preveuen en el pla individualitzat de l'alumne.

Cal facilitar als educadors d'educació especial, auxiliars d'educació especial o vetlladors i ha de constar per escrit l'horari, el lloc i les activitats que han de fer, les quals s'han de supervisar per fer els ajustaments necessaris al llarg del curs. El suport que ofereixen aquests professionals s'incrementa, disminueix o suprimeix en funció de l'evolució de l'alumne, sobretot en els aspectes d'autonomia personal i de la conducta que li permetin participar de manera més autònoma en les activitats previstes al centre i a l'aula.

Quan el centre participi en algun projecte internacional o en un pla o programa d'impuls al plurilingüisme, ha d'afavorir espais de coordinació entre els docents participants, en especial si el projecte incorpora auxiliars de conversa, assistents lingüístics o alguna altra participació internacional d'agents educatius complementaris per estimular el domini de les llengües estrangeres. En aquest cas, cal assignar una persona responsable per fer la tutoria de l'auxiliar o assistent durant tot el temps que duri la l'estada al centre educatiu.

7.1.3 Acció tutorial

L'acció tutorial contribueix al desenvolupament d'una dinàmica positiva en el grup classe i a la implicació de cada alumne en el procés educatiu i en la dinàmica del centre. Comporta el seguiment individual i col·lectiu dels alumnes en els termes que s'estableixen en el projecte educatiu i les normes d'organització i funcionament del centre, amb la finalitat de contribuir al desenvolupament integral dels alumnes i prestar-

los l'orientació de caràcter personal i acadèmic que els ajudi a assolir la maduresa personal i la integració social.

En el seguiment de l'alumne s'ha de vetllar especialment per l'assoliment progressiu de les competències bàsiques, per la detecció de les dificultats en el moment en què es produeixen i per la coordinació de tots els mestres que incideixen en el mateix alumne, per prendre les mesures necessàries perquè pugui continuar el procés d'aprenentatge.

En l'educació primària, una de les hores setmanals disponibles per completar l'organització del currículum es pot destinar a desenvolupar activitats d'acció tutorial amb el grup classe.

Els centres han d'establir els procediments de relació i cooperació amb les famílies i els han de facilitar informació sobre l'evolució escolar i personal dels fills per facilitar, a les famílies, l'exercici del dret i el compliment del deure de participar i d'implicar-se en el procés educatiu dels fills. A aquest efecte, el centre ha de preveure en la programació general anual la planificació d'entrevistes, reunions col·lectives o altres actuacions que consideri oportunes. Aquesta planificació ha de garantir, com a mínim, una entrevista individual a l'inici de l'escolaritat i al llarg del curs, i una de col·lectiva durant el primer trimestre de cada curs.

És propi de la tutoria, sens perjudici de la capacitat d'autoorganització del centre, la realització ordinària d'entrevistes i reunions amb pares o tutors legals, el seguiment de la documentació acadèmica i la coordinació de l'elaboració d'adaptacions de la programació a les necessitats i a les característiques de l'alumne.

L'acció tutorial integra les funcions del tutor o tutora, de l'equip docent i les actuacions d'altres professionals.

L'organització del centre ha de preveure, normalment a través de l'equip docent, la planificació, la coordinació i la coherència de les actuacions tutorial al llarg de tota l'etapa, el seguiment de la seva aplicació i l'avaluació dels resultats que s'hi obtenen.

7.1.4 Carta de compromís educatiu

D'acord amb el que disposa l'[article 20](#) de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, els centres han de formular una [carta de compromís educatiu](#), en la qual han d'expressar els objectius necessaris per assolir un entorn de convivència i respecte pel desenvolupament de les activitats educatives, amb la participació de la comunitat escolar i per potenciar la participació de les famílies en l'educació dels seus fills.

El document "Participació de la comunitat educativa" n'orienta l'organització i la gestió als centres.

7.1.5 Projecte de convivència

Recollint els principis de la [Llei orgànica 2/2006](#), de 3 de maig, d'educació, i de la [Llei](#)

[12/2009](#), del 10 de juliol, d'educació, el [Projecte de convivència](#) és el document que engloba el conjunt d'accions encaminades a l'aprenentatge de la convivència en el centre educatiu i, per tant, recull les intervencions que el centre educatiu desenvolupa per capacitar tots els alumnes i la resta de la comunitat educativa per fomentar la convivència i la gestió positiva de conflictes, el plantejament del centre en la manera de treballar el desenvolupament personal i col·lectiu de cada alumne.

Aquestes accions poden anar adreçades a millorar la convivència a l'aula, al centre o a l'entorn, amb el benentès que la permeabilitat entre aquests tres àmbits d'intervenció afavoreix la transferència d'aprenentatges, valors, creences, actituds i hàbits relacionals.

També recull els mecanismes que el centre estableix a l'hora de resoldre els conflictes que es produeixen en els tres àmbits als quals s'ha fet esment (aula, centre i entorn) i de crear una atmosfera de treball i convivència segura i saludable, que és especialment rellevant per als alumnes i els grups més vulnerables, com els alumnes amb necessitats educatives específiques: alumnes amb discapacitat, alumnes amb trastorns de la conducta, alumnes nouvinguts, etc.

El document "Convivència i clima escolar" n'orienta l'organització i la gestió als centres.

7.1.6 Pla d'acollida

Els processos d'acollida mereixen una atenció especial dins el projecte de convivència de centre perquè poden esdevenir un element clau per a la creació de vincles, per establir un bon clima relacional i per afavorir la implicació en el centre de tots els seus membres.

L'acollida i la inclusió de tots els alumnes ha de ser una de les primeres responsabilitats i dels primers objectius del centre educatiu i dels professionals que hi treballen.

Per aconseguir aquest objectiu, el centre ha de concretar les actuacions que posa en marxa per facilitar l'adaptació dels alumnes i de les famílies que s'hi acaben d'incorporar. Aquestes orientacions fan referència, sobretot, a l'acollida dels alumnes amb necessitats educatives especials i als alumnes que provenen d'altres països, i que han de portar a terme un procés d'adaptació emocional, escolar i d'aprenentatge de la llengua.

El centre ha de donar una resposta personalitzada a aquests alumnes per garantir l'accés al currículum comú i als processos de socialització, i establir els criteris metodològics i els materials curriculars que facilitin la participació a les aules ordinàries des del primer moment.

Correspon al centre determinar les actuacions que es duren a terme per atendre les necessitats educatives d'aquests alumnes, així com les formes organitzatives i els criteris metodològics que es considerin més apropiats.

7.1.7 Comissió d'atenció a la diversitat

L'[article 91](#) de la Llei d'educació estableix que entre els elements que ha de contenir el projecte educatiu del centre hi ha els procediments d'inclusió dels alumnes, a més de les altres actuacions que caracteritzen el centre, com són les prioritats i els plantejaments educatius i l'aplicació dels criteris d'organització pedagògica. Cada centre ha d'establir els principis per a l'atenció a la diversitat dels alumnes.

A fi de planificar, promoure i fer el seguiment d'actuacions que es duguin a terme per atendre la diversitat de necessitats educatives dels alumnes, s'ha de constituir en cada centre una comissió d'atenció a la diversitat o òrgan equivalent, presidida, en els centres públics, pel director o directora o un altre membre de l'equip directiu i, en els centres privats, per qui designi el o la titular, amb criteris d'analogia.

Llevat que el centre n'aprovi una altra composició equivalent, a la comissió d'atenció a la diversitat, convé que hi siguin:

- el director o directora o un altre membre de l'equip directiu;
- els mestres que fan suport intensiu als alumnes: els mestres d'educació especial, els mestres d'audició i llenguatge i els professionals de la USEE (si es disposa del recurs);
- un docent amb responsabilitats en la coordinació de llengua, interculturalitat i cohesió social del centre;
- altres mestres que el centre consideri convenient;
- el o la professional de l'equip d'assessorament i orientació psicopedagògica (EAP) que intervé en el centre.

Corresponen a la comissió d'atenció a la diversitat, entre altres funcions, les següents:

- La concreció de criteris i prioritats per a l'atenció a la diversitat dels alumnes;
- L'organització, l'ajustament i el seguiment dels recursos de què disposa el centre per atendre la diversitat, i de les mesures i suports adoptats;
- El seguiment de l'evolució dels alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu;
- La planificació dels suports complementaris en funció de les necessitats dels alumnes;
- Donar el vistiplau als plans individualitzats que ha d'aprovar el director i fer-ne el seguiment;
- La coordinació de les mesures i els suports addicionals i intensius del centre.

7.2 Mesures i suports addicionals

El centre ha de concretar les mesures i suports addicionals per ajustar la resposta educativa d'una manera flexible, preventiva i temporal, focalitzant la intervenció educativa en aquells aspectes del procés d'aprenentatge que poden comprometre

l'avenç personal i escolar d'alguns alumnes.

Aquestes mesures han de vincular-se a les mesures i els suports universals previstos al centre i cercar la màxima participació en les situacions educatives del centre i de l'aula.

7.2.1 Suport escolar personalitzat (SEP)

El [suport escolar personalitzat](#) (SEP) és un recurs que s'emmarca en el conjunt d'actuacions que impulsa el Departament d'Ensenyament per assolir l'èxit escolar de tots els alumnes, amb la finalitat de contribuir a atendre les necessitats individuals d'aprenentatge de cada nen.

És un suport flexible, temporal i preventiu, per atendre els diversos ritmes d'aprenentatge dels alumnes, i que també recull aspectes organitzatius i metodològics i ofereix un suport individual o en petit grup a aquells alumnes que el necessiten.

Aquest suport pretén aconseguir que tots els alumnes desenvolupin al màxim els aprenentatges bàsics i formatius amb activitats addicionals, dins o fora de l'aula, segons escaigui, individualment o per grups d'alumnes, que en algunes àrees o en aspectes conductuals puguin manifestar dificultats o talents específics. Cal començar la intervenció tan bon punt s'identifiquen aquestes necessitats educatives, atès que l'actuació preventiva és la que té més possibilitats d'èxit.

És prioritari dedicar els esforços a l'aprenentatge de la lectura i l'escriptura, de la comprensió i l'expressió orals, de la comprensió lectora i l'expressió escrita, de les habilitats matemàtiques i les llengües estrangeres i de l'adquisició d'hàbits de treball, d'organització i d'estudi, atenent, entre d'altres, el que preceptua la Llei d'educació en matèria de drets dels alumnes ([article 21](#)), capacitats que cal desenvolupar mitjançant el currículum ([article 52](#)), l'atenció a la diversitat de ritmes d'aprenentatge dels alumnes ([article 57.6 i 7](#)) i els criteris per a l'organització pedagògica dels centres ([articles 77, 79, 82 i 83](#)), d'acord amb l'objectiu de l'escola catalana de desenvolupar un model de qualitat que afavoreixi l'èxit escolar.

Al web de la XTEC, secció Currículum i orientació > [Suport escolar personalitzat](#), hi ha un recull de recursos i materials relatiu al SEP.

Per als centres públics, la [Resolució d'11 de juny de 2013](#), de la Direcció General d'Educació Infantil i Primària, dona instruccions per a l'organització del suport escolar personalitzat.

7.2.2 Atenció als alumnes nouvinguts i als alumnes de procedència estrangera que necessiten suport lingüístic i social per accedir al currículum

L'aula d'acollida té, pel que fa al coneixement de la llengua, la primera finalitat de proporcionar als alumnes nouvinguts un nivell de competències lingüístiques que els

permeti interactuar en l'entorn escolar i social. Per seguir el currículum, els alumnes de procedència estrangera necessiten, a més d'aquest llenguatge comunicatiu, un llenguatge acadèmic específic de les àrees curriculars.

Per donar resposta a aquestes necessitats d'accés al currículum, per al curs 2015-2016, s'han previst, a més de les aules d'acollida, que continuen sent prioritàries, actuacions relacionades amb l'organització de suport lingüístic i social adreçat als alumnes de procedència estrangera que, incorporats plenament a l'aula ordinària, necessiten suports específics per seguir el currículum.

Per tant, en funció de les característiques dels alumnes, els centres han de donar la resposta organitzativa més adequada per garantir l'aprenentatge de la llengua, l'accés al currículum i els processos de socialització d'aquests alumnes, i establir els criteris metodològics i els materials curriculars que en facilitin la integració a les aules ordinàries des del primer moment.

Correspon al centre determinar les actuacions que es duran a terme per atendre les necessitats educatives d'aquests alumnes, així com els trets tècnics de les formes organitzatives i dels criteris metodològics que es considerin més apropiats.

En funció de les necessitats del centre, la persona que faci les funcions de tutor o tutora d'acollida i/o de suport lingüístic i social podrà dedicar tot l'horari únicament a alguna d'aquestes dues actuacions (aula d'acollida o suport lingüístic i social) o bé combinar-les les dues, de la qual cosa n'ha de quedar constància en la documentació del centre.

Alumnes nouvinguts

Es considera alumne nouvingut aquell que s'ha incorporat per primera vegada al sistema educatiu, en un moment posterior a l'inici de l'educació primària, en els darrers vint-i-quatre mesos o, excepcionalment, quan s'hi ha incorporat en els darrers trenta-sis mesos i procedeix d'àmbits lingüístics i culturals molt allunyats del català.

Davant el xoc emocional que en aquests alumnes pot representar l'arribada a un entorn social i cultural completament nou, el centre ha de preveure mesures específiques per tal que puguin sentir-se ben acollits i percebre el respecte envers la seva llengua i cultura. Cal organitzar els recursos i estratègies adequats perquè, al més ràpidament possible, puguin seguir amb normalitat la programació de l'aula i adquirir l'autonomia personal dins l'àmbit escolar o social.

a. Acollida i inclusió dels alumnes nouvinguts

L'acollida i la inclusió escolar de tots els alumnes ha de ser una de les primeres responsabilitats i dels primers objectius del centre educatiu i dels professionals que hi treballen. Per aconseguir aquest objectiu, particularment pel que fa als alumnes nouvinguts, correspon al centre educatiu:

- Proporcionar a les famílies la informació adequada sobre el sistema escolar a Catalunya: funcionament del centre, tractament i ús de les llengües, recursos a l'abast, tant al centre com a l'entorn, possibilitat de sol·licitud d'ajuts, procés

d'integració escolar i social de l'alumne al centre, adquisició dels aprenentatges...

- Garantir una comunicació eficient amb la família, per tal de copsar les necessitats de l'alumne (físiques, afectives, emocionals, cognitives, socials...). El centre pot utilitzar el servei de traducció i sol·licitar la presència d'un traductor o traductora o intèrpret quan l'alumne i la família desconeguin les dues llengües oficials a Catalunya. Tant les entrevistes inicials com el seguiment poden fer-se en sessions individuals o en grup. Els centres educatius disposen d'un [espai web](#) amb recursos en diverses llengües per facilitar la comunicació amb les famílies.
- Fer l'avaluació inicial de l'alumne utilitzant la llengua familiar o d'escolarització prèvia, en la mesura que sigui possible.
- Vetllar per una correcta adscripció de nivell i grup, preferentment al que li correspongui per l'edat cronològica o a un nivell inferior com a màxim.
- Garantir el traspàs d'informació al tutor o tutora i a l'equip docent.
- Atendre les necessitats afectives, emocionals i relacionals derivades dels processos migratoris i reforçar la tutoria per potenciar l'autoestima i proporcionar l'orientació escolar necessària.
- Afavorir el manteniment de la llengua familiar en els àmbits que li són propis, per tal de valoritzar i reconèixer la diversitat lingüística i cultural com una riquesa col·lectiva de la comunitat educativa.

b. Aula d'acollida

En els centres que en disposin, l'aula d'acollida ha d'esdevenir un punt de referència i un marc de treball obert amb una interacció constant amb la dinàmica del centre, que permeti una atenció emocional i curricular personalitzada i un aprenentatge intensiu de la llengua catalana i proporcioni a l'alumne nouvingut una atenció adequada a les necessitats i progressos relacionals i lingüístics, com a complement del treball del grup classe al qual estigui adscrit.

La metodologia de l'aula d'acollida ha de tenir en compte l'organització dels aprenentatges de manera globalitzada, l'existència d'activitats funcionals, el foment del treball cooperatiu i l'establiment de relacions personals positives, sempre tenint com a punt de referència ajudar els alumnes a accedir als currículums de totes les àrees en les millors condicions possibles.

és convenient que l'horari de l'aula d'acollida no interfereixi amb el de les àrees que l'alumne nouvingut pugui compartir amb els companys de l'aula ordinària amb similars oportunitats d'èxit, i que la durada de l'assistència vagi disminuint a mesura que avanci en els aprenentatges.

Cal la interacció amb la resta dels alumnes del grup classe per facilitar el seu procés de socialització.

Cap alumne no ha d'estar totes les hores lectives a l'aula d'acollida. Una opció

recomanable és que hi faci, com a màxim, la meitat del seu horari lectiu setmanal i que la durada de l'assistència vagi disminuint a mesura que avanci en els aprenentatges. El pas de l'alumne nouvingut a l'aula ordinària demana molta coordinació i una atenció educativa que incrementi progressivament els aprenentatges, però amb el suport suficient per assegurar l'èxit escolar.

Pel caràcter obert de l'aula, els alumnes han de poder incorporar-s'hi en qualsevol moment del curs, i també s'ha de poder decidir la reincorporació d'un alumne a l'aula ordinària en el moment que es consideri més adient.

El nombre de mestres que intervé a l'aula d'acollida ha de ser reduït.

El recurs de l'aula d'acollida ha d'estructurar-se de manera flexible, en funció de les necessitats dels alumnes que ha d'atendre, i ha de tenir en compte la cultura organitzativa de cada centre. Això implica la possibilitat d'atendre alumnes en grups diversos, en funció de l'escolarització prèvia, la llengua d'origen o altres característiques que puguin determinar necessitats educatives específiques diferenciades. Es recomana que el nombre màxim d'alumnes que treballa simultàniament en cada grup se situï a l'entorn dels 10.

És important recordar que l'usuari habitual de l'aula d'acollida ha de ser l'alumne nouvingut que s'ha incorporat al centre a partir dels 8 anys o del tercer nivell d'educació primària.

Convé que els mestres de l'aula d'acollida tinguin experiència docent i domini de les tecnologies de la informació i la comunicació. D'entre aquests mestres, el director o directora del centre en nomenarà el tutor o tutora responsable. Si cal, cal preveure un assessorament i un pla de formació específic per als mestres que intervenen en aquesta aula.

Correspon al tutor o tutora del grup classe ordinari, com a responsable del seguiment dels alumnes, vetllar especialment per l'assoliment progressiu de les competències bàsiques de l'alumne que assisteix durant una part del seu horari escolar a l'aula d'acollida i per la coordinació, a aquest efecte, amb el tutor o tutora d'aquesta aula.

c. Adaptacions del currículum per als alumnes nouvinguts

L'aprenentatge de la llengua vehicular de l'escola és una de les primeres necessitats de l'alumne que, sense conèixer-la, s'incorpora als centres educatius de Catalunya. Per això, a més de les activitats docents dedicades directament a l'ensenyament de la llengua catalana, tota la comunitat educativa ha de vetllar especialment per facilitar-ne l'aprenentatge.

L'especificitat del procés d'aprenentatge d'aquest alumne, sovint incorporat durant el curs escolar i amb situacions singulars fruit de la diversitat d'edats, procedències i processos d'escolarització previs, i especialment el fet de compartir el temps escolar entre l'aula d'acollida o altres estructures de suport i l'aula ordinària, fa necessària l'elaboració d'un [pla individualitzat](#) (PI).

Per a més informació, vegeu el [web de l'XTEC](#).

El pla individualitzat ha de recollir la informació obtinguda amb l'avaluació inicial de l'alumne nouvingut, ha de prioritzar les necessitats educatives que cal treballar i ha d'establir els mecanismes de planificació, seguiment i avaluació del procés d'acceleració del seu aprenentatge, la qual cosa li ha de permetre incorporar-se plenament, al més aviat possible, a la dinàmica habitual de l'aula ordinària. I tot això s'ha de fer tenint en compte la diversitat dels alumnes, la coresponsabilitat de tots els agents que intervenen en el seu aprenentatge i l'aplicació de criteris de coherència, pel que fa a la planificació curricular de les àrees.

El pla individualitzat per a l'alumne nouvingut ha d'explicitar les seves característiques o la situació, les prioritats educatives, la proposta curricular i els emplaçaments en què es durà a terme, així com els criteris per al seguiment i l'avaluació dels aprenentatges. Cal preveure la dotació dels suports necessaris amb tots els recursos del centre per als alumnes amb una escolarització prèvia deficient.

d. Avaluació dels alumnes nouvinguts

L'avaluació dels processos d'aprenentatge dels alumnes nouvinguts s'ha de dur a terme amb relació als criteris d'avaluació recollits al seu pla individualitzat. L'avaluació ha de ser contínua, amb observació sistemàtica i visió global del seu progrés d'aprenentatge, integrant les aportacions i les observacions efectuades en cada una de les àrees.

e. Mestres tutors de l'aula d'acollida

El tutor o tutora de l'aula d'acollida és el referent més clar per a l'alumne nouvingut, però és responsabilitat de tota la comunitat escolar la resposta que s'ofereix a aquest alumne perquè s'integri plenament al centre.

És desitjable que el tutor o tutora de l'aula d'acollida sigui un mestre o mestra amb destinació definitiva en el centre. Excepcionalment, la designació pot recaure en un mestre o mestra que hi exerceix transitòriament o provisionalment, quan així ho decideixi motivadament el director o directora del centre.

La jornada lectiva del tutor o tutora de l'aula d'acollida s'ha de dedicar prioritàriament a la docència amb els alumnes nouvinguts.

Corresponen al tutor o tutora de l'aula d'acollida, amb les adaptacions i matisacions específiques que cada centre pugui decidir, les funcions següents:

- Coordinar l'avaluació inicial i col·laborar en l'elaboració dels plans individualitzats, d'acord amb les necessitats educatives de cada un dels alumnes respecte al seu procés d'ensenyament i aprenentatge.
- Gestionar l'aula d'acollida: planificar recursos i actuacions, programar les seqüències d'aprenentatge, aplicar les metodologies més adequades i avaluar processos i resultats.
- Aplicar metodologies i estratègies d'immersió lingüística per a l'adquisició de la llengua.
- Facilitar, en la mesura que sigui possible, l'accés dels alumnes nouvinguts al

currículum del seu nivell.

- Promoure la integració dels alumnes nous a les aules ordinàries de referència.
- Col·laborar en la sensibilització i introducció de l'educació intercultural en el procés educatiu dels alumnes nous.
- Coordinar-se amb els professionals especialistes dels serveis educatius.
- Participar en les reunions dels equips docents i comissions d'avaluació, per coordinar actuacions i fer el seguiment dels alumnes a fi d'assegurar la coherència educativa.

f. Alumnes de procedència estrangera

La incorporació dels alumnes procedents de sistemes educatius estrangers en qualsevol dels cursos de l'educació primària té com a referents l'edat, els coneixements i les possibilitats de progrés que el centre observi en el procés d'acollida.

Els alumnes de procedència estrangera són aquells que no es poden considerar estrictament nous i que no tenen com a llengua familiar cap de les llengües oficials a Catalunya, les necessitats específiques dels quals es deriven de les limitacions en el domini de la llengua vehicular necessari per accedir als aprenentatges i en la possible manca de referents culturals i de coneixements previs que els permetin seguir amb normalitat els continguts curriculars.

- Alumnes de 1r i 2n de primària no castellanoparlants que han iniciat l'escolarització a Catalunya, però que tenen un coneixement molt limitat de les dues llengües oficials i que, per tant, necessiten un suport específic en l'àmbit lingüístic i relacional, especialment pel que fa a la llengua oral.
- Alumnes de cicle mitjà i cicle superior de primària no castellanoparlants que s'han incorporat tardanament al sistema educatiu i no tenen com a llengua familiar cap de les llengües oficials de Catalunya. Tot i que es tracti d'alumnes que han superat els dos anys o, excepcionalment, els tres anys d'estada a l'aula d'acollida, encara es troben en procés d'assolir el domini del llenguatge acadèmic que es necessita per accedir al currículum.

g. Atenció als alumnes de procedència estrangera que necessiten suport lingüístic i social

L'objectiu principal amb aquests alumnes ha de ser proporcionar-los les competències perquè puguin seguir, tan aviat com sigui possible i de manera normalitzada, el currículum. Per tant, correspon al centre educatiu:

- Informar la família de com pot afavorir en la millora dels aprenentatges dels alumnes i en la seva participació social (activitats extraescolars, biblioteques públiques, activitats de lleure...).
- Avaluar i fer un seguiment del nivell de competència comunicativa dels alumnes, de manera que es puguin atendre les seves necessitats a partir del

domini de la llengua vehicular que demostrin.

- Afavorir i accelerar el procés d'adquisició de les competències lingüístiques dels alumnes de procedència estrangera, tant pel que fa al llenguatge comunicatiu com a la llengua d'ús acadèmic, ja que l'objectiu és que els alumnes millorin en el domini de la llengua i en l'assoliment dels continguts curriculars de totes les àrees.
- Atendre, a més de les necessitats lingüístiques, les necessitats afectives, emocionals, cognitives i educatives que es puguin derivar de la incorporació tardana al centre o d'iniciar l'escolaritat sense tenir la suficient competència en la llengua vehicular dels aprenentatges i que puguin comportar situacions de risc d'exclusió.

h. Suport lingüístic i social

El suport lingüístic i social a l'educació primària s'adreça a alumnes de procedència estrangera escolaritzats en centres que estiguin ubicats en entorns sociolingüístics on el català no tingui una presència dominant.

Aquest suport és un recurs específic per donar resposta a les necessitats educatives dels alumnes que es trobin en alguna de les situacions esmentades en el punt f). En conseqüència, aquest recurs s'adreça a facilitar el treball de les àrees i el domini de la llengua, d'acord amb el marc curricular de referència que s'estableix per a la resta d'alumnes de la seva edat i grup ordinari, prioritzant l'adquisició de les habilitats comunicatives.

El suport lingüístic i social és un recurs de suport a les activitats programades a l'aula ordinària i, per tant, s'ha de basar en la cooperació i la informació compartida entre els docents de l'equip que atén l'alumne. Els mestres, conscients de les necessitats lingüístiques i d'acompanyament emocional i relacional d'aquests alumnes, han de proporcionar un entorn on els alumnes puguin assolir els coneixements de la llengua d'aprenentatge, treballar els continguts de les àrees i consolidar els espais de relació i integració escolar i social.

Els continguts lingüístics que cal prioritzar són:

- Els recursos lingüístics que permetin als alumnes interactuar en les situacions habituals a l'escola.
- Les estructures discursives pròpies de les matèries relacionades amb les habilitats cognitives (descriure, argumentar, sintetitzar...).
- Les habilitats relacionades amb la comprensió i l'expressió orals i escrites. En el cicle inicial s'ha de prioritzar el treball de la llengua oral.
- El vocabulari clau relacionat amb els àmbits de coneixement.
- Les dificultats associades a les diferències de referents culturals i a la manca coneixements previs que calen per adquirir coneixements nous.

A més del coneixement de les àrees, l'alumne ha de progressar en el coneixement de la llengua, amb l'objectiu final que pugui utilitzar-la en totes les activitats d'aprenentatge i en tots els entorns (dins i fora de l'escola) de forma autònoma i sense suports

específics. En aquest sentit, cal potenciar la llengua d'ús, facilitant la participació d'aquests alumnes en activitats en llengua catalana de l'entorn.

D'altra banda, l'èxit educatiu d'aquests alumnes depèn de la capacitat inclusiva del centre i, per tant, cal avançar cap a un plantejament intercultural on es visibilitzin tots els alumnes i es puguin sentir reconeguts.

Els centres que desenvolupen activitats extraescolars per a l'aprenentatge de llengües i cultures dels alumnes (àrab, xinès, romanès, portuguès, etc.) han de preveure espais de coordinació entre els professors del centre i els professors que imparteixen aquestes activitats, amb l'objectiu de vetllar per una metodologia comuna d'ensenyament de les llengües, pel reconeixement de les llengües d'origen i contribuir al desenvolupament de la consciència intercultural dels alumnes i del respecte a la diversitat.

Des d'un plantejament intercultural, els aspectes que cal tenir en compte a l'hora de la planificació didàctica són:

- El bagatge lingüístic i cultural dels alumnes.
- La visibilitat en les activitats de la pluralitat cultural de l'aula.
- El respecte a la diferència en un marc de valors comuns.
- El desenvolupament d'identitats múltiples.

El suport lingüístic i social s'estructura en funció de les característiques dels alumnes que s'han d'atendre i d'acord amb la cultura organitzativa de cada centre. Cal preveure la continuïtat, si escau, de l'aula d'acollida amb les actuacions de suport lingüístic i social.

Tenint en compte l'objectiu de normalització curricular del recurs, cal afavorir el treball simultani i coordinat del tutor o tutora amb el o la docent del grup classe. Aquesta modalitat ha de ser la prioritària en el cicle inicial.

Altres formes organitzatives per implementar el recurs són els agrupaments flexibles reduïts, l'atenció individualitzada i la tutoria entre iguals. En el cas d'agrupaments d'alumnes fora de l'aula ordinària, es recomana que el nombre d'alumnes del grup no sigui superior a 10. En cap cas, aquesta modalitat pot suposar que l'alumne rebi més del 20% de l'horari lectiu fora de l'aula ordinària ni que faci més de la meitat de les hores d'una àrea fora d'un grup ordinari.

Les metodologies i estratègies docents són les pròpies dels programes d'immersió, el tractament integrat de llengua i continguts i, en general, totes aquelles orientades a proporcionar suports complementaris per aconseguir que uns mateixos objectius puguin ser assolits per alumnes que no tenen com a llengua familiar la llengua de l'escola. Les activitats d'aprenentatge cooperatiu són especialment adequades en aquest context ja que afavoreixen la interacció entre els iguals, el desenvolupament de les habilitats socials i permeten que els alumnes treballin activitats diferents però amb

objectius comuns. Igualment són adequades les actuacions que s'adrecen a avançar els continguts que es treballaran a l'aula ordinària.

i. Currículum per als alumnes que reben suport lingüístic i social

L'especificitat del procés d'escolarització dels alumnes de procedència estrangera provocada per la necessitat de consolidar l'aprenentatge de la llengua vehicular a la vegada que adquireix els continguts de les matèries poden fer necessària l'elaboració d'un [pla individualitzat](#).

El pla individualitzat ha de recollir la informació obtinguda en la valoració del nivell de les competències lingüístiques de l'alumne de procedència estrangera, ha de prioritzar les necessitats educatives que cal treballar i ha d'establir els mecanismes de planificació, seguiment i avaluació del procés d'aprenentatge, la qual cosa li ha de permetre seguir el currículum de manera autònoma al més aviat possible i fer créixer les seves expectatives vers l'estudi. I tot això s'ha de fer tenint en compte la diversitat dels alumnes, la coresponsabilitat de tots els agents que intervenen en el seu aprenentatge i l'aplicació de criteris de coherència, pel que fa a la planificació curricular de les matèries.

El pla individualitzat per a l'alumne de procedència estrangera ha d'explicitar les seves característiques o la situació, les prioritats educatives, la proposta curricular i els emplaçaments en què es durà a terme, així com els criteris per al seguiment i l'avaluació dels aprenentatges.

Els centres, en assignar la responsabilitat d'elaboració i actualització del pla individualitzat de l'alumne de procedència estrangera que s'incorpora al centre, han de preveure la col·laboració dels mestres i de l'EAP si les dificultats d'un alumne van associades a necessitats educatives especials un cop es consideri que l'alumne s'ha adaptat a la nova situació escolar

j. Avaluació dels alumnes que reben suport lingüístic i social

L'avaluació dels processos d'aprenentatge dels alumnes de procedència estrangera es duran a terme en relació amb els criteris d'avaluació del seu pla individualitzat.

L'avaluació ha de ser contínua, amb observació sistemàtica i visió global del seu progrés d'aprenentatge, i ha d'integrar les aportacions i les observacions efectuades en cada una de les àrees.

k. Tutoria del suport lingüístic i social

El tutor o tutora de suport lingüístic i social té un paper destacat en l'atenció als alumnes de procedència estrangera en els aspectes referents a les seves necessitats educatives específiques, però les actuacions per afavorir l'èxit escolar d'aquests alumnes és responsabilitat de tota la comunitat escolar. Les funcions de tutoria dels alumnes que reben aquest suport corresponen al tutor o tutora del grup classe al qual està adscrit.

És desitjable que aquest tutor sigui un professor estable en el centre docent i tingui

domini de les tecnologies de la informació i la comunicació.

Corresponen al tutor o tutora de suport lingüístic i social les funcions següents:

- Avaluar el nivell de domini de la llengua dels alumnes que necessiten suport lingüístic i social.
- Col·laborar en l'elaboració dels plans individualitzats i, si escau, d'acord amb les necessitats educatives de cada un dels alumnes respecte al seu procés d'ensenyament i aprenentatge i d'integració social.
- Participar en la gestió i organització del suport lingüístic, conjuntament amb els òrgans de direcció i la resta de docents del centre.
- Conjuntament amb l'equip docent, programar els suports i aplicar les metodologies més adequades per afavorir tant l'accés al currículum com la millora del domini de la llengua vehicular dels aprenentatges.
- Aplicar i promoure enfocaments basats en l'aprenentatge integrat de llengua i continguts.
- Promoure la participació dels alumnes de procedència estrangera en totes les activitats del centre i la participació en activitats educatives de lleure educatiu de l'entorn.
- Col·laborar en la sensibilització i introducció de l'educació intercultural en el centre educatiu.
- Posar en valor i reconeixement les llengües familiars dels alumnes i la diversitat lingüística.
- Facilitar la construcció d'identitats múltiples.
- Coordinar-se amb els docents responsables de llengua, interculturalitat i cohesió social del centre o figures equivalents i amb els professionals especialistes dels serveis educatius.
- Participar en les reunions dels equips docents i comissions d'avaluació, per coordinar actuacions i fer el seguiment dels alumnes a fi d'assegurar, la coherència educativa.

En el cas que el centre també disposi de dotació d'aula d'acollida i si la disponibilitat horària ho permet, un mateix docent desenvoluparà les funcions de tutor o tutora de l'aula d'acollida i de tutor o tutora de suport lingüístic i social.

7.2.3 Atenció als alumnes que pateixen malalties prolongades

La [Resolució EDU/3699/2007](#), de 5 de desembre, aprova les instruccions per establir el procediment per tal que l'alumne que pateixi malalties prolongades pugui rebre atenció educativa domiciliària per part de professors del Departament d'Ensenyament.

Els infants o joves que a causa d'una malaltia requereixen una hospitalització i no poden seguir temporalment els estudis en el centre educatiu, poden rebre atenció educativa a les aules hospitalàries dels hospitals generals amb llits de pediatria, on

se'ls oferiran activitats específiques adaptades a l'estat clínic i al temps d'estada. L'objectiu d'aquesta atenció és fomentar el desenvolupament integral, donar continuïtat al procés d'aprenentatge i facilitar el retorn a l'escola un cop hagin rebut l'alta mèdica.

Així mateix, en els períodes de convalescència superiors als 30 dies, l'alumne pot rebre atenció educativa al domicili ([centres del Departament](#) i [centres d'altres titularitats](#)). En aquest supòsit, cal garantir la permanència d'un membre de la família durant l'atenció del mestre o mestra de suport. El o la docent que faci l'atenció domiciliària s'ha de coordinar amb el professor o professora del centre que tutela el procés d'aprenentatge i, si convé, amb els docents del centre hospitalari, amb la finalitat de fer el seguiment de l'alumne.

7.3 Mesures i suports intensius per als alumnes amb necessitats educatives especials

Les mesures i suports intensius són específics i adaptats a la singularitat dels alumnes amb necessitats educatives especials i han de permetre ajustar la resposta educativa de forma extensa, amb una freqüència regular i sense límit temporal. Sempre que s'apliquin mesures i suports intensius cal elaborar un pla individualitzat (PI).

7.3.1 Plans Individualitzats (PI)

El pla individualitzat (PI) és un document que recull les reflexions i la presa de decisions dels equips docents –amb la col·laboració de la família– sobre la planificació de mesures, actuacions i suports per donar resposta a situacions singulars i complexes de determinats alumnes.

El pla individualitzat ha de ser una eina àgil i funcional i ha de recollir la prioritització de competències bàsiques, la planificació de mesures i suports, les estratègies metodològiques, els criteris d'avaluació del procés d'aprenentatge de l'alumne i l'evolució personal, establint objectius de treball compartits amb les famílies.

Correspon a la direcció dels centres, amb el vistiplau de la comissió d'atenció a la diversitat, aprovar els PI i facilitar la coordinació i col·laboració dels professionals que intervenen en l'atenció educativa de l'alumne, com també vetllar perquè es compleixin.

El tutor o tutora amb la col·laboració de l'equip docent –i, si escau, amb l'assessorament dels serveis educatius i prenent en consideració els informes que aportin altres professionals– és qui ha d'elaborar i fer el seguiment del PI i actuar com a principal interlocutor amb els pares o tutors legals, els quals, fent partícip l'alumne, han de col·laborar en l'elaboració dels acords presos i en el seguiment.

El PI s'ha d'elaborar de manera prescriptiva:

- Per als alumnes que presenten necessitats educatives especials.
- Per als alumnes nouvinguts que s'incorporen tardanament al sistema educatiu a

Catalunya i per als alumnes de procedència estrangera que necessiten suport lingüístic per seguir el currículum ordinari.

- Per als alumnes en edat escolar obligatòria que, per motius diversos, no poden assistir a l'escola regularment.
- Per als alumnes a qui es modifica la durada dels estudis de qualsevol etapa.

A banda d'aquestes situacions, l'elaboració d'un pla individualitzat pot estar motivada per la demanda d'un tutor o tutora o docent, si identifiquen que no són suficients per al progrés d'un alumne les mesures d'atenció a la diversitat que s'han planificat en la programació general anual.

En qualsevol d'aquests casos, el PI s'ha d'elaborar en el termini màxim de dos mesos des del moment en què se'n detecta la necessitat.

Per a l'elaboració dels plans individuals es pot consultar el web de la XTEC, secció Currículum i orientació > Atenció a la diversitat > Alumnes > [Plans individualitzats](#).

Si l'evolució de l'alumne ho aconsella, el tutor o tutora pot proposar la finalització del pla individualitzat, amb l'acord de l'equip que el porta a terme i un cop s'ha escoltat la família.

Si l'equip docent sol·licita raonadament la finalització del PI, el tutor o tutora n'ha d'informar la comissió d'atenció a la diversitat (CAD) o òrgan equivalent i retirar-lo, amb el vistiplau del director o directora. La decisió motivada de finalitzar un pla individualitzat l'ha de prendre i signar el director o directora, amb la constància del coneixement de la família en el PI i en l'expedient acadèmic de l'alumne.

En cas que la família o els tutors legals sol·licitin la finalització del PI, se n'ha d'informar la CAD, a través del tutor o tutora.

7.3.2 Unitats de suport a l'educació especial (USEE)

Les unitats de suport als alumnes amb necessitats educatives especials són dotacions extraordinàries de professionals que s'incorporen a les plantilles d'escoles i als instituts com a recursos intensius i conjunturals per atendre els alumnes amb necessitats educatives especials que ho requereixin.

Aquests professionals, en coordinació amb el tutor o la tutora i la resta de l'equip docent, atenen alumnes amb necessitats educatives especials derivades de limitacions molt significatives— tant en el funcionament intel·lectual com en la conducta adaptativa— que requereixen al llarg de tota l'escolaritat mesures i suports intensius per poder relacionar-se, participar i aprendre en entorns ordinaris del centre i de la comunitat on viuen. Aquestes unitats han d'atendre un màxim de 10 alumnes i un mínim de 5.

La programació per a cada alumne cal determinar-la en el pla individualitzat. L'equip docent ha d'establir els criteris per a l'avaluació contínua d'aquests alumnes, d'acord amb els objectius que es pretenen aconseguir.

En el cas que el centre disposi d'aquest recurs, el Departament d'Ensenyament assigna

el nombre de professionals adients per a l'atenció dels alumnes. Les funcions d'aquests professionals són les següents:

- Coresponsabilitzar-se amb l'equip docent de l'elaboració i el compliment del pla individual de l'alumne.
- Donar suport als mestres del grup ordinari col·laborant en la planificació i el disseny d'activitats que facilitin la participació de tots els alumnes.
- Elaborar materials específics o adaptats, si escau.
- Concretar estratègies per fer possible la participació d'aquests alumnes a l'aula ordinària.
- Acompanyar l'alumne, quan calgui, per promoure'n la participació en activitats d'aula i de centre.
- Desenvolupar activitats específiques, individuals o en grup reduït, quan els continguts i les competències que s'han de desenvolupar ho facin indispensable.

L'atenció d'aquests alumnes no queda restringida als professionals de suport intensiu, sinó que comporta la revisió de les estratègies didàctiques i metodològiques a l'aula ordinària i d'organització del centre.

Les unitats de suport als alumnes amb necessitats educatives especials són un recurs que se suma als suports universals i addicionals del centre.

7.3.3 Escolaritat compartida i participació en programes de suport del centre ordinari i del centre d'educació especial

La resposta educativa d'alguns alumnes amb necessitats educatives especials pot requerir la seva participació en projectes educatius del centre d'educació especial i del centre ordinari amb l'objectiu de proporcionar una atenció especialitzada o d'afavorir la socialització, la interacció i la comunicació entre iguals. Aquesta proposta es formalitza en un dictamen d'escolarització i es concreta en el seu pla individualitzat, d'acord amb la família i amb l'autorització prèvia dels serveis territorials i, en el seu cas, del Consorci d'Educació de Barcelona.

A fi de garantir la coherència i la complementarietat d'aquesta acció educativa conjunta entre un centre ordinari i un centre d'educació especial, cal que abans de l'inici de curs els professionals d'ambdós centres, conjuntament amb l'EAP, concretin mitjançant un pla individualitzat l'atenció que cal donar a l'alumne, les prioritats educatives, els establiments en què es duran a terme i els criteris per al seguiment i l'avaluació, i que es facin els ajustaments horaris que correspongui. El coordinador o coordinadora del pla individualitzat ha de ser el tutor o tutora del centre on l'alumne tingui més permanència.

Els professionals d'ambdós centres i de l'EAP que estan implicats en l'elaboració del pla individualitzat de l'alumne han de fer el seguiment de la idoneïtat de les mesures i suports aplicades en relació amb l'evolució de l'alumne.

L'alumne amb necessitats educatives especials, que s'escolaritza de manera compartida entre un centre ordinari i un centre d'educació especial, consta registrat al RALC en cadascun d'aquests centres, tot i que la matrícula i custòdia de l'expedient correspon al centre on tingui més permanència, d'acord amb la corresponent resolució del director o directora dels serveis territorials o, si escau, del o de la gerent del Consorci d'Educació de Barcelona, i tal com disposa el [Decret 299/1997](#), de 25 de novembre, sobre l'atenció educativa a l'alumnat amb necessitats educatives especials.

Tal com estableix la [Resolució ENS/505/2016](#), de 25 de febrer, per la qual s'aproven les normes de preinscripció i matrícula d'alumnes als centres del Servei d'Educació de Catalunya i altres centres educatius, en els diversos ensenyaments sostinguts amb fons públics, per al curs 2016-2017, pels alumnes que s'escolaritzin de manera compartida entre un centre ordinari i un centre d'educació, aquesta escolarització no pot comportar el trasllat de l'alumne entre els dos centres durant l'horari lectiu.

9 Normativa d'aplicació (concreció i desenvolupament del currículum de l'educació infantil i primària)

- Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (BOE núm. 106 de 4.5.2006), [articles 71-77](#)
- Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació (DOGC núm. 5422, de 16.7.2009), [articles 20, 21, 52, 57.6 i 7, 77, 79, 81, 82 i 83, 91](#)
- [Decret 299/1997](#), de 25 de novembre, sobre l'atenció educativa a l'alumnat amb necessitats educatives especials (DOGC núm. 2528, de 28.11.1997)
- [Decret 181/2008](#), de 9 de setembre, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments del segon cicle de l'educació infantil (DOGC núm. 5216, de 16.9.2008)
- [Decret 102/2010](#), de 10 d'agost, d'autonomia dels centres educatius (DOGC núm. 5686, de 5.8.2010)
- [Decret 119/2015](#), de 23 de juny, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària (DOGC núm. 6900, de 26.6.2015)
- [Ordre EDU/484/2009](#), de 2 de novembre, del procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació del segon cicle de l'educació infantil (DOGC núm. 5505, de 13.11.2009)
- [Ordre ENS/164/2016](#), de 14 de juny, per la qual es determinen el procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació en l'educació primària. (DOGC núm. 7148, de 23.6.2016)
- [Resolució EDU/3699/2007](#), de 5 de desembre, per la qual s'aproven les instruccions per establir el procediment per tal que l'alumnat que pateixi malalties prolongades pugui rebre atenció educativa domiciliària per part de professorat del Departament d'Educació (DOGC núm. 5029, de 14.12.2007)
- [Resolució d'11 de juny de 2013](#), de la Direcció General d'Educació Infantil i Primària que ordena l'organització del Suport Escolar Personalitzat en els centres

d'educació infantil i primària.

- [Resolució ENS/505/2016](#), de 25 de febrer, per la qual s'aproven les normes de preinscripció i matrícula d'alumnes als centres del Servei d'Educació de Catalunya i altres centres educatius, en els diversos ensenyaments sostinguts amb fons públics, per al curs 2016-2017 (DOGC núm. 7073, de 7.3.2016), modificada per la [Resolució 734/2016](#), de 18 de març (DOGC núm. 7087, de 29.3.2016)

Concreció i desenvolupament del currículum del batxillerat

1 Currículum del batxillerat

1.1 Concrecions per al curs 2016-2017

A primer i segon curs continua sent vigent el [Decret 142/2008](#), d'ordenació dels ensenyaments de batxillerat, amb l'obligatorietat de cursar una matèria comuna d'opció pròpia de cada modalitat, tant a primer curs com a segon, per ajustar-se als requeriments normatius.

Per als alumnes que finalitzin segon de batxillerat el juny del 2017, el títol de batxillerat s'obté amb la superació de totes les matèries cursades al centre. Es mantenen les PAU, com a referència d'accés i admissió a la universitat, amb la mateixa estructura que en els cursos anteriors i amb les matèries de modalitat que vincula l'[Ordre EDU/340/2009](#), de 30 de juny, (DOGC núm. 5417, de 9.7.2009).

Per a la promoció 2016-2018, els ajustaments organitzatius del currículum actual permetran donar resposta, si és el cas, a futurs desplegaments normatius de la prova final.

1.2 Estructura

Als dos cursos de batxillerat hi ha matèries comunes, matèries comunes d'opció, matèries de modalitat i matèries específiques. Les matèries comunes d'opció s'han de cursar obligatòriament en funció de la modalitat triada per l'alumne; les matèries específiques completen el currículum personal de cada alumne i tenen una assignació horària global de 70 hores.

El nombre d'hores setmanals de les diferents matèries en cadascun dels dos cursos del batxillerat (2016-2017) és la que es mostra en la taula següent.

Matèries	1r (2016-2017)	2n (2016-2017)
Llengua catalana i literatura I i II	2	2
Llengua castellana i literatura I i II	2	2
Llengua estrangera I i II	3	3
Educació física	2	-

Filosofia	2	-
Ciències per al món contemporani (cultura científica)	2	-
Història de la filosofia	-	3
Història	-	3
Tutoria	1	1
Treball de recerca	-	(*)
Matèria comuna d'opció I i II	4	4
Matèria de modalitat	4	4
Matèria de modalitat	4	4
Modalitat o específiques	4 o 2+2	4 o 2+2
Total	30	30

(*) Sense assignació horària

Desdoblaments (només per a centres públics)

Els desdoblaments són en les matèries següents:

- Les matèries de modalitat de caràcter experimental i tecnològic i la llengua estrangera: una hora setmanal de classe quan el grup sigui de més de 25 alumnes, tant a primer com a segon curs.
- Llengua catalana i literatura i llengua castellana i literatura: una hora setmanal a segon curs de batxillerat.

Aquestes opcions metodològiques no exclouen altres organitzacions possibles que el centre pugui dissenyar.

Per a més informació, consulteu el document "Organització del temps escolar".

1.2.1 Matèries comunes d'opció

Les matèries comunes d'opció de cada modalitat per a primer curs i segon de batxillerat són:

Modalitat de batxillerat		Matèria comuna d'opció
Ciències i tecnologia		Matemàtiques I i II
Humanitats i ciències socials	Humanitats	Llatí I i II
	Ciències socials	Matemàtiques aplicades CS I i II
Arts		Història i fonaments de les arts I i II

1.2.2 Matèries de modalitat

Les matèries de modalitat per a batxillerat segons les diferents modalitats i els cursos en què s'han d'impartir són les que es mostren a la taula següent.

Ciències i tecnologia	1r	2n
Biologia I i II	4	4
Ciències de la Terra (geologia) I i II	4	4
Dibuix tècnic I i II	4	4
Electrotècnia	-	4
Física I i II	4	4
Química I i II	4	4
Tecnologia industrial I i II	4	4
Humanitats i ciències socials	1r	2n
Economia	4	-
Economia d'empresa I i II	4	4
Geografia	-	4
Grec I i II	4	4
Història de l'art	-	4
Història del món contemporani	4	-
Literatura castellana	4	
Literatura catalana	4	
Literatura universal	4	-
Llatí I i II (*)	4	4
Matemàtiques aplicades CS I i II (*)	4	4
Arts	1r	2n
Anàlisi musical I i II	4	4
Anatomia aplicada	4	-
Arts escèniques	-	4
Cultura audiovisual I i II	4	2
Dibuix artístic I i II	4	4
Dibuix tècnic I i II	4	4
Disseny	-	4
Història del món contemporani	4	-
Literatura castellana	4	
Literatura catalana	4	

Literatura universal	4	-
Llenguatge i pràctica musical	4	-
Volum	4	-

*Si no s'ha cursat com a matèria comuna d'opció.

1.2.3 Matèries específiques

Les matèries específiques són les següents:

Matèries	1r	2n
Un altra matèria de modalitat	4	4
Llengua i cultura occitanes	2	
Història de la música i de la dansa	2	
Psicologia	2	
Segona llengua estrangera I i II (*)	2+2	
Sociologia	2	
Tècniques d'expressió gràficoplàstica	2	
Religió	2	
Estada a l'empresa	2	
Matèria específica de centre (**)	2	2

(*) Amb opció a impartir 4 hores en un sol curs, per exemple a primer.

(**) La matèria específica de centre es pot utilitzar per ampliar alguna matèria amb una assignació horària de 2 hores. Determinar el nombre de matèries específiques de centre que cursa cada alumne és potestat del centre educatiu, en qualsevol cas, l'alumne ha de cursar tres matèries de la seva modalitat (incloent-hi la comuna d'opció) a cada curs.

1.3 Configuració del currículum dels alumnes

Per als alumnes

L'alumne tria una modalitat, amb la matèria comuna d'opció corresponent, les matèries de modalitat i les específiques que cursarà a cada curs, tenint en compte l'oferta que el centre presenta per al conjunt de l'etapa i l'orientació acadèmica rebuda del centre. L'alumne, al final del batxillerat, ha d'haver cursat almenys sis matèries d'una mateixa modalitat: la matèria comuna d'opció de la modalitat triada i, com a mínim, dues matèries més de la seva modalitat a cada curs. La darrera franja de quatre hores de cada curs es completa amb una altra matèria de modalitat, pròpia o aliena, o bé amb dues matèries específiques.

En un mateix curs, l'alumne pot cursar simultàniament dues matèries específiques de centre diferents, si l'oferta curricular del centre ho permet.

Per a l'oferta curricular del centre

Els centres disposen d'autonomia a l'hora de planificar l'oferta curricular del batxillerat en funció de les necessitats dels alumnes, el seu projecte educatiu, la tipologia de centre i els professors de què disposi ([Decret 102/2010](#), de 3 d'agost).

Els centres han d'oferir un nombre suficient de matèries de modalitat i específiques que permeti la possibilitat d'elecció dels alumnes en cada modalitat.

Per als alumnes que cursin, a part de les dues matèries mínimes, una tercera de modalitat, aquesta matèria tindrà caràcter d'específica, també per a aquells casos en què calgui aplicar el règim establert de convalidacions o exempcions.

D'entre l'oferta de matèries específiques, es poden incloure matèries de modalitat que corresponguin a modalitats que el centre no té implantades. Aquest supòsit no pot donar lloc al reconeixement d'una nova modalitat a l'alumne que el centre no ofereix. Excepcionalment, aquesta condició pot ser diferent, si es compleixen els requisits explicats a l'apartat *Simultaneïtat del batxillerat amb estudis de grau professionals de música o de dansa*.

El conjunt de l'oferta de cada centre s'ha de donar a conèixer al claustre de professors i al consell escolar.

Les matèries específiques dissenyades pel centre han de tenir un nom diferent de les matèries establertes (matèries comunes, matèries comunes d'opció, matèries de modalitat i matèries específiques), per tal d'evitar confusions. És important assenyalar que el centre també pot utilitzar les hores de matèries específiques del centre per ampliar alguna de les matèries específiques considerades en aquest document.

En aquells centres que imparteixen cicles formatius d'arts plàstiques i disseny, l'alumne de batxillerat pot triar mòduls teoricopràctics dels cicles esmentats com a matèries específiques de batxillerat.

Pel que fa a les matèries de modalitat amb continuïtat de primer a segon, les de nivell II s'han d'impartir a 2n curs. Queda exempta d'aquesta concreció la matèria específica de segona llengua estrangera, que es pot oferir amb els dos nivells acumulats en un sol curs. La superació d'aquestes matèries de segon curs està condicionada a la superació de les matèries de primer curs corresponents.

Els centres que imparteixin la modalitat d'arts han d'orientar la seva oferta curricular cap a les arts plàstiques, cap a les arts escèniques o cap a ambdues.

Per poder impartir les matèries de modalitat i específiques que ofereix el centre, cal un mínim de deu alumnes. Queden excloses d'aquesta limitació les matèries comunes d'opció, el grec i la segona llengua estrangera per donar continuïtat al projecte lingüístic iniciat a l'ESO. Per a la resta de matèries que no arribin al mínim de deu alumnes, el centre els pot adreçar a cursar-les a través de l'IOC.

1.4 Matèries que es poden cursar a l'IOC

Els alumnes matriculats en centres ordinaris poden cursar alguna matèria de modalitat específica a través del batxillerat a distància, si per raons organitzatives l'alumne no pot cursar-les en el seu centre ordinari, amb un màxim de dues matèries per alumne i curs. Les matèries comunes i la matèria comuna d'opció s'han de cursar en el centre ordinari.

Aquesta condició està regularitzada en la [Resolució ENS/1432/2013](#), de 27 de juny, modificada per la [Resolució ENS/1252/2014](#), de 30 de maig, i per la [Resolució ENS/1790/2014](#), de 23 de juliol, relativa a les matèries d'educació secundària obligatòria i batxillerat dels centres educatius que es poden cursar en la modalitat d'educació no presencial.

L'adscripció de modalitat de cada alumne s'ha de correspondre amb alguna de les que té autoritzades el centre on es matricula de manera presencial.

Queden exclosos d'aquesta condició els alumnes que cursen simultàniament el batxillerat i estudis del grau professional de música o dansa (cinquè i sisè curs) i opten per la modalitat d'arts en un centre que no la té autoritzada, en els termes que s'estableix en el document "Simultaneïtat d'estudis d'ESO o de batxillerat amb estudis de música/dansa". Excepcionalment, aquests alumnes han de cursar la matèria comuna d'opció a l'IOC.

El centre ha d'informar els alumnes sobre la possibilitat de cursar determinades matèries a distància. La família, o l'alumne si és major d'edat, ha de presentar al centre la sol·licitud per cursar matèries a distància. El director o directora del centre ha de donar-ne la conformitat, si escau, i formalitzar la inscripció de l'alumne a l'Institut Obert de Catalunya durant la primera quinzena del mes de setembre.

La inscripció en una matèria a distància té caràcter gratuït si l'ensenyament de batxillerat en el centre ordinari està sufragat amb fons públics. En cas contrari, el centre on està matriculat l'alumne ha d'abonar a l'Institut Obert de Catalunya el preu públic que determini el Departament d'Ensenyament.

L'Institut Obert de Catalunya ha de facilitar periòdicament, al centre ordinari en què l'alumne cursa els seus estudis, la informació referent al seguiment i l'avaluació de les matèries en qüestió, per tal que pugui incorporar-la als documents oficials d'avaluació.

El director o directora del centre ordinari ha de nomenar un professor o professora responsable del seguiment dels alumnes que cursin alguna matèria a distància així com de la gestió de les proves d'aquestes matèries, que s'han de fer de manera presencial i que posteriorment s'han de retornar a l'IOC perquè es corregeixin. El professor o professora responsable del seguiment s'ha de coordinar periòdicament amb l'Institut a través del [portal de l'IOC](#).

Per tal d'assolir uns bons resultats, el centre de batxillerat ha de fer les actuacions següents:

- Informar les famílies de les característiques que suposa cursar aquestes matèries a distància i del suport corresponent que s'ha de donar als fills.
- Posar a disposició de l'alumne un espai del centre amb les condicions adequades perquè pugui cursar la matèria a distància.
- Consultar amb regularitat les instruccions i informacions que es publiquen a l'espai de centres del portal de l'IOC.
- Comprovar periòdicament que els alumnes segueixen adequadament les matèries cursades a distància.

En cas que l'alumne canviï, en el primer mes del curs, una de les matèries a distància per una de presencial, el centre n'haurà d'informar l'IOC. També l'ha d'informar en cas que es produeixi un trasllat d'expedient, una baixa acadèmica o qualsevol altra circumstància que alteri l'escolarització de l'alumne en el centre ordinari.

1.5 Especificacions relatives al currículum de diverses matèries

En aquest apartat s'inclouen canvis derivats de l'aplicació de la norma bàsica al segon curs de batxillerat del curs 2016-2017 i d'altres concrecions específiques.

1.5.1 Matèries comunes d'opció

Història i fonaments de les arts

En la modalitat d'arts, els alumnes han de cursar aquesta matèria al llarg dels dos cursos. Història i fonaments de les arts I i II inclou una bona part dels continguts d'història de l'art ([Decret 142/2008](#)), i amplia la mirada a les altres manifestacions artístiques i culturals (arts escèniques, música, disseny i mitjans audiovisuals). El currículum de primer curs arriba fins al segle XVIII i el de segon curs inclou els segles XIX i XX. El currículum d'història i fonaments de les arts I i II està disponible al [web de la XTEC](#).

Atès que el currículum d'història i fonaments de les arts I i II inclou el currículum d'història de l'art, però que aquesta correspondència no és exclusiva d'un dels dos cursos, durant el curs 2016-2017, caldrà adaptar el currículum del segon curs d'aquesta matèria per evitar encavallaments i absències de continguts. Així mateix, d'acord amb l'[Ordre EDU/340/2009](#), de 30 de juny, la matèria objecte de les PAU al juny del 2017 és la d'història de l'art.

La matèria d'història de l'art cursada l'any acadèmic 2015-2016 és equivalent a tots els efectes a història i fonaments de les arts I, matèria comuna d'opció de primer curs de la modalitat d'arts.

En els centres públics, la matèria d'història i fonaments de les arts s'ha d'assignar preferentment a professors de l'especialitat de dibuix ([Reial decret 665/2015](#)).

Matemàtiques i matemàtiques aplicades a les ciències socials

Els alumnes han de cursar la mateixa matèria de matemàtiques (matemàtiques I i II o matemàtiques aplicades a les ciències socials I i II) al llarg dels dos cursos, en funció de la modalitat de batxillerat escollida.

En la modalitat d'humanitats i ciències socials, les matèries de matemàtiques (I i II) i matemàtiques aplicades a les ciències socials (I i II) es consideren equivalents l'efecte de matèria comuna d'opció. En la modalitat de ciències i tecnologia, la matèria comuna d'opció és necessàriament matemàtiques (I i II).

Atesa la coincidència d'una part important del currículum de matemàtiques (I i II) i matemàtiques aplicades a les ciències socials (I i II), és recomanable que un mateix alumne no cursi alhora les dues matèries, tot i que podria fer-ho si el centre ho considera adequat per al seu itinerari educatiu.

1.5.2 Matèries de modalitat

Modalitat de ciències i tecnologia

Electrotècnia

Es manté el currículum d'aquesta matèria i la consideració de matèria de modalitat.

Modalitat d'humanitats i ciències socials

Història de l'art

Es manté el currículum d'aquesta matèria i la consideració de matèria de modalitat a segon curs per a humanitats i ciències socials. A partir del curs 2016-2017 no serà possible l'equivalència a nivell organitzatiu entre història i fonaments de les arts I (matèria comuna d'opció de la modalitat d'arts a primer curs) i història de l'art (matèria de modalitat d'humanitats i ciències socials a segon curs), perquè els currículums respectius són diferents.

En els centres públics, la matèria d'història de l'art s'ha d'assignar a professors de l'especialitat de geografia i història o a professors de l'especialitat de dibuix que tinguin el títol de llicenciat en belles arts o el grau equivalent ([Reial decret 665/2015](#)).

Modalitat d'arts

Anàlisi musical I i II, anatomia aplicada, dibuix artístic I i II, dibuix tècnic I i II

Es mantenen els currículums d'aquestes matèries i la consideració de matèries de modalitat en els dos cursos.

Arts escèniques

Es manté el currículum d'aquesta matèria, però passa a ser una matèria de segon curs per ajustament organitzatiu derivat de la norma bàsica.

Cultura audiovisual I i II

S'amplia la distribució del currículum d'aquesta matèria en dos cursos, com a cultura audiovisual I i II. El nou currículum està publicat al web de la XTEC.

Així mateix, d'acord amb l'[Ordre EDU/340/2009](#), de 30 de juny, la matèria objecte de les PAU al juny del 2017 és cultura audiovisual, amb els mateixos continguts que en els cursos anteriors.

Atesa la coincidència d'alguns temes del currículum d'història i fonaments de les arts amb cultura audiovisual, es considera que cultura audiovisual I i II és una matèria de modalitat que, en un dels dos cursos, s'imparteix a dues hores setmanals, preferentment a segon curs.

La matèria de cultura audiovisual la imparteixen els professors que acreditin una formació superior adequada per impartir el currículum de la matèria ([Reial decret 665/2015](#)).

Llenguatge i pràctica musical, volum

Es mantenen els currículums d'aquestes matèries i la consideració de matèries de modalitat.

1.5.3 Matèries específiques

Història de la música i de la dansa, tècniques d'expressió gràficoplàstica

Són matèries específiques que es poden cursar tant a primer curs com a segon.

Estada a l'empresa

És una matèria específica de batxillerat amb una funció essencialment orientadora, que té com a objectiu fer conèixer la realitat del món laboral als alumnes. Consisteix bàsicament en un període de permanència i activitat dels alumnes en una empresa, entesa com a unitat de producció, distribució o de serveis. L'estada a l'empresa ha de tenir una durada de 70 hores. Es pot utilitzar la matèria específica de centre amb una assignació horària de 2 hores setmanals per ampliar aquesta matèria. En aquest cas, en l'expedient de l'alumne hi han de constar dues qualificacions: estada a l'empresa i ampliació d'estada a l'empresa. Cal fer-ho així per exigència de l'aplicació que gestiona la formació pràctica en centres de treball.

L'annex 1 de l'[Ordre EDU/554/2008](#) conté orientacions per al disseny de l'estada a l'empresa.

L'estada a l'empresa es pot fer a primer curs o a segon. Si l'alumne la fa durant els mesos de juliol o setembre de l'any en què cursa primer, cal que estigui matriculat d'aquesta matèria específica a primer curs perquè l'assegurança escolar el cobreixi. En aquesta situació, l'avaluació final definitiva d'aquesta matèria ha de constar a l'avaluació extraordinària.

Matèries específiques de centre

El centre pot utilitzar les hores de les matèries específiques de centre per incloure matèries pròpies del centre, diferents de les que s'inclouen en la taula de l'apartat

Matèries específiques, però també les pot utilitzar per ampliar alguna matèria amb una assignació horària de 2 hores (comuna, de modalitat o específica). En qualsevol cas, cada alumne ha de cursar tres matèries de la seva modalitat (incloent-hi la comuna d'opció) a cada curs.

1.6 Treball de recerca

Per als alumnes

El treball de recerca té caràcter individual. En els casos en què alguna de les seves parts requereixi, per la mateixa dinàmica de la recerca, un treball de grup (p. ex., observació ininterrompuda d'un procés durant llargs períodes de temps, observació simultània d'un fenomen des de diferents ubicacions, exploració sistemàtica d'una gran superfície de terreny), pot fer-se en grups reduïts, d'entre dos i quatre alumnes. En fer el seguiment del treball en aquests casos, cal que el tutor o tutora asseguri que cadascun dels membres del grup assoleix els diversos objectius plantejats i ha de fer una avaluació individual de cada alumne. En particular, el dossier del treball i la presentació que se'n facin han de ser individuals.

El document [Batxillerat. Treball de recerca](#) conté una informació àmplia sobre què és el treball de recerca, de quines etapes consta, com s'avalua i quina repercussió té en el currículum de l'alumne, tant des del punt de vista pedagògic i formatiu com des del punt de vista més acadèmic.

Al [web de la XTEC](#) hi ha informació sobre normativa, orientacions i recursos de caràcter general, d'àmbits específics, programes d'assessorament i suport, bibliografia, convocatòries de premis, trobades o fòrums, i exemples de treballs.

Els alumnes que cursen simultàniament el batxillerat i estudis de grau professional de música o de dansa (primer de batxillerat i cinquè curs del grau; segon de batxillerat i sisè curs del grau) en un conservatori de música o dansa o en un centre professional de música o de dansa, poden fer el treball de recerca sobre un tema relacionat amb aquests ensenyaments. En aquest cas, l'alumne tindrà dos tutors, un del centre de batxillerat i l'altre del conservatori o centre de grau professional de música o de dansa. Vegeu més informació en el document *Simultaneïtat d'estudis d'ESO o de batxillerat amb estudis de música/dansa*.

Per als centres

El caràcter singular de la matèria de treball de recerca permet als centres, en l'exercici de la seva autonomia, disposar de models organitzatius diferents segons el disseny curricular establert en el seu projecte educatiu. El director o directora del centre ha d'assignar la tutoria de cada treball de recerca als professors que consideri més idonis en cada cas i, si escau, una assignació horària que ha d'anar a càrrec del total de les hores destinades a impartir el currículum del batxillerat.

El treball de recerca del batxillerat té una assignació curricular de 70 hores per a l'alumne. Atesa aquesta assignació, amb caràcter general i a títol orientatiu, a l'hora

d'assignar les hores totals dels professors per impartir el batxillerat, el treball de recerca es considera com una matèria de dues hores setmanals amb una ràtio de 20 alumnes.

En aplicació del que estableix l'article 11.1 de l'[Ordre EDU/554/2008](#), de 19 de desembre, per la qual es determinen el procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació i diversos aspectes organitzatius del batxillerat i la seva adaptació a les particularitats del batxillerat a distància i del batxillerat nocturn, tota matèria, inclòs el treball de recerca, pot ser objecte de proves extraordinàries de recuperació. En tot cas, considerant la singularitat de la matèria del treball de recerca, cal tenir en compte allò que s'estableix als criteris generals de l'apartat Avaluació dels alumnes d'aquest document respecte a l'avaluació contínua dels alumnes.

El treball de recerca es pot convalidar o se'n pot estar exempt si es compleixen els requisits explicats en l'apartat *Exempcions i convalidacions*.

1.7 Premis Extraordinaris de Batxillerat

Els Premis Extraordinaris de Batxillerat, regulats per l'[Ordre ENS/85/2011](#), constitueixen el reconeixement oficial dels mèrits dels alumnes que demostren una preparació d'excel·lència en aquesta etapa. Aquest reconeixement, que consta a l'expedient, proporciona l'exempció de les taxes universitàries per al primer curs i permet optar als Premis Nacionals de Batxillerat que convoca el Ministeri d'Educació, Cultura i Esports; a més, s'ofereix un curs ordinari (de setembre a juny) gratuït en una escola oficial d'idiomes i una estada en un centre de recerca. Són també una mostra de la constància i el compromís pel treball compartit entre estudiant, professors i família.

Poden optar als Premis els alumnes que compleixin els requisits següents:

- a. Haver cursat i superat els dos cursos de batxillerat.
- b. Haver finalitzat els ensenyaments de batxillerat a Catalunya en el curs 2016-2017.
- c. Tenir una qualificació mitjana de tot el batxillerat igual o superior a 8,75.

Els centres han d'informar-ne els alumnes que compleixin aquests requisits, per tal que puguin decidir, si és el cas, presentar-se a la convocatòria. La sol·licitud d'inscripció l'ha de fer l'alumne telemàticament. Els premis es convoquen cada curs a través d'una resolució que es publica al DOGC durant el mes de març/abril. El [web de la XTEC](#) recull les concrecions de la convocatòria per a cada curs.

1.8 Doble titulació de batxillerat i "baccalauréat"

La [Resolució EDU/3741/2010](#), d'11 de novembre, estableix que els centres, en el marc de la seva autonomia, poden determinar en el seu projecte educatiu un currículum mixt que possibiliti a l'alumne obtenir la doble titulació de batxillerat i "baccalauréat".

El currículum mixt està integrat pels continguts propis del batxillerat, i suposa fer un terç de l'horari lectiu del batxillerat en llengua francesa i cursar les matèries de llengua i

literatura franceses i història de França.

Per accedir-hi, l'alumne ha de demostrar un nivell bàsic de francès equivalent al B1 del Marc europeu comú de referència per a les llengües.

L'alumne que cursi estudis a Catalunya i hagi obtingut avaluació positiva en totes les matèries dels dos cursos del batxillerat obté el títol de batxillerat. Si, a més, supera l'avaluació d'una prova externa de les matèries específiques del currículum mixt, és proposat per obtenir el títol de "baccalauréat", que atorga el Ministeri d'Educació Nacional francès.

Es recomana que els centres que ofereixin la doble titulació de batxillerat i "baccalauréat" cursin el francès com a primera llengua estrangera.

L'esmentada resolució estableix el procediment i els requisits per impartir el currículum mixt. A la secció Currículum i orientació del web de la XTEC, a l'apartat [batxillerat](#), es pot accedir a les orientacions per a l'elaboració del currículum mixt batxillerat-baccalauréat.

Els centres educatius que vulguin començar a impartir el currículum mixt n'han d'obtenir l'autorització, que poden demanar al director o directora dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, al o a la gerent del Consorci d'Educació. El termini de presentació de sol·licituds per obtenir l'autorització per impartir el currículum mixt a partir del curs 2017-2018 finalitza el 10 de març de 2017.

Els serveis territorials o, si escau, el Consorci d'Educació de Barcelona han de traslladar la petició, amb la valoració corresponent, a la Direcció General d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat, que mitjançant una resolució autoritza els centres que compleixin els requisits a impartir el currículum mixt.

Cada centre autoritzat per impartir el currículum mixt ha de designar una persona que exerceixi la coordinació del programa de doble titulació, la qual ha de disposar de la dedicació horària necessària per a l'organització i l'execució de les accions d'aquest programa.

1.9 Batxillerat en règim nocturn

Els ensenyaments de batxillerat en règim nocturn s'adrecen fonamentalment a persones que, a causa de l'activitat laboral o per altres circumstàncies, troben un millor encaix en un règim presencial amb una oferta horària diferent a la del règim diürn.

Les característiques del règim nocturn (matèries, organització, promoció, acció tutorial, permanència i canvi de règim), així com els requisits per accedir-hi, s'estableixen en els articles 34 i següents de l'[Ordre EDU/554/2008](#).

1.9.1 Matèries del batxillerat en règim nocturn

Les matèries del batxillerat en règim nocturn són:

Matèries	1r (2016-2017)	2n (2016-2017)
Llengua catalana i literatura I i II	2	2
Llengua castellana i literatura I i II	2	2
Llengua estrangera I i II	3	3
Filosofia	2	-
Ciències per al món contemporani (cultura científica)	2	-
Història de la filosofia	-	3
Història	-	3
Treball de recerca	-	(*)
Matèria comuna d'opció I i II	4	4
Matèria de modalitat (1a i 1b)	4	4
Matèria de modalitat (2a i 2b)	4	4
Modalitat o específiques (3a i 3b)	4 o 2+2	4 o 2+2
Total	27	29

(*) Sense assignació horària

Les matèries comunes d'opció, de modalitat i específiques que han de cursar els alumnes són les mateixes, en nombre i currículum, que per al règim presencial diürn, amb les adaptacions que es puguin preveure per als adults.

1.9.2 Organització

El batxillerat en règim presencial nocturn es pot fer en tres blocs, cadascun amb una durada d'un curs.

Atès que el curs 2015-2016 una promoció d'alumnes va començar un batxillerat que en aquell moment comprenia un nombre diferent de matèries comunes, a continuació es presenten tres subapartats diferents que es corresponen amb les tres promocions de batxillerat en tres cursos que conviuran en un mateix centre el curs 2016-2017.

Promoció 2016-2019 (el curs 2016-2017 cursen el bloc I)

Matèries comunes de la promoció 2016-2019					
Bloc I (2016-2017)		Bloc II (2017-2018)		Bloc III (2018-2019)	
Lleng. castellana i lit. I	2	Lleng. catalana i lit. I	2	Llengua catalana II	2
Lleng. estrangera I	3	Lleng. estrangera II	3	Lleng. castellana i lit. II	2
Ciènc. món contemp.	2	Filosofia	2	Història	3

Treball de recerca				Història de la filosofia	3
Total	7	Total	7		10

El treball de recerca es pot fer al bloc I o al bloc II.

Matèries de modalitat i específiques					
Bloc I (2016-2017)		Bloc II (2017-2018)		Bloc III (2018-2019)	
Modalitat 1a	4	Modalitat 3a	4	Modalitat 2b	4
Modalitat 2a	4	Modalitat 1b	4	Modalitat 3b	4
Modalitat 4a o Específiques	4	Modalitat 4b o Específiques	4		
Total	12	Total	12		8

Les matèries **a** són matèries de primer curs, i les **b** són matèries de segon. La matèria comuna d'opció I i II s'ha de cursar en dos blocs diferents: cada centre decideix en quins dos blocs la situa; és a dir, si és modalitat 1a-1b, modalitat 2a-2b o modalitat 3a-3b.

Distribució d'hores/curs de la promoció 2016-2019			
Matèries/cursos	Bloc I	Bloc II	Bloc III
Matèries comunes	7	7	10
Matèries de modalitat i específiques	12	12	8
Total d'hores	19	19	18
	56		

Promoció 2015-2018 (el curs 2016-2017 cursen el bloc II)

Per als alumnes que van començar el batxillerat en règim nocturn el curs 2015-2016 i que el curs 2016-2017 estaran cursant el bloc II, la configuració dels tres blocs ha de ser la següent, ja que en el bloc I tenien llengua catalana i literatura I i no van cursar ciències del món contemporani.

Matèries comunes de la promoció 2015-2018					
Bloc I (2015-2016)		Bloc II (2016-2017)		Bloc III (2017-2018)	
Lleng. catalana i lit. I	2,5	Lleng. estrangera II	3	Llengua catalana II	2
Lleng. castellana i lit. I	2,5	Ciènc. món contemp.	2	Lleng. castellana i lit. II	2

Lleng. estrangera I	3	Filosofia	2	Història	3
		Treball de recerca	--	Història de la filosofia	3
Total	8	Total	7		10

La distribució de matèries de modalitat i específiques és la mateixa que la de la promoció 2016-2019.

Els alumnes que van iniciar el batxillerat nocturn el curs 2015-2016, d'acord amb la normativa vigent aquell curs, hauran cursat una hora més de llengua catalana/castellana i literatura a primer curs i finalitzaran el batxillerat havent cursat un total de 57 hores.

Distribució d'hores/curs de la promoció 2015-2018			
Matèries/cursos	Bloc I	Bloc II	Bloc III
Matèries comunes	8	7	10
Matèries de modalitat i específiques	12	12	8
Total d'hores	20	19	18
	57		

Promoció 2015-2018 (el curs 2016-2017 cursen el bloc II)

Matèries comunes de la promoció 2014-2017					
Bloc I (2014-2015)		Bloc II (2015-2016)		Bloc III (2016-2017)	
Lleng. castellana i lit. I	2	Lleng. catalana i lit. I	2	Llengua catalana II	2
Lleng. estrangera I	3	Lleng. estrangera II	3	Lleng. castellana i lit. II	2
Ciènc. món contemp.	2	Filosofia	2	Història	3
Treball de recerca				Història de la filosofia	3
Total	7	Total	7		10

La distribució de matèries de modalitat i específiques és la mateixa que la de la promoció 2016-2019. El nombre total d'hores cursades és 56.

Els alumnes que el curs 2016-2017 tinguin les condicions per superar el bloc III i obtenir el títol de batxillerat han de seguir les condicions que s'estableixen en l'[Ordre EDU/554/2008](#).

A més de l'organització estàndard en tres blocs, els centres poden oferir als alumnes la

possibilitat de cursar el batxillerat presencial nocturn en dos anys. També poden cursar fins a dues matèries a cada curs a través de l'IOC, tal com s'especifica a l'apartat *Matèries* que es poden cursar a l'IOC.

1.9.3 Requisits per a la incorporació al batxillerat en règim nocturn

Per cursar el batxillerat en aquesta opció, cal complir algun dels dos requisits següents (article 34.2 de l'[Ordre EDU/554/2008](#)):

- Tenir 18 anys o més.
- Tenir una edat compresa entre els 16 i els 18 anys i acreditar, per motius laborals o altres que a criteri del Consell Escolar ho justifiquin, la impossibilitat de seguir estudis en règim diürn.

1.9.4 Acció tutorial en el batxillerat en règim nocturn

El centre públic ha d'assignar un tutor o tutora a cada grup d'alumnes, sense perjudici de les assignacions de tutors que correspongui a les normes d'organització i funcionament del centre, i d'acord amb l'[article 38.3](#) del Decret 102/2010, d'autonomia dels centres educatius. El tutor o tutora de cada grup d'alumnes de règim nocturn coordinarà l'activitat tutorial, la qual correspon a tot l'equip docent (article 38 de l'[Ordre EDU/554/2008](#)).

1.9.5 Permanència en el batxillerat nocturn

L'alumne pot estar matriculat en el règim de batxillerat nocturn un màxim de sis cursos acadèmics, en què també s'inclouen els cursos en què hagi estat matriculat en el batxillerat en règim diürn (article 39 de l'[Ordre EDU/554/2008](#)).

1.9.6 Canvi del règim de batxillerat

L'alumne que hagi cursat ensenyaments de batxillerat en règim diürn o nocturn i vulgui canviar-se de règim amb reconeixement dels estudis cursats, ho ha de fer aplicant les condicions de pas de curs del règim diürn (article 40 de l'[Ordre EDU/554/2008](#)).

2 Orientació educativa i plans individuals

2.1 Orientació educativa i acció tutorial

El director o directora del centre ha de vetllar per la incorporació en el seu projecte

educatiu d'una planificació de l'orientació educativa i de la tutoria que afavoreixi l'acompanyament de cadascun dels alumnes en el seu procés d'aprenentatge.

L'orientació educativa dels alumnes requereix continuïtat i seguiment per part dels equips docents del centre. Així mateix, perquè es pugui desenvolupar l'orientació educativa en tota la seva dimensió marcada per la transversalitat, ha de disposar d'una visió de lideratge pedagògic del director o directora del centre, compartida amb un equip de docents dels diferents àmbits curriculars que configuren el projecte educatiu del centre. La responsabilitat de l'orientació educativa i de la tutoria és de tot l'equip docent.

El tutor o tutora té assignada una hora lectiva setmanal. La tutoria ha de contribuir, en col·laboració amb les famílies, al desenvolupament personal, social i acadèmic dels alumnes, per afavorir l'aprenentatge, l'autonomia i la formació integral de l'alumne.

L'acció tutorial al batxillerat té com a objectius principals l'orientació acadèmica present i de futur, així com l'acompanyament i guiatge en el treball de recerca. L'acció tutorial ha de promoure la continuïtat dels alumnes cap a les diverses opcions acadèmiques i professionals, d'acord amb les seves possibilitats i interessos.

També ha de contribuir al desenvolupament d'una dinàmica positiva en el grup classe i a la vinculació dels alumnes en la dinàmica del centre.

2.1.1 Transició entre educació secundària obligatòria i batxillerat

L'assoliment de l'èxit educatiu dels alumnes és el resultat de la tasca orientadora que fan els equips directius i els equips docents al llarg de totes les etapes educatives.

El treball pedagògic compartit i la continuïtat educativa entre etapes són un factor de qualitat educativa. Els centres han de planificar la coordinació entre secundària obligatòria i batxillerat, d'acord amb un plantejament de coherència pedagògica entre etapes. Cal establir també, si és el cas, la comunicació necessària entre el centre de procedència i el d'arribada que permeti enfortir el procés educatiu i l'itinerari formatiu de l'alumne.

En aquest sentit, el [Decret 187/2015](#), de 25 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria recull, en els articles 1 i 21, consideracions relatives a les transicions entre etapes i la continuïtat formativa.

Abans del començament del període lectiu, l'equip directiu del centre ha de preveure accions de coordinació encaminades a la comunicació amb els centres de procedència per tal de completar la informació sobre els alumnes en relació amb els seus aprenentatges, i ha de comunicar la informació pertinent als equips docents. S'ha de fer arribar al tutor o tutora de cada grup de primer de batxillerat l'historial acadèmic, així com l'informe individual de les proves de competències bàsiques que els alumnes han fet a quart d'ESO.

El conjunt d'aquestes actuacions de coordinació ha de formar part de la programació general anual del centre (PGA) i del projecte educatiu de centre (PEC). El coordinador

o coordinadora de batxillerat o els tutors de cada grup, o les persones en què delegui el director o directora del centre, han d'assumir les tasques de coordinació.

2.1.2 Seguiment dels alumnes

L'acompanyament de l'alumne en el procés d'aprenentatge és una tasca que ha de fer tot l'equip docent, amb la coordinació del tutor o tutora i de l'equip directiu del centre.

El full de seguiment acadèmic ha de registrar les observacions, decisions i mesures realitzades respecte del procés d'aprenentatge de l'alumne. Cal recollir-hi els compromisos adquirits entre l'alumne, la família i el centre educatiu. Aquest document s'ha de conservar al centre fins que l'alumne finalitzi l'etapa. Els tutors s'encarreguen de formalitzar els documents i, en acabar el curs, de dipositar-los a la secretaria del centre, que els ha de guardar i tenir a disposició de l'equip docent.

L'orientació en aquesta etapa té dos objectius bàsics: el guiatge en l'elaboració del treball de recerca de l'alumne i la planificació de l'itinerari formatiu, encaminat sobretot a la continuïtat cap a estudis posteriors, adequats a les seves potencialitats i preferències, i també a la formació al llarg de la vida.

D'acord amb aquests objectius, el centre ha d'elaborar una planificació de les activitats d'orientació acadèmica i professional, que formaran part del projecte educatiu del centre. És important facilitar el progressiu apoderament de l'alumne envers la presa de decisions i l'autonomia personal i social, així com la consolidació dels hàbits que li permetin planificar i organitzar-se en les tasques que ha de fer.

Els espais i els temps per fer l'orientació acadèmica i professional són especialment els de la tutoria, però també cal treballar-la en les diverses matèries, en el centre i en l'entorn.

2.2 Plans individuals

2.2.1 Criteris generals

El [Decret 142/2008](#), de 15 de juliol, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments del batxillerat, regula la possibilitat d'adoptar mesures d'adaptació i autoritzar plans individuals al batxillerat. L'[Ordre EDU/554/2008](#), de 19 de desembre, per la qual es determinen el procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació i diversos aspectes organitzatius del batxillerat i la seva adaptació a les particularitats del batxillerat a distància i del batxillerat nocturn, desenvolupa aquesta possibilitat.

El pla individual és una planificació personalitzada que es recull en un document escrit i inclou les adaptacions curriculars, de materials d'aprenentatge i de temporalització, si cal, tant de les activitats d'aprenentatge com de les activitats i criteris d'avaluació, així com les ajudes i suports tècnics. El tutor o tutora que coordina el pla vetlla perquè tot l'equip docent el conegui i l'apliqui. El pla individual l'aprova el director o directora del

centre, amb el coneixement i la conformitat de l'alumne, i dels pares o tutors legals si és menor d'edat, i ha d'estar elaborat en un termini màxim de dos mesos a partir de l'inici de curs o, en cas de trasllat, de l'arribada al nou centre. El pla individual ha d'incloure els interessos i les capacitats de l'alumne i l'itinerari formatiu al llarg del batxillerat per facilitar l'orientació en finalitzar aquesta etapa.

En el cas de pla individual, cal adjuntar a l'expedient de l'alumne les resolucions individuals, si escau, els informes psicopedagògics i altres informes en què es fonamenta el pla.

El pla s'ha de fer constar en el full de seguiment acadèmic, en les actes finals d'avaluació (a l'apartat d'observacions), en l'expedient acadèmic i en l'historial acadèmic de l'alumne, dins l'apartat de convalidacions i altres observacions.

En cas de trasllat de l'alumne, cal fer constar el pla en l'informe personal per trasllat, en l'apartat de la descripció de mesures educatives complementàries.

Hi ha orientacions i informació complementària per a l'elaboració de plans individuals al web de la XTEC: [Models i pautes de plans individualitzats de diferents etapes educatives](#).

En el batxillerat es pot elaborar un pla individual, en cas d'haver d'adoptar mesures més específiques per a un determinat alumne un cop exhaurides les mesures de tipus més general, tot i que en la majoria dels casos serà la continuïtat de les adaptacions fetes a l'ESO.

2.2.2 Alumnes amb necessitats educatives específiques (NEE)

Els alumnes o la família han d'aportar el dictamen elaborat per l'EAP. En aquests casos, cal elaborar el pla individual.

Per als casos en què el pla individual pot suposar l'exempció de matèries, vegeu l'apartat *Exempció de matèries per causa de discapacitat, trastorns de salut o trastorns greus d'aprenentatge*.

2.2.3 Alumnes amb trastorns d'aprenentatge (TA). Certificat de l'alumne dislèctic per al Tribunal Ordinari Específic (TOE) de les PAU

Per a alumnes amb trastorns d'aprenentatge identificats mitjançant una avaluació psicopedagògica, i per als quals les mesures generals d'atenció a la diversitat no hagin estat suficients, es podran proposar plans individuals seguint les orientacions establertes en la [Resolució ENS/1544/2013](#), de 10 de juliol, de l'atenció educativa a l'alumnat amb trastorns d'aprenentatge. En el batxillerat, el pla individual és la continuïtat de les adaptacions fetes a l'ESO a fi de garantir la major coherència en la resposta pedagògica ajustada als alumnes que així ho requereixin. Per tant, de manera general, els alumnes amb dislèxia, TDA o TDAH que inicien primer de batxillerat han de

portar-ho acreditat de l'ESO. Aquesta condició és imprescindible per poder sol·licitar després qualsevol adaptació en l'aplicació de les PAU a l'Oficina d'Accés a la Universitat.

Excepcionalment, en casos de canvi de centre de l'ESO al batxillerat, s'ha de reconèixer el pla individual de l'alumne durant els dos primers mesos del curs a fi d'establir l'avaluació psicopedagògica que l'orienti.

Certificat de l'alumne dislèctic per al tribunal ordinari específic (TOE) de les PAU

El reconeixement de la dislèxia d'un alumne de batxillerat no comporta automàticament l'accés a un tribunal específic a les PAU. Perquè l'alumne de batxillerat amb dislèxia es pugui examinar al Tribunal Ordinari Específic de les PAU, el centre ha de presentar a l'Oficina d'Accés a la Universitat, com a màxim fins al 20 de febrer, la sol·licitud de l'alumne acompanyada del model "Pla individualitzat per a alumnes amb dislèxia a l'ESO i al batxillerat" i del model "Certificat per accedir al Tribunal Ordinari Específic (TOE) de les proves d'accés a la universitat (PAU)", degudament signat pel coordinador o coordinadora de batxillerat o cap d'estudis i el director o directora, i amb el segell del centre.

2.2.4 Alumnes amb altes capacitats

Per a alumnes amb altes capacitats i/o elevat rendiment acadèmic, identificats mitjançant una avaluació psicopedagògica, per als quals les mesures d'ampliació previstes no hagin estat suficients, es podran proposar plans individuals, seguint les orientacions establertes en la [Resolució ENS/1543/2013](#), de 10 de juliol, de l'atenció educativa a l'alumnat amb altes capacitats.

2.2.5 Modificació de la durada del batxillerat

Excepcionalment, també es poden autoritzar plans individuals que comporten la reducció o l'ampliació, més enllà dels límits previstos amb caràcter general, de la durada de l'etapa. Això inclou la possibilitat que l'alumne, en vista de les seves circumstàncies peculiars, no hagi de tornar a ser avaluat de les matèries ja superades. Una vegada aprovat el pla individual, cal comunicar-ho al director o directora dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, al o a la gerent del Consorci d'Educació, adjuntant-hi el document escrit del pla individual i tota la documentació justificativa.

Batxillerat en tres cursos

En exercici de la seva autonomia pedagògica i organitzativa (vegeu els [articles 97.4 i 98](#) de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació) i amb la finalitat d'afavorir l'èxit escolar dels alumnes que cursen el batxillerat, els centres poden establir estratègies didàctiques pròpies ([article 17](#) del Decret 102/2010, d'autonomia dels centres educatius) que flexibilitzin el nombre de matèries assignades a cada curs acadèmic, de

manera que l'alumne pugui optar per cursar les matèries de batxillerat en tres cursos i, per tant, amb menys càrrega lectiva en cadascun. Els criteris a què s'han d'ajustar els centres i els alumnes en aquesta opció flexibilitzadora i també els criteris específics de promoció estan detallats a l'article 4 de l'[Ordre EDU/554/2008](#).

Si s'inicia aquesta opció el curs 2016-2017, cal tenir present que els alumnes es poden veure afectats pels ajustaments organitzatius del currículum que puguin donar resposta, si escau, a futurs desplegaments normatius de la prova final.

El director o directora del centre o, si escau el o la titular corresponent, ha de comunicar al director o directora dels serveis territorials, o al o a la gerent del Consorci d'Educació de Barcelona, la descripció dels principals aspectes del projecte que suposarà l'organització del batxillerat en tres anys a partir del curs 2017-2018. El termini per fer aquesta comunicació finalitza el 6 de març de 2017.

La flexibilització del batxillerat en tres cursos és una mesura organitzativa que s'adreça a determinats estudiants per tal d'afavorir l'èxit escolar, que s'afegeix a les existents en el batxillerat nocturn i el batxillerat a distància. És similar a la del batxillerat nocturn, però amb restriccions per al pas de curs. Es tracta d'una opció de centre que té caràcter voluntari per a l'alumne. En cas de flexibilització, el centre ha de formalitzar un pla individual per a l'alumne que inclogui la motivació i la finalitat del pla, l'itinerari acadèmic i el compromís i l'acceptació de l'alumne, i dels pares o tutors legals quan sigui menor d'edat. A l'alumne que estigui participant en un projecte de flexibilització no se li aplicaran els criteris indicats en l'apartat *Promoció de curs i permanència d'un any més en el mateix curs de batxillerat* sobre permanència d'un any més a primer o a segon curs de batxillerat.

2.2.6 Alumnes nouvinguts o de procedència estrangera

Vegeu l'apartat *Exempció de la qualificació de la matèria de llengua catalana i literatura*

.

2.2.7 Alumnes que presenten altres circumstàncies singulars

Alumnes que fan estades a l'estranger durant més d'un mes

Només és per als centres que tenen un programa autoritzat pel Departament d'Ensenyament a l'estranger. En aquests casos el pla individual serveix per constatar quines han estat les matèries que ha cursat l'alumne i el resultat de l'avaluació obtinguda en la seva estada a l'estranger.

Alumnes que repeteixen batxillerat amb tres o quatre matèries suspeses

Vegeu l'apartat *Promoció de curs i permanència d'un any més en el mateix curs de batxillerat*.

Alumnes amb impossibilitat d'assistència presencial temporal

Per justificar aquests casos, la família o els tutors legals han de fer arribar al centre educatiu un certificat mèdic en el qual ha de constar la malaltia, el seu caràcter temporal i les possibles implicacions en el rendiment acadèmic de l'alumne.

Altres supòsits que ha de valorar el centre

En els casos no previstos en els apartats anteriors, degudament justificats, el centre pot valorar, si escau, de fer un pla individual, que pugui suposar una modificació en els criteris d'avaluació o en les activitats d'aprenentatge. Per al cas que comporti l'exempció de matèria, vegeu l'apartat *Exempció de matèries per causa de discapacitat, trastorns de salut o trastorns greus d'aprenentatge*.

2.2.8 Simultaneïtat d'estudis de batxillerat i de música o de dansa

El procediment general que s'ha de seguir en el cas d'alumnes que compaginen els estudis de batxillerat amb els estudis de música o de dansa es detalla en els documents "Simultaneïtat d'estudis d'ESO o de batxillerat amb estudis de música" i "Simultaneïtat d'estudis d'ESO o de batxillerat amb estudis de dansa".

Dins d'aquesta simultaneïtat cal parar especial atenció a una situació que ha variat per ajustar-se als requeriments normatius vigents: fins a la promoció 2014-2016, els alumnes que cursaven ensenyaments professionals de música o de dansa podien acollir-se a l'opció de cursar en el centre de secundària només les matèries comunes per obtenir el títol de batxillerat. Un cop els alumnes havien superat els estudis professionals de música o dansa i les matèries comunes del batxillerat, rebien el títol de batxillerat. Aquest batxillerat sense modalitat s'anomenava, de forma interna, batxillerat de música o dansa.

A partir de la promoció 2015-2107, els alumnes de batxillerat que cursin simultàniament estudis de cinquè o sisè d'ensenyaments professionals de música o dansa i primer o segon curs de batxillerat, respectivament, s'han de matricular d'una modalitat de batxillerat i es poden aplicar les convalidacions previstes en els documents "Simultaneïtat d'estudis d'ESO o de batxillerat amb estudis de música" i "Simultaneïtat d'estudis d'ESO o de batxillerat amb estudis de dansa".

La convalidació màxima de matèries la tindran si opten per cursar la modalitat d'arts, perquè bona part de les matèries d'aquesta modalitat són convalidables per matèries cursades al conservatori de música o dansa o al centre professional de música o dansa, segons estableix el [Reial decret 242/2009](#), de 27 de febrer. En aquestes condicions, han de cursar les matèries comunes, la comuna d'opció i el treball de recerca en el centre de secundària. Excepcionalment, els alumnes matriculats en un centre que no imparteix la modalitat d'arts, podran cursar aquesta matèria comuna d'opció a través de l'IOC. Els documents "Simultaneïtat d'estudis d'ESO o de batxillerat amb estudis de música" i "Simultaneïtat d'estudis d'ESO o de batxillerat amb estudis de dansa" completen aquesta informació i detallen les gestions per obtenir-ne les convalidacions.

2.2.9 Simultaneïtat d'estudis de batxillerat i la pràctica intensiva de l'esport

El procediment que s'ha de seguir en el cas d'alumnes que compaginen els estudis de batxillerat amb la pràctica intensiva de l'esport es detalla en l'apartat *Convalidacions de matèries de batxillerat per als alumnes que compaginen els estudis de batxillerat amb la pràctica intensiva de l'esport*.

3 Exempcions i convalidacions

3.1 Consideracions generals

L'exempció d'una matèria és la dispensa de cursar-la per raons derivades de circumstàncies personals. A efectes administratius, cal fer constar l'expressió "Exempt/a".

La convalidació d'una matèria és la decisió administrativa de donar-la per cursada sense haver-ho fet, per raons de currículum acadèmic previ. A efectes administratius, cal fer constar l'expressió "Convalidat".

En el batxillerat es poden concedir exempcions i convalidacions de determinades matèries en alguns casos.

Les exempcions per circumstàncies personals són que s'estableixen a l'apartat *Exempció de matèries*.

Les convalidacions de matèries perquè s'hagin cursat o perquè se n'hagin cursat d'equivalents són les que s'estableixen a l'apartat *Convalidacions de matèries*.

Les matèries objecte d'exempció, convalidació o reconeixement deixen de computar per al càlcul de la qualificació final de batxillerat.

3.2 Exempció de matèries

3.2.1 Exempció de la qualificació de la matèria de llengua catalana i literatura

L'alumne que s'incorpora a primer o a segon curs de batxillerat procedent de fora del territori de Catalunya i que no ha cursat mai les matèries de llengua catalana, llengua catalana i literatura o equivalents, pot demanar l'exempció de l'acreditació del coneixement del català, en aplicació de l'[article 21.7](#) de la Llei 1/1998, de 7 de gener, de política lingüística. Aquesta exempció es visualitzarà en l'expedient de l'alumne perquè no tindrà qualificació d'aquesta matèria, sinó que hi constarà el terme "Exempt/a", tal com es concreta més endavant.

El fet d'obtenir l'exempció de la qualificació no eximeix l'alumne d'assistir a classe de

llengua catalana i literatura, on ha de seguir un programa específic que li permeti assolir, com a mínim, una comprensió oral i escrita de la llengua. Aquest programa específic, amb les adaptacions i suports pertinents, s'ha de formalitzar en un pla individual, en les condicions establertes amb caràcter general a l'[Ordre EDU/554/2008](#), de 19 de desembre, per la qual es determinen el procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació i diversos aspectes organitzatius del batxillerat i la seva adaptació a les particularitats del batxillerat a distància i del batxillerat nocturn.

El pla individual, signat pel director o directora del centre i per l'alumne, o pel pare, mare o tutors legals si l'alumne és menor d'edat, ha de contenir almenys la informació següent:

- Síntesi dels continguts i objectius bàsics en relació amb la matèria de llengua catalana i literatura
- Metodologia
- Materials i recursos
- Criteris d'avaluació

L'alumne a qui es concedeix l'exempció de la qualificació final de llengua catalana i literatura I o de llengua catalana i literatura II s'ha d'avaluar al llarg del curs acadèmic per al qual se li ha concedit l'exempció segons els objectius i criteris d'avaluació del seu pla individual, però està exempt de la qualificació final de la matèria llengua catalana i literatura I o llengua catalana i literatura II, que no comptabilitza per a la qualificació mitjana del batxillerat.

La sol·licitud d'exempció de la qualificació de llengua catalana i literatura I o llengua catalana i literatura II, signada per l'alumne, o pels pares o tutors legals si és menor d'edat, s'ha de presentar al centre on l'alumne cursa primer o segon de batxillerat abans de finalitzar el primer trimestre del curs acadèmic o en el moment que s'incorporin al centre. El centre ha d'adreçar aquesta sol·licitud a la Direcció General d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat, acompanyada de la documentació següent:

- Pla individual de l'alumne.
- Certificat acadèmic, o bé fotocòpia compulsada de l'historial acadèmic o documentació equivalent, amb constància dels ensenyaments i matèries cursats al llarg de tota l'escolarització, dels llocs on s'han portat a terme i de la data d'incorporació a un centre educatiu de Catalunya. En el cas que l'alumne s'hagi incorporat al batxillerat procedent d'estudis estrangers, és necessària una còpia de la credencial de convalidació o bé del "Volant per a la inscripció condicional en centres educatius o en exàmens oficials".
- DNI, NIE o passaport de l'alumne.

Les sol·licituds trameses pel centre amb posterioritat a la finalització del primer trimestre del curs seran desestimades, excepte en els casos d'alumnes incorporats al centre a partir del segon trimestre.

La resolució individualitzada emesa per la Direcció General d'Educació Secundària

Obligatòria i Batxillerat sobre la sol·licitud d'exempció només té validesa per al curs acadèmic corresponent. Contra aquesta resolució, que no esgota la via administrativa, es pot interposar recurs d'alçada davant el secretari o secretària de Polítiques Educatives del Departament d'Ensenyament en el termini d'un mes a comptar des de la data de la resolució. Només es pot concedir l'exempció en dos cursos acadèmics consecutius. A aquest efecte, s'han de tenir en compte tots els anys escolars cursats per l'alumne en el batxillerat a Catalunya, independentment que per a cadascun d'aquests anys hagi demanat o no l'exempció de la qualificació final de llengua catalana.

La Direcció General d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat ha d'analitzar els casos dels alumnes amb itineraris acadèmics singulars.

La resolució s'ha d'incorporar a l'expedient de l'alumne i ha de constar en el pla individual i en l'històric acadèmic. El director o directora del centre ha de lliurar-ne una còpia a la persona sol·licitant.

L'exempció de la qualificació de llengua catalana i literatura en el batxillerat no comporta automàticament l'exempció de la prova de llengua catalana a les PAU. L'alumne que vulgui sol·licitar aquesta exempció s'ha d'adreçar a l'Oficina d'Accés a la Universitat (Via Laietana, 2, 08003 Barcelona; tel. 935 526 980).

En tot cas, els centres poden dissenyar un pla individual per a l'aprenentatge de la llengua a l'alumne que l'hagi de menester, d'acord amb les consideracions generals esmentades en l'apartat *Consideracions generals*, independentment que tingui o no l'exempció de la qualificació final de la matèria de llengua catalana i literatura.

3.2.2 Exempció del treball de recerca

Té dret a l'exempció del treball de recerca l'alumne que es trobi en alguna de les situacions següents:

- Provenir d'una altra comunitat autònoma o d'un altre país i haver-se incorporat al nou centre a partir del segon trimestre del segon curs de batxillerat. Tanmateix, en cas que no completi el batxillerat en l'any de la seva incorporació, aquest alumne haurà de fer el treball de recerca durant l'any acadèmic següent, sens perjudici de la seva exempció si es troba en la situació següent.
- Provenir d'una altra comunitat autònoma i incorporar-se al sistema educatiu a Catalunya amb cinc o menys matèries per completar el batxillerat.
- Tenir la titulació de tècnic o tècnic superior de formació professional específica, d'arts plàstiques i disseny o d'ensenyaments esportius a segon de batxillerat (article 6.5 de l'[Ordre EDU/554/2008](#)).
- Haver cursat COU i haver-ne aprovat almenys una assignatura.

La sol·licitud d'exempció s'ha de presentar per escrit al director o directora del centre, el qual ha de resoldre concedir-la, un cop verificat el compliment d'alguna de les

situacions esmentades, ha d'incorporar la resolució a l'expedient acadèmic i l'ha de comunicar per escrit a l'alumne i, si és menor d'edat, als seus pares o tutors legals.

3.2.3 Exempció de matèries per causa de discapacitat, trastorns de salut o trastorns greus d'aprenentatge

La Direcció General d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat ha d'autoritzar les mesures excepcionals que cal adoptar respecte al currículum i l'organització general que impliquin l'exempció d'una matèria, ateses les dificultats objectives d'aprenentatge de determinats alumnes per causa de discapacitat, trastorns de salut o trastorns greus d'aprenentatge. Per sol·licitar aquesta autorització, el director o directora del centre ha de trametre als serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, al Consorci d'Educació, la documentació següent:

- Sol·licitud signada per l'alumne, o pel pare, la mare o el tutor o tutora legal si és menor.
- Documentació acreditativa de les causes que motiven la petició: certificat del centre d'atenció a persones amb discapacitat (CAD); certificat mèdic, en el qual hi ha de constar el caràcter permanent o temporal de la malaltia, lesió o trastorn, o altres.
- Pla individual elaborat per l'orientador o orientadora del centre de batxillerat (amb la col·laboració de l'EAP, si escau).

El director o directora dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, l'òrgan competent del Consorci d'Educació han de trametre tota la documentació, acompanyada d'un informe de la Inspecció d'Educació, a la Direcció General d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat, que n'ha d'emetre la resolució pertinent i traslladar-la al centre educatiu. El centre ha de comunicar per escrit a l'alumne i als pares o tutors legals de l'alumne, en el cas que sigui menor, la resolució del director o directora general d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat. Contra aquesta resolució es pot interposar recurs d'alçada en el termini d'un mes a comptar des de la data de resolució, davant el secretari o secretària de Polítiques Educatives del Departament d'Ensenyament.

3.3 Convalidacions de matèries

3.3.1 Convalidacions de matèries de batxillerat per als alumnes que cursen simultàniament estudis professionals de música o dansa

Els alumnes que cursen el batxillerat i, al mateix temps, cursen o han cursat estudis professionals de música o de dansa han de fer les matèries comunes, la matèria comuna d'opció i dues matèries de modalitat. A cada curs, poden sol·licitar la convalidació de les matèries de la darrera franja de quatre hores de cada curs que es

completa amb una altra matèria de modalitat, pròpia o aliena, o bé amb dues matèries específiques.

Els alumnes que cursen ensenyaments professionals de música o de dansa en un conservatori o en un centre professional i el batxillerat podran obtenir, del director o directora del centre, la convalidació de determinades matèries de modalitat del batxillerat de la modalitat d'arts, tal com disposa el [Reial decret 242/2009](#), de 27 de febrer, sens perjudici del que s'estableix als documents "Simultaneïtat d'estudis d'ESO o de batxillerat amb estudis de música" i "Simultaneïtat d'estudis d'ESO o de batxillerat amb estudis de dansa".

3.3.2 Convalidacions de matèries de batxillerat per als alumnes que compaginen els estudis de batxillerat amb la pràctica intensiva de l'esport

Centres educatius d'especial atenció a la pràctica esportiva

En el marc dels acords establerts entre el Departament d'Ensenyament i la Secretaria General de l'Esport, els centres que pertanyen a la xarxa de centres educatius d'especial atenció a la pràctica esportiva poden desenvolupar projectes de centre que inclouen adaptacions del currículum de la matèria d'educació física i/o de matèries específiques per a alumnes de batxillerat.

Per sol·licitar l'autorització d'aquests projectes en centres que pertanyen a la xarxa de centres educatius d'especial atenció a la pràctica esportiva, el director o directora del centre ha de trametre al director o directora dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, al o a la gerent del Consorci d'Educació la proposta de projecte elaborada pel centre, on cal especificar els continguts i/o objectius de la matèria d'educació física i/o de matèries específiques que, a parer del centre, s'han de suprimir o modificar per als alumnes d'especial atenció a la pràctica esportiva. El director o directora dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, l'òrgan competent del Consorci d'Educació han de trametre la documentació, amb l'informe de la Inspecció d'Educació, a la Direcció General d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat perquè dicti resolució. En el cas d'alumnes que tenen un currículum diferent a l'establert en el projecte autoritzat, el centre haurà d'elaborar-ne un pla individual.

Alumnes amb dedicació significativa a l'esport matriculats en altres centres

Els alumnes amb dedicació significativa a l'esport, avalada pel Consell Català de l'Esport i matriculats en centres que no pertanyen a la xarxa de centres educatius d'especial atenció a la pràctica esportiva, poden sol·licitar, durant el primer trimestre del curs, al director o directora del centre educatiu que se'ls apliqui un pla individual que inclogui el reconeixement de la matèria d'educació física i/o de matèries específiques per a alumnes de batxillerat. En aquest pla individual, cal adjuntar-hi la documentació següent:

- Sol·licitud signada per l'alumne, o pel pare, la mare o el tutor o tutora legal de l'alumne si és menor d'edat.

- Certificat del Consell Català de l'Esport (avinguda dels Països Catalans, 12; 08950 - Esplugues de Llobregat). Els alumnes han d'obtenir aquest certificat quan figurin en el programa de tecnificació (ARC) de la federació catalana corresponent.

El director o directora del centre educatiu ha de fer considerar la petició de pla individual a la comissió d'atenció a la diversitat del centre, si escau, la qual ha de procedir d'acord amb el que es tingui establert per a l'elaboració de la resta de plans individuals de batxillerat. El pla és aprovat pel director o directora del centre, i s'ha de renovar cada curs.

Atès el motiu de la sol·licitud, el pla ha de deixar constància del reconeixement de la matèria d'educació física i, si escau, especificar els continguts i/o objectius de la matèria o de les matèries específiques que, a parer del centre, s'han de suprimir o modificar en el currículum de l'alumne. A efectes de les modificacions que afecten matèries específiques, cal tenir en compte que es consideren específiques també les matèries de modalitat que excedeixin de les matèries de modalitat que l'alumne ha de cursar en cada curs de batxillerat.

3.3.3 Convalidacions per a l'estada a l'empresa

Els alumnes que acreditin una experiència laboral igual o superior a 200 hores poden sol·licitar al director o directora del centre l'exempció de la matèria d'estada a l'empresa. La sol·licitud corresponent ha d'anar acompanyada d'una breu memòria, en la qual ha de constar el següent:

- Descripció de l'empresa.
- Descripció de les tasques que hi va desenvolupar l'alumne.
- Còpia del contracte laboral.

Els alumnes han de lliurar la documentació abans del 31 d'octubre de 2016.

3.3.4 Convalidacions per als alumnes que cursen batxillerat procedents de cicles formatius

Els alumnes que s'incorporin al primer de batxillerat el curs 2016-2017 amb el títol de tècnic o tècnic superior de formació professional específica, d'arts plàstiques i disseny o d'ensenyaments esportius han de cursar les matèries comunes, la matèria comuna d'opció i dues matèries de modalitat. Poden sol·licitar la convalidació de les matèries específiques de primer de batxillerat.

Pel que fa al segon curs de batxillerat, l'article 6.5 de l'[Ordre EDU/554/2008](#) estableix el dret a la convalidació de les matèries específiques i del treball de recerca del batxillerat dels alumnes que s'hi hagin incorporat amb la titulació de tècnic o tècnic superior de formació professional específica, d'arts plàstiques i disseny o d'ensenyaments esportius.

A l'expedient acadèmic dels alumnes que hagin obtingut la convalidació, i a les actes corresponents, cal fer-hi constar l'expressió "Convalidat" per al treball de recerca i per a les matèries específiques que escaigui. Pel que fa a aquestes últimes, cal usar l'expressió genèrica "Matèries específiques".

Els efectes i el procediment per tramitar les convalidacions es detallen a continuació:

- La convalidació de matèries optatives que estableix l'Ordre EDU/554/2008 computa fins a un màxim de 4 hores lectives setmanals a cada curs, que corresponen a les matèries específiques dels dos cursos de batxillerat. La convalidació del treball de recerca computa les hores previstes per dur-lo a terme.
- Atès que les convalidacions anteriors afecten només les matèries específiques i el treball de recerca, no es pot declarar cap alumne exempt de les matèries comunes o de modalitat prenent com a fonament d'aquesta exempció l'Ordre EDU/554/2008. En tot cas, atès que hi ha alumnes que en cada curs de batxillerat cursen més de tres matèries de modalitat, es podrà demanar la convalidació d'una matèria de modalitat, quan aquesta excedeixi del còmput de les tres matèries de modalitat que l'alumne ha de cursar en cada curs de batxillerat.
- Els alumnes que es vulguin acollir al que preveu l'article 6.5 de l'Ordre esmentada han de demanar-ho explícitament, en el primer mes de classe, al director o directora del centre on cursen els estudis de batxillerat, amb el model "Sol·licitud de convalidació de matèries de batxillerat per als alumnes que han superat un cicle formatiu de grau mitjà o un cicle formatiu de grau superior". Els alumnes que així ho facin podran estendre els efectes de la convalidació a totes les matèries específiques a les quals tinguin dret d'acord amb l'Ordre, o bé a un nombre de matèries específiques inferior. En la sol·licitud han d'indicar quines matèries volen fer constar en el seu currículum diversificat i declarar explícitament que coneixen el caràcter irrevocable de la seva sol·licitud.
- La matèria o matèries que els alumnes hagin demanat de cursar s'han de superar necessàriament per obtenir el títol de batxillerat; es comptabilitzaran com qualsevol altra matèria, tant a l'efecte del còmput de matèries pendents per passar de primer a segon curs com per al càlcul de la qualificació final del batxillerat.
- El director o directora del centre ha de resoldre la sol·licitud, incorporar-la a l'expedient acadèmic i comunicar-la per escrit a l'alumne i, si és menor d'edat, als pares o tutors legals.

4 Avaluació d'alumnes

L'avaluació i la promoció d'alumnes de batxillerat estan desenvolupades en l'[Ordre EDU/554/2008](#), de 19 de desembre.

Tanmateix, no són d'aplicació directa les previsions de l'article 21.2 del [Decret 142/2008](#) com a conseqüència de la nul·litat de l'article 14.2 del [Reial decret 1467/2007](#), de 2 de novembre, declarada per sentència del Tribunal Suprem de 2 de febrer de 2009. A l'apartat *Promoció de curs i permanència d'un any més en el mateix curs de batxillerat* es desenvolupen els aspectes afectats per la sentència esmentada.

Criteris generals

Els criteris generals per a l'avaluació (contínua, global i diferenciada per matèries, elements que cal considerar, etc.) s'especifiquen a l'article 2 de l'[Ordre EDU/554/2008](#), i els criteris i mesures per atendre la diversitat dels alumnes i els plans individuals, així com la connexió amb l'avaluació, es regulen a l'article 3 de la mateixa Ordre.

Per tal que l'avaluació sigui contínua, s'ha de disposar de pautes per a l'observació sistemàtica i per al seguiment de cada alumne al llarg del procés d'aprenentatge. Quan durant el procés d'avaluació continuada es detecti que l'alumne no progressa adequadament, el professor o professora, en qualsevol moment del curs, pot establir les mesures pertinents de reforç educatiu i la realització d'activitats de recuperació. En les actes de les sessions d'avaluació efectuades al llarg del curs hi ha d'haver constància expressa dels resultats obtinguts pels alumnes en les activitats de recuperació esmentades en cas que s'hagin dut a terme.

Els centres educatius han de fer públics i informar els alumnes i les famílies dels criteris d'avaluació concretats en el projecte educatiu i els que s'aplicaran en l'avaluació dels aprenentatges i per a la promoció dels alumnes. Aquesta informació, i la referida al rendiment escolar, ha de permetre el compromís de l'alumne i de la família en el procés d'aprenentatge.

Els butlletins de qualificacions són un element habitual de comunicació entre les famílies i els centres. En els butlletins, els resultats quantitatius de l'avaluació s'han d'acompanyar amb orientacions qualitatives que permetin a les famílies i als alumnes trobar, en col·laboració amb els docents, estratègies per aconseguir millorar els aprenentatges dels alumnes. És prescriptiu que els centres facin arribar a les famílies la informació corresponent a les diverses sessions d'avaluació i és recomanable que aquest intercanvi d'informació s'ampliï a altres moments del trimestre. Per mitjà d'entorns virtuals es poden vehicular altres informacions sobre el seguiment de l'alumne.

En el cas de les matèries de l'àmbit de llengües (catalana, castellana i estrangeres), l'expressió oral ha de representar com a mínim el 25% de la qualificació final de cada matèria. També es potenciarà la producció de textos creatius de tot tipus (descripcions, argumentacions, valoracions, etc.) i l'avaluació d'aquests escrits ha de representar com a mínim el 25% de la qualificació final de cada matèria d'aquest àmbit. Aquesta avaluació la fan els professors de llengües d'acord amb les observacions pròpies i amb les valoracions que els transmetin els professors de les altres matèries. El centre ha de tenir establertes les directrius de treball de l'expressió oral i escrita per al conjunt de les

matèries de batxillerat.

Documents oficials d'avaluació

Els documents oficials de l'avaluació s'han de conservar en el centre a disposició de la Inspecció d'Educació per a possibles comprovacions.

És convenient lliurar el material que hagi pogut contribuir a atorgar les qualificacions durant el curs (proves escrites, treballs, quaderns de pràctiques, etc.) als alumnes i fer-ne un retorn adequat, perquè es pugui utilitzar com una eina més en el procés d'aprenentatge de l'alumne. Per tal de garantir el dret a la revisió de qualificacions, l'alumne ha de conservar fins a final de curs el material que se li lliuri i que hagi contribuït a la seva avaluació continuada. També, amb aquesta finalitat, els professors han de conservar el seu registre de qualificacions i el material d'avaluació que no s'hagi lliurat a l'alumne (com ara el que s'hagi utilitzat en les avaluacions extraordinàries).

Modificacions de la qualificació final ordinària o extraordinària

Un cop tancades i signades les actes de les qualificacions finals dels estudis de batxillerat, tant si es tracta de l'avaluació final ordinària com de l'avaluació final extraordinària, qualsevol modificació de les qualificacions ha de comunicar-se als serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, al Consorci d'Educació, mitjançant un certificat del director o directora del centre que reculli quina era la qualificació original i quina és la qualificació un cop modificada, i com queda afectada la qualificació mitjana de batxillerat. A més, ha d'indicar els motius de la modificació de la qualificació (errada de càlcul, reclamació de notes o altres).

El director o directora dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, l'òrgan competent del Consorci d'Educació ha de trametre la documentació que s'emet, sens perjudici de la funció de la Inspecció d'Educació de supervisió del procediment d'avaluació, a la Direcció General d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat, que la farà arribar, si escau, a l'Oficina d'Accés a la Universitat.

Equip docent

L'actuació de l'equip docent en el procés d'avaluació s'ha d'ajustar al que estableix l'article 8 de l'[Ordre EDU/554/2008](#).

Sessions d'avaluació

Les sessions d'avaluació s'han d'ajustar al que estableix l'article 9 de l'[Ordre EDU/554/2008](#); l'avaluació final de curs es regula a l'article 10 de l'Ordre esmentada.

Proves extraordinàries

Aquestes proves s'adrecen als alumnes que, a parer del professor o professora de la matèria, no hagin tingut un rendiment global suficient al llarg del curs a partir dels criteris d'avaluació establerts en el currículum. Atès que es preveu que en el curs 2016-2017 les activitats i/o proves extraordinàries de recuperació de primer de batxillerat, establertes a l'article 19.4 del [Decret 142/2008](#), de 15 de juliol, d'ordenació dels ensenyaments del batxillerat, es faran entre l'1 i el 5 de setembre de 2017, els centres han de preveure en l'organització de les activitats del curs la realització en aquestes

dates de les esmentades proves extraordinàries i les posteriors sessions d'avaluació final de curs, d'acord amb l'[Ordre FNS/62/2012](#), per la qual es modifica l'[Ordre EDU/554/2008](#).

Les proves extraordinàries corresponents al segon curs de batxillerat s'han de fer al llarg dels cinc darrers dies de classe del curs, prenent com a referència el calendari lectiu que fixa l'Ordre per la qual s'estableix el calendari escolar, per tal que els alumnes que les hagin de fer, en el cas d'obtenir el títol de batxillerat, puguin presentar-se a les proves d'accés a la universitat previstes per a principis del mes de setembre del mateix any.

Després de les proves extraordinàries, tindrà lloc una nova sessió d'avaluació. Si en aquesta sessió d'avaluació, a l'efecte del pas de curs o de l'obtenció del títol de batxillerat, es modifica la qualificació d'alguna matèria, cal l'acord de la majoria de dos terços dels membres presents a la sessió, tenint en compte que en la decisió sobre l'avaluació de cada alumne només hi han d'intervenir els professors de les matèries que hagi cursat l'alumne, d'acord amb els articles 8 i 11 de l'[Ordre EDU/554/2008](#).

4.1 Reclamacions motivades per les qualificacions del batxillerat

Els alumnes, o els seus pares o tutors legals en el cas que siguin menors d'edat, tenen dret a sol·licitar aclariments als professors respecte de les qualificacions d'activitats parcials o finals de curs, així com a reclamar contra les decisions i qualificacions que, com a resultat del procés d'avaluació, s'adoptin al final d'un curs o del batxillerat, d'acord amb els punts d i e de l'[article 21.2](#) de la Llei 12/2009, d'educació, i el [Decret 279/2006](#), de 4 de juliol.

Reclamacions per qualificacions obtingudes al llarg d'un curs del batxillerat

Si les normes d'organització i funcionament del centre no ho disposen altrament, les reclamacions respecte a les qualificacions obtingudes al llarg del curs, si no es resolen directament entre el professor o professora i l'alumne o alumna afectats, s'han de presentar al tutor o tutora, el qual les ha de traslladar al departament, seminari o òrgan equivalent que correspongui per tal que s'estudiïn.

En tot cas, la resolució definitiva correspon al professor o professora. L'existència de la reclamació i la resolució adoptada s'han de fer constar en el llibre d'actes del departament o seminari, o registre documental de funció equivalent, i comunicar-ho a l'equip docent del grup corresponent.

Reclamacions per qualificacions finals del batxillerat

Per a les qualificacions finals de cada curs de batxillerat el centre ha d'establir un dia, posterior a la realització de les avaluacions finals ordinària i extraordinària, en què els professors estudiaran i resoldran les possibles reclamacions. Si l'alumne no està d'acord amb la resolució, podrà reiterar la reclamació en un escrit adreçat al director o directora, que s'ha de presentar el mateix dia de la resolució o l'endemà. Per resoldre aquestes reclamacions, cal seguir la tramitació següent:

a. El director o directora ha de traslladar la reclamació al departament, seminari o òrgan equivalent que correspongui per tal que, en reunió convocada a aquest fi, estudiï si la qualificació s'ha atorgat d'acord amb els criteris d'avaluació establerts i formuli la proposta pertinent. Si consta només d'un o dos membres, l'òrgan s'ha d'ampliar fins a tres, amb els professors que el director o directora designi (entre els professors d'altres matèries del mateix àmbit o entre els càrrecs directius). Les reclamacions formulades i la proposta raonada de resolució s'han de fer constar en el llibre d'actes del departament o seminari, o en el registre documental de funció equivalent.

b. Vista la proposta formulada i l'acta de la sessió d'avaluació en què l'equip docent atorga les qualificacions finals, el director o directora podrà resoldre directament la reclamació, o bé convocar una nova reunió de l'equip docent. En aquest últim cas, ha de resoldre en vista dels elements abans esmentats i de la proposta que faci l'equip docent en la reunió extraordinària, les deliberacions del qual han de constar en una acta singular elaborada a aquest efecte.

c. La resolució del director o directora s'ha de notificar per escrit a l'interessat. En el cas que la reclamació sigui acceptada, s'ha de modificar, en diligència signada pel director o directora, l'acta d'avaluació corresponent i la modificació s'ha de comunicar a l'equip docent del grup. En la notificació de la resolució del director o directora s'han d'indicar els terminis i el procediment per recórrer-la, tal com s'especifica en el punt d següent.

d. L'alumne, o els pares o tutors legals si és menor d'edat, podrà recórrer la resolució del director o directora en el termini de cinc dies hàbils a partir de l'endemà de la notificació de la resolució. Aquest recurs, que ha d'anar adreçat al director o directora dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, al o a la gerent del Consorci d'Educació s'ha de presentar al mateix centre educatiu, el director o directora del qual l'ha de trametre en els tres dies hàbils següents als serveis territorials (o al Consorci d'Educació), juntament amb la documentació següent:

- còpia de la reclamació adreçada al director o directora del centre,
- còpia de l'acta de les reunions en què s'hagi estudiat la reclamació,
- còpia de la resolució recorreguda,
- còpia de l'acta final d'avaluació del grup a què pertany l'alumne,
- còpia de les qualificacions trimestrals i finals obtingudes per l'alumne al llarg de l'etapa,
- qualsevol altra documentació que, a iniciativa pròpia o a petició de l'interessat, el director o directora del centre consideri pertinent d'adjuntar-hi.

e. La Inspecció d'Educació n'elaborarà un informe que ha d'incloure tant els aspectes procedimentals seguits en el tractament de la reclamació com el fons de la qüestió reclamada. Quan de l'informe i de la documentació es desprengui la conveniència de revisar la qualificació o el procediment d'avaluació, si el director o directora dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, l'òrgan competent

del Consorci d'Educació ho considera necessari, pot encarregar aquesta tasca a una comissió composta per un professor o professora del centre que no hagi estat responsable directe de la qualificació objecte de reclamació, proposat pel director o directora, un professor o professora d'un altre centre i un inspector o inspectora, proposats per la Inspecció d'Educació.

f. D'acord amb l'informe de la Inspecció i, si escau, de la comissió, el director o directora dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, l'òrgan competent del Consorci d'Educació ho resoldrà definitivament, amb notificació a l'interessat, per mitjà del director o directora del centre i, si escau, amb els efectes previstos en el punt c.

A fi que les tramitacions anteriors siguin factibles cal que els professors mantinguin un registre de tots els elements que han utilitzat per qualificar i cal que conservin en el centre, o que hagin retornat als alumnes (que els han de conservar fins a final de curs), tots els elements escrits que hagin contribuït a l'avaluació continuada. Els exercicis escrits que no s'hagin retornat als alumnes, i les proves extraordinàries si escau, s'han de conservar fins al 30 de setembre de 2017. Transcorregut aquest termini, i si no estan relacionats amb la tramitació d'expedients de reclamació de qualificacions, es podran destruir o retornar als alumnes, si així ho havien demanat prèviament.

4.2 Promoció de curs i permanència d'un any més en el mateix curs de batxillerat

Promoció

Els alumnes passaran al segon curs quan hagin superat totes les matèries de primer curs o no tinguin superades dues matèries com a màxim.

Permanència d'un any més a primer curs

L'alumne que en finalitzar el primer curs de batxillerat en règim diürn el curs 2015-2016 tingui avaluació negativa en cinc o més matèries, ha de romandre un any més en el primer curs i l'ha de cursar novament en la seva totalitat. Queda exclosa d'aquesta condició la matèria específica d'estada a l'empresa, que si l'alumne l'ha cursat i l'ha aprovat no l'ha de tornar a repetir.

L'alumne que ha finalitzat el primer curs de batxillerat en règim diürn el 2015-2016 amb avaluació negativa en tres o quatre matèries, podrà matricular-se a primer sense necessitat de tornar a cursar les matèries ja superades.

Atès que, aquest curs 2016-2017, ciències del món contemporani és una matèria comuna de primer de batxillerat, en acabar el curs acadèmic, tots els alumnes de primer han d'haver-la cursat, tant els que estan matriculats a totes les matèries com els que cursen matèries soltes a primer de batxillerat.

Per tant, en el segon cas exposat, els alumnes que cursen només tres o quatre matèries suspeses del curs 2015-2016 han d'afegir la matèria ciències del món contemporani en el seu currículum. Això comporta que els que tenen quatre matèries suspeses en facin cinc sense haver de repetir el curs sencer. Si algun d'aquests

alumnes l'ha cursada anteriorment com a matèria específica, i la té superada, no l'ha de tornar a cursar.

L'alumne també podrà optar per complementar el seu horari d'assistència, sense formalitzar la matrícula, voluntàriament i en funció de les disponibilitats organitzatives del centre, i estudiar aquelles altres matèries que el director o directora del centre consideri més adequades per a la seva formació, com per exemple el treball de recerca. En aquest cas, el centre ha de formalitzar un pla individual per a l'alumne que justifiqui aquesta mesura i que inclogui el compromís i l'acceptació de l'alumne i del pare, mare o tutors legals quan sigui menor d'edat.

L'alumne al qual li han quedat tres o quatre matèries pendents de primer pot optar per tornar a matricular-se íntegrament de primer curs de batxillerat, renunciant a totes les qualificacions obtingudes. Per exercir aquesta opció, l'alumne, o els pares o tutors legals si és menor d'edat, ha de signar un document en què expliciti la seva renúncia expressa a les qualificacions positives que havia obtingut, document que el director o directora del centre haurà de visar i incorporar a l'expedient.

Permanència d'un any més a segon curs

L'alumne que en finalitzar el segon curs de batxillerat el curs 2015-2016 tingui avaluació negativa en algunes matèries, podrà matricular-se'n el curs 2016-2017 sense necessitat de tornar a cursar les matèries ja superades.

El centre ha de garantir que, en acabar segon de batxillerat el curs 2016-2017, l'alumne hagi cursat la matèria comuna d'opció de segon curs, malgrat que no l'estigués cursant el curs 2015-2016.

Excepcionalment, els alumnes que hagin cursat el segon curs amb anterioritat al curs 2016-2017 i els quedi un màxim de tres matèries per acabar el batxillerat, estaran exempts de cursar la matèria comuna d'opció.

Repetició de la totalitat de matèries del segon curs

L'alumne que cursi segon de batxillerat en règim diürn i obtingui avaluació negativa en algunes matèries al final del segon curs, podrà optar també per repetir el segon curs de batxillerat en la seva totalitat, si així ho sol·licita i renuncia a les qualificacions obtingudes en totes les matèries aprovades. També en aquest cas, el centre ha de garantir que, en acabar segon de batxillerat, l'alumne hagi cursat la matèria comuna d'opció de segon curs. L'alumne que procedeixi del règim diürn i opti per completar l'etapa de batxillerat en règim nocturn o a distància, no s'hi podrà acollir.

De l'anul·lació de les qualificacions, en queden excloses, en el cas que haguessin estat aprovades, les matèries següents:

- Treball de recerca.
- Estada a l'empresa.
- Les possibles matèries pendents de primer curs que l'alumne hagi superat en cursar el segon curs.

L'anul·lació de les qualificacions per renúncia té caràcter definitiu i irrevocable. L'any

acadèmic cursat del qual es presenta la sol·licitud de renúncia computa a l'efecte d'anys de permanència en el batxillerat en règim ordinari diürn. El centre ha d'informar per escrit l'alumne sol·licitant, o els pares o tutors legals en el cas que sigui menor, de les condicions de la renúncia.

Per sol·licitar la renúncia a les qualificacions de les matèries aprovades en el segon curs, l'alumne, o els pares o tutors legals si és menor, ha de presentar al centre on està matriculat de segon, una sol·licitud signada abans de finalitzar el primer trimestre del curs, amb constància explícita que coneix el caràcter irrevocable de la seva renúncia. El centre ha de trametre la sol·licitud a la Direcció General d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat, acompanyada de la documentació següent:

- Certificat acadèmic amb les qualificacions de cadascun dels cursos en què l'alumne ha estat matriculat en el batxillerat.
- Informe del director o directora del centre amb valoració explícita de si la mesura, de caràcter extraordinari, pot afavorir el progrés acadèmic de l'alumne en el batxillerat i en els estudis posteriors, i amb la informació complementària que consideri pertinent.
- Fotocòpia del DNI o document acreditatiu de la identitat de l'alumne.

Les sol·licituds trameses pels centres després de finalitzar el primer trimestre del curs seran desestimades.

La Direcció General d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat dictarà resolució, contra la qual es podrà interposar recurs d'alçada davant el secretari o secretària de Polítiques Educatives en el termini d'un mes, a comptar a partir de l'endemà de la publicació de la resolució esmentada. El centre ha d'incorporar la resolució a l'expedient de l'alumne, fer-la constar en l'historial acadèmic i adjuntar-ne una còpia a l'acta d'avaluació final del curs al qual s'hagi renunciat. El director o directora del centre n'ha de lliurar una còpia a la persona sol·licitant.

5 Matriculacions al batxillerat i canvis en el currículum

5.1 Incorporació d'alumnes al batxillerat

Amb caràcter general, però no exclusiu, poden accedir al batxillerat i cursar primer curs els alumnes que tinguin el títol de graduat en educació secundària obligatòria (article 5 del [Decret 142/2008](#)).

Amb caràcter general, però tampoc exclusiu, pot accedir a cursar segon curs de batxillerat qui, d'acord amb la casuística de l'avaluació de primer curs, estigui en un dels supòsits que autoritzen a passar de curs (article 20 del [Decret 142/2008](#)), i sens perjudici del que es determina en l'apartat *Promoció de curs i permanència d'un any més en el mateix curs de batxillerat*. Vegeu els supòsits previstos en l'apartat *Incorporació d'alumnes a segon curs de batxillerat*.

A continuació es recull la sistemàtica dels supòsits d'accés a un o altre curs de

batxillerat.

5.1.1 Incorporació d'alumnes al primer curs de batxillerat

Es pot incorporar l'alumne que es trobi en les situacions que s'enumeren tot seguit:

- Haver obtingut el títol de tècnic per haver superat un cicle formatiu de grau mitjà al qual havia accedit mitjançant una prova d'accés.
- Haver obtingut el títol de tècnic superior per haver superat un cicle formatiu de grau superior al qual havia accedit mitjançant una prova d'accés.
- Haver cursat estudis estrangers que hagin estat homologats (o estiguin en tràmit d'homologació) al títol de graduat en educació secundària obligatòria, al títol de tècnic o equivalent.
- Tenir superats els estudis del primer cicle experimental (14-16) d'ensenyament secundari que s'estableixen en l'[Ordre de 4 de maig de 1987](#).
- Haver superat un mòdul professional experimental de nivell 2.
- Haver obtingut el títol de tècnic auxiliar de la formació professional de primer grau (FP1).
- Haver superat els tres cursos comuns d'arts aplicades i oficis artístics del pla de 1963.
- Haver aprovat el segon curs del batxillerat unificat polivalent (BUP), amb dues matèries pendents com a màxim, en què s'inclouen els alumnes que, tot i haver cursat tercer de BUP, no n'han superat totes les assignatures.

5.1.2 Incorporació d'alumnes al segon curs de batxillerat

Poden accedir al segon curs de batxillerat, a més dels alumnes que procedeixin de primer curs en les condicions que s'estableixen a l'article 20 del [Decret 142/2008](#), els alumnes que es trobin en alguna d'aquestes situacions:

- Haver accedit al segon curs de batxillerat procedent d'una altra comunitat autònoma.
- Haver cursat estudis estrangers que hagin estat convalidats (o estiguin en tràmit de convalidació) pel primer curs de batxillerat o equivalent.
- Haver superat el primer curs de batxillerat experimental.
- Haver obtingut el títol de batxillerat unificat polivalent (BUP), en què s'inclouen els alumnes que, tot i haver cursat el COU, no n'han superat totes les assignatures.
- Haver obtingut el títol de tècnic especialista de la formació professional de segon grau (FP2).
- Haver superat l'últim curs d'especialitat d'arts aplicades i oficis artístics.

En el document "Situacions específiques dels alumnes" s'indica el procediment per a la

incorporació d'alumnes procedents de sistemes educatius estrangers i altres situacions específiques d'alumnes.

En tot cas, l'alumne que s'incorpori al segon curs de batxillerat sense haver cursat el primer, a més de cursar les matèries comunes de segon curs s'ha d'adscriure a una modalitat, de la qual ha de cursar un mínim de quatre matèries. També cal que faci el treball de recerca, excepte en els casos previstos en l'apartat *Exempció del treball de recerca*.

En el cas de matèries que tinguin continuïtat en els dos anys, el centre ha de vetllar perquè l'alumne pugui adquirir els coneixements essencials de la part que no ha cursat.

5.1.3 Obtenció del títol de batxillerat per part dels tècnics de formació professional

Els alumnes de primer de batxillerat del curs 2016-2017 que tenen el títol de tècnic de formació professional, exclusivament, s'han de matricular d'una modalitat de batxillerat. Es poden aplicar les convalidacions que preveu l'apartat *Convalidacions per als alumnes que cursen batxillerat procedents de cicles formatius*.

5.2 Canvis en el currículum dels alumnes

5.2.1 Canvi de matèries sense canvi de modalitat

Durant el primer mes de classes, en qualsevol dels cursos de batxillerat, els alumnes poden sol·licitar el canvi d'alguna de les matèries que hagin triat, sempre que això sigui compatible amb l'organització horària del centre. En el cas que el director o directora del centre n'aprovi el canvi, s'ha de considerar, a tots els efectes, que l'alumne ha cursat des del principi les noves matèries.

Matèries de la modalitat que cursa

En el cas de les matèries de modalitat que tenen continuïtat en els dos cursos, el fet d'haver cursat la part de primer curs de la matèria de modalitat (o específica, en cas que el centre l'hagi distribuït en dos cursos) no implica necessàriament que l'alumne hagi de continuar-la a segon curs.

Si un alumne ha cursat la part de primer curs d'una matèria de modalitat i decideix no cursar la part corresponent al segon curs, aquest fet no l'eximeix d'haver de recuperar la part cursada d'aquesta matèria, en el cas que no l'hagi superada, tot i que també pot canviar-la per una altra matèria de primer curs. Aquesta consideració inclou el canvi de matèria comuna d'opció en el batxillerat d'humanitats i ciències socials; excepcionalment, un alumne podria acabar el batxillerat d'humanitats i ciències socials havent cursat matemàtiques per a les ciències socials I i II o a l'inrevés.

Excepcionalment, l'alumne pot cursar en el segon curs de batxillerat matèries que

tinguin continuïtat en els dos cursos, malgrat que no les hagi cursat a primer. En aquests casos, el centre l'ha d'orientar per tal que pugui adquirir els coneixements més essencials no cursats.

L'alumne que fa batxillerat pot optar per afegir alguna matèria al seu currículum, de manera que estigui format per un nombre de matèries superior al que s'estableix amb caràcter general, sempre que aquesta demanda sigui compatible amb l'organització del centre educatiu. El director o directora del centre decideix si aquesta petició és viable i l'acceptarà si no hi ha incompatibilitats. A tots els efectes d'avaluació i de notes, aquestes matèries addicionals reben el mateix tracte que la resta del currículum de l'alumne. Si un cop avançat el curs l'alumne decideix renunciar a alguna d'aquestes matèries addicionals, ho haurà de fer abans del darrer dia lectiu del mes d'abril.

L'alumne que ja hagi superat el batxillerat no pot formalitzar una nova matrícula per afegir matèries suplementàries al seu expedient, excepte en el supòsit que es preveu en l'apartat *Reconeixement d'una altra modalitat*.

Canvi d'idioma

El canvi de matèries en el pas de primer a segon curs de batxillerat inclou la possibilitat de sol·licitar, durant el primer mes de classes, el canvi d'idioma, tant dins la matèria comuna de llengua estrangera com dins la matèria específica de segona llengua estrangera. L'autorització corresponent és competència del director o directora del centre, que ha de tenir en compte tant els efectes organitzatius d'aquest canvi com els coneixements previs de l'alumne per incorporar-se al nou idioma. En tots els documents obligatoris d'avaluació cal que consti una referència a l'autorització corresponent.

Si l'alumne ha superat a primer curs l'idioma que ara vol deixar, només haurà de cursar la part corresponent al nou idioma de segon curs. Si l'alumne té pendent l'idioma de primer curs, podrà canviar-lo pel nou idioma, per al qual serà avaluat tant de la part del primer curs com de la del segon curs.

Cal tenir en compte que un alumne es pot examinar a les PAU d'un idioma que no hagi cursat en el batxillerat.

5.2.2 Canvi de modalitat

Durant el primer mes de classes els alumnes de primer curs poden sol·licitar adscriure's a una modalitat diferent de la que havien triat inicialment, d'entre les que ofereix el centre. Si el director o directora del centre n'aprova el canvi, es considera que l'alumne ha cursat des del principi la nova modalitat a tots els efectes.

Si els alumnes de la promoció 2015-2016, que hagin superat el primer curs, decideixen canviar de modalitat al segon curs (2016-2017), el centre podrà modificar-los el currículum, tot assegurant-se que, en acabar el batxillerat, els alumnes hagin cursat el nombre de matèries que s'estableix de manera general i hagin superat un mínim de quatre matèries d'aquesta nova modalitat (incloent la matèria comuna d'opció de segon

curs). Per complir aquest segon requisit és possible que el currículum d'aquests alumnes estigui format per més matèries de les que s'estableixen amb caràcter general. El termini per sol·licitar aquest canvi finalitza al cap d'un mes d'haver iniciat les classes.

En el cas de matèries que tinguin continuïtat en els dos cursos, el centre ha de vetllar perquè l'alumne pugui adquirir els coneixements essencials corresponents que no ha cursat.

Si un alumne no ha superat alguna matèria de primer curs pròpia de la modalitat que ha deixat de cursar, el centre ha de vetllar perquè la superi durant el segon curs. L'alumne pot optar per canviar alguna de les matèries que no ha superat del primer curs per matèries de la nova modalitat, fins i tot si és la matèria comuna d'opció. En qualsevol cas, l'alumne ha d'haver superat una matèria comuna d'opció de primer curs i una de segon en acabar el batxillerat.

Els alumnes matriculats de matèries soltes a primer de batxillerat podran canviar de modalitat sense haver de repetir el curs sencer sempre que facin:

- les matèries comunes suspeses;
- la matèria de ciències del món contemporani, tal com s'ha detallat en l'apartat *Promoció de curs i permanència d'un any més en el mateix curs de batxillerat*;
- les matèries imprescindibles de primer curs de la nova modalitat, és a dir, la matèria comuna d'opció i dues matèries de la modalitat.

En aquestes condicions, el nombre total de matèries no ha d'excedir de cinc. Altrament, l'alumne ha de repetir el curs sencer.

Les matèries de matemàtiques i matemàtiques aplicades a les ciències socials es consideren equivalents als efectes de canvis de modalitat.

5.2.3 Canvi de centre sense canvi de règim d'estudis

En aquest supòsit, cal tenir ben present el següent:

- El nombre total de matèries que ha de cursar un alumne en l'etapa, així com la càrrega horària, ha de ser el que s'estableix amb caràcter general per al règim en què l'alumne estigui inscrit. Si l'alumne ha fet el primer curs en una altra comunitat autònoma, en el segon curs ha de fer les matèries que el centre tingui establertes en l'itinerari triat per l'alumne.
- En cap cas l'alumne no pot tornar a cursar una matèria que ja tingui aprovada, llevat que hagi de repetir curs.
- En acabar el batxillerat, l'alumne ha d'haver cursat totes les matèries comunes i sis matèries de modalitat (entre les quals la comuna d'opció de primer curs i la de segon). També ha d'haver fet el treball de recerca, excepte si són alumnes que

procedeixen d'una altra comunitat autònoma o d'un altre país que s'incorporen a partir del segon trimestre del segon curs, els quals poden sol·licitar, al director o directora del centre, l'exempció del treball de recerca.

- Si l'alumne es trasllada a un altre centre un cop iniciat el curs, tant a primer com a segon, s'incorporarà a un dels itineraris que ofereix el nou centre i, a efectes de currículum i avaluació, es considerarà que ha cursat des de l'inici del curs el currículum que hi ha establert al nou centre.
- Si un alumne de la modalitat d'arts que té aprovades totes les matèries de la modalitat de primer i segon curs es trasllada a un centre que no té autoritzada la modalitat d'arts, per cursar les matèries comunes que té pendents, cal que el centre comuniqui aquesta situació a la Direcció General d'Atenció a la Família i Comunitat Educativa del Departament d'Ensenyament. El procediment per fer-ho ha d'incloure la tramesa d'un certificat acadèmic de l'alumne en què constin totes les matèries cursades i les qualificacions.

5.2.4 Canvi de règim (amb canvi de centre o sense)

Si l'alumne, un cop iniciat el curs, fa un canvi del règim diürn al règim nocturn (dins el mateix centre o amb trasllat a un altre centre) o passa a cursar els estudis a distància, se li ha d'aplicar el currículum del nou règim en què s'ha inscrit. En tot cas, les condicions de matrícula han de ser les mateixes amb què va iniciar el curs en el règim diürn, tant pel que fa al curs en què s'inscriu com al nombre de matèries que ha superat o que té pendents de superar.

5.2.5 Reconeixement d'una altra modalitat

L'alumne que hagi superat el batxillerat en una determinada modalitat i vulgui adscriure's a una altra modalitat amb la finalitat d'obtenir prioritat en l'accés a determinats cicles formatius de grau superior, podrà matricular-se de les matèries de modalitat que li calguin per poder-ne comptabilitzar quatre de la nova modalitat.

Si l'alumne supera aquestes matèries, el centre expedirà un certificat on constin:

- les qualificacions de totes les matèries de batxillerat que ha superat l'alumne,
- les modalitats de batxillerat que té reconegudes l'alumne (tant la superada originalment com la nova),
- la nova qualificació mitjana de batxillerat: per obtenir aquesta qualificació cal aplicar la fórmula $(20 \cdot QMB + Q1 + Q2 + \dots + Qk) / (20 + k)$, en què QMB és la qualificació mitjana de batxillerat original, k és el nombre de noves matèries que ha cursat l'alumne i Q1, ..., Qk són les qualificacions obtingudes en aquestes matèries.

5.3 Anul·lació de matrícula i matrícula extraordinària en el batxillerat

Els alumnes, amb el consentiment dels pares o tutors legals en cas que sigui menor d'edat, poden sol·licitar, al director o directora del centre, l'anul·lació de matrícula del curs que estiguin cursant, o bé una matrícula extraordinària si es tracta d'una cinquena inscripció en el batxillerat diürn o d'una setena en el nocturn.

L'anul·lació de matrícula s'ha de sol·licitar abans de finalitzar el mes d'abril del curs acadèmic corresponent. Per poder tenir dret a l'anul·lació de matrícula, l'alumne ha d'acreditar documentalment que es troba en alguna de les circumstàncies següents:

- ¿malaltia prolongada o accident de l'alumne o d'un familiar,
- ¿incorporació a un lloc de treball,
- maternitat,
- qualsevol altra circumstància de caràcter excepcional que, a parer del director o directora del centre, justifiqui la concessió de l'anul·lació de matrícula.

La matrícula extraordinària s'ha de sol·licitar dins el termini de matrícula establert per al curs corresponent, acreditant documentalment trobar-se en alguna de les circumstàncies esmentades anteriorment.

La resolució del director o directora del centre, pel que fa a l'anul·lació de matrícula o a la matrícula extraordinària, s'ha de comunicar per escrit a l'alumne, o als pares o tutors legals en el cas d'alumnes menors d'edat, en els quinze dies següents a la presentació de la sol·licitud corresponent. En cas de resolució negativa, es pot presentar, per mitjà del centre, un recurs al director o directora dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, al o a la gerent del Consorci d'Educació, que ho resol definitivament en via administrativa.

L'anul·lació de matrícula comporta la nul·litat de totes les actuacions acadèmiques dutes a terme en el curs, incloses les qualificacions de matèries que ja havien rebut qualificació final (p. ex. el treball de recerca o les recuperacions de matèries pendents), i l'alumne no ha d'aparèixer amb cap qualificació a les actes finals d'avaluació.

L'absència injustificada, sistemàtica i reiterada de l'alumne de batxillerat, durant 15 dies hàbils, pot comportar l'anul·lació de la matrícula de l'alumne, sens perjudici del que preveu l'[article 37.4](#) de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació en matèria de faltes d'assistència i de puntualitat injustificades de l'alumne. En el moment que s'arribi a acumular aquest període d'absència, aquesta circumstància cal notificar-la a l'alumne absentista, i als pares o tutors legals en el cas d'alumnes menors d'edat. Si en el termini d'una setmana no justifica la seva absència, el director o directora del centre podrà anul·lar la matrícula de l'alumne per absentisme continuat no justificat, i la seva vacant la podrà ocupar una altra persona.

6 Normativa d'aplicació (concreció i desenvolupament del currículum del batxillerat)

Currículum de batxillerat

- [Decret 142/2008](#), de 15 de juliol, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de batxillerat (DOGC núm. 5183, de 29.7.2008)
- [Ordre EDU/340/2009](#), de 30 de juny, de la relació de matèries de modalitat del batxillerat que es vinculen a les proves d'accés a la universitat (DOGC núm. 5417, de 9.7.2009)
- [Resolució ENS/1432/2013](#), de 27 de juny, relativa a les matèries d'educació secundària obligatòria i batxillerat dels centres educatius que es poden cursar en la modalitat d'educació no presencial (DOGC núm. 6409, de 3.7.2013)
- [Resolució ENS/1252/2014](#), de 30 de maig, per la qual es modifica la Resolució ENS/1432/2013, de 27 de juny, relativa a les matèries d'educació secundària obligatòria i batxillerat dels centres educatius que es poden cursar en la modalitat d'educació no presencial (DOGC núm. 6639, de 6.6.2014)
- [Resolució ENS/1790/2014](#), de 23 de juliol, de modificació de la Resolució ENS/1432/2013, de 27 de juny, relativa a les matèries d'educació secundària obligatòria i batxillerat dels centres educatius que es poden cursar en la modalitat d'educació no presencial, per incorporar la matèria optativa de llengua i cultura occitanes (DOGC núm. 6675, de 30.7.2014)

Especialitats docents

- [Reial decret 665/2015](#), de 17 de juliol, pel qual es despleguen determinades disposicions relatives a l'exercici de la docència en l'educació secundària obligatòria, el batxillerat, la formació professional i els ensenyaments de règim especial, a la formació inicial dels professors i a les especialitats dels cossos docents d'ensenyament secundari (BOE núm. 8043, de 18.7.2015)

Batxibac (doble titulació batxillerat – "baccalauréat")

- [Reial decret 102/2010](#), de 5 de febrer, pel qual es regula l'ordenació dels ensenyaments acollits a l'acord entre el Govern d'Espanya i el Govern de França relatiu a la doble titulació de batxiller i de baccalauréat en centres docents espanyols (BOE núm. 62, de 12 de març de 2010)
- [Ordre EDU/2157/2010](#), de 30 de juliol, per la qual es regula el currículum mixt dels ensenyaments acollits a l'acord entre el Govern d'Espanya i el Govern de França relatiu a la doble titulació de batxillerat i baccalauréat en centres docents espanyols, així com els requisits per a la seva obtenció (BOE núm. 191, de 7 de agost de 2010)
- [Resolució EDU/3741/2010](#), d'11 de novembre, per la qual s'aproven les instruccions que estableixen el procediment i els requisits per impartir el currículum mixt relatiu a la doble titulació de batxillerat i baccalauréat (DOGC núm. 5763, de 25.11.2010)

Avaluació d'alumnes

- [Ordre EDU/554/2008](#), de 19 de desembre, per la qual es determinen el procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació i diversos aspectes organitzatius del batxillerat i la seva adaptació a les particularitats del batxillerat a distància i del batxillerat nocturn (DOGC núm. 5287, de 30.12.2008), modificada per l'[Ordre FNS/62/2012](#), de 15 de març (DOGC núm. 6094, de 23.3.2012)

Atenció a la diversitat

- [Llei 1/1998](#), de 7 de gener, de política lingüística (DOGC núm. 2553, de 9.1.1998)
- [Resolució FNS/1544/2013](#), de 10 de juliol, d'orientacions establertes sobre l'atenció educativa a l'alumnat amb trastorns d'aprenentatge (DOGC núm. 6419, de 17.7.2013)
- [Resolució FNS/1543/2013](#), de 10 de juliol, d'orientacions establertes sobre l'atenció educativa a l'alumnat amb altes capacitats (DOGC núm. 6419, de 17.7.2013)

Premis extraordinaris de batxillerat

- [Ordre FNS/85/2011](#), de 10 de maig, per la qual s'estableix el procediment per a la concessió dels Premis Extraordinaris de Batxillerat (DOGC núm. 5880, de 17.5.2011; correcció d'errada en el DOGC núm. 5893, pàg. 31829, de 3.6.2011)

Convalidacions

- [Reial decret 242/2009](#), de 27 de febrer, pel qual s'estableixen convalidacions entre els ensenyaments professionals de música i de dansa i l'educació secundària obligatòria i el batxillerat, així com els efectes que sobre la matèria d'educació física han de tenir la condició d'esportista d'alt nivell o alt rendiment i els ensenyaments professionals de dansa (BOE núm. 51, de 28.2.2009).
- [Ordre EDU/1603/2009](#), de 10 de juny, per la qual s'estableixen equivalències amb els títols de graduat en educació secundària obligatòria i de batxillerat regulats en la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig d'educació (BOE núm. 146, de 17.6.2009)

Concreció i desenvolupament del currículum competencial i l'orientació educativa a l'ESO

1 Currículum de l'ESO

1.1 Concreció del currículum 2016-2017

En l'organització del currículum d'ESO s'aplica el [Decret 187/2015](#), de 25 d'agost, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria.

El curs 2016-2017, l'aplicació d'aquest Decret s'estén a tota l'etapa secundària obligatòria i segueix un model d'ensenyament i aprenentatge de caràcter competencial. La finalitat és que els alumnes assoleixin els coneixements i les competències necessàries per afavorir la seva autonomia en l'aprenentatge i el seu desenvolupament personal i social.

Per als alumnes que finalitzin el quart curs de l'ESO el juny del 2017, el títol de graduat en educació secundària obligatòria s'obté en superar el quart curs en el centre educatiu. És una titulació única que no està condicionada per les opcions o itineraris que hagi cursat l'alumne.

El currículum s'organitza en àmbits de coneixement. Els àmbits de coneixement són agrupacions de matèries que comparteixen les competències bàsiques específiques de cada àmbit i les competències transversals.

Per al curs 2016-2017, l'estructura dels àmbits de coneixement i les matèries que inclouen és la següent:

- [Àmbit lingüístic](#)
 - Llengua catalana i literatura
 - Llengua castellana i literatura
 - Aranès
 - Llengües estrangeres
 - Llatí

- [Àmbit matemàtic](#)
 - Matemàtiques
 - Matemàtiques acadèmiques i aplicades

- [Àmbit científicotecnològic](#)
 - Ciències de la naturalesa: física i química
 - Ciències de la naturalesa: biologia i geologia
 - Ciències de la naturalesa: ciències aplicades a l'activitat professional
 - Tecnologia
 - Tecnologies de la informació i la comunicació (informàtica)
 - Cultura científica
 - Física i química i ciències aplicades a l'activitat professional
 - Biologia i geologia i ciències aplicades a l'activitat professional
 - Tecnologia i tecnologies de la informació i la comunicació (informàtica)

- [Àmbit social](#)
 - Ciències socials: geografia i història
 - Cultura clàssica

- Emprenedoria
- Economia
- Economia i empenedoria

- [Àmbit artístic](#)
 - Música
 - Educació visual i plàstica
 - Arts escèniques i dansa

- [Àmbit d'educació física](#)
 - Educació física

- [Àmbit de cultura i valors](#)
 - Cultura i valors ètics
 - Filosofia
 - Religió

Cada matèria del currículum s'articula amb l'estructura següent: competències bàsiques de l'àmbit i continguts i criteris d'avaluació en els diferents cursos. En els annexos del 3 a l'11 del Decret 187/2015, de 25 d'agost, es concreta el nou currículum.

La secció [Currículum i orientació](#) del web de la XTEC inclou l'apartat [Competències bàsiques](#), que conté els documents d'identificació i desplegament de les competències bàsiques ja publicats, que els centres han de conèixer i incorporar en la formulació de les competències i criteris d'avaluació, en la selecció de continguts, en la presa de decisions metodològiques i en el disseny de les activitats d'avaluació. Així mateix, s'hi poden consultar altres recursos i materials com a eina de suport als centres per millorar l'assoliment de les competències bàsiques d'àmbit dels alumnes.

Les competències digital, la d'aprendre a aprendre i la d'autonomia, iniciativa personal i empenedoria, pel seu caràcter transversal, s'han de treballar des de totes les matèries.

1.1.1 Organització de primer a tercer. Assignació horària de les matèries

L'assignació horària setmanal de caràcter general de les matèries de primer a tercer curs de l'educació secundària obligatòria és la següent:

Matèries comunes	1r	2n	3r
Llengua catalana i literatura	3	3	3
Llengua castellana i literatura	3	3	3
Llengua estrangera	3	4	3

Ciències socials: geografia i història	3	3	3
Ciències de la naturalesa: biologia i geologia	3	-	2
Ciències de la naturalesa: física i química	-	3	2
Matemàtiques	3	4	4
Educació física	2	2	2
Música	2	2*	-
Educació visual i plàstica	2	-	2*
Tecnologia	2	2	2
Religió o cultura i valors ètics	1	1	1
Tutoria	1	1	1
Treball de síntesi	(1)	(1)	(1)
Servei comunitari**	-	-	(1)
Matèries optatives***	2	2	2
Total d'hores	30	30	30

(1) Sense assignació horària

* Les matèries de música i d'educació visual i plàstica són intercanviables a segon i tercer d'ESO.

** Els centres que implementin el servei comunitari poden optar per fer-ho a tercer curs o a quart.

*** Les hores de les matèries optatives es poden destinar a aplicar les mesures d'atenció a la diversitat que el centre organitzi segons el seu projecte educatiu. Sobre les matèries optatives, vegeu més especificacions en el punt Matèries optatives de primer, segon i tercer d'ESO.

Per a altres organitzacions, consulteu l'apartat Gestió del projecte educatiu del centre.

Desdoblaments (només per als centres públics)

Els desdoblaments dels grups són d'una sessió setmanal de classe en les matèries següents:

- • Tecnologia
- • Ciències de la naturalesa: biologia i geologia; física i química
- • Llengua estrangera
- • Matemàtiques (només a tercer d'ESO)

Aquestes opcions metodològiques no exclouen altres organitzacions possibles que el centre pugui dissenyar.

Per a més informació, consulteu el document "Organització del temps escolar".

1.1.2 Organització de quart curs. Assignació horària de les matèries

Durant el curs 2016-2017, l'assignació horària setmanal de caràcter general de les matèries de quart curs de l'educació secundària obligatòria és la següent:

Matèries comunes	4t
Llengua catalana i literatura	3
Llengua castellana i literatura	3
Llengua estrangera	3
Ciències socials: geografia i història	3
Matemàtiques	4
Educació física	2
Religió o cultura i valors ètics	1
Tutoria	1
Projecte de recerca	(1)
Servei comunitari*	(1)
Matèries optatives	10
Total d'hores	30

(1) Sense assignació horària o amb assignació d'una hora setmanal d'acord amb l'apartat Matèries optatives de quart d'ESO.

*Els centres que implementin el servei comunitari poden optar per fer-ho a tercer curs o a quart.

Matèries optatives	hores
Biologia i geologia	3
Física i química	
Llatí	
Economia	
Ciències aplicades a l'activitat professional	
Emprenedoria	
Tecnologia	
Tecnologies de la informació i la comunicació (informàtica)	
Segona llengua estrangera	
Educació visual i plàstica	
Filosofia	

Música	
Arts escèniques i dansa	
Cultura científica	
Cultura clàssica	
Física i química i ciències aplicades	4
Biologia i geologia i ciències aplicades	
Economia i emprenedoria	
Tecnologia i tecnologies de la informació i la comunicació (informàtica)	3

Per a altres organitzacions, consulteu l'apartat Gestió del projecte educatiu del centre.

Desdoblaments (només per als centres públics)

El desdoblament d'una sessió setmanal de classe és en la matèria de llengua estrangera.

Aquestes opcions metodològiques no exclouen altres organitzacions possibles que el centre pugui dissenyar.

Per a més informació, consulteu el document "Organització del temps escolar".

1.2 Especificacions sobre matèries comunes

1.2.1 Llengua i literatura

Per millorar els resultats en el desenvolupament de les [competències bàsiques de l'àmbit lingüístic](#) i en el desenvolupament dels continguts curriculars de les matèries corresponents, els professors de llengües han de plantejar un treball conjunt i coordinat. Per orientar els professors en l'enfocament de l'expressió escrita, el Departament d'Ensenyament ha publicat el document [Orientacions pràctiques per a la millora de l'ortografia](#) i impulsa el programa "araESCRIC", que té com a objectiu millorar la competència escrita dels alumnes.

La literatura

Per ajudar a desenvolupar la competència lingüística, els centres han de programar al llarg de l'etapa aquelles activitats que, prenent el text literari com a model d'excel·lència, permetin un aprofundiment de la comprensió lectora, l'expressió escrita i la comunicació oral des d'una perspectiva creativa i fomentant el gaudi de la paraula. En aquesta línia, el Departament d'Ensenyament, a través del web de la XTEC, posa a l'abast el document d'orientació didàctica [La literatura a l'aula](#), en què a partir d'una selecció temàtica de textos clàssics antics i moderns s'exposen orientacions metodològiques i d'avaluació.

La lectura

Tot i que la lectura en un centre educatiu és responsabilitat de tots els àmbits i matèries, els departaments de llengua i literatura han de potenciar l'autonomia lectora dels alumnes i el gust per la lectura dins i fora de l'aula. El nombre mínim de lectures per treballar en el marc pedagògic de l'aula, en cada curs de l'etapa, és de tres obres en la matèria de llengua catalana i literatura i tres obres en la matèria de llengua castellana i literatura (s'ha d'assegurar una presència significativa d'autors que escriuen originalment en cadascuna d'aquestes llengües). Les obres que cal llegir les tria el departament o àmbit didàctic d'aquestes matèries.

Les lectures seleccionades han de constar en la programació didàctica i s'han de fer públiques, conjuntament amb la llista de llibres de text, abans del 30 de juny anterior al començament de cada curs.

A l'espai del [Pla d'impuls de la lectura](#) del web de la XTEC, els professors trobaran adreces d'interès, orientacions, recursos, materials didàctics i bones pràctiques, perquè incorporin i sistematitzin estratègies lectores com a eix vertebrador dels aprenentatges.

El Departament d'Ensenyament ha establert com a objectiu estratègic la millora de l'èxit escolar de tots els alumnes. I ho fa potenciant la lectura sistemàtica en totes les àrees i matèries del currículum al llarg de tota l'escolaritat bàsica, per augmentar la competència comunicativa i lingüística i el desenvolupament de l'hàbit lector dels infants i joves, sense oblidar que la competència lectora és la base de molts aprenentatges i un requisit per participar amb èxit en bona part dels àmbits de la vida adulta.

1.2.2 Llengües estrangeres

Atesa la necessitat de garantir un aprofitament màxim de les hores de contacte de l'alumne amb la llengua estrangera, aquesta llengua ha de ser el vehicle principal de comunicació, no només durant el desenvolupament de les tasques d'aprenentatge sinó en qualsevol moment que requereixi una interacció de caràcter funcional dins l'aula.

La possibilitat de disposar de grups reduïts en una part de les hores comunes de llengua estrangera permet programar tasques d'aprenentatge en aquesta part de l'horari lectiu que incideixen molt especialment en el desenvolupament de les competències d'expressió i interacció oral.

Per millorar els resultats en el desenvolupament de les competències d'aquest àmbit, podeu consultar el document [Competències bàsiques de l'àmbit lingüístic \(llengües estrangeres\)](#).

1.2.3 Ciències de la naturalesa

Per millorar els resultats en el desenvolupament de les competències d'aquest àmbit, podeu consultar el document [Competències bàsiques de l'àmbit científicotecnològic](#).

Les ciències de la naturalesa de tercer consten de les matèries de biologia i geologia i

de física i química, que s'han d'avaluar de manera independent.

1.2.4 Religió

D'acord amb la normativa vigent, l'ensenyament de la religió té caràcter optatiu per als alumnes i és d'oferta obligatòria per als centres. Per a més informació, vegeu els documents per a l'organització i la gestió dels centres "Ensenyament de la religió".

L'ensenyament de la religió ha de respectar els principis, els valors, les llibertats, els drets i els deures constitucionals i estatutaris, i ha de contribuir a l'assoliment de les competències pròpies de l'etapa.

La matèria de religió s'avalua amb els mateixos criteris i efectes que les altres matèries.

1.2.5 Cultura i valors ètics

L'ensenyament de la cultura i valors ètics és d'oferta obligatòria i l'avaluació s'ha de fer amb els mateixos criteris i efectes que la de les altres matèries.

La matèria de cultura i valors ètics s'ha d'assignar a professors que reuneixin els requisits per impartir filosofia o cultura clàssica.

Per millorar els resultats en el desenvolupament de les competències d'aquest àmbit, podeu consultar el document [Competències bàsiques de l'àmbit de cultura i valors](#), així com el vincle a Recursos > [Cultura i valors ètics](#) del web de la XTEC.

1.2.6 Matemàtiques

Les matemàtiques de tercer i quart s'adrecen a tots els alumnes que cursen l'etapa d'ensenyament obligatori. Per aquesta raó, s'ha considerat oportú fer confluïr les matemàtiques acadèmiques i aplicades i organitzar activitats d'aula prou àmplies perquè permetin l'atenció a la diversitat de tots els alumnes.

Per contribuir a millorar l'assoliment de les competències d'aquest àmbit el Departament d'Ensenyament ha publicat el document [Competències bàsiques de l'àmbit matemàtic](#). A més, després d'analitzar els resultats de les proves d'avaluació d'ESO dels darrers anys, que mostren una dificultat notable i persistent en el camp de la geometria, ha publicat el document [Orientacions pràctiques per a la millora de la geometria](#).

1.2.7 Servei comunitari (3r i/o 4t d'ESO)

D'acord amb l'article 16 del [Decret 187/2015](#), de 25 d'agost, el servei comunitari és una acció educativa orientada a desenvolupar la competència social i ciutadana.

El servei comunitari s'ha d'implementar en tots els centres educatius de secundària obligatòria de forma gradual en un termini de cinc anys des de l'entrada en vigor del nou decret.

El servei comunitari es desenvolupa en el marc curricular i mitjançant la metodologia d'aprenentatge i servei. Pretén desenvolupar la competència social i ciutadana dels alumnes i respon a la idea que l'educació és una eina de millora social, orientada a formar éssers complets, amb una dimensió tant intel·lectual com humana i moral.

El servei comunitari ha de formar part d'una o diverses matèries de tercer i/o quart i ha de tenir una dedicació horària aproximada de 20 hores, de les quals com a mínim 10 han de ser de servei actiu a la comunitat. Excepcionalment el servei actiu a la comunitat es pot dur a terme dins l'horari escolar.

La intencionalitat i la complexitat dels projectes de servei comunitari fan que sigui necessari un compromís de col·laboració dels diferents agents del territori. Els agents territorials que poden intervenir en els projectes de servei comunitari són els centres educatius, els professionals dels serveis educatius, les administracions educatives i les entitats educatives culturals i socials.

El servei comunitari ha de servir per enfortir el treball de les competències transversals de l'àmbit personal i social.

El Departament d'Ensenyament té previst formalitzar convenis de col·laboració amb les entitats participants en el desenvolupament del servei comunitari.

El centre educatiu que desenvolupa un projecte de servei comunitari ha de:

- vincular el servei comunitari al projecte educatiu del centre i al currículum;
- vincular el servei comunitari a les necessitats de l'entorn;
- incloure el projecte en la programació anual de centre, avaluat pel consell escolar i aprovat pel director o directora;
- fer la planificació pedagògica i curricular del projecte: activitats d'aprenentatge, activitats de servei i criteris d'avaluació;
- concretar aspectes funcionals:
 - [autorització de les famílies](#)
 - [elaboració d'un document de compromís amb les entitats](#)
- planificar el reconeixement del projecte: actes institucionals, lliurament de diplomes, etc.

El Departament d'Ensenyament, a través dels serveis educatius, oferirà formació oportuna als centres que vulguin desenvolupar aquest projecte i a les entitats col·laboradores corresponents.

El servei comunitari té consideració de projecte transversal amb incidència en la qualificació global de la matèria, o matèries, a la qual estigui vinculat.

Podeu consultar l'apartat del web de la XTEC de [Servei comunitari](#).

1.2.8 Treball de síntesi de 1r, 2n i 3r d'ESO

El treball de síntesi està format per un conjunt d'activitats d'ensenyament i aprenentatge que impliquen un treball interdisciplinari que afavoreix la integració de coneixements i del treball en equip, tant per part dels alumnes com dels professors.

Aquestes activitats estan concebudes per avaluar el grau d'assoliment de les competències de cada àmbit i de les competències transversals. El treball de síntesi ha de servir per enfortir el treball en el centre de les competències transversals de l'àmbit digital, personal i social. L'alumne ha de fer un treball de síntesi en cadascun dels tres primers cursos de l'etapa.

L'equip de professors ha de programar un seguit d'activitats interdisciplinàries relacionades amb diferents matèries del currículum comú de l'alumne. No cal que en cada treball de síntesi hi hagi activitats associades a cadascuna de les matèries. En canvi, sí que és essencial que les diferents activitats siguin significatives i coherents.

En l'organització d'aquest treball s'ha de tenir en compte assignar un professor o professora de l'equip docent que tutoritzi l'alumne, en faci el seguiment i l'orientació. Orientativament, s'ha d'assignar un tutor o tutora per cada dos o tres equips de quatre o cinc alumnes.

El treball de síntesi admet diverses formes organitzatives: de manera intensiva, concentrant totes les activitats en un període que pot oscil·lar entre els tres i els cinc dies, o bé de manera extensiva. En aquest segon cas, es pot dur a terme al llarg d'una part del curs o de tot el curs dins l'horari de les matèries.

1.2.9 Projecte de recerca de 4t

En el quart curs tots els alumnes han de fer un projecte de recerca, preferentment en equip. L'objectiu del projecte de recerca és contribuir al desenvolupament de les competències bàsiques de l'ESO.

Característiques generals del projecte de recerca

El projecte està constituït per un conjunt d'activitats de descoberta i recerca que ha fet l'alumne, entorn d'un tema escollit i delimitat, en part, per l'alumne mateix i sota el guiatge dels professors. Al llarg del projecte, l'alumne ha de demostrar capacitat d'autonomia i iniciativa en l'organització del treball individual, i també de responsabilitat, cooperació i col·laboració en el desenvolupament de projectes en comú.

El projecte de recerca consta d'una sèrie de tasques que es poden construir a partir de situacions, problemes o preguntes inicials, sobre les quals els alumnes, en grups reduïts, han de plantejar una hipòtesi o objectiu, planificar el mètode de resolució, integrar informació procedent de diverses fonts i, finalment, arribar a unes conclusions argumentades per mitjà d'un informe escrit i una breu exposició oral. Aquestes situacions inicials que es proposen als alumnes poden tenir un caràcter transversal,

però també es poden emmarcar dins un àmbit de coneixement determinat.

Un possible enfocament de les activitats o tasques que es proposin com a projectes de recerca consisteix a seleccionar preguntes o problemes socials rellevants, ja siguin de l'entorn proper o llunyà, relacionats amb alguna disciplina o bé interdisciplinaris; preguntes o problemes que posin l'alumne en situació de fer-se noves preguntes, analitzar i valorar evidències, reflexionar críticament i avaluar les possibles solucions.

Organització del projecte de recerca

L'elaboració del projecte de recerca té una durada aproximada de 35 hores lectives i es pot distribuir temporalment de manera flexible al llarg del curs o bé concentrada en un període determinat, per exemple en sis dies.

Si s'opta per programar el projecte de recerca de manera extensiva al llarg del curs, s'ha de dur a terme dins l'horari de les matèries. Es pot associar a alguna de les matèries optatives, però també es pot vincular a altres matèries, àmbits o projectes del centre. En tot cas, ha de ser una matèria on es dugui a terme un treball específic de recerca. També es pot atribuir al projecte de recerca una hora setmanal, d'acord amb l'apartat Matèries optatives de quart d'ESO d'aquest document.

Avaluació del projecte de recerca

Cada centre ha de dissenyar els criteris d'avaluació en funció dels tipus de tasques i dels objectius de la recerca, tenint en compte que es valorarà principalment el procés global del treball realitzat i la perseverança en la consecució de les fites proposades, i no únicament els resultats obtinguts. La qualificació final és individual i computa com una matèria comuna.

1.3 Especificacions sobre matèries optatives

El centre ha d'organitzar el currículum optatiu de l'alumne des d'una visió global, no fragmentada.

En començar el curs, el centre ha d'informar els alumnes de l'oferta programada de matèries optatives. L'alumne ha d'escollir el seu currículum optatiu amb l'ajut del tutor o tutora, a partir de l'oferta i de les condicions d'organització del centre.

L'oferta de segona llengua estrangera com a matèria optativa s'ha d'adequar al projecte lingüístic contingut en el projecte educatiu del centre, i se n'ha de promoure la presència i la continuïtat al llarg de l'etapa.

L'organització temporal de les matèries optatives és criteri del centre, si bé durant el període en què l'alumne cursi cadascuna de les matèries optatives n'ha de cursar un mínim de dues hores setmanals.

1.3.1 Matèries optatives de 1r, 2n i 3r d'ESO

Els centres han de preveure que les matèries optatives de segona llengua estrangera, cultura clàssica i emprenedoria són d'oferta obligatòria almenys en un dels tres primers cursos.

Cada centre pot proposar matèries optatives en els cursos de primer a tercer d'ESO dins el marge horari que s'estableix per reforçar o ampliar les matèries del currículum, o bé pot utilitzar aquest marge horari per ampliar la dedicació horària d'alguna matèria del currículum, amb la finalitat de millorar l'assoliment de les competències bàsiques i promoure l'èxit escolar dels alumnes.

Per poder impartir les matèries optatives, cal un mínim de 10 alumnes. Queden excloses d'aquesta limitació les matèries optatives de segona llengua estrangera i de cultura clàssica.

Emprenedoria

És aconsellable que aquesta matèria s'ofereixi a tercer, atès que afavoreix l'autoconeixement de l'alumne en les opcions d'estudis posteriors, l'orientació professional i la iniciativa emprenedora. A partir del curs 2016-2017 s'hi incorporen continguts d'educació financera d'acord amb el [Decret 187/2015](#), de 25 d'agost.

D'acord amb el que estableix el [Decret 51/2012](#), de 22 de maig, aquesta matèria és un espai adequat perquè la llengua estrangera sigui una de les llengües vehiculars del projecte empresarial que desenvolupa la matèria d'emprenedoria i perquè es puguin utilitzar materials didàctics en llengua estrangera. Per a més informació, consulteu l'apartat Recursos > [Emprenedoria](#) del web de la XTEC.

La matèria optativa d'emprenedoria s'atribueix prioritàriament als professors que reuneixin els requisits per impartir les assignatures d'economia i de ciències socials: geografia i història.

Segona llengua estrangera

L'opció de segona llengua estrangera constitueix un pla per a tota l'etapa i l'alumne l'ha de mantenir durant els quatre cursos. Atès aquest caràcter de continuïtat, el centre - d'acord amb l'avaluació inicial de l'alumne- ha d'informar i orientar els alumnes que consideri que poden seguir aquests estudis. Això inclou la possibilitat que, amb els criteris que el centre determini, un alumne es pugui incorporar a la segona llengua estrangera en qualsevol curs.

En casos excepcionals, i considerant l'evolució acadèmica, si es considera més adequat que un alumne que havia triat l'opció de la segona llengua estrangera cursi unes altres matèries optatives diferents, el director o directora del centre en podrà autoritzar el canvi.

Cultura clàssica

La matèria optativa de cultura clàssica ha de tenir una distribució de continguts adequada al nivell en què s'ofereixi. La decisió d'impartir aquesta matèria en un dels cursos de l'ESO és competència del centre, si bé és aconsellable que s'ofereixi a tercer, perquè representa una bona iniciació per als alumnes que triïn llatí a quart

d'ESO.

La matèria optativa de cultura clàssica s'atribueix als professors que reuneixin els requisits per impartir grec i llatí.

1.3.2 Matèries optatives de 4t d'ESO

D'acord amb el [Decret 187/2015](#), de 25 d'agost, a quart curs cada alumne ha de cursar un mínim de tres matèries optatives i un màxim de cinc, amb un total de 10 hores, d'entre les que es detallen a l'apartat *Organització de quart curs. Assignació horària de les matèries*.

Cada centre educatiu ha de determinar l'oferta de matèries optatives de quart curs i els itineraris que consideri més adequats per a l'orientació dels alumnes. Cal tenir en compte que, mentre no es desenvolupi la normativa sobre les proves d'avaluació final, el títol de graduat en ESO dels alumnes que finalitzin l'etapa durant el curs 2016-2017, s'obté en superar el quart curs en el centre educatiu, i que aquesta titulació és única i no està condicionada per les opcions o itineraris que hagi cursat l'alumne.

Els centres poden organitzar l'oferta de matèries optatives en itineraris, és a dir, amb les matèries agrupades en diferents opcions, coherents amb les diverses opcions laborals o d'estudis posteriors que vulguin fer els alumnes.

Els centres han d'orientar l'alumne perquè l'elecció de matèries optatives serveixi per consolidar-ne els aprenentatges bàsics o perquè li puguin ser útils per a estudis posteriors o per incorporar-se a l'àmbit laboral.

En l'avaluació de final de curs, cadascuna de les matèries optatives que ha cursat l'alumne té una qualificació diferenciada.

Tenint en compte els requisits, pel que fa al nombre de matèries optatives i limitació de la franja horària assignada a matèries optatives, especificades anteriorment, el centre educatiu pot utilitzar el marge horari d'una hora per ampliar la dedicació horària d'alguna matèria del currículum, amb la finalitat de millorar l'assoliment de les competències bàsiques i promoure l'èxit escolar dels alumnes o assignar aquesta hora al projecte de recerca.

Els centres de tres o més línies han d'oferir de forma obligatòria les matèries optatives de filosofia i segona llengua estrangera. La resta de centres han de prioritzar aquesta oferta segons la disponibilitat.

Per poder impartir les matèries optatives, cal un mínim de 10 alumnes. Queden excloses d'aquesta limitació les matèries optatives de segona llengua estrangera i de llatí.

Educació visual i plàstica

Durant el curs 2016-2017 els centres que imparteixin educació visual i plàstica de quart, poden incorporar en la programació de la matèria la preparació de la prova d'accés als cicles formatius de grau mitjà d'arts plàstiques i disseny; per fer-ho, cal que

s'adrecin a una de les escoles d'arts plàstiques i disseny autoritzades pel Departament d'Ensenyament, durant el primer trimestre del curs, per concretar la proposta.

1.3.3 Matèries optatives que es poden cursar a l'IOC

D'acord amb la [Resolució ENS/1432/2013](#), de 27 de juny, modificada per la [Resolució ENS/1252/2014](#), de 30 de maig, relativa a les matèries d'educació secundària obligatòria i batxillerat dels centres educatius que es poden cursar en la modalitat d'educació no presencial, s'estableix la possibilitat que l'alumne cursi algunes matèries a distància, si per raons organitzatives no les pot cursar en el centre ordinari o bé el centre no les ofereix:

- En el tercer curs de l'ESO, per a la matèria optativa de segona llengua estrangera.
- En el quart curs de l'ESO, per a les matèries optatives de TIC (informàtica) i/o de segona llengua estrangera.

En aquest cas, la família ha de presentar al centre ordinari la sol·licitud per cursar matèries a distància. El director o directora del centre, si escau, n'ha de donar la conformitat i formalitzar la inscripció de l'alumne a l'IOC en la primera quinzena del mes de setembre.

La inscripció de les matèries optatives esmentades de tercer i quart d'ESO a l'IOC és de caràcter gratuït.

L'Institut Obert de Catalunya facilita periòdicament la informació referent al seguiment i l'avaluació de les matèries en qüestió perquè el centre ordinari en què l'alumne cursa els estudis pugui incorporar-la als documents oficials d'avaluació.

El director o directora del centre ordinari ha de nomenar un professor o professora responsable del seguiment dels alumnes que cursi alguna matèria a distància, així com de la gestió de les proves d'aquestes matèries, que s'han de fer de manera presencial i que posteriorment es retornaran a l'IOC perquè es corregeixin. El professor o professora responsable del seguiment s'ha de coordinar periòdicament amb l'IOC a través del [portal de l'IOC](#).

Per tal d'assolir uns bons resultats, el centre ha de fer les actuacions següents:

- Informar les famílies de les característiques que suposa cursar aquestes matèries a distància i del suport corresponent que s'ha de donar al fill.
- Posar a disposició de l'alumne un espai del centre amb les condicions adequades perquè pugui cursar la matèria a distància.
- Consultar amb regularitat les instruccions i informacions que es publiquen a l'espai de centres del portal de l'IOC.
- Comprovar periòdicament que els alumnes segueixen adequadament les matèries cursades a distància.

En cas que es produeixi un trasllat d'expedient de l'alumne, una baixa acadèmica o

qualsevol altra circumstància que n'alteri l'escolarització, el centre ordinari n'ha d'informar l'IOC.

1.4 Gestió del projecte educatiu de centre

D'acord amb l'article 22 del [Decret 187/2015](#), de 25 d'agost, i l'article 17 del [Decret 102/2010](#), de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius, els centres poden establir projectes interdisciplinaris o globalitzats que requereixin una organització horària de les matèries diferent de la que s'estableix amb caràcter general, que reorganitzin l'assignació de continguts a les diverses matèries, que impliquin agrupacions en àmbits o que suposin la implementació de determinats mètodes pedagògics.

Durant el curs 2016-2017 s'ha de garantir tant el manteniment de projectes educatius ja consolidats com les noves propostes organitzatives dins del marge d'autonomia dels centres. Igualment han de preveure com s'articularen el conjunt de mesures d'atenció a la diversitat, d'acord amb l'apartat *Atenció a la diversitat a l'ESO* d'aquest document.

Les modificacions en l'organització de les matèries i continguts han de garantir que al final de l'etapa s'hagin treballat totes les competències i els continguts establerts.

1.4.1 Organitzacions curriculars que no requereixen autorització

No requereixen autorització del Departament les organitzacions curriculars que consisteixen a utilitzar el marge horari d'optativitat per ampliar la dedicació horària d'alguna matèria del currículum, amb la finalitat de millorar l'assoliment de les competències bàsiques i promoure l'èxit escolar dels alumnes o per ampliar l'assignació horària d'una matèria optativa vinculada al projecte de centre.

Aquestes estratègies didàctiques pròpies o projectes didàctics propis s'han d'adoptar a proposta del claustre, amb el coneixement del consell escolar i amb l'aprovació del director o directora o, si escau, del o de la titular del centre. En el projecte educatiu s'ha de recollir la proposta per a tota l'etapa.

L'aplicació del programa intensiu de millora per a primer i segon curs (PIM) i/o els programes de diversificació curricular de tercer i quart curs s'han de fer constar en el projecte educatiu del centre, en la programació general anual de centre i en les aplicacions de gestió de dades del Departament (SAGA).

Tampoc requereixen autorització altres possibles assignacions horàries de primer a tercer, tal com recull l'annex 2 del [Decret 187/2015](#), de 25 d'agost. Els centres poden modificar l'assignació horària setmanal de les matèries que s'estableix amb caràcter general, excepte en el cas de l'educació física, la religió, la cultura i valors ètics i la tutoria. Aquesta nova distribució s'ha d'establir per a tota una promoció d'alumnes i ha de respectar les condicions següents:

a. Hores globals de les matèries

Per a cada matèria, el nombre total d'hores al llarg dels tres cursos no pot ser inferior a:

- Llengua catalana i literatura: 315 h
- Llengua castellana i literatura: 315 h
- Llengua estrangera: 315 h + 35* h
- Ciències socials: geografia i història: 315 h
- Ciències de la naturalesa: biologia i geologia: 175 h
- Ciències de la naturalesa: física i química: 175 h
- Matemàtiques: 385 h
- Música: 140 h
- Educació visual i plàstica: 140 h
- Tecnologia: 210 h

*Aquestes 35 hores es poden emprar per impartir una matèria no lingüística en llengua estrangera, d'acord amb el projecte lingüístic del centre.

b. Presència de les matèries

Les matèries de llengua catalana i literatura, llengua castellana i literatura, llengua estrangera, ciències socials: geografia i història, ciències de la naturalesa i matemàtiques han de ser presents en tots els cursos i l'horari global no pot ser inferior al 60% del nombre total d'hores per curs.

1.4.2 Organitzacions curriculars que requereixen l'autorització del Departament

D'acord amb l'annex 2 del [Decret 187/2015](#), de 25 d'agost, els centres que desenvolupin projectes educatius que impliquin una organització horària de les matèries que no reuneixin les condicions que s'estableixen a l'apartat anterior necessiten l'autorització del Departament d'Ensenyament.

Un cop acordada l'estratègia o el projecte pels òrgans competents del centre, el director o directora o, si escau, el o la titular del centre, ha de trametre al director o directora dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona al o a la gerent del Consorci d'Educació, la sol·licitud d'autorització, que ha d'incloure la justificació i argumentació del canvi plantejat i el calendari d'implementació, així com els instruments de seguiment i d'avaluació previstos.

Per als projectes que s'iniciïn el curs 2017-2018, el termini de presentació de les sol·licituds d'autorització finalitza el 10 de març de 2017. El director o directora dels serveis territorials o l'òrgan competent del Consorci d'Educació de Barcelona, a la vista de l'informe emès per la Inspecció d'Educació, emetrà la resolució d'autorització o de desestimació.

2 L'orientació educativa, l'acció tutorial i l'atenció a la diversitat

L'orientació educativa consisteix en el conjunt d'actuacions dels equips de centre programades, sistematitzades i avaluades, per garantir l'assoliment de les

competències bàsiques des de l'acompanyament personalitzat de l'alumne al llarg de l'escolarització.

L'orientació educativa s'adreça a tots els alumnes, és responsabilitat de tots els professors i inclou l'atenció a la diversitat, l'acció tutorial i l'orientació acadèmica i professional.

L'acció tutorial és el conjunt d'accions educatives que, en col·laboració amb les famílies, contribueixen a assolir les competències personals i socials de l'alumne, necessàries per poder desenvolupar el projecte personal, acadèmic i professional.

El director o directora del centre ha de vetllar perquè aquesta planificació de l'orientació educativa i l'acció tutorial sigui l'eix del projecte educatiu del centre i s'ajusti a una visió de lideratge pedagògic compartida amb els equips docents dels diferents àmbits curriculars.

Per això, acompanyar en el procés d'aprenentatge i d'escolarització de l'alumne demana una planificació i una coordinació del conjunt de les accions del centre educatiu, raó per la qual la responsabilitat de l'orientació educativa i de l'acció tutorial és dels equips docents.

L'aplicació i el desenvolupament del model curricular d'ensenyament i aprenentatge competencial fomenten que l'orientació educativa i l'acció tutorial siguin les eines per afavorir la implicació i l'autonomia dels alumnes.

2.1 Marc general de l'orientació educativa

L'orientació educativa incorporada en el currículum comporta dissenyar estratègies didàctiques i pedagògiques per fomentar l'aprenentatge i l'autonomia de l'alumne.

El desenvolupament del model curricular requereix promoure tres principis de l'orientació educativa:

- Crear un vincle i la interacció de l'alumne amb l'aprenentatge, el centre i l'entorn.
- Promoure la reflexió i la presa de consciència del mateix procés d'aprenentatge.
- Evidenciar la projecció dels aprenentatges establint la connexió del que s'aprèn en la vida fora de l'entorn escolar.

Les programacions d'àmbit i/o matèria que els professors dissenyen han d'incorporar eines i instruments al servei d'aquests principis:

- Eines i instruments per a l'autoconeixement, la reflexió i la presa de consciència del mateix aprenentatge, i l'autoavaluació. Alguns exemples poden ser: fitxes de reflexió sobre l'aprenentatge, pautes d'interrogació, rúbriques i carpetes d'aprenentatge, etc.
- Eines i instruments per a l'autoconeixement, per a la reflexió sobre l'evolució personal, relacional i cívica. Alguns exemples poden ser: els projectes de millora personal, el dossier d'aprenentatge (portafoli), els itineraris d'expectatives

personals, etc.

2.2 Orientació acadèmica i professional

El procés orientador continuat inclou les actuacions d'orientació acadèmica i professional des del principi de l'etapa.

L'orientació acadèmica i professional s'ha d'inserir gradualment en l'aprenentatge competencial de l'alumne i, per aquesta raó, ha de formar part del projecte educatiu del centre, encaminat a donar resposta tant a la projecció professional com a la continuïtat formativa dels alumnes.

Els objectius d'aquesta orientació professionalitzadora són:

- Ajudar a concretar l'itinerari formatiu dels alumnes d'acord amb els seus coneixements, habilitats i actituds.
- Detectar els interessos i/o expectatives acadèmiques i professionals a través d'eines i recursos per identificar les opcions del seu projecte personal.
- Enriquir la descoberta de les opcions formatives tot fent ús de fonts d'informació que permeten relacionar-les amb diversos entorns acadèmics i professionals.

Els continguts de l'orientació acadèmica i professional s'incorporen en el currículum competencial dels diferents àmbits i matèries, es treballen en les activitats d'àmbit, d'aula, de centre i d'entorn i reforcen la tutoria de grup.

D'acord amb aquests objectius, per dur a terme activitats d'orientació acadèmica i professional, els centres han de tenir en compte el següent:

- Desenvolupar activitats d'ensenyament i aprenentatge que conduïxin a resultats relacionats amb les competències professionals.
- Relacionar les competències bàsiques amb les professionals.
- Promoure la millora de les expectatives de les famílies envers els estudis dels fills.
- Planificar de manera gradual les actuacions dins l'etapa educativa.

Els equips docents són els responsables de portar a terme el conjunt d'actuacions d'orientació acadèmica i professional, i l'orientador o orientadora i l'equip de tutors en lideren la planificació, el seguiment i l'avaluació.

La projecció acadèmica i professional ha de comptar amb els agents educatius de l'entorn i, de manera molt especial, amb la participació de les famílies.

El procés orientador, construït a partir de la coordinació entre primària i secundària i present al llarg de l'etapa, afavoreix l'autoconeixement de l'alumne i l'ajuda en la presa de decisions continuada.

En concret, en el pas de tercer a quart d'ESO, el tutor o tutora i l'orientador i orientadora, conjuntament amb la família, han d'ajudar l'alumne en la tria de l'itinerari de quart d'ESO.

2.2.1 Recursos per a l'orientació acadèmica i professional

El Departament d'Ensenyament ofereix suports i serveis als docents, tutors i orientadors dels centres i serveis educatius.

En el web [Estudiar a Catalunya](#) s'informa de l'oferta formativa a Catalunya i dels diferents itineraris formatius. També se suggereixen activitats, models i eines per a l'autoconeixement.

Al web de la XTEC, dins la secció Currículum i Orientació > [Orientació educativa](#), hi ha materials, enregistraments d'experiències de centre i fonaments teòrics de l'orientació educativa.

El Saló de l'Ensenyament, les fires i els salons comarcals dels municipis ofereixen la informació actualitzada de l'àmplia oferta d'estudis i formació ocupacional presencial i a distància de manera personalitzada.

Per als professors, el Consorci d'Educació de Barcelona, a Porta 22 BCN Activa, ofereix documents sobre convalidacions i equivalències d'estudis parcials d'ESO amb altres estudis.

El web [Escola i família](#) informa les famílies sobre l'oferta formativa a Catalunya i dona resposta als dubtes més freqüents sobre l'accés als diferents estudis. També posa al seu abast eines per dur a terme un treball conjunt d'orientació amb el tutor o tutora del centre.

2.3 Marc general de l'acció tutorial

L'acció tutorial és el conjunt d'accions educatives que contribueixen, en col·laboració amb les famílies, a l'assoliment de les competències transversals de l'alumne, necessàries per poder desenvolupar el projecte personal, acadèmic i professional.

Aquestes competències transversals, àmbit personal i social i àmbit digital, es despleguen en totes les actuacions d'aula i de centre.

L'acció tutorial és funció i responsabilitat de tots els professors i comporta la programació (planificació, seguiment i avaluació) de continguts i estratègies didàctiques de les competències transversals en dues línies de treball:

- Des de totes les àrees, matèries i àmbits.
- Des de les activitats, espais i temps de tutoria.

La concreció d'aquestes dues actuacions han de quedar recollides en una planificació de l'acció tutorial, que forma part del projecte educatiu del centre.

La tutoria individualitzada és una actuació compartida de centre que complementa l'acció tutorial de les àrees, matèries i àmbits, i reforça l'acompanyament i l'orientació dels alumnes al llarg de l'escolarització.

L'assignació de la tutoria grupal, en especial en els primers cursos de l'ESO, ha de respondre als criteris següents:

- Han de ser professors que imparteixen matèries al conjunt del grup classe o un professor o professora d'orientació.
- Han de ser professors amb experiència al centre.
- Convé que sigui un mateix tutor o tutora durant dos cursos consecutius.

Dins d'aquest marc general de l'acció tutorial, cal concretar algunes especificitats:

Alumnes de nova incorporació: l'organització del centre ha de planificar un acompanyament i seguiment més freqüent, que inclogui sessions de tutoria individualitzada d'acollida i sessions de seguiment durant els tres trimestres.

Abandonament escolar: una prioritat de l'acció tutorial a l'educació secundària obligatòria és la prevenció de l'abandonament escolar. Per tant, cal donar resposta a la diversitat de ritmes, nivells i estils d'aprenentatge dels alumnes mitjançant la detecció precoç dels condicionants del procés d'ensenyament i aprenentatge dels alumnes i del context tot ajustant la resposta educativa. Així mateix, ha de promoure la continuïtat dels alumnes cap a les diverses opcions dels estudis postobligatoris existents d'acord amb les seves possibilitats i interessos.

Família i centre docent: A través de l'acció tutorial cal promoure la implicació, la col·laboració i la coresponsabilitat de les famílies, així com donar orientacions i pautes per a l'acompanyament i el seguiment escolar a casa.

El centre ha de preveure la creació d'espais de trobada, individuals i col·lectius, entre les famílies dels alumnes i els professors. En aquests espais de trobada cal generar un clima comunicatiu, respectuós i adequat que permeti l'intercanvi fluid de creences, experiències i punts de vista sobre l'educació, i facilitar la presa de decisions compartides entre la família i el centre educatiu.

Entre aquests acords s'inclouen els que s'hagin pres com a mesura educativa en resposta a les característiques, capacitats i necessitats dels alumnes, i han de quedar recollits a l'addenda de continguts específics de la carta de compromís educatiu d'inici de curs.

Inclusió social: per afavorir la inclusió social i escolar de l'alumne, el foment de la seva participació en les activitats de lleure educatiu que s'organitzen a l'entorn ha de ser un element que tenir en compte l'acció tutorial. És important facilitar informació dels recursos que ofereix el territori i tenir coneixement del grau de participació dels alumnes en les activitats que s'hi organitzen.

2.3.1 Documents de centre de registre i comunicació del procés d'aprenentatge de l'alumne

En el marc general de l'orientació educativa i l'acció tutorial, per tal de concretar l'acompanyament del procés d'aprenentatge de l'alumne d'un curs al següent i als

ensenyaments postobligatoris, el centre ha de disposar de dos instruments:

Full de seguiment

El full de seguiment intern té la finalitat d'enregistrar les observacions, decisions i actuacions fetes respecte al procés d'aprenentatge de l'alumne; el seu contingut s'actualitza periòdicament d'acord amb l'evolució d'aquest procés.

El full de seguiment ha d'incloure, entre d'altres, les dades següents:

- a. Nivell d'assoliment dels aprenentatges
- b. Mesures de suport a l'aprenentatge rebudes (específiques i/o extraordinàries)
- c. Interessos i expectatives de l'alumne
- d. Habilitats de relació i socialització

El full de seguiment s'ha de conservar en el centre fins que l'alumne finalitzi l'escolarització. Els tutors han de guardar en un únic espai (físic o digital) aquests informes, actualitzar-los i posar-los a disposició dels altres professors de l'alumne.

En aquest sentit, cal recollir els acords i compromisos adquirits pel tutor o tutora, la família i l'alumne, signats en la part específica addicional de la carta de compromís educatiu.

Una vegada finalitzat cada curs, els tutors i la resta de professors de l'equip docent, en funció del que disposa el full de seguiment, han de valorar la continuïtat o no de les decisions que s'hagin pres amb relació a les pràctiques pedagògiques i de les mesures i suports aplicats per atendre les necessitats educatives de cada alumne. Aquestes valoracions posteriorment s'han de compartir amb l'alumne i amb la família.

Consell orientador

L'alumne i la família, o els tutors legals, han de rebre un consell orientador en finalitzar cada curs, fonamentat en la informació del registre o full de seguiment intern. Aquest consell l'emet l'equip docent amb les recomanacions de les propostes de mesures de suport per al curs següent, si escau.

En finalitzar l'escolarització de l'alumne, l'equip docent emet un consell orientador, mitjançant un informe motivat, que ha d'incloure una orientació específica amb relació a l'itinerari formatiu i/o professionalitzador.

Aquest consell orientador ha de contenir els aspectes més rellevants de l'aprenentatge competencial de l'alumne al llarg de l'etapa educativa i registrats, curs per curs, en el full de seguiment intern. Ha de permetre acompanyar l'alumne en el seu procés de presa de decisions acadèmiques i professionals al final de l'etapa i garantir-ne la continuïtat formativa.

Per tal de justificar la proposta de recomanació, aquesta com a mínim ha d'incloure els aspectes següents:

- Competències desenvolupades i nivells
- Interessos, aptituds i participació de l'alumne en el centre
- Actuacions fetes en matèria d'orientació acadèmica i professional

- Expectatives acadèmiques i professionals i/o laborals a curt i a mitjà termini
- Recomanacions i proposta de l'equip docent

Per donar a conèixer i compartir el contingut del consell orientador a final de l'etapa, el tutor o tutora—i quan es consideri convenient també l'orientador o orientadora del centre— ha de mantenir una entrevista amb l'alumne i els pares o tutors legals, per intercanviar la proposta que el centre fa de l'itinerari formatiu de l'alumne. Aquest moment ha de ser planificat dins l'organització del centre per tal que les famílies comparteixin la presa de decisió dels fills, hi puguin col·laborar i els puguin assessorar.

2.3.2 Les funcions de l'orientador o orientadora en el centre

L'orientador o orientadora del centre ha de promoure, conjuntament amb els diversos equips docents del centre, la planificació, la coordinació i la dinamització de les tasques d'acompanyament, seguiment i avaluació dels alumnes.

L'equip directiu ha de vetllar perquè aquesta tasca es porti a terme de manera coordinada per tots els professors.

Els professors de l'especialitat d'orientació educativa han de desenvolupar unes funcions específiques i el director o directora ha de vetllar perquè es prioritzin amb criteris d'equitat i qualitat d'acord amb el projecte educatiu del centre.

Així, doncs, el marc d'actuació professional de l'especialista d'orientació educativa es divideix equitativament en dos grans blocs: alumnes (10 hores) i comunitat educativa (10 hores).

Alumnes

- Codocència i suport. Aquest suport dins de l'aula ha de ser el fruit del treball coordinat i acordat entre l'orientador o orientadora, els departaments didàctics i els equips docents. Ha d'afavorir l'intercanvi d'estratègies i ajudes dins de l'aula entre el professor o professora responsable de la matèria i l'orientador o orientadora.
- Docència sobre aspectes competencials relacionats amb l'especialitat de psicopedagogia (competència de l'autonomia i iniciativa personal, competència aprendre a aprendre, competència social i ciutadana i competència comunicativa) i d'orientació professional per ajudar a contribuir a l'èxit acadèmic i professional dels alumnes.

Els professors de l'especialitat d'orientació educativa es dediquen, prioritàriament, als alumnes que presenten més dificultats en l'aprenentatge i, molt particularment, als que necessiten suports educatius específics per progressar en els aprenentatges i per participar en les activitats ordinàries del centre. D'aquesta manera, els alumnes amb necessitats educatives especials, els alumnes amb dificultats d'aprenentatge i els alumnes amb risc d'exclusió social són els primers que s'han de beneficiar de la intervenció d'aquests especialistes. Aquesta tasca

complementa les funcions que desenvolupen els professors de cada matèria pel que fa a l'atenció de les diferents capacitats, interessos ritmes i nivells d'aprenentatge que presenten els alumnes.

- Coordinació del procés d'avaluació psicopedagògica en col·laboració amb l'assessor o assessora psicopedagògic de l'EAP. L'avaluació psicopedagògica és un procés que s'inicia a partir d'una demanda o necessitat educativa d'un alumne o grup d'alumnes que es duu a terme en col·laboració amb els docents i altres agents educatius implicats.

Té per finalitat identificar els condicionants de l'aprenentatge dels alumnes i del context i orientar la presa de decisions sobre la resposta educativa que més afavoreixi el desenvolupament personal i d'aprenentatge de l'alumne.

Així, per fer una avaluació psicopedagògica cal fer una recollida i valoració de la informació de tots els aspectes que poden condicionar el procés d'ensenyament i aprenentatge, tant pel que fa a l'alumne implicat (aspectes cognitius, emocionals i relacionals), com als contextos educatius (aula, centre, família i entorn).

Aquest procés ha d'acabar sempre en una proposta d'orientacions per millorar la resposta educativa.

Dins d'aquesta funció, hi ha també algunes especificitats que cal destacar:

- El professor o professora d'orientació educativa del centre ha de fer un informe per orientar l'escolarització a l'educació postobligatòria dels alumnes amb algunes dificultats d'aprenentatge que no necessiten dictamen o bé alumnes que no han seguit cap programa de diversificació curricular durant l'escolaritat obligatòria. El contingut d'aquest informe ha de formar part del consell orientador.
- El professor o professora d'orientació educativa ha d'aportar en col·laboració amb el professional de l'EAP, propostes que afavoreixin la presa de decisions dels equips de centre, amb relació als alumnes amb més dificultats d'aprenentatge, que manifesten conductes disruptives o en risc d'exclusió.
- Així mateix, per derivar alumnes a la unitat d'escolarització compartida (UEC) després de valorar, des d'una visió inclusiva i psicopedagògica, les opcions educatives de l'alumne i havent esgotat les mesures generals i específiques d'aula i de centre, l'orientador o orientadora del centre ha de fer un informe, en col·laboració amb el professional de l'EAP, que contingui: una avaluació psicopedagògica, els aspectes que cal prioritzar per compensar les dificultats d'adaptació escolar i la justificació de la conveniència d'assistir a la UEC.
- En aquells centres que disposen d'unitats de suport a l'educació especial (USEE), l'orientador o orientadora, conjuntament amb el professional de l'EAP, són els encarregats de cohesionar les accions educatives relatives a la coordinació

continuada dels professors. Aquesta coordinació consisteix a concretar els temps i espais d'atenció als alumnes, acompanyar els docents en la resposta educativa d'aquests alumnes dins l'aula i, per això mateix, programar, seguir i avaluar les competències descrites en el pla individualitzat de l'alumne (PI).

- El procés de l'avaluació psicopedagògica i el retorn de la mateixa requereix fer les corresponents entrevistes personals amb els alumnes, famílies i altres agents implicats.

Comunitat educativa

a. Suport tècnic a l'equip docent:

- Assessorament per a la funció tutorial, tant als professors tutors com als equips docents per a un millor acompanyament dels alumnes i de les famílies.
- Suport a la planificació de les actuacions específiques de l'orientació acadèmica i professional dels alumnes.
- Col·laboració en la planificació de les estratègies organitzatives de centre per atendre les necessitats educatives dels alumnes, que garanteixin la participació dels alumnes en les activitats d'aula i en l'entorn escolar ordinari. En casos específics, amb la col·laboració dels professionals de l'EAP.
- Donar suport en l'elaboració, aplicació, seguiment i avaluació dels plans individualitzats elaborats per l'equip docent, i que lidera el tutor o tutora.
- Assessorament als departaments didàctics i als equips docents en aspectes pedagògics i organitzatius per atendre adequadament els diversos ritmes, nivells i estils d'aprenentatge.
- Liderar el procés d'avaluació psicopedagògica d'un alumne o grup d'alumnes.

b. Suport tècnic a l'equip directiu del centre:

- Participació en l'elaboració, aplicació, avaluació i actualització del projecte educatiu en relació amb l'orientació educativa i mesures d'atenció a les necessitats educatives dels alumnes.
- Participació en la comissió d'atenció a la diversitat o òrgan equivalent del centre per planificar i fer el seguiment i l'avaluació de les mesures d'atenció de tots els alumnes.

- Coordinació pedagògica dels recursos, les actuacions dels professionals dels serveis externs (serveis educatius del Departament d'Ensenyament i altres serveis, com l'hospital de dia i les aules hospitalàries) i del procés d'avaluació dels alumnes vinculats a aquests serveis, en col·laboració amb els professionals de l'EAP.

2.3.2 La coordinació de l'orientador o orientadora i l'assessor o assessora psicopedagògic de l'EAP

Ateses les característiques i l'amplitud de la tasca orientadora i d'acompanyament de l'aprenentatge dels alumnes, hi ha situacions i tasques que requereixen la coordinació amb els professionals de l'equip d'assessorament i orientació psicopedagògica (EAP).

Al començament d'un curs escolar, és necessària la coordinació entre l'equip directiu, el professional de l'orientació i el professional de l'EAP per planificar les tasques, les accions i els moments que aquests professionals han d'atendre i acompanyar els alumnes en funció de les seves singularitats i necessitats. Aquesta coordinació ha de quedar concretada al centre en el pla d'actuació de l'EAP.

Les tasques que aquests dos professionals han de compartir són les següents:

- En els casos d'alumnes amb informe de reconeixement de necessitats educatives especials, ambdós professionals poden dur a terme l'avaluació psicopedagògica d'aquests alumnes, i cal que col·laborin amb el tutor o tutora i l'equip docent sobre aspectes relacionats amb l'elaboració i el seguiment dels plans individualitzats (PI). Caldrà primer haver exhaurit les mesures generals del centre (metodologia inclusiva d'aula, entorns rics d'aprenentatge...).
- Cal que també es coordinin per orientar i informar les famílies dels alumnes amb necessitats educatives específiques sobre serveis i recursos del sector, beques i ajuts.
- En els centres que disposen d'unitats de suport a l'educació especial (USEE) es fa necessària, a banda de la coordinació i de les tasques descrites per compartir, una coordinació continuada entre els professors de la USEE, l'orientador o orientadora del centre i l'EAP, amb la finalitat de programar, seguir i avaluar les competències descrites en el pla individualitzat de l'alumne (PI) i acompanyar els docents en la resposta educativa d'aquests alumnes dins l'aula. L'encarregat de coordinar i cohesionar totes aquestes accions educatives és l'orientador o orientadora del centre.
- Cal que també es coordinin per orientar i informar la intervenció de serveis externs o la derivació d'alumnes a una UEC.

- Col·laborar en la proposta, la planificació i el seguiment de les mesures organitzatives i metodològiques que el centre aplicarà per millorar l'acompanyament i aprenentatge dels alumnes, així com promoure la cultura inclusiva en el centre.

Funcions de l'orientador o orientadora del centre			
Alumnes (10 hores)	Comunitat educativa (10 hores)		
Codocència i/o suport dins l'aula Docència sobre aspectes relacionats amb la seva especialitat Coordinació del procés d'avaluació psicopedagògica i propostes d'orientació*	<i>Suport a l'equip docent</i> Assessorament a la funció tutorial: tutors i equip docent Suport a la planificació de les actuacions específiques de l'orientació acadèmica i professional Lideratge del procés d'avaluació psicopedagògica d'un alumne o grups d'alumnes Col·laboració en la planificació de les estratègies organitzatives de centre per a l'atenció de les necessitats educatives dels alumnes* Suport a l'elaboració, seguiment i avaluació del PI elaborat per l'equip docent* Assessorament als departaments didàctics i equips docents per atendre els nivells, ritmes i estils d'aprenentatge*	<i>Suport a l'equip directiu</i> Elaboració, aplicació, avaluació i actualització del PEC, amb relació a l'orientació educativa Participació en la comissió d'atenció a la diversitat, seguiment i avaluació de tots els alumnes* Coordinació dels recursos i les actuacions amb els serveis educatius i altres*	
	*En col·laboració amb l'EAP.		

2.4 Atenció a la diversitat a l'ESO

El [Decret 187/2015](#), de 25 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments d'educació secundària obligatòria, en el capítol 3, estableix les indicacions per a l'orientació educativa i la gestió pedagògica en els centres d'educació secundària obligatòria. En aquest capítol es concreten, entre d'altres, les diferents mesures d'atenció als alumnes

a l'ESO.

D'altra banda, l'[article 91](#) de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, i l'[article 5](#) del Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius, estableixen que tots els centres vinculats al Servei d'Educació de Catalunya disposin d'un projecte educatiu del centre (PEC) que incorpori el caràcter propi del centre i concreti els criteris que orienten l'atenció a la diversitat i les mesures i els suports necessaris per a la concreció i desenvolupament del currículum d'acord amb els principis del sistema inclusiu.

Així, el PEC recull la identitat del centre tenint en compte les característiques socials i culturals del context escolar amb la finalitat que els alumnes assoleixin les competències bàsiques de l'etapa i el màxim aprofitament educatiu, assegurant la participació de tots els alumnes en els entorns escolars, independentment de les seves condicions i/o capacitats.

En aquest sentit, el capítol 1 del document [De l'escola inclusiva al sistema inclusiu](#), es presenten les bases de l'enfocament inclusiu d'atenció als alumnes per a les etapes obligatòries i postobligatòries del sistema educatiu a Catalunya. L'atenció als alumnes en un sistema inclusiu requereix una visió àmplia que consideri tots els vessants de l'alumne, que respecti les diferències, la singularitat de cadascú, els moments maduratsius, la varietat d'estils en el processament de la informació i els ritmes d'aprenentatge. Es promou l'atenció educativa de tots els alumnes i es fixa de forma especial en aquells grups amb un risc més gran de marginació o d'exclusió, a fi de garantir la seva participació i l'assoliment d'aprenentatges valuosos.

Al web de la XTEC, el document [Document d'orientació sobre l'atenció a la diversitat a l'ESO](#) recull les orientacions generals per a l'organització de l'atenció a la diversitat i la diversificació curricular a l'ESO.

L'article 18 del [Decret 187/2015](#), de 25 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria, estableix que les mesures d'atenció a la diversitat per als alumnes a l'ESO poden ser de caràcter general, específic o extraordinari, i poden establir-se de forma temporal o permanent. En coherència amb un plantejament inclusiu per a l'atenció als alumnes, primer s'exposen les mesures genèriques amb propostes d'orientacions per a l'atenció a tots els alumnes, en segon terme es concreten les orientacions amb relació a les mesures específiques i, finalment, les que fa al·lusió a les mesures extraordinàries.

Els centres públics han de fer constar en la fitxa de l'alumne del programa SAGA les mesures d'atenció als alumnes específiques o extraordinàries que se li apliquin durant el curs acadèmic corresponent, en un termini de dos mesos a partir de l'inici de curs o, en el cas de trasllat, de l'arribada al nou centre.

El quadre que es presenta a continuació il·lustra les diferents mesures d'atenció a la diversitat que es concreten a l'ESO.

Atenció a la diversitat a l'ESO		
Mesures generals	Mesures específiques	Mesures extraordinàries

Activitats de reforç i ampliació ajustades a les necessitats dels alumnes. Mesures organitzatives Estratègies metodològiques	PIM: programa intensiu de millora PDC: programes de diversificació curricular (projectes singulars i aules obertes) Atenció als alumnes de procedència estrangera (aules d'acollida i suport lingüístic i social) Alumnes amb altes capacitats i interès per l'aprenentatge Alumnes en circumstàncies singulars i/o de vulnerabilitat. Alumnes amb matèries pendents	USEE: unitats de suport a l'educació especial UEC: unitats d'escolarització compartida
	Eines de planificació i seguiment dels alumnes Pla individualitzat (PI) o programacions del grup	
Orientació i seguiment dels alumnes		

2.4.1 Comissió d'atenció a la diversitat (CAD) o òrgan equivalent

L'orientació educativa, com a eix del projecte educatiu, requereix un espai i un temps de debat pedagògic entre els diferents representants del centre per ajustar i concretar l'aprenentatge de l'alumne a les seves necessitats.

En els centres públics, aquest espai és el de la comissió d'atenció a la diversitat (CAD), si bé alguns centres disposen d'espais similars i amb el mateix objectiu que tenen altres denominacions, com ara l'anomenat equip orientador.

La CAD l'ha de presidir el director o directora del centre o un altre membre de l'equip directiu i, en els centres privats, qui designi el o la titular amb criteris d'analogia.

En aquesta comissió hi han de participar els membres següents:

- El director o directora o una persona de l'equip directiu
- El professor o professora d'orientació educativa i/o referents d'equip d'orientació
- Referents de nivell i/o representants dels equips docents del centre
- Els professionals designats a les USEE, en cas que n'hi hagi.

De manera puntual, i quan es consideri necessari per la temàtica tractada, s'han d'afegir a la CAD aquests altres membres:

- El o la docent de l'aula d'acollida (en cas que n'hi hagi).
- El o la professional de l'equip d'assessorament i orientació psicopedagògica (EAP), que intervé com a suport extern al centre.
- Altres professionals de la comunitat educativa que es considerin oportuns, com ara el tècnic o tècnica d'integració social.

Les funcions de la comissió són les següents:

- Establir els trets bàsics de les formes organitzatives, metodològiques i didàctiques d'aula que, en el context del centre, es considerin més idonis per atendre la diversitat dels alumnes.
- Organitzar, ajustar i fer el seguiment de l'aplicació dels recursos de què disposa el centre i de les mesures adoptades per aplicar els criteris (determinats en el PEC) i les actuacions per a l'atenció a la diversitat.
- Proposar els procediments i criteris que empraran els equips docents per fer les adaptacions o els plans individualitzats (PI) que corresponguin.
- Col·laborar amb l'entorn escolar o, si escau, amb els plans educatius d'entorn o altres programes socioeducatius en els quals participi el centre, per dissenyar, planificar i desenvolupar accions de suport escolar i educatiu per atendre la diversitat dels alumnes.
- Col·laborar amb els equips docents per establir els criteris per a l'avaluació formativa de l'alumne.
- Fer l'avaluació de l'aplicació de les mesures de l'atenció a la diversitat en el centre i del progrés dels alumnes.
- Establir els mecanismes per garantir el seguiment de l'evolució dels alumnes amb necessitats educatives especials i específiques.
- Fer el seguiment dels alumnes que han passat de sisè de primària a primer d'ESO i valorar les ajudes pedagògiques emprades, en el marc de la coordinació entre primària i secundària.
- Fer el seguiment i la valoració de les decisions que es vagin prenent en el marc de la CAD.
- Fer la prevenció i el seguiment dels alumnes amb risc d'abandó escolar.
- Prioritzar les avaluacions psicopedagògiques que s'han de fer, així com fer-ne el seguiment per ajustar la resposta educativa.
- Altres funcions que en aquest àmbit li atribueixi el mateix centre.

La comissió ha de ser un espai de treball funcional i àgil, i per això cal que decideixi la periodicitat de les reunions (dins les hores d'activitats complementàries d'horari fix dels professors) d'acord amb la planificació de les temàtiques plantejades.

Per a més informació consulteu el document [Guia per a l'anàlisi, la reflexió i la valoració de pràctiques inclusives](#).

2.4.2 Mesures generals

Les mesures generals garanteixen l'atenció i el suport a tots els alumnes i inclouen el conjunt d'accions de reforç i ampliació que cada docent preveu a fi i efecte d'ajustar la programació general del grup a les necessitats de tots els alumnes.

Les mesures generals incideixen en l'organització general dels recursos del centre, ja que els acords i les actuacions consensuades per tot l'equip docent s'encaminen a l'assoliment de l'èxit educatiu de tots els alumnes i l'especial atenció als grups més vulnerables. Aquestes mesures les apliquen tots els professionals del centre de manera coordinada, des de la coresponsabilitat i el treball en equip, a fi de donar resposta al seguiment personalitzat de tots els alumnes.

Les mesures generals es recullen en el projecte educatiu del centre i en les normes d'organització i funcionament, i han de quedar concretats en totes les programacions del centre (programació general anual, programació d'àmbit o matèria, coordinació d'equip docent i programació didàctica d'aula).

El conjunt d'estratègies que han d'adoptar els professors dels diferents àmbits i matèries per ajustar la programació a les necessitats de tots els alumnes, constitueixen les primeres mesures generals d'atenció a tots els alumnes.

L'orientació i el seguiment de l'alumne s'estableixen com a elements clau en les mesures generals, atès que incorporen els principis psicopedagògics, els principis de l'enfocament competencial de l'aprenentatge i el treball col·laboratiu dels equips docents.

El procés orientador compartit entre l'equip docent i l'orientador o orientadora del centre ha de fer una atenció especial als alumnes amb més dificultats per graduar-se en l'etapa d'educació secundària obligatòria i, en aquest sentit, cal oferir les alternatives curriculars que més s'ajustin a les seves necessitats, i així assegurar l'èxit acadèmic de tots els alumnes.

En els primers cursos de l'ESO els centres poden destinar les hores de la part optativa del currículum a l'ampliació de la dedicació horària d'una o diverses matèries de la part comuna, amb la finalitat de millorar l'assoliment de les competències bàsiques i promoure l'èxit escolar de tots els alumnes.

Per a més informació, consulteu el document [Orientacions per a l'atenció a tot l'alumnat a l'ESO. Mesures generals](#).

2.4.3 Mesures específiques

Les mesures específiques permeten singularitzar i adaptar el currículum als alumnes que ho requereixin, un cop han estat aplicades les mesures generals. El centre concreta les mesures específiques a partir de la detecció de les necessitats dels alumnes que facin els equips docents i de la concreció que es faci a través de la comissió d'atenció a la diversitat o l'òrgan col·legiat que el centre determini.

Aquestes mesures han de cercar la màxima participació de tots els alumnes en les situacions educatives del centre i d'aula i han de quedar recollides en els documents del centre, en les programacions i, si escau, en els plans individualitzats.

Tots els docents del centre tenen la responsabilitat de proporcionar les mesures específiques que els alumnes necessitin amb l'assessorament del professor d'orientació educativa; els professors tutors de les USEE, dels programes de diversificació curricular o de les aules d'acollida; els especialistes de l'equip d'assessorament psicopedagògic, o els especialistes específics, si escau.

Les mesures específiques adreçades a grups d'alumnes poden disposar d'una programació específica grupal que reculli les concrecions curriculars, metodològiques i criteris i instruments d'avaluació per atendre aquests alumnes, sens perjudici dels plans individualitzats que puguin ser necessaris.

Programa intensiu de millora (PIM)

El programa intensiu de millora (PIM) es concreta com a mesura específica que dóna resposta al que estableix el [Decret 187/2015](#), de 25 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria, en l'article 18.5.a, pel que fa a les mesures preventives de suport immediat als alumnes de primer i segon d'ESO.

En aquest sentit, el PIM és una mesura específica i temporal d'atenció a la diversitat que s'adreça als alumnes de primer i/o segon d'ESO per promoure la consolidació de les competències bàsiques de primària i la progressiva millora de les competències de primer i segon d'ESO en l'àmbit lingüístic (català i castellà) i l'àmbit matemàtic. Per fer-ho, cal intensificar la dedicació horària lectiva dels alumnes en aquests àmbits i aplicar metodologies que afavoreixin un aprenentatge personalitzat i adequat a les seves necessitats educatives.

El PIM el desenvolupa la [Resolució de 7 de maig de 2014](#), per la qual es donen instruccions per a l'organització del Programa intensiu de millora adreçat als alumnes de primer i segon curs d'educació secundària obligatòria en els centres educatius públics. Per a més informació, consulteu l'apartat *Concreció de les mesures d'atenció a la diversitat: Programa intensiu de millora (PIM)*.

Programes de diversificació curricular (PDC)

Els [programes de diversificació curricular](#) (PDC) es concreten com a mesura específica que dóna resposta al que estableix el Decret 187/2015, de 25 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria, en l'article 18.5.b, pel que fa a les mesures orientadores per als alumnes de tercer i quart d'ESO, per estimular la continuïtat formativa dels alumnes amb dificultats d'aprenentatge i/o risc d'abandonament escolar.

Un cop exhaurides i havent resultat insuficients les mesures generals, els centres educatius poden organitzar programes flexibles de diversificació curricular (PDC) per tal de facilitar l'assoliment dels objectius generals i les competències dels diferents àmbits determinades en el Decret 187/2015, de 25 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments de l'ESO, mitjançant una organització de continguts i matèries del currículum diferent a

l'establert amb caràcter general i una metodologia específica i personalitzada. Els centres educatius poden disposar d'una programació específica grupal que reculli les concrecions curriculars, metodològiques i criteris i instruments d'avaluació per atendre aquests alumnes.

Per a més informació, consulteu l'apartat *Concreció de les mesures d'atenció a la diversitat: programes de diversificació curricular* (PDC).

Atenció als alumnes de procedència estrangera

Alumnes nous

En l'educació secundària, es considera alumne nou aquell que s'ha incorporat per primera vegada al sistema educatiu en els darrers vint-i-quatre mesos o, excepcionalment, quan s'hi ha incorporat en els darrers trenta-sis mesos si procedeix d'àmbits lingüístics i culturals molt allunyats del català.

L'aula d'acollida té, pel que fa al coneixement de la llengua, la primera finalitat de proporcionar als alumnes nous un nivell de competències lingüístiques que els permeti interactuar amb l'entorn escolar i social. Per seguir el currículum ordinari, aquests alumnes necessiten, a més d'aquest llenguatge comunicatiu, un llenguatge acadèmic específic de les matèries curriculars.

Per a més informació, consulteu l'apartat *Concreció de les mesures d'atenció a la diversitat: alumnes de procedència estrangera*.

Alumnes de procedència estrangera que necessiten suport lingüístic i social

En l'educació secundària, es considera alumnes de procedència estrangera aquells que no es poden considerar estrictament nous i que no tenen com a llengua familiar cap de les llengües oficials a Catalunya. Les seves necessitats específiques es deriven de les limitacions en el domini del llenguatge acadèmic necessari per accedir als aprenentatges i en la possible manca de referents culturals i de coneixements previs. També poden manifestar dificultats d'integració escolar i social que els dificulti l'èxit educatiu.

Per donar resposta a aquestes necessitats d'accés al currículum ordinari, s'han previst, a més de les aules d'acollida, que continuen sent prioritàries, actuacions relacionades amb l'organització de suport lingüístic adreçat als alumnes de procedència estrangera que, incorporats plenament a l'aula ordinària, necessiten suports específics per seguir el currículum ordinari.

Per a més informació, consulteu l'apartat *Concreció de les mesures d'atenció a la diversitat: alumnes de procedència estrangera*.

Alumnes amb altes capacitats

Es poden proposar plans individualitzats per als [alumnes amb altes capacitats i/o elevat rendiment acadèmic](#), identificats mitjançant una avaluació psicopedagògica, i per als quals les mesures d'ampliació previstes dins del marc de les mesures generals no hagin estat suficients. Per fer-ho, cal seguir les orientacions que s'estableixen en la [Resolució ENS/1543/2013](#), de 10 de juliol, de l'atenció educativa als alumnes amb altes

capacitats.

Per a més informació, consulteu l'apartat *Concreció de les mesures d'atenció a la diversitat: alumnes amb altes capacitats*.

Alumnes en circumstàncies singulars

Els centres han de preveure mesures de suport per als alumnes en circumstàncies personals singulars o de vulnerabilitat, permanents o transitòries, que requereixen accions de suport personalitzat. Aquests alumnes poden disposar d'un pla individualitzat, si escau, quan l'equip docent, amb l'assessorament de l'orientador o orientadora del centre i /o el o la professional de l'EAP, ho consideri convenient.

Mesures de suport als alumnes que passen de curs amb matèries pendents o que no passen de curs

El centres han de disposar de mesures de suport per als alumnes que passin de curs sense haver superat totes les matèries destinades a recuperar els aprenentatges.

Quan un alumne no passa de curs ha de continuar un any més al mateix curs. Aquest fet ha d'anar acompanyat de mesures de suport, que ha d'establir el centre educatiu, per aconseguir que superi les dificultats detectades en el curs anterior. Aquesta circumstància s'ha de tenir en compte en els efectes generals del pas de curs.

2.4.4 Mesures extraordinàries

Les mesures extraordinàries són estratègies i eines de caràcter didàctic, curricular, psicopedagògic i organitzatiu que es duen a terme un cop han estat aplicades les mesures específiques i en casos molt concrets que requereixen mesures singularitzades.

L'aplicació de qualsevol mesura extraordinària ha de cercar la màxima participació de l'alumne en les situacions educatives del centre i de l'aula, i ha de vincular-se a les mesures generals i específiques previstes en el centre.

Aquestes mesures han de concretar els objectius, els professionals implicats que s'han de coordinar, les orientacions metodològiques i els indicadors de seguiment del progrés que permetin avaluar-ne l'eficàcia i fer els reajustaments necessaris. Sempre tenen com a objectiu el màxim assoliment de les competències bàsiques en l'àmbit de les matèries i les competències transversals de l'etapa.

Les mesures extraordinàries que s'adrecen a grups d'alumnes poden disposar d'una programació específica grupal que reculli les concrecions curriculars, metodològiques i criteris i instruments d'avaluació per atendre aquests alumnes, sens perjudici dels plans individualitzats que puguin ser necessaris.

Unitats d'escolarització compartida (UEC)

Les unitats d'escolarització compartida (UEC) es concreten com a mesura extraordinària que dóna resposta al que estableix l'article 18.6 del [Decret 187/2015](#), de

25 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria.

El recurs UEC es preveu com a mesura extraordinària d'atenció als alumnes, que té per finalitat prestar atenció educativa complementant la que ofereixen els centres educatius a alguns alumnes de tercer i quart d'ESO, un cop s'han exhaurit les mesures generals i les mesures específiques d'atenció als alumnes en el centre.

Són programes de diversificació curricular específics per a alumnes amb inadaptació al medi escolar i risc d'exclusió social.

L'objectiu d'aquests programes és afavorir l'assoliment de les competències de l'etapa i garantir la continuïtat formativa, amb una metodologia que motivi els alumnes per retornar-los la confiança en les possibilitats d'èxit personal, reforçar-ne els aprenentatges i evitar l'abandonament escolar.

Aquests programes tenen una organització en què els continguts propis de l'etapa es treballen en relació amb activitats de tipus pràctic que es vinculen a diferents oficis.

Per a més informació, consulteu l'apartat *Concreció de les mesures d'atenció a la diversitat: unitats d'escolarització compartida (UEC)*.

Unitats de suport a l'educació especial (USEE)

Les unitats de suport a l'educació especial (USEE) es concreten com un altra mesura extraordinària que dona resposta al que estableix l'article 18.6 del Decret 187/2015, de 25 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria.

El recurs USEE es preveu com la mesura extraordinària d'atenció als alumnes que té per finalitat facilitar l'atenció educativa i promoure la participació en entorns escolars dels alumnes amb discapacitat intel·lectual i/o del desenvolupament, un cop s'han exhaurit les mesures generals i les mesures específiques d'atenció de tots els alumnes en el centre. Aquestes unitats han d'atendre un mínim de 5 alumnes i un màxim de 10.

El fet d'assolir aquesta finalitat comporta l'aplicació d'estratègies didàctiques i metodològiques a l'aula ordinària que resulten innovadores i suposen canvis i millores pel que fa a l'atenció dels alumnes del recurs USEE i també de la resta d'alumnes en general. De la mateixa manera, s'enforteix la responsabilitat de tot l'equip docent en l'atenció i acompanyament als alumnes i permet avançar en la gestió de la diversitat d'alumnes des d'una perspectiva inclusiva.

Per a més informació, consulteu l'apartat *Concreció de les mesures d'atenció a la diversitat: unitats de suport a l'educació especial (USEE)*.

Escolaritat compartida amb centres d'educació especial

En l'educació secundària obligatòria, per a aquells alumnes que requereixen l'escolaritat compartida entre un centre ordinari i un centre d'educació especial s'ha d'establir el que disposa l'apartat *Alumnes que comparteixen recursos dels centres d'educació especial i dels centres ordinaris* del document "L'educació bàsica als centres d'educació especial".

2.4.5 Plans Individualitzats (PI)

El pla individualitzat (PI) és un document que recull les reflexions i la presa de decisions de l'equip docent (amb la col·laboració de la família i l'alumne, si escau) sobre la planificació de mesures, actuacions i suports per donar resposta a situacions singulars de determinats alumnes. En els casos dels alumnes que simultaniegen estudis d'ESO amb estudis de música o dansa, o amb una dedicació significativa a l'esport, el pla individualitzat suposa el reconeixement d'aquesta simultaneïtat i es fa efectiu a partir de la resolució pertinent.

Es pot establir un pla individualitzat amb caràcter prescriptiu, en funció de les valoracions que facin els professionals del centre que atenen els alumnes o quan suposin el reconeixement de la simultaneïtat d'estudis esmentada anteriorment.

a. PI prescriptiu

- Per a alumnes que presenten necessitats educatives especials (NEE). Alumnes amb dictamen o informe de NEE de l'EAP per: discapacitat intel·lectual, pluridiscapacitat, discapacitat auditiva, discapacitat visual, discapacitat motriu, trastorn de l'espectre autista i trastorn de la conducta.
- Alumnes de UEC.

b. PI per a alumnes amb NESE o alumnes en circumstàncies singulars

- PI per a alumnes amb trastorns d'aprenentatge (TA).
- PI per a alumnes amb altes capacitats.
- PI per a alumnes nouvinguts que s'incorporen tardanament al sistema educatiu a Catalunya i alumnes d'origen estranger que necessiten suport lingüístic i social.
- PI per assolir les competències bàsiques de primària.
- PI per malaltia amb atenció hospitalària o domiciliària.
- PI per altres supòsits que valori el centre.

c. PI per reconeixement de matèries a alumnes que simultaniegen ESO amb música, dansa o esport

- PI de reconeixement de simultaneïtat d'estudis de música o dansa i ESO.
- PI per a alumnes amb dedicació significativa a l'esport.

Per a més informació sobre els plans individualitzats a l'ESO, consulteu l'apartat C *concreció de les mesures d'atenció a la diversitat: plans individualitzats (PI).*

2.4.6 Alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu (NESE)

El sistema inclusiu promou l'atenció educativa a tots els alumnes; amb aquest objectiu, l'[article 81](#) de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació estableix que els projectes educatius dels centres han de considerar els elements curriculars, metodològics i organitzatius per a la participació de tots els alumnes en els entorns escolars ordinaris,

independentment de les seves condicions i capacitats.

Estableix que s'entén per alumnes amb necessitats educatives específiques:

- a. els alumnes amb necessitats educatives especials, que són els afectats per discapacitats físiques, psíquiques o sensorials, els que manifesten trastorns greus de personalitat o de conducta o els que pateixen malalties degeneratives greus.
- b. els alumnes amb necessitats educatives específiques derivades de la incorporació tardana al sistema educatiu o derivades de situacions socioeconòmiques especialment desafavorides.

D'altra banda, l'[article 82](#) fixa els criteris d'organització dels centres per atendre els alumnes amb trastorns d'aprenentatge o de comunicació relacionats amb l'aprenentatge escolar, i l'[article 83](#) se centra en els criteris d'organització pels quals s'han d'atendre els alumnes amb altes capacitats.

Tots aquests alumnes, als quals es refereixen els articles 81, 82 i 83 de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, són els alumnes considerats amb necessitats específiques de suport educatiu (NESE).

En l'apartat *Concreció de les mesures d'atenció a la diversitat: necessitats específiques de suport educatiu (NESE)* s'inclou una breu definició d'aquestes categories i el procediment per identificar-les.

3 Les transicions

El treball pedagògic compartit per facilitar la continuïtat educativa entre els cursos i les etapes és un factor d'èxit i de qualitat educativa. Els centres educatius han de preveure mecanismes de coordinació i traspàs d'informació en les transicions següents:

- a. De l'educació primària a l'educació secundària per garantir la continuïtat curricular i el seguiment personalitzat dels alumnes amb un plantejament de coherència pedagògica.
- b. Entre els diferents cursos de l'etapa.
- c. De l'educació secundària obligatòria a ensenyaments postobligatoris per afavorir la continuïtat formativa dels alumnes.

El traspàs de la informació a ensenyaments postobligatoris es vehicula per mitjà de l'historial acadèmic de l'alumne, que ha d'incloure el consell orientador.

3.1 Mesures de coordinació per optimitzar el procés de transició a l'inici de l'educació secundària obligatòria i entre cursos

Per donar sentit al seguiment de l'evolució contínua dels alumnes, en general, i dels alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu, en concret, al llarg de les etapes de primària i secundària, és fonamental que els equips directius garanteixin, als

docents pertinents, que participin en les actuacions que faciliten el trànsit dels alumnes entre les diferents etapes educatives. A continuació es detallen les orientacions respecte a les actuacions que cal dur a terme.

Un procés orientador ha de ser continuat i coordinat al llarg de l'escolarització de l'alumne.

El treball pedagògic compartit i la continuïtat educativa entre etapes són un factor de qualitat educativa i d'èxit. Els centres educatius han de planificar la coordinació entre primària i secundària d'acord amb un plantejament de coherència pedagògica entre etapes. Això significa establir sessions de treball entre els centres per ajustar aspectes com el disseny i la planificació del currículum, la tutoria, les metodologies i l'avaluació formativa com a aspectes clau per a la transició entre etapes.

Aquesta dinàmica de treball afavoreix tant el coneixement que els centres tenen del seu estil docent i educatiu com el coneixement i el sentiment de pertinença al centre de l'alumne i de la família.

Amb aquesta finalitat, cal planificar sessions de coordinació entre els centres de primària i de secundària per oferir i assegurar una orientació sòlida en el procés educatiu i l'itinerari formatiu de l'alumne.

El conjunt d'aquestes actuacions de coordinació ha de formar part de la programació general anual dels centres implicats, amb la finalitat de compartir i concretar el projecte educatiu del centre (PEC).

Els continguts de la coordinació entre l'etapa de primària i la de secundària fan referència a tres grans blocs:

Primer bloc

- La concreció i el desenvolupament del currículum (competències, continguts clau, estratègies didàctiques i avaluació formativa).
- L'organització i el funcionament del centre al servei de l'acció orientadora i del plantejament d'escola inclusiva.

Segon bloc

En el moment de la transició entre etapes cal intensificar la coordinació en aquests altres aspectes:

- Coneixement de l'alumne (nivells competencials, desenvolupament personal i social i situació familiar).
- Treball conjunt de l'escola i l'institut per elaborar les activitats de reforç dels alumnes que les requereixin. Aquesta tasca vindrà facilitada per la coordinació continuada d'orientació que s'ha fet entre els centres.
- Realització d'entrevistes per concretar les mesures que l'equip docent ha d'aplicar per acompanyar el procés d'aprenentatge de l'alumne.

Tercer bloc

- Seguiment del procés d'adaptació a l'institut, tant pel que fa a aspectes de desenvolupament personal i social com de les estratègies didàctiques adequades per al rendiment educatiu.

En la transició, el centre de primària ha de traspasar tota la informació al centre de secundària. Un membre de l'equip directiu, el coordinador o coordinadora pedagògic, el professor o professora d'orientació educativa o en qui delegui el director o directora, són les persones responsables de vetllar per aquest procés.

Una de les dades rellevants que l'escola ha de facilitar per afavorir la incorporació de l'alumne és la dels resultats de la prova d'avaluació de sisè curs d'educació primària.

En el cas dels alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu, i conjuntament amb l'EAP, l'escola ha de lliurar una còpia de l'historial acadèmic i l'informe individualitzat, amb la informació que es consideri convenient per facilitar una bona adaptació de l'alumne a la nova etapa educativa.

En la configuració dels grups de primer d'ESO cal considerar la informació i les orientacions que han facilitat els tutors de sisè de primària, els professionals dels equips d'atenció psicopedagògica i/o altres professionals especialistes que coneguin les característiques i les necessitats educatives dels alumnes. Així, cal procurar un equilibri pel que fa a les variables següents: nois/noies, repetidors, centres de procedència, alumnes diversos pel que fa a necessitats educatives específiques, altes capacitats, bon rendiment acadèmic i/o lideratge positiu.

De la mateixa manera, aquesta informació es prendrà com a referència per establir una primera proposta pel que fa als alumnes que formaran part del grup del programa intensiu de millora.

La tutoria de primer i segon d'ESO té com a objectiu principal motivar l'alumne i implicar-ne la família en el procés d'aprenentatge. L'assignació d'aquestes tutories requereix una atenció especial dins de l'organització i el funcionament del centre. El fet que el tutor o tutora de primer d'ESO sigui el mateix que a segon permet aprofundir en l'acompanyament de l'alumne dins de l'aula i del centre, per la qual cosa cal procurar mantenir la tutoria al llarg de dos cursos, sempre que sigui possible.

En qualsevol cas, cal garantir el traspàs de la informació de l'alumne en cada canvi de tutoria i cal tenir una atenció especial al traspàs de les dades relatives als alumnes amb necessitats educatives específiques. A aquest efecte, el centre ha de disposar d'un registre o full de seguiment per recollir i traspasar la informació més rellevant de cada alumne d'un curs al següent i als ensenyaments postobligatoris. Aquest registre ha d'incloure, entre altres, les dades següents:

- a. Nivell d'assoliment dels aprenentatges
- b. Mesures de suport i d'aprenentatge rebudes (específiques i/o extraordinàries)
- c. Interessos i expectatives de l'alumne
- d. Habilitats de relació i socialització

Correspon al tutor o tutora, assignat a l'alumne, la responsabilitat d'actualitzar i

gestionar la informació continguda en el registre o full de seguiment intern.

L'alumne i els pares o els tutors legals han de rebre un consell orientador en finalitzar cada curs, fonamentat en la informació del registre o full de seguiment. Aquest consell l'emet l'equip docent amb les recomanacions de les propostes de mesures de suport per al curs següent, si escau.

Una altra mesura d'èxit en la transició entre primària i secundària és la tutoria entre iguals dels alumnes de tercer i quart d'ESO que acompanyen i orienten els alumnes de primer en el procés d'adaptació. De la mateixa manera, la implicació dels membres de l'equip directiu en les classes de primer permet copsar de manera directa la dinàmica dels grups, el procés d'adaptació, el nivell d'assoliment de les competències i les possibles necessitats educatives específiques dels alumnes.

3.2 Mesures de coordinació per optimitzar el procés de transició de l'educació secundària obligatòria a la postobligatòria

Per donar sentit al seguiment de l'evolució contínua dels alumnes entre l'educació secundària obligatòria i els ensenyaments postobligatoris, cal que els equips directius facilitin, als docents, responsables que puguin participar en les actuacions de seguiment dels alumnes en aquest trànsit.

Al llarg de l'escolaritat en l'etapa d'ensenyament secundari, cal haver recollit i traspassat d'un curs a l'altre la informació de cada alumne per mitjà de l'expedient i el registre o full de seguiment acadèmic.

En finalitzar l'escolarització de l'alumne, l'equip docent ha d'emetre un consell orientador, que ha d'incloure una orientació específica amb relació al seu itinerari formatiu i/o professionalitzador.

4 Avaluació de l'ESO

L'avaluació ha de permetre que tant els professors (avaluació formativa) com els alumnes (avaluació formadora) puguin conèixer com s'està produint el procés d'aprenentatge, identificar els avenços i les dificultats i els errors que sorgeixen al llarg del procés educatiu, i prendre les decisions oportunes per regular-lo. Amb aquesta finalitat, els alumnes han de conèixer els objectius d'aprenentatge, i els criteris i procediments amb què se'ls avaluarà.

Els referents per a l'avaluació són les competències que determina el [Decret 187/2015](#), de 25 d'agost, que indiquen el sentit general en què han de progressar els alumnes i que es vinculen als criteris d'avaluació establerts per a cada matèria en cada nivell.

Les diferents metodologies que s'apliquen a l'aula han de disposar de diferents instruments d'avaluació per observar el procés d'aprenentatge de l'alumne i ajudar-lo a

autoavaluar-se.

4.1 Avaluació d'alumnes de l'etapa d'ESO

Mentre no es publiqui la nova ordre per a l'avaluació dels alumnes de l'ESO és vigent l'[Ordre EDU/295/2008](#), de 13 de juny, per la qual es determinen el procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació a l'educació secundària i l'[Ordre ENS/56/2012](#), de 13 de juny, que la modifica.

Atès que es preveu que en el curs 2016-2017 les activitats i/o proves extraordinàries de recuperació a l'ESO, que s'estableixen en l'article 26.5 del [Decret 187/2015](#), de 25 d'agost, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria, es facin l'1 i 4 de setembre de 2017, els centres han de preveure la realització d'aquestes proves en l'organització de les activitats del curs, en les dates indicades i les posteriors sessions d'avaluació final de curs, d'acord amb el que estableix l'Ordre ENS/56/2012, de 8 de març.

En la decisió sobre l'avaluació de cada alumne cal que intervinguin només els professors de les matèries que l'alumne hagi cursat en aquest curs.

Els criteris generals d'avaluació concretats en el projecte educatiu, i els que s'aplicaran en l'avaluació dels aprenentatges i per decidir si l'alumne passa de curs, han de ser públics i els centres educatius n'han d'informar les famílies i els alumnes.

Específicament, cada família i cada alumne han de ser conscients de les activitats de recuperació que l'alumne ha de fer a l'estiu i dels objectius que ha d'assolir, perquè tant l'alumne com la família es puguin comprometre en el procés d'aprenentatge.

En aquest sentit, cal considerar els aspectes recollits al [Document d'orientació sobre l'avaluació a l'ESO](#), que es pot consultar al web de la XTEC (apartat Currículum i orientació).

L'alumne ha d'estar informat en tot moment del seu progrés per tal d'orientar el seu rendiment cap a l'èxit escolar i, amb l'ajut dels professors, ha de poder prendre decisions per millorar. De la mateixa manera, en el marc de la carta de compromís educatiu, les famílies han de rebre informacions sobre el procés d'aprenentatge dels fills i orientacions per ajudar-los a avançar, amb pautes de treball per a l'alumne per aplicar en l'àmbit familiar i amb el seguiment per part de les famílies.

Els butlletins de qualificacions són un element habitual de comunicació entre les famílies i els centres. En els butlletins, els resultats quantitatius de l'avaluació s'han d'acompanyar amb orientacions qualitatives que permetin, a les famílies i als alumnes, trobar en col·laboració amb els docents estratègies per aconseguir millorar-ne els aprenentatges. És prescriptiu que els centres facin arribar a les famílies la informació corresponent a les diverses sessions d'avaluació i és recomanable que aquest intercanvi d'informació s'ampliï a altres moments del trimestre. També es poden fer servir mitjans digitals per fer arribar altres informacions sobre el seguiment de l'alumne.

Els documents oficials de l'avaluació s'han de conservar en el centre a disposició de la

Inspecció d'Educació per a possibles comprovacions.

És convenient lliurar als alumnes el material que hagi pogut contribuir a atorgar les qualificacions durant el curs (proves escrites, treballs, quaderns de pràctiques, etc.) i fer-ne un retorn adequat, perquè es pugui utilitzar com una eina més en el procés d'aprenentatge de l'alumne. Per tal de garantir el dret a la revisió de qualificacions, l'alumne ha de conservar fins a final de curs el material que se li lliuri i que hagi contribuït a l'avaluació continuada. Amb aquesta finalitat, els professors també han de conservar el registre de qualificacions i el material d'avaluació que no s'hagi lliurat a l'alumne (com ara el que s'hagi utilitzat en les avaluacions extraordinàries).

Quan en un centre educatiu hi hagi matriculats alumnes que temporalment es trobin en situació d'escolarització singular, com ara les escolaritzacions compartides entre centre ordinari i centre d'educació especial, la realització d'activitats complementàries en unitats d'escolarització compartida (UEC), l'atenció educativa en aules hospitalàries o l'atenció educativa domiciliària o bé internats en centres educatius del Departament de Justícia, l'equip directiu i el tutor o tutora de l'alumne del centre on està matriculat han d'establir els procediments necessaris per fer-ne el seguiment acadèmic i l'avaluació.

L'assoliment de les competències bàsiques des de tots els àmbits i l'avaluació, com a observació i diagnòstic del progrés dels aprenentatges de l'alumne, necessiten la integració de les aportacions de tots els professors que imparteixen docència a un mateix alumne. Aquesta necessitat justifica també la conveniència de limitar, particularment a primer i segon curs d'ESO, el nombre de professors diferents que han de tenir aquests alumnes.

L'avaluació inicial és prescriptiva durant el primer trimestre a primer i a quart. En l'avaluació inicial de primer cal incloure la valoració qualitativa de l'assoliment de les competències de sisè de primària.

4.2 Càlcul de la qualificació mitjana de l'ESO

La qualificació mitjana de l'ESO s'obté com a mitjana aritmètica de les qualificacions mitjanes dels quatre cursos de l'etapa, calculada amb dos decimals. Quan les centèsimes siguin iguals o superiors a 5, s'arrodoneix per excés; quan les centèsimes siguin iguals o inferiors a 4, s'arrodoneix per defecte.

La qualificació de primer a tercer es calcula per a cada curs, fent la mitjana de les matèries comunes i del global optatiu com una matèria més. La nota del global optatiu s'obté assignant el 50% al treball de síntesi i el 50% al conjunt de les matèries optatives. Aquesta nota ha de ser un nombre enter. Quan les dècimes siguin iguals o superiors a 5, s'arrodoneix per excés; quan les dècimes siguin iguals o inferiors a 4, s'arrodoneix per defecte. El servei comunitari, si escau, té la consideració de projecte transversal amb incidència en la qualificació global de la matèria, o matèries, a què estigui vinculat.

La qualificació de quart curs és la mitjana aritmètica de les matèries comunes i optatives. Cada matèria optativa té una qualificació diferenciada. El projecte de recerca

és una matèria comuna més, i la qualificació del servei comunitari, si escau, té la consideració de projecte transversal amb incidència en la qualificació global de la matèria o matèries a què estigui vinculat.

Certificat oficial d'estudis obligatoris per als alumnes que no han completat l'ESO

A l'alumne que no obté el títol de graduat en educació secundària obligatòria, se li ha d'expedir un certificat oficial d'estudis obligatoris, en què han de constar, com a mínim, els elements següents: l'historial acadèmic de l'alumne i el consell orientador.

Al catàleg de models del [Portal de centre del Departament](#) i del [Portal de centre d'altres titularitats](#) es pot descarregar el model del certificat oficial d'estudis obligatoris.

4.3 Reclamacions motivades per les qualificacions de l'ESO

D'acord amb l'[article 21.2 d i e](#) de la Llei 12/2009, d'educació, i el [Decret 279/2006](#), de 4 de juliol, els alumnes, o els pares o tutors legals en el cas que siguin menors d'edat, tenen dret a sol·licitar aclariments dels professors respecte de les qualificacions trimestrals o finals, així com a reclamar contra les decisions i qualificacions que s'adoptin al final d'un curs o de l'etapa com a resultat del procés d'avaluació.

Reclamacions per qualificacions obtingudes al llarg del curs d'ESO

Si les normes d'organització i funcionament del centre no ho disposen altrament, les reclamacions a les qualificacions obtingudes al llarg del curs que no es resolguin directament entre el professor o professora i l'alumne afectats, s'han de presentar al tutor o tutora, que les ha de traslladar al departament, seminari o òrgan equivalent que correspongui per tal que s'estudiïn. En tot cas, la resolució definitiva correspon al professor o professora i la reclamació i la resolució adoptada s'han de fer constar en el llibre d'actes del departament o seminari, o registre documental amb funció equivalent, i s'han de comunicar a l'equip docent del grup corresponent.

Reclamacions per qualificacions finals de l'ESO

Per a les reclamacions de les qualificacions finals de curs, el centre ha d'establir un dia, posterior a les avaluacions finals de juny i de setembre, perquè els professors les estudiïn i les resolguin.

Si l'alumne no està d'acord amb la resolució dels professors quant a les qualificacions de les matèries, podrà reiterar la reclamació en un escrit adreçat al director o directora, que ha de presentar el mateix dia de la resolució o l'endemà. També es podran adreçar directament al director o directora, en el mateix termini, reclamacions contra les decisions relatives al pas de curs o l'acreditació final d'etapa.

Un cop presentada la reclamació al director o directora, cal seguir la tramitació següent:

- a. Si la reclamació es refereix a la qualificació de matèries, el director o directora l'ha de traslladar al departament, seminari o òrgan equivalent que correspongui, per tal que, en una reunió convocada a aquest fi, estudiï si la qualificació s'ha atorgat d'acord amb els criteris d'avaluació establerts i formuli la proposta

pertinent. Si consta només d'un o dos membres, l'òrgan s'ha d'ampliar fins a tres amb els professors que el director o directora designi (d'entre els professors d'altres matèries del mateix àmbit o d'entre els càrrecs directius). Les reclamacions formulades i la seva proposta raonada de resolució s'han de fer constar en el llibre d'actes del departament o seminari, o en el registre documental de funció equivalent. Vista la proposta formulada per l'òrgan i l'acta de la sessió d'avaluació en què l'equip docent va atorgar les qualificacions finals, el director o directora pot resoldre directament la reclamació, o bé convocar una nova reunió de l'equip docent. En aquest últim cas, ha de resoldre tenint en compte els elements abans esmentats i la proposta que faci l'equip docent en la reunió extraordinària, les deliberacions del qual han de constar en una acta singular elaborada a aquest efecte.

b. Si la reclamació es refereix a decisions sobre el pas de curs o l'acreditació final de l'etapa, el director o directora pot resoldre directament la reclamació en vista de l'acta de la sessió d'avaluació en què l'equip docent va atorgar les qualificacions finals, o bé convocar una nova reunió de l'equip docent. En aquest últim cas, ha de resoldre en vista de l'acta de la sessió d'avaluació en què l'equip docent va atorgar les qualificacions finals i de la proposta que formuli l'equip docent en la reunió extraordinària, les deliberacions del qual també han de constar a l'acta elaborada a aquest efecte. També ha de tenir en compte, si escau, la documentació generada en el cas que l'alumne hagi presentat prèviament un recurs contra les qualificacions finals de les matèries, el procediment del qual ha quedat descrit a l'apartat a.

c. La resolució del director o directora s'ha de notificar a l'interessat. En el cas que la reclamació sigui acceptada, cal modificar, en diligència signada pel director o directora, l'acta d'avaluació corresponent; la modificació s'ha de comunicar a l'equip docent del grup.

d. Contra la resolució que el director o directora doni a la reclamació de l'alumne o, si aquest és menor d'edat, el pare, mare o tutor o tutora legal, podrà recórrer davant el director o directora dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, davant de l'òrgan competent del Consorci d'Educació, mitjançant un escrit que ha de presentar per mitjà del director o directora del centre, en el termini de cinc dies hàbils a comptar de l'endemà de la notificació de la resolució. Aquesta possibilitat s'ha de fer constar en la notificació de resolució que el centre fa arribar a l'interessat.

Si l'interessat presenta un recurs contra la resolució del centre, el director o directora l'ha de trametre en els tres dies hàbils següents als serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, al Consorci d'Educació, juntament amb la documentació següent:

- còpia de la reclamació adreçada al director o directora del centre,
- còpia de l'acta final d'avaluació del grup a què pertany l'alumne,
- còpia de l'acta de les reunions en què s'hagi analitzat la reclamació,
- còpia de la resolució del director o directora del centre,
- còpia de les qualificacions trimestrals i finals obtingudes per l'alumne al llarg de

l'etapa,

- qualsevol altra documentació que, per iniciativa del director o directora o a petició de l'interessat, es consideri pertinent adjuntar.

La Inspecció d'Educació elaborarà un informe, que ha d'incloure tant els aspectes procedimentals seguits en el tractament de la reclamació com el fons de la qüestió reclamada. Quan de l'informe i de la documentació se'n desprèn la conveniència de revisar la qualificació o el procediment d'avaluació, si el director o directora dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, l'òrgan competent del Consorci d'Educació, ho consideri necessari, pot encarregar aquesta tasca a una comissió, formada per un professor o professora del centre que no hagi estat responsable directe de la qualificació objecte de reclamació (proposat pel director o directora del centre), un professor o professora d'un altre centre i un inspector o inspectora (proposat per la Inspecció d'Educació). D'acord amb l'informe de la Inspecció i, si escau, de la comissió, el director o directora dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, l'òrgan competent del Consorci d'Educació ho resoldrà definitivament, amb notificació a l'interessat, per mitjà del director o directora del centre.

En el cas que la reclamació sigui acceptada, cal modificar l'acta d'avaluació corresponent, amb una diligència signada pel director o directora, i la modificació s'ha de comunicar a l'equip docent del grup.

A fi que les tramitacions anteriors siguin factibles, cal que els professors mantinguin un registre de tots els elements que han utilitzat per avaluar i cal que conservin tots els elements escrits que hagin contribuït a l'avaluació continuada en el centre. Així mateix, els documents que s'hagin retornat als alumnes, cal que els alumnes els conservin fins a final de curs.

Els exercicis escrits que no s'hagin retornat als alumnes i les proves extraordinàries, si escau, s'han de conservar fins al 30 de setembre de 2017. Transcorregut aquest termini, i si no estan relacionats amb la tramitació d'expedients de reclamació de qualificacions, podran ser destruïts o retornats als alumnes si així ho havien demanat prèviament.

4.4 Proves externes d'avaluació de les competències bàsiques

En el curs 2016-2017 es farà la prova d'avaluació de quart curs de l'educació secundària obligatòria, que organitza el Consell Superior de l'Avaluació de Catalunya. La prova es durà a terme els dies 14 i 15 de febrer de 2017. Per aquest motiu, durant aquests dies el centre no ha de programar cap activitat que s'hagi de fer fora del centre per als alumnes de quart curs d'ESO.

Els centres que considerin oportú fer proves diagnòstiques a tercer d'ESO, a fi de disposar de dades que permetin una millora del procés d'aprenentatge dels seus alumnes, disposen dels models de proves diagnòstiques en el web del [Consell Superior de l'Avaluació](#). També hi ha disponibles models de proves de competències bàsiques de quart d'ESO.

5 Concreció de les mesures d'atenció a la diversitat

5.1 Programa intensiu de millora (PIM)

El programa intensiu de millora (PIM) es concreta com a mesura específica que dóna resposta al que estableix el [Decret 187/2015](#), de 25 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria, en l'article 18.5.a, pel que fa a les mesures preventives de suport immediat als alumnes de primer i segon d'ESO.

Finalitat

El [programa intensiu de millora](#) el desenvolupa la [Resolució de 7 de maig de 2014](#), per la qual es donen instruccions per a l'organització del Programa intensiu de millora adreçat als alumnes de primer i segon curs d'educació secundària obligatòria en els centres educatius públics.

Un cop exhaurides i havent resultat insuficients les mesures generals, els centres educatius poden disposar d'una programació específica grupal que reculli les concrecions curriculars, metodològiques i criteris i instruments d'avaluació per atendre aquests alumnes.

El PIM és una mesura específica i temporal d'atenció a la diversitat adreçat a alumnes de primer i/o segon d'ESO per tal de promoure la consolidació de les competències bàsiques de primària i la progressiva millora de les competències de l'ESO a primer i segon d'ESO en l'àmbit lingüístic (català i castellà) i l'àmbit matemàtic. Per fer-ho, cal intensificar la dedicació horària lectiva dels alumnes en aquests àmbits i aplicar metodologies que afavoreixin un aprenentatge personalitzat i adequat a les necessitats educatives.

Alumnes

El PIM s'adreça als alumnes de primer i/o segon curs d'ESO amb un baix nivell d'assoliment de les competències bàsiques en l'educació primària o que presenten dificultats generalitzades d'aprenentatge que poden dificultar l'assoliment dels objectius del primer o segon curs d'ESO.

El PIM es planteja com a mesura específica i flexible d'atenció a la diversitat i això suposa que la participació en el PIM està subjecta als criteris d'admissió al programa que elabora la comissió d'atenció a la diversitat (CAD).

Els alumnes s'han d'incorporar al programa prioritàriament a l'inici de curs. Per al primer curs d'ESO, la proposta per a la incorporació dels alumnes al PIM requereix l'informe favorable de la comissió d'atenció a la diversitat (CAD) de l'institut, elaborat a partir de la informació facilitada pel centre d'educació primària de procedència i escoltats els pares o tutors legals de l'alumne. Per això, cal una coordinació estreta entre els docents del darrer curs de primària i els responsables de fer el traspàs d'informació del centre de secundària a finals del mes de juny.

A aquest efecte, el centre ha d'informar les famílies que la participació de l'alumne en el PIM comporta una oportunitat per millorar els aprenentatges i assolir el nivell adequat de les competències bàsiques, que ha de requerir el compromís de l'alumne que participa en el programa d'aprofitar l'oportunitat que se li ofereix.

En el termini dels dos primers mesos des de l'inici de curs, cal fer una entrevista inicial amb els pares o els tutors legals de l'alumne per informar-los sobre la participació de l'alumne en el PIM com a mesura d'atenció a la diversitat del centre, en què es planteja quina és la proposta educativa amb la modificació curricular que calgui, els criteris per al pas de curs i les propostes de continuïtat, i s'estableixen acords amb la família. Al llarg del curs cal informar els pares o els tutors legals de la continuïtat en l'aplicació de les mesures i suports que rebí l'alumne.

En el cas de segon d'ESO, l'atenció als alumnes en el PIM es pot adreçar als alumnes que ja se'ls aplicava aquesta mesura en el primer curs d'ESO o bé als alumnes que s'incorporin al segon curs d'ESO i no tinguin assolides les competències del nivell corresponent. En qualsevol cas, l'alumne que cursi el PIM de segon d'ESO requereix l'informe favorable de la comissió d'atenció a la diversitat (CAD) de l'institut, escoltats els pares o tutors legals.

Organització

El PIM ha de permetre organitzar grups flexibles, amb un mínim de 10 alumnes, fent ús d'una metodologia específica, funcional, pràctica i més personalitzada, en què s'ha de prioritzar l'assoliment de les competències bàsiques necessàries per seguir amb garanties d'èxit els primers cursos d'ESO.

S'ha de dedicar una part significativa de l'horari lectiu a cursar en el grup flexible les matèries de llengua catalana, llengua castellana i matemàtiques, amb un mínim de quatre hores per matèria.

La resta d'hores lectives setmanals, els alumnes del programa les han de fer conjuntament amb la resta dels alumnes del grup ordinari de primer d'ESO o segon d'ESO.

Metodològicament, cal enfortir l'enfocament competencial de les propostes de treball i prioritzar estratègies didàctiques que s'ajustin a les necessitats d'aquests alumnes (treball cooperatiu, treball per projectes, treball multinivell, aprenentatge entre iguals, etc.). Per a més informació cal consultar el web de la XTEC, apartat PIM. Estratègies metodològiques.

Així mateix, l'autoavaluació dels mateixos alumnes ha d'esdevenir un element clau per tal de fer-los coresponsables del procés d'aprenentatge. L'autoavaluació esdevé una de les eines clau que dóna sentit al programa PIM, ja que permet fer conscient l'alumne de la seva evolució i del progrés en els aprenentatges, així com d'aquells indicadors d'avaluació que denoten que cal millorar.

Per ampliar les hores de dedicació, respecte a les que s'estableixen amb caràcter ordinari en l'àmbit lingüístic i matemàtic, el centre disposa de 2 hores que corresponen a les matèries optatives i d'hores lectives d'altres matèries o a través del treball per

àmbits.

Programació

Les programacions didàctiques han de prioritzar l'assoliment de les competències dels àmbits lingüístic i matemàtic, així com els continguts corresponents, en especial pel que fa a:

- Àmbit lingüístic: comunicació oral, expressió escrita i comprensió lectora.
- Àmbit matemàtic: resolució de problemes, raonament i prova, connexions, comunicació i representació.

Els centres han de concretar el seu PIM a partir d'una programació adreçada als alumnes que faci ús d'aquest recurs i, si escau, completar-la amb les mesures que siguin pertinents en funció de les necessitats singulars de cada alumne. A títol orientatiu, al web de la XTEC es pot consultar un model per a la concreció de la [programació del PIM](#).

La concreció del PIM s'ha d'incloure en el projecte educatiu del centre (PEC) i ha de tenir en compte els criteris generals que estableix el Departament d'Ensenyament. Alhora, ha de ser coherent amb el desplegament i concreció del currículum així com amb la resta d'elements que formen part del PEC, especialment pel que fa a l'organització del conjunt de mesures d'atenció a la diversitat, la transició primària-secundària, l'acció tutorial i l'acompanyament personalitzat de l'alumne.

Professors

Correspon a la direcció del centre educatiu assignar els professors que siguin més adequats per impartir les activitats docents en el grup flexible d'alumnes del programa. En tot cas, aquests professors han de disposar de prou experiència docent i amb garantia d'estabilitat en el centre.

Un dels professors assignats al grup flexible del programa actua com a tutor o tutora, i conjuntament amb el professor tutor o professora tutora del grup ordinari han de portar a terme la tutoria de l'alumne (cotutoria).

Per a l'organització del programa els centres disposen de les hores lectives de professors assignades a la plantilla del centre per a l'atenció a la diversitat a l'educació secundària obligatòria, d'acord amb la resolució anual per la qual es fixen els criteris generals per a la confecció de les plantilles de professors dels instituts.

Durada

Per cada alumne que participi en el PIM l'organització ha de ser prou flexible per permetre que, si l'alumne acredita que ha assolit les competències que s'estableixen en la programació abans de finalitzar el curs, es pugui incorporar íntegrament al seu grup ordinari.

Avaluació

L'avaluació dels alumnes que cursen el PIM té com a referent les competències bàsiques de l'educació primària i els continguts i criteris d'avaluació del primer o segon

curs de l'educació secundària obligatòria, així com els criteris d'avaluació específics del programa.

L'avaluació la fa l'equip docent que imparteix ensenyaments als alumnes del programa, coordinat pel tutor o tutora del grup flexible i pel tutor o tutora del grup ordinari. Les decisions derivades de l'avaluació es prenen de manera col·legiada.

Per a l'avaluació, cada professor o professora que imparteix docència a un alumne que segueix el programa ha d'aportar la informació corresponent a les activitats que l'alumne desenvolupa, independentment que es facin al grup flexible o al grup ordinari. Com a conseqüència del procés d'avaluació, en finalitzar el curs, l'equip docent ha de prendre les decisions corresponents sobre el pas de curs de l'alumne que hagi participat en el PIM seguint els criteris de pas de curs i les propostes de continuïtat que s'estableixen en el programa.

En l'avaluació final de primer d'ESO, l'equip docent ha de fer la proposta dels alumnes que continuaran fent ús del recurs PIM a segon d'ESO, d'aquells que hagin progressat en l'assoliment de les competències prioritzades i el curs següent passin al grup ordinari, o bé d'aquells que seran repetidors de primer.

Orientativament, es considera que l'alumne passa de curs si assoleix els objectius del treball plantejat en la programació del PIM i si l'equip docent ho valora positivament per a la seva progressió en autonomia i maduresa personal.

Cal informar l'alumne i les famílies quan l'avaluació de l'alumne sigui positiva i suposi que passa al curs següent, tot i que la programació del PIM estableixi un domini de competències que correspon a cursos anteriors, fet que ha de quedar recollit al butlletí de qualificacions de l'alumne i a l'Esfera.

Seguiment i aplicació

En finalitzar el curs, cal fer una valoració global de l'aplicació del PIM, en què cal recollir les aportacions dels alumnes, dels professors i dels pares o tutors legals.

5.2 Programes de diversificació curricular (PDC)

El programa de diversificació curricular (PDC) es concreta com a mesura específica que dóna resposta al que estableix el [Decret 187/2015, de 25 d'agost](#), d'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria, en l'article 18.5.b, pel que fa a les mesures orientadores per als alumnes de tercer i quart d'ESO per estimular la continuïtat formativa dels alumnes amb dificultats d'aprenentatge i/o risc d'abandonament escolar.

Finalitat

El PDC és una mesura específica i temporal d'atenció a la diversitat que s'adreça a alumnes de tercer i quart d'ESO. Un cop exhaurides, i havent resultat insuficients les mesures generals, els centres educatius poden organitzar programes flexibles de diversificació curricular (PDC) per facilitar l'assoliment dels objectius generals i les

competències dels diferents àmbits determinades al Decret 187/2016, de 25 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments de l'ESO, mitjançant una organització de continguts i matèries del currículum diferent a la que s'estableix amb caràcter general i una metodologia específica i personalitzada. Els centres educatius poden disposar d'una programació específica grupal que reculli les concrecions curriculars i metodològiques i els criteris i instruments d'avaluació per atendre aquests alumnes.

Alumnes

Hi poden participar els alumnes que, pel fet de presentar dificultats generalitzades d'aprenentatge i un baix nivell d'assoliment de les competències en la majoria de les matèries en els cursos anteriors, tenen compromès l'assoliment de les competències de l'etapa i que compleixen algun dels requisits següents:

- Alumnes que en acabar el quart curs de l'ESO no han obtingut una avaluació positiva per superar el curs i/o no han assolit les competències de l'etapa.
- Alumnes de tercer o quart curs d'ESO que s'incorporaran als programes de diversificació després de l'avaluació adequada i a proposta de l'equip docent, i quan s'ha escoltat el seu parer i el dels pares o tutors legals.

En tots els casos, els alumnes s'han d'incorporar al programa prioritàriament a l'inici de curs. Excepcionalment, es podran incorporar en un altre moment del curs si la valoració de l'equip docent i/o de la CAD ho estima favorable.

En tot cas, la incorporació en un programa de diversificació curricular és voluntària, per la qual cosa requereix l'acceptació tant de l'alumne com dels pares o tutors legals, mitjançant la signatura de la carta de compromís educatiu.

La participació en les activitats previstes en aquests programes s'ha de presentar als alumnes com una oportunitat per millorar els aprenentatges i assolir les competències bàsiques i, per tant, cal que es comprometin a aprofitar aquesta oportunitat.

Cal garantir una ràtio adequada en els grups de PDC, per oferir una atenció propera i un coneixement acurat dels alumnes a fi de fer un bon acompanyament i seguiment en el seu itinerari.

Organització i modalitats

Els centres han d'establir programes de diversificació curricular per als alumnes que necessitin una organització dels continguts i els criteris d'avaluació diferenciada de l'establerta amb caràcter general en el centre.

Aquests programes comporten una organització curricular diferent i, eventualment, un horari de permanència al centre també diferent, ja sigui perquè comparteixen l'escolaritat ordinària amb altres activitats externes al centre o perquè els centres organitzen altres activitats en altres espais.

En el cas dels centres públics, el Departament d'Ensenyament pot establir convenis amb ajuntaments i altres ens locals i institucions per desenvolupar els programes que comportin la realització d'activitats d'aplicació pràctica subjectes a una avaluació fora del centre.

Els centres poden organitzar programes de diversificació curricular en dues modalitats:

- Modalitat A (les aules obertes): són els que es duen a terme en el centre educatiu en un 100% de l'horari lectiu.
- Modalitat B (els projectes singulars): són els que estan gestionats pel centre educatiu, però en què l'alumne cursa una part o la totalitat de l'àmbit pràctic amb activitats externes al centre. L'horari d'aquestes activitats externes ha de ser com a màxim el 40% de l'horari lectiu.

Estructura

Els centres han de dissenyar els programes de diversificació curricular amb la finalitat de facilitar l'assoliment dels objectius i de les competències clau de l'etapa i la continuïtat en la seva formació, per a la qual cosa han d'aplicar una metodologia didàctica funcional i una organització globalitzada dels continguts i de les activitats d'aprenentatge, fomentar el treball cooperatiu i també incorporar les TIC com a eina d'aprenentatge de les matèries.

Els programes de diversificació curricular es poden desenvolupar per mitjà de projectes interdisciplinaris o bé es poden estructurar en tres àmbits, que són els següents:

- Àmbit lingüístic i social: inclou els aspectes bàsics corresponents a les matèries de llengua catalana i literatura, llengua castellana i literatura, ciències socials i, si escau, la primera llengua estrangera.
- Àmbit científicotecnològic: inclou els aspectes bàsics corresponents a les matèries de matemàtiques, ciències de la naturalesa i tecnologia.
- Àmbit pràctic: consisteix en activitats estructurades de caràcter pràctic i funcional que promoguin l'adquisició de les habilitats personals necessàries per a la vida adulta i professional. Al mateix temps es desenvolupen activitats que contribueixen a l'orientació professional dels alumnes

L'alumne ha de cursar, a més, un mínim de tres matèries amb el grup ordinari, si cal amb adaptacions de la programació ordinària. Aquestes matèries les decideix el centre educatiu en funció de les característiques de l'alumne i d'acord amb els criteris següents:

- En tots els casos, la primera llengua estrangera quan no s'hagi optat per integrar-la en l'àmbit lingüístic i social, i l'educació física.
- Les matèries del currículum comú no incloses en els tres àmbits del PDC i, si escau, les matèries optatives.
- Religió o cultura i valors ètics.

Els departaments de coordinació didàctica dels àmbits als quals s'integren les matèries són els responsables d'elaborar la programació didàctica de cada un dels àmbits.

En els centres s'han d'establir aquests àmbits i les persones responsables d'aplicar la programació didàctica de cada un dels àmbits, que normalment han de coincidir amb els que tenen la responsabilitat de la programació de les matèries que s'hi integren.

Programació

Els programes han de comprendre dos cursos, sens perjudici de la menor durada que tenen per als alumnes que s'hi incorporen quan repeteixen quart d'ESO.

La programació del PDC ha de quedar recollida en un document que cal actualitzar en funció de les novetats que s'estableixin en la programació del PDC per a cada curs, i que ha de formar part de la programació anual de centre. Es pot consultar el guió per a la redacció d'aquests programes al [web de la XTEC](#).

A tall orientatiu, l'horari setmanal del programa de diversificació curricular, d'un total de 30 hores, s'ha d'ajustar als criteris següents:

- Tutoria: 1 hora.
- Matèries del currículum a l'aula ordinària: 1 hora de religió o de cultura i valors ètics, 2 hores d'educació física i 2 hores de música o d'educació visual i plàstica en funció de l'organització del centre.
- Matèries optatives organitzades entorn dels àmbits: de 15 a 17 hores.
- Àmbit pràctic: de 7 a 9 hores.
- L'oscil·lació de 2 hores del l'àmbit pràctic i de les matèries organitzades per àmbits ve donada perquè les 2 hores de la matèria de tecnologia es poden assignar a l'àmbit pràctic o bé incloure el treball de tecnologia en l'àmbit científicotecnològic.

Professors i tutoria

Cal procurar reduir el nombre de professors, de manera que un mateix docent imparteixi continguts de més d'una matèria, de manera interdisciplinària i fomentant el treball cooperatiu. Els professors que imparteixin els programes de diversificació curricular han de ser prioritàriament professors amb experiència docent i amb estabilitat en el centre.

La tutoria dels alumnes d'aquest programa s'ha de planificar i fer de manera personalitzada i contínua i s'ha de disposar d'assessorament psicopedagògic especialitzat.

Per afavorir una tutoria de caràcter més individualitzat i continu, els alumnes es distribueixen entre els professors que imparteixen la docència al grup. En tot cas, un dels tutors fa la coordinació de l'equip de docents. Sempre que sigui possible cal procurar que el tutor o tutora sigui el mateix durant els dos anys del programa.

Durada

Els programes de diversificació curricular tenen una durada d'un o dos cursos escolars, en funció de les circumstàncies dels alumnes que hi participen.

- Per als alumnes que s'hi incorporen al tercer curs de l'ESO, tenen una durada de dos cursos.
- Per als alumnes de quart d'ESO que han cursat tercer i ja han repetit una vegada a l'etapa, el programa és d'un curs, o bé s'incorporen directament al segon curs del programa si aquest té efectivament una durada de dos cursos.

- Per als alumnes que s'hi incorporen quan repeteixen quart d'ESO, la durada del programa és d'un any.

Amb caràcter general, la incorporació a un programa de diversificació curricular ha de respectar els límits d'edat que s'estableixen en la normativa vigent per a l'escolarització obligatòria.

Avaluació

L'avaluació la fa l'equip docent que imparteix ensenyaments als alumnes del programa, coordinat pel tutor o tutora del grup del PDC i pel tutor o tutora del grup ordinari. Les decisions derivades de l'avaluació es prenen de manera col·legiada.

L'avaluació dels alumnes que cursen un programa de diversificació curricular té com a referent les competències determinades en el Decret 187/2015, de 25 d'agost, així com els criteris d'avaluació específics del programa que es concretaran en la programació del PDC. A aquest efecte, cal tenir presents els documents del Departament d'Ensenyament en relació amb el desplegament de les competències bàsiques en els àmbits lingüístic, matemàtic, científicotecnològic, digital, social, artístic i de l'educació física, on es concreten els diferents graus d'assoliment de les competències d'aquests àmbits.

Per altra banda, l'alumne s'avalua seguint els criteris d'avaluació que s'hagin acordat en la definició d'aquests programes a l'inici de curs. Els criteris d'avaluació han de quedar recollits a les normes d'organització i funcionament del centre (NOFC) a fi que siguin públics i els conegui la comunitat educativa.

L'avaluació ha de ser, com la de la resta d'alumnes del centre, contínua i, alhora, global i diferenciada segons els diferents àmbits, projectes interdisciplinaris i matèries del programa. Quan el progrés de l'alumne no respongui als objectius previstos en el programa de diversificació curricular corresponent, cal que es prenguin les mesures educatives pertinents.

En qualsevol dels dos cursos del programa de diversificació curricular els alumnes poden fer activitats extraordinàries, destinades a possibilitar la recuperació dels àmbits, projectes interdisciplinaris o matèries amb qualificació negativa, i ho han de fer en els mateixos termes plantejats amb caràcter general.

Els professors del programa han de fer un seguiment individualitzat de l'activitat de cadascun dels alumnes i disposar d'un registre de l'evolució dels seus aprenentatges i un registre de l'autoavaluació dels mateixos alumnes, perquè esdevingui un element clau en el procés d'aprenentatge. Cal incidir especialment en hàbits i valors com l'assistència regular a classe, la puntualitat, la correcció en el tracte amb els altres, la responsabilitat, l'ordre, la constància i la iniciativa. El centre ha de determinar els professors que han de fer el seguiment dels alumnes que facin activitats pràctiques fora del centre.

Per a l'avaluació, cada professor o professora que imparteix docència a un alumne que segueix el programa ha d'aportar la informació corresponent a les activitats que l'alumne desenvolupa. Com a conseqüència del procés d'avaluació, en finalitzar el curs

l'equip docent ha de prendre les decisions corresponents sobre el pas de curs de l'alumne que hagi participat en el PDC, seguint els criteris i les propostes de continuïtat que s'estableixen en el programa i quan es valori positivament per a la progressió en l'autonomia i maduresa personal.

Si en finalitzar el primer curs del programa de diversificació curricular l'equip docent considera que l'alumne ha assolit en grau suficient els objectius i les competències corresponents, pot decidir que faci el quart curs d'educació secundària obligatòria seguint el currículum general a l'aula ordinària, si cal amb adaptacions o ajustaments de la programació general o mesures de reforç.

En el cas que l'alumne no assoleixi els objectius i les competències del programa o bé no tingui una avaluació positiva respecte als criteris d'avaluació establerts, l'equip docent pot acordar que l'alumne repeteixi tercer o quart curs d'ESO, ja sigui continuant en el grup PDC o no.

Un cop finalitzat el tercer o el quart curs d'ESO, cal informar els pares o tutors legals quan es prevegi un allargament de l'etapa com a resultat de la continuïtat en l'aplicació de mesures d'atenció a la diversitat. També cal informar la família quan l'aplicació del programa estableixi un treball amb relació a un domini de competències que correspon a cursos anteriors, i cal deixar-ne constància en el seu butlletí de qualificacions de final de curs.

L'alumne que en acabar el programa no estigui en condicions d'obtenir el títol de graduat en educació secundària obligatòria i compleixi els requisits d'edat que es determinen en la normativa vigent, pot romandre un curs més en el programa.

Sens perjudici del que s'indica en el paràgraf anterior, els alumnes poden incorporar-se als programes de formació i inserció o als programes de promoció professional, si en compleixen els requisits d'accés.

Titulació

Durant el curs 2016-2017 l'alumne dels programes de diversificació curricular obtindrà el títol de graduat en educació secundària obligatòria si supera positivament tots els àmbits i matèries que integren el programa i consolida les competències de l'etapa.

Avaluació

En finalitzar cada curs cal fer una valoració de l'efectivitat del PDC com a mesura específica d'atenció a la diversitat al centre. En aquesta valoració cal que es prevegin els punts següents:

1. Valoració d'autosatisfacció dels alumnes: millora de l'autoestima, millora de l'actitud davant la feina, percepció del programa com un ajut i millora en les relacions personals al centre.
2. Valoració de la col·laboració amb l'entitat on l'alumne ha cursat l'àmbit pràctic, si s'escau.
3. Valoració de la incidència del PDC al centre per a la millora de la cohesió social, per a la reducció de l'absentisme i com a proposta inclusiva d'atenció als alumnes.

5.3 Alumnes de procedència estrangera

L'aula d'acollida té com a primera finalitat proporcionar un nivell de competències lingüístiques als alumnes nouvinguts que els permeti interactuar en l'entorn escolar i social. A més d'aquest llenguatge comunicatiu, per seguir el currículum ordinari, els alumnes de procedència estrangera necessiten un llenguatge acadèmic específic de les matèries curriculars.

Per donar resposta a aquestes necessitats d'accés al currículum ordinari s'han previst, a més de les aules d'acollida, que continuen sent prioritàries, actuacions relacionades amb l'organització de suport lingüístic i social que s'adreça als alumnes de procedència estrangera que, incorporats plenament a l'aula ordinària, necessiten suports específics per seguir el currículum ordinari.

Per tant, en funció de les característiques dels alumnes, els centres han de donar la resposta organitzativa més adequada per garantir l'aprenentatge de la llengua, l'accés al currículum comú i els processos de socialització d'aquests alumnes, i establir els criteris metodològics i els materials curriculars que els facilitin la integració a les aules ordinàries des del primer moment.

Correspon al centre determinar les actuacions que es duran a terme per atendre les necessitats educatives d'aquests alumnes, així com els trets tècnics de les formes organitzatives i dels criteris metodològics que es considerin més apropiats.

En funció de les necessitats del centre, la persona que faci les funcions de tutor o tutora d'acollida i/o de suport lingüístic pot dedicar tot l'horari únicament a alguna d'aquestes dues actuacions (aula d'acollida o suport lingüístic) o bé combinar-les les dues, de la qual cosa ha de quedar constància en la documentació del centre.

5.3.1 Alumnes nouvinguts

En l'educació secundària, es considera alumne nouvingut aquell que s'ha incorporat per primera vegada al sistema educatiu en els darrers vint-i-quatre mesos o, excepcionalment, quan s'hi ha incorporat en els darrers trenta-sis mesos si procedeix d'àmbits lingüístics i culturals molt allunyats del català.

Davant el xoc emocional que en aquests alumnes pot representar l'arribada a un entorn social i cultural completament nou, el centre preveu mesures específiques per tal que puguin sentir-se ben acollits i percebre el respecte envers la seva llengua i cultura. Cal organitzar els recursos i estratègies adequats perquè puguin seguir amb normalitat el currículum i adquirir l'autonomia personal dins l'àmbit escolar o social al més ràpidament possible.

Acollida i integració dels alumnes nouvinguts

L'acollida i la integració escolar de tots els alumnes ha de ser una de les primeres responsabilitats i dels primers objectius del centre educatiu i dels professionals que hi

treballen. Pel que fa als alumnes nouvinguts, per aconseguir aquest objectiu correspon al centre educatiu el següent:

- Proporcionar a les famílies la informació adequada sobre el sistema escolar a Catalunya: funcionament del centre; tractament i ús de les llengües; recursos a l'abast, tant al centre com a l'entorn; possibilitat de sol·licitud d'ajuts; procés d'integració escolar i social de l'alumne al centre; assoliment dels aprenentatges...
- Garantir una comunicació eficient amb la família, per tal de copsar les necessitats de l'alumne (físiques, afectives, emocionals, cognitives, socials...).
- Fer l'avaluació inicial de l'alumne utilitzant la llengua familiar o d'escolarització prèvia, en la mesura que sigui possible.
- Vetllar per una correcta adscripció de curs i grup, preferentment al nivell que correspon a l'edat cronològica o a un curs inferior com a màxim.
- Garantir el traspàs d'informació al tutor o tutora i a l'equip docent.
- Atendre les necessitats afectives, emocionals i relacionals derivades dels processos migratoris i reforçar la tutoria per potenciar l'autoestima i proporcionar l'orientació escolar i/o laboral necessàries.

Aula d'acollida

L'aula d'acollida és un recurs preferent per atendre els alumnes nouvinguts. És un punt de referència i un marc de treball obert amb una interacció constant amb la dinàmica del centre; permet una atenció emocional i curricular personalitzada i un aprenentatge intensiu de la llengua catalana i proporciona, a l'alumne nouvingut, una atenció adequada a les necessitats i progressos relacionals i lingüístics, com a complement del treball del grup classe al qual estigui adscrit.

La metodologia de l'aula d'acollida ha de tenir en compte l'organització dels aprenentatges de manera globalitzada, l'existència d'activitats funcionals, el foment del treball cooperatiu i l'establiment de relacions personals positives, sempre tenint com a punt de referència ajudar els alumnes a accedir als currículums de totes les matèries en les millors condicions possibles.

És convenient que l'horari de l'aula d'acollida no interfereixi en les matèries que els alumnes nouvinguts poden compartir amb els companys del grup classe ordinari a què estan adscrits des que s'incorporen al centre, i que la durada de la presència dels alumnes a l'aula d'acollida, en benefici de la seva incorporació progressiva al grup classe que els correspon, disminueixi a mesura que avancin en els aprenentatges. La interacció amb la resta dels alumnes del grup classe és determinant per facilitar-ne el procés de socialització. Cap alumne no ha d'estar totes les hores lectives a l'aula d'acollida.

El pas de l'alumne nouvingut a l'aula ordinària demana molta coordinació i una atenció educativa que incrementi progressivament els aprenentatges normalitzats, però amb el suport suficient per assegurar-ne l'èxit escolar.

Atès el caràcter obert de l'aula d'acollida, l'alumne ha de poder incorporar-s'hi en qualsevol moment del curs, i també s'ha de poder decidir la reincorporació plena d'un

alumne a l'aula ordinària en el moment que es consideri més adequat.

El nombre de professors que intervé a l'aula d'acollida ha de ser reduït.

El recurs "aula d'acollida" ha d'estructurar-se de manera flexible, en funció de les necessitats dels alumnes que ha d'atendre i tenint en compte la cultura organitzativa de cada centre. Això implica la possibilitat d'atendre alumnes en grups diversos, en funció de l'escolarització prèvia, la llengua d'origen o altres característiques que puguin determinar necessitats educatives específiques diferenciades. Es recomana que el nombre màxim d'alumnes que treballen simultàniament en cada grup sigui de 10.

Convé que els professors de l'aula d'acollida tinguin experiència docent i domini de les tecnologies de la informació i la comunicació. D'entre aquests professors, el director o directora del centre en nomena el tutor o tutora responsable.

Correspon al tutor o tutora del grup classe ordinari vetllar especialment pel progressiu assoliment de les competències bàsiques dels alumnes que assisteixen durant una part de l'horari escolar a l'aula d'acollida i per la coordinació, a aquest efecte, amb el tutor o tutora d'aquesta aula.

Adaptacions del currículum per als alumnes nouvinguts

L'aprenentatge de la llengua és una de les primeres necessitats de l'alumne que, sense conèixer-la, s'incorpora als centres educatius de Catalunya. Per això, a més de les activitats docents dedicades directament a l'ensenyament de la llengua catalana, tota la comunitat educativa ha de vetllar especialment per facilitar-ne l'aprenentatge.

L'especificitat del procés d'aprenentatge dels alumnes nouvinguts, que sovint s'han incorporat durant el curs escolar amb situacions singulars fruit de la diversitat d'edats, procedències i processos d'escolarització previs i, especialment, el fet de compartir el temps escolar entre l'aula d'acollida o altres estructures de suport i l'aula ordinària, pot fer necessària l'elaboració d'un pla individualitzat. Al web de la XTEC > Atenció a la diversitat > [Plans individualitzats](#) s'hi poden consultar models.

El pla individualitzat ha de recollir la informació obtinguda en l'avaluació inicial de l'alumne nouvingut, ha de prioritzar les necessitats educatives que cal treballar i ha d'establir els mecanismes de planificació, seguiment i avaluació del procés d'acceleració del seu aprenentatge, la qual cosa li ha de permetre incorporar-se plenament, al més aviat possible, a la dinàmica habitual del seu grup classe de referència. I tot això s'ha de fer tenint en compte la diversitat dels alumnes, la coresponsabilitat de tots els agents que intervenen en el seu aprenentatge i l'aplicació de criteris de coherència pel que fa a la planificació curricular de les matèries.

Cal preveure la dotació dels suports necessaris amb tots els recursos del centre per als alumnes amb una escolarització prèvia deficient.

Els centres, en assignar la responsabilitat d'elaboració i actualització del pla individualitzat de l'alumne nouvingut que s'incorpora al centre, han de preveure la col·laboració dels professors o altres especialistes d'orientació educativa i de l'EAP si les dificultats d'un alumne comporten necessitats educatives especials.

Avaluació dels alumnes nouvinguts

Com la resta d'alumnes del centre, els alumnes nouvinguts han de ser avaluats, almenys trimestralment, de les matèries curriculars que hagin cursat durant el trimestre. L'avaluació dels processos d'aprenentatge de cada alumne i la decisió sobre el pas de curs s'han de dur a terme en relació amb els objectius del seu pla individualitzat.

L'avaluació ha de ser contínua, amb observació sistemàtica i amb visió global del seu progrés d'aprenentatge, i ha d'integrar les aportacions i les observacions efectuades en cada una de les matèries. En cap cas l'avaluació no s'ha de limitar a la suma o combinació numèrica de resultats obtinguts en les diverses matèries.

Tutoria de l'aula d'acollida

El tutor o tutora de l'aula d'acollida és el referent més clar per a l'alumne nouvingut, tot i que la resposta que s'ofereix a aquest alumne perquè s'integri plenament al centre és responsabilitat de tota la comunitat escolar.

És desitjable que el tutor o tutora de l'aula d'acollida sigui un professor o professora estable en el centre, amb les excepcions que decideixi motivadament el director o directora.

La jornada lectiva dels tutors de l'aula d'acollida s'ha de dedicar a l'atenció dels alumnes nouvinguts.

Corresponen als tutors de l'aula d'acollida, sens perjudici de les adaptacions i matisacions específiques que cada centre pugui decidir, les funcions següents:

- Coordinar l'avaluació inicial i col·laborar en l'elaboració dels plans individualitzats i, si escau, de les adaptacions curriculars, d'acord amb les necessitats educatives de cada un dels alumnes respecte al seu procés d'ensenyament i aprenentatge.
- Gestionar l'aula d'acollida: planificar-ne recursos i actuacions, programar-ne les seqüències d'aprenentatge, aplicar-hi les metodologies més adequades i avaluar-ne processos i resultats.
- Aplicar metodologies i estratègies d'immersió lingüística per a l'adquisició de la llengua catalana.
- Facilitar, en la mesura que sigui possible, l'accés dels alumnes nouvinguts al currículum ordinari.
- Promoure la integració dels alumnes nouvinguts a les corresponents aules de referència.
- Col·laborar en la sensibilització i introducció de l'educació intercultural en el procés educatiu dels alumnes nouvinguts.
- Coordinar-se amb els docents responsables de llengua, interculturalitat i cohesió social del centre o figures equivalents i amb els professionals especialistes dels serveis educatius.
- Participar en les reunions dels equips docents i comissions d'avaluació, per coordinar actuacions i fer el seguiment dels alumnes per assegurar la coherència

educativa.

5.3.2 Alumnes que necessiten suport lingüístic i social

En l'educació secundària, es consideren alumnes de procedència estrangera aquells que no són nous, i que no tenen com a llengua familiar cap de les llengües oficials a Catalunya i manifesten limitacions en el domini del llenguatge acadèmic necessari per accedir als aprenentatges. Així mateix, mostren manca de referents culturals i de coneixements previs que els permetin seguir amb normalitat els continguts curriculars.

També es consideren alumnes de procedència estrangera, que necessiten suport lingüístic i social, aquells alumnes d'educació secundària obligatòria no castellanoparlants que es trobin en les situacions següents:

- Alumnes que s'han incorporat tardanament al sistema educatiu a Catalunya i no tenen com a llengua familiar cap de les llengües oficials de Catalunya.
- Tot i que es tracti d'alumnes que han superat els dos anys o, excepcionalment, els tres anys d'estada a l'aula d'acollida, encara es troben en procés d'assolir el domini del llenguatge acadèmic que es necessita per accedir al currículum ordinari.
- Alumnes d'educació secundària obligatòria d'origen estranger que, tot i haver estat escolaritzats a Catalunya en algun moment, han fet posteriorment part de l'escolarització en un altre sistema educatiu.

Atenció als alumnes de procedència estrangera que necessiten suport lingüístic i social

L'objectiu del centre educatiu i dels professionals que treballen amb aquests alumnes ha de ser proporcionar-los les competències perquè puguin seguir el currículum ordinari, tan aviat com sigui possible i de manera normalitzada. Per aconseguir aquest objectiu, correspon al centre educatiu:

- Informar la família de com pot ajudar a millorar els aprenentatges dels alumnes i la seva participació social en l'entorn (activitats extraescolars, biblioteques públiques, activitats comunitàries...).
- Avaluar i fer un seguiment del nivell de competència comunicativa dels alumnes, de manera que es puguin atendre les seves necessitats a partir del domini de la llengua vehicular que demostrin.
- Afavorir i accelerar el procés d'adquisició de les competències lingüístiques dels alumnes de procedència estrangera incorporats plenament a l'aula ordinària, tant pel que fa al domini de la llengua d'ús habitual com al domini de la llengua d'ús acadèmic. S'ha de remarcar que l'objectiu és que els alumnes millorin simultàniament en el domini de la llengua i en l'assoliment dels continguts curriculars de totes les matèries.
- Atendre, a més de les necessitats lingüístiques, les necessitats afectives,

emocionals, relacionals, identitàries i de pertinença, cognitives i acadèmiques que es puguin derivar de la incorporació tardana al centre educatiu o del fet de seguir l'escolaritat sense tenir prou competència lingüística en la llengua vehicular dels aprenentatges i que puguin comportar situacions de risc d'exclusió.

Suport lingüístic

El suport lingüístic als ensenyaments secundaris s'adreça als alumnes escolaritzats en centres que estiguin ubicats en entorns sociolingüístics on el català no tingui una presència dominant.

L'organització del suport lingüístic és un recurs específic que s'adreça a facilitar el treball de les matèries i el domini de la llengua i té com a marc curricular de referència el mateix que s'estableix al projecte educatiu per a la resta d'alumnes de l'edat o del grup ordinari, prioritzant els aspectes que afavoreixin l'adquisició de les habilitats comunicatives.

En la implementació del suport lingüístic cal tenir en compte que es tracta d'un recurs de suport a les activitats programades pels professors de les matèries i que, per tant, s'ha de basar en la cooperació i la informació compartida entre els docents de l'equip que atén l'alumne. Els professors han de ser conscients de les necessitats lingüístiques i d'acompanyament emocional i relacional d'aquests alumnes i proporcionar un entorn on puguin assolir els continguts de les matèries a la vegada que desenvolupen els seus coneixements de la llengua d'aprenentatge i es consoliden els seus espais de relació i integració, tant escolar com social.

En el cas dels alumnes d'educació secundària obligatòria, el treball s'ha d'orientar principalment a assolir les habilitats que permetin als alumnes fer un ús correcte del llenguatge acadèmic de les diferents matèries curriculars, la qual cosa planteja unes dificultats afegides perquè es tracta d'un llenguatge complex i lligat a demandes cognitives elevades.

Des d'un plantejament lingüístic, els continguts que caldria prioritzar a l'hora de la planificació didàctica són els següents:

- Les estructures discursives pròpies de les matèries relacionades amb les habilitats cognitives (descriure, argumentar, sintetitzar...).
- Les habilitats relacionades amb la comprensió i l'expressió orals i escrites.
- El vocabulari clau relacionat amb els àmbits de coneixement.
- Les dificultats associades a les diferències de referents culturals i a la manca de coneixements previs que calen per adquirir coneixements nous.

Cal recordar que, a més del coneixement de les matèries, l'alumne també ha de progressar en el coneixement de la llengua, amb l'objectiu final que pugui utilitzar-la en totes les activitats d'aprenentatge i en tots els entorns (dins i fora de l'escola) de forma autònoma i sense suports específics. En aquest sentit, també cal potenciar la llengua d'ús, facilitant la participació d'aquests alumnes en activitats en llengua catalana de l'entorn.

D'altra banda, l'èxit educatiu d'aquests alumnes depèn també de la capacitat inclusiva del centre, la possibilitat de fer-los sentir que formen part de la comunitat educativa. En aquest sentit, si bé cal potenciar la participació dels alumnes en la vida del centre i l'arrelament al territori, també cal, des del respecte i el valor a la diferència, avançar cap a un plantejament intercultural on es facin visibles tots els alumnes i es puguin sentir reconeguts. Cal remarcar que una escola inclusiva comporta un conjunt d'actituds i actuacions que afecten i impliquen de la mateixa manera autòctons i alumnes d'origen estranger.

Des d'un plantejament intercultural, els aspectes que caldria tenir en compte a l'hora de la planificació didàctica són els següents:

- El bagatge lingüístic i cultural dels alumnes
- La visibilitat en les activitats de la pluralitat cultural de l'aula
- El respecte a la diferència en un marc de valors comuns
- El desenvolupament d'identitats múltiples

El suport lingüístic es pot estructurar de manera flexible, en funció de les característiques dels alumnes que s'han d'atendre i d'acord amb la cultura organitzativa de cada centre. Cal preveure'n la continuïtat, si escau, a l'aula d'acollida amb les actuacions de suport lingüístic.

Tenint en compte l'objectiu de normalització curricular del recurs, cal aprofitar l'oportunitat de disposar del tutor o tutora dins de l'aula ordinària, compartint l'espai amb el o la docent de l'àrea corresponent, i prioritzar aquesta modalitat sempre que sigui possible. Altres formes organitzatives adequades per implementar el recurs poden ser els agrupaments flexibles reduïts, l'atenció individualitzada, la tutoria entre iguals, el treball de les matèries agrupades per àmbits... En el cas que es facin agrupaments d'alumnes fora de l'aula ordinària, es recomana que el nombre d'alumnes del grup no sigui superior a 10. En cap cas, aquesta modalitat d'atenció als alumnes de procedència estrangera pot representar que l'alumne rebi més del 20% de l'horari lectiu fora de l'aula ordinària ni que faci més de la meitat de les hores d'una matèria fora d'un grup ordinari.

Pel que fa a les metodologies i estratègies docents, s'han d'aplicar les que tenen a veure amb el tractament integrat de llengua i continguts, i totes aquelles que es basen a proporcionar suports complementaris per aconseguir que uns mateixos objectius puguin ser assolits per alumnes que no tenen com a llengua familiar la llengua de l'escola. La implicació dels aprenents en activitats d'aprenentatge cooperatiu també són especialment adequades en aquest context, ja que afavoreixen la interacció entre els iguals, el desenvolupament de les habilitats socials i permeten que els alumnes treballin activitats diferents però amb objectius comuns. Igualment són adequades totes aquelles actuacions adreçades a avançar els continguts que es treballaran a l'aula ordinària.

Adaptacions del currículum per a l'alumne que rep suport lingüístic

L'especificitat del procés d'escolarització dels alumnes de procedència estrangera provocada per la necessitat de consolidar l'aprenentatge de la llengua vehicular a la

vegada que adquireix els continguts de les matèries poden fer necessària l'elaboració d'un pla individualitzat. Al web de la XTEC > Atenció a la diversitat > [Plans individualitzats](#) s'hi poden consultar PI per a nouvinguts.

El pla individualitzat ha de recollir la informació obtinguda en la valoració del nivell de les competències lingüístiques de l'alumne de procedència estrangera, ha de prioritzar les necessitats educatives que cal treballar i ha d'establir els mecanismes de planificació, seguiment i avaluació del procés d'aprenentatge, la qual cosa li ha de permetre seguir el currículum ordinari de manera autònoma al més aviat possible. I tot això s'ha de fer tenint en compte la diversitat dels alumnes, la coresponsabilitat de tots els agents que intervenen en l'aprenentatge i l'aplicació de criteris de coherència pel que fa a la planificació curricular de les matèries.

Els centres, en assignar la responsabilitat d'elaboració i actualització del pla individualitzat de l'alumne nouvingut que s'incorpora al centre, han de preveure la col·laboració dels professors o altres especialistes d'orientació educativa i de l'EAP si les dificultats d'un alumne comporten necessitats educatives especials.

Avaluació dels alumnes que reben suport lingüístic

Com la resta d'alumnes del centre, els alumnes de procedència estrangera han de ser avaluats, almenys trimestralment, de les matèries curriculars que hagin cursat durant el trimestre.

L'avaluació dels processos d'aprenentatge de cada alumne i la decisió sobre el pas de curs s'han de dur a terme en relació amb els objectius del seu pla individualitzat.

L'avaluació ha de ser contínua, amb observació sistemàtica i visió global del seu progrés d'aprenentatge, i ha d'integrar les aportacions i les observacions efectuades en cada una de les matèries. En cap cas l'avaluació no s'ha de limitar a la suma o combinació numèrica de resultats obtinguts en les diverses matèries.

Tutoria del suport lingüístic

El tutor o tutora de suport lingüístic té un paper destacat en l'atenció als alumnes de procedència estrangera en els aspectes referents a les seves necessitats educatives específiques, tot i que les actuacions per afavorir l'èxit escolar d'aquests alumnes és responsabilitat de tota la comunitat escolar. Les funcions de tutoria dels alumnes que reben el suport d'aquest recurs corresponen al tutor o tutora del grup classe al qual està adscrit.

És desitjable que el tutor o tutora de suport lingüístic sigui un professor o professora estable en el centre educatiu i tingui domini de les tecnologies de la informació i la comunicació.

Corresponen al tutor o tutora de suport lingüístic les funcions següents:

- Avaluar el nivell de domini de la llengua dels alumnes que necessiten suport lingüístic.
- Detectar les necessitats en l'àmbit emocional, relacional, de pertinença a la vida del centre o d'arrelament al territori.

- Participar en la gestió i organització del suport lingüístic, conjuntament amb els òrgans de direcció i la resta de docents del centre.
- Conjuntament amb l'equip docent, programar els suports i aplicar les metodologies més adequades per afavorir tant l'accés al currículum ordinari com la millora del domini de la llengua vehicular dels aprenentatges.
- Aplicar i promoure enfocaments basats en l'aprenentatge integrat de llengua i continguts.
- Promoure la participació dels alumnes de procedència estrangera en totes les activitats del centre i la participació en activitats educatives de lleure educatiu de l'entorn.
- Col·laborar en la sensibilització i introducció de l'educació intercultural en el centre educatiu.
- Coordinar-se amb els docents responsables de llengua, interculturalitat i cohesió social del centre o figures equivalents i amb els professionals especialistes dels serveis educatius.
- Posar en valor i reconeixement les llengües familiars dels alumnes i la diversitat lingüística.
- Facilitar la construcció d'identitats múltiples.
- Participar en les reunions dels equips docents i comissions d'avaluació per coordinar actuacions i fer el seguiment dels alumnes, a fi d'assegurar-ne la coherència educativa.

Si el centre també disposa de dotació d'aula d'acollida i si la disponibilitat horària ho permet, un mateix docent desenvolupa les funcions de tutor o tutora de l'aula d'acollida i de tutor o tutora de suport lingüístic.

5.4 Alumnes amb altes capacitats

Per als [alumnes amb altes capacitats i/o elevat rendiment acadèmic](#) identificats mitjançant una avaluació psicopedagògica per als quals les mesures d'ampliació previstes dins del marc de les mesures generals no hagin estat suficients, es poden proposar plans individualitzats seguint les orientacions que s'estableixen en la [Resolució ENS/1543/2013](#), de 10 de juliol, de l'atenció educativa amb els alumnes amb altes capacitats.

En els casos en què el pla individualitzat comporti la reducció de la durada de l'etapa, el director o directora del centre ha de demanar-ne l'autorització per aplicar-lo. A aquest efecte, ha de trametre als serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona al Consorci d'Educació, la documentació següent:

- Sol·licitud signada pel pare, mare o tutors legals de l'alumne.
- Documentació acreditativa de les causes que motiven la petició.
- Proposta del pla individualitzat elaborat pel centre (amb la col·laboració de l'EAP, si

escau).

El director o directora dels serveis territorials o a la ciutat de Barcelona, l'òrgan competent del Consorci d'Educació, trametran tota la documentació, acompanyada d'un informe de la Inspecció d'Educació, a la Direcció General d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat, que n'emetrà la resolució adequada i la trametrà al centre educatiu. El centre ha de notificar-la per escrit als pares o tutors legals de l'alumne. Contra aquesta resolució es pot interposar recurs d'alçada en el termini d'un mes a comptar de l'endemà de la data de resolució, davant la Secretaria de Polítiques Educatives.

Es poden consultar orientacions i informació complementària en el web de la XTEC: [Les altes capacitats: detecció i actuació en l'àmbit educatiu](#).

5.5 Unitats d'escolarització compartida (UEC)

Les unitats d'escolarització compartida (UEC) es concreten com a mesura extraordinària que dóna resposta al que estableix l'article 18.6 del [Decret 187/2015](#), de 25 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria. Són programes de diversificació curricular específics per a alumnes amb inadaptació al medi escolar i risc d'exclusió social.

Finalitats

El recurs UEC és una mesura extraordinària d'atenció als alumnes que té per finalitat prestar atenció educativa complementant la que ofereixen els centres educatius per a alumnes de tercer i/o quart d'ESO, un cop s'han exhaurit les mesures generals i les mesures específiques d'atenció als alumnes del centre.

L'objectiu d'aquests programes és afavorir l'assoliment de les competències de l'etapa i garantir la continuïtat formativa dels alumnes, amb una metodologia que els motivi, retornant-los la confiança en les possibilitats d'èxit personal, reforçant-ne els aprenentatges i evitant l'abandonament escolar.

Aquests programes tenen una organització en què els continguts propis de l'etapa es treballen en relació amb activitats de tipus pràctic que es vinculen a diferents oficis.

Alumnes

Poden incorporar-se a aquests programes els alumnes de tercer i quart d'ESO (alumnes que tinguin com a mínim 14 anys i fins a 16), que presenten problemes de comportament i conductes agressives, absentisme i rebuig escolar, trets d'inadaptació social i risc de marginació, un cop s'hagin aplicat les mesures generals i les mesures específiques d'atenció a la diversitat dins el centre educatiu, i s'evidenciï que han resultat insuficients per atendre les necessitats d'aquests alumnes.

Derivació

La derivació a la UEC forma part del procés d'atenció individualitzada a l'alumne quan s'han esgotat totes les actuacions possibles que es poden fer en el centre. La proposta

de derivació, que és responsabilitat del director o directora del centre educatiu, ha de seguir el procediment següent:

- Proposta escrita del tutor o tutora a la comissió d'atenció a la diversitat o, si no n'hi ha, a l'òrgan de l'equip directiu que hagi establert el centre.
- Si la proposta és acceptada, el director o directora del centre la trasllada a la Inspecció d'Educació juntament amb un informe de l'equip d'assessorament i orientació psicopedagògica (EAP) o del professor o professora d'orientació educativa i l'acord escrit dels pares o tutors legals de l'alumne.
- La Inspecció emet un informe valoratiu sobre aquesta proposta i trasllada l'expedient sencer al director o directora dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, al o la gerent del Consorci d'Educació.
- El director o directora dels serveis territorials (a Barcelona, l'òrgan competent del Consorci) resol motivadament sobre la proposta a partir dels informes esmentats i de la disponibilitat de places de les UEC i tramet còpies autenticades d'aquesta resolució al director o directora del centre educatiu on està escolaritzat l'alumne i al o la responsable de la UEC on serà derivat.

Els informes que elabora el tutor o tutora de l'alumne en el centre han de contenir:

- Els motius pels quals el tutor o tutora proposa l'escolarització en una UEC.
- Les actuacions prèvies a la proposta que s'han portat a terme al centre a fi de donar resposta educativa a les necessitats específiques de l'alumne.
- Un document signat pels pares o tutors legals, en què consti que han estat informats i que estan d'acord amb la mesura proposada.

Els informes de l'EAP o del professor o professora d'orientació educativa han de contenir:

- Una valoració psicopedagògica de l'alumne.
- Els aspectes que cal prioritzar per compensar les dificultats d'adaptació escolar de l'alumne.
- La justificació de la conveniència d'assistir a la UEC.

Estructura i característiques dels programes

L'estructura d'aquests programes és la mateixa que la de la resta dels programes de diversificació curricular. Les activitats que faci un alumne determinat poden respondre a un o més dels àmbits que integren els programes: àmbit lingüístic i social, àmbit científicotecnològic, i àmbit pràctic, en funció de si un alumne assisteix a la UEC a temps total o compartit amb el centre educatiu.

L'atenció educativa que s'ha de desenvolupar a la UEC es concreta en un projecte que ha de constar dels apartats següents:

1. Breu resum de les dades bàsiques de l'entitat: nom, adreça de la seu social central i adreces de les seus territorials on es desenvolupen físicament els serveis

- i dades de la persona de contacte (telèfon, adreça electrònica i adreça web).
2. Horari setmanal de les activitats dels alumnes, fent-hi constar els professionals que impartiran les activitats.
 3. Programacions didàctiques amb referències a les competències que es treballaran per a cada àmbit, la metodologia de treball i els criteris de seguiment i avaluació dels alumnes. El projecte s'ha d'ajustar als àmbits propis dels programes de diversificació curricular.
 4. Guió del pla d'acció tutorial per a cada grup.
 5. Visió integral i transversal dels joves. Actuacions amb relació a les variables emocionals, cognitives i conductuals que poden incidir en el desenvolupament del procés d'aprenentatge. Actuacions d'atenció més individualitzada en casos de patologia diagnosticada i coneguda que donin resposta a una atenció terapèutica i una atenció educativa, si cal.
 6. Seguiment i orientació dels joves a les UEC:
 - Orientació personal: concretar les actuacions que porten a afavorir l'autoconeixement dels joves, l'evolució positiva del seu autoconcepte i el desenvolupament harmònic de la seva personalitat, així com les actuacions per fomentar la motivació per l'aprenentatge i millorar les competències de l'àmbit personal i social.
 - Orientació escolar i acadèmica: concretar les actuacions fetes per acompanyar els joves en la presa de decisions amb relació a la seva continuïtat formativa d'acord amb les possibilitats, capacitats i interessos i la realitat de l'entorn proper.
 - Orientació professional: actuacions fetes per acompanyar l'alumne en la seva presa de decisions respecte a la transició al món laboral d'acord amb les seves possibilitats, capacitats i interessos.
 - Descripció de les estratègies de seguiment individual dels joves i de la col·laboració amb les famílies o tutors responsables.
 7. Planificació de les sessions de coordinació amb els professors del centre educatiu de secundària per tal de fer el seguiment acadèmic i l'avaluació dels alumnes.

Acció tutorial en aquests programes

L'escolaritat compartida entre un centre ordinari i una altra entitat o centre que complementi l'escolaritat d'aquests alumnes requereix la coordinació entre els professionals d'ambdós centres. A fi de garantir la coherència i complementarietat de les actuacions cal que abans de l'inici de curs aquests professionals, conjuntament amb l'EAP si escau, concretin el treball que cal fer amb els alumnes a partir de la definició del pla individualitzat de cada alumne.

La tutoria ha de ser compartida entre el tutor o tutora del centre educatiu i el o la responsable de l'alumne a la UEC, i ha de caracteritzar-se per:

- donar suport als aspectes psicològics que facilitin el desenvolupament de les habilitats emocionals i socials;
- orientar l'alumne en l'elaboració del seu projecte de futur, donant-li eines per desenvolupar l'autonomia personal, professional i social;
- informar i assessorar les famílies dels alumnes sobre aquest procés d'orientació per garantir-ne la col·laboració i la participació.

Seguiment acadèmic, avaluació i acreditació escolar de l'alumne que assisteix a les UEC

S'ha de constituir un equip format pel tutor o tutora de l'alumne del centre educatiu, la persona responsable de l'alumne a la UEC i, si es considera convenient, un o una professional de l'EAP o el professor o professora d'orientació educativa del centre educatiu, per tal de fer de manera col·legiada el seguiment acadèmic i l'avaluació de l'alumne segons el pla individualitzat que s'hagi establert. Aquest seguiment s'ha de fer amb una periodicitat com a mínim trimestral i s'ha de d'estendre acta de cada reunió. En aquest pla individualitzat s'ha de concretar l'atenció que cal donar a l'alumne, les prioritats educatives, els criteris per al seguiment i l'avaluació i els ajustaments horaris que corresponguin. Correspon al director o directora del centre on està matriculat aprovar el pla individualitzat.

Els responsables de les UEC han de concretar la part corresponent del pla individualitzat de cada alumne a partir de la programació general de la UEC, tot considerant l'ajust d'aquesta programació a les necessitats educatives de cada l'alumne i l'horari lectiu de l'alumne en la UEC.

El tutor o tutora de l'alumne en el centre educatiu, amb col·laboració amb l'orientador o orientadora del centre i/o el o la professional de l'EAP, si escau, ha de concretar la part del pla individualitzat corresponent a l'horari lectiu de l'alumne en el centre educatiu. El tutor o tutora del centre educatiu és responsable d'acordar els criteris d'avaluació amb els professors de les diferents matèries del curs en què l'alumne està matriculat.

El pla individualitzat de l'alumne ha d'incloure:

- les dades generals de l'alumne;
- l'horari de l'alumne, amb l'especificació de l'assistència a la UEC i/o al centre educatiu;
- les matèries del currículum i les competències que es prioritzen dins de cada àmbit de treball;
- els criteris d'avaluació i promoció;
- la concreció de les reunions trimestrals conjuntes amb els tutors o responsables de cada centre per emetre l'avaluació i els acords presos amb relació a l'alumne.

En finalitzar cada curs escolar, el tutor o tutora designat pel centre educatiu ha de ser el responsable de traspasar la informació sobre l'alumne a les sessions d'avaluació final del centre educatiu. Aquesta informació s'ha de recollir en les actes d'avaluació corresponents i en els documents oficials de l'alumne que corresponguin.

Com a conseqüència del procés d'avaluació, en finalitzar el curs s'han de prendre les decisions sobre el pas de curs de l'alumne que hagi participat en el recurs UEC, seguint els criteris de pas de curs i les propostes de continuïtat que s'estableixen en el programa. Tanmateix, per continuar a la UEC s'ha de considerar el fet que es faci una valoració positiva del recurs per fomentar la progressió en l'autonomia i maduresa personal de l'alumne.

En cas que l'alumne no assoleixi els objectius i les competències del programa o bé no tingui una avaluació positiva respecte als criteris d'avaluació establerts, es pot acordar que repeteixi tercer o quart curs d'ESO, i que continuï fent ús del recurs UEC.

Un cop finalitzat el tercer o el quart curs d'ESO, cal informar els pares o tutors legals quan es prevegi que l'alumne continuarà un any més a la UEC.

Retorn de l'alumne al centre de procedència

En el moment que es consideri la possibilitat de retorn de l'alumne al centre educatiu, s'ha de seguir el procediment següent:

- a. L'equip de seguiment del pla individualitzat de l'alumne comunica als directors del centre educatiu i de la UEC, respectivament, que l'alumne ja pot incorporar-se plenament al centre educatiu i els lliura l'últim informe de seguiment i l'avaluació corresponent.
- b. El director o directora del centre educatiu comunica el retorn de l'alumne als pares o tutors legals i a la Inspecció.
- c. La Inspecció ho comunica al director o directora dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, al o la gerent del Consorci d'Educació, perquè en quedi constància.

Motius pels quals un alumne pot ser baixa en una UEC

- Retorn de l'alumne al centre d'ESO de procedència.
- En el moment que fa 16 anys d'edat.
- Després d'un mes d'absentisme injustificat.

En tots els casos cal procedir de la manera següent:

La Inspecció ho comunica al director o directora dels serveis territorials perquè en quedi constància i perquè tramiti la corresponent resolució de baixa del servei UEC i el retorn al centre de procedència. Aquesta resolució s'ha de fer arribar també a la Direcció General d'ESO i Batxillerat.

Escolaritat compartida en centres d'educació especial

En l'educació secundària obligatòria, per a aquells alumnes que requereixin l'escolaritat compartida entre un centre ordinari i un centre d'educació especial s'estableix el que disposa l'apartat Escolaritat compartida del document "L'educació bàsica als centres d'educació especial".

5.6 Unitats de suport a l'educació especial (USEE)

Les unitats de suport a l'educació especial (USEE) es concreten com un altra mesura extraordinària que dóna resposta al que estableix l'article 18.6 del [Decret 187/2015](#), de 25 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria.

Finalitat

El recurs USEE és una mesura extraordinària d'atenció als alumnes que té per finalitat facilitar l'atenció educativa i promoure la participació en entorns escolars dels alumnes amb discapacitat intel·lectual i/o trastorn del desenvolupament, un cop s'han exhaurit les mesures generals i les mesures específiques d'atenció de tots els alumnes del centre. Aquestes unitats han d'atendre un mínim de 5 alumnes i un màxim de 10.

Assolir aquesta finalitat comporta aplicar estratègies didàctiques i metodològiques a l'aula ordinària que resulten innovadores i suposen canvis i millores pel que fa a l'atenció dels alumnes del recurs USEE, i també de la resta en general. De la mateixa manera, s'enforteix la responsabilitat de tot l'equip docent en l'atenció i acompanyament als alumnes i permet avançar en la gestió de la diversitat d'alumnes des d'una perspectiva inclusiva.

Alumnes

Aquest recurs pretén donar resposta als alumnes de primer a quart d'ESO amb discapacitat intel·lectual i/o trastorn del desenvolupament inscrit en centres ordinaris. Els alumnes que participen en el recurs USEE han de formar part d'un grup ordinari.

Professors

Els professionals responsables del recurs USEE, atesa la seva expertesa en atenció als alumnes amb perfils diversos, poden contribuir a enriquir, en els equips docents, les mesures curriculars, didàctiques i organitzatives que afavoreixin la participació dels alumnes d'USEE en entorns escolars ordinaris.

Això suposa que han de donar suport als professors del grup ordinari en la planificació conjunta i el disseny d'activitats que facilitin la participació de tots els alumnes, l'elaboració de materials específics o adaptats en cas necessari i la concreció d'estratègies per fer possible la participació dels alumnes a l'aula ordinària. També els correspon l'acompanyament d'aquests alumnes en les activitats a l'aula ordinària quan calgui. Ambdues actuacions han de plantejar-se des de la perspectiva d'enfortir el treball col·laboratiu de tot l'equip docent, pel que fa a l'aplicació de mesures que promoguin l'atenció i la participació de tots els alumnes en entorns ordinaris. El fet de disposar del o de la professional del recurs USEE a l'aula ordinària s'ha de valorar com a oportunitat per donar resposta singularitzada a tots els alumnes amb dificultats d'aprenentatge.

Així mateix, han de desenvolupar activitats específiques, individuals o en grup reduït, quan els continguts i les competències que s'han de desenvolupar ho facin indispensable. En la mesura del possible, s'ha de prendre com a objectiu treballar prèviament en relació amb els continguts que seran abordats a l'aula ordinària en

sessions posteriors a fi de facilitar la participació d'aquests alumnes, o bé serviran com a reforç dels aprenentatges i les competències no consolidades.

En la presa de decisions referides a aquests alumnes han de participar els tutors, els professors de l'equip docent que hagin impartit docència a aquests alumnes, el o la professional de l'USEE i l'orientador o orientadora i/o el o la professional de l'EAP, si escau. A fi de fer efectiu el seguiment conjunt dels alumnes, cal que l'equip directiu faciliti els espais de coordinació que siguin necessaris entre tots els professionals implicats.

Seguiment acadèmic i avaluació dels alumnes del recurs USEE

Els professors del recurs USEE col·laboren amb el tutor o tutora del grup ordinari en la tutoria individual dels alumnes que atenen i en el seguiment del seu procés d'aprenentatge. En l'avaluació dels alumnes, els professionals del recurs USEE aporten, a l'equip docent, tota la informació sobre l'evolució d'aquelles matèries en què tinguin una intervenció directa, així com dels elements per a la valoració dels aprenentatges i del procés de maduresa en general. De la mateixa manera, tots els professors que imparteixen docència a l'alumne han d'aportar-hi les valoracions corresponents. L'equip docent pot preveure la possibilitat de fer una sessió d'avaluació complementària per avaluar els alumnes atesos amb el recurs USEE.

En finalitzar el curs, l'equip docent que ha participat en el seguiment i l'avaluació dels alumnes de l'USEE, conjuntament amb el tutor o tutora i els professionals de l'USEE, prendran les decisions oportunes amb relació a la promoció i la continuïtat de l'alumne. Aquesta informació s'ha de recollir en les actes d'avaluació corresponents i en els documents oficials de l'alumne que corresponguin.

Des de l'inici de l'escolarització la comunicació amb la família ha de ser continuada i constant per ajustar el seguiment de l'alumne i els acords que es prenguin conjuntament. En finalitzar cada curs d'ESO, cal acompanyar i informar els pares o tutors legals quan es prevegi que l'alumne continua un any més a l'USEE.

Per facilitar la continuïtat en la formació d'aquests alumnes, és convenient que els professionals del recurs USEE facin l'acompanyament d'aquests alumnes en els estudis postobligatoris a partir del contacte directe amb els tutors o professionals responsables de la formació següent, un cop els alumnes deixin de fer ús del recurs USEE i finalitzin l'etapa d'ESO.

Plans individualitzats a l'USEE

Els alumnes que són atesos pels professionals del recurs USEE tenen com a marc curricular de referència el mateix que s'estableix en el projecte educatiu per a la resta d'alumnes de la seva edat o del grup ordinari, prioritzant aspectes que afavoreixin l'adquisició de les habilitats següents: comunicació, cura personal, hàbits d'higiene, habilitats acadèmiques, viure en comunitat, salut i seguretat, oci i treball.

Les modificacions que es facin per a cada alumne cal determinar-les en el pla individualitzat. L'equip docent, conjuntament amb el tutor o tutora i els professionals del recurs USEE, són els encarregats d'establir els criteris per a l'atenció i l'avaluació

d'aquests alumnes, seguint els criteris del centre acordats per la comissió d'atenció a la diversitat o òrgan equivalent del centre, i assessorats per l'orientador o orientadora del centre i/o el o la professional de l'EAP, si escau.

El treball que s'estableix per als alumnes del recurs USEE es fonamenta en la millora i l'assoliment dels objectius competencials d'aprenentatge que s'estableixen en el seu pla.

El pla individualitzat de l'alumne ha d'incloure:

- les dades generals de l'alumne i la justificació del pla (mesures aplicades);
- l'horari de l'alumne amb l'especificació de les hores en què l'alumne participa en entorns escolars ordinaris i les que participa en altres entorns educatius amb el suport dels professionals del recurs USEE, i els suports addicionals que rep, si escau;
- les matèries del currículum i les competències que es prioritzen en cada àmbit;
- els criteris d'avaluació i de pas de curs;
- la concreció de les reunions trimestrals d'avaluació conjuntes amb els tutors i la resta de l'equip docent que imparteix docència a l'alumne i els acords presos amb relació a l'alumne.

Per assolir els objectius que s'estableixen en el pla individualitzat cal aplicar metodologies que motivin els alumnes, els retornin la confiança en les possibilitats d'èxit personal, reforcin els aprenentatges i evitin l'abandonament escolar. Per aquest motiu, el o la professional del recurs USEE esdevé un referent per a l'equip docent en l'aplicació de mesures metodològiques i d'aprenentatge diverses.

5.7 Plans Individualitzats (PI)

El [pla individualitzat](#) (PI) és un document que recull les reflexions i la presa de decisions de l'equip docent i amb la col·laboració de la família i l'alumne, si escau, sobre la planificació de mesures, actuacions i suports per donar resposta a situacions singulars de determinats alumnes. En els casos dels alumnes que simultaniegen estudis d'ESO amb estudis de música o dansa, o una dedicació significativa a l'esport, el pla individualitzat suposa el reconeixement d'aquesta simultaneïtat i es fa efectiu a partir de la resolució pertinent.

En l'educació secundària obligatòria pot establir-se un pla individualitzat amb caràcter prescriptiu, en funció de les valoracions que facin els professionals del centre que atenen els alumnes o bé quan suposin el reconeixement de la simultaneïtat d'estudis esmentada anteriorment.

a. PI prescriptiu

- Per a alumnes amb necessitats educatives especials (NEE): alumnes amb dictamen o informe de NEE de l'EAP per discapacitat intel·lectual, pluridiscapacitat, discapacitat auditiva, discapacitat visual, discapacitat motriu, trastorn de l'espectre

autista i trastorn de la conducta.

- Per a alumnes que fa ús del recurs UEC.

b. PI per a alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu (NESE) o alumnes en circumstàncies singulars

- PI per a alumnes amb trastorns d'aprenentatge (TA)
- PI per a alumnes amb altes capacitats
- PI per a alumnes nous que s'incorporen tardanament al sistema educatiu a Catalunya i alumnes d'origen estranger que necessita suport lingüístic i social.
- PI per assolir les competències bàsiques de primària
- PI per malaltia amb atenció hospitalària o domiciliària
- PI per altres supòsits a valorar pel centre

c. PI per reconeixement de matèries a alumnes que simultaniegen l'ESO amb música, dansa o esport

- PI de reconeixement de simultaneïtat d'estudis d'ESO i de música o dansa
- PI per a alumnes amb dedicació significativa a l'esport

5.7.1 Criteris generals

La concreció d'un PI s'ha de fer sempre des de la perspectiva inclusiva i requereix la revisió de com s'organitzen els recursos disponibles de l'aula i del centre per atendre tots els alumnes.

S'ha d'elaborar un pla individualitzat per a un alumne quan es consideri que per al seu progrés són insuficients les adaptacions que s'han incorporat a la programació ordinària, en les mesures de reforç o d'ampliació de les mesures generals, o quan calgui fer concrecions més enllà de les programacions grupals que donen resposta a les mesures específiques del centre.

En la majoria dels casos, el PI a l'ESO serveix per donar continuïtat als criteris d'atenció específics que s'hagin concretat per donar resposta a les necessitats de l'alumne a l'educació primària. El PI ha d'incloure les dades generals de l'alumne, la justificació del pla, els interessos i capacitats, les expectatives de la família per anar construint l'itinerari formatiu al llarg de l'etapa i l'orientació en finalitzar-la. Ha de recollir les mesures i suports que es duran a terme i ha d'estar subjecte a una avaluació contínua.

La demanda que porti a l'elaboració d'un PI pot provenir del tutor o tutora, d'un altre docent o, de vegades, per iniciativa de la mateixa família. Aquesta demanda ha de ser valorada per l'orientador o orientadora del centre o pel o per la professional de l'EAP, si escau, que faran arribar la valoració de la demanda a la comissió d'atenció a la diversitat.

El tutor o tutora és el responsable de coordinar els diferents professionals que intervenen en l'atenció educativa de l'alumne, i que faran les aportacions respectives

per a l'elaboració del PI. També fa el seguiment al llarg del curs i actua com a principal interlocutor amb la família. En el procés de presa de decisions, cal escoltar els pares o tutors legals, i el mateix l'alumne si la seva edat i circumstàncies personals així ho aconsellen. La implicació de les famílies i l'enregistrament sistemàtic dels acords que es prenen són essencials per poder fer el seguiment conjunt de l'evolució dels alumnes.

L'orientador o orientadora del centre i/o el professional de l'EAP, si escau, han de dur a terme les tasques d'assessorament i col·laboració amb el tutor coordinador o tutora coordinadora del PI i l'equip de professors corresponent, per a l'elaboració i aplicació d'aquest pla.

A fi de facilitar la màxima participació dels alumnes en entorns ordinaris, els professors especialistes de matèria donaran les indicacions específiques als professors d'atenció individualitzada per tal d'ajustar l'ajut pedagògic en les actuacions destinades a la preparació prèvia del treball a l'aula.

El director o directora del centre aprova el PI, que ha de constar en l'expedient acadèmic de l'alumne i s'ha d'elaborar en el termini màxim de 2 mesos a partir de l'inici de curs o, en el cas de trasllat, de l'arribada al nou centre. Un cop concretat el PI cal informar del seu contingut els pares o tutors legals de l'alumne a partir d'una entrevista d'inici de curs. Si escau, caldrà notificar la possibilitat que l'aplicació del PI suposi el perllongament en l'etapa o bé l'assoliment de competències en un grau inferior al que s'estableix per al mateix grup de forma ordinària. En aquest cas, també cal deixar-ne constància en l'acta d'avaluació, al butlletí de qualificacions de l'alumne i en l'expedient acadèmic.

Si s'assoleixen els objectius establerts al pla, a proposta del tutor o tutora i amb l'acord de l'equip docent i la família, es pot acordar la finalització del pla individualitzat abans del termini previst inicialment.

D'altra banda, si són els pares o tutors legals qui sol·liciten raonadament la finalització del PI, el tutor coordinador o tutora coordinadora i la comissió d'atenció a la diversitat o òrgan equivalent en valora la sol·licitud i informa el director o directora de la conveniència o no de continuar amb el pla individualitzat de l'alumne. La decisió motivada de finalitzar anticipadament un pla individualitzat l'ha de prendre i signar el director o directora, amb constància del coneixement de la família i constatació en el document del pla individualitzat i en l'expedient acadèmic de l'alumne.

En l'educació secundària obligatòria no es concedeixen exempcions de matèries. Si cal, s'ha d'aplicar un pla individualitzat. Quan un alumne no cursa determinades matèries perquè segueix un PI, aquestes matèries no s'han de qualificar en les actes d'avaluació ni en l'expedient de l'alumne, però cal deixar-ne constància ("segueix un PI").

El PI ha d'estar a l'arxiu del centre a disposició de la Inspecció d'Educació, i és una informació rellevant en la carta de compromís educatiu que signen el centre i la família.

5.7.2 Avaluació, promoció i acreditació de l'alumne

En els documents oficials d'avaluació s'han de fer constar les mesures d'atenció a la diversitat adoptades i l'aplicació del pla individualitzat.

En finalitzar el curs, els professors que hagin impartit cadascuna de les matèries han d'atorgar, a l'alumne, la qualificació que correspongui, tenint en compte els seus plans individualitzats i els criteris d'avaluació que s'estableixen per a cada matèria. Correspon a l'equip docent decidir sobre el pas de curs de l'alumne en funció dels criteris acordats a l'inici de curs i explicitats en el pla individualitzat.

En relació amb la durada de l'etapa

Els alumnes amb un pla individualitzat poden ampliar la permanència en l'etapa un curs més del que es preveu amb caràcter general, sempre que això afavoreixi la seva evolució personal i social i el progrés en els aprenentatges. Cal comunicar la decisió al director o directora dels serveis territorials corresponents.

En relació amb el pas de curs

En el PI s'especifiquen els criteris amb què ha de ser avaluat l'alumne i, si és el cas, els criteris específics per al pas de curs. Aquests criteris poden ser diferents als que s'estableixen amb caràcter general pel que fa al nombre màxim de matèries suspeses amb què es pot accedir al curs següent.

En tot cas, des del primer curs d'ESO i en cada curs d'educació secundària obligatòria, en finalitzar el curs cal informar les famílies quan l'aplicació del PI pugui suposar perllongar l'etapa un any més.

En relació amb l'acreditació de l'etapa

Al llarg de tota l'escolaritat els pares o tutors legals i el mateix alumne han de ser informats sobre el contingut del PI. Particularment en els últims cursos de l'etapa d'educació secundària obligatòria és necessari que siguin informats sobre les possibilitats d'acreditar o no aquesta etapa educativa. Una avaluació positiva del PI no sempre ha de comportar una acreditació sistemàtica de l'etapa.

En acabar l'etapa d'educació secundària obligatòria, l'equip docent ha de valorar la idoneïtat de l'obtenció del títol de graduat en ESO de l'alumne, tenint en compte els indicadors següents:

- la maduresa de l'alumne en relació amb l'assoliment dels objectius i les competències de l'etapa.
- la maduresa personal i les seves possibilitats de progrés.
- l'orientació de l'alumne vers els itineraris formatius posteriors.

Per acreditar l'etapa d'educació secundària obligatòria l'alumne ha d'assolir els criteris d'avaluació establerts en el seu PI i els criteris d'acreditació establerts pel centre amb relació als objectius i les competències de l'etapa.

En els darrers cursos d'ESO, el PI ha d'ajudar l'alumne a construir el propi itinerari formatiu i orientar-lo en finalitzar l'escolaritat obligatòria. Per aquest motiu, cal afegir un

pla de transició a estudis postobligatoris o d'inserció al mercat laboral, que posteriorment formarà part del document orientador de final d'etapa.

5.7.3 PI prescriptiu

PI per a alumnes amb NEE amb dictamen d'escolarització o informe NEE de l'EAP

En el marc dels principis generals de l'educació inclusiva, l'atenció als alumnes ha de tenir lloc en entorns escolars ordinaris, proporcionant-los el suport necessari per possibilitar-los l'accés i la participació a les activitats generals del centre i de l'aula, així com la realització d'aprenentatges valuosos per a cadascun d'ells.

En funció del que estableix la [Resolució de 15 de març de 2016](#), per a l'elaboració de dictàmens d'escolarització dels alumnes amb necessitats educatives especials, el centre ha d'elaborar el pla individualitzat de tots els alumnes amb dictamen durant els dos primers mesos d'escolarització de l'alumne.

Segons aquesta resolució es considera que un alumne presenta necessitats educatives especials quan es deriven de: discapacitat intel·lectual, pluridiscapacitat, discapacitat auditiva, discapacitat visual, discapacitat motriu, trastorn de l'espectre autista i trastorn de la conducta.

Els centres han de prioritzar que els mestres de pedagogia terapèutica i els professors de l'especialitat d'orientació educativa facin atenció directa als alumnes amb necessitats educatives especials en els entorns escolars ordinaris i donin suport als professors en la participació d'aquests alumnes a l'aula i les activitats del centre.

Per a l'alumne que necessiti suport d'educadors d'educació especial, auxiliars d'educació especial o vetlladors, el tutor o tutora de l'alumne ha de facilitar per escrit a aquests professionals l'horari, el lloc i les activitats que ha de desenvolupar i fer-ne la supervisió i els ajustaments necessaris al llarg del curs. El suport d'aquests professionals es pot incrementar, disminuir i suprimir-se en funció de l'evolució de l'alumne, sobretot en aspectes d'autonomia personal i de conducta que li permetin participar de manera més autònoma en les activitats previstes al centre i a l'aula.

L'equip docent, amb l'assessorament i la col·laboració de l'orientador o orientadora del centre i/o del o de la professional de l'EAP, si escau, ha de fer el seguiment dels aprenentatges dels alumnes i adoptar les decisions que corresponguin amb relació a l'atenció educativa que s'ofereix a l'alumne. D'aquest seguiment cal deixar-ne constància en el pla individualitzat.

Els PI d'aquests alumnes han de seguir els criteris generals per als PI establerts en l'apartat Criteris generals per als PI, així com els criteris d'avaluació i acreditació de l'apartat Avaluació, promoció i acreditació de l'alumne amb PI.

En la valoració del procés d'aprenentatge dels alumnes amb necessitats educatives especials cal tenir especialment en compte l'assoliment de les competències de l'etapa, el desenvolupament personal i social i l'adquisició d'hàbits d'autonomia personal i de treball.

L'avaluació dels processos d'aprenentatge dels alumnes amb necessitats educatives especials ha de seguir el mateix procés que la resta dels alumnes. Els resultats de les avaluacions de les matèries s'han de referir al que disposa el seu pla individualitzat i en l'apartat d'observacions de l'acta d'avaluació s'ha de resumir la informació que sigui rellevant sobre els objectius del pla de l'alumne. L'avaluació qualitativa ha de recollir bàsicament el grau d'assoliment de les competències bàsiques d'acord amb el currículum.

Per a l'acreditació cal tenir en compte les possibilitats de progrés de l'alumne. En els informes trimestrals cal explicitar l'evolució de l'alumne en les diferents matèries i, fins on sigui possible, els continguts treballats i els aprenentatges portats a termes, l'assoliment d'hàbits de treball i d'autonomia i l'adaptació al centre i al grup. És convenient utilitzar el mateix model d'informe que el de la resta dels alumnes. Aquesta informació s'ha de compartir oportunament amb les famílies.

5.7.4 PI per a alumnes amb NESE o alumnes en circumstàncies singulars

L'atenció als alumnes ha de tenir lloc en entorns escolars ordinaris proporcionant el suport necessari per possibilitar-los l'accés i la participació a les activitats generals i als aprenentatges escolars.

Quan l'aplicació de les mesures generals i la planificació de les programacions grupals que donin resposta a les mesures específiques no siguin suficients per donar resposta a alumnes que es recullen sota diferents perfils i circumstàncies descrites en aquest apartat, serà necessari elaborar un PI que atengui les seves necessitats. La decisió d'establir o no un PI per a cada cas, ve determinada per la valoració psicopedagògica de l'orientador o orientadora del centre i/o el o la professional de l'EAP, si escau, la valoració que en faci l'equip docent i el tutor o tutora, considerant les mesures que s'han aplicat prèviament i l'assessorament dels professionals externs, quan sigui necessari. Aquesta decisió, que ha de ser coherent amb els criteris d'atenció a la diversitat de centre, serà valorada per la CAD, o òrgan equivalent, i tramesa a la direcció del centre perquè l'aprovi.

Els PI d'aquests alumnes han de seguir els criteris generals per als PI establerts en l'apartat Criteris generals per als PI, així com els criteris d'avaluació i acreditació de l'apartat Avaluació, promoció i acreditació de l'alumne amb PI.

PI per a alumnes amb trastorns d'aprenentatge (TA)

Per als [alumnes amb trastorns d'aprenentatge](#) identificats mitjançant una avaluació psicopedagògica, i per als quals les mesures generals d'atenció a la diversitat no hagin estat suficients, es poden proposar plans individualitzats seguint les orientacions que s'estableixen en la [Resolució ENS/1544/2013](#), de 10 de juliol, de l'atenció educativa als alumnes amb trastorns d'aprenentatge.

En el cas concret d'alumnes dislèctics, el professor o professora o tutor o tutora que adverteix dificultats que responen al patró de dislèxia i que no han estat valorats a l'educació primària, ha d'utilitzar el protocol d'observació per detectar indicadors de la

dislèxia a l'educació secundària obligatòria. Aquests protocols també es poden trobar a la guia [La dislèxia: detecció i actuació en l'àmbit educatiu](#), publicada pel Departament d'Ensenyament.

Si es confirmen els indicadors de dislèxia, s'ha de fer l'avaluació que conclourà en la redacció de l'informe psicopedagògic. Aquest informe permetrà l'elaboració del pla individualitzat corresponent.

Per als alumnes dislèctics de l'últim curs de l'ESO que es prevegi que cursaran el batxillerat, cal consular les orientacions descrites a [Alumnat dislèctic: accés al TOE de les PAU](#).

Per als alumnes amb [trastorns per dèficit d'atenció i/o hiperactivitat](#) es pot consultar la guia [El TDAH: detecció i actuació en l'àmbit educatiu](#).

PI per a alumnes amb altes capacitats

Per a alumnes amb altes capacitats que requereixen un PI, cal consultar l'apartat Concreció de les mesures d'atenció a la diversitat: alumnes amb altes capacitats d'aquest document.

Hi ha orientacions i informació complementària a la publicació [Les altes capacitats: detecció i actuació en l'àmbit educatiu](#).

PI per als alumnes de procedència estrangera: nous o amb suport lingüístic i social

Per als alumnes nous o els alumnes de procedència estrangera que s'han incorporat al centre en situacions singulars, pel fet de compartir el temps escolar entre l'aula d'acollida o altres estructures de suport lingüístic i l'aula ordinària, es pot fer necessària l'elaboració d'un pla individualitzat, tal com s'estableix en l'apartat Concreció de les mesures d'atenció a la diversitat: alumnes de procedència estrangera d'aquest document.

PI per assolir les competències bàsiques de primària

Per als alumnes de primer d'ESO que no hagin assolit les competències de l'educació primària i no rebin un suport específic a partir d'un programa intensiu de millora (PIM), caldrà deixar constància dels suports que reben en la concreció d'un pla individualitzat. Els suports a aquests alumnes s'han d'emmarcar dins del pla d'atenció a la diversitat del centre. El pla individualitzat d'aquests alumnes ha d'establir les seves necessitats educatives en el procés d'ensenyament i aprenentatge i les mesures que s'aplicaran per ajustar la resposta educativa a les seves necessitats.

Pla individualitzat per malaltia amb atenció a l'hospital o amb atenció domiciliària

Per a aquells [alumnes que, per motius de malaltia](#), manifesten la impossibilitat d'assistència presencial al centre educatiu, bé sigui en una part o en la totalitat de l'horari lectiu (fatiga crònica, malaltia de Crohn, etc.), caldrà deixar constància de com s'ajusta la resposta educativa a les seves necessitats en un pla individualitzat.

Per justificar aquests casos els pares o tutors legals han de fer arribar, al centre

educatiu, un certificat mèdic en el qual han de constar la malaltia, el seu caràcter permanent o temporal, i les possibles implicacions en el rendiment acadèmic de l'alumne.

Els casos en què l'alumne no pugui assistir al centre educatiu en la totalitat del seu horari lectiu, el PI ha de ser concretat pel o per la professional que l'atengui, sigui en l'entorn hospitalari o en l'[atenció domiciliària](#).

Es pot consultar el material de suport al web de la XTEC: [Aules hospitalàries](#) i els [Hospitals de dia per a adolescents](#).

PI per altres supòsits que ha de valorar el centre

Els alumnes que no compleixin cap dels perfils descrits amb anterioritat, per als quals les mesures generals d'atenció a la diversitat no hagin estat suficients, i als qui, una vegada establerta l'avaluació psicopedagògica, s'evidencia la necessitat d'eximir-los de cursar una part o la totalitat d'una matèria, se'ls ha de concretar les mesures que cal aplicar i el pla de treball que cal fer a partir d'un pla individualitzat. Aquest pla ha de recollir la concreció del treball per a cada matèria que s'ha de modificar així com els criteris d'avaluació corresponents.

Aquells alumnes que, per motius de trasllat temporal de la família a l'estranger, tinguin una absència inferior a un trimestre i es prevegi que s'incorporaran abans de finalitzar el curs, el centre ha d'establir un PI per a ells que en permeti la continuïtat acadèmica durant aquest període, a fi de no interrompre el seu procés d'escolarització. En aquest PI cal concretar les activitats de seguiment i els criteris d'avaluació per a cada matèria durant aquest període.

Per fer efectiu aquest PI, cal que els pares o tutors legals presentin, al centre on l'alumne cursa l'ESO, la documentació següent:

- Un document justificatiu de l'absència temporal de l'alumne amb la concreció del període en què estarà absent del centre educatiu.
- Escrit de compromís dels pares o tutors legals pel que fa a col·laborar en el seguiment acadèmic durant aquest període d'absència del centre.

5.7.5 PI per reconeixement de matèries per a alumnes que simultaniegen ESO amb música, dansa o esport

Simultaneïtat de l'ESO amb estudis de música o de dansa

Els alumnes d'ESO que, pel fet de cursar estudis de música o de dansa, sol·licitin no cursar les matèries optatives d'educació física i/o música se'ls pot aplicar un pla individualitzat que consistirà en la convalidació o el reconeixement d'aquestes matèries segons el procediment que s'especifica en els documents "Simultaneïtat d'estudis d'ESO o de batxillerat amb estudis de música" i "Simultaneïtat d'estudis d'ESO o de batxillerat amb estudis de dansa".

La resolució que emet el centre de secundària per la qual es concedeix el

reconeixement de matèries (models EMU2 i EMU3 per a música i models EDA2 i EDA3 per a dansa), és el document que acreditarà el PI d'aquest alumne. En els documents d'avaluació de l'ESO cal fer constar el PI, en concret en l'acta final cal introduir el codi "PI música" o "PI dansa" en la columna d'atenció a la diversitat.

Plans individualitzats per a alumnes d'ESO amb dedicació significativa a l'esport

a. Centres educatius d'especial atenció a la pràctica esportiva

En el marc dels acords establerts entre el Departament d'Ensenyament i la Secretaria General de l'Esport, els centres que pertanyen a la xarxa de centres educatius d'especial atenció a la pràctica esportiva poden desenvolupar projectes de centre que incloguin adaptacions del currículum de la matèria d'educació física i/o de les matèries optatives per a alumnes de l'etapa d'ESO.

Per sol·licitar l'autorització d'aquests projectes en centres que pertanyen a la xarxa de centres educatius d'especial atenció a la pràctica esportiva, el director o directora del centre ha de trametre al director o directora dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, al o la gerent del Consorci d'Educació, la proposta de projecte elaborada pel centre, en la qual cal especificar els continguts i objectius de la matèria d'educació física i/o de les matèries optatives que, a parer del centre, haurien de ser suprimits o modificats als alumnes d'especial atenció a la pràctica esportiva. El director o directora dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, l'òrgan competent del Consorci d'Educació, han de trametre la documentació, amb informe de la Inspecció d'Educació, a la Direcció General d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat, perquè dicti resolució. En el cas d'alumnes que tinguin un currículum diferent al que s'estableix en el projecte autoritzat, el centre ha d'elaborar un pla individualitzat.

b. Alumnes amb dedicació significativa a l'esport en altres centres

Els alumnes amb dedicació significativa a l'esport avalada pel Consell Català de l'Esport, matriculats en centres que no pertanyin a la xarxa de centres educatius d'especial atenció a la pràctica esportiva, poden sol·licitar al director o directora del centre educatiu que se'ls apliqui un pla individualitzat que inclogui el reconeixement de la matèria d'educació física per a alumnes de l'etapa d'ESO, en el primer trimestre del curs.

En aquest pla individualitzat cal adjuntar-hi la documentació següent:

- Sol·licitud signada pel pare, mare o tutors legals de l'alumne.
- Certificat del Consell Català de l'Esport (av. dels Països Catalans, 12. 08950, Esplugues de Llobregat). Els alumnes poden obtenir aquest certificat quan siguin esportistes que figuren en el programa de tecnificació (ARC) de la federació catalana corresponent.

El director o directora del centre educatiu ha de fer valorar la petició de pla individualitzat a la comissió d'atenció a la diversitat del centre, o òrgan equivalent, que ha de procedir d'acord amb el que tingui establert per a la resta de plans individualitzats. Atès el motiu de la sol·licitud, el pla individualitzat ha de deixar constància del reconeixement de la matèria d'educació física. El pla ha de ser aprovat

pel director o directora del centre.

En casos excepcionals en què l'alumne no disposa dels certificats del Consell Català de l'Esport, però les circumstàncies individuals de l'alumne i la seva dedicació intensiva a l'esport així ho justifiquin, amb una dedicació horària de 9 o més hores setmanals (de dilluns a divendres) d'activitat física reconeguda per la federació esportiva corresponent, la comissió d'atenció a la diversitat o òrgan equivalent del centre pot proposar, i el director o directora del centre aprovar, un pla individualitzat que comporti el reconeixement de la matèria d'educació física.

El reconeixement de la matèria d'educació física implica que no té qualificació ni computa a l'efecte del càlcul de la mitjana.

Per a aquells alumnes que per motius de participació en tornejos, competicions o finals esportives, que impliquin l'absència al centre educatiu superior a quinze dies de forma continuada, el centre ha d'establir un PI que faciliti compaginar la pràctica esportiva amb l'activitat acadèmica. En aquest PI cal concretar les activitats de seguiment i els criteris d'avaluació per a cada matèria durant aquest període.

Per fer efectiu aquest PI, cal que els pares o tutors legals presentin, al centre on cursa l'ESO, la documentació següent:

- El certificat acreditatiu de les jornades esportives, les competicions o les finals en què participa amb el segell del Consell Català de l'Esport o de la federació esportiva corresponent.
- Escrit de compromís dels pares o tutors legals pel que fa a col·laborar en el seguiment acadèmic durant aquest període d'absència al centre.
- En cas que l'alumne deixi l'activitat esportiva, la família ho ha de comunicar al centre de secundària, que prendrà les mesures oportunes.

Altres casos

El document "Situacions específiques dels alumnes" recull altres casuístiques, com l'atenció als alumnes que pateixen malalties llargues, l'atenció educativa als alumnes amb mesures judicials, la incorporació d'alumnes menors de 16 anys als estudis a distància i la incorporació d'alumnes procedents d'estudis estrangers.

5.8 Necessitats específiques de suport educatiu (NESE)

El sistema inclou i promou l'atenció educativa a tots els alumnes; amb aquest objectiu l'[article 81](#) de la Llei d'educació estableix que els projectes educatius dels centres han de considerar els elements curriculars, metodològics i organitzatius per a la participació de tots els alumnes en els entorns escolars ordinaris, independentment de les seves condicions i capacitats.

Estableix que s'entén per alumnes amb necessitats educatives específiques:

- a. els alumnes amb necessitats educatives especials, que són els afectats per

- discapacitats físiques, psíquiques o sensorials, els que manifesten trastorns greus de personalitat o de conducta o els que pateixen malalties degeneratives greus;
- b. els alumnes amb necessitats educatives específiques derivades de la incorporació tardana al sistema educatiu o derivades de situacions socioeconòmiques especialment desfavorides.

D'altra banda, l'[article 82](#) fixa els criteris d'organització dels centres per atendre els alumnes amb trastorns d'aprenentatge o de comunicació relacionats amb l'aprenentatge escolar, i l'[article 83](#) se centra en els criteris d'organització pels quals s'han d'atendre els alumnes amb altes capacitats.

Tots aquests alumnes, als quals es refereixen els articles 81, 82 i 83 de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, són els alumnes considerats amb necessitats específiques de suport educatiu (NESE).

A continuació s'inclou una breu definició d'aquestes categories.

5.8.1 Alumnes amb NESE a l'ESO

Necessitats educatives especials (NEE)

Les necessitats educatives especials es deriven de:

- a. Discapacitat intel·lectual: limitació significativa en el funcionament intel·lectual i en la conducta adaptativa quant al domini conceptual, social i pràctic, i que té implicacions importants en l'aprenentatge escolar de l'alumne.
- b. Discapacitat motriu: alteració de l'aparell motor causada per una disfunció en el sistema central, muscular o ossi-articular que en graus variables limita algunes activitats de la vida diària i que té implicacions importants en l'aprenentatge escolar.
- c. Discapacitat visual: alteració de la visió que, encara que se'n facin correccions òptiques, afecta adversament el funcionament escolar.
- d. Discapacitat auditiva: pèrdua auditiva de diferent grau que, encara que se'n facin correccions auditives, afecta el processament de la informació lingüística i el desenvolupament de la comunicació, el llenguatge i la parla.
- e. Trastorn de l'espectre autista: dèficits persistents en la comunicació i la interacció social en diferents contextos, acompanyats de patrons de comportament, interessos o activitats restringides i repetitives, i que té implicacions importants per a l'aprenentatge escolar.
- f. Trastorn mental: alteracions emocionals, cognitives o del comportament que afecten els processos psicològics bàsics, que dificulten l'adaptació de la persona a l'entorn cultural i social i que creen alguna forma de malestar subjectiu.
- g. Trastorn greu de conducta: alteració del comportament no imputable a trastorn mental, que limita substancialment les habilitats d'aprenentatge, les habilitats per

estructurar o mantenir relacions interpersonals satisfactòries i que comporta alguna forma de malestar subjectiu.

- h. Malalties degeneratives greus: malalties en les quals la funció o l'estructura dels teixits biològics afectats o els òrgans anatòmics es deterioren progressivament al llarg del temps i que en graus variables limiten algunes activitats de la vida diària.
- i. Malalties minoritàries: conjunt ampli i heterogeni de malalties de baixa prevalença, cròniques i altament discapacitats que comporten una pèrdua molt important de l'autonomia i que tenen implicacions importants en l'aprenentatge escolar.

Situacions de desavantatge educatiu

- a. Incorporació tardana: incorporació inicial de l'alumne al sistema educatiu, en un moment posterior a l'inici de l'educació primària, en els darrers vint-i-quatre mesos o excepcionalment, quan s'hi ha incorporat en els darrers trenta-sis mesos i procedeix d'àmbits lingüístics i culturals allunyats.
- b. Situacions socioeconòmiques especialment desfavoridores: situacions familiars, socials, culturals i econòmiques de desavantatge social que requereixen recursos addicionals per garantir el benestar de l'alumne i el seu desenvolupament òptim en el sistema educatiu. Aquestes situacions interfereixen en l'adquisició dels aprenentatges.

Trastorns d'aprenentatge o de comunicació

Són aquells que afecten l'adquisició i l'ús funcional del llenguatge, la lectura, i les habilitats matemàtiques i aquells que afecten el desenvolupament de l'autoregulació emocional i del comportament, tots aquests iniciats en la infància i amb implicacions significatives per a l'aprenentatge escolar.

Altes capacitats

Es mostren respostes notablement elevades, o el potencial per aconseguir-les, comparades amb altres alumnes de la mateixa edat, experiència o entorn. Aquests alumnes tenen alts nivells de capacitat en les àrees cognitives, creatives o artístiques, mostren una capacitat excepcional de lideratge o destaquen en matèries acadèmiques específiques. Dins d'aquesta categoria distingim tres perfils: la superdotació intel·lectual, els talents simples i complexos, i la precocitat.

Les altes capacitats es poden trobar en alumnes de tots els grups culturals, en tots els nivells socials i en tots els àmbits de l'activitat humana.

5.8.2 Identificació de les NESE

L'avaluació psicopedagògica és el procés que permet la identificació de les necessitats específiques de suport educatiu. S'inicia a partir de la demanda de detecció de necessitats que es duu a terme en el context educatiu, amb la col·laboració dels docents i d'altres agents educatius implicats. La fa l'equip d'assessorament i orientació

psicopedagògica (EAP) o l'orientador o orientadora del centre, o bé tots dos de forma conjunta, i compta amb la col·laboració, la complicitat i el consentiment de la família.

L'avaluació psicopedagògica té per finalitat la identificació de les fortaleses i les competències de l'alumne, de les barreres que li dificulten l'aprenentatge, així com l'orientació en la presa de decisions sobre la resposta educativa que més afavoreix el seu desenvolupament personal i aprenentatge.

Aquesta recollida i anàlisi d'informació comprèn:

- informació rellevant sobre el desenvolupament personal i social de l'alumne, la seva capacitat de comunicació i de relació amb els altres, i el nivell d'assoliment de les competències bàsiques, amb la utilització d'una varietat d'eines qualitatives i participatives;
- l'evolució escolar, la intensitat de les mesures i els suports rebuts, i les orientacions per planificar la resposta educativa;
- les avaluacions, els diagnòstics i orientacions dels equips destinats a l'atenció dels adolescents i d'altres professionals col·legiats;
- la interpretació de les dades recollides;
- la reflexió conjunta amb els professionals (en el marc de la CAD), la família i l'alumne, si escau, per construir la resposta educativa en col·laboració i responsabilitat.

Formen part del procés d'avaluació psicopedagògica totes les actuacions vinculades al retorn, al contrast de tot allò que s'ha valorat i recollit amb tots els agents implicats, el centre, la família i l'alumne.

6 Normativa d'aplicació (concreció i desenvolupament del currículum competencial i l'orientació educativa a l'ESO)

- [Llei orgànica 2/2006](#), de 3 de maig, d'educació (BOE núm. 106, de 4.5.2006)
- [Llei 12/2009](#), del 10 de juliol, d'educació (DOGC núm. 5422, de 16.7.2009)
- [Decret 102/2010](#), de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius (DOGC núm. 5685, de 5.8.2010)

Currículum d'ESO

- [Decret 187/2015](#), de 25 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria (DOGC núm. 6945, de 28.8.2015)
- [Resolució ENS/1432/2013](#), de 27 de juny, relativa a les matèries d'educació secundària obligatòria i batxillerat dels centres educatius que es poden cursar en la modalitat d'educació no presencial (DOGC núm. 6409, de 3.7.2013).
- [Resolució ENS/1252/2014](#), de 30 de maig, per la qual es modifica la Resolució ENS/1432/2013, de 27 de juny, relativa a les matèries d'educació secundària obligatòria i batxillerat dels centres educatius que es poden cursar en la modalitat

d'educació no presencial (DOGC núm. 6639, de 6.6.2014).

Orientació, acció tutorial i atenció a la diversitat

- [Llei 1/1998](#), de 7 de gener, de política lingüística (DOGC núm. 2553, de 9.1.1998)
- [Decret 299/97](#), de 25 de novembre, sobre l'atenció educativa a l'alumnat amb necessitats educatives especials (DOGC núm. 2528, de 28.11.1997)
- [Decret 279/2006](#), de 4 de juliol, sobre drets i deures de l'alumnat i regulació de la convivència en els centres educatius no universitaris de Catalunya (DOGC núm. 4670, de 6.7.2006)
- [Resolució ENS/1544/2013](#), de 10 de juliol, de l'atenció educativa a l'alumnat amb trastorns de l'aprenentatge (DOGC núm. 6419, de 17.7.2013).
- [Resolució ENS/1543/2013](#), de 10 de juliol, de l'atenció educativa a l'alumnat amb altes capacitats (DOGC núm. 6419, de 17.7.2013).
- [Resolució de 7 de maig de 2014](#), per la qual es donen instruccions per a l'organització del Programa intensiu de millora (PIM) adreçat a l'alumnat de primer i segon curs d'educació secundària obligatòria en els centres educatius públics.

Avaluació d'alumnes

- [Ordre EDU/295/2008](#), de 13 de juny, per la qual es determinen el procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació a l'educació secundària obligatòria (DOGC núm. 5155, de 18.6.2008). Modificada per l'[Ordre ENS/56/2012](#), de 8 de març (DOGC núm. 6088, de 15.3.2012).
- [Resolució EDU/3445/2009](#), de 2 de desembre, per la qual es regula la convocatòria anual de les proves per a l'obtenció del títol de graduat en educació secundària obligatòria per a l'alumnat que no l'hagi obtingut en finalitzar l'etapa esmentada (DOGC núm. 5523, de 10.12.2009).

Equivalència d'estudis

- [Ordre EDU/1603/2009](#), de 10 de juny, per la qual s'estableixen equivalències amb els títols de graduat en educació secundària obligatòria i de batxiller regulats en la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (BOE núm. 146, de 17.6.2009).
- [Ordre EDU/520/2011](#), de 7 de març, per la qual es modifica l'ordre EDU/1603/2009, de 10 de juny, per la qual s'estableixen equivalències amb els títols de graduat en educació secundària obligatòria i de batxiller regulats en la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (BOE núm. 62, de 14.3.2011).

A més de les disposicions publicades al DOGC, a l'apartat Currículum i Orientació > [Normativa](#) del web de la XTEC, estan disponibles totes les circulars i orientacions curriculars d'avaluació de l'educació secundària obligatòria.

Currículum del primer cicle de l'educació infantil

1 El primer cicle de l'educació infantil

El primer cicle de l'educació infantil s'ajusta al que determina l'[article 56](#) de la Llei 12/2009, d'educació, i s'organitza d'acord amb els principis d'educació comuna, inclusiva i coeducadora, i atenent als criteris establerts a l'[article 78](#) de la Llei esmentada.

El [Decret 282/2006](#), de 4 de juliol, dels requisits dels centres de primer cicle de l'educació infantil, estableix el nombre i qualificació dels professionals que hi intervenen, el nombre màxim d'infants per grup, els requisits dels centres, el procediment de creació o d'autorització administrativa d'aquests centres, la participació de la comunitat escolar en el control i gestió del centre, així com la possibilitat de delegar determinades competències als ajuntaments.

El [Decret 101/2010](#), de 3 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments del primer cicle de l'educació infantil, estableix els principis bàsics que han de regir aquest cicle, n'explicita la finalitat i ofereix orientacions organitzatives i metodològiques. Els documents i els requisits formals que cal utilitzar en aquest cicle són els mateixos que els que s'estableixen per al segon cicle de l'educació infantil a l'[Ordre EDU/484/2009](#), de 2 de novembre, del procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació del segon cicle de l'educació infantil.

La disposició addicional desena del [Decret 102/2010](#), de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius, estableix que el Departament d'Ensenyament adaptarà progressivament l'organització i el funcionament de les llars d'infants a l'exercici de l'autonomia pedagògica, d'organització i de gestió.

2 Currículum i orientacions. Educació infantil. Primer cicle

El document "[Orientacions per al desplegament del currículum 0-3](#)" té com a objectiu posar a l'abast del personal educador del primer cicle d'educació infantil elements que facilitin la seva tasca, consideracions per a la reflexió amb exemples i pautes d'actuació que són coherents amb la normativa vigent, per millorar l'educació dels infants. Al web de la XTEC, (secció Currículum i orientació > [Educació infantil](#)) hi ha recursos i materials sobre l'organització curricular d'aquest cicle.

3 L'observació, l'avaluació i la documentació pedagògica com a pràctica quotidiana

L'observació és l'eina fonamental per seguir els progressos dels infants. Té com a finalitat recollir informació sobre el seu desenvolupament i, a partir de l'anàlisi, prendre decisions educatives per verificar el grau d'assoliment dels objectius i facilitar l'adaptació de l'ajut pedagògic a les característiques individuals de cada infant. L'observació també ha d'afavorir la regulació de les pràctiques educatives dels educadors per poder-les modificar quan no s'ajustin a les necessitats dels infants.

El document "[Orientacions per a l'avaluació. Educació infantil 1r cicle](#)" explicita les característiques, finalitats i els processos que intervenen en l'avaluació d'aquest cicle.

L'equip educatiu estableix els aspectes rellevants de l'observació, els instruments de registre, la informació a les famílies i l'altra documentació pedagògica. El director o directora del centre ha de vetllar perquè s'informi per escrit, com a mínim una vegada l'any, els pares o tutors legals; així mateix, s'ha de garantir una entrevista individual a l'inici de l'escolarització, una altra al llarg del curs i una reunió col·lectiva anual.

4 Els criteris d'intervenció: la programació de les activitats

Partint dels trets que es recullen en el projecte educatiu i que han estat definits a partir de la reflexió que cada equip ha fet sobre com els infants aprenen i desenvolupen les capacitats, cada llar d'infants ha de decidir i planificar quins han de ser els criteris d'intervenció en els diferents àmbits.

Totes les situacions i vivències quotidianes a la llar d'infants poden ser educatives i han d'estar previstes i considerades com a tal. No hi ha d'haver diferència, sinó continuïtat educativa, entre els moments de les activitats de cura i atenció diàries, el joc espontani de l'infant i les activitats estructurades per part del personal educador. Les estones que els infants són al pati o al jardí es consideren també integrades en l'horari lectiu i, per tant, també han de formar part d'aquest, i cal vetllar perquè s'hi respectin els principis del projecte educatiu propi.

Cada centre ha d'establir en quins àmbits és més necessari establir els criteris d'intervenció. Pot tractar-se de l'àmbit de l'alimentació, el descans, la higiene, el desenvolupament del llenguatge oral, el llenguatge artístic, la relació amb els companys, la psicomotricitat, l'experimentació, la reflexió, la relació i comunicació amb les famílies, etc.

La revisió de la pràctica del centre en els diferents àmbits ha de permetre a l'equip d'educadors identificar les àrees de millora i establir una adequada prioritització per aconseguir una atenció als infants de qualitat.

5 Implicació i participació de les famílies: Carta de compromís educatiu

Tal com s'estableix en l'[article 56](#) (apartats 4 i 9) de la Llei 12/2009, d'educació, les llars d'infants han de mantenir una estreta col·laboració amb les famílies dels infants atesos per garantir la coherència i la coresponsabilitat en el procés educatiu. Amb aquest objectiu han d'impulsar la seva participació i els han de facilitar el coneixement del funcionament de la llar i dels diferents aspectes de l'evolució dels aprenentatges escolars dels fills.

Així mateix, el director o directora de la llar d'infants ha d'impulsar mesures adreçades a afavorir la participació efectiva de les famílies en el control i gestió del centre a través del consell escolar. La programació anual de la llar ha de concretar les accions que

s'orienten a aquest objectiu.

D'altra banda, cal també que els centres educatius facilitin la participació de les associacions de mares i pares (AMPA) en el projecte educatiu i en el funcionament del centre i afavoreixin les seves actuacions, tot habilitant espais per a les activitats i reunions. També els han d'oferir la possibilitat de difondre la informació en els taulers o sistema d'anuncis del centre i els han de garantir els contactes necessaris amb el director o directora.

La carta de compromís educatiu és una eina que facilita la cooperació entre les famílies i el centre educatiu i ha d'expressar els compromisos que s'avenen a adquirir per garantir la cooperació entre les seves accions educatives en un entorn de convivència, respecte i responsabilitat en el desenvolupament de les activitats educatives, d'acord amb l'article 7 del [Decret 102/2010](#), de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius i l'[article 20](#) de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació.

Els continguts comuns de la carta s'han de formular amb la participació de la comunitat escolar, especialment la dels professionals de l'educació i les famílies, i els ha d'aprovar el consell escolar.

El centre i la família han de formalitzar la carta de compromís amb els seus continguts comuns en el moment de la matrícula. Aquest document ha d'estar signat pel pare, mare o tutor o tutora legal de l'alumne i pel director o directora de la llar d'infants o, en el seu nom, per qui disposin les normes d'organització i funcionament del centre.

D'altra banda, i d'acord amb l'[article 7.4](#) del Decret 102/2010, la carta de compromís educatiu ha de fer referència al seguiment de l'evolució dels infants.

En aquest sentit, i amb la finalitat que la carta de compromís educatiu pugui ser una eina més efectiva en el seguiment individualitzat de l'infant, és convenient afegir, als continguts comuns de la carta, altres continguts específics addicionals per al seguiment de cada infant. Per això, d'acord amb cada família, les llars poden completar cada carta de compromís amb una addenda de continguts específics addicionals on, un cop detectades les necessitats de cada alumne, s'especifiquen les mesures que es duran a terme per millorar i per a la seva integració escolar i social, els compromisos que cada família i la llar d'infants s'avenen a adquirir en relació amb aquestes accions i el seguiment dels resultats de les mesures dutes a terme. Aquesta addenda, que ha de signar el pare, mare o tutor o tutora legal de l'infant i el tutor o tutora de la llar, es formalitza durant el primer trimestre del curs i té una revisió anual, com a mínim.

De la carta de compromís, de les revisions successives i de les addendes de continguts específics signades, n'ha de quedar constància documental a la llar i a la família.

Per a més informació, vegeu "[Orientacions per a l'elaboració de la carta de compromís educatiu](#)".

6 Atenció a la diversitat

En el marc d'un sistema educatiu inclusiu, els criteris metodològics per a la intervenció

educativa que s'estableixen en el projecte educatiu de cada centre han de permetre oferir expectatives d'aprenentatge a tots els infants, atenent als diferents ritmes de desenvolupament i aprenentatge i a les seves singularitats.

Al primer cicle d'educació infantil, aquesta atenció s'incorpora dins les propostes i les activitats previstes amb caràcter general per a tots els infants, ja que l'organització dels espais del centre, l'elecció dels materials, el tracte que se'ls dispensa i les propostes que se'ls ofereix han de ser prou amplis i diversificats per aconseguir el màxim desenvolupament de les seves capacitats. El centre ha d'aplicar les mesures necessàries perquè tots els infants tinguin els suports adequats per arribar a aquest propòsit.

L'aplicació d'aquestes mesures requereix de la reflexió de l'equip educatiu del centre, que ha de treballar des d'àmbits diferents:

- Observar l'infant: cal emplenar, per a cada infant, una graella de desenvolupament que permeti registrar les observacions per poder constatar que hi ha progrés individual en els diferents àmbits de desenvolupament. Aquesta observació i seguiment sistematitzat permetrà donar el suport educatiu que necessita cada infant.
- Reflexionar sobre els agrupaments, les opcions metodològiques, les formes organitzatives i els criteris d'intervenció més adients per donar una resposta educativa a tots els infants tenint en compte les intel·ligències múltiples, els estils cognitius, els ritmes biològics i l'estat de salut, entre d'altres.

La detecció precoç, i també la col·laboració entre els centres i les famílies, són fonamentals a l'hora de prendre les decisions necessàries per afavorir el procés de desenvolupament i aprenentatge de l'infant. Cal tenir en compte que les expectatives dels agents educatius de com cada infant es pot desenvolupar i aprendre influiran, positivament o negativament, en les mesures i suports que se'ls ofereix.

7 Normativa d'aplicació (currículum del primer cicle de l'educació infantil)

- [Llei orgànica 2/2006](#), de 3 de maig, d'educació
- [Llei 12/2009](#), del 10 de juliol, d'educació (DOGC núm. 5422, de 16.07.2009)
- [Decret 282/2006](#), de 4 de juliol, pel qual es regulen el primer cicle de l'educació infantil i els requisits dels centres (DOGC núm. 4670, de 6.7.2006)
- [Decret 101/2010](#), de 3 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments del primer cicle de l'educació infantil (DOGC núm. 5686, de 5.8.2010)
- [Decret 102/2010](#), de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius (DOGC núm. 5686, de 5.8.2010)
- [Ordre EDU/484/2009](#), de 2 de novembre del procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació del segon cicle de l'educació infantil (DOGC núm. 5505, de 13.11.2009)

Currículum dels ensenyaments d'idiomes

1 Organització dels ensenyaments a les escoles oficials d'idiomes (EOI)

L'organització dels ensenyaments a les escoles oficials d'idiomes s'ha de fer d'acord amb el [Decret 4/2009](#), de 13 de gener, pel qual s'estableix l'ordenació i el currículum dels ensenyaments d'idiomes de règim especial, la [Resolució EDU/1707/2010](#), de 20 de maig, que desplega els nivells C1 i C2 de llengua catalana per a no catalanoparlants, i la [Resolució ENS/1365/2012](#), de 20 de juny, que regula la implantació i el currículum del nivell C1 d'alemany, anglès i francès.

2 Avaluació dels alumnes

2.1 Avaluacions de curs

L'avaluació del procés d'aprenentatge dels alumnes oficials de la modalitat presencial i semipresencial ha de ser contínua i sistemàtica, globalitzada, integradora i personalitzada, a fi de valorar el progrés dels alumnes i contrastar els objectius establerts amb els resultats que s'obtenen.

Aquesta avaluació, que pot tenir tres fases diferenciades, inicial, formativa i sumatòria, ha de permetre al professor o professora orientar i ajudar en l'aprenentatge i l'autoavaluació dels alumnes, així com orientar i adequar-ne la docència.

A l'inici del curs escolar, l'escola, des dels àmbits que consideri pertinents, i també el professor o professora de cada grup han d'informar els alumnes sobre els objectius que han assolir a final de curs i sobre els criteris i els instruments que s'utilitzaran per avaluar-los. Al llarg del curs els alumnes han d'estar informats del seu progrés, i els professors han d'afavorir i facilitar aquesta comunicació.

L'escola pot elaborar proves finals per fer en convocatòria única al final del curs. Els resultats d'aquestes proves finals, conjuntament amb els resultats obtinguts en el procés d'avaluació contínua, serviran per determinar la qualificació final del curs.

Tots els documents oficials de l'avaluació s'han de conservar en el centre, a disposició de la Inspecció d'Educació per a possibles comprovacions. També, amb aquesta finalitat, cal tenir en el centre el material que hagi contribuït decisivament a atorgar una qualificació, fins a la següent convocatòria de les mateixes característiques.

L'escola ha d'establir els procediments adients a fi d'assegurar que en els diversos àmbits (departaments, o altres que escaigui, i claustre) es tingui coneixement dels resultats acadèmics dels alumnes, s'estudiïn aquests resultats i es prenguin, quan escaigui, les decisions pertinents per revisar programacions, metodologies, aspectes organitzatius i qualsevol altre aspecte de la docència que sigui pertinent amb l'objectiu de millorar els aprenentatges.

2.2 Certificats

Per obtenir els certificats de nivell intermedi i de nivell avançat cal superar una prova segons el que estableix l'[Ordre EDU/34/2009](#), de 30 de gener, per la qual s'organitzen les proves específiques de certificació dels nivells intermedi i avançat dels ensenyaments d'idiomes de règim especial que s'imparteixen a les escoles oficials d'idiomes.

Per a l'administració i la qualificació de les proves per obtenir els certificats s'han de seguir les pautes especificades en l'Ordre esmentada.

Els alumnes d'alemany, anglès, català per a no catalanoparlants, espanyol per a estrangers, francès, italià, rus i àrab han de fer les proves que elabora el Departament d'Ensenyament. Els alumnes de la resta d'idiomes han de fer les proves que elaboren les mateixes escoles.

Per obtenir els certificats de nivell C1 i de nivell C2 de català per a no catalanoparlants cal superar una prova segons el que estableix la [Resolució EDU/1707/2010](#), de 20 de maig, per la qual s'organitzen les proves específiques de certificació del nivell C1 i C2 dels ensenyaments d'idiomes de règim especial que s'imparteixen a les escoles oficials d'idiomes.

Per obtenir el certificat de nivell C1 d'alemany, d'anglès i de francès cal superar una prova segons el que estableix la [Resolució ENS/1365/2012](#), de 20 de juny, per la qual s'organitzen les proves específiques de certificació del nivell C1 dels ensenyaments d'idiomes de règim especial que s'imparteixen a les escoles oficials d'idiomes. Per obtenir el certificat de nivell C1 d'italià cal superar una prova segons estableix la [Resolució ENS/1355/2016](#), de 18 de maig, per la qual s'organitzen els cursos d'actualització i especialització equivalents al nivell C-1 per al perfeccionament de competències en els estudis d'italià.

Els alumnes de català per a no catalanoparlants dels nivells C1 i C2 i els alumnes d'alemany, anglès, francès i italià del nivell C1 han de fer les proves que elabora el Departament d'Ensenyament.

En els cursos de certificat, la funció primordial de l'avaluació contínua és donar informació tant a professors com a alumnes sobre l'assoliment de les capacitats que també s'avaluaran en les proves de certificació. Pel que fa als alumnes oficials, i en el cas que la puntuació obtinguda en les proves de certificació sigui inferior a l'establerta en la normativa perquè siguin declarats aptes, el professor o professora podrà considerar-los aptes si la informació recollida sistemàticament al llarg del curs ho indica clarament, d'acord amb els límits i criteris que s'estableixin en les sessions d'unificació de criteris.

La Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial emet cada any instruccions sobre la matriculació i distribució dels candidats lliures per a les proves de certificació, i en fixa tant el nombre de convocatòries i el calendari com les dates de les sessions d'unificació de criteris.

El Departament d'Ensenyament resol sobre les adaptacions que calgui fer per a aquells candidats que, per dificultats específiques acreditades documentalment, requereixen unes condicions especials per fer les proves. Aquests candidats han de sol·licitar-ho prèviament i adjuntar, a la sol·licitud, la justificació documental corresponent.

2.3 Reclamacions motivades per les qualificacions

Reclamacions per qualificacions obtingudes al llarg del curs, a les proves específiques de certificació i als exàmens finals de primer i quart curs

Les reclamacions respecte a les qualificacions obtingudes a les proves específiques de certificació (nivell bàsic, intermedi, avançat, C1 i C2) s'han de resoldre d'acord amb el procediment previst en els apartats a i b de l'article 14 de l'[Ordre EDU/34/2009](#), de 30 de gener. Les reclamacions respecte a les qualificacions obtingudes al llarg del curs i als exàmens finals de primer i quart curs s'han de resoldre seguint el mateix procediment establert per a les proves específiques.

En cas que la resolució sigui objecte de nova reclamació, aquesta s'ha de presentar als serveis territorials o bé al Consorci d'Educació de Barcelona, mitjançant un escrit de la persona interessada, que s'ha de presentar a través del director o directora del centre.

El director o directora del centre ha de trametre als serveis territorials o al Consorci d'Educació de Barcelona aquesta reclamació juntament amb una còpia de la reclamació original, una còpia de l'acta de la reunió en la qual s'hagi estudiat la reclamació, una còpia de la resolució recorreguda i qualsevol altra documentació que, a iniciativa pròpia o a petició de la persona interessada, consideri pertinent d'adjuntar-hi.

A partir de l'estudi de la informació rebuda, i de l'informe emès per la Inspecció, els serveis territorials o el Consorci d'Educació de Barcelona resoldran definitivament.

Per tal que les tramitacions previstes siguin factibles, cal que el professor o professora mantingui un registre de tots els elements que ha emprat per a la qualificació i que el conservi al centre.

3 Cursos especials

D'acord amb la disposició addicional primera del [Decret 4/2009](#), de 13 de gener, i segons el que determini el Departament d'Ensenyament, les escoles oficials d'idiomes poden impartir cursos especials per perfeccionar competències en idiomes.

Els cursos especials poden ser monogràfics o de llengua instrumental.

3.1 Cursos monogràfics

Es consideren cursos monogràfics els cursos de llengua d'especialitat (negocis, llenguatge jurídic, mèdic, etc.), d'aprofundiment en el coneixement de la realitat

sociocultural dels països on es parla la llengua que és objecte d'estudi (literatura, història, civilització, costums, institucions, etc.), o bé de treball d'actualització lingüística o de treball específic per destreses.

Aquests cursos tenen com a destinatari qualsevol persona que acrediti tenir un nivell igual o superior al cinquè curs de les EOI, tret dels de llengua d'especialitat, que es poden adreçar, sempre que la proposta ho justifiqui, a persones que acreditin tenir un nivell igual o superior al nivell intermedi de les EOI. Aquests cursos es poden impartir al llarg de l'any o bé a l'estiu, amb una durada mínima de 30 hores i màxima de 45 hores.

3.2 Cursos de llengua instrumental

Les escoles oficials d'idiomes poden organitzar cursos de llengua instrumental (d'actualització i especialització) a l'estiu o bé durant l'any, amb una durada mínima de 30 hores i màxima de 90 hores, d'entre els idiomes impartits a l'escola que els organitzi.

En el cas que la demanda social així ho requereixi, es poden organitzar cursos d'un idioma no implantat de manera oficial en una determinada escola; aquests cursos es poden organitzar sempre que la demanda no pugui ser assumida per una EOI de la zona que imparteixi l'idioma de manera oficial. Aquests cursos han de tenir una durada mínima de 30 hores i màxima de 90 hores.

El referent pel que fa als objectius i als continguts dels cursos de llengua instrumental és el [Decret 4/2009](#), de 13 de gener, pel qual s'estableix l'ordenació i el currículum dels ensenyaments d'idiomes de règim especial.

3.3 Autorització i reconeixement dels cursos especials

Els cursos especials (cursos monogràfics i cursos de llengua instrumental) han de ser analitzats i informats per l'àmbit de coordinació que estableixi el centre, i aprovats pel consell escolar, i han de ser autoritzats, previ informe de la Inspecció d'Educació, pel director o directora dels serveis territorials corresponents (a la ciutat de Barcelona, per l'òrgan competent del Consorci d'Educació). La seva aprovació i posterior autorització han de prendre en consideració l'adequació dels continguts d'aquests cursos a les necessitats del context en el qual s'ubica l'EOI corresponent.

En el cas dels cursos d'idiomes no implantats a l'escola, cal presentar als serveis territorials o al Consorci d'Educació de Barcelona un informe del director o directora del centre que justifiqui la necessitat del curs i l'adequació de la proposta, avalat per professors especialistes en la llengua. No es poden proposar ni autoritzar cursos especials que, de manera simultània, dupliquin el treball que es fa en els cursos ordinaris.

Els centres han de vetllar per garantir la qualitat dels cursos especials.

Les propostes de cursos monogràfics o de cursos de llengua instrumental han de

seguir les pautes del model "Pautes per a l'elaboració de la proposta d'un curs especial d'EOI".

Per sol·licitar-ne l'autorització als serveis territorials o al Consorci d'Educació de Barcelona, el director o directora del centre ha de presentar la proposta i l'informe de cada curs i ha de formular la sol·licitud segons el model "Sol·licitud d'autorització d'un curs especial".

L'autorització d'un curs especial per part del director o directora dels serveis territorials o de l'òrgan competent del Consorci d'Educació de Barcelona té validesa únicament per a l'any o curs escolar per al qual se sol·licita. Si el centre vol repetir l'activitat en un curs o cursos posteriors, n'ha de sol·licitar, anualment, la renovació de l'autorització als serveis territorials o al Consorci d'Educació de Barcelona, segons escaigui. Si la proposta del curs no inclou canvis, el centre ha de presentar el document "Sol·licitud d'autorització d'un curs especial" emplenat, fent-hi constar que es tracta d'una renovació de l'autorització.

Els cursos especials poden ser autoritzats com a activitats de formació permanent dels professors del Departament d'Ensenyament, segons els paràmetres establerts.

Els preus dels cursos especials es determinen en la normativa de preus públics del Departament d'Ensenyament ([Ordre ENS/169/20](#), de 14 de juny). El pagament al personal que els ha d'impartir i la liquidació de la retenció d'IRPF a l'Agència Tributària s'han de fer d'acord amb el procediment vigent, que s'estableix a l'[Ordre FHA/586/2011](#), de 9 de març.

3.4 Certificats

L'escola oficial d'idiomes ha d'emetre un certificat on es faci constar el nom del curs, la durada i —si escau— la franja del nivell del Marc europeu comú de referència.

El certificat l'ha de signar el secretari o secretària del centre, i comptar amb el vistiplau del director o directora.

Certificats d'assistència

Els alumnes que assisteixin a un 80% de les classes podran sol·licitar un certificat d'assistència, en el cas que no hagin obtingut un certificat d'assoliment.

Certificats d'assoliment

Cursos A

En el cas que el nivell del curs ofert, d'un mínim de 60 hores, es considera que correspon a la primera part d'un curs ordinari d'escola oficial d'idiomes, i l'alumne hi ha assistit amb regularitat i aprofitament, el certificat que obtingui li permetrà l'exempció del test de nivell (TN) de les EOI per accedir al mateix curs, en modalitat ordinària o —si escau— a un curs B en modalitat flexibilitzada.

Cursos B

En el cas que el nivell del curs ofert, d'un mínim de 60 hores, es considera que correspon a la segona part d'un curs ordinari d'escola oficial d'idiomes i l'alumne hi ha assistit amb regularitat i aprofitament, el certificat que obtingui li permetrà l'exempció del test de nivell (TN) de les EOI i l'accés al curs següent, en modalitat ordinària, o —si escau— en modalitat flexibilitzada.

En qualsevol cas, en el certificat emès ha de constar:

"Aquest certificat permet l'exempció del test de nivell per accedir a XXXX curs d'una escola oficial d'idiomes durant l'any acadèmic 2016-2017."

4 Normativa d'aplicació (currículum dels ensenyaments d'idiomes)

- [Decret 4/2009](#), de 13 de gener, pel qual s'estableix l'ordenació i el currículum dels ensenyaments d'idiomes de règim especial (DOGC núm. 5297, de 15.1.2009)
- [Decret 224/2016](#), de 15 de març, de modificació de l'article 10.2 del Decret 4/2009, de 13 de gener, pel qual s'estableix l'ordenació i el currículum dels ensenyaments d'idiomes de règim especial (DOGC num. 7081, de 17/03/2016)
- [Resolució EDU/1707/2010](#), de 20 de maig, d'organització experimental dels cursos d'actualització i especialització per al perfeccionament de competències en els estudis de català per a no catalanoparlants i les escoles oficials d'idiomes que els imparteixen (DOGC núm. 5642, de 3.6.2010)
- [Resolució ENS/1365/2012](#), de 20 de juny, per la qual s'organitzen els cursos d'actualització i especialització equivalents al nivell C-1 per al perfeccionament de competències en els estudis d'alemany, d'anglès i de francès, i s'estableixen les escoles oficials d'idiomes que els imparteixen (DOGC núm. 6168, de 11.7.2012)
- [Ordre EDU/34/2009](#), de 30 de gener, per la qual s'organitzen les proves específiques de certificació dels nivells intermedi i avançat dels ensenyaments d'idiomes de règim especial que s'imparteixen a les escoles oficials d'idiomes (DOGC núm. 5318, de 13.2.2009)
- [Ordre EHA/586/2011](#), de 9 de març, per la qual s'aprova el model 111 d'autoliquidació de retencions i ingressos a compte de l'impost sobre la renda de les persones físiques sobre rendiments del treball i d'activitats econòmiques, premis i determinats guanys patrimonials i imputacions de renda i es modifica altra normativa tributària (BOE núm. 66, de 18.3.2011)
- [Ordre ENS/169/2012](#), de 14 de juny, per la qual s'estableix l'import dels preus públics per la utilització de diversos serveis docents prestats a les escoles oficials d'idiomes i les escoles d'art del Departament d'Ensenyament aplicable a partir del curs acadèmic 2012-2013 (DOGC núm. 6155, de 22.06.2012)
- [Resolució ENS/1355/2016](#), de 18 de maig, per la qual s'organitzen els cursos d'actualització i especialització equivalents al nivell C-1 per al perfeccionament de competències en els estudis d'italià.

Ensenyaments artístics superiors

1 Documents dels centres superiors d'ensenyaments artístics

Els centres superiors d'ensenyaments artístics han de disposar dels documents següents:

- Les memòries de verificació dels títols que imparteix, que han d'incloure els sistemes de garantia interna de la qualitat.
- Els plans d'estudis corresponents.
- Els informes anuals de seguiment.
- Els plans docents.

2 Ensenyaments artístics superiors: títols superiors de grau

2.1 Verificació dels plans d'estudis

Els centres han de tenir a disposició de l'Administració educativa, tal com preveu el [Decret 85/2014](#), de 10 de juny, dels ensenyaments artístics superiors, la memòria de verificació dels plans d'estudis que corresponen als títols superiors de grau i màster que imparteixen.

Per a la implantació de nous títols o especialitats o bé en el cas de nous centres, han de redactar la corresponent memòria de verificació en català i en castellà i l'han de lliurar, en format digital i en paper, a la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial.

Aquesta memòria s'ha d'ajustar a les prescripcions que estableix el [Reial decret 21/2015](#), de 23 de gener, que modifica el Reial decret 1614/2009, de 26 d'octubre, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments artístics superiors regulats per la [Llei orgànica 2/2006](#), de 3 de maig, d'educació, i pels reials decrets específics corresponents a cada ensenyament superior.

Per a la seva elaboració cal tenir en compte la: [Guia per a l'elaboració i la verificació de les propostes de titulacions universitàries de grau i màster](#); el [Procediment per a la presentació de la proposta i l'avaluació dels plans d'estudi dels ensenyaments artístics superiors](#), i el model normalitzat de [Memòria per a la verificació del títol oficial](#) de l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya (AQU), segons el que estableix el conveni signat entre el Departament d'Ensenyament i l'AQU per a la verificació, el seguiment, la modificació i l'acreditació dels plans d'estudi dels ensenyaments artístics superiors.

Quan el Departament d'Ensenyament ha revisat la memòria, el pla d'estudis és sotmès a una avaluació externa per l'AQU i aquesta emet un informe. És preceptiu l'informe

favorable perquè aquest pla d'estudis sigui aprovat pel Departament d'Ensenyament.

2.2 Publicació al DOGC dels plans d'estudis

Una vegada verificat el pla d'estudis, se n'ha de presentar un esquema a la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial, en paper i en format digital, en català i castellà i segons la plantilla que es proposi, per publicar-lo al DOGC. L'esquema ha de contenir els punts següents:

1. Especialitats i itineraris.
2. Distribució del pla d'estudis en crèdits ECTS, per tipus de matèria.
3. Relació de matèries, assignatures i cursos.

2.3 Informe anual de seguiment del títol (IST)

Els centres que imparteixen ensenyaments artístics superiors han d'elaborar, cada curs acadèmic, un informe de seguiment de la implantació del pla d'estudis de cada una de les titulacions que imparteixi de títol superior de grau i màster.

Aquest informe de seguiment ha de seguir el contingut del model per a l'elaboració de l'[informe de seguiment de títol oficial EAS](#) elaborat per l'AQU.

D'acord amb aquest model, l'informe ha de contenir els punts següents:

1. Informació pública del desenvolupament operatiu de l'ensenyament.
2. Informació pública dels indicadors de l'ensenyament.
3. Anàlisi valorativa del funcionament de l'ensenyament a partir de dades i d'indicadors; hi cal fer esment de la memòria d'actuacions fetes i del pla de treball del curs següent amb les propostes de millora corresponents, si escau.
4. Idoneïtat del sistema de garantia interna de la qualitat que ha de seguir les pautes de la [Guia d'avaluació del disseny del sistema de garantia interna de la qualitat dels ensenyaments artístics superiors](#), elaborada per l'AQU, per al seguiment de l'ensenyament.

Els centres han de lliurar a la Inspecció d'Educació, abans del 30 de setembre, un informe per cada títol superior de grau i màster impartit. La Inspecció hi ha d'adjuntar el seu informe i ha d'enviar els dos documents a la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial, que els ha de trametre a l'AQU, en virtut del conveni signat entre el Departament d'Ensenyament i l'AQU, esmentat a l'apartat *Verificació dels plans d'estudis*. El Departament d'Ensenyament i l'AQU han de fer un informe de devolució per a cada centre amb les mesures i actuacions que s'han

de tenir en compte i/o aplicar.

Per als títols de màster que, tot i estar verificats i autoritzats, no s'imparteixin, cal indicar a l'informe de seguiment corresponent que s'ha de lliurar a la inspecció, que el títol no s'ha impartit al llarg del curs corresponent i si es preveu impartir-lo de cara al curs vinent.

2.4 Plans docents

El pla docent és la concreció per assignatures del punt 5.2 de la memòria de verificació (vegeu [Guia AQU](#)). El pla docent de cada assignatura conté els mateixos apartats que hi ha a les fitxes de les matèries, adaptats a les assignatures corresponents.

Si com a resultat del seguiment anual s'hi detecten disfuncions, els plans docents es poden modificar anualment.

Els centres que imparteixen ensenyaments artístics superiors han de lliurar al Departament d'Ensenyament, abans del 20 de juliol, els plans docents corresponents als estudis i cursos oficials que impartiran el curs següent. En els casos de nova implantació i en els casos de modificació cal presentar un full amb la llista dels canvis que s'han portat a terme, entrat per registre i adreçat a la Direcció General de Formació Professional inicial i d'Ensenyaments de Règim Especial. També s'ha d'enviar per correu electrònic al Servei d'Ordenació d'Ensenyaments de Règim Especial el document del Pla docent, assenyalant-hi les esmenes realitzades.

2.5 Accés

Els centres han d'aplicar la [Resolució ENS/520/2016](#), de 26 de febrer, per la qual es convoquen les proves d'accés als ensenyaments artístics superiors adaptats a l'Espai Europeu d'Educació Superior corresponents al curs 2016-2017, i també, si escau, la [Resolució ENS/1004/2016](#), de 18 d'abril, per la qual es determinen el calendari i els aspectes específics de la preinscripció per al curs 2016-2017 per als ensenyaments artístics superiors.

2.6 Reconeixement, validació de crèdits i homologació de títols

Els centres han d'aplicar el [Reial Decret 1618/2011](#), de 14 de novembre, referent al reconeixement d'estudis en l'àmbit de l'educació superior i la [Resolució ENS/2869/2011](#) de 21 de novembre, de reconeixement i transferència de crèdits, validació d'aprenentatges, del reconeixement de crèdits individualitzat i altres procediments específics en l'àmbit dels ensenyaments artístics superiors.

2.6.1 Reconeixement de crèdits acadèmics

Els centres han de presentar a la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial la seva proposta de quadres de correspondència de reconeixement de crèdits acadèmics computables abans del 20 de juliol per tal que la comissió de reconeixement de crèdits interespecialitats dels ensenyaments artístics superiors emeti un informe perquè el director general l'aprovi, si escau.

2.6.2 Reconeixement de crèdits per validació

Els centres han de presentar dues vegades l'any a la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial la seva proposta motivada de reconeixement per a la validació de crèdits acadèmics computables: abans de la quarta setmana de setembre i abans de la quarta setmana de gener, per tal que la comissió de reconeixement de crèdits interespecialitats dels ensenyaments artístics superiors valori els expedients presentats i emeti un informe perquè el director general els resolgui.

2.6.3 Homologació de títols de fora de l'espai europeu d'educació superior

Les persones interessades en l'homologació de títols de fora de l'Espai Europeu d'Educació Superior, s'han d'adreçar al Servei d'Escolarització i Registre de Títols seguint el [procediment establert](#).

2.7 Canvi d'especialitat

Els centres poden autoritzar el canvi d'especialitat dins d'una mateixa titulació si hi ha places vacants i es compleixen els requisits establerts a la memòria de verificació. El canvi d'especialitat requereix que els alumnes superin prèviament la prova específica d'accés a l'especialitat, llevat que la prova superada i la que hauria de superar siguin comunes. En el cas d'ensenyaments superiors en els quals una part de la prova és comuna, només s'haurà de fer la part no comuna.

En el canvi d'especialitat, les assignatures de les matèries de formació bàsica superades en l'especialitat d'origen s'incorporen a l'expedient acadèmic de l'especialitat de destí. A més, els alumnes poden sol·licitar el reconeixement de crèdits d'altres matèries o assignatures superades, sol·licituds que es cal resoldre d'acord amb els procediments i els criteris establerts pel centre i aprovats pel Departament d'Ensenyament.

2.8 Permanència

Els centres públics i l'Escola Superior de Música de Catalunya han d'aplicar la

[Resolució ENS/1510/2014](#), d'11 de juny, dels criteris de permanència en els ensenyaments artístics conduents a títol superior.

2.9 Suplement europeu al títol

Per a l'expedició del suplement europeu al títol que preveuen l'article 18 del [Reial decret 1614/2009](#), de 26 d'octubre, i l'article únic del [Reial decret 197/2015](#), de 23 de març, els centres han de seguir les instruccions que, a aquest efecte, ha d'establir el Departament d'Ensenyament.

El suplement s'ha d'expedir als alumnes que finalitzen i superen els estudis, quan sol·licitin el títol corresponent. Els centres han de facilitar un fitxer d'acord amb les característiques que el Departament determini i que com a mínim ha de contenir la identificació de cada alumne amb el seu expedient acadèmic (pla d'estudis cursat i resultats obtinguts). Les dades acadèmiques que s'incorporin al suplement han d'estar redactades en les tres llengües en què s'expedirà: català, castellà i anglès.

3 Títols de màster en ensenyaments artístics

A partir de les indicacions previstes en el [Reial decret 21/2015](#), de 23 de gener, que modifica el Reial decret 1614/2009, de 26 d'octubre, en l'article 13, per verificar un títol de màster artístic cal seguir els passos següents:

1. Els centres han de lliurar la memòria del pla d'estudis del màster artístic d'acord amb l'esquema que s'indica a la [Guia per a l'elaboració i la verificació de les propostes de titulacions universitàries de grau i màster](#) a la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial per tal que la revisi i la trameti, si escau, al Ministeri d'Educació, Cultura i Esports.
2. El Ministeri d'Educació, Cultura i Esports l'ha de remetre a l'AQU per iniciar el procés d'avaluació externa. Un cop valorada, l'AQU en fa un informe i l'envia al Ministeri. Finalment, el Ministeri l'envia al Consell Superior d'Ensenyaments Artístics perquè aquest n'emeti un informe.
3. Vistos els informes de l'AQU i del Consell Superior d'Ensenyaments Artístics, el Ministeri d'Educació, Cultura i Esports dicta, en el termini de sis mesos des de l'inici del tràmit, la resolució d'homologació del títol. Posteriorment ho comunica a l'Administració educativa corresponent i l'inscriu al Registre central de títols.
4. La Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial inicia els tràmits per a l'autorització i la notificació al centre.

4 Còpia o plagi i honestedat acadèmica

Les noves tecnologies de la comunicació permeten l'accés universal a la informació però alhora en possibiliten el mal ús o l'apropiació indeguda, per la qual cosa el centre ha de vetllar perquè tots els alumnes coneguin i respectin la llei i els codis ètics de bona pràctica, les idees bàsiques de la propietat intel·lectual i els drets d'autoria i la normativa en relació amb la còpia i el plagi.

5 Normativa d'aplicació (ensenyaments artístics superiors)

Marc estatal

- [Llei orgànica 2/2006](#), de 3 de maig, d'educació (BOE núm.106, de 4.5.2006)
- [Reial decret 1614/2009](#), de 26 d'octubre, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments artístics superiors regulats per la Llei orgànica de 2006, de 3 de maig, educació (BOE núm. 259, de 27.10.2009)
- [Reial decret 303/2010](#), de 15 de març, pel qual s'estableixen els requisits mínims dels centres que imparteixen ensenyaments artístics regulats en la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (BOE núm. 86, de 9.4.2010)
- [Reial decret 630/2010](#), de 14 de maig, pel qual es regula el contingut bàsic dels ensenyaments artístics superiors de grau en art dramàtic establerts a la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (BOE núm. 137, de 5.6.2010)
- [Reial decret 631/2010](#), de 14 de maig, pel qual es regula el contingut bàsic dels ensenyaments artístics superiors de grau en música establerts a la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (BOE núm. 137, de 5.6.2010)
- [Reial decret 632/2010](#), de 14 de maig, pel qual es regula el contingut bàsic dels ensenyaments artístics superiors de grau en dansa establerts a la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (BOE núm. 137, de 5.6.2010)
- [Reial decret 633/2010](#), de 14 de maig, pel qual es regula el contingut bàsic dels ensenyaments artístics superiors de grau en disseny establerts a la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (BOE núm. 137, de 5.6.2010)
- [Reial decret 635/2010](#), de 14 de maig, pel qual es regula el contingut bàsic dels ensenyaments artístics superiors de grau en conservació i restauració de béns culturals establerts a la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (BOE núm. 137, de 5.6.2010)
- [Reial decret 1618/2011](#), de 14 de novembre, sobre reconeixement d'estudis en l'àmbit de l'educació superior (BOE núm. 302, de 16.12.2011)
- [Reial decret 21/2015](#), de 23 de gener, modifica el Reial decret 1614/2009, de 26 d'octubre, per establir l'ordenació dels ensenyaments artístics superiors regulats per la Llei orgànica de 2006, de 3 de maig, d'educació (BOE núm. 3, de 07.02.2015)

- [Reial decret 197/2015](#), de 23 de març, pel qual es modifica el Reial decret 1850/2009, de 4 de desembre, sobre expedició de títols acadèmics i professionals corresponents als ensenyaments establerts per la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (BOE núm. 88, de 13.4.2015)

Marc autonòmic

- [Decret 75/2007](#), de 27 de març, pel qual s'estableix el procediment d'admissió de l'alumnat als centres en els ensenyaments sufragats amb fons públics (DOGC núm. 4852, de 29.3.2007)
- [Decret 85/2014](#), de 10 de juny, dels ensenyaments artístics superiors (DOGC núm. 6042, de 12.6.2014)
- [Ordre EDC/216/2005](#), de 4 de maig, per la qual es desenvolupa el procediment d'expedició dels títols acadèmics i professionals no universitaris de Catalunya (DOGC núm. 4385, de 17.5.2005)
- [Resolució ENS/2869/2011](#), de 21 de novembre, del reconeixement i transferència de crèdits, validació d'aprenentatges, del reconeixement de crèdits individualitzat i altres procediments específics en l'àmbit dels ensenyaments artístics superiors (DOGC núm. 6024, de 14.12.2011)
- [Resolució ENS/1510/2014](#), d'11 de juny, dels criteris de permanència en els ensenyaments artístics conduents a títol superior (DOGC núm. 6655, de 2.7.2014)
- [Resolució ENS/1547/2014](#), de 23 de juny, per la qual s'aprova el pla d'estudis dels ensenyaments artístics conduents al títol superior d'art dramàtic de l'Escola Superior d'Art Dramàtic de l'Institut del Teatre (DOGC núm. 6660, de 9.7.2014)
- [Resolució ENS/1549/2014](#), de 23 de juny, per la qual s'aprova el pla d'estudis dels ensenyaments artístics conduents al títol superior de disseny de l'Escola Superior de Disseny i d'Arts Plàstiques (DOGC núm. 6660, de 9.7.2014)
- [Resolució ENS/1550/2014](#), de 23 de juny, per la qual s'aprova el pla d'estudis dels ensenyaments artístics conduents al títol superior de conservació i restauració de béns culturals de l'Escola Superior de Conservació i Restauració de Béns Culturals de Catalunya (DOGC núm. 6660, de 9.7.2014)
- [Resolució ENS/1551/2014](#), de 23 de juny, per la qual s'aprova el pla d'estudis dels ensenyaments artístics conduents al títol superior de música del Centre Autoritzat de Grau Superior de Música, Liceu (DOGC núm. 6660, de 9.7.2014)
- [Resolució ENS/1552/2014](#), de 23 de juny, per la qual s'aprova el pla d'estudis dels ensenyaments artístics conduents al títol superior de música del centre Taller de Músics (DOGC núm. 6660 de 9.7.2014)
- [Resolució ENS/1553/2014](#), de 23 de juny, per la qual s'aprova el pla d'estudis dels ensenyaments artístics conduents al títol superior de disseny de l'Escola Superior de Disseny i Moda Felicidad Duce (DOGC núm. 6660, de 9.7.2014)
- [Resolució ENS/1554/2014](#), de 23 de juny, per la qual s'aprova el pla d'estudis dels ensenyaments artístics conduents al títol superior de música de l'Escola Superior

- de Música de Catalunya (DOGC núm. 6660, de 9.7.2014)
- [Resolució ENS/1555/2014](#), de 23 de juny, per la qual s'aprova el pla d'estudis dels ensenyaments artístics conduents al títol superior de disseny de l'Escola Superior de Disseny IED (DOGC núm. 6660, de 9.7.2014)
 - [Resolució ENS/458/2015](#), de 9 de març, per la qual s'aproven les bases generals de les proves específiques d'accés als ensenyaments artístics superiors adaptats a l'Espai Europeu d'Educació Superior, i es convoquen les corresponents al curs 2015-2016 (DOGC núm. 6832, de 17.3.2015)
 - [Resolució ENS/520/2016](#), de 26 de febrer, per la qual es convoquen les proves d'accés als ensenyaments artístics superiors adaptats a l'Espai Europeu d'Educació Superior, corresponents al curs 2016-2017 (DOGC núm. 7072, de 4.3.2016).
 - [Resolució ENS/1004/2016](#), de 18 d'abril, per la qual es determinen el calendari i els aspectes específics de la preinscripció per al curs 2016-2017 per als ensenyaments de batxillerat, batxillerat integrat amb música o dansa, cicles formatius de formació professional de grau mitjà i de grau superior, cursos d'accés a aquests cicles, programes de formació i inserció, cicles formatius d'arts plàstiques i disseny de grau mitjà i de grau superior, artístics superiors, d'idiomes en escoles oficials d'idiomes, esportius, i els impartits en centres i aules de formació d'adults (DOGC núm. 7105, de 22.4.2016)

Ensenyament de la religió

1 Aspectes generals

D'acord amb la normativa vigent, l'ensenyament de la religió té caràcter optatiu per als alumnes i és d'oferta obligatòria per als centres.

El centre ha d'oferir als alumnes de nou ingrés la possibilitat d'optar a rebre l'ensenyament de la religió, mitjançant el full de preinscripció o una declaració d'acord amb el model "Declaració sobre l'opció per rebre l'ensenyament de la religió o l'atenció educativa alternativa per als alumnes de nou ingrés en el centre" (educació infantil, educació primària, ESO o batxillerat), segons l'etapa educativa que correspongui.

La petició de plaça en un centre privat amb caràcter propi que expressi una confessió religiosa és una manera d'optar per la formació religiosa i moral que s'hi imparteix.

Els pares o tutors legals dels alumnes, per iniciativa pròpia, poden modificar l'opció feta comunicant-ho per escrit al director o directora del centre abans de l'inici de cada curs.

2 Segon cicle d'educació Infantil

Correspon a l'equip directiu del centre adoptar les mesures organitzatives pertinents

perquè els alumnes rebin la deguda atenció educativa, d'acord amb l'opció dels pares o tutors legals a cursar ensenyaments de religió o no, a fi que l'elecció d'una opció o de l'altra no suposi cap mena de discriminació.

3 Educació primària

Per als alumnes de l'educació primària s'aplica el que disposa el [Decret 119/2015](#), de 23 de juny, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària. L'àrea de religió i l'àrea d'educació en valors socials i cívics, que conformen l'àmbit d'educació en valors, són d'oferta obligatòria per als centres i de caràcter optatiu per a les famílies.

L'avaluació d'aquestes àrees s'ha de fer amb els mateixos criteris i efectes que la de les altres àrees.

La determinació del currículum de l'àrea de religió de les diferents confessions religioses que han subscrit acords de cooperació en matèria educativa és competència de les autoritats religioses corresponents. Aquest currículum ha de respectar els principis, els valors, les llibertats, els drets i els deures constitucionals i estatutaris, i ha de contribuir a l'assoliment de les competències pròpies de l'àmbit de l'educació en valors.

Correspon a l'equip directiu del centre adoptar les mesures organitzatives pertinents perquè els alumnes rebin la deguda atenció educativa, d'acord amb l'opció dels pares o tutors legals a cursar ensenyaments de religió o no, a fi que l'elecció d'una opció o de l'altra no suposi cap mena de discriminació.

4 Educació secundària obligatòria

L'ensenyament de la religió a l'educació secundària obligatòria s'ha d'ajustar al que estableix el [Decret 187/2015](#), de 25 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria.

Durant l'etapa, els alumnes cursen la matèria de religió o bé la matèria de cultura i valors ètics, en funció de l'elecció dels pares o tutors legals i sense que l'opció feta suposi cap tipus de discriminació. L'avaluació de la matèria de religió s'ha de fer amb els mateixos criteris i efectes que la de les altres matèries.

Les autoritats religioses corresponents tenen competència per determinar el currículum de la matèria de religió de les diferents confessions religioses que han subscrit acords de cooperació en matèria educativa. Aquest currículum ha de respectar els principis, els valors, les llibertats, els drets i els deures constitucionals i estatutaris, i ha de contribuir a assolir les competències pròpies de l'etapa.

5 Batxillerat

La matèria de religió és una matèria específica de 70 hores, d'oferta obligatòria per als centres i de caràcter voluntari per als alumnes. L'avaluació de l'ensenyament de la religió s'ha de fer amb els mateixos criteris i efectes que la de les altres matèries.

Les autoritats religioses corresponents tenen competència per determinar el currículum de la matèria de religió de les diferents confessions religioses que han subscrit acords de cooperació en matèria educativa. Aquest currículum ha de respectar els principis, els valors, les llibertats, els drets i els deures constitucionals i estatutaris.

6 Docència de la religió en els centres públics

(Vegeu també el document "Personal docent".)

Mestres de religió

Els mestres de la plantilla de les escoles que ho vulguin tenen prioritat per impartir l'àrea de religió. Els interessats han de comunicar-ho al director o directora del centre abans de finalitzar el mes de maig per tal que puguin ser proposats per les autoritats religioses corresponents, d'acord amb l'establert.

Quan en les previsions per al curs següent no hi hagi prou mestres de la plantilla habilitats per impartir l'àrea de religió a tots els alumnes interessats, el centre ho ha de comunicar, abans de finalitzar el mes de maig, als serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, al Consorci d'Educació, a fi que es pugui fer arribar la petició als responsables de la confessió religiosa corresponent i assignar els docents que hagin d'impartir aquests ensenyaments.

Professors de religió

En els instituts, les opcions confessionals de religió les han d'impartir els professors designats en el marc dels acords amb cada confessió religiosa.

7 Normativa d'aplicació (ensenyament de la religió)

- [Decret 142/2008](#), de 15 de juliol, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments del batxillerat (DOGC núm. 5183, de 29.7.2008)
- [Decret 119/2015](#), de 23 de juny, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària (DOGC núm. 6900, de 26.6.2015)
- [Decret 187/2015](#), de 25 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria (DOGC núm. 6945, de 28.8.2015)

Ensenyaments de dansa de grau professional

1 Documents de gestió

La legislació vigent preveu que tots els centres elaborin els seus documents de gestió com a eines eficaces que els han de permetre un exercici responsable de l'autonomia reconeguda, tal com es detalla en "Documents de gestió del centre".

El projecte curricular dels conservatoris i centres autoritzats de grau professional de dansa ha de desplegar el currículum en el marc de la seva autonomia, potenciant l'activitat en grup del professorat i estimulant la pràctica investigadora. Inclourà:

- Les especialitats
- Els objectius de cada especialitat
- La seqüència i la distribució temporal dels continguts
- Els criteris generals per a l'elaboració de la programació
- Les opcions metodològiques, organitzatives i d'avaluació.
- Criteris per adoptar mesures organitzatives per a la millora del procés d'ensenyament-aprenentatge a partir de la informació aportada per l'avaluació.

Els centres, en el marc del seu projecte curricular, organitzaran l'horari escolar, d'acord amb la normativa d'aplicació.

La programació de cada assignatura s'elaborarà en el marc del projecte curricular de centre i les directrius del decret 24/2008, de 29 de gener, pel qual s'estableix l'ordenació curricular dels ensenyaments de dansa de grau professional i se'n regula la prova d'accés.

El Departament d'Ensenyament adoptarà, si escau, mesures d'adaptació del currículum a fi de permetre concrecions individuals ajustades als ritmes d'aprenentatge i singularitats de l'alumne.

2 Incorporació dels alumnes als ensenyaments de dansa de grau professional

2.1 Proves específiques d'accés

La incorporació als ensenyaments de dansa de grau professional es fa a través d'una prova d'accés que es regula a l'[Ordre EDU/484/2008](#), de 12 de novembre, per la qual s'organitzen les proves específiques d'accés als ensenyaments professionals de dansa.

El Departament d'Ensenyament convoca anualment aquesta prova, la superació de la qual serà vàlida per a la matriculació, exclusivament en el curs acadèmic en què s'ha convocat.

La convocatòria estableix el període d'inscripció a les proves, que coincideix amb la data d'inici de la preinscripció a l'educació primària i a l'educació secundària obligatòria, el calendari de les proves, l'estructura, les matèries per a cada curs d'accés i especialitat, i també els criteris de composició de les comissions avaluadores.

Els continguts i orientacions bàsiques per a les proves d'accés a primer curs de totes les especialitats es poden consultar al web del Departament d'Ensenyament. D'acord amb l'[Ordre EDU/484/2008](#) i la resolució anual corresponent, els centres on es fan les proves han de fer pública la informació del calendari i horari detallat de les proves, el vestuari i el material necessari per a cadascuna de les parts de la prova.

Els centres han de tenir a disposició de l'aspirant la informació sobre els continguts dels exercicis de cada part de la prova i els criteris d'avaluació, d'acord amb les instruccions del Departament d'Ensenyament.

Cada centre ha de fer pública l'oferta de places per curs i especialitat, un cop descomptades les places per als repetidors i els trasllats d'expedient. L'oferta de places per a cada especialitat dels cursos diferents de primer la determina el centre; n'ha de deduir les places que cobreix per promoció o repetició de curs i ha de preveure una reserva adequada de les places vacants per a trasllats d'expedients d'altres centres.

Estan exempts de fer la prova els alumnes que es tornen a matricular en els estudis reglats, després d'un temps d'absència en un centre, si tenen aprovada almenys una assignatura del grau professional. Si aquesta situació comporta un canvi de pla d'estudis, s'ha d'aplicar, a les assignatures que hagin superat, el procés d'equivalències que estableix la normativa corresponent.

2.2 Adjudicació de places

Les places de cada curs i especialitat s'assignen per ordre decreixent de la puntuació que s'ha obtingut a les proves d'accés.

Les sol·licituds de trasllat s'han de presentar en el mateix termini que les sol·licituds d'inscripció a les proves d'accés, el qual s'especifica a la resolució de preinscripció i matrícula. També es pot sol·licitar el trasllat durant el curs acadèmic, en funció de la disponibilitat de places vacants.

Si resten places vacants, aquestes es podran adjudicar a persones que han superat la prova en altres centres.

Un cop finalitzada la primera convocatòria i efectuada la matriculació, si resten places vacants es podrà fer una segona convocatòria. A la segona convocatòria es poden oferir les places vacants de la primera convocatòria i places no ofertes en la primera convocatòria.

3 Simultaneïtat d'estudis d'ESO o de batxillerat amb estudis de dansa

Els alumnes que cursen ESO o batxillerat i dansa poden sol·licitar l'aplicació de les mesures de simultaneïtat en els termes que estableix la normativa corresponent, les quals es recullen al document "Simultaneïtat d'estudis d'ESO o de batxillerat amb estudis de dansa".

Els alumnes poden obtenir, del director o directora del conservatori o centre professional, la convalidació de determinades matèries dels ensenyaments professionals de dansa, tal com disposa el [Reial decret 242/2009](#), de 27 de febrer.

Per obtenir la convalidació cal presentar un certificat acadèmic, emès pel centre de batxillerat, que acrediti que s'han superat les matèries de batxillerat que són equivalents a les matèries d'ensenyaments de dansa de grau professional que es volen convalidar. Les matèries d'ensenyaments de dansa objecte de la convalidació no es tenen en compte per calcular la nota mitjana del grau professional de dansa.

Les matèries objecte de convalidació són:

Matèria de batxillerat	Matèria dels ensenyaments de dansa de grau professional
Havent aprovat aquestes matèries	Es pot convalidar
Anatomia aplicada	Dos cursos d'educació corporal, o d'assignatures de contingut anàleg*
Arts escèniques	Dos cursos d'interpretació i escena
Cultura audiovisual	Dos cursos d'una assignatura de contingut anàleg*
Història de la música i la dansa	Dos cursos d'història de la cultura i de la dansa o d'una assignatura de contingut anàleg*
Llenguatge i pràctica musical	Un curs de llenguatge musical

(*) En el cas de sol·licituds de convalidació referides a assignatures de contingut anàleg a les determinades pel [Reial decret 242/2009](#), el director o directora del centre de secundària ha de demanar un informe a la Subdirecció General d'Ordenació de la Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial, en relació amb la verificació de l'analogia proposada, per determinar si la convalidació és procedent o no.

Els centres que imparteixen ensenyaments de dansa de grau professional són els responsables d'avaluar els alumnes de batxillerat que sol·licitin l'aplicació de les mesures de simultaneïtat, durant el procés de la prova d'accés, i d'emetre, si escau, el certificat corresponent en superar qualsevol dels cursos.

4 Avaluació dels ensenyaments de dansa de grau professional. Promoció i permanència

L'avaluació ha de ser contínua i integradora, i s'ha de fer d'acord amb els objectius que s'estableixen per a cada assignatura en l'annex 1 del [Decret 24/2008](#) i tenint en compte els objectius que el centre estableixi en el projecte curricular. L'avaluació és

responsabilitat de tots els professors que intervenen en la formació de l'alumne, constituïts en junta d'avaluació i coordinats pel tutor o tutora.

L'alumne pot recuperar les assignatures suspeses mitjançant la superació de les proves extraordinàries dins del mateix curs escolar.

Es pot superar el curs tot i haver suspès dues assignatures. Si les assignatures no superades d'un o més cursos són més de tres, s'ha de repetir tot el curs.

Així mateix, d'acord amb el [Reial decret 898/2010](#), la no-superació de les assignatures que es detallen a continuació impedeix, en tots els casos, la promoció al curs següent:

- Per a l'especialitat de dansa clàssica: la matèria de dansa clàssica.
- Per a l'especialitat de dansa contemporània: la matèria de dansa contemporània.
- Per a l'especialitat de dansa espanyola: les matèries d'escola bolera, dansa estilitzada i flamenc.

Les assignatures avaluades negativament que tenen continuïtat en el curs següent es poden superar si l'alumne supera la matèria vinculada del curs següent i té l'informe favorable de la junta d'avaluació. Si les assignatures avaluades negativament no tenen continuïtat en el curs següent, l'alumne ha de dur a terme les activitats d'ensenyament i aprenentatge de les assignatures no superades el curs anterior.

La permanència en els ensenyaments de dansa de grau professional és d'un màxim de vuit cursos. No es pot romandre més de dos anys en el mateix curs excepte en el cas de sisè curs. El Departament d'Ensenyament, de manera excepcional, a proposta del director o directora del centre i amb l'informe previ de la comissió avaluadora de l'alumne, podrà ampliar en un any la permanència en el grau professional.

5 Matrícula en més d'un curs acadèmic en un any

El Departament d'Ensenyament pot autoritzar, a petició del centre, que un alumne es pugui matricular, excepcionalment, en més d'un curs acadèmic en un any.

6 Anul·lació i suspensió de matrícula

L'alumne, el pare, la mare o tutor o tutora legal pot sol·licitar l'anul·lació de la matrícula perquè és baixa en el centre o per suspensió de matrícula.

Per anul·lar la matrícula perquè és baixa en el centre, l'alumne ho ha de comunicar per escrit.

Per suspendre la matrícula, l'alumne ho ha de sol·licitar a la direcció del centre, i se li concedirà si hi ha causes justificades (malaltia greu o circumstàncies familiars greus). La suspensió implica la reserva de la plaça i que no es comptabilitzi la convocatòria o convocatòries a l'efecte de la permanència al grau professional.

7 Tutoria i orientació

La tutoria i l'orientació són activitats docents que han de fer els professors del centre. El o la docent responsable de la tutoria, per vetllar pel procés d'ensenyament i aprenentatge i per a la formació individual de l'alumne, ha de coordinar els professors que intervenen en la seva formació i intercanviar informació amb la família de l'alumne.

En els centres integrats, el centre ha de vetllar perquè la tutoria reculli la tasca pedagògica dels ensenyaments de règim general i dels ensenyaments de dansa.

Correspon a l'equip directiu establir les mesures organitzatives necessàries per poder fer efectiva una orientació educativa i acció tutorial correctes.

8 Documents d'avaluació dels ensenyaments de dansa de grau professional

Els documents d'avaluació dels ensenyaments professionals de dansa són els següents: l'expedient acadèmic personal, les actes d'avaluació, el llibre de qualificacions i els informes d'avaluació individualitzats.

Els documents d'avaluació s'arxiven i es custodien al centre. El secretari o secretària n'és responsable de l'arxiu i la custòdia, i de l'emissió dels certificats que se sol·licitin.

El director o directora, com a responsable de totes les activitats del centre, ho és també de les d'avaluació, i visa, amb la seva signatura, els documents d'avaluació oficials.

Expedient acadèmic

L'expedient acadèmic és un document que té per funció recollir de manera acumulativa els resultats de l'avaluació dels alumnes al llarg del grau.

L'expedient acadèmic conté les dades d'identificació del centre; les dades personals de l'alumne; les dades i la documentació d'incorporació al grau i, si escau, la corresponent a possibles convalidacions; els resultats de les avaluacions finals del curs; les decisions de promoció; les adequacions curriculars individualitzades, si escau; les observacions que la comissió d'avaluació consideri oportú de fer-hi constar, i qualsevol resolució administrativa de caràcter singular.

Actes d'avaluació

Les actes d'avaluació de final de curs les han de signar tots els professors de la comissió d'avaluació i han de comptar amb el vistiplau del director o directora del centre.

Llibre de qualificacions

El llibre de qualificacions es pot sol·licitar cada curs a la Secció d'Escolarització del Departament d'Ensenyament, per als nous alumnes. És el document oficial que reflecteix els ensenyaments cursats.

Si un alumne cursa més d'una especialitat, o bé canvia d'especialitat, cal emplenar un llibre de qualificacions per cadascuna de les especialitats cursades, i indicar, si escau, a la pàgina "estudis previs dels ensenyaments professionals en una altra especialitat" (pàgines 18-19) les assignatures comunes superades, les optatives que no ha de tornar a cursar i la qualificació obtinguda en l'especialitat d'origen.

El canvi d'especialitat o el fet de cursar dues especialitats s'ha de fer constar en el mateix llibre de qualificacions de l'alumne, mitjançant la diligència corresponent.

El llibre de qualificacions ha de contenir les qualificacions obtingudes per l'alumne, la informació sobre la seva permanència en el centre i, si escau, sobre els trasllats de matrícula. Correspon als centres formalitzar i custodiar aquest llibre.

A la pàgina 4 s'ha d'indicar si l'alumne ha accedit al centre havent superat la prova d'accés, especificant-ne el curs, o bé si prové d'un pla d'estudis anterior.

Si els alumnes s'incorporen des de plans d'estudis anteriors, s'ha d'adjuntar –al llibre de qualificacions que s'obri i d'acord amb el pla d'estudis vigent LOE– un certificat d'estudis sobre els ensenyaments cursats segons aquests plans. A més s'ha d'indicar, a les pàgines 31 i 32, fent la diligència corresponent, els cursos superats en el pla d'estudis anterior, les assignatures pendents, si escau, i el curs al qual es matricula del pla d'estudis LOE.

Els resultats de l'avaluació de cada assignatura del currículum s'expressen a les pàgines 18-28 del llibre de qualificacions, fent servir l'escala numèrica de l'1 al 10, sense decimals.

Si un alumne passa al curs següent amb alguna assignatura pendent, un cop l'hagi aprovada, s'ha de fer constar la qualificació obtinguda a la pàgina corresponent a l'any acadèmic en què s'aprovi.

En el cas que l'alumne no hagi de cursar alguna assignatura, aquesta s'ha d'especificar a la casella destinada a la qualificació amb l'expressió "Convalidació".

Les assignatures que constin com a convalidades no es tenen en compte per calcular la nota mitjana de l'expedient acadèmic.

En finalitzar el curs acadèmic, la direcció del centre en què estigui matriculat l'alumne n'ha de certificar l'escolarització a les pàgines 16 i 17.

En el cas d'alumnes de sisè amb una o dues assignatures suspeses, s'ha d'emplenar una pàgina per cada curs, amb el nom de les assignatures a les quals es matricula. La mitjana acadèmica del curs es calcula sumant totes les notes corresponents a sisè curs, sumant les notes de les dues pàgines, si escau.

Si el Departament d'Ensenyament ha autoritzat l'ampliació de la permanència, aquesta s'ha d'especificar a la pàgina corresponent de l'apartat de dades de matrícula i a la pàgina 17, en l'apartat dels anys de permanència en els ensenyaments professionals de dansa.

Pel que fa als alumnes que estan autoritzats pel Departament d'Ensenyament a fer dos cursos en un any, les matèries i les notes se'ls han de consignar en la mateixa pàgina, i

aquesta autorització s'ha d'especificar a la pàgina corresponent de l'apartat de dades de matrícula (pàgines de 4 a 12).

El trasllat de centre s'ha de fer constar a través de la diligència corresponent (pàgines de 13 a 15) al llibre de qualificacions, i s'ha de comprovar que les qualificacions descrites concordin amb les de les actes d'avaluació.

Si un alumne es trasllada de centre, el centre d'origen ha d'enviar al centre de destinació, a sol·licitud d'aquest, l'expedient acadèmic personal i el llibre de qualificacions.

Quan una matrícula s'hagi d'anul·lar, s'ha de fer constar aquesta circumstància mitjançant una diligència a les pàgines 31 i 32, destinades a observacions.

A l'efecte de permanència al grau professional de dansa, cal comptar tots els anys que l'alumne ha estat matriculat en aquests ensenyaments i en la mateixa especialitat, en què també cal tenir en compte, si és el cas, els procedents de plans d'estudis anteriors.

Quan un alumne supera els ensenyaments professionals de dansa, en el llibre de qualificacions s'ha de fer constar les dades de la sol·licitud, per part de l'alumne, de l'expedició del títol corresponent (pàgina 29), tot i que a les línies 3 i 4, on diu "títol professional de música" ha de dir "títol professional de dansa".

Quan un alumne supera els estudis de dansa de grau professional, se li ha de lliurar el llibre de qualificacions després d'haver emplenat les dades de la pàgina 30. El centre n'ha de guardar una còpia d'aquesta pàgina per tenir-ne constància del lliurament, i l'ha d'incorporar a l'expedient personal.

Als alumnes que hagin iniciat els ensenyaments de dansa en altres plans d'estudi, se'ls ha de lliurar el llibre de qualificacions respecte de cada pla.

9 Altres funcions del conservatori i dels centres de dansa de grau professional

D'acord amb els articles 65.5 i 65.9 de la [Llei 12/2009](#), de 10 de juliol, d'Educació, els conservatoris i centres professionals de dansa podran portar a terme tasques d'orientació, assessorament i seguiment als alumnes i a les escoles de dansa autoritzades o altres centres que així ho sol·licitin dins del marc de projectes de dansa i per donar suport als itineraris professionalitzadors de la dansa.

Així mateix, els conservatoris i centres professionals de dansa podran portar a terme accions per a la difusió de la dansa, en col·laboració amb altres institucions o centres.

10 Normativa d'aplicació (ensenyaments de dansa de grau professional)

- [Llei 12/2009](#), del 10 de juliol, d'educació (DOGC núm. 5422, de 16.7.2009)
- [Reial decret 242/2009](#), de 27 de febrer, pel qual s'estableixen convalidacions entre els ensenyaments professionals de música i de dansa i l'educació secundària

obligatòria i el batxillerat, així com els efectes que sobre la matèria d'educació física han de tenir la condició d'esportista d'alt nivell o alt rendiment i els ensenyaments professionals de dansa (BOE núm. 51, de 28.2.2009)

- [Reial decret 898/2010](#), de 9 de juliol, pel qual es modifica el Reial decret 85/2007, de 26 de gener, pel qual es fixen els aspectes bàsics del currículum dels ensenyaments professionals de dansa regulats per la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (BOE núm. 169, de 13.7.2010)
- [Decret 24/2008](#), de 29 de gener, pel qual s'estableix l'ordenació curricular dels ensenyaments de dansa de grau professional i se'n regula la prova d'accés (DOGC núm. 5060, de 31.01.2008)
- [Resolució EDU/1026/2008](#), de 31 de març, per la qual s'estableix el procediment per a l'autorització d'assignatures optatives en els ensenyaments de dansa de grau professional i en els ensenyaments de música de grau professional (DOGC núm. 5108, de 10.04.2008)
- [Resolució EDU/1025/2008](#), d'1 d'abril, per la qual s'autoritza als centres que imparteixen els ensenyaments de dansa de grau professional l'oferta de formació pràctica en empreses (DOGC núm. 5108, de 10.04.2008)
- [Resolució FNS/584/2016](#), de 2 de març, de convocatòria de les proves específiques d'accés als ensenyaments professionals de música i de dansa per al curs 2016-2017 (DOGC núm. 7076, de 10.3.2016)
- [Ordre EDU/484/2008](#), de 12 de novembre, per la qual s'organitzen les proves específiques d'accés als ensenyaments professionals de dansa (DOGC núm. 5262, de 20.11.2008; correcció d'errades en el DOGC núm. 5317, pàg. 11009, de 12.2.2009)
- [Ordre EDU/518/2008](#), de 26 de novembre, per la qual s'estableixen les condicions per al canvi d'especialitat dins els ensenyaments de grau professional de dansa i de música (DOGC núm. 5272, de 04.12.2008)
- [Ordre EDU/543/2008](#), de 3 de desembre, per la qual s'estableixen els criteris que permeten al professorat especialista impartir les assignatures optatives en els ensenyaments de grau professional de dansa i de música (DOGC núm. 5280, de 17.12.2008)
- [Ordre EDU/289/2009](#), de 26 de maig, per la qual s'estableix el procediment per al reconeixement de crèdits cursats en altres centres en els ensenyaments de grau professional de dansa i de música (DOGC núm. 5396, de 09.06.2009)

Ensenyaments de música de grau professional

1 Documents de gestió

La legislació vigent preveu que tots els centres elaborin els seus documents de gestió com a eines eficaces que els han de permetre un exercici responsable de l'autonomia

reconeguda, tal com es detalla en “Documents de gestió del centre”.

El projecte curricular dels conservatoris i centres autoritzats de grau professional de música ha de desplegar el currículum en el marc de la seva autonomia, potenciant l'activitat en grup del professorat i estimulant la pràctica investigadora. Inclourà:

- Les especialitats
- Els objectius de cada especialitat
- La seqüència i la distribució temporal dels continguts
- Els criteris generals per a l'elaboració de la programació
- Les opcions metodològiques, organitzatives i d'avaluació
- Criteris per adoptar mesures organitzatives per a la millora del procés d'ensenyament-aprenentatge a partir de la informació aportada per l'avaluació

Els centres, en el marc del seu projecte curricular, organitzaran l'horari escolar, d'acord amb la normativa d'aplicació.

La programació de cada assignatura s'elaborarà en el marc del projecte curricular de centre i les directrius del decret 25/2008, de 29 de gener, pel qual s'estableix l'ordenació curricular dels ensenyaments de música de grau professional i se'n regula la prova d'accés.

El Departament d'Ensenyament adoptarà, si escau, mesures d'adaptació del currículum a fi de permetre concrecions individuals ajustades als ritmes d'aprenentatge i singularitats de l'alumne.

2 Incorporació dels alumnes als ensenyaments de música de grau professional

2.1 Proves específiques d'accés

Per accedir als ensenyaments de música de grau professional cal superar una prova específica d'accés, que es regula a l'[Ordre EDU/31/2009](#), de 4 de febrer, per la qual s'estableix l'organització de les proves específiques d'accés als ensenyaments professionals de música.

El Departament d'Ensenyament convoca anualment aquesta prova, la superació de la qual serà vàlida per a la matriculació, exclusivament en el curs acadèmic en què s'ha convocat.

La convocatòria estableix els centres, les dates, la composició de les comissions avaluadores i les característiques concretes de la prova. Els continguts i orientacions bàsiques per a les proves d'accés a primer curs es poden consultar al web del Departament d'Ensenyament. Els centres han de tenir a disposició de l'aspirant la informació sobre els continguts dels exercicis de cada part de la prova en tots els

cursos i els criteris d'avaluació, d'acord amb les instruccions dictades a aquest efecte pel Departament d'Ensenyament.

Els centres han de convocar proves d'accés per a totes les places vacants de les especialitats i cursos que ofereixen.

L'oferta de places per a cada especialitat dels cursos diferents de primer la determina el centre deduint les places que cobreix per promoció o repetició de curs. Aquesta oferta ha de preveure una reserva del 10% de les places vacants per trasllats d'expedients d'altres centres, d'acord amb el procediment següent: s'aplica el percentatge de reserva per trasllat del 10% i, si la fracció resultant és superior a 0,5, s'arrodoneix al nombre superior.

Els centres poden, a més, convocar proves d'accés per a aquelles especialitats i cursos per als quals no hagin previst places vacants, per poder cobrir les que es puguin generar amb posterioritat.

Estan exempts de fer la prova:

- a. a. els alumnes que cursen l'assignatura optativa d'instrument complementari al centre i volen que aquest instrument sigui el principal o una segona especialitat. En aquest cas és necessari un informe positiu de la comissió avaluadora, que ha d'especificar el curs al qual es pot incorporar l'alumne, sempre que hi hagi places vacants;
- b. b. els alumnes que es tornen a matricular als estudis reglats després d'un temps d'absència de matrícula en un centre, si tenen aprovada almenys una assignatura dels ensenyaments de grau professional. Si aquesta situació comporta accedir a un pla d'estudis diferent del que es va cursar, cal aplicar el procés d'equivalències que estableix la normativa corresponent a les assignatures que hagi superat. Aquests alumnes es poden incorporar al curs següent del que van superar per complet.

2.2 Adjudicació de places

Segons el [Decret 25/2008](#), les places de cada especialitat s'assignen per ordre decreixent de la puntuació obtinguda en les proves d'accés. Si la demanda de places és superior a l'oferta de places de l'especialitat, aquestes s'han d'adjudicar prioritàriament a les persones que hagin superat les proves d'accés en el centre. Si resten places vacants es podran adjudicar a les persones que han superat la prova en altres centres.

L'adjudicació de places reservades per trasllat s'ha de fer per a cada especialitat, d'acord amb el criteri següent: en primer lloc els alumnes procedents de l'Escolania de Montserrat, ordenats per la qualificació de la nota de l'expedient acadèmic de l'últim curs, i posteriorment els alumnes procedents d'un altre centre reglat, ordenats per la

qualificació de la nota de l'expedient acadèmic de l'últim curs. En cas d'empat, cal aplicar els criteris especificats en la resolució de preinscripció i matrícula.

Les sol·licituds de trasllat s'han de presentar en el mateix termini que el de la inscripció a les proves d'accés, que s'especifica en la resolució de preinscripció i matrícula.

També es pot fer el trasllat, si hi ha places vacants, durant el curs acadèmic. En aquest cas, el centre d'origen ha de trametre al centre de destinació l'expedient acadèmic personal i el llibre de qualificacions, a més d'un informe d'avaluació individualitzat, en què s'ha de recollir tota la informació necessària per continuar el procés d'aprenentatge.

Un cop descomptades les places per als alumnes repetidors i les places reservades per als trasllats, els centres han de fer pública l'oferta de places per a cada curs i especialitat, d'acord amb el calendari que estableix la resolució anual de preinscripció i matrícula.

Cal adjudicar les places que s'ofereixen, per a cada especialitat, d'acord amb els criteris de prioritització següents:

- a. Aspirants que hagin superat la prova d'accés en el mateix centre on volen cursar els ensenyaments, ordenats per la qualificació de la prova d'accés.
- b. Alumnes que s'han traslladat de centre i que no han accedit a les places reservades, amb prioritat als alumnes provinents de l'Escolania de Montserrat.
- c. Alumnes del mateix centre que canvien d'especialitat.
- d. Aspirants que han superat la prova d'accés en altres centres, ordenats per la qualificació de la prova d'accés.
- e. Alumnes que volen cursar una segona especialitat al centre.
- f. Alumnes que han superat la prova d'accés en més d'una especialitat i que ja han obtingut plaça en altres especialitats.
- g. Alumnes que tornen al centre després d'un temps d'absència de matrícula i que tenen aprovada almenys una assignatura del grau professional.

Un cop finalitzada la primera convocatòria i efectuada la matriculació, si resten places vacants es farà la segona convocatòria. A la segona convocatòria es poden oferir les places vacants de la primera convocatòria i places no ofertes en la primera convocatòria.

Per a les places vacants de la convocatòria de les proves específiques d'accés del mes de juny, l'assignació s'ha de fer seguint l'ordre decreixent de les puntuacions obtingudes.

Per a les places no ofertes en la convocatòria de les proves específiques d'accés del mes de juny, l'assignació es fa per aquest ordre: en primer lloc s'assigna directament la plaça als alumnes que, havent-se presentat a la primera convocatòria del mateix any, l'hagin superada i no n'hagin obtingut plaça, seguint l'ordre decreixent de les puntuacions obtingudes. En segon lloc s'assigna plaça a la resta dels alumnes, seguint l'ordre decreixent de les puntuacions obtingudes.

Per possibilitar que el centre pugui redistribuir les places que puguin quedar vacants un cop feta la convocatòria de les proves específiques d'accés del mes de setembre, el centre educatiu ha de fer públic, abans de l'inici de la convocatòria de setembre, l'acreciment de places entre les especialitats que consideri adients en cas que, un cop feta la segona convocatòria, restin places vacants. L'assignació de places es fa, en primer lloc, assignant directament la plaça als alumnes que, havent-se presentat a la convocatòria de juny del mateix any, l'hagin superada i no n'hagin obtingut plaça, seguint l'ordre decreixent de les puntuacions obtingudes. En segon lloc s'assignen les places als alumnes que s'han presentat a la convocatòria de setembre, seguint l'ordre decreixent de les puntuacions obtingudes.

3 Simultaneïtat d'estudis d'ESO o de batxillerat amb estudis de música

Els alumnes que cursen ESO o batxillerat i música poden sol·licitar l'aplicació de les mesures de simultaneïtat en els termes que estableix la normativa corresponent i que es recullen en el document "Simultaneïtat d'estudis d'ESO o de batxillerat amb estudis de música".

Els alumnes poden obtenir, del director o directora del conservatori o centre professional, la convalidació de determinades matèries dels ensenyaments professionals de música, tal com disposa el [Reial decret 242/2009](#), de 27 de febrer. Aquesta normativa també preveu la convalidació de matèries de batxillerat.

Per obtenir la convalidació cal presentar un certificat acadèmic emès pel centre de batxillerat que acrediti la superació de les matèries de batxillerat que són equivalents a les matèries d'ensenyaments de música de grau professional que es volen convalidar. Les matèries d'ensenyaments de música objecte de convalidació no es tenen en compte per calcular la nota mitjana.

Les matèries objecte de convalidació són:

Matèria de batxillerat	Matèria dels ensenyaments de música de grau professional
Si s'ha aprovat	Es pot convalidar
Anatomia aplicada	Dos cursos d'educació corporal, o d'assignatures de contingut anàleg*
Arts escèniques	Dos cursos d'interpretació i escena
Cultura audiovisual	Dos cursos d'una assignatura de contingut anàleg*
Història de la música i la dansa	Dos cursos d'història de la música o d'una assignatura de contingut anàleg*
Llenguatge i pràctica musical	Un curs de llenguatge musical

(*) En el cas de sol·licituds de convalidació referides a assignatures de contingut anàleg a les determinades pel [Reial decret 242/2009](#), el director o directora del centre de

secundària ha de demanar un informe a la Subdirecció General d'Ordenació de la Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial, en relació amb la verificació de l'analogia proposada, per determinar si la convalidació és procedent o no.

4 Avaluació dels ensenyaments de música de grau professional. Promoció i permanència

L'avaluació ha de ser contínua, integradora i individualitzada i cal fer-la d'acord amb els objectius establerts, per a cada assignatura, en l'annex 1 del [Decret 25/2008](#) i tenint en compte els objectius que el centre estableixi en el projecte curricular. L'avaluació és responsabilitat del conjunt de professors que intervenen en la formació de l'alumne, reunits en junta d'avaluació i coordinats pel tutor o tutora.

L'alumne pot recuperar les assignatures suspeses mitjançant la superació de les proves extraordinàries.

Es pot superar el curs tot i haver suspès dues assignatures. Si les assignatures no superades d'un o més cursos són més de tres, s'ha de repetir tot el curs.

Si les assignatures avaluades negativament es refereixen a la pràctica i tenen continuïtat en el curs següent, es poden superar si l'alumne supera la matèria vinculada del curs següent i té l'informe favorable de la junta d'avaluació. En la resta de casos l'alumne haurà de dur a terme les activitats d'ensenyament i aprenentatge de les assignatures no superades el curs anterior. Les assignatures optatives avaluades negativament poden ser canviades, a sol·licitud dels alumnes, amb el vistiplau de l'equip docent.

Si en finalitzar el sisè curs l'alumne té tres o més assignatures pendents de superar, ha de repetir tot el curs. Si les assignatures avaluades negativament són com a màxim dues, només caldrà que superi aquestes assignatures pendents.

El límit de permanència al grau professional de música, si s'hi accedeix a primer, és de vuit anys. No es pot romandre més de dos anys al mateix curs, excepte en el cas de sisè.

El Departament d'Ensenyament, amb caràcter excepcional, a proposta del director o directora del centre i previ informe de la comissió avaluadora de l'alumne, pot ampliar en un any la permanència en el grau professional, en supòsits greus que impedeixin el desenvolupament normal dels estudis.

Així mateix també es pot autoritzar, amb una resolució de la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial, concrecions individuals ajustades al ritme d'aprenentatge i singularitats dels alumnes, a proposta del director o directora del centre i previ informe de la Inspecció d'Educació.

5 Matrícula en més d'un curs acadèmic. Doble especialitat / doble instrument. Assignatures optatives

El Departament d'Ensenyament pot autoritzar, a petició del centre, que un alumne es pugui matricular, excepcionalment, en més d'un curs acadèmic.

Els alumnes que cursin una segona especialitat han de completar el pla d'estudis amb les assignatures que no siguin coincidents. Concretament:

- Les assignatures comunes que s'hagin superat no s'han de cursar de nou. Les qualificacions que s'hagin obtingut a les assignatures comunes, en l'especialitat d'origen, s'han de traslladar a l'expedient acadèmic de la nova especialitat.
- Les assignatures d'especialitat que s'hagin superat, que siguin coincidents en les dues especialitats, no s'han de cursar de nou. Les qualificacions que s'hagin obtingut, en l'especialitat d'origen, a les assignatures d'especialitat s'han de traslladar a l'expedient acadèmic de la nova especialitat.
- Les assignatures d'especialitat que s'hagin superat, que siguin anàlogues en continguts i càrrega lectiva, entre les dues especialitats, no s'han de cursar de nou. Les qualificacions que s'hagin obtingut, en l'especialitat d'origen, a les assignatures d'especialitat anàlogues s'han de traslladar a l'expedient acadèmic de la nova especialitat.
- Les assignatures optatives que s'hagin superat en una especialitat suposen l'exempció d'haver de cursar assignatures optatives de la nova especialitat, pel mateix nombre d'hores. Les qualificacions que s'hagin obtingut, en l'especialitat d'origen, a les assignatures optatives que han generat l'exempció esmentada s'han de traslladar a l'expedient acadèmic de la nova especialitat.

Els centres poden establir un sistema de canvi d'assignatures optatives durant els dos primers mesos de classe.

Els alumnes que accedeixen a un curs diferent del primer han de cursar les assignatures optatives corresponents al curs al qual s'incorporen.

Els alumnes que vulguin accedir al centre fent una doble especialitat han de fer la part instrumental de la prova d'accés de totes dues especialitats, i obtenir una nota per a cada especialitat a partir de la mitjana entre la part de llenguatge musical i la de l'instrument corresponent.

Els alumnes que estiguin cursant o hagin cursat un curs superior en una altra especialitat només hauran de fer la part d'instrument de la prova d'accés. La nota de la prova és la mitjana entre la nota obtinguda a instrument i la nota mitjana de tots els cursos de llenguatge musical o harmonia, segons escaigui, que hagin cursat amb anterioritat.

6 Anul·lació i suspensió de matrícula

L'alumne, el pare, la mare o tutor o tutora legal pot sol·licitar l'anul·lació de la matrícula perquè causa baixa en el centre o la suspensió de la matrícula per altres causes.

Per anul·lar la matrícula perquè causa baixa en el centre, l'alumne ho ha de comunicar per escrit.

Per suspendre la matrícula, l'alumne ho ha de sol·licitar al director o directora del centre, i se li concedirà si hi ha causes justificades (malaltia greu o circumstàncies familiars greus). La suspensió implica la reserva de la plaça per al curs següent i que no es comptabilitzi la convocatòria o convocatòries a efectes de la permanència al grau professional.

7 Tutoria i orientació

La tutoria i l'orientació són activitats docents que han de fer els professors del centre. El o la docent responsable de la tutoria, per vetllar pel procés d'ensenyament i aprenentatge i per a la formació individual de l'alumne, ha de coordinar els professors que intervenen en la seva formació i intercanviar informació amb la família de l'alumne.

En els centres integrats, el centre ha de vetllar perquè la tutoria reculli la tasca pedagògica dels ensenyaments de règim general i els ensenyaments de música.

Els d'alumnes amb altes capacitats i un expedient acadèmic de música excel·lent, que es preveu que acabaran el grau professional abans de l'edat habitual, se'ls ha d'orientar a avançar els seus estudis d'ESO i batxillerat per poder accedir a la prova d'accés abans dels 18 anys, si escau, amb tots els requisits acadèmics.

Correspon a l'equip directiu establir les mesures organitzatives necessàries per poder fer efectiva una orientació educativa i acció tutorial correctes.

8 Documents d'avaluació dels ensenyaments professionals de música

Els documents d'avaluació dels ensenyaments professionals de música són els següents: l'expedient acadèmic personal, les actes d'avaluació, el llibre de qualificacions i els informes d'avaluació individualitzats.

Els documents d'avaluació s'arxiven i es custodien al centre. El secretari o secretària n'és responsable de l'arxiu i la custòdia, i de l'emissió dels certificats que se sol·licitin.

Els documents d'avaluació els signa, en tot cas, el director o directora del centre.

El director o directora, com a responsable de totes les activitats del centre, ho és també de les d'avaluació, i visa amb la seva signatura els documents d'avaluació oficials.

Expedient acadèmic

L'expedient acadèmic és un document que té per funció recollir de manera acumulativa els resultats de l'avaluació dels alumnes al llarg del grau.

L'expedient acadèmic conté les dades d'identificació del centre; les dades personals de l'alumne; les dades i la documentació d'incorporació al grau i, si escau, la corresponent

a possibles convalidacions; els resultats de les avaluacions finals de curs; les decisions de promoció; les adequacions curriculars individualitzades, si escau; les observacions que la comissió d'avaluació consideri oportú de fer-hi constar, i qualsevol resolució administrativa de caràcter singular.

Actes d'avaluació

Les actes d'avaluació final de curs les signen tots els professors de la comissió d'avaluació, i hi han de comptar amb el vistiplau del director o directora del centre.

Llibre de qualificacions

El llibre de qualificacions es pot sol·licitar cada curs a la Secció d'Escolarització del Departament d'Ensenyament, per als nous alumnes. És el document oficial que reflecteix els ensenyaments cursats.

El llibre de qualificacions del grau professional és el document oficial que reflecteix els estudis cursats. La seva formalització és regulada per les "Instruccions comunicades de 5 de febrer de 2009, relatives a la formalització dels llibres de qualificacions dels ensenyaments de música de grau professional".

El llibre de qualificacions és únic per a cada especialitat. Si un alumne cursa més d'una especialitat, o bé que canvia d'especialitat, cal emplenar un llibre de qualificacions per a cadascuna de les especialitats cursades, i indicar, si escau, a la pàgina "estudis previs dels ensenyaments professionals en una altra especialitat" (pàgina 18-19), les assignatures comunes superades, les optatives que no ha de tornar a cursar i la qualificació obtinguda en l'especialitat d'origen.

El canvi d'especialitat o el fet de cursar dues especialitats s'ha de fer constar en el mateix llibre de qualificacions de l'alumne, mitjançant la diligència corresponent.

El llibre de qualificacions ha de contenir les qualificacions obtingudes per l'alumne, la informació sobre la seva permanència en el centre i, si escau, sobre els trasllats de matrícula. Correspon als centres formalitzar i custodiar aquest llibre.

A la pàgina 4 s'ha d'indicar si l'alumne ha accedit al centre havent superat la prova d'accés, especificant-ne el curs, o bé si prové d'un pla d'estudis anterior.

Si els alumnes s'incorporen des de plans d'estudis anteriors, s'ha d'adjuntar –al llibre de qualificacions que s'obri i d'acord amb el pla d'estudis vigent LOE– un certificat d'estudis sobre els ensenyaments cursats segons aquests plans. A més s'ha d'indicar, a les pàgines 31 i 32, fent la diligència corresponent, els cursos superats en el pla d'estudis anterior, les assignatures pendents, si escau, i el curs al qual es matricula del pla d'estudis LOE.

Els resultats de l'avaluació de cada assignatura del currículum s'expressen a les pàgines 18-28, fent servir l'escala numèrica de l'1 al 10, sense decimals.

Les assignatures s'han d'especificar d'acord amb l'ordre següent:

- a. Assignatures comunes
- b. Assignatures d'especialitat

c. Assignatures optatives

Si un alumne passa al curs següent amb alguna assignatura pendent, un cop l'hagi aprovada, s'ha de fer constar la qualificació obtinguda a la pàgina corresponent a l'any acadèmic en què s'aprovi.

En el cas que l'alumne no hagi de cursar alguna assignatura, aquesta s'ha d'especificar a la casella destinada a la qualificació amb l'expressió "Convalidació".

Les assignatures que constin com a convalidades no es tenen en compte per calcular la nota mitjana de l'expedient acadèmic.

En finalitzar el curs acadèmic, el director o directora del centre en què estigui matriculat l'alumne n'ha de certificar l'escolarització a les pàgines 16 i 17.

En el cas d'alumnes de sisè amb una o dues assignatures suspeses, s'ha d'emplenar una pàgina per cada curs, amb el nom de les assignatures a les quals es matricula. La mitjana acadèmica del curs es fa sumant totes les notes corresponents a les matèries de sisè curs, una vegada superades, sumant les notes de les dues pàgines, si escau.

En el cas que el Departament d'Ensenyament hagi autoritzat l'ampliació de la permanència, aquesta s'ha d'especificar a la pàgina corresponent de l'apartat de dades de matrícula i a la pàgina 17 en l'apartat dels anys de permanència en els ensenyaments professionals de música.

Per als alumnes que, amb caràcter excepcional, estan matriculats en més d'un curs acadèmic (prèvia autorització del Departament d'Ensenyament), s'ha d'especificar l'ampliació de matrícula a la part inferior que consta a les pàgines 4-12.

El trasllat de centre s'ha de fer constar a través de la diligència corresponent (pàgines de 13 a 15) al llibre de qualificacions, i s'ha de comprovar que les qualificacions descrites concordin amb les de les actes d'avaluació.

Si un alumne es trasllada de centre, el centre d'origen ha d'enviar al centre de destinació, a sol·licitud d'aquest, l'expedient acadèmic personal i el llibre de qualificacions.

Quan una matrícula s'hagi d'anul·lar, s'ha de fer constar aquesta circumstància mitjançant una diligència a les pàgines 31-32, destinades a observacions.

A l'efecte de permanència al grau professional de música, cal comptar tots els anys que l'alumne hagi estat matriculat en aquests ensenyaments i en la mateixa especialitat, en què també cal tenir en compte, si és el cas, els procedents de plans d'estudis anteriors.

Un cop superats els ensenyaments professionals de música, en el llibre de qualificacions, a la pàgina 28, s'hi ha de fer constar la nota mitjana dels ensenyaments professionals, que s'obté a partir de la mitjana aritmètica de totes les notes de totes les matèries superades, dividida pel nombre de matèries, arrodonida a la centèsima més pròxima, i en cas d'equidistància, a la superior.

També, un cop superats els ensenyaments professionals de música, en el llibre de qualificacions, s'hi han de fer constar les dades de la sol·licitud, per part de l'alumne, de l'expedició del títol corresponent (pàgina 29).

Una vegada superats els estudis de grau professional, s'ha de lliurar a l'alumne el llibre de qualificacions, després d'haver emplenat les dades de la pàgina 30. El centre ha de guardar una còpia d'aquesta pàgina per tenir constància del lliurament d'aquest document, i l'ha d'incorporar a l'expedient personal de l'alumne.

Als alumnes que hagin iniciat els ensenyaments musicals en altres plans d'estudi se'ls ha de lliurar el llibre de qualificacions respecteiu de cada pla.

9 Institut de referència

Cada conservatori i centre professional de música té, com a mínim, un institut públic de referència amb el qual estableix una coordinació.

L'equip directiu ha de donar suport al projecte, afavorint les estratègies que ajudin els alumnes a assolir amb èxit tots dos estudis, la secundària i la música, i establint els instruments necessaris perquè l'institut i el centre de música es coordinin.

Aquestes estratègies es concreten determinant una persona en cada centre que sigui responsable de la coordinació; propiciant una acció tutorial compartida entre els dos centres, i establint, com a mínim, un projecte comú cada curs, la difusió del qual s'ha de fer amb els mitjans de què disposi cada un dels centres dels projectes comuns.

10 Normativa d'aplicació (ensenyaments de música de grau professional)

- [Reial decret 242/2009](#), de 27 de febrer, pel qual s'estableixen convalidacions entre els ensenyaments professionals de música i de dansa i l'educació secundària obligatòria i el batxillerat, així com els efectes que sobre la matèria d'educació física han de tenir la condició d'esportista d'alt nivell o alt rendiment i els ensenyaments professionals de dansa (BOE núm. 51, de 28.2.2009)

L'organització dels conservatoris i dels centres autoritzats a impartir ensenyaments de música de grau professional s'ha de fer d'acord amb el [Decret 25/2008](#), de 29 de gener, pel qual s'estableix l'ordenació curricular dels ensenyaments de música de grau professional i se'n regula la prova d'accés (DOGC núm. 5060, de 31.1.2008) i el [Decret 179/2014](#), de 30 de desembre, de modificació del Decret 25/2008, de 29 de gener, pel qual s'estableix l'ordenació curricular dels ensenyaments de música de grau professional i se'n regula la prova d'accés (DOGC núm. 6780, de 31.12.2014).

Aquests decrets es despleguen mitjançant la normativa següent:

- [Resolució EDU/1026/2008](#), de 31 de març, per la qual s'estableix el procediment per a l'autorització d'assignatures optatives en els ensenyaments de dansa de grau professional i en els ensenyaments de música de grau professional (DOGC núm. 5108, de 10.4.2008)
- [Resolució ENS/584/2016](#), de 2 de març, de convocatòria de les proves

específiques d'accés als ensenyaments professionals de música i dansa per al curs 2016-2017 (DOGC núm. 7076, de 10.3.2016)

- [Ordre EDU/289/2009](#), de 26 de maig, per la qual s'estableix el procediment per al reconeixement de crèdits cursats en altres centres en els ensenyaments de grau professional de dansa i de música (DOGC núm. 5396, de 9.6.2009)
- [Ordre EDU/31/2009](#), de 4 de febrer, per la qual s'estableix l'organització de les proves específiques d'accés als ensenyaments professionals de música (DOGC núm. 5317, de 12.2.2009)
- [Ordre EDU/543/2008](#), de 3 de desembre, per la qual s'estableixen els criteris que permeten al professorat especialista impartir les assignatures optatives en els ensenyaments de grau professional de dansa i de música (DOGC núm. 5280, de 17.12.2008)
- [Ordre EDU/518/2008](#), de 26 de novembre, per la qual s'estableixen les condicions per al canvi d'especialitat dins de l'ensenyament de grau professional de dansa i de música (DOGC núm. 5272, de 4.12.2008)

Ensenyaments en els centres d'adults

1 Oferta educativa

Els centres de formació d'adults han d'organitzar l'oferta dels ensenyaments que imparteixin d'acord amb la planificació autoritzada pel Departament d'Ensenyament.

D'acord amb l'[article 69.2](#) de la Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'educació, els programes d'educació d'adults i les accions formatives corresponents han d'incloure, si més no, els àmbits de l'educació general i l'accés al sistema educatiu, l'educació per adquirir competències transprofessionals i l'educació per a la cohesió i la participació social.

Els centres de formació d'adults en seu penitenciària podran distribuir les hores lectives setmanals en funció de les franges horàries i de les necessitats dels alumnes, sempre que es respecti el còmput lectiu anual.

1.1 L'educació general i l'accés al sistema educatiu (taules)

Ensenyaments	Activitats	Hores lectives anuals	Hores lectives setmanals (35 setmanes)	Nombre d'alumnes per grup (a)
Educació secundària per a adults	Nivell I	595	3 hores per mòdul	35 (mínim 15)
	Nivell II	595	3 hores per mòdul	

Curs d'accés a CFGM (b)	Curs	600	18	35 (mínim 15)
Preparació per a les proves d'accés	Formació per a les proves d'accés a CFGM	330	12	35 (mínim 20)
	Formació per a les proves d'accés a CFGS	300 (part comuna) + 99 (part específica)	10 h per a la part comuna i 3 h per a la matèria específica	35 (mínim 20)
	Preparació per a les proves d'accés a la universitat per a més grans de 25 anys (part comuna)	280	8	35 (mínim 20)

(a) Els mínims es refereixen als centres sostinguts amb fons públics.

(b) Per a centres públics.

1.2 L'educació per adquirir competències transprofessionals (taules)

1.2.1 Ensenyaments de llengües estrangeres (llengua anglesa i llengua francesa)

Ensenyaments	Activitats	Hores lectives anuals	Hores lectives setmanals (35 setmanes)	Nombre d'alumnes per grup (a)
Llengua estrangera	Nivell 1	105	3	25 (mínim 15)
	Nivell 2	105	3	25 (mínim 15)
	Nivell 3	105*	4	25 (mínim 15)

(a) Els mínims es refereixen als centres sostinguts amb fons públics.

* S'autoritza els centres a augmentar el nombre d'hores lectives de 105 a 140 i, per tant, passar de 3 hores lectives setmanals a 4, sempre que el centre estigui en disposició d'assumir aquest augment i no suposi cap increment de la plantilla.

1.2.2 Ensenyaments de COMPETIC (taules)

Ensenyaments	Activitats	Hores lectives anuals	Hores lectives setmanals (35 setmanes)	Nombre d'alumnes per grup (a)

COMPETIC	COMPETIC inicial	105	3	25 (mínim 15)
	Competència digital. COMPETIC 1	105	3	25 (mínim 15)
	Competència digital. COMPETIC 2	140	4	25 (mínim 15)
	Competència digital. COMPETIC 3	105	3	25 (mínim 15)

(a) Els mínims es refereixen als centres sostinguts amb fons públics.

1.3 L'educació per a la cohesió i la participació social (ensenyaments bàsics / taules)

1.3.1 Ensenyaments de llengües

Ensenyaments	Activitats	Hores lectives anuals	Hores lectives setmanals (35 setmanes)	Nombre d'alumnes per grup (a)
Llengua catalana (b)	Nivell 1	105	3 (c)	25 (mínim 15)
	Nivell 2	140	4 (d)	
	Nivell 3	140	4	
Llengua castellana	Nivell 1	105	3 (c)	25 (mínim 15)
	Nivell 2	140	4 (d)	
	Nivell 3	140	4	

(a) Els mínims es refereixen als centres sostinguts amb fons públics.

(b) La llengua occitana, denominada aranès a l'Aran, s'estructura en els mateixos nivells i durades que s'estableixen per a la llengua catalana i la llengua castellana.

(c) El centre de formació d'adults pot organitzar aquest ensenyament trimestralment (9 hores setmanals) o anualment, en funció de la demanda i/o necessitats dels alumnes.

(d) El centre de formació d'adults pot organitzar aquest ensenyament quadrimestralment (8 hores setmanals) o anualment, en funció de la demanda i/o necessitats dels alumnes.

1.3.2 Formació instrumental

Ensenyaments	Activitats	Hores lectives anuals	Hores lectives setmanals (35 setmanes)	Nombre d'alumnes per grup (a)
Cicle de formació instrumental	Nivell I	280	8	25 (mínim 15)
	Nivell II	280	8	

	Nivell III	350	10	

(a) Els mínims es refereixen als centres sostinguts amb fons públics.

Quan en un grup no es disposa del nombre d'alumnes mínim per impartir un ensenyament, es poden agrupar en un mateix grup alumnes de diversos nivells.

2 L'educació general i l'accés al sistema educatiu

Els ensenyaments considerats generals inclouen l'educació secundària obligatòria per a adults i el curs d'accés a cicles formatius de grau mitjà. Així mateix, l'accés al sistema educatiu inclou la formació per a l'accés als cicles formatius de grau mitjà i superior i a la universitat per a persones més grans de 25 anys.

2.1 Educació secundària per a adults

L'educació secundària per a adults està regulada pel [Decret 161/2009](#), de 27 d'octubre, d'ordenació dels ensenyaments d'educació secundària obligatòria per a les persones adultes, i per l'[Ordre ENS/154/2011](#), de 14 de juny, del procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació a l'educació secundària obligatòria per a les persones adultes.

Aquests ensenyaments s'organitzen de manera modular en tres àmbits i 34 mòduls, que es distribueixen en dos nivells o cursos. La durada d'aquests estudis és de 1.190 hores. Els àmbits i mòduls en què s'organitza el currículum dels ensenyaments de l'educació secundària per a adults són els que s'estableixen a l'article 7 i a l'annex 1 del [Decret 161/2009](#), de 27 d'octubre.

Per obtenir el títol de graduat o graduada en educació secundària obligatòria, l'alumne ha de cursar i superar un total de 34 mòduls, entre els mòduls comuns i els opcionals, o, si escau, convalidar-los o acreditar-los. Excepcionalment, l'equip docent pot decidir, de manera raonada i un cop s'han escoltat els professors corresponents, que un alumne amb un mòdul no superat en algun àmbit aprovi aquest àmbit, tenint en compte la maduresa, les actituds i els interessos, l'anàlisi global dels aprenentatges i les possibilitats de progrés en estudis posteriors de l'alumne.

Els alumnes que obtenen el títol amb un mòdul no superat de llengua catalana de l'àmbit de la comunicació no podran obtenir el reconeixement d'equivalència del nivell de suficiència de català (C1).

Dins de les 35 hores lectives de cada mòdul també es poden computar les hores d'activitats d'autoformació i activitats interdisciplinàries previstes en la programació.

Amb relació als mòduls opcionals, els centres i les aules dependents del Departament d'Ensenyament n'han d'oferir un nombre suficient, que permeti la possibilitat de tria als alumnes, tot i que la configuració definitiva del currículum del centre o de l'aula dependrà del nombre total d'alumnes, de la demanda de cada mòdul i de la disponibilitat de recursos de cada centre o aula.

Si per raons organitzatives el centre no pot oferir en un trimestre algun mòdul o, en cas que l'ofereixi, l'alumne no el pot cursar per circumstàncies degudament justificades, cal orientar l'alumne a cursar-lo a distància, a l'Institut Obert de Catalunya (IOC). El nombre màxim de mòduls que l'alumne pot cursar a distància no pot superar el 50% del total de mòduls cursats en aquell trimestre.

La direcció del centre de formació d'adults pot tramitar les sol·licituds a l'IOC fins a 10 dies després de l'inici de les activitats del trimestre. Juntament amb la sol·licitud, cal que es faci arribar un document de conformitat de l'alumne o dels representants legals, en el cas que l'alumne sigui menor d'edat, i un certificat de dades o circumstàncies de l'alumne que indiqui els mòduls que cursarà presencialment, els mòduls que cursarà a distància i el fet que motiva la matriculació.

L'IOC posarà a disposició dels centres de formació d'adults la informació referent al seguiment i l'avaluació dels mòduls que els alumnes cursin a distància perquè la incorporin als documents oficials d'avaluació.

2.2 Curs de formació específic per a l'accés a cicles de grau mitjà (CAM)

El curs de formació específic per a l'accés a cicles de grau mitjà està regulat per la [Resolució ENS/1245/2012](#), de 13 de juny, per la qual s'organitza el curs de formació específic per a l'accés als cicles de grau mitjà i el curs de formació específic per a l'accés als cicles de grau superior.

Per matricular-s'hi, l'alumne ha de seguir el procediment establert per a qualsevol ensenyament d'adults i, a més, justificar el pagament del preu públic del curs ([Ordre ENS/181/2012](#), de 22 de juny).

Els centres de formació d'adults dependents del Departament d'Ensenyament han d'informar del preu públic de matriculació i de les bonificacions i les excepcions a què tenen dret els alumnes. Per fer efectiva la matrícula, els alumnes han de justificar el pagament de l'import corresponent.

L'estructura del curs i els temaris de les matèries estan disponibles a la XTEC: Currículum i orientació > Ensenyaments professionals > [Curs d'accés als cicles formatius](#).

L'avaluació de l'aprenentatge dels alumnes del curs és continuada i integrada en el procés d'aprenentatge. S'han de fer tres avaluacions al llarg del curs i una avaluació final. La sessió d'avaluació del tercer trimestre del curs escolar normalment es fa coincidir amb la sessió d'avaluació final. L'alumne que no hagi superat el curs el mes de juny, disposarà d'una convocatòria extraordinària de l'1 al 5 de setembre de 2016, d'acord amb el calendari escolar, per a les matèries amb una qualificació no positiva (inferior a 5 punts).

La qualificació de les matèries i àmbits, així com els efectes de la superació del curs, es regulen a l'annex 1 de la Resolució [ENS/1245/2012](#), de 13 de juny.

Si l'alumne no supera el curs, pot repetir-lo una sola vegada, i ha de tornar a cursar

totes les matèries del curs.

2.3 Preparació per a les proves d'accés

Els ensenyaments de preparació per a les proves d'accés tenen com a finalitat facilitar l'accés als ensenyaments professionalitzadors o a la universitat als adults que no tenen la titulació per accedir-hi. En els centres i aules de formació d'adults n'hi ha de tres tipus:

- Formació per a les proves d'accés als cicles formatius de grau mitjà
- Formació per a les proves d'accés als cicles formatius de grau superior
- Preparació per a les proves d'accés a la universitat per a més grans de 25 anys

Poden impartir els ensenyaments de formació per a les proves d'accés als cicles formatius de grau mitjà i de grau superior els centres que disposin de l'autorització corresponent.

Les hores setmanals de dedicació lectiva de l'alumne s'han d'establir segons les matèries que ha de cursar i la [Resolució EDU/2898/2006](#), per la qual es regula, amb caràcter experimental, la formació per a les proves d'accés als cicles formatius.

La formació per a les proves d'accés ha de tenir en compte el temari que s'estableix en la normativa vigent que regula aquestes proves.

3 L'educació per adquirir competències transprofessionals

Els ensenyaments per adquirir competències transprofessionals inclouen la formació en llengües estrangeres, anglès i francès, i en competències digitals (COMPETIC).

3.1 Ensenyaments de llengües estrangeres

Els ensenyaments de llengües estrangeres, anglès i francès, estan distribuïts en tres nivells i es regulen per la [Resolució de 10 de maig de 2013](#), per la qual s'estableixen els currículums dels ensenyaments corresponents a llengua catalana i castellana, a llengua occitana, denominada aranès a l'Aran, i a les llengües estrangeres, d'aplicació als centres de formació d'adults que depenen del Departament d'Ensenyament.

Aquests ensenyaments permeten iniciar el procés d'aprenentatge en llengua estrangera i tenen com a finalitat, en un primer nivell, formar parlants que siguin capaços de comunicar-se en situacions quotidianes i familiars senzilles, encaminades a satisfer les primeres necessitats. En els nivells següents, 2 i 3, l'objectiu és formar parlants que siguin capaços de comunicar-se en situacions habituals que exigeixin un intercanvi d'informació, comprendre i utilitzar expressions sobre temes i assumptes relacionats amb necessitats immediates i accedir al coneixement en un entorn multilingüe i multicultural.

En l'aprenentatge d'una llengua estrangera s'ha de prioritzar l'ensenyament i aprenentatge de l'expressió oral; el desenvolupament de la capacitat comunicativa ha de prevaler sobre el desenvolupament de la capacitat lingüística.

El nivell 1 correspon al nivell d'usuari bàsic A1, d'acord amb els nivells comuns de referència del Marc europeu comú de referència per a les llengües (MECR).

Els nivells 2 i 3 corresponen al nivell d'usuari bàsic A2.1 i al nivell d'usuari bàsic A2.2, d'acord amb els nivells comuns de referència del MECR. En finalitzar cadascun dels nivells d'aprenentatge, l'alumne ha d'haver assolit els objectius que s'estableixen en el currículum corresponent. Els continguts són acumulatius i, per tant, els continguts del primer nivell s'amplien en el segon nivell, i així successivament.

El centres de titularitat pública que no depenen del Departament d'Ensenyament poden demanar l'autorització per impartir amb reconeixement els ensenyaments de llengües, sempre que compleixin el que estableix la [Resolució ENS/1465/2014](#), de 19 de juny, per la qual s'estableix el procediment d'autorització dels centres de formació de persones adultes de titularitat pública que no depenen del Departament d'Ensenyament a impartir amb reconeixement els ensenyaments de llengües i els de competència digital.

Els alumnes de nivell 3 de llengua estrangera han de superar una prova de nivell bàsic (A2 del MERC) abans de finalitzar el curs per mostrar el grau d'assoliment de la competència lingüística. El Departament d'Ensenyament farà arribar als centres aquesta prova amb les especificacions i les orientacions corresponents per als professors.

Els alumnes que acreditin el nivell 3 de llengua estrangera i mostrin interès a seguir la seva formació, poden accedir al tercer curs d'una escola oficial d'idiomes (EOI) sense sol·licitar fer el test de nivell.

3.2 Ensenyaments de COMPETIC

Aquests ensenyaments es regulen per la [Resolució de 19 de juny de 2012](#), per la qual s'estableixen els currículums dels ensenyaments d'informàtica d'aplicació als centres i aules de formació d'adults que depenen del Departament d'Ensenyament (sense perjudici de les actualitzacions del currículum que es publicaran d'acord amb l'Ordre PRE/18/2016, de 8 de febrer (DOGC núm. 7058, 15.02.2016).

Els ensenyaments COMPETIC inicial tenen com a objectiu facilitar l'adquisició de les competències mínimes i els conceptes bàsics en tecnologies de la informació i la comunicació per desenvolupar-se en la societat actual. S'adrecen a persones amb pocs coneixements de les tecnologies de la informació.

En aquest nivell es treballen tres de les sis competències del nivell bàsic de l'acreditació de competències en tecnologies de la informació i la comunicació (ACTIC), que són:

- Tecnologia digital, ús de l'ordinador i del sistema operatiu
- Tractament de la informació escrita
- Navegació i comunicació en el món digital

Els ensenyaments de competència digital COMPETIC 1, COMPETIC 2 i COMPETIC 3 van adreçats a les persones que hagin cursat el nivell inicial o que tinguin i puguin acreditar uns coneixements elementals d'informàtica. Són ensenyaments consecutius i capaciten en les competències següents:

COMPETIC 1. Recull les tres competències del nivell bàsic de l'acreditació de competències en tecnologies de la informació i la comunicació (ACTIC bàsic) no recollides a la formació COMPETIC inicial:

- Tractament de la informació numèrica
- Tractament de la informació gràfica, sonora i de la imatge en moviment
- Cultura, participació i civisme digital

COMPETIC 2. Recull les vuit competències del nivell mitjà de l'acreditació de competències en tecnologies de la informació i la comunicació (ACTIC mitjà):

- Cultura, participació i civisme digital
- Tecnologia digital, ús de l'ordinador i del sistema operatiu
- Navegació i comunicació en el món digital
- Tractament de la informació escrita
- Tractament de la informació gràfica, sonora i de la imatge en moviment
- Tractament de la informació numèrica
- Tractament de les dades
- Presentació de continguts

COMPETIC 3. Recull les cinc competències del nivell avançat de l'acreditació de competències en tecnologies de la informació i la comunicació (ACTIC avançat):

- Tractament de la informació escrita
- Tractament de la informació gràfica, sonora i de la imatge en moviment
- Tractament de la informació numèrica
- Tractament de les dades
- Presentació de continguts

Pel que fa al nivell de COMPETIC 3, el centre de formació d'adults ha d'oferir tres d'aquestes cinc competències al llarg d'un curs escolar.

Mitjançant la [Resolució ENS/924/2014](#), de 23 d'abril, s'estableix el procediment d'avaluació i certificació dels ensenyaments de competència digital a l'educació d'adults.

La superació dels nivells de COMPETIC 1, 2 i 3 dóna dret a l'obtenció d'un certificat acreditatiu per a cada nivell, que emet el centre de formació d'adults, en què cal fer constar la correspondència del nivell COMPETIC assolit amb l'equivalent als certificats de l'acreditació de competències en tecnologies de la informació i la comunicació (

[ACTIC](#)), d'acord amb l'[Ordre ENS/290/2013](#), de 12 de novembre, per la qual s'estableix l'equivalència entre els certificats de competència digital (COMPETIC) de l'educació d'adults i els certificats de l'acreditació de competències en tecnologies de la informació i la comunicació (ACTIC).

El centres de titularitat pública que no depenen del Departament d'Ensenyament poden demanar l'autorització per impartir amb reconeixement els ensenyaments COMPETIC, sempre que compleixin el que indica la [Resolució ENS/1465/2014](#), de 19 de juny, per la qual s'estableix el procediment d'autorització dels centres de formació de persones adultes de titularitat pública que no depenen del Departament d'Ensenyament a impartir amb reconeixement els ensenyaments de llengües i els de competència digital.

En les programacions s'inclouran les competències prescriptives de cada nivell i, a partir del curs 2016-2017, s'incorporaran les modificacions de la [Resolució de 19 de juny de 2012](#), que es faran públiques pel Departament d'Ensenyament.

4 L'educació per a la cohesió i la participació social (ensenyaments bàsics)

Els ensenyaments per a la cohesió i la participació social inclouen els ensenyaments de llengua catalana, llengua castellana, llengua occitana, denominada aranès a l'Aran, i els ensenyaments de formació instrumental. L'objectiu d'aquests ensenyaments és que les persones destinatàries puguin adquirir el grau de competència mínima per desenvolupar-se en la societat actual.

4.1 Llengua catalana, llengua castellana i llengua occitana, denominada aranès a l'Aran

Aquests ensenyaments es regulen per la [Resolució de 10 de maig de 2013](#) (pendent de modificació), per la qual s'estableixen els currículums dels ensenyaments corresponents a llengua catalana i castellana, a llengua occitana, denominada aranès a l'Aran, i a les llengües estrangeres, d'aplicació als centres de formació d'adults que depenen del Departament d'Ensenyament.

Els ensenyaments de les llengües catalana, castellana i occitana, denominada aranès a l'Aran, a l'educació d'adults tenen com a finalitat l'adquisició de la competència comunicativa lingüística per formar parlants que puguin comunicar-se amb prou fluïdesa per resoldre la major part de situacions de la vida quotidiana, tant pel que fa a l'expressió com a la producció, oral i escrita, en diferents suports i mitjançant també els llenguatges audiovisuals i, per tant, esdevinguin suficientment autònoms per respondre a les necessitats personals, laborals, públiques i educatives.

L'ordenació curricular dels ensenyaments de la llengua catalana, la llengua castellana i la llengua occitana, denominada aranès a l'Aran, per als adults té en compte les orientacions, les competències i els criteris establerts en el Marc europeu comú de referència (MECR).

El nivell 1 de llengua catalana, castellana i occitana, denominada aranès a l'Aran, es correspon amb el nivell d'usuari bàsic A1, d'acord amb el MECR.

El nivell 2 de la llengua catalana, castellana i occitana, denominada aranès a l'Aran, es correspon amb el nivell d'usuari bàsic A2, d'acord amb el MECR.

El nivell 3 de llengua catalana, castellana i occitana, denominada aranès a l'Aran, es correspon amb el nivell d'usuari bàsic independent B1, d'acord amb el MECR.

El centres de titularitat pública que no depenen del Departament d'Ensenyament poden demanar l'autorització per impartir amb reconeixement els ensenyaments de llengües, sempre que compleixin el que estableix la [Resolució ENS/1465/2014](#), de 19 de juny, per la qual s'estableix el procediment d'autorització dels centres de formació de persones adultes de titularitat pública que no depenen del Departament d'Ensenyament a impartir amb reconeixement els ensenyaments de llengües i els de competència digital.

4.2 Cicle de formació instrumental

La formació instrumental és el conjunt d'activitats i processos formatius que inclouen des de l'aprenentatge de la lectoescriptura i el càlcul elemental fins que l'alumne està en disposició d'incorporar-se amb garanties d'èxit als ensenyaments per obtenir el títol de graduat en educació secundària obligatòria.

El cicle de formació instrumental s'organitza en tres nivells d'aprenentatge. Les persones que assoleixen els continguts d'aquest cicle obtenen el certificat de formació instrumental. Aquests ensenyaments estan regulats en el capítol 2 del [Decret 213/2002](#), d'1 d'agost, pel qual s'estableix l'ordenació curricular de la formació bàsica de les persones adultes.

5 Autoformació integrada

L'autoformació integrada és una metodologia que combina el treball a l'aula, en grup, amb el treball autònom a l'aula d'autoformació, d'acord amb l'organització dels horaris i de la programació didàctica del centre. Pressuposa una organització dels materials i espais, una estratègia didàctica, un acompanyament pedagògic i un diàleg constructiu entre aprenent i docent.

Aquesta metodologia afavoreix una formació personalitzada que s'adapta al ritme i al sistema d'aprenentatge que cada alumne necessita. La finalitat no és que aprengui sol sinó fomentar-ne l'autoregulació per tal que sigui capaç de prendre decisions sobre què, com i quan ha d'aprendre. Aquesta autonomia l'ajuda a afrontar el repte de l'aprenentatge al llarg de la vida.

L'autoformació integrada permet:

- fer un ensenyament flexible adaptable als horaris, necessitats i interessos de cada

- persona;
- treballar de manera individual o grupal en funció de les necessitats i activitats a desenvolupar;
 - fer que l'alumne sigui protagonista del seu aprenentatge, tenint coneixement des del principi dels objectius, competències, activitats, criteris i indicadors d'avaluació;
 - possibilitar que cada alumne segueixi el seu ritme, tot desenvolupant l'itinerari personal, elaborat conjuntament amb el tutor o tutora en el seu inici i amb seguiment i acompanyament durant tot el procés.

L'autoformació integrada comporta:

- una planificació horària de l'espai d'autoformació;
- una estreta coordinació de l'equip per atendre l'alumne en hores lectives o de permanència a l'espai d'autoformació, tot assessorant-lo i orientant-lo en el que pugui necessitar;
- una organització dels materials a disposició de l'alumne que li siguin útils per avançar en el procés d'aprenentatge;
- una sistematització de les activitats planificades, de manera que condueixin a la construcció del coneixement i no com a eines aïllades;
- un bon acompanyament i tutorització dels alumnes.

6 Certificacions dels centres d'ensenyaments d'adults

Els centres poden certificar la superació de la formació per a l'accés a cicles formatius de grau mitjà i de grau superior mitjançant els models de certificat publicats al [Portal de centres del Departament](#).

Els centres autoritzats de titularitat pública i privada que no depenen del Departament d'Ensenyament poden certificar la superació de la formació per a l'accés a cicles formatius de grau mitjà i de grau superior mitjançant els models publicats al [Portal de centres d'altres titularitats](#).

Els centres han de certificar els ensenyaments de llengua i COMPETIC mitjançant el model de certificat dels ensenyaments publicats al [Portal de centres del Departament](#).

Els centres autoritzats de titularitat pública que no depenen del Departament d'Ensenyament han de certificar els ensenyaments de llengua i COMPETIC mitjançant el model de certificat dels ensenyaments de llengües publicats al [Portal de centres d'altres titularitats](#).

Els centres han de certificar els estudis de formació instrumental mitjançant el model de certificat del [Portal de centres del Departament](#).

El certificat de superació del curs de formació específic per a l'accés a cicles formatius de grau mitjà s'ha de fer d'acord amb l'annex 7 de la [Resolució ENS/1245/2012](#), de 13 de juny.

Els centres de formació de persones adultes han de registrar els certificats emesos, indicant com a mínim el nom i cognoms de la persona, el DNI i el nivell de certificat assolit de cada ensenyament.

7 Previsió de l'oferta per al curs 2017-2018

Els serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, el Consorci d'Educació, precisen l'oferta educativa de cada centre dependent del Departament d'Ensenyament, d'acord amb les prioritats de programació de l'oferta establertes en cada moment.

8 Normativa d'aplicació (ensenyaments en els centres d'adults)

- [Llei orgànica 2/2006](#), de 3 de maig, d'educació: art. 3, 5, 66, 67, 68, 69, 70, 99, 126, 134 i DA 40 (BOE núm. 106, de 4.5.2006)
- [Llei 12/2009](#), de 10 de juliol, d'educació (DOGC núm. 5422, de 16.7.2009)

Ensenyaments de llengües i COMPETIC

- [Ordre ENS/290/2013](#), de 12 de novembre, per la qual s'estableix l'equivalència entre els certificats de competència digital (COMPETIC) de l'educació d'adults i els certificats de l'acreditació de competències en tecnologies de la informació i la comunicació (ACTIC), (DOGC núm. 6508, de 25.11.2013)
- [Resolució de 19 de juny de 2012](#), per la qual s'estableixen els currículums dels ensenyaments d'informàtica d'aplicació als centres i aules de formació de persones adultes, que depenen del Departament d'Ensenyament
- [Resolució de 10 de maig de 2013](#), per la qual s'estableixen els currículums dels ensenyaments corresponents a llengua catalana i castellana, llengua occitana, denominada aranese a l'Aran, i a les llengües estrangeres, d'aplicació als centres de formació d'adults, que depenen del Departament d'Ensenyament
- [Resolució ENS/924/2014](#), de 23 d'abril, per la qual s'estableix el procediment d'avaluació i certificació dels ensenyaments de competència digital a l'educació d'adults (DOGC núm. 6614, de 2.5.2014)
- [Resolució ENS/1465/2014](#), de 19 de juny, per la qual s'estableix el procediment d'autorització dels centres de formació de persones adultes de titularitat pública que no depenen del Departament d'Ensenyament a impartir amb reconeixement els ensenyaments de llengües i els de competència digital (DOGC núm. 6653, de 27.6.2014)

Cicle de formació instrumental

- [Decret 213/2002](#), d'1 d'agost, pel qual s'estableix l'ordenació curricular de la formació bàsica de les persones adultes: capítol 2, cicle de formació instrumental per a les persones adultes —articles del 9 al 15— i annex 1, currículum de la

formació instrumental per a les persones adultes (DOGC núm. 3694, de 07.8.2002)

Curs específic per als cicles formatius

- [Ordre ENS/181/2012](#), de 22 de juny, per la qual es creen diversos preus públics per a la matrícula dels cicles formatius de grau superior impartits en els centres dependents del Departament d'Ensenyament (DOGC núm. 6159, de 28.6.2012)
- [Ordre ENS/182/2012](#), de 22 de juny, de creació dels preus públics per la matrícula en el curs de formació específic per a l'accés als cicles de formació professional inicial de grau mitjà i als de grau superior impartits en centres dependents del Departament d'Ensenyament (DOGC núm. 6159, de 28.6.2012)
- [Resolució ENS/1245/2012](#), de 13 de juny, per la qual s'organitza el curs de formació específic per a l'accés als cicles de grau mitjà i el curs de formació específic per a l'accés als cicles de grau superior (DOGC núm. 6158, de 27.6.2012)

Educació secundària per a adults

- [Decret 161/2009](#), de 27 d'octubre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria per a les persones adultes (DOGC núm. 5496, de 2.11.2009)
- [Ordre ENS/154/2011](#), de 14 de juny, del procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació a l'educació secundària obligatòria per a les persones adultes (DOGC núm. 5922, de 18.7.2011)
- [Resolució ENS/1786/2014](#), de 21 de juliol, de les instruccions per a la compleció dels programes de qualificació professional inicial (DOGC 6674, de 29.7.2014)

Cursos de formació per a l'accés a cicles formatius

- [Resolució EDU/2898/2006](#), de 22 d'agost, per la qual es regula, amb caràcter experimental, la formació per a les proves d'accés als cicles formatius de formació professional per al curs 2006-2007 (DOGC núm. 4717, de 13.9.2006)
- [Resolució EDU/3983/2010](#), de 9 de desembre, per la qual s'estableixen els temaris i els criteris d'avaluació de les proves d'accés als cicles formatius de formació professional inicial, als cicles formatius d'ensenyaments d'arts plàstiques i disseny, i als cicles d'ensenyaments esportius (DOGC núm. 5778, 20.12.2010)

Ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny: aspectes curriculars

1 Aspectes curriculars del projecte educatiu

Sota la supervisió de l'òrgan unipersonal de direcció que correspongui segons les normes d'organització i funcionament del centre, els aspectes curriculars que concreten les previsions del projecte educatiu els elabora el claustre de professors del centre, que també els aprova, avalua, revisa periòdicament i en decideix, si escau, la modificació.

El consell escolar del centre és informat de les concrecions curriculars aprovades.

Les concrecions curriculars dels ensenyaments de cicles formatius que s'imparteixen a les escoles d'art (EA) i a les escoles d'art i superiors de disseny (EASD) s'han d'adequar al que disposa el [Decret 304/1995](#), de 7 de novembre, pel qual s'estableix l'ordenació general dels cicles de formació específica d'arts plàstiques i disseny (LOGSE) a Catalunya; el [Decret 28/2014](#), de 4 de març, d'ordenació general dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques (LOE); el [Reial Decret 596/2007](#), de 4 de maig, pel qual s'estableix l'ordenació general dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny (LOE); l'[Ordre ENS/59/2002](#), de 4 de març, que desplega l'organització i avaluació dels cicles de formació específica d'arts plàstiques i disseny i la correcció d'errades a l'Ordre ENS/59/2002, de 4 de març, i els decrets específics de cada titulació. Aquesta normativa específica es pot consultar al web del Departament d'Ensenyament: [Estudiar a Catalunya](#).

En les concrecions curriculars dels cicles formatius cal considerar:

- La contextualització dels objectius generals, tant del cicle formatiu com del mòdul, a les característiques del centre.
- Els objectius corresponents al cicle formatiu en funció, entre altres aspectes, de la seqüenciació dels continguts previstos.
- L'organització i la programació dels mòduls, la formació pràctica en centres de treball, l'obra final / el projecte final / el projecte integrat.
- La selecció de les metodologies més adients.
- La concreció dels criteris i la selecció de les formes d'avaluació adequades a les característiques dels alumnes i als propòsits educatius.
- La concreció de formes organitzatives dels alumnes, dels professors, de l'espai i del temps que afavoreixin el procés d'ensenyament i aprenentatge.
- La distribució dels recursos humans, funcionals, materials i d'una altra índole, adients a les metodologies proposades.
- L'organització, l'exercici i el seguiment de l'acció tutorial dels alumnes.
- Els criteris i els procediments per a l'atenció a la diversitat dels alumnes i per a la realització de les adaptacions curriculars necessàries per a alumnes amb necessitats educatives específiques.
- Els criteris per a l'avaluació del procés d'ensenyament i aprenentatge i de la pràctica docent dels professors.
- Els criteris i els procediments per a l'atenció lingüística específica dels alumnes que s'incorporen tardanament al sistema educatiu a Catalunya.
- La incorporació a les diferents matèries dels continguts de caràcter transversal.
- Els criteris i les pautes de seguiment per a l'orientació educativa.

2 Dret a la informació i deure d'assistència dels alumnes

2.1 Informació als alumnes

Els alumnes han de disposar de la informació necessària, tant dels estudis que cursen com de les sortides acadèmiques i professionals, i el tutor o tutora és la persona responsable de fer-los-la arribar. La informació que cal donar és, com a mínim, la següent:

- Aspectes organitzatius del centre.
 - Drets i deures dels alumnes.
 - Altra informació derivada de la normativa general o del centre.

- Organització dels diferents plans d'estudis que imparteix el centre.
 - Organització dels continguts en mòduls i unitats didàctiques.
 - Distribució dels crèdits al llarg del curs o cursos.
 - La formació pràctica en centres de treball (FCT): objectius de les pràctiques, previsió del calendari, empreses o institucions col·laboradores, exempcions i documentació per acreditar-les.
 - Nombre i distribució de les convocatòries.

- Avaluació dels diferents plans d'estudis.
 - Avaluacions parcials i avaluació final.
 - Criteris d'avaluació i qualificació.
 - Criteris per a la promoció de curs.
 - Criteris d'avaluació i qualificació de la formació pràctica en centres de treball o de la pràctica professional (FCT).
 - Criteris d'avaluació i qualificació de l'obra/projecte final (cicles) i del projecte final de carrera (estudis superiors).

- Càlcul de la qualificació final.

- Orientació acadèmica i professional.
 - Titulació acadèmica que s'obté.
 - Formació complementària.
 - Itineraris acadèmics i professionals.
 - Situació de l'entorn i món laboral.
 - Adreces útils per a la inserció laboral (Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, serveis locals d'ocupació o d'inserció, Artesania Catalunya, etc.).

2.2 Assistència dels alumnes

L'assistència dels alumnes és obligatòria ([art. 22.1.a](#) de la Llei d'educació). En cas de manca d'assistència sense justificació, els centres han d'aplicar les mesures previstes en les seves normes d'organització i funcionament, d'acord amb el que determinen l'[article 37](#) de la Llei d'educació i els articles 24 i 25 del [Decret 102/2010](#), d'autonomia dels centres educatius.

3 Desenvolupament, concreció i aplicació dels currículums dels cicles formatius d'arts plàstiques i disseny ordenats per la LOGSE

Els ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny ordenats per la LOGSE s'organitzen en cicles formatius. Els cicles de formació específica d'arts plàstiques i disseny de grau mitjà i de grau superior, agrupats en diferents famílies professionals, inclouen els mòduls que s'imparteixen en el centre educatiu, una fase de formació pràctica (FCT) efectuada en empreses, estudis o tallers i una obra/projecte final.

El currículum, la durada i l'estructura de cada cicle de formació específica s'estableixen en la normativa específica.

La durada dels cicles de 950 hores fa possible que els mòduls i la fase de pràctiques es puguin completar en un sol curs acadèmic.

Els cicles d'una durada compresa entre 1.600 i 1.950 hores requereixen, com a mínim, que els mòduls i la fase de pràctiques s'hagin de completar en dos cursos acadèmics.

Ordenades per la LOGSE, són vigents actualment les famílies professionals següents: art floral, arts aplicades a la indumentària, arts aplicades al llibre, arts aplicades al mur, disseny d'interiors, disseny industrial, esmalts artístics, joieria d'art i tèxtils artístics.

El currículum, la denominació i les hores que s'han de cursar, desglossades, es poden consultar als apartats *Cicles de formació específica de grau mitjà d'arts plàstiques i disseny regulats per la LOGSE*, *Cicles de formació específica de grau superior d'arts plàstiques i disseny regulats per la LOGSE* i *Perfils professionals de cicles de formació específica de grau superior d'arts plàstiques i disseny regulats per la LOGSE*.

3.1 Mòduls formatius

3.1.1 Mòduls formatius. Definició i organització

El concepte de mòdul es considera equivalent al de matèria teòrica, matèria teoricopràctica o matèria pràctica. Els cicles de dos cursos s'han de programar de manera que cada mòdul es pugui completar en un sol curs. Quan la durada del mòdul justifica un desplegament al llarg de dos cursos, cal garantir la continuïtat de criteris, coordinant la distribució de continguts i la seva avaluació. En aquest sentit és preferible que el professor o professora d'aquests mòduls sigui la mateixa persona.

3.1.2 Mòduls formatius. Programació

La programació de cada mòdul ha d'incloure, almenys:

- el conjunt d'unitats de programació en què s'organitza el mòdul, amb la durada de cadascuna i la seqüència en què s'imparteix;
- les estratègies metodològiques que s'han d'aplicar en el desenvolupament del mòdul;
- els criteris i instruments d'avaluació que cal emprar.

3.1.3 Mòduls formatius. Unitats de programació

De cada unitat de programació, se n'ha d'especificar, almenys:

- els objectius terminals o criteris d'avaluació;
- els continguts que s'hi desenvolupen, convenientment contextualitzats en la unitat de programació, si escau;
- l'enunciat de les activitats d'ensenyament i aprenentatge que cal desenvolupar;
- les activitats d'avaluació previstes.

3.2 Desplegament del currículum

Els centres educatius han de desenvolupar i completar el currículum dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny tenint en compte les característiques dels alumnes i les possibilitats formatives derivades de l'entorn socioeconòmic. Constitueixen la referència per a aquest desenvolupament les competències professionals, personals i socials que es requereixen en el món laboral, i especialment, quan hi són, les unitats de competència que s'associen als mòduls formatius. Aquesta concreció, en les línies fonamentals, ha de formar part del desenvolupament del projecte educatiu.

3.3 Obra final o projecte final

3.3.1 Objectiu i contingut

L'obra final dels cicles de grau mitjà i el projecte final dels cicles de grau superior té caràcter global i integrador dels diferents sabers i tècniques presents en el cicle. La seva finalitat és demostrar l'assoliment del domini dels coneixements, processos i tècniques exigibles per a l'exercici professional i, en conseqüència, la capacitat de desenvolupar una activitat professional en l'àmbit propi de l'especialitat i el nivell

cursats.

El currículum de cada cicle de formació específica determina les característiques de l'obra/projecte final que han d'executar els alumnes.

L'obra/projecte final té bàsicament caràcter individual. Malgrat això, es podran acceptar propostes que suposin la intervenció d'un màxim de tres alumnes, sempre que el caràcter de la proposta ho justifiqui i es diferenciïn les competències de cadascuna de les persones que formen el grup.

Per avaluar l'obra/projecte final cal haver superat prèviament tots els mòduls i la fase de formació pràctica.

3.3.2 Proposta de l'obra/projecte final

La proposta de l'obra/projecte final ha de reflectir, a grans trets, el contingut del projecte que s'ha de desenvolupar i l'ha d'avaluar un tutor o tutora, membre de l'equip docent. La proposta pot preveure, si l'alumne ho sol·licita, l'assessorament extern per part de professionals sense vinculació al centre, i no comporta en cap cas relació de caràcter laboral o administratiu d'aquestes persones amb el centre.

Perquè s'accepti la proposta de l'obra/projecte final s'han de considerar els aspectes establerts en el desenvolupament del currículum al centre i, entre aquests, s'ha de prioritzar:

- l'interès artístic, l'originalitat i l'adequació a la demanda social;
- la possibilitat de realització en el termini establert, considerant els mitjans i les instal·lacions a l'abast de l'alumne.

Els terminis de presentació i d'inscripció de les propostes per dur a terme l'obra/projecte final els ha d'establir el mateix centre i han d'estar consignats en la informació que cal donar a l'alumne sobre programació i avaluació general del cicle, especificada en l'apartat *Informació als alumnes*.

La proposta de l'obra/projecte final, presentada en la forma i termini establerts pel centre, avalada pel tutor o tutora, que, si escau, en farà la direcció, ha de ser acceptada pel coordinador o coordinadora del cicle (vegeu, al Catàleg de models, el document "Sol·licitud d'inscripció a l'obra/projecte final").

La persona en qui recaigui la tutoria ha de guiar el procés d'execució de l'obra/projecte i supervisar l'ús que l'alumne pugui fer de les instal·lacions del centre. De la síntesi de la proposta i de l'acceptació corresponent se n'ha d'arxivar, en l'expedient de l'alumne, la documentació pertinent.

3.3.3 Elaboració i termini d'execució

Durant la confecció de l'obra/projecte final no és necessària l'escolarització de l'alumne;

malgrat això, caldrà fer les previsions per permetre-li l'accés a les instal·lacions del centre sense que la seva presència interfereixi en l'activitat lectiva. El termini ordinari per a la realització de l'obra/projecte final és al final del primer trimestre del curs acadèmic següent al que s'hagin cursat els mòduls del cicle de formació específica i la fase de formació pràctica; això no obstant, amb la sol·licitud prèvia de l'interessat i la corresponent autorització del director o directora del centre, pot fer-se durant l'últim trimestre del curs en què es completin els mòduls del cicle.

En el trimestre d'execució de l'obra/projecte final es pot acabar la formació pràctica (FCT) i algun mòdul que estigui pendent de superació, que s'han d'avaluar positivament abans de l'avaluació de l'obra/projecte final.

La comissió avaluadora de l'obra/projecte final pot acordar de manera excepcional, amb l'informe previ del tutor o tutora i per causes justificades, l'ampliació del termini de presentació de l'obra/projecte final. (Vegeu, al Catàleg de models, la "Sol·licitud d'autorització d'ampliació del termini de presentació de l'obra/projecte final".) En cap cas la seva avaluació no podrà anar més enllà de l'últim trimestre del curs acadèmic.

3.4 Avaluació

3.4.1 Criteris generals

S'ha de tenir en compte el contingut de l'[Ordre ENS/59/2002](#), de 4 de març, per la qual es desplega l'organització i l'avaluació dels cicles de formació específica d'arts plàstiques i disseny. L'Ordre esmentada estableix que en les concrecions curriculars de cada centre s'han de determinar els criteris de promoció de curs.

Amb caràcter general, passaran de curs els alumnes que en l'avaluació final del curs superin amb qualificació positiva els aprenentatges programats en aquell curs o tinguin qualificació positiva en un mínim del 75% de les hores d'aprenentatge del curs.

Els alumnes que no superin un curs l'han de repetir presencialment, llevat dels mòduls finalitzats i avaluats positivament. Aquests alumnes poden cursar mòduls del curs següent quan organitzativament sigui possible.

Per cursar els diferents mòduls, la fase de pràctiques i la presentació del projecte/obra final, els alumnes disposen d'un màxim de quatre cursos acadèmics. De manera excepcional es pot autoritzar un any més de permanència al cicle. Aquest criteri de permanència no s'aplica en el cas dels alumnes que s'han matriculat per unitats de programació o mòduls solts; en aquest cas només s'apliquen els criteris del nombre màxim de convocatòries per a cada mòdul.

En el moment de matricular-se en el quart curs acadèmic, el centre ha de garantir que l'alumne estigui assabentat que és l'últim curs de permanència en el centre, així com de les convocatòries que li resten.

3.4.2 Avaluació final de cada mòdul

La qualificació final de cada mòdul es formula numèricament de l'1 al 10, sense decimals, i el nombre màxim de convocatòries per a cada mòdul és de quatre.

Quan un mòdul es distribueix en més d'un curs la seva qualificació no consta a l'expedient fins que no s'ha superat completament. La qualificació parcial corresponent al primer curs consta en l'acta d'avaluació de final de curs.

3.4.3 Avaluació de la formació pràctica en centres de treball (FCT)

La qualificació de l'FCT s'expressa en termes de "Apte/a "o "No apte/a".

3.4.4 Avaluació de l'obra/projecte final

Per a l'avaluació de l'obra/projecte final es tenen en compte els criteris establerts en els decrets on s'estableixen els currículums dels diferents títols dels cicles de formació específica d'arts plàstiques i disseny.

Per avaluar l'obra/projecte final cal haver superat prèviament tots els mòduls i la fase de formació pràctica (FCT).

L'avaluació de l'obra/projecte final correspon a una comissió designada pel director o directora del centre i integrada per:

- President o presidenta. La persona responsable o coordinador o coordinadora de la família professional a la qual pertanyi el cicle de formació específica.
- Secretari o secretària. Un professor o professora del centre.
- Vocals. El tutor o tutora de l'obra/projecte final. A més, també podrà ser-ho una persona professional de l'especialitat i/o representant d'entitats o institucions relacionades amb l'especialitat.

La comissió atorga una qualificació numèrica del 0 al 10, amb un decimal.

Hi ha dues convocatòries ordinàries i se'n pot fer una d'extraordinària degudament justificada.

3.4.5 Avaluació final del cicle

Per superar el cicle cal que tots els mòduls, la fase de formació pràctica i l'obra/projecte final tinguin qualificació positiva. Es considera que la qualificació és positiva quan és igual o superior a 5 ("Apte/a" en el cas de l'FCT).

La qualificació final del cicle s'expressa amb un sol decimal i es calcula fent la mitjana aritmètica entre, d'una banda, la mitjana de les qualificacions de tots els mòduls que integren el cicle, calculada amb un decimal i, de l'altra, la qualificació de l'obra/projecte

final, també expressada amb un decimal. Els mòduls convalidats o exempts no es compten.

Aquestes qualificacions s'han d'anotar en l'expedient acadèmic de l'alumne.

3.5 Convalidacions LOGSE en accedir a un cicle

El currículum dels cicles formatius d'arts plàstiques i disseny està format per mòduls ordenats des del Departament d'Ensenyament i altres per normativa bàsica de l'Estat. Es pot consultar la referència de l'Administració educativa competent a l'ordenació curricular dels mòduls dels cicles (LOGSE) al web de la [XTEC](#).

3.5.1 Mòduls comuns a diversos cicles

El director o directora del centre pot convalidar alguns mòduls de diferents cicles formatius segons els criteris i la relació continguda en l'[Ordre ECI/3058/2004](#), de 10 de setembre.

Per a la concessió d'aquestes convalidacions és requisit indispensable que la persona interessada estigui matriculada en els ensenyaments oficials per als quals sol·licita la convalidació. Les convalidacions esmentades han de ser reconegudes, amb la sol·licitud prèvia de la persona interessada, pel director o directora del centre on està matriculat l'alumne, mitjançant un escrit que s'ha de guardar en el seu expedient acadèmic juntament amb la documentació acreditativa original o compulsada que acredita la superació del mòdul que es convalida i que és necessària per al seu reconeixement.

3.5.2 Altres convalidacions

Per a altres convalidacions no previstes en l'apartat Mòduls comuns a diversos cicles, l'alumne pot presentar la sol·licitud de convalidació des del mateix moment de la matrícula. És recomanable demanar-la a primer curs i fer-ho al més aviat possible, ja que l'alumne ha d'assistir a classe mentre no hi ha una resolució positiva. El director o directora del centre ha de trametre a la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial les sol·licituds de convalidació dels alumnes matriculats al seu centre, juntament amb la documentació necessària.

A l'apartat "Catàleg de models" hi ha dos tipus de sol·licituds de convalidació, que cal emplenar per separat, en funció de qui té competència per resoldre: el Ministeri d'Educació, Cultura i Esport o el Departament d'Ensenyament.

Cal tenir en compte que les sol·licituds de convalidacions que ha de resoldre el Ministeri d'Educació, Cultura i Esport, quan es tramiten mitjançant l'escola d'art i el Departament d'Ensenyament, s'han de trametre al Departament d'Ensenyament abans

del 15 de novembre.

Cal adjuntar a cada sol·licitud la documentació següent:

- Resguard de la matrícula.
- Còpia del DNI, passaport o NIE.
- Titulació o certificat acadèmic dels ensenyaments cursats.
- Documentació justificativa de la formació cursada. Hi ha de figurar la informació de la càrrega lectiva, curricular i una descripció breu dels continguts. No cal adjuntar aquesta informació si els ensenyaments superats són cicles formatius d'arts plàstiques i disseny, cicles de formació professional, ensenyaments superiors de disseny o de conservació i restauració de béns culturals ordenats per la LOGSE o per la LOE.

3.5.3 Registre i efectes de les convalidacions

En l'expedient acadèmic de l'alumne, en els mòduls convalidats s'ha de fer constar l'expressió "Convalidat". Els mòduls convalidats no es tenen en compte per calcular la qualificació final del cicle de formació específica.

3.6 Organització dels cicles formatius d'arts plàstiques i disseny

L'organització del cicle de formació específica ha d'incloure, almenys, les decisions pertinents relatives als aspectes següents:

- La distribució de mòduls al llarg del cicle, fent-hi constar, per a cada un, la data prevista d'inici i d'acabament, la durada (en hores), el nombre d'hores setmanals i els professors que els impartiran.
- Els espais docents i els recursos que s'han d'utilitzar en el desenvolupament del cicle.
- Els criteris per a l'organització de la fase de formació pràctica.
- Els criteris per a l'organització de l'obra/projecte final.
- L'equip docent assignat al cicle de formació específica ha d'elaborar, de manera conjunta i coordinada, la proposta d'organització dels continguts corresponents al cicle de formació específica i els criteris generals del desenvolupament curricular.

Cada any cal fer una valoració sobre l'adequació de l'organització i la programació dels cicles de formació específica a l'entorn socioeconòmic i cultural per poder revisar i actualitzar els aspectes que es consideri convenient.

3.7 Cicles de formació específica de grau mitjà i de grau superior d'arts plàstiques i disseny (LOGSE)

3.7.1 Cicles de formació específica de grau mitjà d'arts plàstiques i disseny regulats per la LOGSE

Títol Reial decret	Currículum Decret/Data	DOGC	Denominació	Total	Durada lectiva	FCT	Obra final
<i>Arts aplicades a la indumentària</i>							
1461/1995	Pendent de publicació	--	Artesania de complements de cuir	1.600	1500	25	75
<i>Arts aplicades al llibre</i>							
1387/1995	334/1997, 23.12.1997	2.1.1998	Serigrafia artística	950	840	85	25
<i>Arts aplicades al mur</i>							
1463/1995	270/1999, 28.12.1999	14.10.1999	Revestiments murals	1.600	1.550	25	25
<i>Arts aplicades de l'escultura</i>							
1385/1995	145/1997, 13.5.1997	25.6.1997	Artesania en cuir	1.600	1.520	55	25
1385/1995	145/1997, 13.5.1997	25.6.1997	Dauratge i policromia artístics	1.600	1.520	55	25
1385/1995	145/1997, 13.5.1997	25.6.1997	Ebenisteria artística	1.600	1.450	100	50
1385/1995	145/1997, 13.5.1997	25.6.1997	Forja artística	1.600	1.520	55	25
1385/1995	145/1997, 13.5.1997	25.6.1997	Fosa artística i galvanoplàstia	1.600	1.520	55	25
1385/1995	145/1997, 13.5.1997	25.6.1997	Talla artística en fusta	1.600	1.520	55	25
<i>Art floral</i>							
1742/1998	268/1999, 28.12.1999	14.10.1999	Floristeria	1.600	1.485	85	30
<i>Esmalts artístics</i>							
1743/1998	269/1999, 28.9.1999	14.10.1999	Esmaltatge sobre metalls	1.600	1.545	25	30
<i>Joieria d'art</i>							
1298/1995	17/1999, 26.1.1999	12.2.1999	Procediments de joieria artística	1.600	1.545	30	25

3.7.2 Cicles de formació específica de grau superior d'arts plàstiques i disseny

regulats per la LOGSE

Títol Reial decret	Currículum Decret/Data	DOGC	Denominació	Total	Durada lectiva	FCT	Obra final
<i>Arts aplicades a la indumentària</i>							
1460/1995	16/1999, 26.1.1999	11.2.1999	Estilisme d'indumentària	1.875	1.725	60	90
<i>Arts aplicades al llibre</i>							
1386/1995	213/1998, 30.7.1998	12.8.1998	Gravat i tècniques d'estampació	1.950	1.770	90	90
1386/1995	213/1998, 30.7.1998	12.8.1998	Enquadernació artística	1.800	1.620	90	90
<i>Arts aplicades al mur</i>							
1033/1999	294/1999, 9.11.1999	30.11.1999	Arts aplicades al mur	1.800	1.680	45	75
<i>Arts aplicades de l'escultura</i>							
1843/1995	307/1996, 2.9.1996	13.9.1996	Arts aplicades de l'escultura	1.875	1.770	30	75
<i>Art floral</i>							
1741/1998	295/1999, 9.11.1999	30.11.1999	Art floral	1.950	1.830	90	30
<i>Ceràmica artística</i>							
1458/1995	215/1998, 30.7.1998	7.8.1998	Ceràmica artística	1.850	1.695	60	95
<i>Disseny d'interiors</i>							
1464/1995	136/1998, 9.6.1998	6.7.1998	Projectes i direcció d'obres de decoració	1.950	1.800	60	90
1464/1995	136/1998, 9.6.1998	6.7.1998	Aparadorisme	1.950	1.800	60	90
1464/1995	136/1998, 9.6.1998	6.7.1998	Arquitectura efímera	1.950	1.800	60	90
1464/1995	136/1998, 9.6.1998	6.7.1998	Elements de jardí	1.950	1.800	60	90
1464/1995	136/1998, 9.6.1998	6.7.1998	Moblament	1.950	1.800	60	90
<i>Disseny industrial</i>							
1388/1995	285/1997, 31.10.1997	17.11.1997	Modelisme i maquetisme	1.900	1.725	100	75
1388/1995	285/1997, 31.10.1997	17.11.1997	Modelisme industrial	1.900	1.725	100	75
1388/1995	285/1997, 31.10.1997	17.11.1997	Mobiliari	1.900	1.725	100	75
<i>Esmalts artístics</i>							

1033/199	296/1999, 9.11.1999	30.11.1999	Esmalt artístic al foc sobre metalls	1.950	1.845	25	80
<i>Joieria d'art</i>							
1297/1995	15/1999, 26.1.1999	10.2.1999	Joieria artística	1.875	1.770	25	80
<i>Tèxtils artístics</i>							
1622/1997 1737/1998	113/2001, 2.5.2001	16.5.2001	Art tèxtil	1.950	1.845	25	80
1622/1997 1737/1998	113/2001, 2.5.2001	16.5.2001	Estampacions i tintatges artístics	1.950	1.800	60	90
1737/1998	2014/2016 8.3.2016	11.3.2016	Brodats i rebosters	1.950	1.800	60	90
1737/1998	2034/2016 22.3.2016	24.3.1016	Puntes artístiques	1.950	1.800	60	90

4 Desenvolupament, concreció i aplicació dels currículums dels cicles formatius d'arts plàstiques i disseny ordenats per la LOE

Els ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny ordenats per la LOE s'organitzen en cicles formatius. Els cicles de formació específica d'arts plàstiques i disseny de grau mitjà i de grau superior, agrupats en diferents famílies professionals, inclouen els mòduls que s'imparteixen en el centre educatiu, entre els quals hi ha una obra final o projecte integrat i una fase de formació pràctica (FCT) efectuada en empreses, estudis o tallers. El currículum, la durada i l'estructura de cada cicle de formació específica s'estableixen en la normativa específica.

Els cicles formatius de grau mitjà tenen una durada de 1.600 hores i els cicles formatius de grau superior tenen una durada de 120 ECTS (sistema europeu de transferència de crèdits), amb 2.000 hores lectives (presencials), per la qual cosa requereixen, com a mínim, que els mòduls i la fase de pràctiques s'hagin de completar en dos cursos acadèmics.

El cicle formatiu es desplega, ordinàriament, en dos cursos acadèmics. A aquest efecte es poden presentar diferents propostes, però sempre amb un primer curs amb més classes presencials al centre perquè durant el segon curs la càrrega lectiva sigui inferior i més ben distribuïda, atès que engloba les hores lectives, les hores de formació pràctica en empreses, estudis i tallers i l'obra final /projecte integrat.

Les hores lectives en què s'imparteixen els cicles formatius són les que determinen els decrets dels diferents currículums. Les hores que els centres destinen a altres activitats (viatges, activitats extraordinàries, etc.) no es poden incloure en aquests mínims. Les hores dedicades a activitats de tutoria no es computen com a hores lectives de currículum dels alumnes.

La formació pràctica en centres de treball s'ha de fer prioritàriament en el segon curs. En cas d'iniciar-se en el primer, pot començar el segon quadrimestre. En qualsevol cas, la formació pràctica en centres de treball es pot fer simultàniament amb les hores lectives o bé de manera intensiva.

El centre ha de garantir que l'equip docent elabori, de manera conjunta i coordinada, la proposta de planificació del cicle formatiu i els criteris generals de desenvolupament curricular, que en tot cas ha d'esdevenir complement del projecte educatiu.

Actualment hi ha publicades tres famílies professionals ordenades per la LOE: ceràmica artística, escultura i comunicació gràfica i audiovisual. El currículum, la denominació i les hores que s'han de cursar, desglossades, es poden consultar als apartats *Cicles de formació específica de grau mitjà d'arts plàstiques i disseny regulats per la LOE* i *Cicles de formació específica de grau superior d'arts plàstiques i disseny regulats per la LOE*.

4.1 Sistema europeu de crèdits ECTS en els cicles formatius de grau superior LOE

El nivell de tècnic superior es constitueix en el nivell 1 de l'ensenyament superior en el Marc espanyol de qualificacions per a l'educació superior.

Per facilitar el reconeixement de crèdits que s'estableixen entre els títols de tècnic superior, els artístics superiors i els ensenyaments de grau universitari (i per promoure la mobilitat d'estudiants i titulats a l'espai europeu de l'ensenyament superior) s'ha incorporat el sistema europeu de reconeixement, transferència i acumulació de crèdits ECTS com a unitat de mesura mitjançant la qual s'assignen 120 crèdits ECTS als títols professionals de grau superior d'arts plàstiques i disseny, distribuïts entre els mòduls professionals regulats pel currículum.

Els crèdits ECTS es basen en el treball personal total de l'alumne. No només en les hores exclusivament lectives presencials impartides en el centre educatiu, sinó en totes les que dedica als estudis per superar un mòdul, tant dins com fora de l'aula. En aquesta unitat de mesura s'integren els ensenyaments (teòrics, teoricopràctics i pràctics) en hores presencials, així com altres activitats acadèmicament dirigides, en què s'inclouen les hores no presencials d'estudi i de treball que l'alumne ha de fer per assolir els objectius formatius propis de cada matèria corresponents al pla d'estudis.

En els cicles formatius de grau superior el nombre total de crèdits ECTS establert en el pla d'estudis per cada curs acadèmic és de 60 (30 ECTS quadrimestrals o 20 ECTS trimestrals).

4.2 Mòduls formatius. Unitats formatives

4.2.1 Mòduls formatius. Definició

El currículum dels cicles formatius s'estructura en mòduls formatius. El concepte de mòdul és equivalent al de matèria teòrica, matèria teoricopràctica o matèria pràctica:

- Mòduls formatius que desenvolupen les capacitats artística, tècnica i tecnològica, associades a un perfil professional.
- Mòduls formatius relacionats amb l'orientació i inserció laboral, així com el mòdul de formació pràctica en empreses, estudis i tallers.
- Mòdul d'obra final en els cicles formatius de grau mitjà.
- Mòdul de projecte integrat en els cicles formatius de grau superior.
- Fase de formació pràctica en empreses, estudis i tallers.

4.2.2 Mòduls formatius. Organització

La ràtio màxima en els mòduls teòrics és d'un professor o professora per cada 30 alumnes; les assignatures de taller (pràctiques) i les teoricopràctiques es desdoblen a partir de 21 alumnes; en els mòduls de taller (pràctics), és d'un professor o professora per cada 15 alumnes; en els mòduls teoricopràctics és proporcional al nombre d'hores lectives en una relació d'un terç (una hora teòrica per cada dues de taller).

Per als mòduls d'obra final i de projecte integrat s'ha de comptar amb la tutoria individualitzada dels professors que imparteixin docència en el cicle formatiu.

Quan la durada del mòdul justifica un desplegament al llarg de dos cursos, cal garantir la continuïtat de criteris i coordinar-ne la distribució de continguts i l'avaluació.

En els cicles formatius de grau superior, els mòduls formatius tenen assignats un nombre determinat d'ECTS que inclouen les hores lectives (presencials) i les hores no presencials d'estudi i de treball de l'alumne que el professor o professora ha de tenir en compte en programar continguts i activitats.

4.2.3 Mòduls formatius. Programació

La programació de cada mòdul ha d'incloure, com a mínim, el següent:

- El conjunt d'unitats formatives en què s'organitza el mòdul, fent-hi constar la data d'inici i de finalització i la durada en hores setmanals.
- Les estratègies metodològiques i d'organització que cal aplicar.
- Els criteris de qualificació del mòdul partint de les qualificacions de les unitats formatives.

4.2.4 Unitats formatives. Definició

Els mòduls s'estructuren en unitats formatives, les quals són una agrupació de resultats d'aprenentatge i continguts d'un mòdul que es relacionen generalment amb unes activitats de treball, amb coherència didàctica per a l'aprenentatge, i que són de durada variable.

Les unitats formatives dels estudis superiors tenen assignats un nombre de crèdits ECTS determinat. A la unitat formativa li correspon el mínim d'1 ECTS i un mínim de 15 hores lectives.

4.2.5 Unitats formatives. Organització

Les unitats formatives s'han de programar de manera que cada unitat es pugui completar en un sol curs, i depenent de l'organització del centre, preferiblement en un trimestre o quadrimestre.

Les unitats formatives d'un mateix mòdul es poden distribuir de forma seqüencial o es poden impartir de forma simultània, o en combinació d'ambdues formes.

En els cicles formatius de grau superior el currículum assigna el nombre d'ECTS a la unitat formativa, el centre assigna les hores lectives (presencials) a partir del total d'hores atorgades al mòdul. El mínim d'hores lectives (presencials) d'una unitat formativa és de 15 hores.

4.2.6 Unitats formatives. Programació

La programació de cada unitat formativa ha d'incloure, com a mínim, el següent:

- El conjunt de resultats d'aprenentatge en què s'organitza la unitat formativa, fent-hi constar l'organització, la durada i la seqüència d'impartició.
- El desenvolupament de resultats d'aprenentatge, continguts i criteris d'avaluació convenientment contextualitzats.
- L'enunciat de les activitats d'ensenyament i aprenentatge en relació amb els resultats d'aprenentatge, continguts i criteris d'avaluació corresponents.
- Els criteris i les activitats d'avaluació i de qualificació.

4.2.7 Resultats d'aprenentatge. Definició

Un resultat d'aprenentatge expressa la competència que ha d'adquirir l'alumne, mitjançant l'aprenentatge, per poder desenvolupar funcions o processos i obtenir productes o resultats.

Els resultats d'aprenentatge són declaracions verificables del que un estudiant ha de saber, comprendre i ser capaç de fer després d'obtenir la qualificació concreta o després de culminar l'activitat, la unitat formativa o el mòdul. Cada resultat

d'aprenentatge es concreta en un o en diversos criteris d'avaluació.

4.2.8 Continguts. Definició

A cada resultat d'aprenentatge li correspon un bloc de continguts. Els continguts són el conjunt de coneixements fonamentals que l'alumne ha d'assimilar per assolir una capacitat professional determinada.

4.2.9 Criteris d'avaluació. Definició

Els criteris d'avaluació indiquen les accions i els continguts de l'activitat o condicions que permeten valorar si s'ha aconseguit el resultat d'aprenentatge establert.

Són enunciats respecte el grau de consecució del resultat d'aprenentatge que l'estudiant ha de demostrar per a obtenir una qualificació superior al requisit mínim per aprovar l'activitat, la unitat formativa o el mòdul.

4.3 Desplegament del currículum

4.3.1 Hores i crèdits de lliure disposició

Les hores i crèdits de lliure disposició van associades a determinats mòduls del currículum explicitats a cada títol. Aquestes hores tenen com a finalitat completar el currículum establert i singularitzar-lo d'acord amb les necessitats específiques de l'entorn i de l'àmbit.

En els cicles formatius de grau superior el centre ha de distribuir, juntament amb les hores lectives de lliure disposició, els crèdits ECTS corresponents, en nombre enter, en la proporció que es consideri.

El centre les pot distribuir de maneres diferents:

- Entre una o més unitats formatives del mòdul o mòduls, si s'amplien: resultats d'aprenentatge, continguts i criteris d'avaluació corresponents.
- En una unitat formativa nova del mateix mòdul o mòduls, si s'elaboren: resultats d'aprenentatge, continguts i criteris d'avaluació corresponents.
- En un mòdul nou, que formi part d'un projecte del centre, si es defineixen:
 - La justificació de la creació del mòdul nou.
 - El nom i la durada del mòdul nou.
 - Les unitats formatives que en formen part.
 - Els resultats d'aprenentatge, continguts i criteris d'avaluació corresponents.
 - L'especialitat o requisit acadèmic que han de complir els professors als quals s'assigna.

El director o directora del centre ha de fer, en un escrit raonat, la proposta del mòdul nou amb la definició de mínims, i l'ha d'adreçar als serveis territorials o al Consorci d'Educació de Barcelona, els quals trametran la comunicació del centre, juntament amb l'informe de la Inspecció d'Educació, a la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial a l'efecte de coneixement i constància.

4.3.2 Incorporació de la llengua anglesa als cicles formatius

Les necessitats d'un mercat de treball integrat a la Unió Europea fan que la llengua anglesa esdevingui fonamental en la inserció laboral dels alumnes dels cicles formatius. D'altra banda, cal donar també resposta al compromís amb els objectius educatius sobre l'anglès plantejats per als propers anys per la mateixa Unió Europea.

Amb la finalitat d'incorporar i normalitzar l'ús de la llengua anglesa en situacions professionals habituals i en la presa de decisions en l'àmbit laboral, s'han de dissenyar activitats d'ensenyament i aprenentatge que incorporin la utilització de la llengua anglesa en almenys un dels mòduls del cicle, a excepció del mòdul d'anglès als cicles formatius de grau mitjà, d'acord amb els resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació que s'estableixen en el document d'orientacions de cada cicle formatiu, publicat a l'apartat Currículum i orientació > Ensenyaments professionals > Ensenyaments artístics > [Arts plàstiques i disseny](#) > Títols LOE, del web de la XTEC.

Cada centre educatiu ha d'establir el mòdul o mòduls i les unitats formatives en què es desenvoluparan activitats en llengua anglesa.

4.4 Obra final o projecte integrat

4.4.1 L'obra final del cicle formatiu de grau mitjà

El mòdul d'obra final del cicle formatiu de grau mitjà ha de permetre culminar la integració dels continguts impartits al llarg del cicle, globalitzant i interrelacionant i, si escau, completant, els coneixements, destreses i capacitats específics del camp professional de l'especialitat amb la realització d'una obra adequada al nivell acadèmic cursat que evidenciï el domini dels procediments de realització, que sigui expressió de la sensibilitat artística i que mostri el grau d'assoliment dels objectius generals del cicle.

L'obra final té una durada de 66 hores lectives presencials i es porta a terme a segon curs.

El centre ha de dimensionar l'obra final a les hores assignades i programar-ne el contingut i el desenvolupament concretant, dins el projecte educatiu, els objectius, les activitats i les estratègies didàctiques que han de servir a l'alumne per a portar-la a terme.

L'obra final ha tenir la docència d'un professor o professora de l'especialitat determinada i la tutoria individualitzada d'un professor o professora o mestre o mestra

de taller que imparteixi docència en el cicle formatiu.

Els terminis de presentació i d'inscripció de les propostes per dur a terme l'obra final els ha d'establir el centre i han d'estar consignats en la informació que cal donar a l'alumne sobre programació i avaluació general del cicle, especificada en l'apartat *Informació als alumnes*.

S'avaluarà:

- El procés de treball.
- La memòria descriptiva del treball
- La realització pràctica de l'obra final.
- La presentació pública.

El centre establirà, de forma raonada a l'inici de curs, la ponderació de cada apartat. Cap apartat no pot tenir un valor inferior al 15% del total.

Per avaluar l'obra final es tenen en compte els criteris establerts en els decrets on s'estableixen els currículums dels títols dels cicles de formació específica d'arts plàstiques i disseny.

L'obra final s'avalua una vegada s'han superat els mòduls restants que constitueixen el currículum del cicle formatiu, amb l'excepció de la fase de formació pràctica en empreses, estudis o tallers. El centre ha de preveure la necessitat de tancar la fase de pràctiques de l'alumne el mateix curs acadèmic. No es pot tramitar el títol fins que la fase de pràctiques no estigui acabada i avaluada.

En el cas de no poder ser avaluat per no haver superat algun dels mòduls del cicle, l'alumne no perd la convocatòria i en l'acta corresponent hi ha de constar "No qualificat" (NQ)

El mòdul d'obra final s'ha d'avaluar positivament quan la comissió avaluadora aprecii que l'alumne ha assolit en un grau suficient els resultats d'aprenentatge en relació amb els objectius generals del cicle formatiu. En cas contrari, l'avaluació ha de ser negativa. El centre ha d'informar l'alumne dels criteris d'avaluació a l'inici de curs i els ha de fer públics en els seus mitjans d'informació (tauler d'anuncis, web o altres).

L'equip docent que hagi impartit el mòdul d'obra final dels cicles de grau mitjà l'ha d'avaluar de manera col·legiada, des d'una comissió avaluadora nomenada pel director o directora del centre i integrada com a mínim per un president o presidenta, un secretari o secretària i un o una vocal, nomenats entre el coordinador o coordinadora del cicle, el tutor o tutora del grup classe, el professor o professora docent del mòdul i el tutor o tutora de l'obra final.

Al [web de la XTEC](#) es troben desenvolupats els continguts, procediments i avaluació de l'obra final.

4.4.2 El projecte integrat del cicle formatiu de grau superior

El projecte integrat ha de reflectir l'aprenentatge adquirit en relació amb les competències professionals, personals i socials que es requereixen en el món laboral, associades al conjunt dels mòduls formatius corresponents al cicle formatiu.

La finalitat del projecte és demostrar l'assoliment del domini dels coneixements, processos i tècniques exigibles per a l'exercici de la professió i, en conseqüència, la capacitat de desenvolupar una activitat professional en l'àmbit propi de l'especialitat i el nivell cursat.

El projecte integrat té una durada de 10 ECTS, dels quals un percentatge determinat d'hores en el currículum són lectives (presencials).

Aquest mòdul s'ha de fer en el segon curs i s'ha de desenvolupar en dues fases diferenciades d'acord amb la planificació del centre i els continguts establerts en el currículum.

Primera fase. Proposta

Aquesta fase tracta sobre la teoria i la pràctica del projecte integrat necessàries per a un bon plantejament i desenvolupament de la proposta.

Segona fase. Realització

Validada la proposta, la segona fase es desenvolupa en l'últim quadrimestre del curs. Apartats de la segona fase:

- ¿Procés de treball
- Fonamentació teòrica del projecte
- Realització pràctica del projecte
- Presentació pública

Els terminis de presentació i d'inscripció de les propostes per a dur a terme el projecte integrat els ha d'establir el mateix centre i han d'estar consignats en la informació que cal donar a l'alumne sobre programació i avaluació general del cicle, especificada en l'apartat Informació als alumnes.

El centre ha de programar la distribució del projecte integrat durant el segon curs acadèmic tenint en compte el total de treball que es requereix per part de l'alumne (hores de docència i per compte propi). S'ha de dimensionar el projecte en relació a les hores assignades i programar-ne el contingut i desenvolupament concretant, dins el projecte educatiu de centre, els objectius, les activitats, el temps i les estratègies didàctiques que han de servir a l'alumne per portar-lo a terme.

Entre les possibles formes de distribució es presenten quatre models:

1. El projecte integrat es desenvolupa durant el segon curs. En el 1r quadrimestre es concentra el gruix de la docència (hores lectives) i es desenvolupa la proposta. En el 2n quadrimestre, juntament amb la docència restant, es concentren les hores de treball de l'alumne per compte propi i les tutories individualitzades. En aquest segon període es porta a terme la realització del projecte.

2. El projecte integrat es desenvolupa en el 2n quadrimestre. En la primera meitat del quadrimestre es confecciona la proposta i la segona part es concentra en la realització del projecte.
3. El projecte integrat (proposta i realització) es desenvolupa a la segona meitat del 2n quadrimestre. Els diferents mòduls hi intervenen de forma transversal, incorporant els continguts i activitats. Validada la proposta, la realització del projecte i el seguiment del tutor o tutora es concentra en els mesos de maig i juny.
4. El projecte integrat (proposta i realització) es porta a terme les últimes setmanes del curs acadèmic, una vegada avaluats la resta dels mòduls (4 setmanes x 25 hores/setmana = 100 hores lectives)

El projecte integrat ha de comptar amb la docència d'un professor o professora de l'especialitat determinada i la tutoria individualitzada d'un professor o professora del cicle formatiu.

S'han d'avaluar les dues fases i els seus apartats corresponents:

- Primera fase:
 - Proposta
- Segona fase:
 - Procés de treball
 - Fonamentació teòrica del projecte.
Realització pràctica del projecte.
 - Presentació pública.

El centre ha d'establir de forma raonada a l'inici de curs la ponderació de cada apartat. Cap apartat no pot tenir un valor inferior al 15% del total.

Per a l'avaluació del projecte integrat es tenen en compte els criteris establerts en els decrets on s'estableixen els currículums dels diferents títols dels cicles de formació específica d'arts plàstiques i disseny.

El mòdul de projecte integrat s'ha d'avaluar en la seva totalitat, un cop s'han superat els mòduls restants que constitueixen el currículum del cicle formatiu, amb l'excepció de la fase de formació pràctica en empreses, estudis o tallers. El centre ha de preveure la necessitat de tancar la fase de pràctiques de l'alumne el mateix curs acadèmic i que no es pot tramitar el títol fins que la fase de pràctiques estigui acabada i avaluada.

En el cas de no poder ser avaluat per no haver superat algun dels mòduls del cicle, l'alumne no perd la convocatòria i ha de constar en l'acta corresponent com a "No qualificat" (NQ)

L'avaluació final correspon a una comissió designada pel director o directora del centre i integrada per:

- a. President o presidenta: el coordinador o coordinadora del cicle
- b. Secretari o secretària: el tutor o tutora del grup classe
- c. Un màxim de tres vocals, designats entre els professors del centre i professionals de l'especialitat i/o representants d'entitats, institucions o empreses de l'entorn del cicle.

A [la XTEC](#) es troben desenvolupats els continguts, procediments i avaluació del projecte integrat.

4.4.3 La tutoria de l'obra final/projecte integrat

Les principals tasques de la tutoria del mòdul d'obra final/projecte integrat són les següents:

- Proporcionar les directrius que ajudin a l'alumne a treballar sobre la fonamentació teòrica del treball.
- Orientar l'alumne sobre els mètodes de treball més adients, la planificació i la distribució temporal del treball.
- Orientar i assessorar en la realització pràctica: els aspectes tècnics i la manipulació d'eines i materials amb seguretat.
- Assessorar l'alumne sobre els problemes que sorgeixin i reorientar, si cal, el treball.
- Proporcionar pautes per estructurar correctament la presentació final.

4.5 Avaluació dels cicles formatius d'arts plàstiques i disseny

4.5.1 Avaluació del cicle formatiu

L'avaluació de l'aprenentatge dels alumnes és contínua, ha d'atendre l'organització modular i s'ha de fer per unitats formatives.

La nota mitjana final del cicle formatiu s'obté una vegada s'han superat els mòduls impartits al centre educatiu i la fase de formació pràctica en empreses, estudis o tallers. Consisteix en la mitjana ponderada de les notes mitjanes ponderades dels diferents mòduls que el componen i s'expressa amb tres decimals.

En els cicles formatius de grau mitjà d'arts plàstiques i disseny la qualificació final es pondera per hores lectives.

En els cicles formatius de grau superior d'arts plàstiques i disseny la qualificació final es pondera per crèdits ECTS.

4.5.2 Avaluació del mòdul formatiu

La qualificació dels mòduls és numèrica, del 0 al 10, sense decimals, i és el resultat de la mitjana ponderada de les unitats formatives que el componen.

En els cicles formatius de grau mitjà, per obtenir la qualificació ponderada d'un mòdul cal multiplicar les hores per la qualificació de cada unitat formativa, i la suma d'aquests productes es divideix pel nombre total d'hores del mòdul.

En els cicles formatius de grau superior, per obtenir la qualificació ponderada d'un mòdul cal multiplicar els crèdits ECTS per la qualificació de cada unitat formativa, i la suma d'aquests productes es divideix pel nombre total de crèdits ECTS del mòdul.

La superació del mòdul s'obté amb l'avaluació positiva de les unitats formatives que el componen.

Els mòduls superats acrediten les unitats de competència a les quals estan associats, d'acord amb la relació establerta en el perfil professional del títol.

4.5.3 Avaluació de la unitat formativa dels títols propis

L'avaluació s'ha de fer tenint en compte els resultats d'aprenentatge i els criteris d'avaluació que s'estableixen en cada unitat formativa.

La qualificació de les unitats formatives és numèrica, entre 0 i 10, amb un decimal. Les unitats formatives i els mòduls superats mantenen la qualificació. No es pot aplicar cap mesura per modificar una qualificació positiva atorgada; és a dir, no es poden repetir unitats formatives ja superades per millorar-ne les qualificacions, ni es poden establir fórmules (presentació a segones convocatòries de recuperació ni d'altres) per incrementar-ne la qualificació positiva.

Els centres han de generar registres d'avaluació on es concreti, per a cada alumne, el grau d'assoliment de cada resultat d'aprenentatge de les unitats formatives.

Aquests registres, com la resta de documentació acadèmica, han d'estar a disposició de la Inspecció d'Educació.

4.5.4 Convocatòries

En el règim presencial, l'alumne pot ser avaluat d'una unitat formativa, com a màxim, en quatre convocatòries ordinàries, excepte el mòdul de formació en centres de treball, que només ho pot ser en dues. Amb caràcter excepcional, l'alumne pot sol·licitar al director o directora del centre una cinquena convocatòria extraordinària per malaltia, discapacitat o altres que condicionen o impedeixen el desenvolupament dels estudis. El director o directora del centre és l'encarregat de resoldre la sol·licitud.

Amb cada matrícula a les unitats formatives l'alumne disposa del dret a dues

convocatòries. La presentació a la primera convocatòria és obligatòria, la presentació a la segona és voluntària i si l'alumne no s'hi presenta, no se li compta, a efectes del còmput màxim (hi ha de constar "No presentat" (NP)).

La primera convocatòria es considera en finalitzar la unitat formativa, a la fi del trimestre o quadrimestre. La segona convocatòria l'estableix el centre, en els mesos de juny o setembre, segons la seva programació i el calendari escolar.

L'alumne que hagi perdut el dret a l'avaluació continuada per faltes d'assistència (es requereix l'assistència a un mínim del 80% de les classes) o que abandoni, perd la primera convocatòria i ha de constar com a "No avaluat". En aquest cas, el centre ha d'establir els requisits perquè l'alumne pugui optar a la segona convocatòria

El professor o professora del mòdul ha d'establir les estratègies de recuperació de la segona convocatòria, que poden consistir en activitats puntuals o continuades i que han d'estar previstes en la programació de la unitat formativa, així com la seva forma de seguiment. No s'han d'entendre les activitats de recuperació com un sol examen, ni l'avaluació contínua com a exàmens continus.

L'alumne ha d'estar informat de les activitats que ha de dur a terme per recuperar les unitats formatives suspeses, així com del període i les dates en què es faran les revisions de les activitats i l'avaluació corresponent en segona convocatòria.

L'alumne pot sol·licitar al director o directora del centre la renúncia a la convocatòria de tots o algun dels mòduls que componen el cicle formatiu, i/o de la fase de formació pràctica en empreses, estudis i tallers. La renúncia a la convocatòria es reflecteix als documents d'avaluació amb l'expressió "Renúncia". La renúncia afecta els mòduls no finalitzats i es mantenen les qualificacions de les unitats formatives obtingudes fins al moment de la renúncia.

Per concedir la renúncia són causes suficients, si es justifiquen documentalment, les que generen una absència prolongada de classe, com ara una malaltia o un accident de l'alumne o d'un familiar, l'atenció a familiars, la maternitat o paternitat, un canvi de condicions en el treball o la incorporació a un lloc de treball, i altres circumstàncies personals de caràcter extraordinari. El director o directora del centre és l'encarregat de resoldre aquesta sol·licitud.

4.5.5 Promoció de curs

Per passar de curs en un cicle formatiu és necessari que l'alumne obtingui l'avaluació positiva en les unitats formatives, la càrrega de les quals sumi el 75% del conjunt planificat en el primer curs, com a mínim.

L'alumne que hagi superat un nombre d'unitats formatives igual o superior al 75% del conjunt planificat en el primer curs pot matricular-se en el segon curs del cicle i ha de cursar obligatòriament les unitats formatives no superades del primer curs.

En cas contrari, s'ha de matricular de les unitats formatives no superades del primer curs del cicle i, opcionalment, de les unitats formatives del segon curs que no presentin

incompatibilitat horària o curricular significativa, segons el projecte del centre i la disponibilitat de places.

Tanmateix, les normes d'organització i funcionament del centre poden determinar en quines circumstàncies excepcionals, relacionades amb incompatibilitats curriculars o horàries, un alumne ha de matricular-se només de les unitats formatives de primer curs, malgrat haver superat el 75% del conjunt de primer curs.

Si l'alumne passa de curs amb unitats formatives pendents se li ha de recomanar l'assistència a les classes, si no hi ha incompatibilitat horària. El centre ha de definir com cal fer el seguiment del progrés dels alumnes amb unitats formatives pendents, les estratègies i les accions que es duran a terme amb l'objectiu de millorar-ne i optimitzar els resultats en el desenvolupament de les competències necessàries.

4.5.6 Procediment per a la mobilitat

Quan un alumne sol·licita el trasllat d'expedient acadèmic a fi de continuar els estudis iniciats en un centre pertanyent a una altra administració educativa, una vegada acceptada, s'ha de fer l'adaptació corresponent a fi que l'alumne s'incorpori al curs que li correspon.

A aquest efecte, els mòduls aprovats en la seva totalitat similars en continguts i durada o valor en crèdits ECTS als establerts al seu pla d'estudis s'han de reconèixer de manera automàtica com a adaptats; per a altres casos es pot preveure la superació de complements de formació que es considerin convenients.

Els complements de formació previstos en els procediments d'adaptacions curriculars o incorporacions a un nou pla d'estudis es faran des de les unitats formatives i s'expressarà en termes de qualificacions numèriques o d' «Apte» o «No apte», segons es prevegi en la resolució, havent d'observar en l'acta la seva condició de "Continguts reconeguts".

Els mòduls adaptats figuren a l'expedient acadèmic personal amb la denominació de "Continguts reconeguts". Quan sigui necessari fer una ponderació de les qualificacions, els mòduls que figurin com a adaptats s'han de computar amb la qualificació obtinguda al centre d'origen.

Els mòduls que hagin estat objecte de reconeixement a efectes de la incorporació de l'alumnat a un pla d'estudis que substitueix a un altre anterior, figuren a l'acta amb l'expressió "Continguts reconeguts".

El director o directora del centre ha de trametre a la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial una proposta argumentada d'adaptació dels alumnes matriculats al seu centre, juntament amb la documentació necessària.

4.5.7 Convalidacions de cicles LOE

Són objecte de convalidació els mòduls formatius i les unitats formatives comuns a diversos cicles formatius d'arts plàstiques i disseny, del mateix nivell o superior, sempre que tinguin igual denominació i durada, continguts i competències, objectius, resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació, d'acord amb el que estableix la norma que regula cada títol.

En el cas dels mòduls o unitats formatives convalidats que tenen la mateixa denominació i currículum, i que són comuns a diversos cicles, cal traslladar la qualificació obtinguda en el primer cicle cursat.

Els mòduls que són objecte de convalidació figuren a l'expedient acadèmic de l'alumne amb l'expressió de "Continguts reconeguts".

Les convalidacions que apareixen publicades a la norma que defineix el currículum formatiu les ha de reconèixer el director o directora del centre educatiu públic en què està matriculat l'alumne o, si escau, on està adscrit el centre privat en el qual l'interessat cursa els estudis, prèvia sol·licitud personal acompanyada dels documents originals o compulsats acreditatius necessaris, que han de quedar incorporats a l'expedient personal de l'alumne al centre.

Les convalidacions dels mòduls i les unitats formatives dissenyats pel centre des de les hores i crèdits de lliure disposició els ha de reconèixer el director o directora del centre un cop examinada la documentació acreditativa dels estudis cursats, sempre que es corresponguin al mateix nivell o superior, quan es treballa sobre les mateixes competències amb un mínim del 75% de coincidència en continguts i el mateix o un nombre superior de crèdits/hores, amb un mínim del 75% de coincidència en càrrega lectiva.

Les convalidacions esmentades les ha de reconèixer, prèvia sol·licitud de la persona interessada, el director o directora del centre on està matriculat l'alumne, mitjançant un escrit que s'ha de guardar en l'expedient acadèmic de l'alumne juntament amb la documentació acreditativa original o compulsada que acredita la superació del mòdul que es convalida i que és necessària per al seu reconeixement.

Per a altres convalidacions no previstes, l'alumne pot presentar la sol·licitud de convalidació en el termini comprès des del moment de la matrícula fins a un mes a partir de la iniciació oficial del curs en el qual l'interessat està matriculat. El director o directora del centre ha de trametre a la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial les sol·licituds de convalidació dels alumnes matriculats al seu centre, juntament amb la documentació necessària. Aquestes convalidacions no es computen als efectes del càlcul de la nota mitjana final.

L'alumne ha d'assistir a classe mentre no hi ha una resolució positiva.

4.5.8 Exempció de mòduls formatius determinats i de la fase de formació pràctica per la seva correspondència amb l'experiència laboral

Es pot determinar l'exempció de mòduls formatius determinats en el currículum del cicle i de la fase de formació pràctica en empreses, estudis i tallers, per la seva correspondència amb la pràctica laboral, sempre que s'acrediti, com a mínim, un any d'experiència relacionada amb els coneixements, capacitats i destreses, i si escau unitats de competència, pròpies dels mòduls i/o de l'exercici professional específic del cicle formatiu corresponent, d'acord amb el que estableix la norma que regula cada títol.

L'exempció del 100% de les hores mòdul del cicle s'atorga si l'alumne acredita l'experiència professional corresponent a un nombre d'hores igual o superior a les del mòdul de formació en un centre de treball, relacionada amb l'àmbit professional i de treball i les principals ocupacions i llocs de treball del cicle formatiu.

Els criteris d'exempció i la seva tramitació són els mateixos que estan recollits en la publicació [Normativa de la formació pràctica en centres de treball](#).

L'experiència laboral a què es refereix l'apartat anterior s'ha d'acreditar mitjançant la documentació següent:

- Certificat de l'empresa on hagi adquirit l'experiència laboral, en la qual constin específicament la durada del contracte, l'activitat exercida i el període de temps en el qual s'ha dut a terme l'activitat.
- En el cas de treballadors per compte propi, certificat d'alta en el cens d'obligats tributaris i evidències de l'activitat exercida.

Els mòduls formatius i la fase de formació pràctica que siguin objecte d'exempció per la seva correspondència amb la pràctica laboral figuren a l'expedient acadèmic de l'alumne amb l'expressió de "Exempt".

Els mòduls que hagin estat objecte d'exempció per la seva correspondència amb la pràctica laboral no es computen per calcular la nota mitjana final.

4.5.9 Reconeixement d'estudis i crèdits ECTS

El [Reial decret 1618/2011](#), de 14 de novembre, sobre reconeixement d'estudis en l'àmbit de l'educació superior, preveu en funció de la relació dels estudis cursats i els que es pretenen cursar el reconeixement de crèdits que l'alumne pot sol·licitar, que és variable en funció de la durada dels currículums o plans d'estudi.

Els estudis reconeguts no poden superar el 60% dels crèdits del pla d'estudis o del currículum del títol que es pretén cursar.

Les sol·licituds s'han de presentar en el termini d'un mes a partir de la iniciació oficial del curs en el qual l'interessat està matriculat. El director o directora del centre ha de trametre les sol·licituds de reconeixement dels alumnes matriculats al seu centre a la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial, juntament amb la documentació necessària.

Les sol·licituds han d'anar acompanyades de l'acreditació oficial dels estudis dels quals

se sol·licita el reconeixement, mitjançant l'aportació del títol oficial d'educació superior expedit per les autoritats competents o certificat substitutori d'aquest. En el cas d'estudis parcials, cal aportar el certificat acadèmic oficial corresponent als estudis superats.

El termini màxim per resoldre i notificar les resolucions és de tres mesos a partir de l'endemà del dia d'entrada de la sol·licitud en el registre.

El venciment del termini màxim sense haver-se notificat la resolució expressa, legitima l'interessat o interessats que hagin deduït la sol·licitud per entendre-la desestimada per silenci administratiu.

En el cas dels mòduls o unitats formatives reconeguts s'ha de computar la qualificació obtinguda al centre d'origen. Els mòduls o unitats formatives que siguin objecte de reconeixement figuren a l'expedient acadèmic de l'alumne amb l'expressió de "Continguts reconeguts".

4.6 Organització dels cicles formatius d'arts plàstiques i disseny a les escoles d'art

L'equip docent assignat al cicle de formació específica ha d'elaborar, de manera conjunta i coordinada, la proposta d'organització dels continguts corresponents al cicle de formació específica i els criteris generals del desenvolupament curricular i d'avaluació de l'aprenentatge.

Cada any cal fer una valoració sobre l'adequació de l'organització i la programació dels cicles de formació específica a l'entorn socioeconòmic i cultural per poder revisar i actualitzar els aspectes que es considerin convenients.

L'organització del cicle de formació específica ha d'incloure, almenys, les decisions pertinents relatives als aspectes següents:

- Mòduls. Distribució dels mòduls al llarg del cicle, fent-hi constar, per a cada un, la data prevista d'inici i d'acabament i la durada en hores i les unitats formatives que el componen, i el nombre d'hores lectives setmanals.
- Desplegament del currículum.
- Crèdits ECTS i hores lectives de lliure disposició. Criteris per a la creació d'un nou mòdul o unitat formativa, distribució dels ECTS i de les hores lectives al cicle de grau superior.
- Incorporació de la llengua anglesa als cicles formatius. Mòduls professionals o unitats formatives en les quals es desenvoluparan activitats d'ensenyament i d'aprenentatge en llengua anglesa als cicles de grau mitjà.
- Fase de formació pràctica en empreses o tallers. Criteris per a l'organització.
- Obra final o projecte integrat. Criteris per a l'organització.
- Avaluació dels cicles formatius d'arts plàstiques i disseny. Criteris generals sobre l'avaluació dels mòduls professionals i les unitats formatives.

- Espais docents i recursos que s'han d'utilitzar en el desenvolupament del cicle.
- Atribució docent dels professors.

4.7 Cicles de formació específica de grau mitjà i de grau superior d'arts plàstiques i disseny (LOE)

4.7.1 Cicles de formació específica de grau mitjà d'arts plàstiques i disseny regulats per la LOE

Títol Reial decret	BOE	Denominació	Total	Durada lectiva	FCT	Obra final
<i>Ceràmica artística</i>						
37/2010, 15 gener	Núm.33, 6.3.2010	Decoració ceràmica	1.600	1.485	115	66
37/2010, 15 gener	Núm.33, 6.3.2010	Terrisseria	1.600	1.485	115	66
<i>Comunicació gràfica i audiovisual</i>						
1436/2012, 11 octubre	Núm.265, 3.11.2012	Assistència al producte gràfic imprès	1.600	1.400	200	66
1436/2012, 11 octubre	Núm.265, 3.11.2012	Assistència al producte gràfic interactiu	1.600	1.400	200	66
<i>Escultura</i>						
228/2015 27 març	Núm. 97 23.4.2015	Forja artística	1.600	1.485	115	66
225/2015 27 març	Núm. 97 23.4.2015	Reproduccions artístiques en fusta	1.600	1.485	115	66
226/2015 27 març	Núm. 97 23.4.2015	Reproduccions artístiques en pedra	1.600	1.485	115	66

4.7.2 Cicles de formació específica de grau superior d'arts plàstiques i disseny regulats per la LOE

Títol Reial decret	BOE	Denominació	Total	Durada lectiva	FCT	Projecte integrat
<i>Ceràmica artística</i>						
37/2010, 15 gener	Núm.33, 6.3.2010	Ceràmica artística	2.000 h 120 ECTS	1.882 h 105 ECTS	118 h 5 ECTS	100 h 10 ECTS
37/2010, 15 gener	Núm.33 6.3.2010	Modelisme i matriceria ceràmica	2.000 h 120 ECTS	1.882 h 105 ECTS	118 h 5 ECTS	100 h 10 ECTS
<i>Comunicació gràfica i audiovisual</i>						

1427/2012, 11 octubre	Núm.265, 3.11.2012	Animació	2.000 h 120 ECTS	1.720 h 108 ECTS	280 h 12 ECTS	99 h 10 ECTS
1434/2012, 11 octubre	Núm.265, 3.11.2012	Còmic	2.000 h 120 ECTS	1.720 h 108 ECTS	280 h 12 ECTS	99 h 10 ECTS
1432/2012, 11 octubre	Núm.265, 3.11.2012	Fotografia	2.000 h 120 ECTS	1.720 h 108 ECTS	280 h 12 ECTS	99 h 10 ECTS
1430/2012, 11 octubre	Núm.265, 3.11.2012	Gràfica audiovisual	2.000 h 120 ECTS	1.720 h 108 ECTS	280 h 12 ECTS	99 h 10 ECTS
1429/2012, 11 octubre	Núm.265, 3.11.2012	Gràfica impresa	2.000 h 120 ECTS	1.720 h 108 ECTS	280 h 12 ECTS	99 h 10 ECTS
1428/2012, 11 octubre	Núm.265, 3.11.2012	Gràfica interactiva	2.000 h 120 ECTS	1.720 h 108 ECTS	280 h 12 ECTS	99 h 10 ECTS
1431/2012, 11 octubre	Núm.265, 3.11.2012	Gràfica publicitària	2.000 h 120 ECTS	1.720 h 108 ECTS	280 h 12 ECTS	99 h 10 ECTS
1433/2012, 11 octubre	Núm.265, 3.11.2012	Il·lustració	2.000 h 120 ECTS	1.720 h 108 ECTS	280 h 12 ECTS	99 h 10 ECTS
<i>Escultura</i>						
223/2015, 27 març	Núm. 97 23.4.2015	Daurat, argentat i policromia	2000 h 120 ECTS	1881 h 115 ECTS	119 h 5 ECTS	99 h 10 ECTS
219/2015, 27 març	Núm. 97 23.4.2015	Ebenisteria artística	2000 h 120 ECTS	1881 h 115 ECTS	119 h 5 ECTS	99 h 10 ECTS
221/2015, 27 març	Núm. 97 23.4.2015	Fosa artística	2000 h 120 ECTS	1881 h 115 ECTS	119 h 5 ECTS	99 h 10 ECTS
222/2015, 27 març	Núm 97 23.4.2015	Motlles i reproduccions escultòriques	2000 h 120 ECTS	1881 h 115 ECTS	119 h 5 ECTS	99 h 10 ECTS
220/2015, 27 març	Núm. 101 28.4.2015	Escultura aplicada a l'espectacle	2000 h 120 ECTS	1881 h 115 ECTS	119 h 5 ECTS	99 h 10 ECTS
218/2015 27 març	Núm. 97 23.4.2015	Tècniques escultòriques	2000 h 120 ECTS	1881 h 115 ECTS	119 h 5 ECTS	99 h 10 ECTS
227/2015 27 març	Núm. 97 23.4.2015	Tècniques escultòriques en fusta	2000 h 120 ECTS	1881 h 115 ECTS	119 h 5 ECTS	99 h 10 ECTS
229/2015, 27 març	Núm. 101 28.4.2015	Tècniques escultòriques en metall	2000 h 120 ECTS	1881 h 115 ECTS	119 h 5 ECTS	99 h 10 ECTS

230/2015, 27 març	Núm .101 28.4.2015	Tècniques escultòriques en pedra	2000 h 120 ECTS	1881 h 115 ECTS	119 h 5 ECTS	99 h 10 ECTS
231/2015, 27 març	Núm. 110 8.5.2015	Tècniques escultòriques en pell	2000 h 120 ECTS	1881 h 115 ECTS	119 h 5 ECTS	99 h 10 ECTS

5 Aspectes comuns als cicles de grau mitjà i grau superior d'arts plàstiques i disseny

5.1 Fase de formació pràctica en empreses, estudis i tallers (FCT)

5.1.1 Característiques generals de l'FCT

La formació pràctica en centres de treball (FCT) des del mòdul de fase de pràctiques en empreses, estudis o tallers es pot fer al mateix temps que els mòduls, o bé de manera intensiva al final del curs, o durant la realització de l'obra final o projecte integrat. La fase de formació pràctica s'ha de fer prioritàriament en el segon curs.

Si per tal de completar el període de pràctiques es depassen les dates previstes per a l'avaluació final dels mòduls, s'ha de fer constar en l'apartat de la fase de formació pràctica de l'acta d'avaluació del final de curs "P. av." (pendent d'avaluació).

En la sessió d'avaluació que segueixi a l'acabament de la fase de formació pràctica tindrà lloc la qualificació, que s'ha de fer constar en l'acta d'avaluació extraordinària corresponent.

Distribució del mòdul "Fase de pràctiques en empreses, estudis o tallers".

La distribució de la formació en centres de treball la determina cada centre i ha de seguir, amb caràcter general, el calendari escolar. La formació en centres de treball s'ha de fer entre les 8 i les 22 hores.

La formació en centres de treball es pot fer en un període o més. Es poden fer fins a quatre hores diàries de manera simultània amb les hores lectives del cicle. Es poden fer fins a set hores diàries, en modalitat intensiva, si no coincideixen en el mateix dia amb les hores lectives del cicle.

La Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial pot autoritzar altres distribucions de la formació en centres de treball amb la petició prèvia escrita del director o directora del centre, que cal raonar en cada cas i presentar als serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, al Consorci d'Educació.

En la sessió d'avaluació que segueixi a l'acabament de la fase de formació pràctica tindrà lloc la qualificació, que s'ha de fer constar en l'acta d'avaluació extraordinària corresponent.

5.1.2 Finalitats de l'FCT

La formació pràctica en centres de treball té les finalitats següents:

- Desenvolupar estratègies que portin a un acostament entre l'estructura acadèmica i la laboral, tant en un sentit com en l'altre.
- Integrar dins el currículum de l'alumne totes les accions que estan dins el camp de la transició cap al món laboral.
- Facilitar, tant als alumnes com a l'empresa o institució, la possibilitat de dur a la pràctica aquestes accions.

5.1.3 Objectius de l'FCT

Són objectius generals de l'FCT:

- Orientar l'alumne perquè pugui tenir un coneixement més clar de les seves capacitats i interessos.
- Facilitar la inserció i la qualificació professional en el món laboral.

Són objectius específics de l'FCT en matèria de qualificació artística i professional:

- Fer un aprenentatge significatiu dels coneixements i tecnologies actuals en un ambient real de treball d'empresa o institució.
- Adquirir nous coneixements professionals.
- Desenvolupar, en el context laboral, els coneixements curriculars apresos.

Són objectius específics de l'FCT en matèria d'inserció professional:

- Comprendre el procés productiu i/o les tasques de serveis i participar-hi.
- Adquirir hàbits de relacions humanes a l'empresa.

5.1.4 Programació de l'FCT: pla d'activitats

Cada cicle formatiu té associades una sèrie d'activitats pròpies del perfil professional. El pla d'activitats defineix les tasques que cal fer a l'empresa, estudi o taller.

El mòdul d'FCT en els cicles formatius de grau superior LOE té assignats un nombre d'ECTS, en els quals es preveuen les hores de treball a l'empresa, estudi o taller i les hores de treball de l'alumne per compte propi.

L'escola d'art i disseny ha de programar l'activitat que l'alumne haurà de portar a terme per completar el còmput total d'hores dels ECTS a banda de les que hagi de fer a l'empresa, estudi o taller.

5.1.5 Avaluació de l'FCT

L'avaluació de la fase de pràctiques en empreses, estudis o tallers correspon a la junta d'avaluació del centre educatiu, i ha de ser continuada durant l'estada de l'alumne a l'empresa.

En acabar la fase de pràctiques en empreses, estudis o tallers, la persona responsable de la formació a l'empresa ha de valorar l'evolució de l'alumne mitjançant un informe que s'ha d'incorporar al quadern de pràctiques.

A l'hora de determinar la idoneïtat de l'alumne, el tutor o tutora del cicle i la persona responsable d'aquesta formació a l'empresa han de tenir en compte la valoració que l'alumne en fa, i corregir-ne, si cal, les possibles deficiències, la qual cosa ha de quedar recollida en el quadern de pràctiques.

Aquesta avaluació s'ha de fonamentar en els informes emesos pel responsable de la formació de l'alumne en el centre de treball. Aquesta fase es qualifica com "Apte/a" o "No apte/a".

En règim presencial aquesta fase pot ser objecte d'avaluació en dues convocatòries. Amb caràcter excepcional, el departament pot establir una convocatòria extraordinària per a les persones que han exhaurit el nombre màxim de convocatòries per malaltia, discapacitat o altres motius que condicionen o impedeixen el desenvolupament ordinari dels estudis.

5.1.6 Exempcions de l'FCT

Els criteris d'exempció i la seva tramitació són els mateixos que els recollits en la publicació [Normativa de la formació pràctica en centres de treball](#). Instruccions d'aplicació del curs corresponent", de la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial.

5.1.7 Accés a l'FCT

L'equip docent responsable d'impartir el cicle formatiu, d'acord amb el director o directora del centre, pot establir que per iniciar la formació pràctica en centres de treball calgui l'avaluació positiva de tots els mòduls lectius cursats fins al moment d'iniciar-la, o bé una valoració individualitzada, per a l'alumne que no els hagi superat tots, del grau d'assoliment dels objectius dels crèdits cursats, de les possibilitats raonables de recuperació i del previsible aprofitament que l'alumne pugui obtenir de l'FCT.

5.1.8 Homologació d'empreses

Per resolució comunicada relativa a la formació pràctica en centres de treball, la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial regularà els sistemes d'homologació de les empreses i entitats que han d'acollir alumnes per fer la formació en centres de treball per tal de garantir les condicions adequades i la qualitat requerida.

5.1.9 Seguiment de l'FCT

Correspon al tutor o tutora de pràctiques el seguiment de l'alumne en formació en centres de treball, d'acord amb l'[Ordre ENS/193/2002](#), de 5 de juny, per la qual es regula la formació pràctica en centres de treball i els convenis de col·laboració amb empreses i entitats, i l'[Ordre EDU/416/2007](#), de 13 de novembre, per la qual es modifica l'article 5 de l'Ordre esmentada. Per tal de fer el seguiment de l'alumne en la realització del crèdit de formació en centres de treball, el tutor o tutora de pràctiques ha de fer almenys dues visites de seguiment.

5.1.10 Proposta d'extinció del conveni per cursar l'FCT en una determinada empresa o entitat

L'equip docent del cicle formatiu, a proposta del tutor o tutora del cicle, pot proposar al director o directora del centre l'extinció del conveni per a la realització de la formació pràctica amb l'entitat o empresa col·laboradora. La proposta d'extinció pot fonamentar-se en comportaments o actituds inadequats o en capacitats notòriament no idònies de l'alumne que, per la permanència o intensitat, impedeixin o dificultin el desenvolupament normal de la formació pràctica, o en l'incompliment, per part de l'empresa, de les condicions que assegurin el caràcter formatiu de l'FCT o de les normes de seguretat reglamentàries, o pel fet haver estat sancionada per l'autoritat laboral en els sis mesos anteriors.

L'equip docent del cicle formatiu, a proposta del tutor o tutora, pot decidir l'avaluació negativa de la formació pràctica en centres de treball, tot i que no s'hagi completat el nombre d'hores previstes, o bé diferir la realització de les hores de formació pràctica pendents.

A les instruccions específiques d'aplicació de la formació pràctica en centres de treball del curs acadèmic consta més informació respecte a l'FCT.

5.2 Avaluació contínua

La finalitat de l'avaluació contínua és la de regular l'aprenentatge dels alumnes i el mateix procés d'aprenentatge (avaluació formativa).

Al final del procés d'ensenyament-aprenentatge (avaluació formativa) es fa l'avaluació final (sumativa) que, a partir dels criteris d'avaluació, qualifica l'alumne i acredita

l'assoliment dels resultats d'aprenentatge i les competències associades.

L'avaluació contínua es fonamenta en la recollida sistemàtica d'informació per part del professor o professora per tal de fer un seguiment del procés d'aprenentatge de l'alumne. L'alumne ha d'estar prèviament informat sobre les competències requerides, els sistemes i criteris d'avaluació que s'aplicaran i el nivell de resultats d'aprenentatge que es demana sobre les activitats proposades.

El centre ha de fer un seguiment individualitzat de l'evolució de l'alumne que tingui en compte tant els objectius que ha d'assolir com el progrés aconseguit des de l'avaluació inicial. Per tal de disposar de dades per a l'avaluació, s'han d'establir pautes d'observació sistemàtica i de seguiment individual al llarg del procés d'aprenentatge.

Els professors han de fer el seguiment del progrés dels alumnes segons el sistema establert, preveient estratègies per al desenvolupament individual de l'alumne en les competències necessàries i les accions que es duran a terme amb l'objectiu de millorar i optimitzar els resultats.

L'aplicació del procés d'avaluació contínua dels alumnes en règim presencial requereix l'assistència a un mínim del 80% de les classes i l'acompliment de la totalitat de les activitats programades.

Una assistència inferior al 80% no justificada impossibilita l'avaluació corresponent; aquesta situació s'ha de reflectir en l'acta amb l'anotació "No avaluat" o "No avaluada" i ha d'implicar la pèrdua de convocatòria. L'alumne de règim presencial no avaluat per manca d'assistència ha de complir l'assistència mínima el curs següent.

5.3 La junta d'avaluació

La junta d'avaluació ha d'estar composta per l'equip docent, format per tots els professors que intervenen en l'activitat educativa del grup classe durant el curs escolar.

La junta d'avaluació ha de concretar les estratègies d'atenció i orientació als alumnes per a l'assoliment d'objectius relatius als ensenyaments.

La junta d'avaluació ha d'adoptar les decisions per consens. En cas de no poder arribar-hi, les prendrà per majoria simple i, en cas d'empat, decidirà el vot de la persona tutora.

El tutor o tutora de l'alumne coordina i presideix les sessions d'avaluació i, en col·laboració amb la secretaria acadèmica, és el responsable de la correcta gestió de la documentació de la sessió; ha d'estendre acta del desenvolupament, on ha de fer constar els acords presos, i ha de vehicular l'intercanvi d'informació amb els alumnes i, si escau, amb les famílies.

La junta d'avaluació ha de fer durant el curs acadèmic un mínim de tres sessions d'avaluació, dues quadrimestrals i una final.

La junta d'avaluació es pot reunir, convocada pel tutor o tutora del cicle, quan calgui, per avaluar i proposar la certificació dels alumnes que es matriculen per mòduls solts o

unitats formatives.

En cada sessió de la junta d'avaluació cal qualificar les unitats formatives i els mòduls formatius que hagin finalitzat i s'hi han d'incorporar, si escau, les qualificacions que corresponen a les segones convocatòries.

En el cas de les unitats formatives iniciades i no finalitzades en el moment de la sessió de la junta d'avaluació, es donarà informació orientativa sobre la progressió dels aprenentatges.

Les qualificacions s'han de reflectir a l'acta d'avaluació i traslladar-les a l'expedient acadèmic.

La junta d'avaluació, en la sessió final d'avaluació del cicle, ha d'analitzar, per a cada alumne, l'aprenentatge en el conjunt dels mòduls formatius corresponents al cicle formatiu en relació amb les competències professionals artístiques, personals i socials expressades en els objectius generals del cicle formatiu.

5.4 Matrícula d'honor

A l'alumne que obtingui una qualificació final del cicle formatiu de grau superior igual o superior a 9 se li pot consignar la menció de "Matrícula d'honor" (MH) en les observacions de l'acta de qualificacions finals, en l'expedient acadèmic i en el certificat d'estudis complets.

Sobre el total d'alumnes avaluats del darrer curs del cicle formatiu es pot concedir una menció MH per cada vint alumnes, i una altra si en resulta una fracció sobrant. Amb aquests efectes, s'entén per alumnes avaluats del darrer curs tots els que han cursat els mòduls necessaris per completar el cicle, els hagin superat o no.

La menció matrícula d'honor té els efectes econòmics previstos en les taxes i preus públics per a la matriculació en els ensenyaments artístics superiors.

5.5 Còpia o plagi i honestat acadèmica

Les noves tecnologies de la comunicació permeten l'accés universal a la informació, però alhora en possibiliten el mal ús o l'apropiació indeguda, per la qual cosa el centre ha de vetllar perquè tots els alumnes coneguin i respectin la llei i els codis ètics de la bona pràctica, les idees bàsiques de la propietat intel·lectual i els drets d'autoria, i la normativa en relació amb la còpia i el plagi.

5.6 Participació de les escoles d'art en els projectes dels convenis de col·laboració del Departament d'Ensenyament

El Departament d'Ensenyament considera necessària la col·laboració amb les

empreses i entitats relacionades amb l'art i el disseny per a la formació artística, tècnica i tecnològica adequada per a l'exercici qualificat de les competències professionals pròpies relacionades amb els diferents cicles.

En aquest sentit, el Departament d'Ensenyament signa convenis de col·laboració amb la finalitat d'endegar projectes de treball que fomentin la promoció i inserció laboral dels alumnes dels cicles formatius d'arts plàstiques i disseny.

Les escoles d'art i disseny es podran sumar a aquests convenis mitjançant la notificació del seu interès al Servei d'Ordenació d'Ensenyaments de Règim Especial, per tal de concretar-ne la participació.

L'equip docent del centre, a partir de les propostes presentades des dels convenis, podrà elaborar activitats de projectes o de projecte integrat per impartir en el cicle que, a més dels aspectes referents a la programació d'objectius, de continguts i d'avaluació, ha d'incloure també els criteris organitzatius, funcionals i de recursos humans.

El Departament d'Ensenyament, des del Servei d'Ordenació d'Ensenyaments de Règim Especial, farà el seguiment de la programació i el desenvolupament dels projectes en les escoles d'art i disseny que participin.

6 Accés als cicles formatius d'arts plàstiques i disseny

6.1 Grau mitjà

Per accedir a un cicle de formació específica de grau mitjà cal tenir el títol de graduat en educació secundària obligatòria o [equivalent](#) i acreditar les aptituds per cursar-lo mitjançant la superació d'una prova específica.

Els títols o certificats que permeten l'exempció de la part específica de la prova es poden consultar al web del Departament d'Ensenyament > Proves > Proves d'accés > Arts plàstiques I disseny: Grau mitjà > [Exempcions](#).

Les persones que no tenen el títol de graduat en educació secundària obligatòria també hi poden accedir si tenen 17 anys o els compleixen durant l'any natural d'accés al cicle i superen una prova d'accés. Si se supera el curs de formació específica per a l'accés als cicles de grau mitjà es pot quedar exempt de fer la part general de la prova d'accés.

Pel que fa a la prova específica, per als alumnes que cursen l'assignatura optativa de quart d'ESO d'educació visual i plàstica, l'Institut o centre, en coordinació amb l'escola d'art de l'entorn, poden preveure una formació en què el resultat final de l'avaluació tingui validesa com a prova d'accés.

Aquesta formació es pot materialitzar de dues maneres:

1. Que l'Institut o centre d'ESO i l'escola d'art de l'entorn facin una activitat conjunta, al final de la qual es pugui plantejar una prova d'accés.
2. Utilitzar una proposta formativa que les escoles d'art han confeccionat per als

instituts o centres de secundària de 9 hores de durada, que es pot incorporar com a part curricular de l'assignatura optativa de visual i plàstica de quart d'ESO, al final de la qual es fa la prova d'accés integrada en aquesta proposta.

El treball final serà valorat conjuntament entre el professor de secundària de visual i plàstica de l'institut i el professor d'arts plàstiques i disseny de l'escola d'art (membre de la comissió avaluadora de les proves d'accés). La qualificació positiva demostrarà l'assoliment dels coneixements necessaris per a l'accés als cicles formatius de grau mitjà d'arts plàstiques i disseny i tindrà validesa com a prova d'accés específica. L'escola d'art custodiarà aquest material.

Si l'alumne ho sol·licita, l'escola d'art podrà emetre un certificat que serà vàlid per a l'accés als cicles formatius de grau mitjà d'arts plàstiques i disseny. Serà condició necessària per a la sol·licitud del certificat la superació de l'ESO.

Les escoles d'art poden fer l'oferta formativa a l'Institut de l'entorn i comunicaran al Servei d'Ordenació d'Ensenyaments de Règim Especial si es porta a terme l'acord de col·laboració.

6.2 Grau superior

Per accedir als cicles de grau superior cal tenir el títol de batxillerat (o l'[equivalent](#)) i superar una prova específica d'accés.

Els títols o certificats que permeten l'exempció de la part específica de la prova es poden consultar al web del Departament d'Ensenyament > Proves > > Proves d'accés > Arts plàstiques i disseny: Grau superior > [Exempcions](#).

Les persones que no tenen el títol de batxillerat també hi poden accedir si superen la prova d'accés. Per poder fer la prova cal tenir 19 anys (o complir-los l'any en què es fa la prova). A partir de l'any en què se'n compleixen 18, també la poden fer les persones que acreditin un títol de tècnic o tècnica d'arts plàstiques i disseny relacionat amb aquell al qual es vol accedir. Si es disposa del títol de tècnic o tècnica i es supera el curs de formació específica per a l'accés als cicles de grau superior es pot quedar exempt de fer la part general de la prova d'accés.

La informació sobre la preparació i l'organització de les proves d'accés es pot consultar al web del Departament d'Ensenyament > Proves > [Proves d'accés](#).

La informació sobre el curs de formació específic per a l'accés als cicles de grau mitjà i el curs de formació específic per a l'accés als cicles de grau superior es pot consultar al web del Departament d'Ensenyament: [Estudiar a Catalunya](#).

7 Compleció dels ensenyaments dels cicles de la família de disseny gràfic LOGSE que s'extingeixen

L'alumne que ha cursat els cicles formatius de disseny gràfic ordenats per la LOGSE i

que no opta per incorporar-se a les noves titulacions ordenades per la LOE pot completar les titulacions cursades.

Els cicles formatius d'arts plàstiques i disseny es poden completar durant els dos cursos acadèmics següents a l'extinció per la implantació del nou títol al centre educatiu, tant públic com privat, en el qual l'alumne va formalitzar la darrera matrícula en el cicle.

Els centres educatius públics han de gestionar, de manera unificada, les activitats de compleció per als alumnes que es troben en aquesta situació.

7.1 Procés de compleció

La compleció d'estudis es pot fer mitjançant:

- Les activitats de recuperació i d'avaluació.
- Les proves d'avaluació.

Per al mateix cicle formatiu i curs acadèmic les dues vies són excloents entre si.

La fase de pràctiques en empreses, estudis o tallers (FCT) es pot fer durant els dos cursos següents a l'extinció del cicle: per poder-ho fer el centre educatiu ha de matricular els alumnes en aquesta fase i fer-ne el seguiment de l'execució.

Esgotat el període de compleció, per a obtenir la titulació, l'alumne es pot incorporar a un pla d'estudis que substitueixi l'anterior i sol·licitar la convalidació per reconeixement dels mòduls.

Els mòduls que hagin estat objecte de reconeixement a efectes de la incorporació dels alumnes a un pla d'estudis que en substitueix a d'anterior, figuren a l'acta amb l'expressió "Continguts reconeguts".

7.2 Informació als alumnes

Per accedir als cicles de grau superior cal tenir el títol de batxillerat (o l'equivalent) i superar una prova específica d'accés. Les persones que no tenen aquest títol també hi poden accedir si superen la prova d'accés. Per poder fer la prova cal tenir 19 anys (o complir-los l'any en què es fa la prova). A partir de l'any en què se'n compleixen 18, també la poden fer les persones que acreditin un títol de tècnic o tècnica d'arts plàstiques i disseny relacionat amb aquell al qual es vol accedir. Si es disposa del títol de tècnic o tècnica i se supera el curs de formació específica per a l'accés als cicles de grau superior es pot quedar exempt de fer la part general de la prova d'accés.

La informació sobre la preparació i l'organització de les proves d'accés es pot consultar al web del Departament d'Ensenyament: Serveis i tràmits > Proves > [Proves d'accés](#).

La informació sobre el curs de formació específic per a l'accés als cicles de grau mitjà i el curs de formació específic per a l'accés als cicles de grau superior es pot consultar al

web del Departament d'Ensenyament: [Estudiar a Catalunya](#).

8 Reclamacions motivades per les qualificacions

D'acord amb l'[article 21.2.d i e](#) i e de la Llei 12/2009, d'educació, i el [Decret 279/2006](#), els alumnes o els pares o tutors legals, en el cas dels menors d'edat, tenen dret a sol·licitar aclariments per part dels professors respecte de les qualificacions d'activitats parcials o finals de curs, així com a reclamar contra les decisions i qualificacions que, com a resultat del procés d'avaluació, s'adoptin en el seu moment.

8.1 Reclamacions per qualificacions obtingudes al llarg del curs

Si les normes d'organització i funcionament del centre no ho disposen altrament, les reclamacions respecte a les qualificacions obtingudes al llarg del curs, si no es resolen directament entre el professor o professora i l'alumne afectat, s'han de presentar al tutor o tutora, que les ha de traslladar al departament o seminari corresponent per tal que s'estudiïn.

En tot cas, la resolució definitiva correspon al professor o professora i la reclamació i la resolució adoptada s'han de fer constar en el llibre d'actes del departament o seminari, o registre documental de funció equivalent, i s'han de comunicar a l'equip docent del grup corresponent.

8.2 Reclamacions per qualificacions finals de curs o d'obra/projecte final o projecte integrat

Les reclamacions respecte a les qualificacions obtingudes i comunicades a l'alumne al final de cada mòdul, si no les resol directament la junta d'avaluació, cal adreçar-les per escrit al director o directora del centre en el termini de dos dies lectius. El director o directora ha de traslladar la reclamació al departament o òrgan equivalent que correspongui per tal que, en una reunió convocada a aquest efecte, estudiï si la qualificació s'ha atorgat d'acord amb els criteris d'avaluació establerts i formuli la proposta corresponent. Si consta tan sols d'un o dos membres, l'òrgan s'ha d'ampliar fins a tres amb els professors que el director o directora designi (entre els professors d'altres matèries del mateix àmbit o entre els càrrecs directius).

A la vista de la proposta formulada i de l'acta de la junta d'avaluació, el director o directora ha de resoldre la reclamació. La reclamació i la resolució adoptada s'han de fer constar a l'acta d'avaluació corresponent i notificar per escrit a la persona interessada. En la notificació cal indicar els terminis i el procediment per recórrer que s'indica a continuació.

Si l'alumne (o els pares o tutors legals, si és menor d'edat) no està d'acord amb la resolució, podrà reiterar la reclamació, en el termini de cinc dies, mitjançant un escrit,

que cal presentar al centre, adreçat al director o directora dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, a l'òrgan competent del Consorci d'Educació, que ha de seguir el procediment que es detalla tot seguit:

- El centre el trametrà, en els tres dies hàbils següents, als serveis territorials, o al Consorci d'Educació de Barcelona, conjuntament amb una còpia de les actes d'avaluació i la documentació complementària, a fi que la Inspecció d'Educació n'emeti informe. Aquest informe inclourà tant els aspectes procedimentals seguits en el tractament de la reclamació com el fons de la qüestió reclamada.
- Quan de l'informe i de la documentació es desprèn la conveniència de revisar la qualificació o el procediment d'avaluació, si el director o directora dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, l'òrgan competent del Consorci d'Educació ho considera necessari, pot encarregar aquesta tasca a una comissió integrada per un professor o professora del centre que no hagi participat en l'avaluació, un professor o professora d'un altre centre i un inspector o inspectora proposat per la Inspecció d'Educació.
- Vist l'informe de la Inspecció d'Educació i, si escau, el de la comissió, el director dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, l'òrgan competent del Consorci d'Educació resoldrà definitivament amb notificació a l'interessat, per mitjà del director o directora del centre. El que resulti de la resolució final de la reclamació cal que s'incorpori, amb la diligència corresponent, a l'acta d'avaluació a què es refereixi.

9 Trasl·lat d'expedient a un altre centre

Quan un alumne que no ha completat els estudis es trasllada d'una escola d'art a una altra, el centre de destinació ha de sol·licitar al d'origen una còpia autenticada de l'expedient acadèmic de l'alumne, juntament amb un certificat (vegeu el model "Certificat de trasllat a un altre centre") i, si escau, l'informe d'avaluació individualitzat i el certificat d'estudis parcials, segons el cas.

El centre receptor ha de traslladar a l'expedient acadèmic de l'alumne les qualificacions dels mòduls/assignatures superats en el centre d'origen i les dades relatives a possibles mesures d'adaptació curricular. L'informe ha d'estar a disposició del tutor o tutora del grup al qual s'incorpori l'alumne.

10 Anul·lació de la matrícula

L'alumne o, si és menor, el pare, mare o tutor o tutora legal, pot sol·licitar l'anul·lació total de la matrícula, per escrit i per una sola vegada, al director o directora del centre.

En els supòsits d'anul·lació de matrícula cal fer constar en l'acta l'expressió "Matrícula anul·lada". Aquesta anul·lació s'ha de fer constar també en l'expedient acadèmic.

L'anul·lació abasta la matrícula de tot el curs i comprèn tots els mòduls/assignatures, la fase de formació pràctica i/o l'obra/projecte final. En casos excepcionals, el director o directora del centre podrà concedir l'anul·lació de la matrícula només de determinats mòduls.

De manera general, l'anul·lació de la matrícula s'ha de sol·licitar abans que s'acabi el mes d'abril. En el cas específic de l'obra/projecte final, s'ha de sol·licitar un mes abans de la data de cada convocatòria.

Per concedir l'anul·lació són causes suficients, si es justifiquen documentalment, les que generen una absència prolongada de classe, com ara la malaltia o un accident de l'alumne o de familiars, l'atenció a familiars, la maternitat o paternitat, un canvi de condicions en el treball o incorporació a un lloc de treball, i altres circumstàncies personals de caràcter extraordinari. El director o directora del centre és l'encarregat de resoldre aquesta sol·licitud.

En els supòsits de concessió de l'anul·lació de matrícula, l'alumne afectat:

- conserva el dret de reserva de plaça per al curs següent com a alumne del centre (centres públics i centres privats sostinguts amb fons públics);
- no perd la qualificació obtinguda en els mòduls superats;
- no se li computa la convocatòria del curs amb matrícula anul·lada. Si l'alumne amb matrícula anul·lada es torna a matricular al centre, els professors corresponents han de valorar les parts cursades anteriorment, si escau;
- en el cas que, en anul·lar la matrícula, hagués iniciat, sense completar-la, la fase de formació pràctica (FCT), en tornar-se a matricular se li computarien les hores d'aquesta formació ja realitzades.

11 Documentació acadèmica dels cicles formatius

La principal documentació acadèmica de l'alumne és la següent:

- Actes finals de curs. Contenen notes parcials de mòduls organitzats en dos cursos i notes finals de mòduls. Les notes finals de mòdul es marquen amb un asterisc i es traspassen a l'expedient acadèmic de l'alumne (model "Acta d'avaluació. Cicles de formació específica d'arts plàstiques i disseny").
- Actes d'obra / projecte final LOGSE. Contenen les qualificacions parcials, teòrica i pràctica, i la seva mitjana aritmètica com a nota de l'obra / projecte final o projecte integrat. Tota la documentació acadèmica generada per l'alumne i per la comissió avaluadora en relació amb l'obra/projecte final s'ha d'arxivar a l'expedient de l'alumne (model "Acta d'avaluació. Cicles de formació específica d'arts plàstiques i disseny").
- Actes d'obra final / projecte integrat LOE. Contenen les qualificacions de les fases

de desenvolupament del treball i cadascun dels seus apartats. Tota la documentació acadèmica generada per l'alumne i per la comissió avaluadora en relació amb l'obra / projecte integrat s'ha d'arxivar a l'expedient de l'alumne.

- Actes finals de cicle. Contenen la qualificació final dels mòduls, de la fase de pràctiques i de l'obra/projecte final, així com la qualificació final del cicle (model "Acta d'avaluació. Cicles de formació específica d'arts plàstiques i disseny").
- Expedient acadèmic de l'alumne. És el document on consten les dades personals de l'alumne, així com els seus resultats acadèmics i quan s'han assolit. S'hi han de fer constar possibles convalidacions i incidències, com l'anul·lació de matrícula i ampliacions de permanència en el cicle. El seu contingut s'ha d'ajustar al del model "Expedient acadèmic de l'alumne. Cicles de formació específica d'arts plàstiques i disseny".
- Informe d'avaluació individualitzat. L'informe d'avaluació individualitzat, que s'usa en els supòsits de trasllat d'alumnes, l'ha d'elaborar el tutor o tutora a partir de les dades facilitades pels professors i ha de contenir, almenys, els elements següents:
 - Apreciació sobre el grau de consecució dels objectius del currículum cursat parcialment.
 - Hores d'aprenentatge de les unitats formatives cursades (LOE) o els mòduls cursats parcialment (LOGSE).
 - Cicles formatius de grau superior: ECTS de les unitats formatives cursades (LOE) o les hores d'aprenentatge dels mòduls cursats parcialment (LOGSE).
 - Qualificacions parcials orientatives o valoracions de l'aprenentatge, si se n'haguessin produït.
 - Aplicació de mesures educatives complementàries, si escau.

12 Acreditació dels cicles formatius

Certificat d'estudis complets corresponents a cicles d'arts plàstiques i disseny

- Certificat per a l'accés a estudis universitaris. Atès que el [Reial decret 412/2014](#), de 6 de juny ha establert noves condicions per a l'accés als ensenyaments universitaris que s'apliquen a partir de l'any acadèmic 2014-2015, els centres han de certificar els cicles formatius de grau superior superats d'acord amb el nou model de "Certificat d'estudis de tècnic/a superior per a l'accés a estudis universitaris" en què consti la qualificació mitjana obtinguda en el cicle formatiu calculada amb tres decimals. També han d'emetre el model de certificat als alumnes de promocions anteriors que ho sol·licitin i tinguin l'expedient acadèmic en el centre.

Així mateix, i als efectes de matrícula a la part específica de les proves d'accés a la universitat, els centres han d'expedir el certificat als alumnes que ho sol·licitin d'acord amb el model "Certificat d'estudis per a la matrícula a la fase específica de les proves d'accés a la universitat (PAU)".

- Certificat d'estudis complets de cicles de formació específica de grau mitjà. Si escau, a petició de l'interessat, els centres han de certificar la superació d'un cicle de grau mitjà, d'acord amb el model "Certificat d'estudis complets de cicles de formació específica de grau mitjà".
- Certificat d'estudis complets de cicles de formació específica de grau superior. Si escau, a petició de l'interessat, els centres han de certificar la superació d'un cicle de grau superior d'acord amb el model "Certificat d'estudis complets de cicles de formació específica de grau superior".

13 Titulació dels cicles formatius

13.1 Tècnic o tècnica d'arts plàstiques i disseny

La superació d'un cicle de formació específica d'arts plàstiques i disseny de grau mitjà permet obtenir la titulació de tècnic o tècnica d'arts plàstiques i disseny de la corresponent especialitat d'una família professional.

El títol de tècnic o tècnica d'arts plàstiques i disseny, per a l'alumne que ha accedit als cicles mitjançant la prova d'accés sense complir els requisits acadèmics, dóna dret a cursar el batxillerat.

Les persones que cursen batxillerat de la modalitat d'arts (via d'arts plàstiques, imatge i disseny) i disposen prèviament del títol de tècnic d'arts plàstiques i disseny tenen dret a la convalidació de determinades matèries en funció dels mòduls de cicles d'arts plàstiques i disseny de grau mitjà cursats.

El títol de tècnic i la superació del curs de formació específic per a l'accés als cicles de grau superior permeten de quedar exempt de fer la part general de la prova d'accés si es vol accedir a un cicle formatiu de grau superior d'arts plàstiques i disseny.

La informació sobre el curs de formació específic per a l'accés als cicles de grau mitjà i el curs de formació específic per a l'accés als cicles de grau superior es pot consultar al web del Departament d'Ensenyament: [Estudiar a Catalunya](#).

13.2 Tècnic o tècnica superior d'arts plàstiques i disseny

La superació d'un cicle de formació específica d'arts plàstiques i disseny de grau superior permet d'obtenir la titulació de tècnic o tècnica superior d'arts plàstiques i disseny de la especialitat corresponent d'una família professional.

El títol de tècnic o tècnica superior d'arts plàstiques i disseny, per a l'alumne que ha accedit als cicles mitjançant la prova d'accés sense complir els requisits acadèmics, dóna dret a cursar el batxillerat.

El títol de tècnic o tècnica superior d'arts plàstiques i disseny permet l'accés directe als ensenyaments artístics superiors de disseny i de conservació i restauració de béns culturals i capacita per accedir als estudis universitaris de grau, d'acord amb els criteris explicitats des de la [Secretaria d'Universitats i Recerca](#).

14 Convalidació de matèries de batxillerat per als alumnes procedents de cicles formatius

L'[Ordre EDU/554/2008](#), de 19 de desembre estableix el dret a la convalidació de les matèries optatives i del treball de recerca del batxillerat dels alumnes que s'hi hagin incorporat amb la titulació de tècnic/a o tècnica superior de formació professional específica, d'arts plàstiques i disseny o d'ensenyaments esportius. També s'estableixen

convalidacions d'algunes matèries de batxillerat de la modalitat d'arts (via d'arts plàstiques, imatge i disseny) des d'alguns mòduls de cicles d'arts plàstiques i disseny de grau mitjà, que es poden consultar al [web de la XTEC](#).

Els efectes i el procediment per tramitar les convalidacions es detallen a continuació:

- L'exempció de cursar matèries optatives que estableix l'esmentada Ordre EDU/554/2008, de 19 de desembre, computa fins a un màxim de 4 hores lectives setmanals a cada curs, corresponents a les matèries optatives dels dos cursos de batxillerat. L'exempció del treball de recerca computa les hores previstes per dur-lo a terme.
- Atès que l'exempció prevista afecta només les matèries optatives i el treball de recerca, no es pot declarar exempt cap alumne de les matèries comunes o de modalitat prenent com a fonament de tal exempció l'Ordre EDU/554/2008. En tot cas, atès que hi ha alumnes que en cada curs de batxillerat cursen més de tres matèries de modalitat, es pot demanar l'exempció d'una matèria de modalitat, ja que aquesta excedeix de les tres matèries de modalitat que l'alumne ha de cursar en cada curs de batxillerat.
- L'alumne que vulgui acollir-se a les exempcions que preveu l'article 6.5 de l'Ordre esmentada ha de demanar-ho explícitament, en el primer mes de classes, al director o directora del centre on cursi els estudis de batxillerat, d'acord amb el model "Sol·licitud d'exempció de matèries de batxillerat per als alumnes que han superat un cicle formatiu de grau mitjà o un cicle formatiu de grau superior".
- Els alumnes que optin per demanar l'exempció poden fer-ho per a totes les

matèries optatives a les quals tinguin dret d'acord amb l'Ordre, o bé per a un nombre de matèries optatives inferior. En la sol·licitud han d'indicar quines matèries volen fer constar en el seu currículum diversificat i han de fer constar explícitament que coneixen el caràcter irrevocable de la seva sol·licitud.

- La matèria o matèries que l'alumne hagi demanat de cursar han de ser necessàriament superades per obtenir el títol de batxillerat i comptabilitzen com qualsevol altra matèria, tant a efectes de còmput de matèries pendents de passar de primer a segon curs com per al càlcul de la qualificació final del batxillerat.
- El director o directora del centre ha de resoldre la sol·licitud, ha d'incorporar-la a l'expedient acadèmic i l'ha de comunicar per escrit a l'alumne i als seus pares o tutors legals si és menor d'edat.
- A l'expedient acadèmic dels alumnes que hagin obtingut l'exempció, i a les actes corresponents, cal fer constar l'expressió "Exempt" o "Exempta" per al treball de recerca i per a les matèries optatives. Pel que fa a aquestes últimes, cal usar l'expressió genèrica "Matèries optatives", sense especificar cap nom de matèria.

15 Calendari

La impartició dels ensenyaments de cicles formatius ha d'atènyer-se al calendari escolar aprovat amb caràcter general per als centres educatius d'ensenyaments no universitaris.

16 Distribució ordinària de l'horari lectiu

La distribució ordinària de l'horari lectiu ha de tenir en compte, com a norma general, els criteris següents:

- Cal respectar els límits màxims de sis hores lectives diàries i de trenta hores lectives setmanals, si es tracta d'horari intensiu de matí, tarda o vespre, o de set hores i trenta-cinc hores, respectivament, si es tracta d'horari partit entre matí i tarda.
- No s'han de fer més de tres hores lectives seguides sense un esbarjo mínim de vint minuts.
- La interrupció entre matí i tarda ha de ser d'una hora, com a mínim.
- Dins de les possibilitats organitzatives del centre s'ha de procurar fer una oferta intensiva dels crèdits que puguin tenir interès per als adults, per tal de facilitar-ne la incorporació a la formació.
- La formació en centres de treball s'ha de fer entre les 8 i les 22 hores. Es poden fer

fins a quatre hores diàries de manera simultània amb les hores lectives del cicle. En cas d'una altra distribució, el centre haurà de sol·licitar l'autorització a la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial

- A aquest efecte, els centres han de fer publicitat del calendari d'inici i de finalització dels crèdits i de l'horari en què es desenvolupen.

En tot cas, correspon al director o directora del centre, prèvia consulta al consell escolar, aprovar l'horari tipus dels diferents cursos (hores d'entrada, de sortida, nombre d'hores lectives al matí, a la tarda, al vespre, etc.).

17 Característiques de flexibilitat de l'horari dels professors i dels tutors

En funció de la planificació al llarg del curs dels mòduls professionals/unitats formatives dels cicles formatius es pot assignar als professors la impartició d'un nombre variable d'hores lectives setmanals, respectant, en tot cas, el còmput total anual d'hores.

Se suggereix que, si s'incrementen les hores lectives en determinats períodes, es faci al començament del cicle, per facilitar el desenvolupament de la formació pràctica en centres de treball en els altres trimestres o quadrimestres i possibilitar la participació dels alumnes en projectes de mobilitat amb altres països.

18 Acció tutorial. Horari dels tutors (centres públics). Tutors dels grups d'alumnes dels cicles formatius

L'acció tutorial va adreçada a potenciar les capacitats personals de l'alumne i la seva autonomia i iniciativa personal. Pel que fa a les activitats d'orientació acadèmica i professional, és important incidir en els hàbits de treball i el coneixement del món laboral, així com proporcionar als alumnes els recursos i l'orientació necessaris per accedir al món laboral o per continuar el seu itinerari formatiu.

L'acció tutorial es concreta indicativament en una hora lectiva setmanal a càrrec dels tutors dels grups d'alumnes. En aquest temps s'han de fer les tasques d'orientació del procés formatiu dels alumnes i l'acció tutorial.

19 Mesures per a l'adaptació del currículum

A fi de donar resposta a la diversitat de necessitats de les persones i de les empreses, el Departament d'Ensenyament pot regular els ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny mitjançant una metodologia oberta, adaptada a una oferta singular i a les condicions de l'entorn dels centres.

Amb caràcter experimental, els centres poden sol·licitar, en funció de les possibilitats organitzatives i d'utilització dels espais i equipaments del centre educatiu, a la Direcció

General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial, abans del 15 de juliol:

- L'adaptació del currículum a determinats perfils professionals per tal de respondre a una necessitat de formació que permeti donar resposta a necessitats específiques d'un determinat sector professional relacionat amb el cicle formatiu.
- La formació en alternança amb conveni amb una empresa, estudi o taller, que n'estableixi la col·laboració per impartir unitats formatives o mòduls professionals en entorns laborals, amb la finalitat de poder disposar dels espais, les instal·lacions i els productes més idonis per a l'aprenentatge dels alumnes dels diversos cicles.
- L'oferta de poder cursar en tres anys dues titulacions (3 x 2), que consisteix en la combinació de dos cicles formatius afins, bé sigui de tots o d'una part de les unitats formatives o mòduls, la qual cosa permetrà a l'alumne obtenir dues titulacions o una formació complementària amb estalvi de temps.
- La modalitat de l'ensenyament en règim no presencial o semipresencial per facilitar el seguiment dels estudis als alumnes que, per raons de treball, pel fet de tenir cura d'altres persones o bé per qualsevol altra circumstància excepcional, tenen dificultat per assistir a la totalitat de les hores lectives.
- L'oferta formativa per a col·lectius específics per facilitar la formació permanent, la cohesió social, l'equitat i la inclusió de les persones o grups desafavorits en el mercat de treball, sense l'exigència dels requisits d'accés previstos amb caràcter general. Formació capitalitzable per a l'obtenció d'un títol dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny o, si escau, d'un certificat de professionalitat.

Quan hagi estudiat la sol·licitud, la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial ha de resoldre l'autorització i establir el procediment de cada modalitat de formació, abans de l'inici del curs.

20 Normativa d'aplicació (ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny: aspectes curriculars)

- [Llei 12/2009](#), del 10 de juliol, d'educació (DOGC núm. 5422, de 16.7.2009)
- [Reial decret 412/2014](#), de 6 de juny, pel qual s'estableix la normativa bàsica dels procediments d'admissió als ensenyaments universitaris oficials de grau (BOE núm. 138, de 7.6.2014)
- [Reial decret 440/1994](#), d'11 de març, pel qual s'estableixen les equivalències entre els títols d'arts aplicades i oficis artístics, ceràmica i conservació i restauració de béns culturals, anteriors a la Llei orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, d'ordenació general del sistema educatiu, i els establerts en aquesta Llei (BOE núm. 82, de 3.4.1994)
- [Reial decret 596/2007](#), de 4 de maig, pel qual s'estableix l'ordenació general dels

ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny (BOE núm. 125, de 25.5.2007)

- [Reial decret 558/2010](#), de 7 de maig, pel qual es modifica el Reial decret 1892/2008, de 14 de novembre, pel qual es regulen les condicions per a l'accés als ensenyaments universitaris oficials de grau i els procediments d'admissió a les universitats públiques espanyoles (BOE núm.113, de 8.5.2010)
- [Reial decret 1618/2011](#), de 14 de novembre, sobre reconeixement d'estudis en l'àmbit de l'educació superior (BOE núm. 302, de 16.12.2011)
- [Reial decret 96/2014](#), de 14 de febrer, pel qual es modifiquen els reials decrets 1027/2011, de 15 de juliol, pel qual s'estableix el Marc espanyol de qualificacions per a l'educació superior (MECES), i 1393/2007, de 29 d'octubre, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments universitaris oficials (BOE núm. 55, de 05.03.2014)
- [Decret 304/1995](#), de 7 de novembre, pel qual s'estableix l'ordenació general dels cicles de formació específica d'arts plàstiques i disseny de Catalunya i se'n regulen els requisits d'accés (DOGC núm. 2134, de 29.11.1995)
- [Decret 279/2006](#), de 4 de juliol, sobre drets i deures de l'alumnat i regulació de la convivència en els centres educatius no universitaris de Catalunya (DOGC núm. 4670, de 6.7.2006)
- [Decret 102/2010](#), de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius (DOGC núm. 5686, de 5.8.2010)
- [Decret 28/2014](#), de 4 de març, d'ordenació general dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny, i de modificació del Decret 284/2011, d'1 de març, d'ordenació general de la formació professional inicial (DOGC núm. 6576, de 06.03.2014)
- [Ordre ENS/59/2002](#), de 4 de març, per la qual es desplega l'organització i l'avaluació dels cicles de formació específica d'arts plàstiques i disseny (DOGC núm. 3593, de 12.3.2002; correcció d'errades en el DOGC núm. 4750, pàg. 45210, de 30.10.2006)
- [Ordre ECI/3058/2004](#), de 10 de setembre, per la qual es regulen determinades convalidacions de mòduls dels cicles formatius d'arts plàstiques i disseny conforme la Llei 1/1990, de 3 d'octubre, d'ordenació general del sistema educatiu (BOE núm. 233, de 27.9.2004)
- [Ordre EDU/554/2008](#), de 19 de desembre, per la qual es determinen el procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació i diversos aspectes organitzatius del batxillerat i la seva adaptació a les particularitats del batxillerat a distància i del batxillerat nocturn (DOGC núm. 5287, de 30.12.2008)
- [Ordre EDU/362/2009](#), de 17 de juliol, del procediment per completar els ensenyaments de formació professional que s'extingeixen, de la Llei orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, d'ordenació general del sistema educatiu (DOGC núm. 5431, de 29.07.2009)

- [Ordre EDU/3242/2010](#), de 9 de desembre, per la qual es determina el contingut de la fase específica de la prova d'accés a la universitat que poden realitzar els qui tenen un títol de tècnic superior de formació professional, de tècnic superior d'arts plàstiques i disseny o de tècnic esportiu superior i equivalents (BOE núm. 306, de 17.12.2010)
- [Ordre ENS/241/2015](#), de 27 de juliol, de la formació en centres de treball (DOGC núm. 6928, de 5.8.2015)
- [Resolució ENS/2869/2011](#), de 21 de novembre, del reconeixement i transferència de crèdits, validació d'aprenentatges, del reconeixement de crèdits individualitzat i altres procediments específics en l'àmbit dels ensenyaments artístics superiors (DOGC núm. 6024, de 14.12.2011)

Formació professional en alternança (dual i simple)

1 Aspectes comuns a la formació professional en alternança

1.1 Modalitats i característiques generals de la formació professional en alternança

La formació professional en alternança fa referència a una modalitat d'ensenyament professional que combina els processos d'ensenyament i aprenentatge a l'empresa i al centre de formació.

La [Resolució ENS/1204/2012](#), de 25 de maig, d'organització de la formació en alternança en els ensenyaments de formació professional inicial, preveu dues modalitats:

- a. En alternança simple, combina el temps de formació en el centre educatiu i el temps d'activitat dels alumnes a l'empresa, sense que comporti el reconeixement acadèmic del temps d'activitat a l'empresa en condició de treballadors assalariats.
- b. En alternança amb formació dual, combina el temps de formació en el centre educatiu i el temps d'activitat dels alumnes a l'empresa i comporta el reconeixement acadèmic dels aprenentatges assolits pels alumnes en l'activitat que facin en condició de treballadors assalariats, becariis o voluntaris.

La formació en alternança s'ofereix a tots els alumnes matriculats en un cicle formatiu que, en finalitzar el segon trimestre del primer curs, sigui previsible que puguin passar de curs. En aquest cas, cal que els convenis establerts amb les empreses o entitats assegurin el nombre de places suficients per a tots els alumnes del grup classe que, previsiblement, reuniran aquestes condicions.

Excepcionalment, la formació en alternança simple es pot oferir a una part del grup d'alumnes. Les circumstàncies que poden determinar que només una part del grup faci formació en alternança poden ser, entre d'altres, la manca d'ofertes d'estada a

l'empresa o que una part dels alumnes no puguin participar-hi. Aquesta situació anòmala ha de ser transitòria i el centre educatiu ha de tractar d'aconseguir prou places.

Dins del marc d'un conveni entre el centre educatiu i empresa, l'alternança també pot oferir:

- Oferta per a un col·lectiu singular, d'acord amb els [articles del 53 al 55](#) del Decret 284/2011, d'1 de març, d'ordenació general de la formació professional inicial. En els centres públics, l'admissió d'aquests alumnes es fa mitjançant una resolució específica de la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial.
- Servei per reconeixement acadèmic individual, a petició de l'empresa. Les empreses que contractin persones en formació i aprenentatge poden elaborar un pla de formació orientat a la consecució de la titulació, o part de la titulació, corresponent.

L'empresa ha de demanar, al centre de formació professional, l'assessorament sobre el reconeixement acadèmic dels possibles aprenentatges que podria adquirir a l'empresa, a partir del pla de formació/treball individual.

El centre ha de proposar a l'empresa un itinerari de qualificació i formació individualitzat que estigui integrat per:

- accions de reconeixement acadèmic de l'experiència laboral;
- la matriculació al centre educatiu del curs sencer o de les unitats formatives o crèdits necessaris per a la compleció de la formació. En el centre educatiu, la formació s'ha de fer segons la modalitat presencial o no presencial que tingui autoritzada per al cicle formatiu.

El centre educatiu ha de facilitar, a l'empresa o entitat, les dades corresponents a la formació associada a aquesta modalitat de conveni.

En els centres públics, l'admissió d'aquests alumnes es fa mitjançant el procediment ordinari de preinscripció i matrícula.

- Formació en entorn laboral, per la realització d'una part de les unitats formatives o mòduls professionals en un entorn laboral, per al grup sencer d'alumnes del cicle, d'acord amb l'[article 52](#) del Decret 284/2011, d'1 de març, d'ordenació general de la formació professional inicial. L'empresa o entitat col·laboradora ha de posar a disposició les seves instal·lacions i el personal formador, d'acord l'[article 52.c](#) del Decret 284 /2011, d'1 de març, d'ordenació general de la formació professional inicial.

1.1.1 Actuacions prèvies al procés d'alternança simple o dual

El centre pot establir requisits de rendiment acadèmic dels alumnes com a condició prèvia a la incorporació al procés d'alternança simple o amb formació dual. En aquest cas, el tutor o tutora del grup, un cop ha escoltat l'equip docent i d'acord amb els criteris establerts pel director o directora del centre, pot endarrerir la incorporació d'un alumne a l'empresa o entitat o, fins i tot, determinar que no s'hi arribi a incorporar. En aquest supòsit, i amb referència a la decisió de continuïtat dels alumnes afectats, l'equip docent, en el marc de la seva autonomia, ha de garantir que els alumnes afectats puguin completar els aprenentatges que no podran fer a l'empresa.

Els centres educatius i les empreses poden establir convenis o acords per definir conjuntament el perfil de les persones que cursaran la formació professional en alternança simple o amb formació dual, d'acord amb la [Resolució ENS/1859/2013](#), de 26 d'agost, de les mesures per facilitar la matrícula en les ofertes formatives específiques de formació professional inicial.

Els centres educatius han de vetllar perquè, abans que els alumnes s'incorporin a l'empresa, hagin superat la formació prèvia en prevenció de riscos laborals.

1.2 Desenvolupament de la formació en alternança: convenis i acords formatius

La col·laboració entre els centres educatius i les empreses, entitats o associacions per desenvolupar conjuntament la formació en alternança s'articula mitjançant un conveni de col·laboració, marc del projecte en alternança, i els corresponents acords formatius individuals per a cada estada de formació en alternança a les empreses o entitats.

Quan la part signatària del conveni sigui una agrupació empresarial, cadascuna de les empreses associades que ofereixi estades a l'empresa ha de donar el seu consentiment i palesar el seu compromís amb l'assoliment dels objectius del projecte formatiu, a través de la signatura d'un document d'adhesió a les clàusules del conveni.

Els convenis de col·laboració per a la formació en alternança es poden aplicar, amb caràcter general, a tots els cicles formatius, sens perjudici de la concurrència d'altres mesures flexibilitzadores previstes en el [Decret 284/2011](#), d'1 de març, d'ordenació general de la formació professional inicial.

Poden formalitzar els convenis dels centres educatius, tant de titularitat pública com privada, en relació amb els ensenyaments de formació professional inicial que tinguin implantats i autoritzats, respectivament:

- a. En centres de titularitat del Departament: el o la titular del Departament i el o la titular de la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial.

La [Resolució ENS/2442/2015](#), de 23 d'octubre, aprova un model de conveni de col·laboració de formació en alternança dual i delega, en les persones titulars de les direccions dels centres del Departament d'Ensenyament la competència, per signar-lo.

b. En centres d'altres titularitats, tant públics com privats: el o la titular del centre.

1.2.1 Comissió de seguiment de convenis

La comissió de seguiment del conveni de col·laboració és l'òrgan que permet fer el seguiment i la coordinació de les accions previstes en el conveni.

Cal constituir una comissió de seguiment, integrada com a mínim per un representant de cadascuna de les parts, designat per les persones signatàries del conveni. El president o presidenta de la comissió habitualment és el director o directora del centre educatiu o la persona en qui aquest delegui.

Aquesta comissió actua segons el règim de funcionament que aquesta mateixa estableix, amb els objectius de donar compliment al conveni, fer-ne un seguiment periòdic del desenvolupament, fer propostes de millora i resoldre les qüestions sobre la interpretació o modificació, si escau.

Així, a cada curs acadèmic la comissió de seguiment del conveni tracta, entre altres qüestions:

- el nombre de places d'estada d'aprenents (en beca, contracte o voluntariat),
- els processos de selecció,
- la compensació econòmica,
- l'organització i calendari de la formació en alternança,
- les activitats formatives que s'hi desenvolupen,
- la distribució i l'organització horàries,
- els mecanismes de seguiment i avaluació d'alumnes,
- els procediments previstos per a la resolució d'incidents,
- les visites a l'empresa i/o presentacions de l'empresa als alumnes,
- estades formatives i/o formació contínua dels professors a l'empresa,
- les accions de reconeixement acadèmic de l'experiència laboral del personal de l'empresa,
- les estratègies de difusió del projecte, i
- altres aspectes que consideri adients.

La comissió s'ha de reunir almenys un cop cada curs per coordinar les actuacions necessàries i fer-ne el seguiment, tot i aixecant acta dels acords adoptats en cadascuna de les reunions.

La comissió ha d'elaborar un informe anual de valoració global del conveni, preferentment un mes abans de la data prevista de finalització de les actuacions objecte del conveni. Aquest informe s'ha de presentar a les parts que el signen, perquè en puguin avaluar els resultats. El centre educatiu ha d'arxivar l'informe i tenir-lo a disposició de la Inspecció d'Educació. Aquest informe forma part de la documentació del sistema de qualitat dels centres.

Si un dels acords de la comissió de seguiment és incorporar nous cicles formatius del

centre al conveni ja signat, cal que el president o presidenta de la comissió ho comuniqui a la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial mitjançant una notificació tramesa per correu postal, o a l'adreça electrònica convenisfp@xtec.cat.

Cada comissió de seguiment pot coordinar les seves actuacions amb altres comissions de seguiment que estiguin relacionades amb el compliment dels objectius dels convenis respectius

1.2.2 Acords formatius individuals

L'acord formatiu és el document que formalitza l'estada en alternança de l'aprenent a l'empresa i ha d'estar signat per totes les parts: empresa, centre educatiu i alumne-aprenent (en el cas de ser menor d'edat no emancipat també l'ha de signar el pare, mare o representant de l'alumne).

L'acord formatiu recull a més de les dades identificatives de les parts les activitats formatives que cal desenvolupar i les condicions de l'estada.

El centre educatiu elabora l'acord formatiu amb la plataforma informàtica de gestió de les estades de la formació en alternança que el Departament d'Ensenyament determina.

Els models de conveni de col·laboració i altres documents organitzatius estan disponibles al [Portal de centres del Departament](#) (en el cas dels centres del Departament d'Ensenyament) i al [Portal de centres d'altres titularitats](#) (en el cas de la resta de centres).

Cap alumne pot iniciar una estada en alternança a una empresa o entitat abans que les parts en signin el conveni i l'acord formatiu individual corresponent.

1.3 Alumnes treballadors de les empreses i entitats col·laboradores

La col·laboració amb les empreses per a la formació en alternança simple o dual ofereix la possibilitat que els treballadors de l'empresa, com a col·lectiu específic, puguin accedir als estudis del cicle formatiu sense reunir els requisits d'accés (article 39 del [Decret 284/2011](#), d'1 de març, d'ordenació general de la formació professional inicial). En aquest cas, la persona interessada ha de demanar, a través del centre educatiu, l'autorització corresponent a la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial. En el moment que compleixi els requisits d'accés, la formació rebuda li serà reconeguda acadèmicament per a l'obtenció del títol.

També, en virtut del conveni de col·laboració i a través de la comissió de seguiment del conveni, l'empresa o entitat col·laboradora pot demanar a la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial la realització de les proves d'accés específiques als cicles formatius, restringides als treballadors de les empreses, per afavorir les possibilitats d'obtenció del títol.

La signatura dels convenis de col·laboració en formació en alternança simple o dual permet que el Departament d'Ensenyament pugui obrir el reconeixement de l'experiència professional dels treballadors de l'empresa. A demanda de l'empresa, es pot signar un nou conveni o una addenda al conveni vigent, pel qual el centre educatiu quedi habilitat per fer el reconeixement acadèmic de l'experiència professional dels treballadors i el reconeixement acadèmic de la formació impartida per la mateixa empresa, seguint el procediment habitual que s'estableix a la [Resolució ENS/1891/2012](#), de 23 d'agost, d'organització de diverses mesures flexibilitzadores i actuacions en la formació professional inicial.

Atès que els treballadors de les empreses o entitats col·laboradores en l'alternança poden demanar el reconeixement acadèmic de l'experiència professional, s'ha de valorar individualment la conveniència que es matriculin per cursos, per mòduls professionals o per unitats formatives.

1.4 Calendari i límit horari de la formació en alternança

El calendari d'estada en alternança a l'empresa s'ha de desenvolupar entre l'1 de setembre i el 31 d'agost de cada curs. En el cas de beca, el seguiment ha de quedar garantit des del centre educatiu, quan no coincideixi amb el calendari lectiu del curs escolar, mitjançant la designació d'una persona responsable per part del director o directora del centre.

A l'hora d'establir el calendari de les estades és recomanable tenir en compte tant les dates de matriculació a altres estudis posteriors dels alumnes com també les dates d'incorporació de nous aprenents del centre als llocs d'estada previstos per l'empresa.

El temps d'estada en alternança a l'empresa ha d'estar comprès entre les 6 h i les 22 h, amb caràcter general, tot i que s'admet alguna variació a títol excepcional en funció del perfil professional (forneria, restauració i hoteleria, entre d'altres) quan l'aprenent, major d'edat, només pugui desenvolupar les tasques dins un determinat horari nocturn i l'estada a l'empresa no es desenvolupi amb contracte de formació i aprenentatge (atès que s'entendria contrari a la legislació laboral corresponent).

Tot i que, amb caràcter general, es recomana que la dedicació màxima, inclosa la formació en el centre educatiu i l'estada en alternança a l'empresa, no sobrepassi les 40 hores setmanals, i 8 hores diàries, es podran incrementar aquestes hores, quan sigui la millor opció per dur a terme els objectius de l'alternança.

Si és convenient un altre horari per dur a terme els objectius de l'alternança, cal sol·licitar una autorització d'acord formatiu amb l'horari especial a la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial, a través de la coordinació territorial dels ensenyaments professionals o del Consorci d'Educació de Barcelona.

En qualsevol cas mai es poden superar les 10 hores per dia ni 45 hores a la setmana, en el conjunt d'hores de formació en el centre educatiu i les hores d'estada a l'empresa.

Com a hores de formació s'entenen les hores d'activitats presencials al centre educatiu, les hores d'activitats no presencials i també les hores dels crèdits o mòduls a distància, en cas que n'hi hagi.

1.5 Informació de la formació en alternança als alumnes

Prèviament a la formalització de la matrícula, el centre educatiu ha d'informar els alumnes de les característiques de la formació en alternança i recollir-ne la conformitat amb la signatura del "Document de compromís", que està disponible al [Portal de centres del Departament](#) (en el cas dels centres del Departament d'Ensenyament) o al [Portal de centres d'altres titularitats](#) (en el cas de la resta de centres).

Els centres han de preveure en les seves normes d'organització i funcionament del centre (NOFC) tot allò relatiu a la formació en alternança i les normes de l'estada a l'empresa. El centre ha d'informar els alumnes de les conseqüències de qualsevol incompliment d'aquesta normativa.

Igualment l'alumne ha de signar un document de renúncia si, voluntàriament, decideix abandonar el projecte de formació en alternança.

El centre ha d'informar els alumnes dels criteris d'adjudicació dels llocs d'activitat. L'adjudicació s'ha de dur a terme mitjançant un procés que tingui el màxim component formatiu possible.

Els centres han de col·laborar amb les empreses o entitats signatàries dels convenis en l'organització de la distribució dels alumnes per participar en els processos de selecció dels candidats als diversos llocs d'estada que s'ofereixen.

Si l'estada en alternança s'inicia amb una fase d'integració, mitjançant un període de temps de formació en centres de treball (FCT), caldrà informar els alumnes que no podran accedir-hi en el cas de tenir aprovat o prèviament exempt aquest mòdul o crèdit. Aquesta fase d'integració no pot ser superior a 100 hores.

Abans que l'alumne s'incorpori a l'empresa, el centre educatiu l'ha d'haver format en seguretat i prevenció de riscos laborals, formació necessària per desenvolupar la seva activitat a l'empresa o entitat.

1.5.1 Certificat negatiu del registre central de delinqüents sexuals

Quan els alumnes de cicles formatius hagin de fer la formació en centres de treball (FCT), o l'estada en alternança, en una empresa o entitat en què l'activitat impliqui, per la seva intrínseca naturalesa, un contacte habitual amb menors, han d'acreditar davant d'aquesta amb caràcter previ a l'inici de les pràctiques que disposa del certificat negatiu del Registre central de delinqüents sexuals, d'acord amb allò que estableix la [Llei 26/2015](#), de 28 de juliol, de modificació del sistema de protecció a la infància i l'adolescència.

Sempre que l'alumne en estada en alternança hagi de fer les activitats formatives en un centre de treball en el qual les persones que hi treballen hagin hagut d'aportar el certificat negatiu esmentat, també els alumnes també l'han d'aportar. A aquest efecte, el centre docent ha de preveure l'obtenció del certificat de cadascun dels alumnes que hi hagin de fer l'estada en alternança. Aquest supòsit es dona, per exemple, en el cicle de grau superior d'educació infantil, en els cicles de grau superior d'integració social, d'animació sociocultural i turística, d'animació d'activitats físiques i esportives, etc.

Podeu obtenir indicacions sobre els procediments per a l'obtenció del certificat al [Ministeri de Justícia](#).

La sol·licitud es pot tramitar, presencialment o per correu postal a les gerències territorials del Ministeri de Justícia o als registres d'oficines de l'Administració pública. També la podeu [tramitar telemàticament](#).

Un cop obtingut el certificat negatiu, el centre l'arxiva a l'expedient de l'alumne i n'emet un certificat signat pel director o directora. Aquest certificat acredita que el centre ha verificat que l'alumne disposa del certificat negatiu, i n'indica la data d'expedició.

Si l'alumne no té aquest certificat no pot iniciar les pràctiques o l'estada en alternança.

1.6 Certificat de la formació en alternança

Els centres han d'emetre un certificat de la formació en alternança per als alumnes que desenvolupen i superen l'activitat formativa a l'empresa juntament amb la resta del currículum del títol estudiat segons aquesta modalitat d'aprenentatge.

1.7 Àrea de formació i orientació laboral en l'alternança

El cap de departament de formació i orientació laboral (FOL), o en qui delegui, ha de participar en la preparació dels cicles formatius en alternança com a membre de l'equip dual del centre. Entre les seves funcions està la d'orientar en qüestions de relacions laborals.

Els centres educatius han de vetllar perquè els alumnes superin la formació prèvia en prevenció de riscos laborals abans que aquests s'incorporin a l'empresa (formació que ha impartir l'àrea de FOL, mitjançant la UF2 "Prevenció de riscos laborals" del mòdul formació i orientació laboral, FOL).

Els alumnes, abans que s'incorporin a l'empresa, també s'han de preparar per al procés de selecció (currículum, carta d'autocandidatura o de motivació i entrevista), mitjançant la UF1 "Incorporació al treball" del mòdul formació i orientació laboral (FOL).

Igualment, a través de la mateixa UF1, es facilita als alumnes l'adquisició de les competències personals i socials (comunicació, treball en equip i resolució de problemes) necessàries per fer un bon aprenentatge a l'empresa.

Els professors d'aquesta àrea han de rebre la retroalimentació de l'empresa respecte

del desenvolupament del procés de selecció d'aprenents per incorporar-lo pedagògicament a la millora dels aprenentatges dels alumnes.

1.8 Formació professional en alternança i mobilitat internacional

Qualsevol centre que vulgui desenvolupar un projecte de formació en alternança, que prevegi mobilitat internacional, ha de fer una proposta prèvia a la Direcció General de Formació Professional i Ensenyaments de Règim Especial, per tal d'estudiar-ne la viabilitat de manera conjunta.

1.9 Tutoria d'empresa

L'empresa ha de designar un tutor o tutora, que ha de fer l'acolliment, la transferència de coneixement, el seguiment i les valoracions corresponents al llarg de l'estada de l'alumne, i la coordinació amb la persona responsable del seguiment de la formació en alternança (dual o simple) designada pel centre educatiu. El sistema de coordinació, seguiment i valoració de l'activitat formativa per part de l'empresa o entitat s'ha de fer mitjançant els instruments incorporats al sistema informàtic de la plataforma de gestió de l'estada a l'empresa en alternança, tot i que en casos específics i per requeriment de l'empresa o entitat es podran utilitzar els instruments d'observació en altres formats. En aquest últim cas, el centre ha d'incorporar el seguiment i valoració de l'empresa o entitat en la plataforma informàtica de gestió de l'estada a l'empresa.

L'empresa pot designar, a més, instructors que, seguint les indicacions del tutor o tutors de l'empresa, guiïn i supervisin tasques concretes de l'alumne-aprenent.

1.9.1 Formació dels tutors d'empresa

Els tutors de les empreses han de rebre, per part dels centres educatius, una formació bàsica inicial que els capaciti per fer l'activitat com a tutor o tutora d'empresa.

La formació bàsica inicial de tutoria d'empresa impartida pels centres educatius té una durada de 12 hores, de les quals 4 hores són presencials. La resta d'hores es poden organitzar de forma no presencial amb el suport que el centre educatiu consideri adient. La formació bàsica inicial s'ha de fer d'acord amb el programa que estableixi i els recursos que faciliti la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial.

Aquesta formació serà certificada per la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial. Els centres educatius han d'incorporar les dades dels tutors certificats en l'aplicació informàtica de gestió de l'estada de formació en alternança.

La Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim

Especial organitzarà, periòdicament, activitats de formació dels professors que formin els tutors d'empresa.

1.10 Memòria del projecte i activitat d'innovació dels professors

Abans del 15 de juliol de cada any els centres educatius han de trametre a la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial una memòria de cada projecte de formació en alternança que hagi finalitzat al llarg del curs, d'acord amb el model establert, que, com a mínim, ha de comprendre:

- a. la valoració qualitativa del procés, des de la perspectiva dels tres agents involucrats (centre, empresa i aprenent);
- b. els indicadors de l'impacte del reconeixement acadèmic en les persones i, si escau, en les empreses;
- c. les propostes de millora del procediment, si escau. Per exemple, el compromís d'estendre el nombre de places ofertes en modalitat dual a tot el grup;
- d. el nombre de persones participants i el nombre d'alumnes que han participat en el reconeixement acadèmic, amb la indicació del nombre d'unitats sobre les quals s'ha fet el reconeixement acadèmic dels aprenentatges adquirits a l'empresa;
- e. la relació de professors que han participat en el projecte;
- f. la relació de tutors d'empresa que han participat en el projecte.

La Direcció General de Formació Professional i Ensenyaments de Règim Especial pot sol·licitar, als centres, un avançament de les dades dels projectes en alternança que finalment s'integraran com una part de la memòria final.

La participació activa dels professors del centre en la coordinació de qualsevol de les accions de formació professional en alternança, així com en el seguiment dels alumnes en l'activitat a l'empresa o entitat, es considera activitat d'innovació a l'efecte del reconeixement dels estadis de promoció docent als funcionaris de carrera no universitaris, d'acord amb el que preveu l'article 7.1.i 4.4 de l'[Ordre ENS/330/2014](#), de 6 de novembre, del procediment de promoció docent per estadis.

1.11 Coordinació, suport i formació als centres educatius participants

Els centres poden adreçar-se a la coordinació de formació professional de cadascun dels serveis territorials d'Ensenyament o, si escau, al Consorci d'Educació de Barcelona, i també a la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial, per rebre assessorament i orientació en relació amb l'organització dels models d'alternança simple i dual.

Els centres participants en la formació professional en alternança s'han d'agrupar en xarxes de treball, d'assistència obligada, per rebre la formació i el suport necessaris i compartir i intercanviar experiències i bones pràctiques. La coordinació de les xarxes

és a càrrec de la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial, amb la participació de la coordinació de formació professional territorial.

La Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial periòdicament organitzarà accions de formació, en funció de la seva disponibilitat, per facilitar el desenvolupament dels projectes en alternança.

Aquesta formació consistirà en formació inicial adreçada a centres que encara no tenen cap projecte en alternança en funcionament, formació específica dins de les sessions de xarxa i formació adreçada a professors que hagin de formar els tutors d'empresa.

A efectes de comptabilització, el Departament pot considerar modalitats de desenvolupament de la formació professional dual les recollides en l'article 3.1 del [Reial decret 1529/2012](#), de 8 de novembre, pel qual es desenvolupa el contracte per a la formació i l'aprenentatge i s'estableixen les bases de la formació professional dual.

1.12 Organització de l'equip d'alternança als centres

El director o directora del centre ha de designar una persona, preferentment de l'equip directiu o de l'equip de coordinació, per gestionar els projectes d'alternança que estigui desenvolupant el centre. El responsable de la gestió de projectes d'alternança del centre ha de coordinar l'equip de docents (integrat pel cap de la família professional i/o professor o professora responsable, el cap de departament de formació orientació laboral o en qui delegui, els tutors dels alumnes i d'altres que determinin les NOFC) dels diversos cicles formatius en projectes d'alternança.

El director o directora del centre podrà assignar hores de gestió al tutor o tutora de formació professional dual de cada cicle en aquesta modalitat. Aquestes hores han d'anar a compte del conjunt d'hores disponibles per a la formació en el centre de treball (FCT) o de les hores d'organització curricular del grup. El nombre d'hores de gestió assignades al tutor o tutora d'FP dual estaran en funció del nombre d'alumnes que faci l'estada d'alternança dual a l'empresa o entitat.

2 Alternança dual

L'alternança dual combina el temps de formació en el centre educatiu i el temps d'activitat dels alumnes a l'empresa i comporta el reconeixement acadèmic dels aprenentatges assolits pels alumnes en l'activitat que facin en condició de treballadors assalariats, becariis o voluntaris.

2.1 Procediment d'implantació o d'autorització de la formació en alternança dual

El procediment d'implantació o d'autorització és diferent en funció de la proposta de

distribució curricular i de la titularitat del centre.

2.1.1 Formació en alternança dual seguint el model de referència d'organització curricular

Els centres educatius que optin per seguir el model de referència d'organització curricular establert per la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial, publicat al [web de la XTEC](#) , han d'iniciar el procediment d'implantació o d'autorització de la formació en alternança dual presentant una comunicació a la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial, a través dels serveis territorials o Consorci d'Educació de Barcelona, d'acord amb el model establert al Portal de centres, acompanyat de:

- a. En el cas de centres del Departament d'Ensenyament, la proposta del conveni o el conveni signat pel director o directora del centre, d'acord amb la [Resolució ENS/2442/2015](#), de 23 d'octubre, la proposta de conveni (en aquells casos no previstos per aquesta Resolució) o bé el full d'adhesió a un conveni d'associació empresarial.
- b. En el cas de centres d'altres titularitats, el conveni signat, tot i que –excepcionalment– es pot iniciar la tramitació de la comunicació si s'adjunta la proposta de conveni on estiguin identificades les empreses o entitats signatàries. En qualsevol cas, l'autorització s'atorga un cop el conveni estigui signat.

Els serveis territorials o el Consorci d'Educació de Barcelona, un cop registrada la comunicació, l'han de trametre amb un informe de la coordinació dels ensenyaments professionals a la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial.

2.1.2 Formació en alternança dual amb altres propostes d'organització curricular

Els centres que optin per una distribució curricular diferent del model de referència establert, han de contactar, abans de presentar la sol·licitud, amb el Servei d'Ordenació de la Formació Professional Inicial de la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial (ordenaciofp.ensenyament@gencat.cat) per rebre orientació sobre la viabilitat curricular de la proposta.

Vegeu l'apartat *Currículum i reconeixement acadèmic de la formació en alternança dual*.

El procediment d'implantació o d'autorització de la formació en alternança dual s'inicia presentant la "Sol·licitud" del Portal de centres als serveis territorials del Departament d'Ensenyament o al Consorci d'Educació de Barcelona, acompanyada de:

1. En el cas dels centres del Departament, la proposta del conveni o el conveni

signat pel director o directora del centre, d'acord amb la [Resolució ENS/2442/2015](#), de 23 d'octubre, o bé la proposta de conveni (en aquells casos no previstos per aquesta Resolució).

2. En el cas dels centres d'altres titularitats, la distribució curricular proposada i el conveni signat, tot i que -excepcionalment- es pot iniciar la tramitació de la sol·licitud si s'adjunta la proposta de conveni on estiguin identificades les empreses o entitats signatàries. En qualsevol cas, l'autorització s'atorga un cop el conveni estigui signat.

Per presentar aquesta proposta es podran seguir els models de referència d'organització de l'alternança en formació dual que es detallen en l'apartat *Organització de la formació en alternança dual*.

Els serveis territorials o el Consorci d'Educació de Barcelona, un cop analitzada la sol·licitud de proposta d'implantació o d'autorització, han de trametre-la amb l'informe de la Inspecció d'Educació corresponent a la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial, la qual l'ha de resoldre.

2.1.3 Altres aspectes de la tramitació

Cal presentar una sol·licitud o comunicació (segons sigui el cas) per cada projecte d'alternança nou o bé, tot i ser antic, del qual es proposi una nova distribució curricular.

Si s'afegeixen noves empreses o entitats als projectes en alternança ja sol·licitats o comunicats, cal notificar-ho a la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial, a través de la coordinació dels ensenyaments professionals dels serveis territorials o del Consorci d'Educació de Barcelona. En aquesta notificació cal adjuntar:

- En centres del Departament, el conveni signat per delegació ([Resolució ENS/2442/2015](#), de 23 d'octubre) o bé la proposta de conveni (en aquells casos no previstos en la resolució de delegació de signatures).
- En centres d'altres titularitats, el conveni signat.

En tots els casos, si es proposa o se sol·licita més d'una mesura flexibilitzadora, cal tramitar una sol·licitud o proposta amb el projecte corresponent, per a cadascuna de les mesures, tot i que estiguin recollides en un únic conveni.

Si se sol·licita un projecte en alternança per a una modalitat de cicles formatius amb una distribució conjunta, extraordinària o adaptada, caldrà que prèviament es demani l'autorització d'aquesta distribució i, posteriorment i en una altra sol·licitud es faci la proposta de projecte en alternança.

2.1.4 Implantació o autorització

La Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial publicarà en el DOGC la llista de centres i cicles que desenvolupen un projecte de formació en alternança.

A més, els centres rebran una resolució de la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial en el cas d'implantació o autorització d'una distribució curricular que no segueixi el model de referència d'organització curricular.

Els models de comunicació, sol·licitud, plantilles de distribució curricular, i altres documents organitzatius, estan disponibles al [Portal de centres del Departament](#) (en el cas de centres del Departament d'Ensenyament) i al [Portal de centres d'altres titularitats](#) (en el cas de la resta de centres).

2.1.5 Terminis de presentació de sol·licituds i comunicacions

Les sol·licituds o comunicacions per al curs vinent s'han de presentar abans de l'inici de les preinscripcions dels cicles formatius. No obstant això, es podran presentar sol·licituds o comunicacions amb posterioritat a aquesta data si existeixen raons justificades (retard de la signatura del conveni amb les empreses, noves empreses incorporades al projecte o altres casos similars).

Aquest retard d'inici de la presentació de sol·licituds o comunicacions pot comportar un endarreriment en els procediments d'implantació o autorització.

2.2 Procediment de no-continuïtat del projecte en alternança dual

Si un centre autoritzat o amb un projecte d'alternança dual implantat deixa de portar-lo a terme ho ha de comunicar, indicant-ne els motius, a la Direcció General de Formació Professional i Ensenyaments de Règim Especial, a través dels serveis territorials o del Consorci d'Educació de Barcelona, abans d'iniciar-se el període de matriculació dels cicles. Aquest fet també cal que consti en una acta de la comissió de seguiment del conveni.

2.3 Estada en alternança dual a l'empresa o entitat

L'estada a l'empresa dels alumnes en la modalitat de formació en alternança dual es pot fer mitjançant un contracte laboral o una beca formativa.

Si l'estada formativa en alternança simple o amb formació dual es fa en una entitat sense ànim de lucre (associació, fundació, patronat, etc.), inscrita en el Cens d'entitats de voluntariat, creat per la [Resolució de 7 de gener de 1994](#), els alumnes poden fer la seva estada també com a voluntaris de l'entitat.

Cap alumne pot iniciar una estada en alternança a una empresa o entitat abans que les

parts en signin el conveni i l'acord formatiu corresponent.

La modalitat de contracte laboral la determina la mateixa empresa o entitat, d'acord amb els seus criteris i preferències. Tanmateix, es considera que el contracte laboral per a la formació i l'aprenentatge és el més adient per a les finalitats de la formació en alternança. L'empresa estableix la remuneració del contracte, d'acord amb la normativa vigent.

Es poden consultar els models de contractes al [web del Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social](#).

Prèviament a la formalització del contracte de formació i aprenentatge, l'empresa o entitat ha de sol·licitar l'autorització d'inici de l'activitat formativa, tal com recull l'article 6 de l'[Ordre ESS/2518/2013](#), de 26 de desembre, per la qual es regulen els aspectes formatius del contracte per a la formació i l'aprenentatge, en desenvolupament del [Reial decret 1529/2012](#), de 8 de novembre, pel qual es desenvolupa el contracte de formació i l'aprenentatge i s'estableixen les bases de la formació professional dual.

En la modalitat de beca formativa, la beca s'ha d'establir d'acord amb la regulació del [Reial decret 1493/2011](#), de 24 d'octubre, i el seu import es fixa en el conveni de col·laboració que signen el o la titular del centre educatiu i les empreses o entitats. L'import de la beca formativa es percep per compensar despeses de transport, manutenció, ajut a l'estudi i altres conceptes relacionats amb la formació.

L'import de la beca no pot ser inferior a l'IPREM (Indicador públic de renda d'efectes múltiples), que s'estableix anualment en els pressupostos generals de l'Estat, proporcional al nombre d'hores d'estada de l'alumne a l'empresa o entitat.

L'empresa o entitat assumeix les gestions, responsabilitats i despeses derivades de l'alta a la Seguretat Social de l'alumne becari, en els termes recollits en el [Reial decret 1493/2011](#), de 24 d'octubre, pel qual es regulen els termes i les condicions d'inclusió en el règim general de la Seguretat Social de les persones que participen en programes de formació, en desenvolupament del que preveu la disposició addicional tercera de la [Llei 27/2011](#), d'1 d'agost, sobre actualització, adequació i modernització del sistema de la Seguretat Social.

La beca s'ha d'establir per un mínim de dos mesos i un màxim de deu mesos per curs escolar, amb la possibilitat d'una pròrroga sempre que el cicle formatiu encara no s'hagi avaluat i superat íntegrament.

Si l'empresa, el centre o l'alumne no volen continuar fent l'estada formativa en beca, per motiu justificat, cal que les parts signin el document de rescissió de l'acord de beca establert.

Si l'alumne s'integra en una entitat de voluntariat, l'entitat ha de formalitzar l'estada de l'alumne d'acord amb la legislació establerta per a aquestes entitats i n'ha de subscriure les assegurances d'accidents i responsabilitat civil corresponents que abastin la totalitat del temps d'estada.

Els centres han de promoure que les empreses o entitats participants en un mateix grup acordin un mateix import de la remuneració econòmica, tant si la relació és

contractual com si és amb beca formativa.

2.4 Currículum i reconeixement acadèmic de la formació en alternança dual

La formació en alternança dual requereix la reordenació del currículum del cicle formatiu per part del centre educatiu, a partir de les especificacions contingudes en aquest document.

La Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial establirà [models de referència](#) d'organització de l'alternança en formació dual, dels cicles formatius que s'iniciïn en aquesta modalitat de formació.

El reconeixement acadèmic del temps d'activitat a l'empresa o entitat, per a cada cicle formatiu, és com a mínim el 33% de la durada horària (660 hores o 460 hores per als cicles de 2.000 o 1.400 hores, respectivament).

Els centres educatius poden proposar un augment d'aquestes hores fins a un màxim del 50% de les hores del cicle (1.000 o 700 hores per als cicles de 2.000 o 1.400 hores, respectivament), si aquest augment es justifica en el projecte mitjançant la possibilitat de fer més activitats formatives a les empreses implicades.

Les hores formatives que s'han fet a l'empresa, a través de l'activitat de treball, becada o de voluntariat, tenen una equivalència de dues a una: cada dues hores d'activitat a l'empresa equivalen a una hora del currículum en el cas de tots els mòduls professionals o crèdits, exceptuant el de formació en centres de treball.

Poden establir-se equivalències diferents entre l'activitat de treball i les hores de currículum en funció de les activitats desenvolupades i dels resultats d'aprenentatge que s'han d'assolir per a tots els mòduls professionals o crèdits, exceptuant el de formació en centres de treball (FCT). Aquestes propostes d'equivalència diferents s'han de justificar en la sol·licitud de la formació en alternança dual.

La normativa vigent del mòdul professional o crèdit de formació en centres de treball (FCT) estableix que una hora d'activitat de treball, becada o de voluntariat, relacionada amb el camp professional del cicle formatiu, possibilita l'exempció d'una hora d'FCT. Per tant, les hores d'activitat a l'empresa computades com a exempció de l'FCT no es poden utilitzar per al reconeixement d'altres unitats formatives (UF) o mòduls diferents de l'FCT.

Ara bé, quan l'alumne, durant l'estada en alternança a l'empresa, assoleixi l'experiència professional corresponent a un nombre d'hores igual o superior a les del crèdit o mòdul d'FCT, relacionada amb l'àmbit professional i de treball del cicle formatiu, se li reconixeran les hores que li manquin per completar el crèdit o mòdul de l'FCT.

En el moment de l'avaluació final de l'estada dels alumnes a l'empresa, pot aplicar-se, per acord de la junta d'avaluació i amb el vistiplau de l'empresa, el reconeixement com a màxim del 5% de les hores no realitzades de l'estada en alternança a l'empresa, la qual cosa cal que es justifiqui a l'acta de l'avaluació final.

El projecte ha d'incloure una llista d'activitats de treball amb component formatiu, que s'han de fer a l'empresa o entitat, derivades de les competències professionals personals i socials que s'estableixen en el cicle formatiu, dels resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació de les unitats formatives dels mòduls professionals o, en el seu cas, dels objectius terminals dels crèdits.

De manera general la reordenació curricular es fa seguint els criteris següents, sens perjudici d'altres organitzacions que es puguin fer a proposta del centre educatiu, per donar resposta a les necessitats de les empreses implicades en la formació dual.

- a. Les hores del mòdul de formació en centres de treball es comptabilitzen com a hores d'activitat de l'alumne a l'empresa o entitat.
- b. Les hores de lliure disposició assignades als mòduls professionals es dediquen a l'activitat de l'alumne a l'empresa o entitat.
- c. Totes les hores dels mòduls professionals de síntesi o projecte, exceptuant 33 hores que es fan al centre educatiu, s'assignen a l'activitat de l'alumne a l'empresa o entitat. Aquestes 33 hores poden reduir-se, o substituir-se totalment, sempre que l'activitat formativa feta a l'empresa o entitat aporti els coneixements equivalents als objectius d'aquest mòdul professional.
Si el 100% de les hores del mòdul de projecte o de síntesi estan assignades a l'empresa, l'avaluació i qualificació d'aquest mòdul professional s'ha de fer seguint el "model A".
- d. La resta d'hores a l'empresa o entitat s'obtenen a partir de les hores de les unitats formatives o crèdits dels mòduls professionals relacionats amb les activitats que cal desenvolupar. Es poden reduir les hores de formació en el centre educatiu per sobre del 50% de les hores del mòdul professional, sempre que l'activitat que s'ha desenvolupat a l'empresa aporti els coneixements i objectius d'aquest mòdul professional i que no s'assignin totes les hores de cada unitat formativa a l'activitat a l'empresa. La justificació d'aquesta reducció s'ha d'incloure en presentar la sol·licitud.

Per facilitar l'organització de l'horari lectiu, els centres han d'organitzar preferentment la reducció d'hores en els mòduls professionals per fer activitats a l'empresa, de manera que els mòduls afectats quedin amb una assignació horària múltiple de 33, múltiple de 22 o 11 o que, si estan assignats a la mateixa especialitat docent, sumades siguin múltiples de 33 (per exemple, reduint 17 hores del mòdul professional de formació i orientació laboral i 16 hores del mòdul professional d'empresa i iniciativa emprenedora).

Els centres educatius poden proposar altres reordenacions del currículum derivades de la planificació conjunta amb l'empresa o empreses que participen en l'alternança amb formació dual. La proposta, degudament justificada, s'ha d'adjuntar a la sol·licitud que cal presentar als serveis territorials o al Consorci d'Educació de Barcelona, segons escaigui.

2.5 Organització de la formació en alternança dual

L'alternança es pot organitzar per dies a la setmana, per setmanes o per quinzenes o altres distribucions que s'acordin. També es pot organitzar en franges de matí o de tarda.

La formació que s'ha de fer en el centre educatiu s'ha de concentrar, de manera prioritària i intensiva, durant el primer curs del cicle formatiu, perquè, a finals del primer curs i, sobretot, durant el segon curs, l'alumne pugui fer preferentment l'activitat formativa a l'empresa o entitat. S'estima que en el primer curs es poden cursar al centre educatiu fins a 990 hores lectives, i les restants, durant el segon curs.

És convenient que en els cicles de 2.000 hores de durada, durant el tercer trimestre del primer curs, l'alumne iniciï la integració a l'empresa o entitat mitjançant el mòdul d'FCT. Aquesta etapa d'integració ha de ser com a màxim de 100 hores. La finalitat és promoure el coneixement mutu entre l'alumne i l'equip humà de l'empresa, abans de formalitzar una relació contractual, becada o de voluntariat. No obstant això, també es poden incloure totes les hores del mòdul d'FCT íntegrament dins la relació contractual, becada o de voluntariat de l'estada en alternança dual a l'empresa.

En la modalitat de formació en alternança dual pot establir-se una distribució del cicle formatiu superior als dos cursos, en general tres cursos, mitjançant distribucions temporals extraordinàries. En aquest cas, cal garantir que l'alumne hagi estat informat d'aquesta distribució extraordinària.

El centre educatiu pot programar l'alternança dual segons diferents models organitzatius: model A, model B i altres.

Podeu consultar exemples dels models organitzatius A i B al [Portal de centres del Departament](#) (en el cas de centres del Departament d'Ensenyament) i al [Portal de centres d'altres titularitats](#) (en el cas de la resta de centres).

2.5.1 Model A

Les activitats formatives que es desenvolupen a l'empresa o entitat s'avaluen dins de cadascuna de les unitats formatives, dels mòduls professionals o dels crèdits amb els quals estiguin relacionades. Els professors del centre educatiu amb atribució docent en cada unitat formativa, mòdul professional o crèdit en determinen la qualificació, a partir de la informació i valoració aportades pel tutor o tutora de l'empresa responsable del seguiment de l'alumne.

Si alguns alumnes del grup no participen en l'alternança amb formació dual, els professors de cadascun dels mòduls professionals implicats en la formació dual han d'organitzar l'activitat lectiva per a aquests alumnes, de manera que es garanteixi l'adquisició de la competència professional expressada en els resultats d'aprenentatge, i que la resta d'alumnes assoliran en l'activitat a l'empresa.

Els professors han de dissenyar activitats d'ensenyament i aprenentatge per als

alumnes que resten al centre educatiu, que s'han de desenvolupar en les hores que s'han reduït de cadascun dels mòduls professionals o crèdits implicats en l'alternança dual. Aquesta formació pot organitzar-se combinant activitats presencials i no presencials, relacionades amb les unitats formatives i mòduls professionals dels quals hi haurà reconeixement pels alumnes que fan formació dual.

El temps que cal destinar a les activitats no presencials no ha de superar la meitat de les hores previstes per al mòdul, crèdit o unitats formatives. En qualsevol cas, si es duen a terme activitats no presencials cal justificar-ho en presentar la sol·licitud, adjuntant la pauta metodològica i els recursos telemàtics que es faran servir. Els continguts cursats de forma no presencial s'han d'avaluar presencialment.

2.5.2 Model B

Les activitats formatives que es fan a l'empresa o entitat s'integren en un mòdul professional de nova creació anomenat "mòdul dual en [nom del cicle]".

Les activitats formatives han d'estar clarament identificades i relacionades amb les unitats formatives i mòduls als quals pertanyen. El professor o professora del centre educatiu a qui s'assigni el seguiment del bloc d'activitats en fa l'avaluació, si cal amb la participació d'altres membres de l'equip docent, i en determina la qualificació a partir de la informació i valoració que ha aportat el tutor o tutora de l'empresa i del seguiment que ha fet el centre.

Quan no tots els alumnes del grup participen en l'alternança dual, el centre ha de fer una programació d'aquest mòdul per als alumnes que romanen al centre, que s'ha d'ajustar a la resolució per la qual s'aprova el document "Cicles de formació professional. Cursos per a l'accés a grau mitjà i a grau superior".

Aquesta programació del "mòdul dual en [nom del cicle]", i la distribució temporal d'unitats formatives, ha de restar a disposició de la Inspecció d'Educació.

L'organització de l'activitat lectiva de les hores del bloc d'activitats en formació dual pot fer-se d'acord amb les possibilitats següents:

- repartint les hores del bloc d'activitats en formació dual segons els mòduls professionals dels quals s'hagin reduït les hores de formació en el centre per fer les activitats en l'empresa;
- combinant activitats presencials i no presencials, relacionades amb les unitats formatives i mòduls professionals dels quals hi haurà reconeixement pels alumnes que fan formació dual. El temps que cal destinar a les activitats no presencials no ha de superar la meitat de les hores previstes per al mòdul. En qualsevol cas, si es duen a terme activitats no presencials, cal justificar-ho en presentar la sol·licitud, adjuntant la pauta metodològica i els recursos telemàtics que es faran servir. Els continguts cursats de forma no presencial s'han d'avaluar presencialment;
- augmentant les hores de formació en centres de treball, fins al límit màxim de 416

hores, sense comptar les hores prorrogables corresponents segons la normativa vigent.

La programació del "mòdul dual en [nom del cicle]" ha d'incloure almenys:

- el nom dels mòduls dels quals s'han utilitzat hores;
- els resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació;
- les activitats formatives que es faran a l'empresa i la seva relació amb els resultats d'aprenentatge,
- el calendari d'impartició.

2.5.3 Altres organitzacions curriculars

El centre educatiu pot optar per una combinació del model A i del model B en l'organització, però sigui quina sigui ha de garantir l'adquisició de la competència professional expressada en els resultats d'aprenentatge.

2.6 Seguiment i avaluació en l'alternança dual

L'avaluació dels aprenentatges adquirits a l'empresa es fa a partir dels resultats d'aprenentatge i els criteris d'avaluació establerts en el currículum del cicle formatiu.

El seguiment dels alumnes que cursin la modalitat en alternança el fan, conjuntament, l'empresa o entitat i el centre educatiu. Per efectuar el seguiment de l'estada a l'empresa cal fer, com a mínim, un contacte mensual per poder seguir i valorar el procés formatiu i d'aprenentatge de l'alumne, i analitzar totes aquelles mesures que es considerin necessàries per millorar-lo o corregir-lo.

Per fer el seguiment en l'alternança amb formació dual cal utilitzar uns instruments d'observació, que ha d'emplenar el tutor o tutora de l'empresa i que ha d'avaluar trimestralment el o la responsable del seguiment de la formació, designat pel centre educatiu. El centre ha d'haver establert prèviament la ponderació que ha de tenir aquesta valoració de l'activitat formativa a l'empresa a efecte del càlcul de les qualificacions del cicle, i n'ha d'informar els alumnes.

El sistema de seguiment i valoració de l'activitat formativa per part de l'empresa o entitat s'ha de fer mitjançant els instruments incorporats al sistema informàtic de la plataforma de gestió de l'estada a empresa en alternança, tot i que, en casos específics i per requeriment de l'empresa o entitat, es podran utilitzar els instruments d'observació en altres formats. En aquest últim cas, el centre ha d'incorporar el seguiment i valoració de l'empresa o entitat en la plataforma informàtica de gestió de l'estada a empresa.

L'equip docent, si ho considera adient, pot demanar a l'alumne-aprenent que elabori un dossier de l'estada formativa a l'empresa o entitats, on quedin recollides les descripcions de les activitats que ha desenvolupat de forma detallada.

El dossier de l'estada formativa a l'empresa és un instrument de reflexió per a l'alumne sobre els aprenentatges adquirits i li permet posar-los en relació amb la resta dels aprenentatges assolits en el centre educatiu. També esdevé, per a la coordinació dels tutors del centre i de l'empresa, una eina de seguiment i valoració final de l'estada que sistematitza l'aprenentatge de la formació en alternança dual.

La incorporació de la qualificació de l'activitat desenvolupada a l'empresa o entitat a les qualificacions dels mòduls professionals, els crèdits, les unitats formatives o del cicle formatiu depèn del model organitzatiu previst a l'apartat *Organització de la formació en alternança dual* i triat pel centre educatiu.

Per promoure la coresponsabilització de l'empresa o entitat en el procediment d'avaluació, es considera convenient fer una valoració conjunta entre els professors de l'equip docent i els tutors de les empreses, a partir de la presentació que l'alumne-aprenent faci del dossier de les activitats desenvolupades a l'estada o de qualsevol altre mitjà que l'equip docent consideri adient. La presentació del dossier ha d'associar-se al mòdul de projecte o de síntesi, o bé al mòdul dual (en cas d'haver escollit aquest model d'organització curricular).

2.6.1 Model A

La qualificació de cada unitat formativa (UF), mòdul o crèdit s'estableix tenint en compte els aprenentatges adquirits a l'empresa o entitat i en el centre educatiu. Els professors que tinguin assignat la unitat formativa, el mòdul professional o el crèdit implicat en l'alternança dual determinen la qualificació de les activitats formatives desenvolupades a l'empresa o entitat que estiguin relacionades amb la unitat formativa, el mòdul professional o el crèdit. Per fer-ho, han de tenir en compte la graella de valoració que emplena el tutor o tutora de l'empresa, el dossier de l'estada formativa i els informes derivats dels contactes amb el tutor o tutora de l'empresa en el seguiment de l'alumne. Un cop determinada la qualificació, l'ha d'incorporar a la unitat formativa, al mòdul professional o al crèdit, seguint la ponderació que s'hagi establert prèviament en la seva programació.

2.6.2 Model B

Els professors del centre educatiu que tinguin assignats "el mòdul dual en [nom del cicle]" han de fer-ne l'avaluació i proposar-ne la qualificació a l'equip docent, tot tenint en compte la valoració del tutor o tutora d'empresa, el dossier de l'estada formativa i els informes derivats de les entrevistes amb el tutor o tutora d'empresa per al seguiment de l'alumne. Aquesta avaluació ha d'estar clarament diferenciada per unitat formativa, mòdul professional o crèdit.

La qualificació final del cicle formatiu, que s'expressa amb dos decimals, s'obté com a mitjana aritmètica de les qualificacions de cada mòdul professional, ponderades en funció del nombre d'hores assignat a cadascun d'aquests.

En cas de no superar un grup d'activitats, els professors responsables del crèdit, mòdul professional, unitat formativa o bloc d'activitats en formació dual han de dissenyar les activitats de recuperació que ha de fer l'alumne.

Si el centre ha optat per la creació del "mòdul dual en [nom del cicle]", cal identificar les hores i qualificacions de totes les unitats formatives que configuren aquest mòdul, abans d'emetre'n el certificat.

2.7 Trasllet d'expedient

Quan un alumne es traslladi a un altre centre sense haver finalitzat les activitats previstes en el model organitzatiu de la formació en alternança, el centre d'origen ha de trametre al de destinació un certificat amb les qualificacions i la durada de totes les unitats formatives que hagin estat completament superades en el centre d'origen.

2.8 Convalidació en l'alternança dual

En la modalitat d'alternança dual la convalidació d'unitats formatives, crèdits o mòduls professionals del cicle formatiu té efectes en l'horari en el centre i en cap cas implica una reducció de les hores d'estada a l'empresa establerts en el projecte de formació dual.

3 Alternança simple

L'alternança simple combina el temps de formació en el centre educatiu i el temps d'activitat dels alumnes a l'empresa, sense que comporti el reconeixement acadèmic del temps d'activitat a l'empresa en condició de treballadors assalariats.

3.1 Procediment d'implantació o d'autorització de la formació en alternança simple

Els centres educatius han d'iniciar el procediment d'autorització de la formació en alternança simple presentant una comunicació a la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial, a través dels serveis territorials o Consorci d'Educació de Barcelona, d'acord amb el model establert al Portal de centres, acompanyat de:

- a. En el cas dels centres del Departament d'Ensenyament, la llista amb les activitats formatives que s'han acordat i la proposta de conveni que ha d'elaborar i signar el Departament d'Ensenyament.
- b. En el cas dels centres d'altres titularitats, la llista amb les activitats formatives que s'han acordat i el conveni signat, tot i que -excepcionalment- es podrà iniciar la

tramitació de la sol·licitud si s'adjunta la proposta de conveni on estiguin identificades les empreses o entitats signatàries. En qualsevol cas, l'autorització s'atorga un cop el conveni estigui signat.

Els serveis territorials o el Consorci d'Educació de Barcelona, un cop registrada la comunicació, han de trametre-la, amb un informe de la coordinació dels ensenyaments professionals, a la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial.

3.3 Terminis de presentació de sol·licituds en alternança simple

Les sol·licituds per al curs vinent s'han de presentar abans de l'inici de les preinscripcions dels cicles formatius. No obstant això, es podran presentar sol·licituds amb posterioritat a aquesta data, si existeixen raons justificades (retard de la signatura del conveni amb les empreses, noves empreses incorporades al projecte o altres casos similars).

Aquest retard d'inici de la presentació de sol·licituds pot comportar un endarreriment en els procediments d'implantació o autorització.

3.4 Procediment de no-continuïtat del projecte en alternança simple

Si un centre autoritzat o amb un projecte d'alternança simple implantat deixa de portar-lo a terme ho ha de comunicar, indicant-ne els motius, a la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial, a través dels serveis territorials o, si escau, del Consorci d'Educació de Barcelona, abans d'iniciar-se el període de matriculació dels cicles. Aquest fet també cal que quedi constància en una acta de la comissió de seguiment del conveni.

3.5 Estada en alternança simple a l'empresa o entitat

L'estada en alternança simple a l'empresa es fa mitjançant un contracte laboral.

La modalitat de contracte laboral la determina la mateixa empresa o entitat, d'acord amb els seus criteris i preferències. Tanmateix, es considera que els contractes més adients per a les finalitats de la formació en alternança són el contracte laboral per a la formació i l'aprenentatge, i el contracte parcial amb vinculació formativa.

Si l'empresa opta per la formalització del contracte de formació i aprenentatge, prèviament, ha de sol·licitar la corresponent autorització d'inici de l'activitat formativa, tal com recull l'article 6 de l'[Ordre ESS/2518/2013](#), de 26 de desembre, per la qual es regulen els aspectes formatius del contracte per a la formació i l'aprenentatge, en desenvolupament del [Reial decret 1529/2012](#), de 8 de novembre, pel qual es desenvolupa el contracte de formació i l'aprenentatge.

Es poden consultar els models de contracte a la pàgina web del [Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social](#).

L'empresa estableix la remuneració del contracte, d'acord amb la normativa vigent. Els centres han de promoure que les empreses o entitats participants en un mateix grup d'alternança simple acordin un mateix import de remuneració econòmica.

Els centres han de supervisar que cap alumne iniciï una estada en alternança simple a una empresa o entitat abans que les parts en signin el conveni, el contracte i l'acord formatiu.

3.6 Currículum i organització de l'alternança simple

La formació en alternança simple no requereix que el centre educatiu reordeni el currículum del cicle formatiu, atès que no comporta un reconeixement acadèmic del temps d'activitat a l'empresa.

L'alternança es pot organitzar per dies a la setmana, per setmanes o per quinzenes o altres distribucions que s'acordin. També es pot organitzar en franges de matí o de tarda.

El projecte ha d'incloure les activitats de treball pactades amb l'empresa que ha de fer l'alumne en alternança simple.

Quan l'alumne, durant l'estada a l'empresa, assoleix l'experiència professional corresponent a un nombre d'hores igual o superior a les del crèdit o mòdul d'FCT, relacionada amb l'àmbit professional i de treball del cicle formatiu, se li reconeixen les hores que li manquen per completar el crèdit o mòdul de l'FCT, seguint la normativa vigent.

En els cicles de 2.000 hores de durada, es recomana que durant el tercer trimestre del primer curs l'alumne iniciï la integració a l'empresa o entitat mitjançant el mòdul d'FCT. Aquesta etapa d'integració ha de ser com a màxim de 100 hores. La finalitat és promoure el coneixement mutu entre l'alumne i l'equip humà de l'empresa, abans de formalitzar una relació contractual. No obstant això, també es poden incloure totes les hores del mòdul d'FCT íntegrament dins la relació contractual de l'estada en alternança simple a l'empresa.

En la modalitat d'alternança simple pot establir-se una distribució del cicle formatiu superior als dos cursos, en general tres cursos, mitjançant distribucions temporals extraordinàries. En aquest cas, cal garantir que l'alumne ha estat informat d'aquesta distribució extraordinària.

3.7 Seguiment i avaluació de l'alternança simple

L'avaluació dels aprenentatges adquirits a l'empresa es fa a partir dels resultats d'aprenentatge i els criteris d'avaluació establerts en el currículum del cicle formatiu.

El seguiment dels alumnes que cursin la modalitat en alternança simple el fan, conjuntament, l'empresa o entitat i el centre educatiu. Per efectuar el seguiment de l'estada a l'empresa cal fer, com a mínim, un contacte mensual per poder seguir i valorar el procés formatiu i d'aprenentatge de l'alumne, i analitzar totes aquelles mesures que es considerin necessàries per millorar-lo o corregir-lo.

El sistema de seguiment i valoració de l'activitat per part de l'empresa o entitat s'ha de fer mitjançant els instruments incorporats al sistema informàtic de la plataforma de gestió de l'estada a l'empresa en alternança, tot i que, en casos específics i per requeriment de l'empresa o entitat es podran utilitzar els instruments d'observació en altres formats. En aquest últim cas, el centre haurà d'incorporar el seguiment i valoració de l'empresa o entitat en la plataforma informàtica de gestió de l'estada a l'empresa en alternança.

L'equip docent, demanarà a l'alumne – aprenent que elabori un “dossier de l'estada formativa” a l'empresa o entitats on quedin recollides les descripcions de les activitats desenvolupades de forma detallada.

El dossier de l'estada formativa a l'empresa és un instrument de reflexió per a l'alumne sobre els aprenentatges adquirits i li permet posar-los en relació amb la resta dels aprenentatges assolits en el centre educatiu. També esdevé, per a la coordinació dels tutors de centre i empresa, una eina de seguiment i valoració final de l'estada que sistematitza l'aprenentatge de la formació en alternança simple.

Per promoure la coresponsabilització de l'empresa o entitat en el procediment d'avaluació, es considera convenient fer una valoració conjunta entre els professors de l'equip docent i els tutors de les empreses, a partir de la presentació que l'alumne-aprenent faci del dossier de les activitats desenvolupades a l'estada o de qualsevol altre mitjà que l'equip docent consideri adient. La presentació del dossier ha d'associar-se al mòdul de Formació en Centres de Treball i ajudar en la ponderació de les qualificacions dels mòduls o crèdits que tenen relació directa amb les activitats desenvolupades a l'empresa o entitat.

En la modalitat de formació en alternança simple, les activitats que faci l'alumne durant l'estada a l'empresa o entitat no comporten reconeixement acadèmic, excepte el reconeixement d'hores d'FCT per finalització de la formació professional en alternança, d'acord amb la normativa de la formació en centres de treball.

Tanmateix, les valoracions de les activitats desenvolupades a l'empresa o entitat es prendran en consideració per part de l'equip docent dins de les qualificacions de la unitat formativa, mòduls professionals o crèdits que tenen relació directa amb les activitats desenvolupades a l'empresa o entitat. L'equip docent del cicle formatiu n'ha d'establir els criteris d'avaluació i qualificació corresponent. La ponderació de les valoracions ha d'haver estat establerta prèviament a efectes del càlcul de les qualificacions del cicle. L'equip docent informarà els alumnes d'aquesta ponderació.

4 Normativa d'aplicació (formació professional en alternança, dual i simple)

- [Reial decret 1493/2011](#), de 24 d'octubre, pel qual es regulen els termes i les condicions d'inclusió en el règim general de la Seguretat Social de les persones que participin en programes de formació, en desplegament del que preveu la disposició addicional tercera de la Llei 27/2011, d'1 d'agost, sobre actualització, adequació i modernització del sistema de la Seguretat Social (BOE núm. 259, de 27.10.2011)
- [Reial decret 1529/2012](#), de 8 de novembre, pel qual es desenvolupa el contracte per a la formació i l'aprenentatge i s'estableixen les bases de la formació professional dual (BOE núm. 270, de 9.11.2012)
- [Decret 284/2011](#), d'1 de març, d'ordenació general de la formació professional inicial (DOGC núm. 5830, de 3.3.2011).
- [Resolució de 7 de gener de 1994](#), per la qual es disposa la publicació de l'Acord del Consell Rector de l'INCAVOL relatiu al cens d'entitats (DOGC núm. 1856, de 7.2.1994)
- [Resolució ENS/1204/2012](#), de 25 de maig, d'organització de la formació en alternança en els ensenyaments de formació professional inicial (DOGC núm. 6155, de 22.6.2012)
- [Resolució ENS/1891/2012](#), de 23 d'agost, d'organització de diverses mesures flexibilitzadores i actuacions en la formació professional inicial (DOGC núm. 6220, de 26.09.2012)
- [Resolució ENS/1859/2013](#), de 26 d'agost, de les mesures per facilitar la matrícula en les ofertes formatives específiques de formació professional inicial (DOGC núm. 6455, de 6.9.2013)
- [Resolució ENS/2442/2015](#), de 23 d'octubre, per la qual s'aprova un model de conveni de col·laboració en matèria de formació professional, i es delega en les persones titulars de les direccions dels instituts de titularitat del Departament d'Ensenyament la competència per a la seva signatura (DOGC núm. 6990, de 4.11.2015)
- [Ordre ESS/2518/2013](#), de 26 de desembre, per la qual es regulen els aspectes formatius del contracte per a la formació i l'aprenentatge, en desplegament del Reial decret 1529/2012, de 8 de novembre, pel qual es desplega el contracte per a la formació i l'aprenentatge i s'estableixen les bases de la formació professional dual (BOE núm. 10, d'11.1.2014)
- [Ordre ENS/330/2014](#), de 6 de novembre, del procediment de promoció docent per estadi (DOGC núm. 6749, de 13.11.2014)
- [Ordre ESS/41/2015](#), de 12 de gener, per la qual es modifica l'Ordre ESS/2518/2013, de 26 de desembre, per la qual es regulen els aspectes formatius

del contracte per a la formació i l'aprenentatge, en desplegament del Reial decret 1529/2012, de 8 de novembre, pel qual es desplega el contracte per a la formació i l'aprenentatge i s'estableixen les bases de la formació professional dual (BOE núm. 21, de 24.1.2015)

L'educació bàsica als centres d'educació especial

1 Introducció

El projecte educatiu de cada centre d'educació especial ha d'incloure els elements organitzatius, de gestió del centre, de l'aula i del currículum necessaris per respondre a les necessitats de suport educatiu dels alumnes que hi estan escolaritzats.

A més, per a cada alumne, s'ha d'elaborar un pla individualitzat (PI) amb la cooperació de tots els professionals que hi intervenen, de la família i del mateix alumne, segons les seves possibilitats.

2 Currículum

Els centres d'educació especial han de prendre com a referent, per a l'organització i la programació, les competències que els alumnes han d'adquirir en finalitzar l'escolarització obligatòria:

1. Competència comunicativa lingüística i audiovisual
2. Competència matemàtica
3. Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic
4. Competència artística i cultural
5. Competència digital
6. Competència social i ciutadana
7. Competència d'aprendre a aprendre
8. Competència d'autonomia, iniciativa personal i emprenedoria

Les competències bàsiques són les capacitats d'una persona de resoldre problemes reals en contextos diversos integrant coneixements, habilitats pràctiques, actituds i altres components socials i de comportament per assolir una acció eficaç i satisfactòria.

Per afavorir l'adquisició d'una competència bàsica cal proporcionar a l'alumne experiències d'aprenentatge interdisciplinàries en les quals els coneixements i les habilitats interactuïn amb l'objectiu de donar una resposta adequada a la situació proposada. Per tant, és necessari fer una adequada selecció i combinació dels continguts curriculars, d'una o de diverses àrees o àmbits en el cas de l'ESO.

La selecció i la combinació dels continguts curriculars han de permetre que l'alumne pugui arribar a ser competent en el seu context social, i en què cal promoure'n

l'autodeterminació com a mitjà per assolir una millor qualitat de vida i una millor satisfacció en l'estil de vida propi.

Els aprenentatges competencials es caracteritzen perquè són:

- Transferibles: es poden utilitzar en contextos diferents.
- Significatius i permanents: perduren i no s'obliden de seguida.
- Productius: permeten fer activitats que no són exclusivament repetitives.
- Funcionals: permeten resoldre problemes de la vida quotidiana.

L'organització curricular s'estableix en el [Decret 181/2008](#), de 9 de setembre (per al segon cicle d'educació infantil), en el [Decret 119/2015](#), de 23 de juny, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària, i en el [Decret 187/2015](#), de 25 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria.

La metodologia ha de permetre treballar els continguts de manera integrada, no fragmentats per àrees de coneixement, i relacionats amb contextos reals i problemes quotidians; ha de preveure tasques que comporten l'ús d'habilitats cognitives de complexitat variada, fomentar l'autonomia i l'autodeterminació dels alumnes, i que aquests siguin els protagonistes dels seus aprenentatges, i ha utilitzar recursos i materials diversos que els estimulin la curiositat i la creativitat.

En l'etapa de l'educació secundària obligatòria l'equip docent pot elaborar les programacions corresponents amb l'estructura de programes de diversificació curricular, d'acord amb el que determina l'article 18 del [Decret 187/2015](#), de 25 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria.

3 Pla individualitzat

El pla individualitzat de cada alumne d'un centre d'educació especial ha de recollir les decisions de l'equip docent —amb la col·laboració de la família— sobre la planificació de mesures i suports que donaran resposta a les seves necessitats educatives i socials.

Les decisions educatives del PI han d'estar centrades en l'alumne, en el seu benestar, interessos i aprenentatge, i han d'incorporar els suggeriments i les propostes de la família.

Per a més informació, consulteu l'apartat *Plans individualitzats (PI)* del document "Concreció i desenvolupament del currículum a l'educació infantil i primària" o bé l'apartat *Plans individualitzats* del document "Concreció i desenvolupament competencial i l'orientació educativa a l'ESO".

4 Avaluació

La documentació acadèmica i els requisits formals de l'avaluació dels alumnes de l'educació bàsica en els centres d'educació especial es regeix per la normativa sobre el procediment, els documents i els requisits formals del procés d'avaluació a l'educació infantil, l'educació primària i a l'educació secundària obligatòria, respectivament.

Si un alumne finalitza l'etapa d'educació secundària obligatòria en un centre d'educació especial i assoleix les competències, els objectius i els continguts bàsics de l'etapa, el centre d'educació especial ha de sol·licitar, a la Direcció General d'Educació Infantil i Primària, l'expedició del títol de graduat en educació secundària obligatòria. A aquests efectes, el centre ha de trametre als serveis territorials o al Consorci d'Educació de Barcelona, en el cas de la ciutat de Barcelona, la sol·licitud d'expedició del títol, acompanyada de la còpia del document d'identitat i d'una còpia autenticada de l'expedient acadèmic de l'alumne i del pla individual. La Direcció General d'Educació Infantil i Primària ha de dictar una resolució en què s'autoritzi l'expedició del títol, amb l'informe previ de la Inspecció d'Educació, i ha de fer-ne els tràmits pertinents per a l'expedició.

5 Alumnes que comparteixen recursos dels centres d'educació especial i dels centres ordinaris

Els centres d'educació especial i els centres ordinaris del mateix àmbit territorial han de col·laborar per tal de compartir recursos, coneixement, experiències i materials didàctics i específics amb la finalitat d'oferir una atenció de qualitat als alumnes amb necessitats educatives especials i a les famílies, i facilitar un itinerari formatiu per als alumnes.

Aquesta col·laboració també ha de contribuir a desenvolupar els projectes educatius dels centres que hi participin en allò que faci referència a l'atenció als alumnes i la inclusió.

Els centres ordinaris i els centres d'educació especial, amb l'objectiu de proporcionar atenció especialitzada i o d'afavorir la socialització, la interacció i la comunicació entre iguals, podran coresponsabilitzar-se en l'atenció educativa dels alumnes amb necessitats educatives especials, si així s'estableix en el dictamen d'escolarització i en el pla individualitzat, d'acord amb la família i l'autorització prèvia dels serveis territorials o, si escau, del Consorci d'Educació de Barcelona.

La col·laboració i coresponsabilització entre centres d'educació especial i centres ordinaris es coordina des de la comissió d'ordenació educativa de cadascun dels serveis territorials o, si escau, del Consorci d'Educació de Barcelona, atenent les necessitats detectades pels serveis territorials o amb les prioritats i els programes institucionals que el Departament d'Ensenyament determini, i d'acord amb la disponibilitat pressupostària.

A fi de garantir la coherència i la complementarietat d'aquesta acció educativa conjunta entre un centre ordinari i un centre d'educació especial, cal que abans de l'inici de curs

els professionals d'ambdós centres, conjuntament amb l'EAP, concretin mitjançant un pla individualitzat l'atenció que cal donar a l'alumne, les prioritats educatives, els establiments en què es duran a terme els suports acordats i els criteris per al seguiment i l'avaluació.

Correspon al director o directora del centre on l'alumne està matriculat aprovar el pla individualitzat. El responsable del seguiment de l'evolució de l'alumne i de la coordinació del pla individualitzat ha de ser un mestre o mestra o un professor o professora del centre on l'alumne estigui matriculat.

En el seguiment de l'evolució d'aquests alumnes i en l'elaboració del pla individualitzat hi participen almenys un professional de cada centre i el professional de l'EAP corresponent.

Per als alumnes que comparteixen recursos de dos centres els és d'aplicació el que s'estableix a l'article 11 de la [Resolució ENS/505/2016](#), de 25 de febrer, per la qual s'aproven les normes de preinscripció i matrícula d'alumnes als centres del Servei d'Educació de Catalunya i altres centres educatius, en els diversos ensenyaments sostinguts amb fons públics, per al curs 2016-2017.

6 Programes de diversificació curricular per a la transició a la vida adulta en centres d'educació especial

Finalitat

Els programes de diversificació curricular per a la transició a la vida adulta en centres d'educació especial tenen per finalitat afavorir l'adquisició d'habilitats funcionals que facilitin, a les persones que els cursen, participar en els diversos contextos on es desenvolupa la seva vida adulta, de la manera més autònoma possible.

En aquests programes els continguts es treballen de manera funcional, en situacions de la vida real i de manera diversificada per a cada un dels objectius.

Per donar resposta a l'apropament a l'àmbit laboral, els programes de diversificació curricular poden concretar-se en un projecte elaborat pel centre que, quan implica la realització d'activitats formatives en entitats del municipi en un període no superior al 40% de l'horari setmanal, comporta la tramitació d'un conveni entre el Departament d'Ensenyament i l'ajuntament corresponent.

Alumnes

Poden participar en aquests programes alumnes de 16 a 21 anys, escolaritzats en centres d'educació especial, que requereixin un suport continuat i sistemàtic per adquirir les habilitats necessàries per tenir la màxima autonomia possible en la vida quotidiana.

Organització

Aquests programes han de prioritzar continguts de tipus pràctic i fer servir recursos

didàctics adequats a les característiques personals i socials dels alumnes. La finalitat d'aquests programes és facilitar la inclusió dels alumnes en entorns com més normalitzats millor.

En el projecte específic de cada programa de diversificació curricular per a la transició a la vida adulta convé explicitar el següent::

- a. Els àmbits curriculars que es treballen i les programacions, amb els objectius, l'organització, la metodologia i els criteris de seguiment i avaluació dels alumnes.
- b. La distribució horària de les activitats dels alumnes i els professionals que les impartiran.
- c. Un pla individualitzat per a cada alumne que concreti:
 - la prioritització d'objectius per afavorir l'assoliment de competències d'autonomia i iniciativa personal;
 - les adaptacions de l'entorn que s'han de considerar;
 - els suports previstos.
- d. La intervenció orientadora amb relació a la família, que ha d'incloure:-
 - informació i contrast amb les seves aportacions;
 - assessorament sobre els recursos que tenen a l'abast;
 - valoració de les expectatives familiars;
 - orientació per preparar un pla de futur;
 - temporalització del seguiment.

Acció tutorial

L'acció tutorial amb els joves que segueixen aquests programes ha de ser constant en el decurs del procés educatiu i s'ha de caracteritzar pel següent:

- Identificar les manifestacions de l'alumne i orientar-les degudament.
- Donar suport als aspectes emocionals i afectius que facilitin millorar la relació amb l'entorn.
- Potenciar allò que pot ajudar l'alumne a identificar-se millor com a persona adulta.
- Establir coordinacions periòdiques amb les entitats col·laboradores, en el cas d'alumnes que realitzin activitats formatives fora del centre.
- Col·laborar i cooperar amb les famílies en l'orientació de la vida adulta de l'alumne un cop finalitzi la seva escolarització.

Seguiment i avaluació

El seguiment i l'avaluació dels alumnes que cursen aquests programes s'ha de dur a terme de manera contínua i sistemàtica, i han de tenir en compte l'evolució funcional de cada un amb relació al seu pla individualitzat i amb relació a l'assoliment de les

competències generals que preveu el programa.

En el cas dels alumnes que fan activitats formatives fora del centre, les entitats col·laboradores han de facilitar tota la informació necessària per a l'avaluació i per a la consegüent orientació del seu procés d'aprenentatge.

7 Programes de formació i inserció adreçats específicament a alumnes amb necessitats educatives especials

Els programes de formació i inserció, en la modalitat de plans d'iniciació professional, es poden oferir en els instituts, en els centres educatius privats i en els establiments de formació de titularitat de l'Administració local o de qualsevol persona física o jurídica de caràcter privat.

Cada centre ha d'adaptar el desenvolupament del programa a les característiques dels alumnes que atén. Aquesta adaptació pot consistir a flexibilitzar-ne la durada, els continguts o ambdues coses:

- a. Fent programes de durada adaptada.
- b. Desenvolupant els continguts associats a aquelles unitats de competència del perfil professional que es considerin més adients per al col·lectiu destinatari, centrant-se en aquelles competències que els alumnes puguin cursar amb més garanties d'èxit.

Aquests programes estan regulats per la [Resolució ENS/1102/2014](#), de 21 de maig, per la qual s'estableixen els programes de formació i inserció per al curs 2014-2015, modificada per la [Resolució ENS/241/2015](#), de 9 de febrer.

Per a més informació dels programes i de la normativa específica, es pot consultar el document: "Programes de formació i inserció: desenvolupament i aplicació".

8 Centres d'educació especial proveïdors de serveis i recursos (CEEPSIR)

L'[article 81](#) de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, estableix que els centres d'educació especial poden desenvolupar els serveis i programes de suport a l'escolarització d'alumnes amb discapacitats als centres ordinaris que el Departament determini.

En el marc d'aquesta col·laboració, els centres d'educació especial poden desenvolupar programes específics de suport a l'escolarització als centres ordinaris dels alumnes amb necessitats educatives especials, en coordinació amb els serveis educatius. La comissió d'ordenació educativa de cadascun dels serveis territorials o, si escau, del Consorci d'Educació de Barcelona, n'avalua les propostes, i n'aprova l'aplicació als centres, la durada i l'avaluació en finalitzar el programa.

Els serveis territorials o el Consorci d'Educació de Barcelona han de revisar anualment els recursos i suports dels centres del seu territori per redistribuir-los en funció de les necessitats dels alumnes que s'han d'escolaritzar i dels que ja estan escolaritzats, i dels recursos disponibles.

Els serveis territorials només poden assignar als centres ordinaris de l'àmbit territorial els recursos de plantilla dels CEEPSIR que el Departament d'Ensenyament hagi destinat específicament a aquesta finalitat.

La revisió dels recursos dels CEEPSIR s'ha de fer de manera que, abans de l'inici de curs i acabat el procés de matrícula, els centres ordinaris siguin coneixedors dels recursos de què disposen i els CEEPSIR siguin coneixedors dels centres i els alumnes que han d'atendre.

Procediment per determinar els alumnes que han de rebre suport dels CEEPSIR

Els alumnes que poden rebre suport dels CEEPSIR són alumnes amb necessitats educatives especials, matriculats a l'escola ordinària, que han estat valorats per l'EAP.

Al dictamen o informe de reconeixement de les necessitats educatives que elabora l'EAP, en l'apartat dels suports o recursos que pot necessitar l'alumne, hi ha de constar el suport del CEEPSIR.

Els recursos i suports intensius que ofereixen els CEEPSIR han de tenir com a finalitat promoure l'autonomia i l'autodeterminació de l'alumne, establint estratègies organitzatives i metodològiques que fomentin la implicació i l'aprenentatge dels equips docents i del mateix centre per millorar la qualitat de la resposta educativa dirigida a tots els alumnes. Per aquest motiu, juntament amb la planificació del suport, se n'ha de planificar la retirada progressiva del recurs o suport, si escau.

En qualsevol cas, els serveis territorials o el Consorci d'Educació de Barcelona determinen els alumnes i els centres que han de rebre el suport, així com quin és el centre que el proveirà, i poden revisar també la continuïtat o la intensitat del suport del CEEPSIR, en funció dels informes dels EAP i de la Inspecció Educativa, i també la disponibilitat global del recurs en el territori.

9 Normativa d'aplicació (l'educació bàsica als centres d'educació especial)

- [Llei 12/2009](#), del 10 de juliol, d'educació (DOGC núm. 5422, de 16.7.2009)
- [Decret 299/1997](#), de 25 de novembre, sobre l'atenció educativa a l'alumnat amb necessitats educatives especials (DOGC núm. 2528, de 28.11.1997)
- [Decret 181/2008](#), de 9 de setembre, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments del segon cicle de l'educació infantil (DOGC núm. 5216, de 16.9.2008)
- [Decret 119/2015](#), de 23 de juny, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària (DOGC núm. 6900, de 21.6.2015)
- [Decret 187/2015](#), de 25 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació

- secundària obligatòria (DOGC núm. 6945, de 28.8.2015)
- [Ordre ENS/193/2002](#), de 5 de juny, per la qual es regula la formació pràctica a centres de treball i els convenis de col·laboració amb empreses i entitats (DOGC núm. 3657, de 14.6.2002)
 - [Ordre EDU/295/2008](#), de 13 de juny, per la qual es determinen el procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació a l'educació secundària obligatòria (DOGC núm. 5155, de 18.6.2008), modificada per l'[Ordre ENS/56/2012](#), de 8 de març (DOGC núm. 6088, de 15.3.2012)
 - [Ordre EDU/484/2009](#), de 2 de novembre, del procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació del segon cicle de l'educació infantil (DOGC núm. 5505, de 13.11.2009)
 - [Ordre ENS/164/2016](#), de 14 de juny, per la qual es determinen el procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació en l'educació primària. (DOGC núm. 7148, de 23.6.2016)
 - [Resolució ENS/505/2016](#), de 25 de febrer, per la qual s'aproven les normes de preinscripció i matrícula d'alumnes als centres del Servei d'Educació de Catalunya i altres centres educatius, en els diversos ensenyaments sostinguts amb fons públics, per al curs 2016-2017 (DOGC núm. 7073, de 07.03.2016)
 - [Resolució ENS/1004/2016](#), de 18 d'abril, per la qual es determinen el calendari i els aspectes específics de la preinscripció per al curs 2016-2017 per als ensenyaments de batxillerat, batxillerat integrat amb música o dansa, cicles formatius de formació professional de grau mitjà i de grau superior, cursos d'accés a aquests cicles, programes de formació i inserció, cicles formatius d'arts plàstiques i disseny de grau mitjà i de grau superior, artístics superiors (art dramàtic, música, dansa, disseny i conservació i restauració de béns culturals), d'idiomes en escoles oficials d'idiomes, esportius, i els impartits en centres i aules de formació d'adults (DOGC núm. 7105, de 22.04.2016)

Programacions i recursos didàctics

1 Programacions didàctiques

1.1 Aspectes generals

La programació didàctica és la planificació de la tasca educativa que s'adreça als alumnes de cada curs de l'etapa i per a cada àmbit, àrea, matèria o mòdul, en el marc del currículum vigent. Comporta la concreció, distribució i temporització al llarg de cada curs dels objectius, continguts i criteris d'avaluació i de l'aportació d'aquests elements per a l'assoliment de les competències pròpies de cada etapa. Cada centre educatiu elabora les programacions didàctiques en el marc del projecte educatiu i del que estableixen els [articles 14 i 17](#) del Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels

centres educatius, i s'inclouen en la programació anual recollida en els Documents d'organització i de gestió del centre de l'àmbit Projecte educatiu de centre.

Les programacions tenen un caràcter estratègic de tota intervenció pedagògica i són una eina de comunicació professional; han de ser revisables i s'han de correspondre de manera flexible amb el que es fa a l'aula. Els components de la programació han de donar resposta a les preguntes bàsiques que es plantegen a l'hora d'atendre la planificació dels ensenyaments: què, per a què, com i quan s'ensenya, i per a què, quan i com s'avalua. La programació didàctica de cada àrea, matèria, mòdul o àmbit s'ha de formalitzar per escrit d'acord amb el projecte educatiu de centre i amb el currículum establert.

En la programació cal recollir les activitats previstes d'avaluació que han de permetre, als alumnes, l'adquisició dels aprenentatges i la identificació de les dificultats del seu procés d'aprenentatge per facilitar-ne la regulació. En aquest sentit, cal fer compatibles activitats d'autoavaluació, avaluació entre iguals i avaluació dels docents.

L'avaluació ha de permetre identificar els continguts i les competències assolides pels alumnes d'acord amb els seus ritmes i capacitats.

En l'ensenyament obligatori, les programacions didàctiques han d'incloure les opcions metodològiques i organitzatives, i les mesures d'atenció a la diversitat de tots els alumnes, i també les connexions entre els diferents àmbits, àrees, matèries o mòduls, amb la finalitat de garantir l'assoliment de les competències bàsiques.

Pel que fa a les mesures d'atenció a la diversitat, les programacions didàctiques han de tenir en compte el conjunt de mesures generals o universals que s'adrecen a tots els alumnes, així com les mesures addicionals de caràcter específic que s'orienten als alumnes de reforç educatiu o d'aprofundiment curricular.

Els equips docents han de vetllar perquè la programació d'àmbits, àrees, matèries o mòduls sigui coherent al llarg de cada curs i de l'etapa. Cada centre ha de determinar, en les normes d'organització i funcionament, el marc organitzatiu, el temps de dedicació i les persones responsables d'elaborar, revisar i actualitzar les programacions dels diferents àmbits, àrees, matèries, mòduls i projectes al llarg del curs i en finalitzar-lo. L'adequació de les programacions s'ha de fer cada curs. Cal relacionar els processos d'avaluació dels aprenentatges de l'alumne, amb les programacions i l'aplicació pràctica a les aules.

Els centres han d'acordar com es concreta la programació en unitats o seqüències didàctiques, projectes i activitats, d'una manera que faciliti la coordinació dels professors i permeti la flexibilitat necessària per adequar-se a les diferències individuals i a la dinàmica del grup classe i del context.

Les programacions han d'incloure annexat el material curricular necessari perquè sigui utilitzat en cas de substitució de curta durada del professor o professora. Aquest material s'ha d'actualitzar periòdicament al llarg del curs escolar i ha d'estar a disposició de l'equip directiu.

El director o directora ha de tenir una còpia de les programacions, a disposició de la

Inspecció d'Educació des del començament del curs.

A l'inici de curs, cada centre ha de fer públics els criteris d'avaluació.

1.2 Educació primària

Per a l'organització de les substitucions de curta durada dels mestres i per garantir l'atenció educativa adequada dels alumnes, el director o directora del centre ha de disposar de material didàctic estandarditzat per àrees i nivells amb activitats per als alumnes. Posteriorment, el material que s'ha lliurat als alumnes cal que es faci arribar al mestre o mestra absent perquè el tinguin en compte en el procés d'avaluació de l'alumne. També ha de vetllar perquè cada mestre o mestra elabori material complementari de reforç o d'ampliació de les matèries que imparteix en cada curs.

El director o directora del centre ha d'adoptar les mesures organitzatives necessàries per garantir la continuïtat, o la implementació, de 30 minuts de lectura diària a tots els nivells de l'etapa. Aquest temps de lectura diària ha de permetre, com a mínim, que els alumnes desenvolupin l'hàbit lector i també que tinguin un model de lectura expressiva i silenciosa del o de la docent.

Els centres disposen d'orientacions i d'informació complementària per a l'elaboració de les programacions al web de la XTEC (secció [Currículum i orientació](#)), en els documents següents:

- [Un currículum competencial per a l'educació primària](#) (infografies)
- "Un currículum competencial a l'escola i a l'aula"
- [Avaluar per aprendre. L'avaluació per millorar els aprenentatges de l'alumnat en el marc del currículum per competències](#)
- [Documents d'identificació i desplegament de les competències bàsiques](#)
- [Suport escolar personalitzat](#)

1.3 Educació secundària

En l'àmbit de llengua, la programació ha de reflectir el treball conjunt en llengua catalana i literatura i en llengua castellana i literatura de les competències bàsiques de l'àmbit i les transversals, i també els continguts, els aspectes metodològics i l'avaluació. El centre també ha de tenir establertes directrius de treball comunes per a l'expressió oral i escrita en totes les matèries de l'etapa.

El director o directora del centre ha d'adoptar les mesures organitzatives necessàries per garantir la continuïtat, o la implementació, d'un temps de lectura (diari o setmanal) a tots els nivells de l'escolaritat obligatòria. Aquest temps ha de permetre que els alumnes desenvolupin l'hàbit lector -factor clau per a l'èxit escolar- i també que tinguin models de lectura expressiva i silenciosa per part dels docents.

Els centres disposen d'orientacions i d'informació complementària per a l'elaboració de

les programacions al web de la XTEC (secció [Currículum i orientació](#)), en els documents següents:

- “El currículum competencial a l’aula”
- [Avaluar per aprendre. L’avaluació per millorar els aprenentatges de l’alumnat en el marc del currículum per competències](#)
- [Col·lecció de documents d’identificació i desplegament de les competències bàsiques](#)
- [Orientacions pràctiques per a la millora de l’ortografia](#)
- [La literatura a l’aula](#)
- [Orientacions pràctiques per a la millora de la geometria a l’educació secundària obligatòria](#)
- [Proves d’avaluació diagnòstica i de competències bàsiques a l’ESO](#)
- [La dislèxia: detecció i actuació en l’àmbit educatiu](#)

Pel que fa a l’atenció a la diversitat:

- [Document d’orientació sobre l’atenció a la diversitat a l’ESO](#)
- [Programa intensiu de millora](#)
- [Programes de diversificació curricular](#)

1.4 Educació d’adults

La programació didàctica anual està formada pels objectius, les competències bàsiques i/o les específiques de cada ensenyament, les competències transprofessionals, els continguts i els criteris d’avaluació. La metodologia i els recursos didàctics s’han de derivar del plantejament d’aquesta programació anual i dels objectius i competències que es volen treballar. Aquests aspectes metodològics s’han de concretar en les programacions de les unitats didàctiques. Els diferents ritmes d’aprenentatge i les adaptacions curriculars que se’n derivin també han de constar en la programació de les unitats didàctiques.

Correspon a cada coordinador coordinadora dels ensenyaments i a l’equip docent, amb la supervisió del o de la cap d’estudis o la persona que en fa les funcions, fer la distribució anual dels objectius i continguts de cada ensenyament, així com decidir les opcions metodològiques, organitzatives i d’avaluació en què es concretaran els processos d’aprenentatge.

1.5 Ensenyaments d’idiomes

Correspon als departaments o àmbits equivalents, establerts d’acord amb les normes d’organització i funcionament del centre en el marc del que disposa el [Decret 102/2010](#), de 3 d’agost, d’autonomia dels centres educatius, elaborar, abans de l’inici de curs, la programació dels ensenyaments que tenen assignats, que complementi i desplegui els

currículums establerts.

La programació de cada idioma ha d'especificar els objectius que es pretenen assolir i la temporalització, per cursos; l'ordenació i la temporalització dels continguts; la metodologia i els contextos que cal utilitzar (individual i en grup), i el procediment d'avaluació que cal seguir.

D'acord amb les normes d'organització i funcionament del centre, els departaments, o els àmbits de coordinació que els substitueixin en les seves funcions, han de dedicar el temps equivalent a una hora setmanal com a mínim a fer reunions regulars de treball, amb la participació dels professors del mateix curs o nivell, per tal de:

fer el seguiment de la programació en els diferents grups i cursos;

consensuar i concretar els criteris d'avaluació, d'acord amb els objectius del currículum fixats, i preparar conjuntament el material necessari (exercicis orals i escrits, proves objectives, pautes de correcció, documents d'observació sistemàtica de l'alumne i similars);

analitzar els resultats que s'obtenen, per introduir en la programació les modificacions que es considerin convenientes.

Aquestes reunions han de constar en l'horari dels professors i s'ha d'estendre acta dels acords que s'hi prenguin.

1.6 Formació professional inicial

Les orientacions per fer les programacions dels cicles de formació professional inicial es poden consultar a l'apartat [Model curricular](#) del web de la XTEC.

1.7 Ensenyaments d'arts plàstiques i disseny

Per fer les programacions dels cicles formatius d'arts plàstiques i disseny es pot consultar el document "Orientacions" de l'apartat [Arts plàstiques i disseny. Títols LOE](#) del web de la XTEC.

1.8 Ensenyaments esportius

Les orientacions per fer les programacions dels cicles formatius dels ensenyaments esportius es poden consultar a l'apartat [Guies d'estudi i orientacions](#) del web de la XTEC.

2 Recursos didàctics

2.1 Tecnologies per a l'aprenentatge i el coneixement

Les tecnologies digitals ofereixen múltiples recursos per a l'acció didàctica i per a l'aprenentatge dels alumnes. Són un element de motivació i de dinamització per a l'adquisició de les competències bàsiques, en especial de la competència digital, i de canvi i millora en els processos d'ensenyament i d'aprenentatge, per la qual cosa esdevenen tecnologies per a l'aprenentatge i el coneixement (TAC).

El Departament d'Ensenyament posa a disposició dels centres educatius diferents portals, com ara [XTEC](#), [Edu365](#) i [Edu3](#), així com serveis telemàtics, on els professors i els alumnes poden trobar nombrosos recursos educatius i serveis digitals.

Per a més informació podeu consultar el document "Tecnologies per a l'aprenentatge i el coneixement".

2.1.1 Serveis digitals

[Àgora](#): Sistema d'allotjament múltiple de Moodle, intranets i portals web dinàmics dels centres educatius i de les escoles oficials d'idiomes.

EOI Campus: Conjunt d'activitats interactives per a l'aprenentatge de llengües a les [EOI](#)

[Alexandria](#): Biblioteca de recursos que conté materials educatius digitals creats pels professors, com ara cursos Moodle, i activitats amb pissarra digital, per facilitar-ne la posterior localització i intercanvi.

[ARC](#): Espai per compartir propostes docents associades a les competències bàsiques i al currículum.

[XTEC Blocs](#): Servei destinat a tots els usuaris de la XTEC i als centres educatius, que permet crear blogs i afegir-hi continguts.

[Merlí](#): Catàleg dels recursos educatius disponibles a la XTEC i als serveis educatius del Departament per a totes les àrees i etapes.

[La prestatgeria](#): Eina que permet escriure llibres de manera col·laborativa a través d'Internet.

[Quaderns virtuals](#): Entorn d'aprenentatge digital que permet crear materials amb diferents tipus d'activitats per avaluar el progrés i el rendiment dels alumnes.

[Zona Clic](#): Biblioteca d'activitats educatives creades pels professors amb el programa JClick.

[Col·lex](#): Eina que permet crear, consultar i compartir col·leccions de fitxes.

[Linkat](#): És la distribució educativa de GNU/Linux que ofereix el Departament d'Ensenyament a la comunitat educativa.

[Xarxa docent eduCAT](#): Xarxa social professional dels professors orientada a compartir

experiències i recursos i a la formació docent entre iguals.

Ateneu: Entorn per a la creació, edició i publicació dinàmica i oberta de materials per a la formació permanent del personal docent i del PAS.

Odissea: Entorn virtual d'ensenyament i aprenentatge per a la formació permanent del professorat i PAS.

La meva XTEC: El compte XTEC incorpora elements i funcionalitats basats en la tecnologia Google Apps per a l'educació, que ofereixen aplicacions avançades de col·laboració i comunicació: correu web, calendari (Google Calendar), emmagatzematge (Google Drive), llocs web (Google Sites), xat (Google Talk), grups (Google Grups)... Les condicions d'ús són les mateixes que les de la XTEC.

Els usuaris XTEC també poden accedir als serveis Google de vídeo (Youtube), imatges i mapes, que s'incorporen també al compte XTEC i que es regeixen per les condicions d'ús generals de Google.

Aquests serveis s'orienten al treball personal i col·laboratiu dels professors en l'exercici de la tasca docent. Es recomana tenir una cura especial en la configuració de la privacitat dels serveis quan s'utilitzin per tractar les dades d'alumnes.

2.1.2 Pla TAC de centre

Perquè el procés d'implementació dels recursos digitals en els processos d'ensenyament i aprenentatge es desenvolupi de manera harmònica, és necessari un pla TAC específic que formi part del projecte educatiu del centre. El pla TAC ha d'establir unes directrius clares per a l'ús eficient de les tecnologies i per assegurar la competència digital dels alumnes, la integració curricular i l'ús inclusiu dels recursos digitals i la innovació metodològica.

Per facilitar-ne la redacció i el desplegament, el Departament d'Ensenyament posa a disposició dels centres l'aplicació telemàtica Pla TAC, dins l'apartat [Projecte educatiu de Centre](#) (PEC), amb accés des de la XTEC i l'apartat [Projectes educatius](#) del Portal de centre.

La documentació relacionada amb l'elaboració del pla TAC (recomanacions per a l'elaboració del pla, manual d'ús de l'aplicació, recursos TAC, plantilles, exemples d'informe, etc.) es pot consultar a l'apartat [Pla TAC](#) del web de la XTEC i al document "Tecnologies per a l'aprenentatge i el coneixement".

2.2 Biblioteca escolar

La biblioteca escolar, que n'hi ha d'haver a tots els centres ([article 88](#) de la Llei d'educació), és un recurs més per a l'assoliment dels objectius del projecte educatiu de cada centre. Les funcions de la biblioteca escolar s'han de preveure precisament a partir dels objectius del projecte educatiu i de les activitats planificades en relació amb

la biblioteca. D'altra banda, també cal tenir en compte que els serveis que ofereix la biblioteca a la comunitat escolar formen part de la programació general anual del centre.

La biblioteca escolar és un espai educatiu i dinàmic; un centre de recursos que conté documents en tot tipus de suport per a l'aprenentatge i per a la recerca. És un servei per al desenvolupament del currículum i dels altres aspectes del projecte educatiu del centre, adreçat als professors, als alumnes i a tota la comunitat escolar. La seva missió és facilitar l'accés i difondre els recursos d'informació per afavorir els processos de creació del coneixement.

La biblioteca és un recurs fonamental per adquirir les competències bàsiques i desplegar els continguts curriculars en totes les àrees, matèries i etapes educatives. Esdevé, per tant, un element clau per a l'assoliment de la competència del tractament de la informació, l'hàbit lector i l'adquisició d'aprenentatges autònoms.

La biblioteca escolar és la principal responsable de proveir els fons que constitueixen les biblioteques d'aula, les quals, amb una oferta diversificada de gèneres i temàtiques, han de ser una peça clau a l'hora de desenvolupar els "temps de lectura diària".

La biblioteca escolar es comunica i interacciona amb les comunitats d'usuaris utilitzant les tecnologies de la informació i la comunicació i s'integra en els entorns virtuals d'aprenentatge i en els sistemes d'informació del centre. D'aquesta manera, una biblioteca deixa de ser exclusivament un espai físic i esdevé un lloc que conté, també, espais virtuals per a la consulta i per a la comunicació.

La biblioteca escolar estableix canals de coordinació amb els serveis educatius, les biblioteques públiques i altres organismes de l'entorn, especialment en els centres en els quals es desenvolupa un pla educatiu d'entorn.

El funcionament, l'expansió i la dinamització de la biblioteca escolar al servei de l'aprenentatge i el coneixement giren al voltant de cinc àmbits:

- L'organització de la informació i del fons documental
- El pla de lectura del centre
- La competència del tractament de la informació
- La dinamització dels seus serveis i recursos
- Les biblioteques d'aula

Al web de la XTEC, en el [Programa biblioteca escolar "puntedu"](#), hi ha informació addicional amb orientacions sobre l'organització i el funcionament de la biblioteca escolar.

Tot i que els centres disposen d'autonomia per decidir la millor manera de garantir l'eficiència i l'eficàcia en l'ús del recurs de la biblioteca escolar, es recomana que en cada centre es designi una persona de l'equip docent que en coordini la utilització i se'n responsabilitzi expressament. Així mateix, es recomana la creació d'una comissió de biblioteca, que tingui, entre d'altres, les funcions següents:

- Establir criteris i formes de funcionament de la biblioteca, d'acord amb el projecte

educatiu i les normes d'organització i funcionament.

- Identificar les necessitats lectores i d'informació dels diferents sectors de la comunitat escolar i donar-hi resposta.
- Elaborar i avaluar el projecte de biblioteca d'acord amb la programació general anual del centre.
- Donar suport als projectes i activitats que es desenvolupen des de la biblioteca a tota la comunitat educativa i fer-ne difusió.

2.3 Llibres de text i material didàctic

Els llibres de text i altres materials didàctics no requereixen l'autorització prèvia del Departament d'Ensenyament, d'acord amb el que estableix la [Llei orgànica 2/2006](#), de 3 de maig, d'educació.

L'elecció dels llibres de text i d'altres materials didàctics correspon al centre educatiu en el marc de l'exercici de l'autonomia pedagògica. Correspon als professors del centre vetllar perquè els materials seleccionats siguin adequats a l'edat dels alumnes i al currículum establert i als documents d'identificació i desplegament de les competències bàsiques dels diversos àmbits.

Cal que els materials didàctics emprats, digitals o no, responguin als principis d'accessibilitat, amb la finalitat d'eliminar barreres que qualsevol alumne pugui tenir en l'accés a l'aprenentatge i a la comunicació.

Els llibres de text escollits pels centres, excepte els de llengua castellana i literatura i els de llengües estrangeres, han de ser normalment en català ([article 11.2](#) de la Llei d'educació). A la Vall d'Aran, han de ser en aranès (denominació que pren l'occità a l'Aran) aquells que les disposicions específiques així ho estableixin.

Amb caràcter general, els llibres de text en suport imprès o digital no es poden substituir abans de transcórrer un període mínim de quatre anys. Abans d'aquest termini, i si el motiu està justificat (per exemple el canvi de suport del llibre de text), el director o directora dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, l'òrgan competent del Consorci d'Educació, amb l'informe previ de la Inspecció d'Educació, pot autoritzar-ne la substitució.

D'acord amb la normativa vigent, abans del 30 de juny els centres educatius han de fer pública la relació de llibres de text seleccionats per al curs següent, per cursos, i se n'ha d'indicar el títol, l'autoria, l'editorial i l'ISBN.

S'ha de tenir en compte que els docents i els centres educatius poden reproduir, distribuir i comunicar petits fragments de material publicat (excepte de llibres de text), sense necessitat de tenir l'autorització dels autors, d'acord amb la redacció actual del Text refós de la llei de propietat intel·lectual. En canvi, la reproducció de llibres de text sense l'autorització dels autors està estrictament prohibida per les lleis.

3 Normativa d'aplicació (programacions i recursos didàctics)

- [Llei orgànica 2/2006](#), de 3 de maig, d'educació (BOE núm. 106, de 4.5.2006)
 - [Llei 12/2009](#), del 10 de juliol, d'educació (DOGC núm. 5422, de 16.7.2009)
 - [Llei 21/2014](#), de 4 de novembre, per la qual es modifiquen el Text refós de la llei de propietat intel·lectual, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1996, de 12 d'abril, i la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil (BOE núm. 268, de 5.11.2014)
 - [Decret 213/2002](#), d'1 d'agost, pel qual s'estableix l'ordenació curricular de la formació bàsica de les persones adultes: capítol 2, cicle de formació instrumental per a les persones adultes —articles del 9 al 15— i annex 1, currículum de la formació instrumental per a les persones adultes (DOGC núm. 3694, de 07.8.2002)
 - [Decret 142/2008](#), de 15 de juliol, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments del batxillerat (DOGC núm. 5183, de 29.7.2008)
 - [Decret 161/2009](#), de 27 d'octubre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria per a les persones adultes (DOGC núm. 5496, de 2.11.2009)
 - [Decret 102/2010](#), de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius (DOGC núm. 5686, de 5.8.2010)
 - [Decret 187/2015](#), de 25 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria (DOGC núm. 6945, de 28.8.2015)
 - [Decret 119/2015](#), de 23 de juny, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària (DOGC núm. 6900, de 26.6.2015)
- [Resolució de 19 de juny de 2012](#), per la qual s'estableixen els currículums dels ensenyaments d'informàtica d'aplicació als centres i aules de formació de persones adultes, que depenen del Departament d'Ensenyament
- [Resolució de 10 de maig de 2013](#), per la qual s'estableixen els currículums dels ensenyaments corresponents a llengua catalana i castellana, llengua occitana, denominada aranese a l'Aran, i a les llengües estrangeres, d'aplicació als centres de formació d'adults, que depenen del Departament d'Ensenyament

Programes de formació i inserció: desenvolupament i aplicació

1 Finalitats i objectius dels programes de formació i inserció (PFI)

1.1 Finalitats

Els programes de formació i inserció tenen una triple finalitat: educativa, formativa i professionalitzadora. Han de permetre el desenvolupament personal de l'alumne i l'adquisició de competències que el preparin tant per a la inserció social i laboral com per a la continuïtat formativa.

1.2 Objectius

Els objectius dels programes de formació i inserció són els següents:

- a. Desenvolupar i consolidar la maduresa personal de cadascun dels joves, mitjançant el desenvolupament d'actituds, habilitats i capacitats que els permetin participar com a ciutadans responsables, d'acord amb els valors de convivència, en una societat democràtica.
- b. Proporcionar les competències professionals de les qualificacions de nivell 1 del Catàleg de qualificacions professionals vigent a Catalunya, que en permetin la inserció al món laboral, d'acord amb les seves capacitats i expectatives personals.
- c. Preparar per a la continuïtat formativa, especialment als cicles de formació professional de grau mitjà, mitjançant l'ampliació de les competències bàsiques i el desenvolupament de les capacitats clau que afavoreixen l'aprenentatge al llarg de la vida.
- d. Proporcionar orientació professional i acadèmica perquè cada jove pugui desenvolupar itineraris coherents de formació i capacitació professional que li facilitin la inserció i promoció professional.
- e. Implicar les empreses en els processos d'aprenentatge i d'ocupació dels participants, tot connectant les necessitats i finalitats de la formació amb les de l'entorn empresarial, mitjançant la formació pràctica en centres de treball.
- f. Fomentar i desenvolupar el principi d'igualtat d'oportunitats en tots els àmbits i, molt específicament, en l'accés dels joves i de les joves a la formació i al treball.

2 Modalitats

Els programes de formació i inserció tenen tres modalitats:

- a. Plans d'iniciació professional (PIP)
- b. Plans de transició al treball (PTT)
- c. Programes de formació i aprenentatge professional (FIAP)

3 Implantació i autorització

La Direcció General de Centres Públics determina l'oferta dels plans d'iniciació professional en instituts.

La Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial determina l'oferta de plans de transició al treball que es fan en col·laboració amb les administracions locals.

La Direcció General de Centres Públics, a proposta de la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial, determina l'oferta dels programes de formació i aprenentatge professional en instituts.

Poden impartir els programes de formació i inserció els centres educatius públics de titularitat distinta del Departament d'Ensenyament, els centres educatius privats i també els establiments de formació de les administracions locals o de qualsevol persona física o jurídica de caràcter privat, amb l'autorització prèvia del Departament d'Ensenyament.

Els centres educatius privats i els establiments han de comunicar l'oferta o sol·licitar l'autorització per impartir programes de formació i inserció als serveis territorials o al Consorci d'Educació de Barcelona, d'acord amb el procediment que estableix la [Resolució ENS/979/2016](#), de 13 d'abril.

La Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial actualitza la llista de centres i establiments que ofereixen els programes de formació i inserció i la publica al web del [Departament d'Ensenyament](#).

4.1 Estructura dels currículums dels programes de formació i inserció

Els programes de formació i inserció estan integrats per mòduls de formació general i mòduls de formació professional. Aquests mòduls es completen amb accions de seguiment i orientació al llarg de tot el programa.

Els currículums dels perfils professionals que s'estableixen en la [Resolució ENS/1102/2014](#), de 21 de maig, modificada per la [Resolució ENS/241/2015](#), de 9 de febrer, i en la [Resolució ENS/2250/2014](#), de 6 d'octubre, estan disponibles en el web de la [XTEC](#).

L'estructura general dels currículums dels programes de formació inserció és la següent:

Mòduls de formació professional	Mòduls inclosos en els currículums establerts pel Reial decret 127/2014 , de 28 de febrer, i pel Reial decret 356/2014 , de 16 de maig.	Mòduls associats a unitats de competència (hores segons currículum)
		Formació en centres de treball (180 hores)

	Mòduls propis dels programes de formació i inserció no inclosos en els currículums establerts pel Reial decret 127/2014, de 28 de febrer, i pel Reial decret 356/2014, de 16 de maig.	Formació bàsica en prevenció de riscos laborals (35 hores)
		Projecte integrat (40 hores que es cursen transversalment)
		Mòduls específics i hores segons el perfil
	Total	Entre 615 i 665 hores
Mòduls de formació general	Estratègies i eines de comunicació	110 hores
	Entorn social i territorial	30 hores
	Estratègies i eines matemàtiques	110 hores
	Incorporació al món professional	45 hores
	Total	295 hores
Accions de seguiment i orientació	Tutoria	40 hores
Formació complementària	Formació complementària de reforç i aprofundiment (que distribueix el centre)	Entre 0 i 50 hores
Total		1.000 hores

Aquestes 1.000 hores poden incloure, segons el perfil, 50 hores de formació complementària de reforç i aprofundiment. El centre les pot distribuir de la manera següent:

- a. Afegint més hores a les establertes per als mòduls de formació general i/o per als mòduls de formació professional, a excepció del mòdul de formació en centres de treball (FCT).
- b. Definint mòduls opcionals.

La distribució horària defineix no només les hores corresponents als mòduls de cada curs sinó també el pes que aquests tenen en el càlcul de les qualificacions globals.

4.2 Mòduls de formació general

Els mòduls de formació general desenvolupen les competències bàsiques necessàries per assolir les competències professionals i per afavorir tant la transició als cicles formatius de grau mitjà de formació professional com al món laboral.

4.3 Mòduls de formació professional

Els mòduls de formació professional inclouen un mòdul de formació en centres de treball per a l'assoliment de les competències professionals. Aquests mòduls completen una qualificació sencera de nivell 1 del Catàleg de qualificacions vigent a Catalunya i estan inclosos en el currículum bàsic dels cicles de formació professional bàsica regulats per: el [Reial decret 127/2014](#), de 28 de febrer, que regula aspectes específics de la formació professional bàsica; el [Reial decret 356/2014](#), de 16 de maig, pel qual s'estableixen set títols de formació professional bàsica del Catàleg de títols dels ensenyaments de formació professional, i el [Reial decret 774/2015](#), de 28 d'agost, pel que s'estableixen sis títols de formació professional bàsica del Catàleg de títols dels ensenyaments de formació professional.

4.4 Mòdul de formació en centres de treball

Els mòduls de formació professional inclouen, amb caràcter general, la formació en centres de treball. El mòdul de formació en centres de treball ha de tenir una durada de 180 hores, d'acord amb el currículum.

La formació en centres de treball es pot iniciar a partir del segon trimestre del curs, preferentment a partir del mes de febrer, i ha d'acabar normalment abans del 30 de juny de 2017. El termini de realització de la formació en centres de treball es pot allargar per motius raonats i sempre que la persona responsable de les pràctiques en pugui fer el seguiment. En cap cas no es pot fer durant el mes d'agost.

La formació en centres de treball es fa, amb caràcter general, en règim d'alternança amb la formació teòrica i pràctica en el centre. Quan l'alternança es du a terme entre el matí i la tarda, es pot reduir temporalment l'horari lectiu, si cal, per facilitar l'alternança. També es poden organitzar models d'alternança que comportin 2 o 3 dies a la setmana de formació en el centre educatiu i 3 o 2 dies de formació en el centre de treball. En casos excepcionals, és possible una concentració més gran de la formació en centres de treball al final del període formatiu. Tanmateix, en qualsevol sistema d'alternança, cal assegurar l'assistència de l'alumne al centre formatiu com a mínim un dia a la setmana, en horari sencer, o bé en horari de matí o tarda, fins a finals de curs.

La formació en centres de treball està regulada a l'[Ordre ENS/241/2015](#), de 27 de juliol, i desenvolupada en el document "[Normativa de la formació en centres de treball](#)", que el Departament d'Ensenyament publica anualment, sens perjudici que la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial pugui dictar instruccions específiques per a aquests programes.

4.5 Mòdul de projecte integrat

La seva finalitat és aplicar de manera globalitzada diverses competències

desenvolupades al llarg del procés d'aprenentatge relacionades amb el perfil professional i amb l'entorn laboral corresponent. S'ha de dur a terme a partir de l'atenció i l'assessorament de l'equip de formadors a cada jove.

La concreció del projecte integrat pot prendre formes diverses segons el perfil professional impartit, les col·laboracions que s'estableixen amb l'entorn i les possibilitats que aquest pot oferir. S'aconsella optar per models que promoguin la màxima vinculació amb l'entorn productiu, el treball en contextos reals i l'exposició i difusió del treball a l'exterior.

El mòdul de projecte integrat s'inclou en els mòduls de formació professional, té una càrrega horària de 40 hores i es fa, preferentment, el darrer període del curs escolar.

4.6 Planificació dels programes de formació i inserció

El centre ha de garantir que l'equip docent elabori, de manera conjunta i coordinada, la proposta de planificació del programa de formació i inserció i els criteris generals de desenvolupament curricular.

En aquest sentit i en el cas del centres públics, les hores lectives i no lectives corresponents a les dotacions assignades als programes de formació i inserció, es destinen íntegrament a la impartició de la formació del programa de formació i inserció, al seguiment individualitzat de cada alumne, i a la coordinació i treball de l'equip docent, d'acord al projecte educatiu establert.

5 Atenció personalitzada i tutoria dels alumnes

La tutoria dels alumnes dels programes de formació i inserció ha d'incorporar tant l'atenció personal individualitzada com el seguiment del grup, i s'ha de fer de manera contínua al llarg de tot el programa.

La tutoria individual té la finalitat de fer el seguiment, l'orientació personal, acadèmica i professional de cada jove i també l'acompanyament en la inserció laboral i educativa en finalitzar el programa.

Cada centre o entitat que imparteix programes de formació i inserció ha de concretar els objectius, els continguts i les activitats que es duen a terme en relació amb:

- l'orientació personal, acadèmica i professional de l'alumne;
- la cohesió i dinamització del grup;
- la coordinació de l'activitat educativa entre els membres de l'equip docent;
- la comunicació del centre amb les famílies de l'alumne i altres serveis de l'entorn;
- la col·laboració en els aspectes organitzatius generals del centre o de l'entitat.

L'acció tutorial ha de ser compartida per tot l'equip de formadors, i entre els components s'ha de garantir, com a mínim, una sessió d'atenció individual a cada jove

per trimestre.

El tutor o tutora de grup és un dels membres de l'equip de formadors, presideix les sessions d'avaluació, desenvolupa les sessions periòdiques de tutoria grupal i coordina les actuacions de l'equip docent en l'àmbit de l'acció tutorial.

6 Destinataris, accés i permanència

6.1 Destinataris

L'accés als programes de formació i inserció és voluntari. Hi poden accedir els joves no ocupats que compleixin com a mínim 16 anys i com a màxim 21 en l'any d'inici del programa i que no hagin obtingut el títol de graduat en educació secundària obligatòria.

6.2 Accés

6.2.1 Centres públics

La [Resolució ENS/505/2016](#), de 25 de febrer i l'annex 9 de la [Resolució ENS/1004/2016](#), de 18 d'abril, regulen el calendari i els protocols de preinscripció i matrícula dels programes de formació i inserció del curs 2016-2017 que organitza i gestiona el Departament d'Ensenyament.

6.2.2 Centres privats i establiments de formació

Es recomana que el procés d'admissió d'alumnes en centres privats i establiments de formació s'iniciï, de manera general, a partir del mes de maig.

6.3 Matrícula

El període de matriculació per als alumnes inscrits ha de ser, de manera general, de l'1 al 9 de setembre de 2016. A partir del 10 de setembre de 2016 i fins al 30 de novembre de 2016 s'ocupen les places vacants segons la llista d'espera o les noves sol·licituds.

6.4 Trasllet de matrícula

Si en el transcurs del programa de formació i inserció, per canvi de domicili, un alumne no pot completar la formació en un centre o establiment, pot sol·licitar el trasllat del seu expedient a un altre centre o establiment on s'imparteixi el mateix perfil professional, sempre que hi hagi vacants en el nou centre o establiment d'acollida. En aquests

casos, el centre on s'ha matriculat prèviament ha de gestionar el trasllat d'expedient al nou centre o establiment.

6.5 Permanència

Amb caràcter general, tenen preferència per ocupar les places les persones que cursen per primera vegada un programa de formació i inserció. Tanmateix, els alumnes que finalitzen un PFI i no superen el programa poden romandre al mateix centre i especialitat, com a màxim durant un altre curs acadèmic, sempre que així ho justifiquin circumstàncies personals o familiars.

7 Aspectes organitzatius

7.1 Configuració de grups

Els grups dels programes de formació i inserció els componen un mínim de 9 joves i un màxim de 17. En cas que totes les persones del grup siguin persones amb necessitats educatives especials, el nombre mínim per grup és de 8 joves i el màxim de 12.

Es pot fer la inscripció d'alumnes amb necessitats educatives especials en grups ordinaris, sempre que es consideri que el seu grau d'autonomia personal i social els permeti fer la formació pràctica en centres de treball i assolir almenys una de les unitats de competència del perfil professional.

La Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial pot autoritzar grups amb un nombre diferent del que estableix aquest apartat un cop se n'ha justificat la necessitat.

En el cas dels centres públics, la incorporació dels alumnes amb necessitats educatives especials a grups ordinaris s'ha de fer d'acord amb la reserva de places i el procés de preinscripció i matrícula que estableixen la [Resolució ENS/505/2016](#), de 25 de febrer, i l'annex 9 de la [Resolució ENS/1004/2016](#), de 18 d'abril.

En els grups ordinaris on la plaça de reserva per a alumnes amb necessitats educatives especials sigui ocupada per un alumne amb necessitats de tipus A, cal fer una reducció de ràtio d'una plaça.

7.2 Durada

Amb caràcter general, la durada dels programes de formació i inserció és d'un curs acadèmic i comprèn 1.000 hores de formació, d'acord amb el que estableix la [Resolució ENS/2250/2014](#), de 6 d'octubre.

En el cas dels programes dirigits específicament als alumnes amb necessitats educatives especials, es pot flexibilitzar la durada dels programes. En aquest supòsit, la

durada màxima és de dos cursos escolars.

7.3 Calendari i horaris

Les activitats lectives dels mòduls dels programes de formació i inserció es poden iniciar, amb caràcter general, fins a l'1 d'octubre de 2016.

- La distribució de l'horari lectiu s'ha de fer de dilluns a divendres, preferentment en horari de matí.
- La sessió de classe és de 60 minuts, en els quals s'inclou el canvi de classe. Per criteris didàctics es poden programar sessions de durada diferent sempre que el temps lectiu total per mòdul no variï.
- No s'han de fer més de tres hores lectives seguides sense un esbarjo mínim de 20 minuts.
- Amb caràcter general, un mateix grup d'alumnes no ha de fer més de sis hores lectives diàries, en horari de matí o de tarda, ni més de set hores lectives en horari de matí i tarda. La interrupció entre matí i tarda ha de ser almenys d'una hora.
- De manera general, l'horari dels grups d'alumnes s'ha de desenvolupar al matí (entre les 8 i les 15 hores), o a la tarda (entre les 15 i les 22 hores), o entre el matí i la tarda (sempre començant a partir de les 8 hores i acabant com a màxim a les 10 hores).
- En qualsevol cas, no es poden fer més de 7 hores diàries de formació teòrica i pràctica en el centre formatiu. En el període de realització del mòdul de formació en centres de treball, cal respectar el total d'hores establert en la "[Normativa de les pràctiques i estades en les empreses. Instruccions d'aplicació](#)".

7.4 Cobertura de l'assistència sanitària i assegurances

Abans d'iniciar les activitats acadèmiques, els alumnes han d'acreditar que disposen de cobertura de l'assistència sanitària.

Els titulars de les ofertes formatives han de disposar d'una pòlissa d'accidents i d'una pòlissa de responsabilitat civil que cobreixin les actuacions dels alumnes durant tot el període de formació, en què cal incloure el període de realització del mòdul de formació en centres de treball.

7.5 Drets i deures dels alumnes

Als alumnes que cursen programes de formació i inserció sostinguts amb fons públics, els és aplicable la normativa vigent sobre drets i deures dels alumnes i de regulació de la convivència als centres educatius no universitaris de Catalunya. Per a la resta d'alumnes aquesta normativa constitueix un marc de referència.

7.6 Personal que imparteix els programes de formació i inserció

El personal que imparteix els programes de formació i inserció ha de disposar de les capacitats, dels coneixements i de l'experiència idonis en relació amb els mòduls corresponents i amb l'atenció educativa als joves destinataris d'aquests programes.

Per impartir els mòduls de formació general cal tenir el títol de Llicenciatura, enginyeria, arquitectura, diplomatura, enginyeria tècnica, arquitectura tècnica o grau equivalent.

Per impartir els mòduls de formació professional s'exigeixen, al personal docent, els mateixos requisits de titulació i formació que s'estableixen per impartir els cicles corresponents de formació professional bàsica. Es pot incorporar, atenent a la qualificació i a les necessitats dels programes, personal no necessàriament titulat amb capacitat i experiència laboral provades en l'àmbit formatiu corresponent.

8 Avaluació dels aprenentatges

8.1 Regulació

L'avaluació dels aprenentatges dels alumnes és contínua, formativa i global, i es fa prenent com a referència els criteris d'avaluació que s'estableixen al currículum. Ha de tenir en compte el punt de partida en el moment d'incorporar cada jove al programa, el seu progrés i les competències assolides. Per aquest motiu, en l'avaluació inicial s'han de tenir en compte, si és el cas, les orientacions que el consell orientador especifiquin per a cada alumne en finalitzar l'escolarització a l'ESO.

S'han de fer, com a mínim, tres sessions d'avaluació durant el programa, en què s'inclou l'avaluació final.

Les sessions d'avaluació són responsabilitat de tot l'equip de formadors.

Cal fer un seguiment sistemàtic de les activitats dels alumnes i tenir-ne un registre i una valoració personalitzats. Cal impulsar les activitats d'autoavaluació, per implicar al màxim l'alumne que els cursa en el procés d'avaluació i aprenentatge, i cal utilitzar activitats i instruments d'avaluació diversos.

8.2 Documentació de l'avaluació

Els documents d'avaluació són els següents:

- a. Informe individualitzat d'avaluació de cada alumne
- b. Actes de les sessions d'avaluació

c. Acta final d'avaluació del programa per a la formació i inserció

d. Expedient acadèmic

Per formalitzar els processos de l'avaluació i de la certificació, i també per expedir els documents oficials, s'ha d'utilitzar l'aplicació de gestió de programes de formació i inserció del Departament d'Ensenyament, que integra aquestes funcions.

8.2.1 Centres educatius

Els centres on s'imparteixen programes de formació i inserció han d'arxivar i custodiar l'expedient acadèmic, i tots els altres documents oficials d'avaluació.

En el cas dels programes de formació i inserció que s'han portat a terme amb la col·laboració de les administracions locals aquesta documentació es custodia a l'institut de referència que determini la Direcció General de Formació Professional i Ensenyaments de Règim Especial.

8.2.2 Establiments de formació

Els serveis territorials o, si escau, el Consorci d'Educació de Barcelona han de designar l'institut de referència als efectes d'arxiu i custòdia de la documentació acreditativa de la formació que imparteixen els establiments de formació.

8.3 Qualificacions

Cada mòdul s'ha de qualificar en termes numèrics de l'1 al 10, sense decimals. Es consideren positives les qualificacions iguals a 5 o superiors.

La formació en centres de treball es qualifica d'"Apte/a" o "No apte/a".

La qualificació global dels mòduls de formació general es calcula com la mitjana ponderada dels mòduls que el componen, amb una xifra decimal. El pes de cada mòdul és el nombre d'hores que té establertes.

La qualificació global dels mòduls de formació professional es calcula com la mitjana ponderada, amb una xifra decimal. El pes de cada mòdul és el nombre d'hores que té establertes.

El projecte integrat s'avalua igual que la resta de mòduls; la seva nota compta un 5% de la qualificació global dels mòduls de formació professional.

La qualificació global del programa de formació i inserció es calcula com la mitjana aritmètica entre la qualificació global dels mòduls de formació general i la qualificació global dels mòduls de formació professional, calculada amb dues xifres decimals.

Per superar el programa de formació i inserció cal que la qualificació final del programa sigui igual a 5 o superior i que la qualificació de la formació en centres de treball sigui "Apte/a".

De manera general, l'avaluació final positiva d'un programa de formació i inserció requereix, com a mínim, el 70% d'assistència a les activitats de formació. Quan les absències estan justificades per raons de salut, per circumstàncies personals o familiars greus o per incorporació tardana, es pot avaluar positivament un alumne sempre que superi el 50% de l'assistència i superi les activitats de recuperació corresponents.

8.4 Certificació

Els alumnes dels programes de formació i inserció obtenen un certificat expedit pel centre o per l'establiment de formació on han cursat els programes.

El certificat inclou la qualificació final dels mòduls per tal de facilitar, a qui els superi, el reconeixement de la formació rebuda.

Els alumnes que no han finalitzat el programa i que, per tant, no poden obtenir el certificat acadèmic, però que han assistit, com a mínim, a un terç de la durada total del programa, poden demanar un certificat d'assistència en què s'especifiqui el nombre d'hores d'assistència i el percentatge del que representa respecte del total del curs.

En el cas dels programes de formació i inserció per a grups d'alumnes amb necessitats educatives especials, cada alumne ha de rebre un certificat, en finalitzar el programa. Hi han de constar els mòduls formatius amb avaluació positiva i la relació d'unitats de competència que acredita en l'àmbit professional corresponent.

9 Reconeixement de la formació. Efectes de la realització d'un programa de formació i inserció

9.1 Reconeixement de la formació en les proves d'accés a cicles formatius de grau mitjà

La superació d'un programa de formació i inserció tindrà el reconeixement que s'estableixi en la normativa vigent per a la realització de les proves d'accés a cicles formatius de grau mitjà.

9.2 Formació professional bàsica

La superació dels mòduls dels programes de formació i inserció que formin part d'un títol professional bàsic té caràcter acumulable per a l'obtenció d'aquest títol.

9.3 Acreditació d'unitats de competència

Les qualificacions positives dels mòduls de formació professional comporten l'acreditació de les unitats de competència corresponents i donen dret al reconeixement a l'efecte de l'obtenció del certificat de professionalitat de nivell 1, que expedeix l'Administració laboral.

9.4 Accés als centres de formació d'adults

Els alumnes que estiguin cursant, o hagin cursat, un programa de formació i inserció i siguin menors de 18 anys poden incorporar-se, amb caràcter excepcional, als centres de formació d'adults per obtenir el graduat en educació secundària obligatòria.

10 Informe anual per a l'avaluació dels programes

Per valorar el desenvolupament dels programes i l'adaptació als objectius previstos, els centres o els establiments que imparteixen programes de formació i inserció han d'elaborar un informe anual i presentar-lo a la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial.

Aquest informe ha d'incloure el següent:

- Inscripció i mobilitat dels joves inscrits.
- Desenvolupament i adaptacions possibles del currículum establert.
- Resultats globals d'aprenentatge en els diferents tipus de mòduls.
- Resultats d'inserció laboral i educativa.
- Valoració global, aspectes innovadors i propostes de millora.

11 Normativa d'aplicació (programes de formació i inserció: desenvolupament i aplicació)

- [Reial decret 127/2014](#), de 28 de febrer, pel qual es regulen aspectes específics de la formació professional bàsica dels ensenyaments de formació professional del sistema educatiu, s'aproven catorze títols professionals bàsics, es fixen els seus currículums bàsics i es modifica el Reial decret 1850/2009, de 4 de desembre, sobre expedició de títols acadèmics i professionals corresponents als ensenyaments establerts en la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (BOE núm. 55, de 5.3.2014)
- [Reial decret 356/2014](#), de 16 de maig, pel qual s'estableixen set títols de formació professional bàsica del catàleg de títols dels ensenyaments de formació

- professional (BOE núm. 130, de 29.5.2014)
- [Reial decret 774/2015](#), de 28 d'agost, pel que s'estableixen sis títols de formació professional bàsica del Catàleg de títols dels ensenyaments de formació professional (BOE núm. 207, de 29.8.2015)
 - [Ordre ENS/241/2015](#), de 27 de juliol, de la formació en centres de treball (DOGC núm. 6928, de 5.8.2015)
 - [Resolució ENS/1102/2014](#), de 21 de maig, per la qual s'estableixen els programes de formació i inserció per al curs 2014-2015 (DOGC núm. 6628, de 22.05.2014)
 - [Resolució ENS/2250/2014](#), de 6 d'octubre, de l'estructura dels programes de formació i inserció (DOGC núm. 6727, de 14.10.2014)
 - [Resolució ENS/241/2015](#), de 9 de febrer, de modificació de la Resolució ENS/1102/2014, de 21 de maig, per la qual s'estableixen els programes de formació i inserció per al curs 2014-2015, i s'obre el termini per al curs 2015-2016 (DOGC núm. 6815, de 20.2.2015)
 - [Resolució ENS/979/2016](#), de 13 d'abril, per la qual s'obre el procediment d'autorització i comunicació per impartir programes de formació i inserció en el curs 2016-2017 (DOGC núm. 7104, de 21.4.2016)
 - [Resolució de 14 de gener de 2015](#), del director general de Formació Professional i Ensenyaments de Règim Especial, per la qual es determina la superfície dels espais per impartir els cicles de formació professional bàsica a partir del curs 2014-2015
 - [Resolució ENS/505/2016](#), de 25 de febrer, per la qual s'aproven les normes de preinscripció i matrícula d'alumnes als centres del Servei d'Educació de Catalunya i altres centres educatius, en els diversos ensenyaments sostinguts amb fons públics, per al curs 2016-2017 (DOGC núm. 7073, de 7.3.2016)
 - [Resolució ENS/1004/2016](#), de 18 d'abril, per la qual es determinen el calendari i els aspectes específics de la preinscripció per al curs 2016-2017 per als ensenyaments de batxillerat, batxillerat integrat amb música o dansa, cicles formatius de formació professional de grau mitjà i de grau superior, cursos d'accés a aquests cicles, programes de formació i inserció, cicles formatius d'arts plàstiques i disseny de grau mitjà i de grau superior, artístics superiors (art dramàtic, música, dansa, disseny i conservació i restauració de béns culturals), d'idiomes en escoles oficials d'idiomes, esportius, i els impartits en centres i aules de formació d'adults (DOGC núm. 7105, de 22.4.2016)

Servei d'assessorament i servei de reconeixement acadèmic dels aprenentatges a la formació professional

1 Servei d'assessorament en la formació professional del sistema educatiu

L'assessorament és un servei que el centre educatiu presta de forma individual, a

sol·licitud d'una persona adulta que disposi d'experiència laboral o formació prèvia.

Consisteix en la identificació i l'anàlisi detallada de les capacitats i les expectatives professionals de les persones que el sol·liciten, i la valoració i la recomanació de les ofertes formatives, amb les seves variants, que millor s'adaptin al seu perfil i interessos.

Conclou amb l'elaboració i el lliurament a l'usuari de l'informe d'assessorament personalitzat, on han de constar:

- a) les recomanacions de l'assessor o assessora;
- b) l'itinerari formatiu i professional;
- c) el dossier de la trajectòria professional.

1.1 Centres educatius (Ass.)

La prestació del servei d'assessorament és de lliure opció de cada centre, i el poden oferir, només, per a les famílies professionals de les quals tinguin implantat almenys un cicle formatiu.

Poden prestar el servei d'assessorament els centres que declaren que estan compromesos en un procés de qualitat, tant en el servei d'assessorament com en els ensenyaments objecte d'assessorament.

El desenvolupament del servei d'assessorament no pot alterar el funcionament ordinari del centre.

1.1.1 Comunicació del servei d'assessorament (Ass.)

Si un centre vol participar en el servei d'assessorament ha de fer arribar als serveis territorials o, si escau, al Consorci d'Educació de Barcelona, abans d'iniciar el servei, la comunicació corresponent.

Els models de comunicació estan a disposició dels centres al Catàleg de models del [Portal de centres del Departament](#) i del [Portal de centres d'altres titularitats](#) (model "Comunicació de la prestació dels serveis").

1.1.2 Carta de compromís de qualitat del centre educatiu (Ass.)

El director o directora, o titular, del centre ha de declarar el compromís per establir i fer pública una carta de compromís de qualitat en la prestació del servei d'assessorament abans de l'inici de la prestació del servei, d'acord amb l'article 3 la [Resolució ENS/1492/2015](#), de 26 de juny.

Els models estan a disposició dels centres en el [Portal Odissea](#) > servei FP

- Model “Carta de compromís d'assessorament-reconeixement”
- Model “Carta de compromís d'assessorament”

1.1.3 Sistema de gestió de qualitat i millora contínua (Ass.)

El director o directora o, si escau, titular del centre ha de declarar una de les quatre opcions d'aquest apartat:

1. Els centres que prestin serveis per primera vegada aquest curs i tenen implantat un sistema de gestió de la qualitat i millora contínua han de declarar que el centre ja té implantat, o està en procés d'implantació, un sistema de gestió de qualitat i millora contínua, que abasta els ensenyaments objecte d'assessorament i que, a més, es compromet a incorporar, abans d'un any, el nou servei d'assessorament en el seu sistema de gestió de la qualitat.
2. Els centres que prestin serveis per primera vegada aquest curs i no tenen implantat un sistema de gestió de la qualitat i millora contínua han de declarar que el centre es compromet a implantar, abans de dos anys, un sistema de gestió de la qualitat i millora contínua, aprovat per la direcció o titularitat del centre, tant en el servei d'assessorament, com en els ensenyaments dels cicles formatius de les famílies professionals objecte d'assessorament, que tinguin les característiques que s'indiquen a l'article 4 de la [Resolució ENS/1492/2015](#), de 26 de juny.
3. Els centres que prestin serveis, que van oferir el servei en cursos anteriors, i tenen implantat un sistema de gestió de qualitat i millora contínua, han de declarar que el centre ja tenia implantat un sistema de gestió de qualitat i millora contínua, que abasta els ensenyaments que són objecte d'aquests serveis i que va incorporar aquests serveis en el seu sistema de gestió de qualitat.
4. Els centres que prestin serveis, que van oferir el servei en cursos anterior i es van comprometre a incorporar un sistema de gestió de qualitat i millora contínua, en un termini de dos anys, han de declarar que el centre es troba en procés d'implantar un sistema de gestió de qualitat i millora contínua, tant en els serveis indicats com en els ensenyaments dels cicles formatius i les famílies professionals, que són objecte d'aquests serveis.

1.1.4 Supervisió de la Inspecció (Ass.)

Les comunicacions que reben els serveis territorials o, si escau, el Consorci d'Educació de Barcelona, les supervisa la Inspecció d'Educació, per comprovar que els centres reuneixen els requisits necessaris per prestar el servei amb garanties de qualitat,

d'acord amb el que s'estableix a la [Resolució ENS/1492/2015](#), de 26 de juny.

1.1.5 Actuacions del servei d'assessorament (Ass.)

La prestació del servei d'assessorament en la formació professional del sistema educatiu comporta:

- la programació i la informació pública de l'oferta del servei d'assessorament de les famílies professionals implantades que determini el centre educatiu;
- la gestió de l'accés al servei dels destinataris;
- la realització de les sessions d'assessorament, d'acord amb el protocol establert per la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial.

1.2 Destinataris (Ass.)

S'adreça a les persones adultes interessades a obtenir una diagnosi de les seves possibilitats formatives i de promoció professional i a conèixer l'itinerari formatiu i professional més adequat per aconseguir l'objectiu de qualificació proposat.

Es pot sol·licitar de forma individual, o bé a demanda d'una entitat o empresa; en aquest darrer cas cal que s'hagi signat un conveni o acord de col·laboració amb la titularitat del centre que presta el servei.

L'informe d'assessorament, que emet el servei d'assessorament en la formació professional del sistema educatiu, és un requisit previ per inscriure's en el procediment de reconeixement acadèmic dels aprenentatges assolits mitjançant l'experiència laboral o en activitats.

1.3 Les sessions d'assessorament (Ass.)

Els usuaris han de ser informats i acompanyats per l'assessor o l'assessora del centre i han d'emplenar el dossier de la trajectòria professional.

El procés d'assessorament consta de set fases. Al llarg d'aquestes fases l'assessor o l'assessora acompanya els usuaris en la formalització del dossier de trajectòria professional i recull evidències per determinar l'itinerari formatiu i professional més adequat per assolir l'objectiu professional desitjat. A partir d'aquest itinerari formatiu i professional personalitzat, l'assessor o l'assessora redacta les recomanacions corresponents. En acabar, lliura a l'usuari l'informe d'assessorament, format pels tres documents anteriors. Paral·lelament l'assessor o l'assessora completa els apartats corresponents del dossier d'assessorament i de reconeixement, a partir de l'anàlisi de la documentació aportada i la informació recollida a les entrevistes.

La Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial posarà a disposició dels centres que prestin el servei d'assessorament els recursos documentals necessaris per fer cada una de les fases:

- Model de l'informe d'assessorament:
 - Model de dossier de trajectòria professional
 - Model de l'itinerari formatiu i professional
 - Model del document de recomanacions
- Model de dossier d'assessorament i de reconeixement (només per a la comissió avaluadora)

L'assessorament s'ha de fer d'acord amb els criteris, procediment, documentació i formació que estableixi la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial. Aquests documents estan a disposició dels centres a l'entorn virtual de formació [Odissea](#).

1.4 Els assessors (Ass.)

Els requisits que han de tenir els professors per poder prestar el servei d'assessorament en la formació professional estan recollits a l'article 5 de la [Resolució ENS/1492/2015](#), que també n'inclou les funcions:

- a. Acompanya i assessora els usuaris per emplenar el dossier de la trajectòria professional, d'acord amb el procediment establert, tot indicant-los, si escau, la forma d'ordenar la documentació per facilitar la seva possible participació en el procés de reconeixement acadèmic d'aprenentatges, així com el procés que han de seguir.
- b. Convoca les sessions d'assessorament, que són d'assistència obligatòria per part dels usuaris.
- c. Verifica i analitza la documentació aportada pels usuaris.
- d. Valora la suficiència i idoneïtat de la documentació en relació amb les unitats formatives. Si cal, demana a l'usuari que porti nova documentació o documentació complementària, tot donant pautes per resoldre els problemes o la manca de registres documentals relacionades amb la seva experiència o formació.
- e. Elabora l'informe d'assessorament, amb la inclusió del disseny de l'itinerari formatiu i professional i les recomanacions necessàries per aconseguir l'objectiu professional.
- f. Elabora el dossier d'assessorament i de reconeixement necessari per a la participació posterior, si escau, dels usuaris en el procés de reconeixement acadèmic dels aprenentatges assolits mitjançant l'experiència laboral o en activitats socials.
- g. Emplena les dades necessàries per seguir i assegurar la qualitat del servei.

El director o directora, o titular, del centre, a proposta de la persona responsable de la coordinació del servei d'assessorament, designa el nombre de professors necessaris per prestar el servei en funció de la demanda prevista.

1.5 La coordinació del servei d'assessorament (Ass.)

El director o directora, o titular, del centre ha de designar una persona, preferentment de l'equip de direcció o coordinació, com a responsable de la coordinació del servei d'assessorament.

Les funcions del coordinador o coordinadora, entre altres, són:

- a. Programar, organitzar i coordinar el servei d'assessorament.
- b. Promoure el servei i informar les persones interessades.
- c. Seguir i assegurar la qualitat del procediment del servei d'assessorament.
- d. Gestionar les reclamacions.
- e. Confeccionar el calendari i garantir-ne el compliment.
- f. Gestionar les dades requerides i elaborar la memòria anual.
- g. Gestionar les enquestes de satisfacció dels usuaris.

1.6 Dedicació dels professors en centres dependents del Departament d'Ensenyament (Ass.)

La col·laboració en aquesta actuació es considera una activitat complementària d'horari fix del centre d'acord amb la Resolució per la qual s'aprova el document per a l'organització i el funcionament dels centres públics d'educació secundària.

S'estima que cada professor o professora, amb una hora de dedicació de l'horari fix de permanència, pot assessorar 10 usuaris al llarg del curs.

Sens perjudici del que disposa el [Decret 102/2010](#), de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius (DOGC núm. 5686, de 5.8.2010), els centres dependents del Departament d'Ensenyament que optin per oferir el servei d'assessorament han d'organitzar part de les sessions necessàries per prestar el servei dins l'horari fix de presència dels professors que facin l'assessorament.

1.6.1 Compensació econòmica (Ass.)

Els professors dependents del Departament d'Ensenyament que facin més assessoraments dels programats dins de l'horari fix d'activitats complementàries podran percebre la compensació econòmica que determini el director o directora del centre. Aquest import no pot ser superior al preu públic establert a l'[Ordre ENS/270/2012](#), de 31 d'agost. La direcció del centre ha d'efectuar els pagaments dels imports econòmics als professors amb la retenció corresponent, i fer-ne liquidació de

l'IRPF i l'ingrés corresponent a l'Administració tributària.

Els models estan a disposició dels centres en el [Portal Odissea](#) - servei FP:

- Model “Minuta assessor centres dependents del Departament d'Ensenyament”
- Model “Minuta assessor centres no dependents del Departament d'Ensenyament”

En el cas dels centres públics dependents del Departament d'Ensenyament, l'import total de les actuacions que percebi el professor o la professora durant l'any natural no pot superar el 30% de les retribucions anuals brutes (excloses les de caràcter personal derivades de l'antiguitat) que li corresponen pel lloc de treball principal, d'acord amb l'article 7 de la [Llei 21/1987](#), de 26 de novembre, d'incompatibilitats del personal al servei de l'Administració de la Generalitat, i l'article 22.2 del [Decret 138/2008](#), de 8 de juliol, d'indemnitzacions per raó del servei.

1.7 Preu del servei (Ass.)

L'import del servei dels centres educatius dependents del Departament estan recollits a l'[Ordre ENS/270/2012](#), de 31 d'agost.

Els centres educatius de titularitat pública no dependents del Departament d'Ensenyament i els centres de titularitat privada poden establir, i fer públic, el preu que considerin per a la prestació del servei d'assessorament.

1.7.1 Responsabilitat del pagament del servei (Ass.)

En el servei d'assessorament d'oferta, el preu és exigible a la persona destinatària.

En el servei d'assessorament de demanda, el preu és exigible a l'empresa o entitat que signi l'acord o el conveni corresponent.

1.7.2 Quantitats obtingudes pel centre derivades de la prestació del servei d'assessorament (Ass.)

Les quantitats obtingudes pel centre derivades de la prestació del servei d'assessorament s'han d'ingressar al compte corrent del centre, que les ha de gestionar en el marc del que preveuen els capítols II i III del títol VII de la [Llei 12/2009](#), del 10 de juliol, d'educació.

1.8 Informació, difusió i coordinació de l'oferta entre la població, les empreses, els agents socials i les entitats (Ass.)

El centre ha d'informar, difondre i promoure el servei d'assessorament en la formació professional del sistema educatiu entre la població, les empreses, les entitats, les organitzacions socials i empresarials i les institucions del seu entorn d'influència.

Els centres s'han de coordinar, a través de la coordinació de formació professional territorial dels serveis territorials o, si escau, del Consorci d'Educació de Barcelona, per col·laborar i fer la difusió amb la major eficàcia.

1.8.1 La informació i la difusió als webs dels centres educatius (Ass.)

Abans del mes de setembre cal informar del següent:

- a. Les famílies professionals per a les quals s'ofereix el servei i els cicles associats.
- b. El nombre de places que s'ofereix per a cada família professional.
- c. Els criteris i el procediment d'admissió de les sol·licituds.
- d. Les dates del període de sol·licitud al servei d'assessorament.
- e. La data de publicació de la llista d'admesos al servei i les places de reserva en cas d'una demanda superior a les places ofertes.
- f. Data i hora de la sessió informativa.
- g. El termini per presentar la documentació i fer el pagament del preu del servei.
- h. La carta de compromís de qualitat del servei d'assessorament i de reconeixement acadèmic dels aprenentatges.
- i. El calendari general del servei d'assessorament.

Els models estan a disposició dels centres en el Portal Odissea - servei FP:

- Model "Calendari del procés"

1.8.2 Informació al web del Departament d'Ensenyament (Ass.)

Al web del Departament es poden consultar els centres que ofereixen aquest servei i l'oferta per famílies a l'apartat de Formació professional > [Mesures flexibilitzadores](#).

1.9 Calendari, actuacions i gestió del servei d'assessorament (Ass.)

El centre ha d'establir, abans del mes de setembre de cada curs, el programa d'actuacions de tot el curs, l'oferta de places per a cada família professional implantada i informar-ne públicament al web del centre i al tauler d'anuncis.

1.9.1 Sol·licituds (Ass.)

Per sol·licitar el servei cal fer-ho dins el termini establert, presencialment al centre

educatiu i per a una família professional.

El centre ha de penjar el full de sol·licitud del servei al seu web. També ha d'estar disponible, a l'abast dels interessats, en format paper.

Per formalitzar la sol·licitud cal presentar, dins el termini establert, la documentació següent:

- Full de sol·licitud imprès amb les dades personals i la família professional escollida.
- Fotocòpia del DNI, NIE o passaport, acompanyat de l'original per a la seva verificació.

Els models estan a disposició dels centres en el [Portal Odissea](#) - servei FP

- Model "Sol·licitud al servei d'assessorament"

1.9.2 Termini i publicació de les sol·licituds

El període d'admissió de les sol·licituds ha de tenir, com a mínim, una durada de set dies hàbils (sense comptar dissabtes ni dies festius del centre).

Si no s'exhaureix el nombre de places, el centre pot ampliar el termini de sol·licitud al servei d'assessorament fins a completar l'oferta de places, sens perjudici del calendari establert per al desenvolupament del servei.

La publicació de les llistes ordenades d'admesos al servei i de places de reserva s'ha de fer, com a molt tard, set dies hàbils (sense comptar dissabtes ni dies festius del centre) després finalitzar el termini de sol·licitud.

1.9.3 Criteris d'admissió (Ass.)

En els centres dependents del Departament d'Ensenyament, l'ordre d'admissió al servei es fa d'acord amb la major edat del sol·licitant, la qual es justifica mitjançant el document corresponent: DNI, NIE o passaport.

En els centres públics no dependents del Departament d'Ensenyament i en els centres privats, el titular pot establir els criteris de prioritat en l'admissió que consideri oportuns.

1.9.4 Reclamacions contra la llista d'admesos a la preinscripció (Ass.)

Els interessats disposaran de tres dies hàbils (sense comptar el dissabte, si n'hi hagués), a partir del dia següent al de la publicació de les llistes d'admesos al servei, per presentar al·legacions en relació amb procés.

El centre ha de penjar, al seu web, el model de reclamacions a la llista d'admesos al servei. També cal oferir aquest document als interessats, en format paper.

Els models estan a disposició dels centres en el [Portal Odissea](#) - servei FP

- Model "Reclamacions. Sol·licitud d'assessorament"

Les al·legacions s'han de presentar per escrit al centre on s'ha presentat la sol·licitud.

1.9.5 Publicació de les llistes definitives d'admesos, de la llista d'espera i pagament del preu (Ass.)

El centre ha de publicar la llista definitiva d'admesos, el termini i les instruccions de pagament del servei. La documentació que cal lliurar a l'aspirant per a la inscripció al servei és la següent:

- Full d'inscripció al servei d'assessorament
- Document justificatiu de la bonificació o l'exempció del preu públic, si és el cas.
- Resguard bancari de pagament del preu establert.

El termini màxim és de quatre dies hàbils (sense comptar dissabtes ni dies festius del centre) a comptar des del dia següent de la data de publicació de la llista d'admesos.

La manca de pagament del preu del servei en el termini establert comporta l'exclusió del servei.

Si una vegada iniciat el servei es detecta que l'usuari necessita rebre l'assessorament d'una família professional de la qual el centre no ofereix el servei, el mateix centre ha d'informar dels centres educatius que li poden oferir aquest servei i li ha de retornar l'import del preu del servei que l'usuari hagi abonat prèviament.

1.9.6 Prestació del servei en col·laboració amb altres centres (Ass.)

Si l'assessorament que es presta requereix el coneixement de continguts de més d'una família professional, per tal d'afavorir els usuaris del servei, es podran establir mecanismes de col·laboració entre els centres que tinguin implantades aquestes diferents famílies, per prestar el servei d'assessorament de manera conjunta.

1.10 Enquestes de satisfacció (Ass.)

La Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial estableix els ítems mínims que ha de contenir l'enquesta de satisfacció i el procediment d'obtenció de les dades dels serveis d'assessorament i del servei de reconeixement acadèmic dels aprenentatges assolits mitjançant l'experiència laboral.

En el cas de l'assessorament, un dels indicadors que s'ha d'emprar consisteix en enquestes de satisfacció dels usuaris respecte del servei rebut.

Els ítems mínims que ha de contenir l'enquesta de satisfacció estan definits per la

Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial.
Els models estan a disposició dels centres en el Portal Odissea - servei FP

- Model “Enquesta de satisfacció. Assessorament”

1.11 Memòria anual (Ass.)

El centre ha de trametre abans del 25 de juliol de cada curs als serveis territorials corresponents o, si escau, al Consorci d'Educació de Barcelona, una memòria anual sobre el desenvolupament del servei d'assessorament, indicant:

- a) dades generals del servei d'assessorament per al curs actual;
- b) comunicació del servei d'assessorament per al curs següent;
- c) oferta i difusió per al curs següent.

Els models estan a disposició dels centres en el [Portal Odissea](#) - servei FP:

- Model “Memòria anual Asse- Rec- Formació-Recursos i suport a l'assessorament”

Els centres rebran, a través de la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial, la informació, la formació i la documentació específica necessària per desenvolupar el procediment metodològic que s'estableixi per al servei d'assessorament en la formació professional del sistema educatiu. Entre d'altres, es posarà a disposició:

- a) l'aplicació de gestió;
- b) el web amb la informació i documentació;
- c) documentació tècnica a l'entorn virtual de formació Odissea.

1.12 Coordinació del servei d'assessorament (Ass.)

En cada àmbit territorial, els serveis territorials corresponents o, si escau, el Consorci d'Educació de Barcelona porten a terme la coordinació general dels centres que implantin el servei d'assessorament en la formació professional del sistema educatiu, mitjançant una xarxa de cooperació, intercanvi i formació, per organitzar i desenvolupar el servei, que està coordinada pel coordinador o la coordinadora de formació professional al territori.

Les funcions principals del coordinador o coordinadora de la xarxa territorial, entre d'altres, són les següents:

- a) Coordinar l'oferta del servei d'assessorament de les famílies professionals.
- b) Establir les estratègies i els protocols d'informació, difusió i promoció del servei en el territori.

c) Coordinar l'establiment de convenis o acords amb empreses, entitats o associacions.

d) Altres que pugui establir la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial o la Direcció dels Serveis Territorials o, si escau, el Consorci d'Educació de Barcelona.

1.13 Seguiment del servei d'assessorament (Ass.)

La Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial, conjuntament amb la Inspecció d'Educació, fan el seguiment del servei d'assessorament en la formació professional del sistema educatiu.

Si es detecta alguna deficiència en el compliment dels requisits previstos o del procediment establert, la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial requerirà al centre que l'esmeni.

La manca de l'esmena de les deficiències que s'hagin detectat, comportarà l'obertura d'un procediment, amb audiència del centre interessat, que clourà amb una resolució del director o directora general de la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial, que pot comportar, si s'acredita la manca de l'esmena de les deficiències detectades, l'exclusió del centre per prestar aquest servei, en relació amb la família professional en què s'hagi produït la incidència.

1.14 Arxiu, custòdia i gestió de la documentació (Ass.)

Els centres han de donar d'alta en el sistema d'informació a les persones que han sol·licitat i han estat admeses al servei d'assessorament; han d'obrir-ne el respectiu expedient i arxivar-ne i custodiar-ne les dades.

Els centres han d'arxivar i custodiar durant cinc anys una còpia, digitalitzada o en paper, de l'informe d'assessorament que emetin i del dossier d'assessorament i de reconeixement per a la junta de reconeixement, si es el cas.

Si en el transcurs d'aquests cinc anys, un altre centre sol·licita el dossier d'assessorament, se n'ha d'enviar una còpia per tal que l'original romangui al centre on s'ha fet l'assessorament.

Així mateix, cal guardar a l'expedient l'original de la sol·licitud del servei i el rebut del pagament del preu.

1.15 Tractament de les dades personals (Ass.)

El tractament de les dades personals s'ha de dur a terme d'acord amb el que preveu la [Llei orgànica 15/1999](#), de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal

(BOE núm. 298, de 14.12.1999) i el Reglament de desenvolupament de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre de 1999, aprovat pel [Reial decret 1720/2007](#), de 21 de desembre.

1.16 El servei d'assessorament a demanda d'empreses, entitats, associacions o administracions (Ass.)

L'organització del servei a demanda es concreta en l'acord o conveni subscrit entre el Departament d'Ensenyament o la titularitat del centre educatiu i l'empresa, entitat o administració interessada en assessorar el seu personal.

En les associacions empresarials, sectorials o professionals, els convenis són extensius a tots els representants o associats.

Els convenis de col·laboració han d'identificar: les persones o col·lectius destinataris del servei; qui el prestarà i en quines condicions; la forma de gestió del preu del servei d'assessorament; les famílies professionals objecte del servei, i el procediment de sol·licitud al servei.

Els centres del Departament d'Ensenyament canalitzen les demandes de les empreses, entitats o associacions interessades a través de la coordinació de formació professional territorial, la qual, previ informe valoratiu, les farà arribar a la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial per establir-ne els termes i, si escau, proposar la signatura de l'acord o conveni amb les parts interessades.

Pel que fa al Consorci d'Educació de Barcelona, aquest determina la persona o persones de contacte amb els centres.

Els centres privats i els centres públics que no depenen del Departament d'Ensenyament han de fer arribar una còpia del conveni als serveis territorials corresponents o, si escau, al Consorci d'Educació de Barcelona, en el termini dels 15 dies posteriors a la signatura d'aquest i abans d'iniciar les actuacions.

Els models estan a disposició dels centres en el [Portal Odissea](#) - servei FP:

- “Model de conveni”

1.16.1 Els assessors (Ass.)

L'assessorament el poden portar a terme les persones expertes de les empreses, entitats o administracions, d'acord amb l'article 9 de la [Resolució ENS/1492/2015](#), de 26 de juny.

1.16.2 Funcions dels assessors (Ass.)

- a. Acompanya i assessora l'usuari per formalitzar-ne el dossier de la trajectòria professional, d'acord amb el procediment establert, tot indicant-li, si escau, com ordenar la documentació per facilitar-ne la possible participació en el procés de reconeixement acadèmic d'aprenentatges i/o acreditació de competències, així com el procés que ha de seguir.
- b. Convoca les sessions d'assessorament, que són d'assistència obligatòria per part de l'usuari.
- c. Verifica i analitza la documentació que aporta l'usuari.
- d. Valora la suficiència i idoneïtat de la documentació en relació amb les unitats formatives. Si cal, demana a l'usuari que porti nova documentació o documentació complementària, tot donant pautes per resoldre els problemes o la manca de registres documentals relacionats amb l'experiència o la formació.
- e. Elabora l'informe d'assessorament, amb la inclusió del disseny de l'itinerari formatiu i professional i les recomanacions necessàries per aconseguir l'objectiu professional.
- f. Elabora el dossier d'assessorament i de reconeixement necessari per a la participació posterior, si escau, dels usuaris en el procés de reconeixement acadèmic dels aprenentatges assolits mitjançant l'experiència laboral o en activitats socials.
- g. Emplena les dades necessàries per seguir i assegurar la qualitat del servei.
- h. Atén les indicacions que estableix el centre educatiu per coordinar del servei.

1.16.3 Exempció de l'aplicació del preu públic (Ass.)

En el cas que el servei d'assessorament el presti personal expert de les empreses, entitats o administracions, no serà d'aplicació el preu públic amb què pugui estar gravada aquesta prestació, aplicable als centres educatius dependents del Departament d'Ensenyament.

1.16.4 Coordinació de les actuacions d'assessorament per part del centre (Ass.)

El centre o centres educatius afectats per aquests convenis o acords són els responsables del servei d'assessorament i han de coordinar les actuacions d'assessorament que es facin, en col·laboració amb empreses, entitats i administracions, per assegurar-ne la qualitat global del procés.

2 Servei de reconeixement acadèmic dels aprenentatges assolits mitjançant l'experiència laboral o en activitats socials

El reconeixement acadèmic dels aprenentatges assolits mitjançant l'experiència laboral o en activitats socials és un servei que presta el centre educatiu, a sol·licitud de l'usuari o usuària, que permet obtenir la correspondència amb els ensenyaments de formació professional del sistema educatiu.

El servei de reconeixement acadèmic dels aprenentatges es pot sol·licitar de forma individual o bé, a demanda d'una entitat o empresa prèvia la signatura d'un conveni de col·laboració amb la titularitat del centre que presta el servei.

Ensenyaments que es poden reconèixer

Únicament es poden reconèixer els aprenentatges relacionats amb les unitats formatives o crèdits que derivin d'unitats de competència dels títols de formació professional inicial.

Per als títols derivats de la [Llei orgànica 2/2006](#), de 3 de maig, d'educació (LOE), no es poden reconèixer els aprenentatges de les unitats formatives dels mòduls següents:

- a. Formació i orientació laboral (FOL)
- b. Empresa i iniciativa emprenedora (EIE)
- c. Síntesi
- d. Projecte
- e. Formació en centres de treball (FCT)

Per als títols derivats de la [Llei orgànica 1/1990](#), de 3 d'octubre, d'ordenació general del sistema educatiu (LOGSE), no es poden reconèixer els aprenentatges dels crèdits següents:

- a. Relacions en l'entorn de treball (RET)
- b. Relacions en l'àmbit de treball (RAT)
- c. Formació i orientació laboral (FOL)
- d. Administració i gestió de la petita i mitjana empresa (AGE), sempre que no derivi d'una unitat de competència.
- e. Síntesi
- f. Formació en centres de treball (FCT)

2.1 Centres educatius (Rec.)

La prestació del servei de reconeixement acadèmic dels aprenentatges és de lliure opció de cada centre, i només el pot oferir per als cicles formatius que tingui implantats.

Poden prestar el servei de reconeixement acadèmic dels aprenentatges els centres que declaren que estan compromesos en un procés de qualitat, tant en els serveis d'assessorament i de reconeixement acadèmic dels aprenentatges assolits mitjançant l'experiència laboral com en els ensenyaments objecte de reconeixement.

El desenvolupament del servei de reconeixement acadèmic no pot alterar el funcionament ordinari del centre.

2.1.1 Comunicació del servei de reconeixement acadèmic dels aprenentatges (Rec.)

El centre que desitgi participar en el servei de reconeixement acadèmic dels aprenentatges ha de fer arribar una comunicació als serveis territorials o, si escau, al Consorci d'Educació de Barcelona.

Els models de comunicació estaran a disposició dels centres al Catàleg de models del [Portal de centres del Departament](#) i del [Portal de centres d'altres titularitats](#).

- Model “Comunicació de prestació del servei”

2.1.2 Supervisió de la Inspecció (Rec.)

La Inspecció d'Educació supervisa les comunicacions que s'han rebut als serveis territorials o, si escau, al Consorci d'Educació de Barcelona, per comprovar que els centres reuneixen els requisits necessaris per prestar el servei amb garanties de qualitat.

2.1.3 Actuacions (Rec.)

- Programar i fer pública l'oferta del servei de reconeixement acadèmic dels aprenentatges assolits mitjançant l'experiència laboral o en activitats socials dels cicles formatius implantats que determini el centre educatiu.
- Gestionar l'accés al servei dels usuaris.
- Prestar el servei de reconeixement acadèmic dels aprenentatges assolits mitjançant l'experiència laboral o en activitats socials.

2.1.4 Junta de reconeixement (Rec.)

Ha d'estar integrada per dos professors amb atribució docent en el cicle formatiu, nomenats per la direcció o titularitat del centre. Un dels membres de la junta de reconeixement pot ser la persona que ha fet l'assessorament previ de l'usuari, sempre que sigui un professor o professora amb atribució docent en el cicle formatiu.

En el reconeixement dels aprenentatges d'unitats formatives o crèdits no impartits pels professors de les especialitats de la formació professional, el director o directora, o el titular, del centre pot incorporar un professor o professora amb atribució docent de l'especialitat requerida.

2.1.5 Funcions de la junta de reconeixement (Rec.)

- a. Programar les sessions de la junta de reconeixement dels aprenentatges dels usuaris del servei d'assessorament, inscrits al procés de reconeixement acadèmic.
- b. Analitzar la documentació i altres evidències que han aportat els usuaris relacionades amb les unitats formatives o crèdits.
- c. Establir un pla d'avaluació per a cada usuari, determinant-ne les tècniques (entrevista professional, simulació...) que ha d'emprar la junta de reconeixement.
- d. Preparar l'entrevista de contrastació de l'usuari i elaborar el qüestionari de preguntes.
- e. Valorar els aprenentatges assolits mitjançant experiència laboral o en activitats socials de forma col·legiada, a partir del dossier d'assessorament i de reconeixement per a la junta de reconeixement, l'informe d'assessorament, les evidències documentals aportades per l'usuari en relació amb la seva experiència i la formació i les evidències competencials recollides per l'usuari. El reconeixement dels aprenentatges ha de prendre com a referència:
 - Els resultats d'aprenentatge, per a les unitats formatives de mòduls professionals (LOE).
 - Els objectius terminals i els blocs de continguts, principalment procedimentals, per als crèdits (LOGSE).
- f. Elaborar i signar l'acta de reconeixement dels aprenentatges i proposar la certificació de les unitats formatives o crèdits corresponents.
- g. Atendre i resoldre les reclamacions que han presentat els participants.

2.2 Destinataris i requisits per sol·licitar el servei (Rec.)

Els usuaris que sol·licitin el servei de reconeixement acadèmic dels aprenentatges assolits mitjançant l'experiència laboral o en activitats socials han de tenir, en el moment de la sol·licitud, els requisits següents:

- a. 18 anys complerts.
- b. Acreditar una experiència laboral o en activitats socials d'almenys dos anys en el sector relacionat amb el cicle formatiu del qual es volen reconèixer els aprenentatges.
- c. Haver rebut el servei d'assessorament i disposar de l'informe d'assessorament per al mateix cicle formatiu, o haver fet la fase d'orientació i assessorament o la fase d'assessorament en qualsevol convocatòria del procés per a l'acreditació de les competències professionals de les unitats de competència, establertes en els títols de tècnic i tècnic superior de cicles formatius de formació professional del sistema educatiu, sempre que es tracti del mateix títol o un títol que es consideri

afí, i es disposi del certificat lliurat pel centre.

d. No estar inscrit simultàniament als mateixos crèdits d'un títol LOGSE o a les unitats formatives d'un mòdul professional d'un títol LOE, en règim presencial o a distància, en el mateix curs acadèmic en què se sol·licita el reconeixement acadèmic.

2.3 Servei de reconeixement acadèmic dels aprenentatges assolits mitjançant l'experiència laboral o en activitats socials (Rec.)

La junta de reconeixement, constituïda en el centre educatiu, avalua cada aspirant de forma individualitzada segons el pla d'avaluació, d'acord amb els criteris, procediments i documentació que estableixi la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial.

El referent per al reconeixement dels aprenentatges és:

- a. en el cas de les unitats formatives derivades dels mòduls professionals de títols LOE, els resultats d'aprenentatge de la unitat formativa.
- b. en el cas dels crèdits de títols LOGSE, els objectius terminals i els blocs de continguts principalment procedimentals.

2.4 Professors del servei de reconeixement (Rec.)

Els requisits que han de tenir els professors per poder prestar el servei d'assessorament en la formació professional estan recollits a l'article 5 de la Resolució ENS/1492/2015, i són les següents:

- a. Convoquen les sessions de reconeixement acadèmic dels aprenentatges.
- b. Analitzen la documentació que presenta l'usuari per preparar l'entrevista i determinar la documentació complementària que ha aportar.

Documentació que ha d'aportar l'aspirant:

- Informe d'assessorament elaborat en el servei d'assessorament, o document equivalent.
 - Dossier d'assessorament i de reconeixement per a la junta de reconeixement dels aprenentatges assolits mitjançant l'experiència laboral o en activitats socials. Aquest document l'ha de facilitar, a demanda del centre, el centre que hagi prestat el servei d'assessorament.
- c. Entrevisten l'usuari per discriminar el seu coneixement i obtenir evidències de les capacitats en relació amb els resultats d'aprenentatge i els objectius finals de cada unitat formativa o crèdit, respectivament.
 - d. Contrasten i valoren l'experiència aportada per l'usuari o usuària i copsen si les

seves capacitats abasten, globalment, els resultats o capacitats establertes per a la unitat formativa o crèdit.

e. Signen les valoracions en una acta.

f. Formalitzen les dades necessàries per seguir i assegurar la qualitat del servei.

2.5 La coordinació del servei de reconeixement (Rec.)

El director o directora del centre designarà una persona, preferentment de l'equip de direcció o coordinació, com a responsable de la coordinació del servei de reconeixement acadèmic dels aprenentatges. Les seves funcions, entre altres, són les següents:

- a. Programar, organitzar i coordinar el servei.
- b. Promoure el servei i informar les persones interessades.
- c. Seguir i assegurar la qualitat del procediment del servei de reconeixement acadèmic dels aprenentatges.
- d. Gestionar les reclamacions.
- e. Confeccionar el calendari i garantir-ne el compliment.
- f. Gestionar les dades requerides i elaborar la memòria anual.
- g. Gestionar les enquestes de satisfacció de les persones usuàries.
- h. Col·laborar en la gestió de les certificacions.
- i. Col·laborar en la gestió d'obertura d'expedients.
- j. Mantenir i millorar la qualitat del servei.
- k. Altres que se li encarreguin des de la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial.

2.6 Dedicació dels professors en centres dependents del Departament d'Ensenyament (Rec.)

El director o directora del centre, a proposta del coordinador o coordinadora del servei de reconeixement acadèmic dels aprenentatges, determina el nombre de professors que són necessaris per constituir la junta de reconeixement en funció de la demanda prevista.

S'estima que, cada professor o professora, amb una hora d'horari fix de permanència, pot fer el servei de reconeixement a 16 usuaris al llarg del curs.

Aquesta actuació es considerarà activitat complementària d'horari fix del centre, d'acord amb la Resolució per la qual s'aprova el document per a l'organització i el funcionament dels centres públics d'educació secundària.

Sens perjudici d'allò que disposa el [Decret 102/2010](#), de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius (DOGC núm. 5686, de 5.8.2010), els centres dependents del

Departament d'Ensenyament que optin per oferir el servei de reconeixement acadèmic dels aprenentatges han d'organitzar, part de les sessions necessàries per prestar el servei, dins l'horari fix de presència dels professors que prestin el servei.

2.6.1 Compensació econòmica (Rec.)

Els professors dependents del Departament d'Ensenyament que facin més accions de les programades dins de l'horari fix d'activitats complementàries podran percebre la compensació econòmica que determini el director o directora del centre. Aquest import no pot ser superior a 35 euros per professor o professora i aspirant. La direcció del centre ha d'efectuar els pagaments dels imports econòmics als professors amb la retenció corresponent, i fer-ne liquidació de l'IRPF i l'ingrés corresponent a l'Administració tributària. No es pot destinar a aquesta compensació econòmica un import superior als ingressos obtinguts pel preu públic establert a l'[Ordre ENS/270/2012](#), de 31 d'agost.

Els models estan a disposició dels centres en el [Portal Odissea](#) - servei FP:

- Model 17 “Minuta avaluador” centres dependents del Departament d'Ensenyament
- Model 18 “Minuta avaluador” centres no dependents del Departament d'Ensenyament

En els centres dependents del Departament d'Ensenyament, si la persona designada per coordinar els serveis d'assessorament i reconeixement fa més accions de les programades dins de l'horari fix d'activitats complementàries pot percebre la compensació econòmica que determini el director o directora del centre. Aquest import no pot ser superior a 18 euros per usuari. La direcció del centre ha d'efectuar els pagaments dels imports econòmics als professors amb la retenció corresponent, i fer-ne liquidació de l'IRPF i l'ingrés corresponent a l'Administració tributària. No es pot destinar a aquesta compensació econòmica un import superior als ingressos obtinguts pel preu públic establert a l'[Ordre ENS/270/2012](#), 31 d'agost.

Els models estan a disposició dels centres en el [Portal Odissea](#) - servei FP:

- Model “Minuta coordinador” centres dependents del Departament d'Ensenyament
- Model “Minuta coordinador” centres no dependents del Departament d'Ensenyament

L'import total de les actuacions que percebi el professor o professora dels centres dependents del Departament d'Ensenyament durant l'any natural no pot superar el 30% de les retribucions anuals brutes (excloses les de caràcter personal derivades de l'antiguitat) que li corresponen pel lloc de treball principal, d'acord amb l'article 7 de la [Llei 21/1987](#), de 26 de novembre, d'incompatibilitats del personal al servei de l'Administració de la Generalitat, i l'article 22.2 del [Decret 138/2008](#), de 8 de juliol, d'indemnitzacions per raó del servei.

2.7 Preu del servei (Rec.)

L'import del servei dels centres educatius dependents del Departament estan recollits a l'[Ordre ENS/270/2012](#), de 31 d'agost.

Els centres educatius de titularitat pública no dependents del Departament d'Ensenyament i els de titularitat privada podran establir i fer públic el preu que considerin per a la prestació del servei de reconeixement.

2.7.1 Responsabilitat del pagament del servei (Rec.)

- En el servei de reconeixement d'oferta, el preu és exigible a l'usuari o usuària.
- En el servei de reconeixement a demanda, el preu és exigible a l'empresa o entitat que signi l'acord o el conveni corresponent.

2.7.2 Quantitats obtingudes pel centre derivades de la prestació del servei (Rec.)

Les quantitats obtingudes pel centre derivades de la prestació del servei de reconeixement s'han d'ingressar al compte corrent del centre, que les ha de gestionar en el marc del que preveuen els capítols II i III del títol VII de la [Llei 12/2009](#), del 10 de juliol, d'educació.

2.8 Informació, difusió i coordinació de l'oferta entre la població, les empreses, els agents socials i les entitats (Rec.)

El centre ha d'informar, difondre i promoure el servei de reconeixement acadèmic dels aprenentatges assolits mitjançant l'experiència laboral o en activitats socials entre la població, les empreses, les entitats, les organitzacions socials i empresarials i les institucions del seu entorn d'influència.

Els centres podran acordar que participin ajuntaments, altres administracions locals, organitzacions socials i empresarials i altres entitats en les activitats d'informació i difusió a les persones, empreses i entitats.

Els centres s'han de coordinar, a través de la coordinació de formació professional territorial dels serveis territorials o, si escau, del Consorci d'Educació de Barcelona, per col·laborar i fer la difusió amb la major eficàcia.

2.8.1 La informació i la difusió als webs dels centres (Rec.)

El centre que presti el servei ha d'informar del següent:

- a. Els cicles formatius pels quals s'ofereix el servei.
- b. El nombre de places per a cada cicle formatiu.
- c. Els criteris i el procediment d'admissió de les sol·licituds.
- d. Les dates del període de sol·licitud al servei de reconeixement acadèmic dels aprenentatges.
- e. La data de publicació de la llista d'admesos al servei i les places de reserva en cas d'una demanda superior a les places ofertes.
- f. El termini per presentar la documentació i fer el pagament del preu del servei.
- g. La carta de compromís de qualitat del servei de reconeixement acadèmic dels aprenentatges.
- h. El calendari del servei de reconeixement dels aprenentatges.

Els models estan a disposició dels centres en el [Portal Odissea](#) - servei FP:

- Model 5 “Calendari del procés”

2.8.2 Informació i difusió al web del Departament d'Ensenyament (Rec.)

Al [web del Departament](#) es poden consultar els centres que ofereixen aquest servei i l'oferta per famílies.

2.9 Calendari, actuacions i gestió (Rec.)

El centre ha d'establir, abans del mes de setembre de cada curs, el programa d'actuacions de tot el curs, l'oferta de places per a cada cicle formatiu implantat i informar-ne públicament al tauler d'anuncis i al web del centre.

2.9.1 Sol·licituds (Rec.)

Per sol·licitar el servei cal fer-ho dins el termini establert, presencialment al centre educatiu.

El centre ha de penjar el full de sol·licitud del servei al seu web. També l'ha de posar a l'abast de les persones interessades, en format paper.

Els models estan a disposició dels centres en el [Portal Odissea](#) - servei FP:

- Model “Sol·licitud al servei de reconeixement”

Les persones interessades han de presentar dins el termini establert:

- a. Sol·licitud d'inscripció al servei de reconeixement acadèmic dels aprenentatges.
- b. Document nacional d'identitat o document d'identitat equivalent.
- c. Informe d'assessorament o equivalent.

d. Informe de vida laboral (treball assalariat) o certificat de la Tresoreria General de la Seguretat Social o de la mutualitat laboral (autònoms) o certificat d'empresa (activitats socials sense relació laboral).

La documentació per acreditar l'experiència laboral que es demana a les persones que treballen com a assalariades, com a autònomes o que desenvolupen activitats socials professionals sense relació laboral en entitats socioeducatives, socioculturals, educatives o del lleure és la següent:

a. Persones que treballen com a assalariades

- Informe de la vida laboral, original i actualitzat, expedit per la Tresoreria General de la Seguretat Social, on consti l'empresa, el grup i el període de cotització.
- Certificat de l'empresa on consti la durada del contracte, les activitats que s'han portat a terme i la seva durada.
- En el cas dels cicles formatius de la família professional d'activitats maritimopesqueres, també la llibreta de navegació, regulada en la disposició addicional segona del Reial decret 2062/1999, de 30 de desembre (BOE núm. 18, de 21.1.2000).

b. Persones que treballen com autònomes

- Certificat de la Tresoreria General de la Seguretat Social o de la mutualitat laboral que correspongui.
- Liquidació de l'impost d'activitats econòmiques o la pàgina del model 036 de la declaració censal del Ministeri d'Hisenda, on consta la descripció, el tipus i el grup d'activitat.
- Declaració personal de les activitats que porta a terme.
- En el cas dels cicles formatius de la família professional maritimopesquera, també la llibreta de navegació regulada al [Reial decret 938/2014](#), de 7 de novembre (BOE núm. 271, de 8.11.2014).

c. Persones que desenvolupen activitats socials professionals sense relació laboral en entitats socioeducatives, socioculturals, educatives o del lleure

- Certificat de l'empresa o empreses o de l'entitat o entitats, on constin, de manera detallada, les tasques o activitats que s'han portat a terme i el temps de dedicació, relacionades amb el cicle formatiu pel qual es demana el reconeixement.

El període d'admissió de les sol·licituds ha de tenir, com a mínim, una durada de dues setmanes, i s'ha de dur a terme en els mesos d'octubre i de febrer.

Si no s'exhaureix el nombre de places el centre pot ampliar el termini de sol·licitud al servei fins a completar l'oferta de places, sens perjudici del calendari que s'estableixi al desenvolupament del servei.

2.9.2 Criteris d'admissió (Rec.)

En els centres dependents del Departament d'Ensenyament si el nombre de sol·licituds al servei supera l'oferta de places del centre cal aplicar, successivament, els següents criteris:

- a. Haver fet la fase d'orientació i assessorament o la fase d'orientació, en qualsevol convocatòria del procés per a l'acreditació de les competències professionals relatives a les unitats de competència establertes en els títols de tècnic i tècnic superior de determinats cicles formatius de formació professional del sistema educatiu, o bé el servei d'assessorament; en cas d'empat cal prioritzar el sol·licitant de més edat.
- b. El major temps de desenvolupament d'experiència laboral o en activitats socials relacionades amb el cicle formatiu.
- c. Un cop aplicats els criteris precedents, si resten persones sense plaça, els serveis territorials del Departament d'Ensenyament o, si escau, el Consoci d'Educació de Barcelona les podran reassignar a altres centres públics o bé tindran accés preferent per ser admeses en el mateix centre i cicle formatiu, en el curs acadèmic següent.

En els centres públics no dependents del Departament d'Ensenyament i en els centres privats, el titular pot establir els criteris de prioritat en l'admissió que consideri oportuns.

Les llistes ordenades d'admesos al servei i de places de reserva s'han de publicar, com a molt tard, set dies hàbils (sense comptar dissabtes ni dies festius del centre) després finalitzar el termini de sol·licitud.

2.9.3 Reclamacions contra la llista provisional d'admesos al servei (Rec.)

Els usuaris disposaran de tres dies hàbils (sense computar el dissabte, si n'hi hagués), a partir de la publicació de les llistes d'admesos al servei, per presentar al·legacions en relació amb procés.

El centre ha tenir disponible, al seu web, el model de reclamacions a la llista d'admesos al servei. També ha d'estar disponible a l'abast dels usuaris, en format paper.

Els models estan a disposició dels centres en el [Portal Odissea](#) - servei FP:

- Model "Reclamacions sol·licitud reconeixement"

2.9.4 Publicació de les llistes definitives d'admesos al servei, places de reserva i lliurament de la documentació (Rec.)

Les llistes ordenades d'admesos al servei i de places de reserva s'han de publicar, com a molt tard, set dies hàbils a partir de la finalització del període d'admissió (sense comptar dissabtes i dies festius del centre).

També cal indicar el termini i la forma de pagament del servei, i també la documentació que cal lliurar, segons cada cas.

a. Document de pagament del servei de reconeixement (obligatòriament). Els models estan a disposició dels centres en el [Portal Odissea](#) - servei FP:

- Model “Document de pagament del servei de reconeixement, on hi contenen les unitats formatives o crèdits, dels quals s'ha fet el pagament”

b. Resguard bancari del pagament.

c. Document justificatiu de la bonificació o l'exempció del preu públic, si escau.

Les persones admeses han de presentar a la secretaria del centre, en un termini màxim de quatre dies hàbils (sense comptar dissabtes i dies festius del centre) des del dia següent de la data de publicació de la llista d'admesos, la documentació acreditativa del pagament.

La manca de pagament del preu del servei en el termini establert comporta l'exclusió del servei.

El centre educatiu establirà el document i la forma del pagament.

2.9.5 Publicació dels resultats provisionals (Rec.)

La junta de reconeixement ha de fer constar la seva valoració en una acta.

Els models estan a disposició dels centres en el [Portal Odissea](#) - servei FP:

- “Model d'acta de reconeixement”

Els resultats provisionals del reconeixement s'han de publicar al web dels centres i al tauler d'anuncis. A la llista, cal que consti el nom i cognoms dels usuaris: en cap cas es pot contenir el DNI, NIE o passaport.

2.9.6 Reclamacions als resultats provisionals (Rec.)

Els usuaris disposaran de tres dies hàbils (sense contar dissabtes, si ni hagués) a partir de l'endemà de la publicació dels resultats provisional per presentar reclamació contra els resultats del reconeixement a la secretaria del centre.

2.9.7 Publicació dels resultats definitius (Rec.)

La publicació dels resultats definitius s'ha de fer, com a molt tard, set dies hàbils a partir de la finalització del període de reclamacions.

Els models estan a disposició dels centres en el [Portal Odissea](#) - servei FP:

- “Model d'acta”

Els resultats provisionals del reconeixement s'han de publicar al web dels centres i al tauler d'anuncis.

Contra la desestimació de la reclamació presentada davant del centre, que no exhaureix la via administrativa, les persones interessades poden interposar un recurs d'alçada davant la direcció general competent en matèria de formació professional inicial en el termini d'un mes a comptar de l'endemà de la notificació, segons el que disposen els articles 107.1 i 114.2 de la [Llei 30/1992](#), de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, modificada per la [Llei 4/1999](#), de 13 de gener. El centre ha de trametre la reclamació als serveis territorials o, si escau, al Consorci d'Educació de Barcelona i, previ informe de la Inspecció d'Educació, aquesta s'ha de trametre a la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial, que la resoldrà.

2.9.8 Certificació (Rec.)

El reconeixement acadèmic dels aprenentatges assolits mitjançant l'experiència laboral o en activitats socials comporta l'emissió per part del centre d'un certificat on consten els crèdits o unitats formatives o mòduls reconeguts.

Els models estan a disposició dels centres en el [Portal Odissea](#) - servei FP

- “Model de certificat d'unitats formatives reconegudes”

Els usuaris que disposin dels requisits d'accés es registraran com alumnes del centre i se'ls emetrà un certificat on constin els mòduls professionals superats i les unitats de competències acreditades.

El model de comunicació esta a disposició dels centres al [Portal Odissea](#) - servei FP:

- “Model de certificat de mòduls professionals superats i d'unitats de competències acreditades”.

2.9.9 Registre de dades (Rec.)

Un cop finalitzat el procés, els centres que prestin el servei de reconeixement acadèmic dels aprenentatges han de registrar en un suport informàtic, seguint les instruccions de la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial, els resultats del procediment, especificant les dades personals dels usuaris i les unitats formatives o crèdits que se'ls ha reconegut.

2.9.10 Accions amb requisits d'accés al cicle formatiu (Rec.)

Per convalidar les unitats formatives o crèdits certificats, la persona interessada s'ha de

matricular, totalment o parcialment, en el cicle formatiu corresponent, acreditant els requisits d'accés establerts per als cicles formatius de grau mitjà o superior, segons correspongui. Si amb el reconeixement acadèmic es completa un crèdit, una unitat formativa o un mòdul d'un cicle formatiu s'ha d'anotar un 5 en l'expedient acadèmic.

Si els mòduls reconeguts completen una unitat de competència aquesta també s'ha de certificar.

2.10 Enquestes de satisfacció (Rec.)

La Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial estableix els ítems mínims que ha de contenir l'enquesta de satisfacció i el procediment d'obtenció de les dades dels serveis d'assessorament i del servei de reconeixement acadèmic dels aprenentatges assolits mitjançant l'experiència laboral.

En el cas del servei de reconeixement, un dels indicadors que s'ha d'emprar consisteix en enquestes de satisfacció dels usuaris respecte del servei rebut.

Els ítems mínims que ha de contenir l'enquesta de satisfacció estan definits per la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial.

Els models estan a disposició dels centres en el [Portal Odissea](#) - servei FP:

- “Model d'enquesta de satisfacció. Reconeixement”

2.11 Memòria anual (Rec.)

El centre ha de trametre abans del 25 de juliol als serveis territorials corresponents o, si escau, al Consorci d'Educació de Barcelona, una memòria anual sobre el desenvolupament del servei de reconeixement acadèmic dels aprenentatges assolits mitjançant l'experiència laboral, indicant:

- a. Dades generals del servei de reconeixement del curs actual.
- b. Comunicació del servei de reconeixement d'aprenentatges per al curs següent.
- c. Oferta i difusió per al curs següent.

Els models estan a disposició dels centres en el [Portal Odissea](#) - servei FP:

- Model “Memòria anual Asse- Rec- Recursos i suport al reconeixement acadèmic dels aprenentatges”

Els centres rebran, a través de la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial, la informació, la formació i la documentació específica necessària per desenvolupar el procediment metodològic que s'estableixi per al servei de reconeixement acadèmic dels aprenentatges. Entre d'altres, es posarà a disposició:

- a. Suport informàtic.

- b. Web amb la informació i documentació.
- c. Documentació tècnica a l'entorn virtual de formació Odissea.

2.12 Coordinació del servei de reconeixement acadèmic dels aprenentatges assolits mitjançant l'experiència laboral o en activitats socials (Rec.)

En cada àmbit territorial, els serveis territorials corresponents o, si escau, el Consorci d'Educació de Barcelona porten a terme la coordinació general dels centres que implantin Servei de reconeixement acadèmic dels aprenentatges, mitjançant una xarxa de cooperació, intercanvi i formació, per organitzar i desenvolupar el servei, que està coordinada pel coordinador o la coordinadora de formació professional al territori.

Les funcions principals del coordinador o coordinadora de la xarxa territorial, entre d'altres, són les següents:

- a. Coordinar l'oferta del servei d'assessorament de les famílies professionals.
- b. Establir les estratègies i els protocols d'informació, difusió i promoció del servei en el territori.
- c. Coordinar l'establiment de convenis o acords amb empreses, entitats o associacions.
- d. Altres que pugui establir la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial o la Direcció dels Serveis Territorials o, si escau, el Consorci d'Educació de Barcelona.

2.13 Seguiment i avaluació del servei de reconeixement acadèmic dels aprenentatges assolits mitjançant l'experiència laboral o en activitats socials (Rec.)

La Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial, conjuntament amb la Inspecció d'Educació, fan el seguiment del servei de reconeixement acadèmic dels aprenentatges.

L'execució del reconeixement acadèmic comporta el compliment dels requisits previstos i del procediment establert.

Si es detecta alguna deficiència en el compliment dels requisits previstos o del procediment establert, la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial requerirà que el centre l'esmeni.

La manca de l'esmena de les deficiències que s'hagin detectat, comportarà l'obertura d'un procediment, amb audiència del centre interessat, que clourà amb una resolució del director o directora general de la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial, que pot comportar, si s'acredita la manca de l'esmena de les deficiències detectades, l'exclusió del centre per prestar aquest servei.

2.14 Arxiu, custòdia i gestió de la documentació (Rec.)

Les juntes de reconeixement constituïdes en els centres han de revisar la documentació que aporten usuaris. La falsedat en les dades aportades o declarades causa la pèrdua dels drets a participar en aquest procés, l'anul·lació del certificat obtingut i la modificació de l'expedient.

Els centres han de donar d'alta en el sistema d'informació a les persones que han sol·licitat i han estat admeses al servei de reconeixement acadèmic dels aprenentatges assolits mitjançant l'experiència laboral o en activitats socials, han d'obrir-ne l'expedient acadèmic respectiu, i han d'arxivar-ne i custodiar-ne les dades.

Cal guardar a l'expedient acadèmic: l'original de la sol·licitud del servei, el rebut del pagament del preu, el dossier d'assessorament i de reconeixement, i els certificats de les actuacions generades pel procés de reconeixement de l'experiència laboral. Passats cinc anys, el centre únicament ha de custodiar l'acta de la junta de reconeixement i el certificat del reconeixement acadèmic de l'usuari.

Els centres han d'arxivar i custodiar els originals signats per la junta de reconeixement.

Si l'usuari ha presentat una reclamació contra els resultats finals de reconeixement dels aprenentatges, tota la documentació relacionada s'ha de custodiar al centre mentre no es resolgui. Un cop finalitzat el termini de reclamació, cal posar a disposició de l'usuari l'informe d'assessorament lliurat a l'inici del reconeixement. Si passats dos mesos no ha estat retirat per l'usuari, el centre l'ha de destruir.

2.15 Tractament de dades personals (Rec.)

El tractament de les dades personals s'ha de dur a terme d'acord amb el que preveu la [Llei orgànica 15/1999](#), de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal (BOE núm. 298, de 14.12.1999) i el Reglament de desenvolupament de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre de 1999, aprovat pel [Reial decret 1720/2007](#), de 21 de desembre.

2.16 Servei de reconeixement acadèmic dels aprenentatges assolits mitjançant l'experiència laboral o en activitats socials a demanda d'empreses, entitats i associacions (Rec.)

L'organització del servei del reconeixement acadèmic a demanda es concreta en l'acord o conveni subscrit entre el Departament d'Ensenyament o la titularitat del centre educatiu, i l'empresa o entitat interessada a reconèixer els aprenentatges del seu personal.

En les associacions empresarials, sectorials o professionals, els convenis són extensius a tots els representants o associats.

L'acord o conveni ha de contenir, a més dels ítems previstos a l'apartat 10 de l'annex 6 de la [Resolució FNS/1891/2012](#), de 23 d'agost, d'organització de diverses mesures flexibilitzadores i actuacions en la formació professional inicial (que són el calendari general de les actuacions de reconeixement acadèmic dels aprenentatges, en el qual ha de constar la informació general, els requisits d'accés al reconeixement, el preu del servei, l'organització del procés, els recursos necessaris i les famílies professionals i cicles formatius amb el nombre de places previst per dur a terme el reconeixement acadèmic dels aprenentatges), la informació següent:

- a. Els destinataris del reconeixement acadèmic.
- b. Els requisits dels destinataris.
- c. La forma de participació de l'entitat signant en el procés i els seus compromisos.
- d. L'organització general del procés.

Els centres del Departament d'Ensenyament canalitzen les demandes de les empreses, entitats o associacions interessades a través de la coordinació de formació professional territorial, la qual, previ informe valoratiu, les farà arribar a la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial per establir-ne els termes i, si escau, proposar la signatura de l'acord o conveni amb les parts interessades.

Pel que fa al Consorci d'Educació de Barcelona, aquest determina la persona o persones de contacte amb els centres.

Els centres privats i els centres públics que no depenen del Departament d'Ensenyament han de fer arribar una còpia del conveni als serveis territorials corresponents o, si escau, al Consorci d'Educació de Barcelona, en el termini dels 15 dies posteriors a la signatura d'aquest i abans d'iniciar les actuacions.

Els models estan a disposició dels centres en el [Portal Odissea](#) - servei FP:

- “Model de conveni”

2.16.1 Compensació econòmica (Rec.)

Les empreses, entitats o associacions que sol·licitin el servei de reconeixement acadèmic dels aprenentatges als centres dependents del Departament d'Ensenyament, mitjançant un conveni o acord de col·laboració, podran compensar econòmicament al centre educatiu, a banda del preu públic establert, per les tasques de coordinació, gestió i organització del servei amb l'import que s'acordi en la comissió de seguiment que s'estableixi en el conveni, en funció del volum i característiques del col·lectiu de persones participants.

3 Normativa d'aplicació (servei d'assessorament i servei de reconeixement acadèmic dels aprenentatges a la formació professional)

- [Decret 102/2010](#), de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius (DOGC núm. 5686, de 5.8.2010)
- [Ordre ENS/270/2012](#), 31 d'agost, de creació de preus públics per diversos serveis relacionats amb els ensenyaments de formació professional inicial que es presten als centres educatius dependents del Departament d'Ensenyament (DOGC núm. 6221, de 27.09.2012)
- [Ordre ENS/237/2015](#), de 22 de juliol, d'aplicació de la correspondència entre els ensenyaments professionals del sistema educatiu i la formació professional de l'àmbit laboral (DOGC núm. 6924, de 30.07.2015)
- [Resolució ENS/1891/2012](#), de 23 d'agost, d'organització de diverses mesures flexibilitzadores i actuacions en la formació professional inicial (DOGC núm. 6220, de 26.09.2012)
- [Resolució ENS/1492/2015](#), de 26 de juny, per la qual s'estableix els compromisos de qualitat del servei d'assessorament i del servei de reconeixement acadèmic (DOGC núm. 6906, de 06.07.2015)
- [Reial decret 938/2014](#), de 7 de novembre, pel qual es modifica el Reial decret 973/2009, de 12 de juny, pel qual es regulen les titulacions de la marina mercant (BOE núm. 271, de 8.11.2014)

Simultaneïtat d'estudis d'ESO o de batxillerat amb estudis de dansa

1 Simultaneïtat d'estudis d'ESO amb estudis de dansa

Els alumnes que estiguin cursant ESO i, simultàniament, cursin estudis de dansa en conservatoris, centres professionals o escoles de dansa autoritzades, poden sol·licitar la convalidació o el reconeixement de matèries en els termes que s'indiquen en aquest document.

Atès que totes aquestes possibilitats es fonamenten en el fet de simultaniejar estudis ordinaris amb els estudis de dansa, la sol·licitud ha de renovar-se cada curs.

Els alumnes que ho vulguin poden sol·licitar la convalidació o el reconeixement d'un nombre d'hores inferior a aquell a què tenen dret.

L'alumne que repeteix estudis de dansa no pot tornar a sol·licitar la convalidació o el reconeixement de la reducció del nombre de matèries d'ESO de què hagi gaudit en cursos acadèmics anteriors.

La relació dels centres autoritzats (conservatoris de dansa, centres professionals de dansa i escoles de dansa autoritzades) es pot consultar al [cercador de centres del](#)

Departament.

Les convalidacions i reconeixements de matèries que s'indiquen en aquest document no es poden aplicar als alumnes que estudien en centres integrats, ja que el currículum impartit en aquests centres ja té en compte la simultaneïtat dels estudis. En el cas d'una escola de dansa en fase d'autorització, l'alumne ha de fer la sol·licitud dins el termini previst, i la convalidació o reconeixement es farà efectiu a partir de la data d'autorització de l'escola de dansa. La família ha de fer arribar al centre de secundària el codi de l'escola de dansa.

1.1 Alumnes d'ESO que cursen estudis de dansa en un conservatori o en un centre professional

Matèries convalidables

Es poden convalidar les matèries següents:

- Educació física
- Música (la matèria comuna de primer a tercer curs d'ESO)
- Les matèries optatives de primer a tercer curs d'ESO (2 hores per curs)
- Una matèria optativa de quart curs d'ESO (fins a un màxim de 3 hores)

No són convalidables: les matèries de cultura i valors ètics i de religió, el treball de síntesi (de primer a tercer) ni el projecte de recerca de quart curs.

Documentació que cal presentar

- “Sol·licitud de reducció de matèries de l'educació secundària obligatòria (ESO) per als alumnes que cursen estudis de dansa en un conservatori o en un centre professional o en una escola de dansa autoritzada” (model EDA1).
- “Certificat expedit pel conservatori o pel centre professional de dansa en què s'acredita el curs que fa l'alumne/a” (model CDA1).

Procés de convalidació

- L'interessat presenta al centre on cursa l'ESO, durant els dos primers mesos de classe, la “Sol·licitud de reducció de matèries de l'educació secundària obligatòria (ESO) per als alumnes que cursen estudis de dansa en un conservatori o en un centre professional o en una escola de dansa autoritzada” (model EDA1), acompanyada del “Certificat expedit pel conservatori o pel centre professional de dansa en què s'acredita el curs que fa l'alumne/a” (model CDA1).
- Quan l'interessat presenta aquest document, el centre li lliura una fotocòpia de la sol·licitud amb acusament de recepció amb la data i signatura de la persona autoritzada del centre.

- El director o directora del centre resol la sol·licitud seguint el model de la “Resolució per la qual es concedeix la convalidació de matèries de l'educació secundària obligatòria (ESO) basant-se en estudis de dansa en un conservatori o en un centre professional de dansa” (model EDA2).
- La resolució es notifica per escrit a l'interessat i, en cas de disconformitat, s'hi pot presentar recurs davant el director o directora dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, davant el o la gerent del Consorci d'Educació en el termini de cinc dies hàbils a partir de l'endemà de la notificació de la resolució.
- En els documents d'avaluació de l'ESO cal fer constar l'adaptació curricular com a pla individualitzat (PI). En els apartats d'observacions corresponents cal fer constar la resolució del director o directora del centre.
- Les matèries que s'hagin convalidat no tenen qualificació ni computen a l'efecte de càlcul de la nota mitjana.
- En cas que l'alumne deixi els estudis de dansa, el conservatori o centre professional de dansa ho ha de comunicar al centre de secundària, que prendrà les mesures oportunes pel que fa a les matèries que havien estat convalidades.

1.2 Alumnes d'ESO que cursen estudis de dansa en una escola de dansa autoritzada

Matèries que es poden reconèixer

Les matèries es poden reconèixer d'acord amb dues situacions diferents, segons les càrregues horàries:

Situació 1. Alumnes amb una dedicació horària als estudis de dansa d'entre 5 i 7 hores setmanals.

Se'ls pot reconèixer la matèria següent:

- Educació física

Situació 2. Alumnes amb una dedicació horària als estudis de dansa de 7 hores setmanals o més.

Se'ls poden reconèixer les matèries següents:

- Educació física
- Les matèries optatives de primer a tercer curs d'ESO (2 hores per curs)
- Una matèria optativa de quart curs d'ESO (fins a un màxim de 3 hores)

No es poden reconèixer: les matèries de cultura i valors ètics i de religió, el treball de síntesi de primer a tercer ni el projecte de recerca de quart curs.

Documentació que cal presentar

- “Sol·licitud de reducció de matèries de l'educació secundària obligatòria (ESO) per als alumnes que cursen estudis de dansa en un conservatori o en un centre professional o en una escola de dansa autoritzada” (model EDA1).
- “Certificat expedit per l'escola de dansa autoritzada en què s'acredita el curs i el nombre d'hores de dedicació setmanal que fa l'alumne/a per al reconeixement dels estudis de dansa en l'ESO i/o de la matèria d'educació física en el batxillerat” (model CDA2).

Procés de reconeixement

- L'interessat presenta al centre on cursa l'ESO, durant els dos primers mesos de classe, la “Sol·licitud de reducció de matèries de l'educació secundària obligatòria (ESO) per als alumnes que cursen estudis de dansa en un conservatori o en un centre professional o en una escola de dansa autoritzada” (model EDA1), acompanyada del “Certificat expedit per l'escola de dansa autoritzada en què s'acredita el curs i el nombre d'hores de dedicació setmanal que fa l'alumne/a per al reconeixement dels estudis de dansa en l'ESO i/o de la matèria d'educació física en el batxillerat” (model CDA2).
- Quan l'interessat presenta aquest document, el centre li lliura una fotocòpia de la sol·licitud amb acusament de recepció amb la data i signatura de la persona autoritzada del centre.
- El director o directora del centre resol la sol·licitud seguint el model de la “Resolució per la qual es concedeix el reconeixement de matèries optatives i/o de la matèria d'educació física de l'educació secundària obligatòria (ESO) als alumnes que cursen estudis de dansa en una escola de dansa autoritzada” (model EDA3).
- La resolució es notifica per escrit a l'interessat i, en cas de disconformitat, s'hi pot presentar un recurs davant el director o directora dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, davant el o la gerent del Consorci d'Educació en el termini de cinc dies hàbils a partir de l'endemà de la notificació de la resolució.
- En els documents d'avaluació de l'ESO s'ha de fer constar l'adaptació curricular com a pla individualitzat (PI). En les actes finals, cal introduir el codi “PI” en la columna “Atenc. Div”. Les matèries comunes música i educació física han de constar com a convalidades; en el bloc d'optatives no hi ha de constar cap matèria concreta com a convalidada: simplement ha de quedar de manifest que no ha cursat una part o la totalitat d'aquest bloc. En els apartats d'observacions corresponents cal fer constar la resolució del director o directora del centre.
- Les matèries que s'hagin convalidat no tenen qualificació ni computen a l'efecte del càlcul de la nota mitjana.
- En cas que l'alumne deixi els estudis de dansa, l'escola de dansa autoritzada ho ha de comunicar al centre de secundària, que prendrà les mesures oportunes amb relació a les matèries que havien estat convalidades.

- Amb una periodicitat quadrimestral, els dos centres estableixen el “Pla de seguiment per als alumnes que cursen simultàniament l'etapa d'ESO i estudis de dansa en una escola de dansa autoritzada” (model EDA4).
- El director o directora del centre de secundària assigna un professor o professora, preferentment el que imparteix l'àrea d'educació física o bé un membre de l'equip directiu, perquè actuï de referent i de responsable de coordinació amb el centre de dansa on estigui matriculat l'alumne. El director o directora del centre on està matriculat dels estudis de dansa actua com a responsable per coordinar-se amb el professor o professora del centre on l'alumne cursa l'ESO i fer el seguiment de l'alumne pel que fa al progrés i a l'assistència.
- El reconeixement està condicionat a la valoració favorable del seguiment de l'alumne. Els alumnes que no compleixin les directrius establertes en el pla de seguiment s'incorporaran a les matèries de secundària amb les condicions que determini el centre de secundària.

2 Simultaneïtat d'estudis de batxillerat amb estudis de dansa

Els alumnes que cursin batxillerat i, simultàniament, estudis de dansa en conservatoris, centres professionals o escoles de dansa autoritzades poden sol·licitar la convalidació o el reconeixement de l'educació física i de matèries específiques de batxillerat, en els termes que s'indiquen en aquest document.

Atès que totes aquestes possibilitats es fonamenten en el fet de simultaniejar estudis ordinaris amb els ensenyaments de dansa, la sol·licitud s'ha de renovar cada curs.

Els alumnes que ho vulguin poden sol·licitar la convalidació o el reconeixement d'un nombre d'hores inferior a aquell a què tenen dret.

Els alumnes que en cada curs de batxillerat cursin més de tres matèries de modalitat perquè han triat una quarta matèria de modalitat com a específica, poden demanar la convalidació d'aquesta matèria de modalitat.

L'alumne que repeteix ensenyaments de dansa no pot tornar a sol·licitar la convalidació o el reconeixement de la reducció del nombre de matèries de batxillerat de què hagi gaudit en cursos acadèmics anteriors, si no és que hi ha un informe positiu de l'equip docent del conservatori, centre de dansa o escola autoritzada.

La relació dels centres autoritzats (conservatoris de dansa, centres professionals de dansa i escoles de dansa autoritzades) es pot consultar al [cercador de centres del Departament](#).

Les convalidacions i reconeixements de matèries que s'indiquen en aquest document no es poden aplicar als alumnes que estudien en centres integrats, ja que el currículum impartit en aquests centres ja té en compte la simultaneïtat dels estudis.

En el cas d'una escola de dansa en fase d'autorització, l'alumne ha de fer la sol·licitud en el termini previst i la convalidació o reconeixement es farà efectiu a partir de la data

d'autorització.

2.1 Alumnes de batxillerat que cursen estudis de dansa en un conservatori o en un centre professional

Matèries convalidables

Es poden convalidar les matèries següents:

- Educació física
- Matèries de la franja d'específiques (fins a un màxim de 4 hores per curs)

Documentació que cal presentar

- “Sol·licitud de reducció de matèries de la franja d'específiques i/o de l'educació física de batxillerat basant-se en estudis de dansa en un conservatori o en un centre professional” (model BDA1).
- “Certificat expedit pel conservatori o pel centre professional de dansa en què s'acredita el curs que fa l'alumne/a” (model CDA1).

Procés de convalidació

- L'interessat presenta al centre on cursa el batxillerat, durant els dos primers mesos de classe, la “Sol·licitud de reducció de matèries de la franja d'específiques i/o de l'educació física de batxillerat basant-se en estudis de dansa en un conservatori o en un centre professional” (model BDA1), acompanyada del “Certificat expedit pel conservatori o pel centre professional de dansa en què s'acredita el curs que fa l'alumne/a” (model CDA1).
- Quan l'interessat presenta aquest document, el centre li lliura una fotocòpia de la sol·licitud amb acusament de recepció amb la data i signatura de la persona autoritzada del centre.
- El director o directora del centre resol la sol·licitud seguint el model de la “Resolució per la qual es concedeix la convalidació de matèries de la franja d'específiques i/o de l'educació física de batxillerat basada en estudis de dansa en un conservatori o en un centre professional” (model BDA2).
- La resolució es notifica per escrit a l'interessat i, en cas de disconformitat, s'hi pot presentar recurs davant el director o directora dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, davant el o la gerent del Consorci d'Educació en el termini de cinc dies hàbils a partir de l'endemà de la notificació de la resolució.
- En els documents d'avaluació de batxillerat cal fer constar l'adaptació curricular com a pla individual (PI). En els apartats d'observacions corresponents cal fer constar la resolució del director o directora del centre.

- Les matèries que s'hagin convalidat no tenen qualificació ni computen a l'efecte de càlcul de la nota mitjana.
- En cas que l'alumne deixi els estudis de dansa, el conservatori o centre professional de dansa ho ha de comunicar al centre de secundària, que prendrà les mesures oportunes amb relació a les matèries que havien estat convalidades.

2.2 Alumnes de batxillerat que cursen estudis de dansa en una escola de dansa autoritzada

Les matèries es poden reconèixer d'acord amb dues situacions diferents, segons les càrregues horàries:

Situació 1. Alumnes amb una dedicació horària als estudis de dansa d'11 hores setmanals o més.

Requisits

Per poder sol·licitar el reconeixement de matèries de batxillerat cal complir els requisits següents:

- a. Cursar ensenyaments en alguna de les escoles de dansa autoritzades, que es poden consultar al cercador de centres del Departament.
- b. Haver superat la prova d'accés als ensenyaments de grau professional de dansa en un conservatori o en un centre professional.
- c. Cursar ensenyaments de dansa que incloguin, com a mínim: dansa clàssica, tècniques de dansa contemporània o de dansa espanyola i continguts de música.

Matèries que es poden reconèixer

Les matèries que es poden reconèixer són:

- Educació física
- Matèries de la franja d'específiques (fins a un màxim de 4 hores per curs)

Documentació que cal presentar

- “Sol·licitud de reducció de matèries de la franja d'específiques i/o de l'educació física del batxillerat basant-se en estudis de dansa en una escola de dansa autoritzada” (model BDA3).
- “Certificat expedit per l'escola de dansa autoritzada per tal que l'alumne/a pugui acollir-se al reconeixement amb reducció de matèries de batxillerat de la franja d'específiques i i/o de l'educació física” (model CDA3).

Procés de reconeixement

- L'interessat presenta al centre on cursa el batxillerat, durant els dos primers mesos de classe, la “Sol·licitud de reducció de matèries de la franja d'específiques i/o de

l'educació física de batxillerat basant-se en estudis de dansa en una escola de dansa autoritzada” (model BDA3), acompanyada del “Certificat expedit per l'escola de dansa autoritzada per tal que l'alumne/a pugui acollir-se al reconeixement amb reducció de matèries de batxillerat de la franja d'específiques i/o de l'educació física” (model CDA3).

- Quan l'interessat presenta aquest document, el centre li lliura una fotocòpia de la sol·licitud amb acusament de recepció amb la data i signatura de la persona autoritzada del centre.
- El director o directora del centre resol la sol·licitud seguint el model de la “Resolució per la qual es concedeix el reconeixement de matèries de batxillerat basant-se en estudis de dansa en una escola de dansa autoritzada” (model BDA4).
- La resolució es notifica per escrit a l'interessat i, en cas de disconformitat, s'hi pot presentar recurs davant el director o directora dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, davant el o la gerent del Consorci d'Educació en el termini de cinc dies hàbils a partir de l'endemà de la notificació de la resolució.
- En els documents d'avaluació de batxillerat cal fer constar l'adaptació curricular com a pla individual (PI). En els apartats d'observacions corresponents cal fer constar la resolució del director o directora del centre.
- Les matèries que s'hagin reconegut no tenen qualificació ni computen a l'efecte de càlcul de la nota mitjana.
- En cas que l'alumne deixi els estudis de dansa, l'escola de dansa ho ha de comunicar al centre de secundària, que prendrà les mesures oportunes amb relació a les matèries que havien estat convalidades.

Situació 2. Alumnes amb una dedicació horària als estudis de dansa d'entre 7 i 10 hores setmanals

Requisits

Per poder sol·licitar el reconeixement cal cursar ensenyaments en escoles de dansa autoritzades, que es poden consultar al cercador de centres del Departament.

Matèria que es pot reconèixer

La matèria que es pot reconèixer és:

- Educació física

Documentació que cal presentar

- “Sol·licitud de reducció de matèries de la franja d'específiques i/o de l'educació física de batxillerat basant-se en estudis de dansa en una escola de dansa autoritzada” (model BDA3).
- “Certificat expedit per l'escola de dansa autoritzada en què s'acredita el curs i el nombre d'hores de dedicació setmanal que fa l'alumne/a per al reconeixement dels

estudis de dansa en l'ESO o de la matèria d'educació física en el batxillerat" (model CDA2).

Procés de reconeixement

- L'interessat presenta al centre on cursa el batxillerat, durant els dos primers mesos de classe, la "Sol·licitud de reducció de matèries de la franja d'específiques i/o de l'educació física de batxillerat basant-se en estudis de dansa en una escola de dansa autoritzada" (model BDA3), acompanyada del "Certificat expedit per l'escola de dansa autoritzada en què s'acredita el curs i el nombre d'hores de dedicació setmanal que fa l'alumne/a per al reconeixement dels estudis de dansa en l'ESO o de la matèria d'educació física en el batxillerat" (model CDA2).
- Quan l'interessat presenta aquest document, el centre li lliura una fotocòpia de la sol·licitud amb acusament de recepció amb la data i signatura de la persona autoritzada del centre.
- El director o directora del centre resol la sol·licitud seguint el model de la "Resolució per la qual es concedeix el reconeixement de la matèria d'educació física de batxillerat basant-se en estudis de dansa en una escola de dansa autoritzada" (model BDA5).
- La resolució es notifica per escrit a l'interessat i, en cas de disconformitat, s'hi pot presentar recurs davant el director o directora dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, davant el o la gerent del Consorci d'Educació en el termini de cinc dies hàbils a partir de l'endemà de la notificació de la resolució.
- En els documents d'avaluació de batxillerat cal fer constar l'adaptació curricular com a pla individual (PI). En els apartats d'observacions corresponents cal fer constar la resolució del director o directora del centre.
- Les matèries que s'hagin reconegut no tenen qualificació ni computen a l'efecte de càlcul de la nota mitjana.
- En cas que l'alumne deixi els estudis de dansa, l'escola de dansa autoritzada ho ha de comunicar al centre de secundària, que prendrà les mesures oportunes amb relació a les matèries que havien estat convalidades.

2.3 Convalidació de determinades matèries de batxillerat de la modalitat d'arts amb determinades matèries dels ensenyaments professionals de dansa

Sens perjudici del que s'estableix a l'apartat *Alumnes de batxillerat que cursen estudis de dansa en un conservatori o en un centre professional*, els alumnes que cursen ensenyaments professionals de dansa en un conservatori o en un centre professional i el batxillerat podran obtenir, del director o directora del centre, la convalidació de determinades matèries de modalitat del batxillerat de la modalitat d'arts, tal com disposa el [Reial decret 242/2009](#), de 27 de febrer.

Per obtenir la convalidació cal presentar un certificat acadèmic emès pel conservatori o

pel centre professional de dansa que acrediti que l'alumne està cursant o bé ha superat les matèries dels ensenyaments professionals de dansa que són equivalents a les matèries de batxillerat que es volen convalidar. Les matèries de batxillerat objecte de convalidació no es tenen en compte per calcular la nota mitjana.

En el supòsit que l'alumne estigui cursant simultàniament el batxillerat i les matèries d'ensenyaments professionals de dansa susceptibles de convalidació, el centre de secundària ha de seguir el procediment següent: el coordinador o coordinadora de batxillerat, o la persona que l'equip directiu designi, ha d'actuar com a responsable de coordinació amb el director o directora del conservatori o centre professional de dansa on l'alumne estigui matriculat, i ha de fer el seguiment de les matèries de dansa cursades per l'alumne objecte de la convalidació. En acabar el curs, com a molt tard el 22 de maig de 2017, el conservatori o el centre professional de dansa ha de facilitar al centre de batxillerat un certificat acadèmic que acrediti la superació, o no, d'aquestes matèries, per tal que el centre ordinari pugui incorporar-ho als documents oficials d'avaluació i deixar constància, si escau, de la convalidació corresponent.

Les matèries objecte de convalidació són:

Matèria dels ensenyaments de dansa de grau professional	Matèria de batxillerat
havent aprovat aquesta matèria	es pot convalidar
1r i 2n curs d'anatomia aplicada a la dansa o d'una assignatura de contingut anàleg*	Anatomia aplicada
1r i 2n curs d'una assignatura de contingut anàleg*	Arts escèniques
1r i 2n curs d'una assignatura de contingut anàleg*	Cultura audiovisual
1r i 2n curs d'història de la dansa o d'una assignatura de contingut anàleg*	Història de la música i de la dansa
1r i 2n curs d'una assignatura de contingut anàleg*	Història de l'art
3r curs de música	Llenguatge i pràctica musical
1r i 2n curs d'una assignatura de contingut anàleg*	Literatura universal

(*) En el cas de sol·licituds de convalidació referides a assignatures de contingut anàleg a les determinades pel Reial decret 242/2009, de 27 de febrer, el director o directora del centre de secundària ha de demanar l'informe a la Subdirecció General d'Ordenació de la Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial en relació amb la verificació de l'analogia proposada, perquè determini si la convalidació és procedent.

L'alumne de la modalitat d'arts ha de cursar, com a mínim, la matèria comuna d'opció

(història i fonaments de les arts I i II) com a matèria de modalitat en cadascun dels dos cursos del batxillerat.

2.4 Simultaneïtat d'estudis de batxillerat amb ensenyaments de cinquè o sisè curs de grau professional de dansa

Fins a la promoció 2014-2016, els alumnes que cursaven ensenyaments de dansa de grau professional podien acollir-se a l'opció de cursar en el centre de secundària només les matèries comunes per obtenir el títol de batxillerat. Un cop els alumnes havien superat els ensenyaments professionals de dansa i les matèries comunes del batxillerat rebien el títol de batxillerat. Aquest batxillerat sense modalitat s'anomenava, de forma interna, "batxillerat de dansa".

En aplicació de la normativa bàsica, per al curs 2016-2017, ja no és possible la inscripció en les condicions de "batxillerat de dansa". Els alumnes que en el curs 2015-2016 han cursat segon del "batxillerat de dansa" i no han superat la totalitat de les matèries, han d'adreçar una petició de regularització del seu expedient acadèmic a la Direcció General d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat. Amb aquesta finalitat, el centre de batxillerat on l'alumne està matriculat de segon curs ha de trametre a la Direcció General esmentada els certificats acreditatius dels estudis de batxillerat i dels ensenyaments de dansa de grau professional.

Des de la promoció 2015-2017, els alumnes de batxillerat que cursen simultàniament estudis de cinquè o sisè d'ensenyaments de dansa de grau professional i primer o segon curs de batxillerat, respectivament, s'han de matricular d'una modalitat de batxillerat en què s'hi poden aplicar les convalidacions previstes en els apartats *Alumnes de batxillerat que cursen estudis de dansa en un conservatori o en un centre professional* i *Convalidació de determinades matèries de batxillerat de la modalitat d'arts amb determinades matèries dels ensenyaments professionals de dansa* d'aquest document, segons escaigui. Cal destacar que tindran la convalidació màxima de matèries si opten per cursar la modalitat d'arts, perquè una bona part de les matèries d'aquesta modalitat són convalidables per matèries cursades al conservatori de dansa o al centre professional de dansa, segons estableix el Reial decret 242/2009, de 27 de febrer. En aquestes condicions, amb les màximes convalidacions, els alumnes han de cursar les matèries comunes, la comuna d'opció i el treball de recerca en el centre de secundària (vegeu l'apartat *Treball de recerca d'alumnes que cursen simultàniament estudis de batxillerat amb ensenyaments de cinquè i sisè de grau professional de dansa* per completar la informació sobre el treball de recerca dels alumnes que cursen simultàniament estudis de batxillerat amb cinquè o sisè curs d'ensenyaments de dansa de grau professional).

Excepcionalment, es pot cursar aquesta possibilitat des de qualsevol centre de secundària, encara que no imparteixi la modalitat d'arts, amb resolució d'autorització individualitzada de la Direcció General d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat. En aquest cas, els alumnes cursen la matèria comuna d'opció de primer i segon de

batxillerat (història i fonaments de les arts I i II) a través de l'Institut Obert de Catalunya (IOC). La formalització de la inscripció d'aquests alumnes a l'IOC s'ha de fer durant la primera quinzena del mes de setembre. L'apartat *Matèries que es poden cursar a l'IOC* del document "Concreció i desenvolupament del currículum del batxillerat" estableix el procediment de matrícula i el seguiment acadèmic dels alumnes que cursen matèries a l'IOC.

Així mateix, per autoritzar la matrícula d'aquests alumnes, que simultaniegen el batxillerat amb estudis de dansa de grau professional (cinquè i sisè curs) i opten per la modalitat d'arts en un centre que no la té autoritzada, el director o directora del centre de secundària ha de trametre a la Direcció General d'Educació Secundària Obligatòria, abans del 15 de setembre de 2016, la documentació següent:

- Sol·licitud d'autorització de la inscripció en la modalitat d'arts, signada per l'alumne, o pels pares o tutors legals si és menor d'edat. En la sol·licitud cal especificar també quines matèries de modalitat o específiques es volen convalidar en els termes que s'indiquen en els apartats *Alumnes de batxillerat que cursen estudis de dansa en un conservatori o en un centre professional* i *Convalidació de determinades matèries de batxillerat de la modalitat d'arts amb determinades matèries dels ensenyaments professionals de dansa* d'aquest document.
- Certificat emès pel conservatori o pel centre professional de dansa que acredita que l'alumne cursa cinquè o sisè curs d'estudis de dansa de grau professional i es detallen les matèries que cursa.
- Certificat acadèmic emès pel conservatori o centre professional de dansa, o bé fotocòpia compulsada de l'historial acadèmic o documentació equivalent, amb constància de totes les matèries superades per l'alumne en els ensenyaments de dansa de grau professional.
- DNI, NIE o passaport de l'alumne.

Tal com s'explica a l'apartat *Convalidació de determinades matèries de batxillerat de la modalitat d'arts amb determinades matèries dels ensenyaments professionals de dansa* d'aquest document, el [Reial decret 242/2009](#), de 27 de febrer, preveu la possibilitat de convalidar algunes matèries de la modalitat d'arts de batxillerat, tant als alumnes que ja han superat determinades matèries d'ensenyaments professionals de dansa, com als alumnes que les estan cursant simultàniament amb els estudis de batxillerat. En aquest darrer supòsit, el centre de secundària s'ha de coordinar amb el director o directora del conservatori o centre professional de dansa on l'alumne estigui matriculat.

2.5 Treball de recerca d'alumnes que cursen simultàniament estudis de batxillerat amb ensenyaments de cinquè i sisè de grau professional de dansa

Els alumnes que cursen simultàniament el batxillerat amb ensenyaments de dansa de grau professional (primer de batxillerat i cinquè curs d'estudis professionals de dansa; segon de batxillerat i sisè curs d'estudis professionals de dansa) poden fer el treball de recerca de batxillerat sobre un tema relacionat amb els ensenyaments de dansa que cursen en el conservatori de dansa o en un centre professional de dansa.

En aquest treball, la qüestió essencial de la recerca ha de vincular coneixements i pràctiques relacionades amb el currículum del grau professional de dansa, així com del batxillerat que està cursant l'alumne.

En termes generals, durant les diverses fases de la realització del treball, l'alumne ha d'estar assessorat i supervisat per un tutor o tutora del treball de recerca. En el cas d'un treball de recerca vinculat amb el conservatori o el centre professional de dansa, l'alumne ha de tenir dos tutors, un del centre de batxillerat i l'altre del conservatori o centre de grau professional de dansa. El temps de realització del treball ha de ser el mateix que assigni el centre de batxillerat on està matriculat l'alumne a tots els treballs de recerca.

També en aquest cas, el treball comporta la realització d'una memòria o informe escrit de característiques semblants al que descriu el document "[Batxillerat. Treball de recerca](#)" que es pot consultar al web de la XTEC.

L'alumne, de manera similar a com es fa en tots els treballs de recerca, ha d'acabar el procés de realització del treball amb una presentació oral, en què es pot incloure també una part pràctica d'interpretació de dansa si es considera adequat.

L'avaluació la porta a terme una comissió avaluadora formada, com a mínim, pels dos professors titulars que han exercit de tutors, el del centre de batxillerat i el del conservatori o centre professional de dansa. És recomanable afegir, a aquest grup, un tercer professor o professora del centre de batxillerat vinculat a l'àmbit artístic.

La qualificació del treball de recerca tindrà repercussió en la qualificació final del batxillerat en els termes que s'estableixen en la normativa general sobre avaluació en el batxillerat.

3 Quadres de simultaneïtat dels estudis de dansa amb l'ESO i el batxillerat

Tot seguit es resumeixen esquemàticament les situacions de simultaneïtat d'estudis considerades en aquest document.

ESO / Dansa	
Conservatori o centre professional	Escola autoritzada

	Situació 1 Si es cursen entre 5 i 7 hores	Situació 2 Si es cursen 7 hores o més
Convalidació màxima	Reconeixement màxim	
Educació física Música (matèria comuna de 1r a 3r) Les matèries optatives de 1r a 3r (2 hores per curs) Una matèria optativa específica de 4t (3 hores)	Educació física	Educació física Les matèries optatives de 1r a 3r (2 hores per curs) Una matèria optativa específica de 4t (3 hores)
Models: EDA 1: Sol·licitud alumnes CDA1: Certificat conservatori EDA2: Resolució	Models: EDA1: Sol·licitud alumnes (EDA1) CDA2: Certificat escola de dansa autoritzada (ED) EDA3: Resolució EDA4: Pla de seguiment quadrimestral	

Batxillerat/ Dansa		
Conservatori o centre professional	Escola autoritzada	
	Situació 1 Si es cursen 11 hores o més de dansa	Situació 2 Si es cursen entre 7 i 10 hores de dansa
Convalidació màxima	Reconeixement màxim	
Educació física 4 hores de la franja d'específiques per curs	Educació física 4 hores de la franja d'específiques per curs	Educació física
	Requisits: • Cursar estudis en una escola de dansa autoritzada. • Haver superat la prova d'accés als ensenyaments de grau professional. • Cursar, com a mínim, dansa clàssica, tècniques de dansa contemporània o de dansa espanyola i continguts de música.	Requisits: Cursar estudis en una escola de dansa autoritzada.

Models: BDA 1: Sol·licitud alumnes CDA1: Certificat conservatori BDA2: Resolució	Models: BDA3: Sol·licitud alumnes CDA3: Certificat ED BDA4: Resolució	Models: BDA3: Sol·licitud alumnes CDA2: Certificat ED BDA5: Resolució

4 Normativa d'aplicació (simultaneïtat d'estudis d'ESO o de batxillerat amb estudis de dansa)

- [Reial decret 242/2009](#), de 27 de febrer, pel qual s'estableixen convalidacions entre els ensenyaments professionals de música i de dansa i l'educació secundària obligatòria i el batxillerat, així com els efectes que sobre la matèria d'educació física han de tenir la condició d'esportista d'alt nivell o alt rendiment i els ensenyaments professionals de dansa (BOE núm. 51, de 28.2.2009)
- [Decret 187/2015](#), de 25 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria (DOGC núm. 6945, de 28.8.2015)
- [Decret 142/2008](#), de 15 de juliol, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments del batxillerat (DOGC núm. 5183, de 29.7.2008)
- [Ordre EDU/295/2008](#), de 13 de juny, per la qual es determinen el procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació a l'educació secundària obligatòria (DOGC núm. 5155, de 18.6.2008), modificada per l'[Ordre ENS/56/2012](#), de 8 de març (DOGC núm. 6088, de 15.3.2012)
- [Ordre EDU/554/2008](#), de 19 de desembre, per la qual es determinen el procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació i diversos aspectes organitzatius del batxillerat i la seva adaptació a les particularitats del batxillerat a distància i del batxillerat nocturn (DOGC núm. 5287, de 30.12.2008), modificada per l'[Ordre ENS/62/2012](#), de 15 de març (DOGC núm. 6094, de 23.3.2012)
- [Resolució ENS/505/2016](#), de 25 de febrer, per la qual s'aproven les normes de preinscripció i matrícula d'alumnes als centres del Servei d'Educació de Catalunya i altres centres educatius, en els diversos ensenyaments sostinguts amb fons públics, per al curs 2016-2017 (DOGC núm. 7073, de 7.3.2016)
- [Resolució ENS/1004/2016](#), de 18 d'abril, per la qual es determinen el calendari i els aspectes específics de la preinscripció per al curs 2016-2017 per als ensenyaments de batxillerat, batxillerat integrat amb música o dansa, cicles formatius de formació professional de grau mitjà i de grau superior, cursos d'accés a aquests cicles, programes de formació i inserció, cicles formatius d'arts plàstiques i disseny de grau mitjà i de grau superior, artístics superiors (art

dramàtic, música, dansa, disseny i conservació i restauració de béns culturals), d'idiomes en escoles oficials d'idiomes, esportius, i els impartits en centres i aules de formació d'adults (DOGC núm. 7105, de 22.4.2016)

Simultaneïtat d'estudis d'ESO o de batxillerat amb estudis de música

1 Simultaneïtat d'estudis d'ESO amb estudis de música

Els alumnes que cursin l'ESO i, simultàniament, estudis de música en conservatoris, centres professionals o escoles de música autoritzades, poden sol·licitar la convalidació o el reconeixement de matèries d'ESO en els termes que s'indiquen en aquest document.

Atès que totes aquestes possibilitats es fonamenten en el fet de simultaniejar estudis ordinaris amb els estudis de música, la sol·licitud s'ha de renovar cada curs.

Els alumnes que ho vulguin poden sol·licitar la convalidació o el reconeixement d'un nombre d'hores inferior a aquell a què tenen dret.

L'alumne que repeteix estudis de música no pot tornar a sol·licitar la convalidació o el reconeixement de la reducció del nombre de matèries d'ESO de què hagi gaudit en cursos acadèmics anteriors.

La relació dels centres autoritzats (conservatoris de música, centres professionals de música i escoles de música autoritzades) es pot consultar al [cercador de centres del Departament](#).

Les convalidacions i reconeixements de matèries que s'indiquen en aquest document no es poden aplicar als alumnes que estudien en centres integrats, atès que el currículum impartit en aquests centres ja té en compte la simultaneïtat dels estudis.

En el cas d'una escola de música, centre professional o conservatori en fase d'autorització, l'alumne ha de fer la sol·licitud dins el termini previst i la convalidació o reconeixement s'ha de fer efectiu a partir de la data d'autorització. La família ha de fer arribar al centre de secundària el codi de l'escola de música.

1.1 Alumnes d'ESO que cursen estudis de música en un conservatori o en un centre professional

Matèries convalidables

Es poden convalidar les matèries següents:

- Música (la matèria comuna de primer a tercer curs d'ESO)
- Les matèries optatives de primer a tercer curs d'ESO

- Una matèria optativa de quart curs d'ESO (fins a un màxim de 3 hores)
- No són convalidables: les matèries de cultura i valors ètics i de religió, el treball de síntesi (de primer a 3r) ni el projecte de recerca de quart curs.

Documentació que cal presentar

- “Sol·licitud de reducció de matèries de l'educació secundària obligatòria (ESO) per als alumnes que cursen estudis de música en un conservatori o en un centre professional o en una escola de música autoritzada” (Model EMU1).
- “Certificat expedit pel conservatori o pel centre professional de música en què s'acredita el curs que fa l'alumne/a” (Model CMU1).

Procés de convalidació

- L'interessat presenta al centre on cursa l'ESO, durant els dos primers mesos de classe, la “Sol·licitud de reducció de matèries de l'educació secundària obligatòria (ESO) per als alumnes que cursen estudis de música en un conservatori o en un centre professional o en una escola de música autoritzada” (Model EMU1), acompanyada del “Certificat expedit pel conservatori o pel centre professional de música en què s'acredita el curs que fa l'alumne/a” (Model CMU1).
- Quan l'interessat presenta aquest document, el centre li lliura una fotocòpia de la sol·licitud amb acusament de recepció amb la data i signatura de la persona autoritzada del centre.
- El director o directora del centre resol la sol·licitud seguint el model de la "Resolució per la qual es concedeix la convalidació de matèries de l'educació secundària obligatòria (ESO) basant-se en estudis de música en un conservatori o en un centre professional de música" (Model EMU2).
- La resolució es notifica per escrit a l'interessat i, en cas de disconformitat, s'hi pot presentar un recurs davant el director o directora dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, davant el o la gerent del Consorci d'Educació en el termini de cinc dies hàbils a partir de l'endemà de la notificació de la resolució.
- En els documents d'avaluació de l'ESO cal fer constar l'adaptació curricular com a pla individualitzat (PI). En les actes finals, s'ha d'introduir el codi “PI” en la columna “Atenc. Div.”. La matèria comuna de música ha de constar com a convalidada; en el bloc d'optatives no hi ha de constar cap matèria concreta com a convalidada; simplement ha de quedar de manifest que no ha cursat una part o la totalitat d'aquest bloc. En els apartats d'observacions corresponents cal fer constar la resolució del director o directora del centre.
- Les matèries que s'hagin convalidat no tenen qualificació ni computen a l'efecte de càlcul de la nota mitjana.
- En cas que l'alumne deixi els estudis de música, el conservatori o centre professional ho ha de comunicar al centre de secundària, que prendrà les mesures

oportunes pel que fa a les matèries que havien estat convalidades.

1.2 Alumnes d'ESO que cursen estudis de música en una escola de música autoritzada

Matèries que es poden reconèixer

Les matèries d'ESO es poden reconèixer d'acord amb dues situacions diferents, segons les càrregues horàries:

Situació 1. Alumnes amb una dedicació horària a l'escola de música d'entre 3 i 4 hores setmanals.

Se'ls poden reconèixer les matèries següents:

- Les matèries optatives de primer a tercer curs d'ESO
- Una matèria optativa de quart curs d'ESO (fins a un màxim de 3 hores)

No es poden reconèixer: les matèries de cultura i valors ètics i de religió, el treball de síntesi de primer a tercer ni el projecte de recerca de quart curs.

Situació 2. Alumnes amb una dedicació horària a l'escola de música de 4 hores setmanals o més. Se'ls poden reconèixer les matèries següents:

- Música (la matèria comuna de primer a tercer curs d'ESO)
- Les matèries optatives de primer a tercer curs d'ESO
- Una matèria optativa de quart curs d'ESO (fins a un màxim de 3 hores)

No es poden reconèixer: les matèries de cultura i valors ètics i de religió, el treball de síntesi de primer a tercer ni el projecte de recerca de quart curs.

Documentació que cal presentar

- “Sol·licitud de reducció de matèries de l'educació secundària obligatòria (ESO) per als alumnes que cursen estudis de música en un conservatori o en un centre professional o en una escola de música autoritzada” (Model EMU1).
- “Certificat expedit per l'escola de música autoritzada en què s'acredita el curs que fa l'alumne/a per al reconeixement dels estudis de música en l'ESO” (Model CMU2).

Procés de reconeixement

- L'interessat presenta al centre on cursa l'ESO, durant els dos primers mesos de classe, la “Sol·licitud de reducció de matèries de l'educació secundària obligatòria (ESO) per als alumnes que cursen estudis de música en un conservatori o en un centre professional o en una escola de música autoritzada” (Model EMU1),

acompanyada del “Certificat expedit per l'escola de música autoritzada en què s'acredita el curs que fa l'alumne/a” (Model CMU2).

- Quan l'interessat presenta aquest document, el centre li lliura una fotocòpia de la sol·licitud amb acusament de recepció amb la data i signatura de la persona autoritzada del centre.
- El director o directora del centre resol la sol·licitud seguint el model de la “Resolució per la qual es concedeix el reconeixement de matèries optatives i/o de la matèria de música de l'educació secundària obligatòria (ESO) als alumnes que cursen estudis de música en una escola de música autoritzada” (Model EMU3).
- La resolució es notifica per escrit als interessats i, en cas de disconformitat, es pot presentar un recurs davant el director o directora dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, davant el o la gerent del Consorci d'Educació en el termini de cinc dies hàbils a partir de l'endemà de la notificació de la resolució.
- En els documents d'avaluació de l'ESO cal fer constar l'adaptació curricular com a pla individualitzat (PI). En les actes finals, s'ha d'introduir el codi “PI” en la columna “Atenc. Div.” La matèria comuna de música ha de constar com a convalidada; en el bloc d'optatives no hi ha de constar cap matèria concreta com a convalidada; simplement ha de quedar de manifest que no ha cursat una part o la totalitat d'aquest bloc. En els apartats d'observacions corresponents cal fer constar la resolució del director o directora del centre.
- Les matèries que s'hagin convalidat no tenen qualificació ni computen a l'efecte de càlcul de la nota mitjana.
- Durant el mes de setembre, i amb una periodicitat quadrimestral, els dos centres estableixen el “Pla de seguiment per als alumnes que cursen simultàniament l'etapa d'ESO i estudis de música en una escola de música autoritzada” (Model EMU4).
- El director o directora del centre de secundària assigna un professor o professora, preferentment el que imparteix l'àrea de música o bé un membre de l'equip directiu, perquè actuï de referent i de responsable de coordinació amb el centre de música on l'alumne estigui matriculat. El director o directora del centre on està matriculat dels estudis de música actua com a responsable per tal de coordinar-se amb el professor o professora del centre on l'alumne cursa l'ESO i fer el seguiment de l'alumne, pel que fa al progrés i a l'assistència.
- En cas que l'alumne deixi els estudis de música, l'escola de música ho ha de comunicar al centre de secundària, que ha de prendre les mesures oportunes amb relació a les matèries que havien estat convalidades.
- El reconeixement està condicionat a la valoració favorable del seguiment de l'alumne. Els alumnes que no compleixin les directrius establertes en el pla de seguiment s'incorporaran a les matèries de secundària en les condicions que el centre de secundària determini.

2 Simultaneïtat d'estudis de batxillerat amb estudis de música

Els alumnes que cursin batxillerat i, simultàniament, estudis de música en conservatoris, centres professionals o escoles de música autoritzades poden sol·licitar la convalidació o el reconeixement de matèries específiques del batxillerat, en els termes que s'indiquen en aquest document.

Atès que totes aquestes possibilitats es fonamenten en el fet de simultaniejar estudis ordinaris amb els estudis de música, la sol·licitud s'ha de renovar cada curs.

Els alumnes que ho vulguin poden sol·licitar la convalidació o el reconeixement d'un nombre d'hores inferior a aquell a què tenen dret.

Els alumnes que en cada curs de batxillerat cursin més de tres matèries de modalitat perquè han triat una quarta matèria de modalitat com a específica, poden demanar la convalidació d'aquesta matèria de modalitat.

L'alumne que repeteix ensenyaments de música no pot tornar a sol·licitar la convalidació o el reconeixement de la reducció del nombre de matèries de batxillerat de què hagi gaudit en cursos acadèmics anteriors, si no és que hi ha un informe positiu de l'equip docent del conservatori, centre professional o escola de música.

La relació dels centres autoritzats (conservatoris de música, centres professionals de música i escoles de música autoritzades) es pot consultar al [cercador de centres del Departament](#).

Les convalidacions i reconeixements de matèries que s'estableixen en aquest document no es poden aplicar als alumnes que estudien en centres integrats, atès que el currículum impartit en aquests centres ja té en compte la simultaneïtat dels estudis.

2.1 Alumnes de batxillerat que cursen estudis de música en un conservatori o en un centre professional

Matèries convalidables

Les matèries que es poden convalidar són:

- Matèries de la franja d'específiques (fins a un màxim de 4 hores per curs).

Documentació que cal presentar

- "Sol·licitud de reducció de matèries de la franja d'específiques de batxillerat basant-se en estudis de música en un conservatori o en un centre professional" (Model BMU1).
- "Certificat expedit pel conservatori o pel centre professional de música en què s'acredita el curs que fa l'alumne/a" (Model CMU1).

Procés de convalidació

- L'interessat presenta al centre on cursa el batxillerat, durant els dos primers mesos de classe, la “Sol·licitud de reducció de matèries de la franja d'específiques de batxillerat basant-se en estudis de música en un conservatori o en un centre professional” (Model BMU1), acompanyada del “Certificat expedit pel conservatori o pel centre professional de música en què s'acredita el curs que fa l'alumne/a” (Model CMU1).
- Quan l'interessat presenta aquest document, el centre li lliura una fotocòpia de la sol·licitud amb acusament de recepció amb la data i signatura de la persona autoritzada del centre.
- El director o directora del centre resol la sol·licitud seguint el model de la “Resolució per la qual es concedeix la convalidació de matèries de la franja/d'específiques de batxillerat basant-se en estudis de música en un conservatori o en un centre professional” (Model BMU2).
- La resolució es notifica per escrit a l'interessat i, en cas de disconformitat, s'hi pot presentar un recurs davant el director o directora dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, davant el o la gerent del Consorci d'Educació en el termini de cinc dies hàbils a partir de l'endemà de la notificació de la resolució.
- En els documents d'avaluació de batxillerat cal fer constar l'adaptació curricular com a pla individual (PI). En els apartats d'observacions corresponents cal fer constar la resolució del director o directora del centre.
- Les matèries que s'hagin convalidat no tenen qualificació ni computen a l'efecte de càlcul de la nota mitjana.
- En cas que l'alumne deixi els estudis de música, el conservatori o centre professional ho ha de comunicar al centre de secundària, que ha de prendre les mesures oportunes amb relació a les matèries que havien estat convalidades.

2.2 Alumnes de batxillerat que cursen estudis de música en una escola de música autoritzada

Per poder sol·licitar el reconeixement de matèries de batxillerat cal complir els requisits següents:

- a. Cursar ensenyaments en alguna de les escoles de música autoritzades, que es poden consultar al [cercador de centres del Departament](#).
- b. Haver superat la prova d'accés als ensenyaments de grau professional de música en un conservatori o en un centre professional.
- c. Cursar estudis de música que incloguin, com a mínim: llenguatge musical o

harmonia, instrument i pràctica instrumental en grup.

d. Una dedicació horària a l'escola de música de 4 hores setmanals o més.

Matèries que es poden reconèixer

Les matèries que es poden reconèixer són:

- Matèries de la franja d'específiques (fins a un màxim de 4 hores per curs).

Documentació que cal presentar

- “Sol·licitud de reducció de matèries de batxillerat basant-se en estudis de música en una escola de música autoritzada” (Model BMU3).
- “Certificat expedit per l'escola de música autoritzada per tal que l'alumne/a pugui acollir-se al reconeixement amb reducció de matèries de batxillerat de la franja d'específiques” (Model CMU3).

Procés de reconeixement

- L'interessat presenta al centre on cursa batxillerat, durant els dos primers mesos de classe, la “Sol·licitud de reducció de matèries de batxillerat basant-se en estudis de música en una escola de música autoritzada” (Model BMU3), acompanyada del “Certificat expedit per l'escola de música autoritzada per tal que l'alumne/a pugui acollir-se al reconeixement amb reducció de matèries de batxillerat de la franja d'específiques” (Model CMU3).
- Quan l'interessat presenta aquest document, el centre li lliura una fotocòpia de la sol·licitud amb acusament de recepció amb la data i signatura de la persona autoritzada del centre.
- El director o directora del centre resol la sol·licitud seguint el model de la “Resolució per la qual es concedeix el reconeixement de matèries de batxillerat basant-se en estudis de música en una escola de música autoritzada” (Model BMU4).
- La resolució es notifica per escrit als interessats i, en cas de disconformitat, s'hi pot presentar un recurs davant el director o directora dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, davant el o la gerent del Consorci d'Educació en el termini de cinc dies hàbils a partir de l'endemà de la notificació de la resolució.
- En els documents d'avaluació de batxillerat cal fer constar l'adaptació curricular com a pla individual (PI). En els apartats d'observacions corresponents cal fer constar la resolució del director o directora del centre.
- Les matèries que s'hagin reconegut no tenen qualificació ni computen a l'efecte de càlcul de la nota mitjana.
- En cas que l'alumne deixi els estudis de música, l'escola de música ho ha de comunicar al centre de secundària, que ha de prendre les mesures oportunes amb

relació a les matèries que havien estat convalidades.

2.3 Convalidació de determinades matèries de batxillerat de la modalitat d'arts amb determinades matèries dels ensenyaments professionals de música

Sens perjudici del que s'estableix a l'apartat *Alumnes de batxillerat que cursen estudis de música en un conservatori o en un centre professional*, els alumnes que cursen ensenyaments professionals de música en un conservatori o en un centre professional i el batxillerat podran obtenir, del director o directora del centre, la convalidació de determinades matèries de la modalitat d'arts del batxillerat, tal com disposa el [Reial decret 242/2009](#), de 27 de febrer.

Per obtenir la convalidació cal presentar un certificat acadèmic emès pel conservatori o pel centre professional de música que acrediti que l'alumne està cursant, o bé ha superat, les matèries dels ensenyaments professionals de música que són equivalents a les matèries de batxillerat que es volen convalidar. Les matèries de batxillerat objecte de convalidació no es tenen en compte en el càlcul de la nota mitjana.

En el supòsit que l'alumne estigui cursant simultàniament el batxillerat i les matèries d'ensenyaments professionals de música susceptibles de convalidació, el centre de secundària ha de seguir el procediment següent: el coordinador o coordinadora de batxillerat, o la persona que l'equip directiu designi, ha d'actuar com a responsable de coordinació amb el director o directora del conservatori o centre professional de música on l'alumne estigui matriculat, i ha de fer el seguiment de les matèries de música cursades per l'alumne objecte de la convalidació. En acabar el curs, com a molt tard el 22 de maig de 2017, el conservatori o el centre professional de música ha de facilitar, al centre de batxillerat, un certificat acadèmic que acrediti la superació, o no, d'aquestes matèries, per tal que el centre ordinari pugui incorporar-la als documents oficials d'avaluació i deixar constància, si escau, de la convalidació corresponent.

Les matèries objecte de convalidació són:

Matèria dels ensenyaments de música de grau professional	Matèria del batxillerat
Havent aprovat aquestes matèries	Es pot convalidar
2n curs d'harmonia	Anàlisi musical I
Un curs d'una assignatura de contingut anàleg (*)	Anàlisi musical II
Dos cursos d'educació corporal, o d'assignatures de contingut anàleg	Anatomia aplicada
Dos cursos d'interpretació i escena	Arts escèniques
Dos cursos d'una assignatura de contingut anàleg (*)	Cultura audiovisual
Dos cursos d'història de la música, o d'assignatures de contingut anàleg	Història de la música i de la dansa
3r curs de l'instrument de l'especialitat	Llenguatge i pràctica musical

(*) En el cas de sol·licituds de convalidació referides a assignatures de contingut anàleg a les determinades pel Reial decret 242/2009, de 27 de febrer, el director o directora del centre de secundària ha de demanar l'informe a la Subdirecció General d'Ordenació de la Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial, en relació amb la verificació de l'analogia proposada, perquè determini si la convalidació és procedent.

L'alumne de la modalitat d'arts ha de cursar, com a mínim, la matèria comuna d'opció (història i fonaments de les arts I i II) com a matèria de modalitat en cadascun dels dos cursos del batxillerat, excepte en els centres integrats, que tenen un currículum singular.

2.4 Simultaneïtat d'estudis de batxillerat amb ensenyaments de cinquè o sisè curs de grau professional de música

Fins a la promoció 2014-2016, els alumnes que cursaven ensenyaments de música de grau professional podien acollir-se a l'opció de cursar en el centre de secundària només les matèries comunes per obtenir el títol de batxillerat. Un cop els alumnes havien superat els estudis professionals de música i les matèries comunes del batxillerat rebien el títol de batxillerat. Aquest batxillerat sense modalitat s'anomenava, de forma interna, "batxillerat de música".

En aplicació de la normativa bàsica, per al curs 2016-2017, ja no és possible la inscripció en les condicions de "batxillerat de música". Els alumnes que en el curs 2015-2016 han cursat segon del "batxillerat de música" i no han superat la totalitat de les matèries, han d'adreçar una petició de regularització del seu expedient acadèmic a la Direcció General d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat. Amb aquesta finalitat, el centre de batxillerat on l'alumne està matriculat de segon curs ha de trametre a la Direcció General esmentada els certificats acreditatius dels estudis de batxillerat i dels ensenyaments de música de grau professional.

Des de la promoció 2015-2017, els alumnes de batxillerat que cursen simultàniament estudis de cinquè o sisè d'ensenyaments de música de grau professional i primer o segon curs de batxillerat, respectivament, s'han de matricular d'una modalitat de batxillerat i s'hi poden aplicar les convalidacions previstes en els apartats *Alumnes de batxillerat que cursen estudis de música en un conservatori o en un centre professional* i *Convalidació de determinades matèries de batxillerat de la modalitat d'arts amb determinades matèries dels ensenyaments professionals de música* d'aquest document, segons escaigui. Cal destacar que tindran la convalidació màxima de matèries tindran si opten per cursar la modalitat d'arts, perquè una bona part de les matèries d'aquesta modalitat són convalidables per matèries cursades al conservatori de música o al centre professional de música segons estableix el [Reial decret 242/2009](#), de 27 de febrer. En aquestes condicions, amb les màximes convalidacions, els alumnes han de cursar les matèries comunes, la comuna d'opció i el treball de recerca en el centre de secundària (vegeu l'apartat *Treball de recerca d'alumnes que cursen*

simultàniament estudis de batxillerat amb ensenyaments de cinquè i sisè de grau professional de música d'aquest document per completar la informació sobre el treball de recerca dels alumnes que cursen simultàniament estudis de batxillerat amb cinquè o sisè curs d'ensenyaments de música de grau professional).

Excepcionalment, es pot cursar aquesta possibilitat des de qualsevol centre de secundària, encara que no imparteixi la modalitat d'arts, amb una resolució d'autorització individualitzada de la Direcció General d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat. En aquest cas, els alumnes cursen la matèria comuna d'opció de primer i segon de batxillerat (història i fonaments de les arts I i II) a través de l'Institut Obert de Catalunya (IOC). La formalització de la inscripció d'aquests alumnes a l'IOC s'ha de fer durant la primera quinzena del mes de setembre. L'apartat *Matèries que es poden cursar a l'IOC* del document "Concreció i desenvolupament del currículum del batxillerat" estableix el procediment de matrícula i el seguiment acadèmic dels alumnes que cursen matèries a l'IOC.

Així mateix, per autoritzar la matrícula d'aquests alumnes, que simultaniegen el batxillerat amb estudis de música de grau professional (cinquè i sisè curs) i opten per la modalitat d'arts en un centre que no la té autoritzada, el director o directora del centre de secundària ha de trametre a la Direcció General d'Educació Secundària Obligatòria, abans del 15 de setembre, la documentació següent:

- Sol·licitud d'autorització de la inscripció en la modalitat d'arts, signada per l'alumne, o pel pare o mare o tutors legals si és menor d'edat. En la sol·licitud cal especificar també quines matèries de modalitat o específiques es volen convalidar en els termes que s'indiquen en els apartats *Alumnes de batxillerat que cursen estudis de música en un conservatori o en un centre professional* i *Convalidació de determinades matèries de batxillerat de la modalitat d'arts amb determinades matèries dels ensenyaments professionals de música* d'aquest document.
- Certificat emès pel conservatori o pel centre professional de música que acredita que l'alumne cursa cinquè o sisè curs d'estudis de música de grau professional i on es detallen les matèries que cursa.
- Certificat acadèmic emès pel conservatori o centre professional de música, o bé fotocòpia compulsada de l'historial acadèmic o documentació equivalent, amb constància de totes les matèries superades per l'alumne en els ensenyaments de música de grau professional.
- DNI, NIE o passaport de l'alumne.

D'acord amb el que estableix l'apartat *Convalidació de determinades matèries de batxillerat de la modalitat d'arts amb determinades matèries dels ensenyaments professionals de música* d'aquest document, el Reial decret 242/2009, de 27 de febrer, preveu la possibilitat de convalidar algunes matèries de la modalitat d'arts de batxillerat,

tant als alumnes que ja han superat determinades matèries d'ensenyaments professionals de música, com als alumnes que les estan cursant simultàniament amb els estudis de batxillerat. En aquest darrer supòsit, el centre de secundària s'ha de coordinar amb el director o directora del conservatori o centre professional de música on l'alumne estigui matriculat.

2.5 Treball de recerca d'alumnes que cursen simultàniament estudis de batxillerat amb ensenyaments de cinquè i sisè de grau professional de música

Els alumnes que cursen simultàniament el batxillerat amb estudis de música de grau professional (primer de batxillerat i cinquè curs d'estudis professionals de música; segon de batxillerat i sisè curs d'estudis professionals de música) poden fer el treball de recerca de batxillerat sobre un tema relacionat amb els ensenyaments de música que cursen en el conservatori de música o en un centre professional de música.

En aquest treball, la qüestió essencial de la recerca ha de vincular coneixements i pràctiques relacionades amb el currículum del grau professional de música, així com del batxillerat que està cursant l'alumne.

En termes generals, durant les diverses fases de la realització del treball, l'alumne ha d'estar assessorat i supervisat per un tutor o tutora del treball de recerca. En el cas d'un treball de recerca vinculat amb el conservatori o el centre professional de música, l'alumne ha de tenir dos tutors, un del centre de batxillerat i l'altre del conservatori o centre de grau professional de música. El temps de realització del treball ha de ser el mateix que assigni el centre de batxillerat on està matriculat l'alumne a tots els treballs de recerca.

També en aquest cas, el treball comporta la realització d'una memòria o informe escrit de característiques semblants al que descriu el document "[Batxillerat. Treball de recerca](#)", que es pot consultar al web de la XTEC.

L'alumne, de manera similar a com es fa en tots els treballs de recerca, ha d'acabar el procés de realització del treball amb una presentació oral, en què es pot incloure també una part pràctica d'interpretació musical si es considera adequat.

L'avaluació la porta a terme una comissió avaluadora formada, com a mínim, pels dos professors titulars que han exercit de tutors, el del centre de batxillerat i el del conservatori o centre professional de música. És recomanable afegir a aquest grup un tercer professor o professora del centre de batxillerat vinculat a l'àmbit artístic.

La qualificació del treball de recerca té repercussió en la qualificació final del batxillerat en els termes que s'estableixen en la normativa general sobre avaluació en el batxillerat.

3 Quadres de simultaneïtat dels estudis de música amb l'ESO i el batxillerat

Tot seguit es resumeixen esquemàticament les situacions de simultaneïtat d'estudis.

ESO / Música		
Conservatori o centre professional	Escola autoritzada	
	Situació A Si es cursen entre 3 i 4 hores	Situació B Si es cursen 4 hores o més
Convalidació màxima	Reconeixement màxim	
Les matèries optatives de 1r a 3r (2 hores per curs) Música (matèria comuna de 1r a 3r) Una matèria optativa de 4t (fins a un màxim de 3 hores)	Les matèries optatives de 1r a 3r Una matèria optativa de 4t (fins a un màxim de 3 hores)	Les matèries optatives de 1r a 3r Música (matèria comuna de 1r a 3r) Una matèria optativa de 4t (fins a un màxim de 3 hores)
Models: CMU1: Certificat conservatori o centre professional EMU1: Sol·licitud alumnes EMU2: Resolució	Models: CMU2: Certificat escola de música autoritzada EMU1: Sol·licitud alumnes EMU3: Resolució EMU4: Pla de seguiment quadrimestral	

Batxillerat / Música	
Conservatori o centre professional	Escola autoritzada Si es cursen 4 hores o més
Convalidació màxima	Reconeixement màxim
4 hores de la franja d'específiques per curs	4 hores de la franja d'específiques per curs
	Requisits: Cursar estudis en una escola de música autoritzada. Haver superat la prova d'accés als ensenyaments de grau professional de música. Cursar estudis que incloguin, com a mínim, llenguatge musical o harmonia, instrument i pràctica instrumental en grup.
Models: CMU1: Certificat conservatori o centre professional BMU1: Sol·licitud alumnes BMU2: Resolució	Models: CMU3: Certificat escola de música autoritzada BMU3: Sol·licitud alumnes BMU4: Resolució

4 Centres amb horari adaptat als ensenyaments de música de grau professional (centres de referència)

Els centres de referència són instituts que acullen els alumnes que cursen simultàniament els ensenyaments de música de grau professional i l'ESO o el batxillerat. Cada conservatori o centre autoritzat de grau professional de música ha d'establir com a mínim un projecte de coordinació conjunt amb un centre de referència.

Per al curs 2016-2017, aquests centres són els que consten a:

- [Resolució ENS/505/2016](#), de 25 de febrer, per la qual s'aproven les normes de preinscripció i matrícula d'alumnes als centres del Servei d'Educació de Catalunya i altres centres educatius, en els diversos ensenyaments sostinguts amb fons públics, per al curs 2016-2017;
- [Resolució ENS/734/2016](#), de 18 de març, per la qual es modifica la Resolució ENS/505/2016, de 25 de febrer, per la qual s'aproven les normes de preinscripció i matrícula d'alumnes als centres del Servei d'Educació de Catalunya i altres centres educatius, en els diversos ensenyaments sostinguts amb fons públics, per al curs 2016-2017;
- [Resolució ENS/1004/2016](#), de 18 d'abril, per la qual es determinen el calendari i els aspectes específics de la preinscripció per al curs 2016-2017 per als ensenyaments de batxillerat, batxillerat integrat amb música o dansa, cicles formatius de formació professional de grau mitjà i de grau superior, cursos d'accés a aquests cicles, programes de formació i inserció, cicles formatius d'arts plàstiques i disseny de grau mitjà i de grau superior, artístics superiors (art dramàtic, música, dansa, disseny i conservació i restauració de béns culturals), d'idiomes en escoles oficials d'idiomes, esportius, i els impartits en centres i aules de formació d'adults.

4.1 Prioritat de matrícula

Els alumnes que cursen o opten per cursar els ensenyaments professionals de música ho poden fer constar a la sol·licitud de preinscripció de l'institut de referència i, en aquest cas, i d'acord amb el que estableix l'article 8 del [Decret 75/2007](#), de 27 de març, tenen prioritat per accedir a les places d'educació secundària obligatòria o batxillerat, encara que no provenguin d'un centre adscrit.

En el moment de formalitzar la matrícula, aquests alumnes han d'acreditar que estan matriculats o admesos pendents de matriculació en un centre autoritzat per cursar ensenyaments de música de grau professional. Si no ho acrediten i en el centre hi ha llista d'espera perdran l'assignació i se'ls oferirà plaça en un centre del municipi que encara tingui vacants.

4.2 Característiques específiques dels centres de referència

L'equip directiu dels centres de referència ha de donar suport al projecte, afavorir les estratègies que ajudin els alumnes a assolir amb èxit tots dos estudis, l'ESO o el batxillerat i la música, establir els instruments necessaris per a una coordinació entre l'institut i el centre de música.

Aquestes estratègies es concreten mitjançant l'assignació d'una persona en cada centre que sigui la responsable de la coordinació i que vetlli per:

- l'adaptació horària, facilitant el temps necessari per estudiar tant la música com les matèries d'ESO o batxillerat;
- una acció tutorial compartida entre els dos centres;
- l'establiment com a mínim d'un projecte comú cada curs entre els dos centres;
- la difusió dels projectes comuns amb els mitjans de què disposi cada un dels centres.

5 Alumnes amb altes capacitats en música

Es consideren alumnes d'altres capacitats en música els alumnes que:

- tenen una edat inferior a la que correspon als ensenyaments de música de grau professional que els pertocaria;
- tenen una qualificació mitjana dels ensenyaments de música de grau professional d'excel·lent o matrícula d'honor;
- tenen la voluntat de professionalitzar-se, continuant els estudis artístics superiors en música.

El conservatori o centre professional s'ha de coordinar amb l'institut per dur a terme la tutoria i l'orientació d'aquests alumnes, de manera que puguin tenir tots els requisits per accedir a la prova d'accés als ensenyaments artístics superiors de música quan acabin el grau professional, intentant flexibilitzar els estudis de règim general d'ESO i batxillerat amb plans individualitzats.

6 Normativa d'aplicació (simultaneïtat d'estudis d'ESO o de batxillerat amb estudis de música)

- [Reial decret 242/2009](#), de 27 de febrer, pel qual s'estableixen convalidacions entre els ensenyaments professionals de música i de dansa i l'educació secundària obligatòria i el batxillerat, així com els efectes que sobre la matèria d'educació física han de tenir la condició d'esportista d'alt nivell o alt rendiment i els

- ensenyaments professionals de dansa (BOE núm. 51, de 28.2.2009)
- [Decret 75/2007](#), de 27 de març, pel qual s'estableix el procediment d'admissió de l'alumnat als centres en els ensenyaments sufragats amb fons públics (DOGC núm. 4852, de 29.3.2007)
 - [Decret 142/2008](#), de 15 de juliol, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments del batxillerat (DOGC núm. 5183, de 29.7.2008)
 - [Decret 187/2015](#), de 25 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria (DOGC núm. 6945, de 28.8.2015)
 - [Ordre EDU/295/2008](#), de 13 de juny, per la qual es determinen el procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació a l'educació secundària obligatòria (DOGC núm. 5155, de 18.6.2008), modificada per l'[Ordre ENS/56/2012](#), de 8 de març (DOGC núm. 6088, de 15.3.2012)
 - [Ordre EDU/554/2008](#), de 19 de desembre, per la qual es determinen el procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació i diversos aspectes organitzatius del batxillerat i la seva adaptació a les particularitats del batxillerat a distància i del batxillerat nocturn (DOGC núm. 5287, de 30.12.2008), modificada per l'[Ordre ENS/62/2012](#), de 15 de març (DOGC núm. 6094, de 23.3.2012)
 - [Resolució ENS/505/2016](#), de 25 de febrer, per la qual s'aproven les normes de preinscripció i matrícula d'alumnes als centres del Servei d'Educació de Catalunya i altres centres educatius, en els diversos ensenyaments sostinguts amb fons públics, per al curs 2016-2017 (DOGC núm. 7073, de 7.3.2016)
 - [Resolució ENS/734/2016](#), de 18 de març, per la qual es modifica la Resolució ENS/505/2016, de 25 de febrer, per la qual s'aproven les normes de preinscripció i matrícula d'alumnes als centres del Servei d'Educació de Catalunya i altres centres educatius, en els diversos ensenyaments sostinguts amb fons públics, per al curs 2016-2017 (DOGC núm. 7087, de 29.3.2016)
 - [Resolució ENS/1004/2016](#), de 18 d'abril, per la qual es determinen el calendari i els aspectes específics de la preinscripció per al curs 2016-2017 per als ensenyaments de batxillerat, batxillerat integrat amb música o dansa, cicles formatius de formació professional de grau mitjà i de grau superior, cursos d'accés a aquests cicles, programes de formació i inserció, cicles formatius d'arts plàstiques i disseny de grau mitjà i de grau superior, artístics superiors (art dramàtic, música, dansa, disseny i conservació i restauració de béns culturals), d'idiomes en escoles oficials d'idiomes, esportius, i els impartits en centres i aules de formació d'adults (DOGC núm. 7105, de 22.4.2016)

Títols propis: CFGM d'animació en circ i CFGS en tècniques d'actuació teatral

1 Introducció dels títols propis

La Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, preveu, a l'article 53.4, que correspon al Govern determinar els currículums dels ensenyaments postobligatoris que condueixin a l'obtenció de titulacions pròpies de la Generalitat de Catalunya.

D'acord amb això, s'han establert dues qualificacions professionals i dos títols propis en l'àmbit de les arts escèniques:

El [Decret 84/2015](#), de 2 de juny, pel qual es crea el títol de la Generalitat de tècnic o tècnica d'animació en circ, i se n'estableix el currículum.

El [Decret 85/2015](#), de 2 de juny, pel qual es crea el títol de la Generalitat de tècnic o tècnica superior en tècniques d'actuació teatral, i se n'estableix el currículum.

Per al que no prevegin expressament els decrets esmentats, cal regir-se per la normativa prevista per als ensenyaments d'arts plàstiques i disseny i per aquest document d'organització i gestió.

Aquests dos títols tenen efectes professionals, no efectes acadèmics, en l'àmbit de Catalunya.

2 Documentació del centre

El centre ha de tenir disposició de la Inspecció d'Educació la documentació següent:

- El projecte del centre
- El projecte curricular
- La programació
- Les normes d'organització i funcionament (NOFC)
- Les actes d'avaluació parcial
- Les actes d'avaluació de final de curs
- Les actes d'avaluació de final de cicle
- L'expedient acadèmic dels alumnes

3 Distribució del cicle

El cicle formatiu de grau mitjà d'animació en circ i el cicle formatiu de grau superior de tècniques d'actuació teatral tenen una durada de 2.000 hores cadascun.

Les hores lectives d'impartició dels cicles formatius són les que es determinen en el decret corresponent. Les hores que els centres destinin a altres activitats (viatges, activitats extraordinàries, etc.) no es poden incloure en aquests mínims, i les hores dedicades a activitats de tutoria no es computen com a hores lectives de currículum dels alumnes.

Ambdós cicles formatius s'han d'impartir en dos cursos acadèmics. No obstant això, en

casos degudament motivats, el cicle formatiu es pot impartir en més de dos cursos, fent-ne la petició corresponent, a la Direcció general de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial, segons el que preveuen els articles 44 i 47 del [Decret 284/2011](#), d'1 de març, d'ordenació general de la formació professional inicial. La petició s'ha de renovar anualment.

3.1 Hores de lliure disposició

Les hores de lliure disposició no van associades a cap mòdul concret del currículum explicat a cada títol. Aquestes hores tenen com a finalitat completar el currículum establert d'acord amb el projecte de centre.

El centre les pot distribuir de maneres diferents:

- Entre una o més unitats formatives del mòdul o mòduls, si s'amplien: resultats d'aprenentatge, continguts i criteris d'avaluació corresponents.
- En una unitat formativa nova del mateix mòdul o mòduls, si s'elaboren: resultats d'aprenentatge, continguts i criteris d'avaluació corresponents.
- En un mòdul nou, que formi part d'un projecte del centre, si se'n justifica la creació i es defineixen:
 - el nom i la durada del mòdul nou;
 - les unitats formatives que en formen part;
 - els resultats d'aprenentatge, continguts i criteris d'avaluació corresponents;
 - l'especialitat o requisit acadèmic de què ha de disposar el professor o professora a qui s'assigna.

El director o directora del centre ha de fer la proposta amb la definició mínima del mòdul nou, i l'ha d'adreçar als serveis territorials o al Consorci d'Educació de Barcelona, que han de trametre la comunicació del centre, juntament amb l'informe de la Inspecció d'Educació, a la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial perquè en tingui constància.

4 Promoció i permanència

Per passar al curs següent, l'alumne ha de tenir una qualificació positiva en un mínim del 75% de les hores lectives en l'avaluació de final de curs.

Els alumnes que no superin un curs l'han de repetir presencialment, llevat dels mòduls finalitzats i avaluats positivament. Aquests alumnes poden cursar mòduls del curs següent quan organitzativament sigui possible.

Si l'alumne passa de curs amb unitats formatives pendents se li ha de recomanar l'assistència a les classes, si no hi ha incompatibilitat horària. El centre ha de definir com cal fer el seguiment del progrés dels alumnes amb unitats formatives pendents, les

estratègies i les accions que es duran a terme, amb l'objectiu de millorar i optimitzar els resultats en el desenvolupament de les competències necessàries.

Per cursar el cicle, els alumnes disposen d'un màxim de quatre cursos acadèmics. De manera excepcional, es pot autoritzar un any més de permanència al cicle.

Si un centre imparteix els ensenyaments en més de dos cursos, els alumnes tenen dret a un curs més de permanència.

En tots els casos, el centre ha de presentar la sol·licitud d'un curs més de permanència a la Direcció general de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial. A la sol·licitud, hi ha de constar la petició de l'alumne interessat i l'informe favorable del tutor o tutora.

Aquest criteri de permanència no s'aplica en el cas dels alumnes que s'han matriculat per unitats formatives o mòduls solts. En aquest cas només s'apliquen els criteris del nombre màxim de convocatòries per a cada mòdul.

5 Programació i característiques dels mòduls formatius

El mòdul formatiu pot tenir caràcter teòric, pràctic o teoricopràctic. Segons la càrrega lectiva del mòdul, aquest es pot impartir en un o dos cursos.

El mòdul de formació en centres de treball (FCT) s'ha de fer prioritàriament en el segon curs. En cas d'iniciar-se en el primer curs, pot començar en el segon quadrimestre. Es pot fer simultàniament amb les hores lectives, de manera intensiva i, en tot cas, l'horari i la temporalització s'han d'adaptar a les característiques del sector.

El projecte i representació, en el cas del grau mitjà, i el projecte final, en el cas del grau superior, tenen caràcter global i integrador dels diferents sabers i tècniques presents en el cicle, la qual cosa fa necessari cursar-los a segon curs.

6 Seguiment, assistència i avaluació

6.1 Seguiment, assistència i avaluació dels mòduls formatius

L'avaluació de l'alumne és continuada. L'aplicació del procés d'avaluació contínua dels alumnes en règim presencial requereix l'assistència a un mínim del 80% de les hores lectives.

Una assistència inferior al 80% no justificada n'impossibilita l'avaluació corresponent. Aquesta situació s'ha de reflectir en l'acta amb l'anotació "No avaluat/ada", i ha d'implicar la pèrdua de la convocatòria.

La qualificació final de cada mòdul es formula numèricament de l'1 al 10, sense decimals: és el resultat de la mitjana ponderada de les unitats formatives que el componen. Cal un 5 per superar un mòdul.

El nombre màxim de convocatòries per a cada mòdul és de quatre.

Quan un mòdul es distribueix en més d'un curs la qualificació no consta a l'expedient fins que no s'ha superat completament. La qualificació parcial corresponent al primer curs consta en l'acta d'avaluació de final de curs.

Per obtenir la qualificació ponderada d'un mòdul cal multiplicar les hores per la qualificació de cada unitat formativa: la suma d'aquests productes es divideix pel nombre total d'hores del mòdul.

L'alumne pot sol·licitar, al director o directora del centre, la renúncia a la convocatòria de tots o algun dels mòduls que componen el cicle formatiu, i/o de la fase de formació pràctica en empreses, estudis i tallers. La renúncia a la convocatòria es reflecteix als documents d'avaluació amb l'expressió "Renúncia". La renúncia afecta els mòduls no finalitzats, i es mantenen les qualificacions de les unitats formatives obtingudes fins al moment de la renúncia.

La renúncia ha d'estar justificada documentalment i s'ha de sol·licitar per escrit al director o directora del centre, que s'encarrega de resoldre-la.

L'alumne que hagi perdut el dret a l'avaluació continuada o que abandoni, perdrà la primera convocatòria, i ha de constar com a "No avaluat/ada" (NA), així com el dret a la segona convocatòria del mateix curs, i ha de constar com a "No presentat/ada" (NP). No se li ha de comptar aquesta segona convocatòria a l'efecte del còmput màxim de convocatòries.

6.2 Avaluació de la unitat formativa dels títols propis

L'avaluació s'ha de fer tenint en compte els resultats d'aprenentatge i els criteris d'avaluació que s'estableixen en la programació.

La qualificació de les unitats formatives és numèrica, entre 0 i 10, sense decimals.

Per superar la unitat formativa l'alumne disposa de quatre convocatòries ordinàries. Amb caràcter excepcional, l'alumne pot sol·licitar al director o directora del centre una cinquena convocatòria extraordinària per motius que condicionin o impedeixin el desenvolupament dels estudis. El director o directora del centre és l'encarregat de resoldre'n la sol·licitud.

6.3 Seguiment i avaluació del projecte i representació (grau mitjà) i del projecte final (grau superior)

El projecte i representació (grau mitjà) i el projecte final (grau superior) poden tenir caràcter col·lectiu en el procés d'elaboració i/o representació final. En qualsevol cas, l'avaluació final sempre ha de ser individual.

L'avaluació del projecte i representació (grau mitjà) i del projecte final (grau superior)

correspon a una comissió designada pel director o directora del centre, que ha d'estar integrada, com a mínim, pel tutor o tutora, un altre professor o professora del centre i un membre de l'equip directiu.

La comissió atorga una qualificació numèrica del 0 al 10, amb un decimal.

Hi ha dues convocatòries ordinàries, i se'n pot fer una d'extraordinària si es justifica degudament.

6.4 Seguiment i avaluació de l'FCT

La distribució de la formació en centres de treball (FCT) la determina cada centre, tenint en compte que es pot fer en un període o més. Pel que fa als horaris, es poden fer fins a quatre hores diàries de manera simultània amb les hores lectives del cicle. També es poden fer fins a set hores diàries, en modalitat intensiva, si no coincideixen en el mateix dia amb les hores lectives del cicle. En qualsevol cas, l'FCT s'ha d'adaptar a les característiques del sector professional.

La Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial pot autoritzar altres distribucions de la formació en centres de treball amb la petició prèvia escrita del director o directora del centre, la qual cal raonar en cada cas i presentar als serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, al Consorci d'Educació.

El seguiment de l'FCT s'ha de fer d'acord amb el pla d'activitats corresponent i cal registrar aquest procés en el quadern de pràctiques. Correspon al tutor o tutora de pràctiques fer el seguiment de l'alumne en formació en centres de treball, d'acord amb l'[Ordre ENS/241/2015](#), de 27 de juliol, de formació en centres de treball. El tutor o tutora de pràctiques ha de fer almenys dues visites de seguiment.

Si per completar el període de pràctiques es depassen les dates previstes per a l'avaluació final dels mòduls, s'ha de fer constar aquest fet en l'acta d'avaluació del final de curs amb l'expressió: "P. av." (pendent d'avaluació).

En acabar la fase d'FCT la persona responsable de la formació al centre de treball ha de valorar l'evolució de l'alumne, mitjançant un informe que s'ha d'incorporar al quadern de pràctiques. L'avaluació de l'FCT correspon a la junta d'avaluació del centre educatiu, i ha de ser continuada durant l'estada de l'alumne al centre de treball.

L'FCT es pot avaluar en dues convocatòries. Amb caràcter excepcional, el Departament d'Ensenyament pot establir una convocatòria extraordinària per a les persones que hagin exhaurit el nombre màxim de convocatòries per motius que condicionin o impedeixin el desenvolupament ordinari de les activitats, els quals cal que estiguin documentats degudament.

La qualificació de l'FCT s'expressa en termes de "Apte/a" o "No apte/a".

6.5 Avaluació final del cicle

La qualificació final del cicle s'expressa amb tres decimals. Es calcula fent la mitjana ponderada de tots els mòduls formatius, exceptuant el mòdul d'FCT. Cada mòdul té el pes en la nota final que correspon a la seva càrrega lectiva.

Els mòduls reconeguts o exempts no computen en el càlcul de la qualificació final del cicle.

Les decisions de la comissió avaluadora i la qualificació final s'han de registrar en les actes d'avaluació (segons el model "Acta d'avaluació final del CF") i s'han d'anotar en l'expedient acadèmic de l'alumne (segons el model "Expedient acadèmic - Resultats de l'avaluació final del CF").

6.6 La comissió avaluadora dels títols propis

Amb una periodicitat trimestral o quadrimestral, l'equip docent del grup classe, constituït en comissió avaluadora, ha d'avaluar els alumnes. Els resultats de l'avaluació han de constatar en l'acta d'avaluació, i s'han de comunicar a l'alumne per escrit.

La comissió avaluadora adopta les decisions per consens. En cas de no poder arribar-hi, les pren per majoria simple i, en cas d'empat, decideix el vot del tutor o tutora.

El tutor o tutora coordina i presideix les sessions d'avaluació i, en col·laboració amb la secretaria acadèmica, és el responsable de gestionar correctament la documentació de la sessió; n'ha d'estendre acta del desenvolupament, on ha de fer constar els acords presos, i ha de vehicular l'intercanvi d'informació amb els alumnes i, si escau, amb les famílies.

Durant el curs acadèmic la comissió avaluadora ha de fer un mínim de tres sessions d'avaluació: dues quadrimestrals i una final. Així mateix, pot reunir-se, convocada pel tutor o tutora del cicle, quan escaigui, per avaluar i proposar la certificació dels alumnes que es matriculen per mòduls solts o unitats formatives.

Les decisions de la comissió avaluadora i les qualificacions trimestrals o quadrimestrals s'han de registrar en les actes d'avaluació (segons el model "Acta d'avaluació de mòduls i unitats formatives del CF") i s'han d'anotar en l'expedient acadèmic de l'alumne (segons el model "Expedient acadèmic - Resultats de l'avaluació dels mòduls i unitats formatives").

7 Incorporació de la llengua anglesa als cicles formatius dels títols propis

En el cicle formatiu de grau mitjà d'animació en circ, amb la finalitat d'incorporar i normalitzar l'ús de la llengua anglesa en situacions professionals habituals i en la presa de decisions en l'àmbit laboral, es poden dissenyar activitats d'ensenyament i aprenentatge que incorporin la utilització de la llengua anglesa en almenys un dels mòduls del cicle, a més del mòdul propi.

8 Exempció de mòduls formatius determinats i de la fase de formació pràctica per la correspondència amb l'experiència laboral

Es pot determinar l'exempció de mòduls formatius determinats en el currículum del cicle i de la fase d'FCT, per la correspondència amb la pràctica laboral, sempre que s'acrediti, com a mínim, un any d'experiència relacionada amb els coneixements, capacitats i destreses i, si escau, unitats de competència, pròpies dels mòduls i/o de l'exercici professional específic del cicle formatiu corresponent, d'acord amb el que estableix la norma que regula cada títol.

L'exempció del 100% de les hores mòdul del cicle s'atorga si l'alumne acredita l'experiència professional corresponent a un nombre d'hores igual o superior a les del mòdul de formació en un centre de treball, relacionada amb l'àmbit professional i de treball i les principals ocupacions i llocs de treball del cicle formatiu.

Els criteris d'exempció i la tramitació es recullen a la [Normativa de la formació pràctica en centres de treball](#).

Els mòduls formatius i l'FCT que siguin objecte d'exempció per la correspondència amb la pràctica laboral figuren a l'expedient acadèmic de l'alumne amb l'expressió de "Exempt/a" i no es computen per calcular la nota mitjana final.

9 Homologació d'empreses i extinció del conveni per cursar l'FCT

Mitjançant una resolució comunicada, relativa a l'FCT, la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial regularà els sistemes d'homologació de les empreses i entitats que han d'acollir alumnes per fer la formació en centres de treball, per tal de garantir-ne les condicions adequades i la qualitat.

L'equip docent del cicle formatiu, a proposta del tutor o tutora del cicle formatiu, pot proposar al director o directora del centre l'extinció del conveni per a la realització de la formació pràctica en el centre de treball. La proposta d'extinció pot fonamentar-se en comportaments o actituds inadequats o en capacitats notòriament no idònies de l'alumne que, per la permanència o intensitat, n'impedeixin o en dificultin el desenvolupament normal de la formació pràctica, o en l'incompliment, per part de l'empresa, de les condicions que assegurin el caràcter formatiu de l'FCT o de les normes de seguretat reglamentàries, o pel fet d'haver estat sancionada per l'autoritat laboral en els sis mesos anteriors.

L'equip docent del cicle formatiu, a proposta del tutor o tutora, pot decidir l'avaluació negativa de la formació pràctica en centres de treball, tot i que no s'hagi completat el nombre d'hores previstes, o bé diferir la realització de les hores de formació pràctica pendents.

10 Matrícula en mòduls solts o unitats formatives soltes

Segons estableix l'article 36 del [Decret 28/2014](#), de 4 de març, d'ordenació general dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny, amb l'objectiu de facilitar la formació permanent, la cohesió social, l'equitat i la inclusió de les persones o grups desfavorits en el mercat de treball, el Departament d'Ensenyament podrà regular la formació en règim presencial d'unitats formatives o mòduls solts, inclosos en títols i associats a unitats de competència del Catàleg de qualificacions professionals de Catalunya.

Per accedir i cursar aquesta oferta formativa, no s'exigeixen els requisits d'accés previstos amb caràcter general, si bé cal una autorització específica de la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial.

Aquesta formació és capitalitzable per a l'obtenció del títol propi o d'un certificat de professionalitat. Tanmateix, per obtenir el títol o el certificat cal acreditar que es compleixen els requisits d'accés.

11 Còpia o plagi i honestedat acadèmica

Les noves tecnologies de la comunicació permeten l'accés universal a la informació, però alhora en possibiliten el mal ús o l'apropiació indeguda, per la qual cosa el centre ha de vetllar perquè tots els alumnes coneguin i respectin la llei i els codis ètics de la bona pràctica, les idees bàsiques de la propietat intel·lectual i els drets d'autoria, i la normativa en relació amb la còpia i el plagi.

12 Canvi d'itinerari en el cicle formatiu de grau mitjà d'animació en circ

El "Mòdul professional 6: aprofundiment en les tècniques de circ. Optatives d'itinerari" és el que marca les dues tècniques que l'alumne desenvoluparà al llarg el cicle. L'alumne pot decidir canviar una o les dues opcions d'itinerari, o el centre pot recomanar el canvi d'una o les dues opcions d'itinerari abans d'haver cursat el 30% de les hores del mòdul, i per causes justificades.

Si és decisió de l'alumne, aquest ha de fer una petició per escrit al director o directora del centre, que l'ha de resoldre, prèvia consulta a l'equip docent i al professor o professora d'especialitat.

Si és proposta del centre, aquest ha de fer la proposta a l'alumne, o a la família si és menor d'edat, i es formalitzarà el canvi d'optativa d'itinerari.

En ambdós casos es farà constar en l'expedient de l'alumne.

13 Reclamacions motivades per les qualificacions dels títols propis

D'acord amb l'[article 21.2.d i e](#) de la Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'educació, i el [Decret 279/2006](#), de 4 de juliol, sobre drets i deures de l'alumnat i regulació de la convivència en els centres educatius no universitaris de Catalunya, els alumnes (o els pares o tutors legals, en el cas que siguin menors d'edat) tenen dret a sol·licitar aclariments per part dels professors respecte de les qualificacions d'activitats parcials o finals de curs, i també a reclamar contra les decisions i qualificacions que s'adoptin com a resultat del procés d'avaluació.

14 Trasl·lat d'expedient a un altre centre dels títols propis

Quan un alumne que no ha completat els estudis es trasllada d'una escola a una altra, el centre de destinació ha de sol·licitar al d'origen una còpia autenticada de l'expedient acadèmic de l'alumne.

El centre receptor ha de traslladar a l'expedient acadèmic de l'alumne les qualificacions dels mòduls o assignatures superats en el centre d'origen i les dades relatives a possibles mesures d'adaptació curricular. L'informe ha d'estar a disposició del tutor o tutora del grup al qual s'incorpori l'alumne.

15 Anul·lació de la matrícula dels títols propis

L'alumne o, si és menor, el pare, mare o tutor o tutora legal, pot sol·licitar l'anul·lació total de la matrícula, per escrit i per una sola vegada, al director o directora del centre.

En els supòsits d'anul·lació de matrícula cal fer constar en l'acta l'expressió "Matrícula anul·lada". Aquesta anul·lació s'ha de fer constar també en l'expedient acadèmic. L'anul·lació abasta la matrícula de tot el curs i comprèn tots els mòduls o assignatures, l'FCT i/o el projecte i representació i projecte final. En casos excepcionals, el director o directora del centre pot concedir l'anul·lació de la matrícula només de determinats mòduls.

De manera general, l'anul·lació de la matrícula s'ha de sol·licitar abans que s'acabi el mes d'abril. En el cas específic del projecte i representació i projecte final, s'ha de sol·licitar un mes abans de la data de cada convocatòria.

Per concedir l'anul·lació són causes suficients, si es justifiquen documentalment, les que generen una absència prolongada de classe, com ara una lesió, una malaltia o un accident de l'alumne o de familiars, l'atenció a familiars, la maternitat o paternitat, un canvi de condicions en el treball o incorporació a un lloc de treball, i altres circumstàncies personals de caràcter extraordinari. El director o directora del centre és l'encarregat de resoldre aquesta sol·licitud.

En els supòsits de concessió de l'anul·lació de matrícula, l'alumne afectat:

- conserva el dret de reserva de plaça per al curs següent com a alumne del centre

- (centres públics i centres privats sostinguts amb fons públics);
- no perd la qualificació obtinguda en els mòduls superats;
 - no se li computa la convocatòria del curs amb matrícula anul·lada. Si l'alumne amb matrícula anul·lada es torna a matricular al centre, els professors corresponents han de valorar les parts cursades anteriorment, si escau;
 - en el cas que, en anul·lar la matrícula, hagi iniciat, sense completar-la, la fase de formació pràctica (FCT), en tornar-se a matricular se li computarien les hores d'aquesta formació ja fetes.

16 Certificat dels títols propis

El certificat de cicle formatiu finalitzat l'expedeix el centre segons el model "Certificat de cicle formatiu finalitzat".

17 Calendari dels títols propis

La impartició dels ensenyaments de cicles formatius ha d'atènyer-se al calendari escolar que determini el Departament d'Ensenyament per als centres educatius d'ensenyaments no universitaris.

18 Distribució ordinària de l'horari lectiu dels títols propis

La distribució ordinària de l'horari lectiu ha de tenir en compte, com a norma general, els criteris següents:

- Cal respectar els límits màxims de sis hores lectives diàries i de trenta hores lectives setmanals, si es tracta d'horari intensiu de matí, tarda o vespre, o de set hores i trenta-cinc hores, respectivament, si es tracta d'horari partit entre matí i tarda.
- No s'han de fer més de tres hores lectives seguides sense un esbarjo mínim de vint minuts.
- La interrupció entre matí i tarda ha de ser almenys d'una hora.

19 Drets i deures dels alumnes dels títols propis

L'assistència dels alumnes és obligatòria ([art. 22.1.a](#) de la Llei d'educació). En cas de manca d'assistència sense justificació, els centres han d'aplicar les mesures previstes en les seves normes d'organització i funcionament (NOFC), d'acord amb el que determinen l'[article 37](#) de la Llei d'educació i els [articles 24 i 25](#) del Decret 102/2010, d'autonomia dels centres educatius.

Els alumnes han de disposar, com a mínim, de la informació següent: les normes d'organització i funcionament del centre, el pla d'estudis, els criteris d'avaluació, els criteris per passar de curs, els criteris per calcular la qualificació final, les condicions de permanència, els criteris d'organització i avaluació del mòdul de projecte i representació i de projecte final, i de l'FCT. Així mateix, han de disposar d'orientació acadèmica i professional i d'informació sobre els efectes professionals del títol.

20 Normativa d'aplicació (Títols propis: CFGM d'animació en circ i CFGS en tècniques d'actuació teatral)

- [Llei 12/2009](#), del 10 de juliol, d'educació (DOGC núm. 5422, de 16.7.2009)
- [Reial decret 596/2007](#), de 4 de maig, pel qual s'estableix l'ordenació general dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny (BOE núm. 125 de 25.5.2007)
- [Decret 279/2006](#), de 4 de juliol, sobre drets i deures de l'alumnat i regulació de la convivència en els centres educatius no universitaris de Catalunya (DOGC núm. 4670, de 6.7.2006)
- [Decret 102/2010](#), de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius (DOGC núm. 5686, de 5.8.2010)
- [Decret 284/2011](#), d'1 de març, d'ordenació general de la formació professional inicial (DOGC núm. 5830, de 3.3.2011)
- [Decret 28/2014](#), de 4 de març, d'ordenació general dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny, i de modificació del Decret 284/2011, d'1 de març, d'ordenació general de la formació professional inicial (DOGC núm. 6576, de 06.03.2014)
- [Decret 84/2015](#), de 2 de juny, pel qual es crea el títol de la Generalitat de tècnic o tècnica d'animació en circ, i se n'estableix el currículum (DOGC núm. 6886, de 5.6.2015)
- [Decret 85/2015](#), de 2 de juny, pel qual es crea el títol de la Generalitat de tècnic o tècnica superior en tècniques d'actuació teatral, i se n'estableix el currículum (DOGC. núm. 6886, de 5.6.2015)
- [Ordre ENS/241/2015](#), de 27 de juliol, de la formació en centres de treball (DOGC núm. 6928, de 5.8.2015)